Traian Tandin

DIN JURNALUL UNUI POLIȚIST

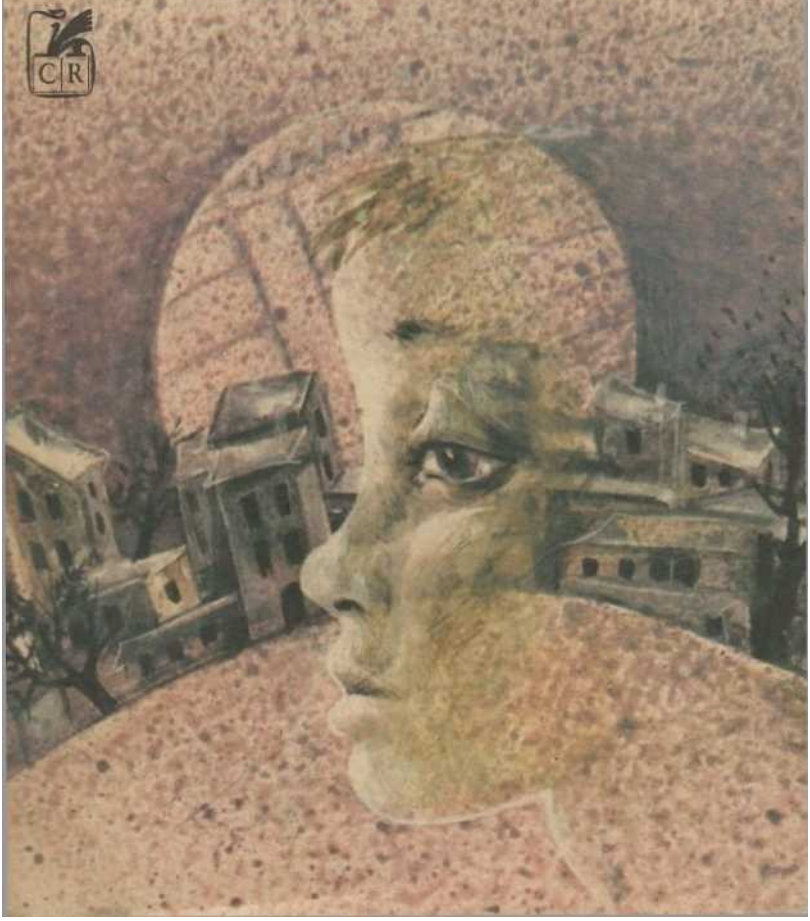

TRAIAN TANDIN

DIN JURNALUL UNUI POLIŢIST

CARTEA ROMÂNEASCĂ 1990

Coperta de DONE STAN

ISBN 973-23-0026-4

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE 6
ADIO FOTBAL! 9
ŞCOALA DE OFIŢERI DE MILIŢIE 24
SCRISOARE DE RECOMANDARE 38
BOTEZUL 41
COMISARUL CADANE 59
DISCUŢIA DE CAZ 71
„PÂINEA LUI DUMNEZEU” 82
SURPRIZA DIN INSTANŢĂ 88
SEMNUL ORB 124
LOVITURA DE TEATRU 137
COADA DE ŞOARECE... 152
VIESPEA UCIGAŞĂ 162
NU NUMAI VÂNTUL E DE VINĂ 162
ALEA JACTA EST! 162
LOGICA INVERSĂ 162
NOAPTE BUNĂ, DOMNULE LOCOTENENT! 162
O STRÂNGERE DE MÂNĂ 162
CRONOMETRUL INVIZIBIL 162
AGENDA TELEFONICĂ 162
MOŞ CRĂCIUN 162
MICI SECRETE... 162
O MICĂ DEFORMAŢIE 162
VASILICĂ 162
BANII SAU VIAŢA 162
PE URMELE UNUI ... „ROIB” 162
CHIFLA 162
CĂLCÂIUL LUI ACHILE 162
VIŢA DE VIE 162

BANII N-ADUC FERICIREA: 162
ULTIMA POSIBILITATE 162
UN CAZ REZOLVAT DE FEMEI 162
ÎN MIEZ DE NOAPTE 162
CUNOŞTINŢE VECHI 162
PERCHEZIŢIA 162
PROMOVAREA 162
O SESIZARE CU TÂLC 162
AFACEREA „V” 162
DEDUBLAREA 162
DINCOLO DE AMINTIRI 162
BRIGADA DE ŞOC 162
REGRETUL... JUSTIŢIEI 162
DRUM BUN, HANŢI! 162
„2.6.2" 162
TREI VIOLINE 162
CHIBRITURILE BUCLUCAŞE 162
INCENDIUL DE LA SERE 162

CUVÂNT ÎNAINTE

Autorul cărţii de faţă, Traian Tandin nu este un nume necunoscut în publicistica ultimilor ani. Dimpotrivă. S-a impus cititorilor prin mai multe cărţi poliţiste, care au avut un real succes de librărie şi de prestigiu, dacă n-ar fi să amintim decât: „Enigmele căpitanului Roman”, „Dilemele căpitanului Roman” sau fermecătoarea poveste a unui câine poliţist intitulată „Adio Ringo”. La vremea respectivă presa de specialitate a elogiat reuşitele autorului pe această linie. Traian Tandin colaborează cu regularitate la revista „Pentru Patrie”, unde a inaugurat de mai mult timp rubrica de enigme, şi aduce cu fiecare reportaj desprins din experienţa proprie, suflul adevărului şi al autenticităţii faptelor relatate, căci acum nu mai este un secret pentru nimeni, că meseria lui este similară cu a eroilor pe care îi creionează. Cu ei se identifică total, deoarece le cunoaşte munca, el însuşi fiind ofiţer de poliţie, în apogeul carierei sale, începute cu mulţi ani în urmă, după absolvirea şcolii militare, de unde îşi desprinde, de altfel, toate cazurile, pe care le expune în această primă carte a confesiunilor de specialist în probleme judiciare (posedă o astfel de diplomă), intitulată „Din jurnalul unui poliţist”. Iar ca dezvăluire a unui alt... secret, el este, în cărţi, „căpitanul Roman”.

„Micul detectiv al Grantului” cum avea să fie denumit în copilărie Traian Tandin, a devenit dintr-un vrăjitor al balonului rotund, alături de fotbalişti cu faimă, ca Nichi Dumitriu (Dumitriu II) sau Florian Dumitrescu, „un vrăjitor” al artei criminalisticii!

„Şpiţ”. cum era el poreclit în lumea fotbalului din Grant (citiţi înduioşătorul capitol introductiv „Adio fotbal”), a devenit locotenent de miliţie la numai douăzeci de ani şi un elev sârguincios al reputatului criminalist, colonelul Dumitru Ceacanica, cu care a înconjurat ţara în

lung şi-n lat şi cu care a dezlegat cele mai teribile enigme criminalistice.

Deunăzi, venind vorba despre Traian Tandin, Ceacanica, prietenul meu de inimă, pentru care îi aduc un pios omagiu şi pe această cale, mi l-a caracterizat astfel: „Dacă literatura nu i-ar roade sufletul acestui minunat *comisar* T.T., judiciaristul din el l-ar «ucide»!…”

Fostul şef al brigăzii furturi auto-moto, din cadrul Serviciului circulaţie al Poliţiei Capitalei – despre care au scris multe ziare şi publicaţii –, eternul ofiţer modest, îl găsim şi în prezent pe „altarul” judiciarului, fiindcă, după cum mărturiseşte singur, nu poate renunţa la vocaţia şi meseria căreia şi-a închinat zilele şi nopţile.

Cartea este scrisă alert într-un stil direct şi atrăgător, fiindcă se inspiră permanent din cazurile pe care le-a rezolvat personal în cadrul acţiunilor la care a fost solicitat de cariera şi vocaţia sa deosebită.

Pasiunea pentru meseria căreia şi-a închinat viaţa încă din adolescenţă transpare în fiecare pagină a volumului de amintiri.

Multiplele încercări prin care a trecut autorul, împreună cu colegii şi şefii săi l-au călit şi l-au format în spinoasa şi nu de puţine ori primejdioasa activitate, pe care a depus-o, ca să descopere fapte şi întâmplări contra legii, într-o căutare permanentă a adevărului.

A elucida un caz, a-i stabili coordonatele şi gradul de vinovăţie al participanţilor, a-l lumina din toate unghiurile posibile şi obligatorii, pentru ca el să coincidă cu realitatea vieţii şi subtilităţii legii, comportă un efort deosebit, o muncă extrem de grea şi plină de răspundere socială, iar aceste trăsături conferă o nobleţe aparte cavalerilor legii, angajaţi în urmărirea penală.

Lupta contra infracţionismului, a fărădelegilor, dezvăluie în comportamentul acestor combatanţi ai dreptăţii virtuţi remarcabile care le accentuează rolul

umanitar, pe care-l joacă în echilibrul societăţii noastre asigurându-i liniştea, ordinea, apărându-i viaţa şi avutul.

Traian Tandin aparţine deci acestui detaşament, care nu cunoaşte odihna atunci când faptele contrare legii s-au săvârşit; iar cei investiţi cu îndatoriri legale se străduiesc să le lămurească, trimiţând în faţa justiţiei pe vinovaţi.

Traian Tandin este un dăruit al judiciarului pe care-l slujeşte cu abnegaţie, aşa cum se va vedea şi din jurnalul ce urmăreşte traiectoria devenirii sale, a perfecţionării mijloacelor proprii de investigare de-a lungul a multor ani.

Datorită înzestrării sale literare, a puterii de a expune în cuvinte întâmplările trăite în această bătălie, Traian Tandin şi-a găsit cea de-a doua vocaţie, pe care o practică în orele libere, şi care i-a adus reale satisfacţii, menţinându-i la o cotă ridicată aprecierile celor care-i urmăresc şi această activitate.

Eu fiind unul dintre cititorii lui fideli, recomand cu toată căldura volumul de faţă la a cărui lectură personal am rămas încântat, prevăzându-i un succes indiscutabil.

EUGEN TEODORU

ADIO FOTBAL!

M-am născut într-un oraş pe care unii îl denumesc, îl scriu sau îl pomenesc de la o vreme, mai exact de când a apărut regretatul „nea Marin” la T.V, oraşul „C”. Nu ştiu de ce se feresc ei de celelalte şase litere ale cuvântului că, în ce mă priveşte, oltean sunt, bucureştean îmi zice. Dar atât de bucureştean că, la şcoala de ofiţeri de miliţie, colegii, chiar şi cei mai înverşunaţi craioveni, îmi ziceau „Grandi”…

Am părăsit locul de naştere la câteva săptămâni după ce-am văzut în Oltenia lumina zilei. M-am întors şi m-am instalat într-un confortabil pătuţ dintr-o casă în cel mai invidiat cartier bucureştean, Grant, pe care unii, franţuziţi ce nu se mai poate, îl pronunţă cu „d”. Aici mi-am trăit copilăria, aici am iubit prima dată, aici îmi rupeam pantalonii, încălţămintea şi picioarele după mingea de cârpă, sau mai rar, de cauciuc, pe care o băteam toată ziulica, uneori şi la lumina becului de pe stradă, cu Nichi Dumitriu, Florian Dumitrescu şi alţi amorezaţi de vrăjile „băşicii”.

Duminica mai ales, era o nebunie. Venea tot cartierul să ne vadă în parcul C.A.M. la o miuţă. Bătrâni, vârstnici, copii, cu toţii se îmbulzeau la spectacol. Miracolul fotbalului e boală veche în Giuleşti. Unii se urcau în pomi, la „tribuna I”. Ce viaţă! Improvizam două „porţi” şi începea „circul”. Dacă jucam eu alături de Nichi era blestem de echipa adversă. Le înnodam picioarele, îi lăsam în joc de gleznă şi îi învârteam pe loc ca după zmeu. Era un desfrâu să auzi „tribunele” aclamându-te, ambiţionându-te să-i faci limba cravată celui mai bun dintre adversari. Dar mândria mea atingea culmea, dacă există o asemenea culme, când observam că printre spectatori se afla şi mama. Zâmbea şi se amuza şi ea alături de ceilalţi. Şi eram eu mândru

nevoie mare, cum spuneam, numai că ştiam: mama venea de fapt să mă ia acasă. În goana după balon sau în unduirea unei fente îi aruncam priviri, rugător: „Măcar zece minute!” o imploram din ochi. Dar ea îmi făcea semn că ajunge. Ce trebuia să fac? Nu mă mai avea decât pe mine, mama, iar eu numai pe ea, căci tata…

Oftam şi mă-ndreptam trist, cu lacrimi în ochi, spre spectatoarea care nu venea să mă vadă jucând. „Mai lăsaţi-l, doamnă!” auzeam voci în urma mea. Dar mama mergea înainte şi nici măcar o privire-napoi. Ce ştiau ceilalţi ce-nseamnă pentru o femeie să crească singură un copil?!

Locuiam alături de parcul C.A.M., însă drumul până acasă mi se părea în asemenea clipe lung şi obositor. Picioarele îmi erau grele şi parcă târam greutăţi de plumb după mine. Intram în curte şi închideam poarta încet, privind cu jind spre locul unde ştiam că-mi lăsasem cele mai minunate visuri. Nu puteam nici să-mi imaginez că voi renunţa vreodată la fotbal. Îl îndrăgeam mai mult decât sandalele noi-nouţe, de 116 lei, pe care le lustruiam în zadar în fiecare dimineaţă ca să mă prindă luciu. Intram în casă, mă trânteam în pat şi începeam să plâng. Plângeam, însă degeaba, că nu obţineam niciodată nimic. Cu plânsul mă alegeam.

A venit primul an de şcoală cu aceleaşi restricţii din partea mamei în privinţa fotbalului. Mă străduiam s-o înţeleg totuşi, îmi dădeam seama că se descurca greu. Dar la fotbal cum să fi renunţat! M-am înscris pe ascuns la Clubul de fotbal „Rapid”, la pitici. Stadionul Rapiduleţului era foarte aproape de noi, lângă podul Grant, unde făceam şi cumpărăturile. Ce vis să joci fotbal pe gazon! Iarba aceea fără seamăn de verde a Giuleştiului, tricourile vişinii, şuieratul locomotivelor care parcă ne salutau. Ce să mai vorbesc de galerie care te făcea să te simţi în al nouălea cer. Să ştiţi că galeria este cea care face adevărata

consacrare a sportivului… Ei, şi? Mama mi-a aflat repede taina. De altfel, nu i-a fost deloc greu să mi-o descopere. Veneam acasă baie de apă. A trebuit să-i spun. Şi din ziua aceea, mi-a interzis categoric să mai pun piciorul pe minge.

Intervenţiile şi rugăminţile lui „nea Costel”, antrenorul, n-au făcut altceva decât s-o facă şi mai fermă în hotărârea ei. „Nea Costel” a înţeles până la urmă. Nu ştiu ce a discutat cu ea între patru ochi, că la plecare m-a îmbrăţişat şi m-a bătut cu palma bărbăteşte peste umăr. „Lasă, Şpiţ, nu fi supărat, aşa e fotbalul: azi eşti, mâine nu eşti. Ascult-o pe mama ta, că ai o mamă de aur, şi va fi mai bine!” Îmi venea să-mi muşc mâinile, să o iau aiurea la fugă sau să lovesc cu piciorul în ziduri. L-am întrebat abia stăpânindu-mă să nu urlu: „Atunci, de ce ziceaţi că am dribling, viteză, că o s-ajung mare?” S-a uitat la mine cu compasiune. „Eee!…" a dat el din cap. "Sunt lucruri şi mai frumoase în viaţă. Balonul e rotund…” Şi cu asta, a plecat. Am rămas cu o grea amărăciune în mine, care-mi îmbolnăvea pur şi simplu sufletul. În momentul acela îl uram, aş fi aruncat cu pietre după el, uram fotbalul şi toţi fotbaliştii din lume, începând cu Zamora şi terminând cu Codreanu, care mă urechease odată auzind că-i zisesem „Bau-bau”. I-aş fi bătut pe toţi, aşa cum îşi bătea adversarii la box nea Luca Romano şi care m-a pus şi pe mine o dată în „dificultate” numai cu un sfert de alonjă, când am zis că fotbalul este un sport bărbătesc şi nu boxul, unde se umblă cu mănuşi…

Cu fotbalul deci o terminasem, cu boxul – la fel… Mă încerca un sentiment de evadare în necunoscut. Am plecat hai-hui pe străzi. Să uit. Dar ce să uiţi? Parcă aşa ceva se poate şterge cu buretele, ca la tablă? Am ajuns fără să vreau la Podul Grant. Ah, iarăşi Podul Grant, iarăşi „potcoava” Giuleştiului! Eram ca năuc. M-am lipit de un zid, ca să nu mai văd „Maracana” noastră, şi-am izbucnit în

plâns. Şi cum plângeam aşa, vărsându-mi tot focul, m-am pomenit cu o mână pe umăr şi am auzit în spatele meu:

— De ce plângi, măi, Şpiţ?

M-am întors. Într-un halat alb, nea Florică „Chilipir”, unul dintre admiratorii mei care locuia în cartier, chelner în restaurantul „Grant”, mă privea gata să bată o lume întreagă pentru mine. Îmi zicea „Şpiţ”, ca şi ceilalţi de altfel. Aveam eu un talent formidabil să salt mingea peste piciorul adversarului, ca apoi să dau gol cu şpiţul…

— Ce să fac, nea Chilipir, îngân eu printre sughiţuri. Nu vezi?

— Cum ai zis, mă?

— Iartă-mă, nea Chilipir! repet eu prosteşte. Când îmi dau seama de gafă, mă întorc într-o parte şi dau să-mi acopăr faţa, ca să nu mă lovească.

— Şi în cartier, tot aşa-mi zice? mă zgâlţâie el.

— Da nea… Da, nea Florică. Eu de unde ştiu! Tremuram să n-o termin şi cu chelneria…

— Ia te uită, frate-miu, îşi pune el mâna în şold, şi eu care te-aveam la inimă. Ai dracu’ puşti!

A dat să plece, dar s-a întors.

— Şi de ce plângi, mă?

— N-am să mai pot să… joc… să joc fotbal! am izbucnit eu iar, aducându-mi aminte de durerea care-mi zdrobea inima.

— Da’ ce, ţi-ai rupt piciorul? mă întreabă el grav.

— Nu, da’ s-a dus cu contractu’ cu Rapiduleţu’ şi mama nu dă înapoi!…

— Care contract, mă, ce contract?

— Păi, nu aşa se zice când îţi iei adio de la club?!

— Şi ce-are, mă, maică-ta cu fotbalul? Cum să nu te lase? Ia vino-ncoace, m-a tras nea Florică după el. Vino-n salon că am clienţi. Hai, să-mi povesteşti acolo.

Ştiam că are suflet bun nea Florică şi că ţinea la

mine. Trebuia să mă ierte el pentru chestia cu… Dacă aşa-i zicea cartierul eu ce vină aveam…

Mergeam după el tot într-o fugă. Urcând treptele restaurantului, l-am auzit bombănind: „Floricică Chilipir, ai, şi ăia doi au plecat neplătiţi!” Abia atunci mi-am dat seama ce căutase el în preajma restaurantului.

Despre treburi din astea, cu şmecheri, ştiam destule lucruri pentru vârsta mea. Eram „garnisit” cu de toate, deşi niciodată nu-ntinsesem mâna măcar după un pai, dacă nu era al meu. Dar le prinsesem de la „boşii” cartierului care se adunau seara în parc. Nu-i sufeream. Le cunoşteam „mucavaua” şi „grantisismele” la mare fix. Nu bănuiam atunci ce mult îmi va folosi în viaţă cunoaşterea acestei lumi şi a vocabularului ei. E drept că vocabularul în sine mă atrăgea şi că nu era un cuvinţel nou pe care să nu-l fi băgat la „magazie”. Eram şi eu *jmecher* din Grant, mai încăpea vorbă! Când aruncam câte una, aşa, mai „şucară”, roiau „ciumeţii” în jurul meu şi mă admirau care mai de care. „Se vede că nu eşti paraşută de Ferentari. Ai vorbitor de capelmaistru!” Eram valabil, ce mai!… Chiar mă credeam mai tare în cunoştinţe de argou decât nea Medrea „împăratul”, care era căpitan la circă, la judiciar, şi era spaima tuturor hoţilor din cartier. Dar, apropo de miliţie! Cu ea n-avusesem de-a face niciodată. O mai bârfeam câteodată cu *jmecherii*, în parc. Nu-mi plăcea, dar trebuia să le ţin isonul, că altfel mă dezmoşteneau de gaşcă, „îmi dădeau fanionul”. Ba, mai mult, „mă luau şi la 16”, pe motiv că sunt „ginitor”, şi că… „beau *limonată*". Eu aveam însă rezervele mele. Ştiam sigur că niciodată n-aveam să fac ceva ca să ajung pe mâna miliţiei. Pentru *jmecheri*, improvizam diverse istorioare cu gust de migdale, în care se făcea că-i păcălisem de mai multe ori pe „gabori”, aşa, scurt, „ca la firul ierbii”. Numai aşa, mă puteam menţine în „linia întâia”, a „boşilor”, dornic să aflu mereu ultimele „noutăţi” din „lumea de după barieră”. N-auzisem

niciodată ceva concret referitor la vreo fărădelege pregătită sau comisă de vreun „academician” din cartier – căci erau destui care fuseseră la „pripon” – sau de către altcineva din gaşca ce ardea gazul în parc, că m-aş fi dus imediat să-i spun lui nea Medrea. Faţă de mine, care eram cel mai mic, se discuta fondul general al afacerilor, ca să zic aşa. De pildă, trucurile care se folosesc la comiterea infracţiunilor, modalităţile de operare, cum se ascunde „marfa”, cum se cere „preţul”, cum se înşală „pinguinii”, cum se ţine „şestul”, când se ridică „doniţa” sus, când „se lasă jos”, cum se aranjează „geamantanul”, cum te faci „căruţă”, cum este la „opăreală”, cum să te comporţi la „olimpiadă” şi multe altele. În faţa mea – un „mucos” – nu s-a vândut însă niciodată nici un „pont”. Boşii mă, iubeau, ce e drept, datorită fotbalului şi nu se fereau să-mi destăinuie câte ceva, din „jurnalul” lor. Le făceam diverse servicii mărunte, care mă introduceau şi mai mult în graţiile lor. „Şpiţ, du-te la pod (Podul Grant) şi cumpără un Carpaţi!”, „Şpiţ, du-te şi cumpără o Secărică!” Şpiţ, în sus, Şpiţ în jos… Jucau barbut, rişca sau pocher fără să se ferească de mine. Câteodată îmi dădeau câte 5 lei ca să le ţin casa”. Era o „afacere” pentru mine! Mă repezeam la pod şi-mi cumpăram o jumătate de lipie şi o sută de grame de *lebărbuş* – era moartea mea *lebărbuşul*. Când venea mama acasă şi ne aşezam la masă, nu mai puteam să mănânc. „Iar ai fost la golanii ăia din parc!” Nu ziceam nici chiţ. „E pentru ultima oară, să nu te mai prind, că te mănânc, auzi!” ridica mama tonul ameninţându-mă. „Dar n-am făcut nimic rău” „Nu contează. Tu nu te lua cu ei, lasă-i în pace! Cine ştie ce-nvârtesc”.

Tăceam, apoi o întrebam de una, de alta, până uita. A doua zi… Dar să revin la întâmplarea cu nea Florică „Chilipir”…

M-a aşezat la o masă, unde mai erau doi tineri. Beau coniac său altceva, oricum o băutură tare, închisă la

culoare. Mi-am dat seama că era tare, după cum se strâmbau la fiecare înghiţitură. Şi fumau „Aroma”, ţigări la modă, ăhă, auzisem eu! Nea Florică vine la mine şi-mi aduce un ţap.

— Ia, Şpiţ! îmi zice, ăsta-i chilipirul tău! şi clatină de câteva ori scurt din cap. Aşteaptă-mă că vin imediat.

— Dar nu beau, nea…

— Nea… Cum?

— Nea Florică spun eu tare şi foarte convins.

— Lasă, nu strică, mă îmbie el. Astă seară merge, ai necazuri mari.

Spuma de la bere îmi plăcea, dar mai jos nu era ceva pentru mine. Am lins spuma, am pus apoi palma deasupra ţapului şi-am început să-l clatin, ca să mai facă spumă. N-am observat că tot clătinând ţapul, îl stropisem pe unul din tinerii de lângă mine.

— Ce-ai, bă, magraoane, îmi zice el, n-ai roţi la bicicletă?

— M-am prefăcut că nu înţeleg şi mi-am cerut politicos scuze.

— E „guşter”! a râs celălalt de mine. Bate „clapa la ovăz”!

Am continuat să fac pe prostul, dar urechile le aveam pe „aţă”. Nu voiam să scap „Bucureşti 3”. Pe atunci, la radio nu era şi postul 3, expresia însemnând, în argou, limbajul folosit exclusiv de crema şmecherilor.

— Fane şi Gicu „au învârtit pedala la trotinetă”, a spus unul dintre ei, golindu-şi paharul. Şi fără „scârţ”! Au „odihnă la microporos”.

— „Glicerină-n parlament”! a zis al doilea golindu-şi şi el paharul. „Întristarea-n catafalc… Hui-a?”

— „Hui-a”! a încuviinţat primul, ridicându-se rapid de la masă şi îndreptându-se spre toaletă.

Înţelesesem discuţia la „oglindă” şi eram sigur că va

fugi şi al doilea când avea să prindă momentul. Mă uitam după nea „Chilipir” dar el parcă intrase în pământ. „Guşterul” de lângă mine, căci el era „guşter”, nu eu, s-a ridicat de la masă şi a pornit şi el grăbit spre toaletă. De acolo, putea sări foarte uşor peste gard. Ce să fac?!... Nu mai aveam de ales. Am luat-o la fugă după el şi am început să strig în gura mare: „Prindeţi hoţii! Prindeţi hoţii!” Deşi mi-era frică, l-am ajuns pe „guşter” din urmă şi, în momentul când a vrut să se agaţe de gard, l-am „luxat” uşor cu şpiţul. S-a împiedicat” şi a intrat în gard ca o ghiulea. Lovitura de pedeapsă, cu şpiţul, specialitatea casei, îmi reuşise.

Nea Florică „Chilipir” împreună cu câţiva cetăţeni l-au prins apoi pe celălalt, care nu reuşise să se îndepărteze prea mult de restaurant. Nu vă imaginaţi ce bucuros eram pentru fapta mea. Consumatorii din local aproape că uitaseră de hoţi şi se îmbulzeau să mă vadă pe mine. „Bravo, puştiule!”. „Bravo, detectivule!” „Bravo, mă Sherlock Holmes! „I-auzi poliţistu’!”. M-au împresurat cu laude, pur şi simplu. N-aş fi fost în stare niciodată să le redau pe toate. De priviri admirative ca acelea n-avusesem parte niciodată, nici pe vremea mea de glorie, când marcam eu golul cu şpiţul, iar cuvinte ca acelea, fără seamăn de frumoase, nu mai auzisem. Era altceva, admiraţia nu semăna nici pe departe cu cea de la miuţele noastre de pomină, unde eram, vorba aceea, mare zmeu! Aveam impresia că totul era un vis real, în care unul, T.T. din clasa-ntâi, era nemaipomenit. A fost ca o recompensă pentru pierderea „contractului” cu fotbalul. Atunci am simţit pentru prima oară ce înseamnă pentru un om să fie drept şi cinstit, să nu fure din munca altuia. Atunci am înţeles pentru prima oară că oamenii ţin cu cel care simte ca şi ei. Nea Florică „Chilipir” şi-a făcut loc prin grupul acela de oameni, a venit la mine, m-a sărutat şi m-a luat în braţe. Mă simţeam Nazone purtat în braţe de admiratori. Sunt sigur însă că nimeni n-a fost încercat niciodată de

senzaţia pe care o simţeam eu. Era ceva divin. Şi nu datorită fotbalului.

— Bravo, Şpiţ, eşti grandi! Mi-a spus nea „Chilipir”. Tu poliţist ai s-ajungi! Cum ţi-ai dat seama că vor s-o întindă?

— După „franceză”, nea „Chilipir”, m-am scăpat eu. Faţa sa era toată numai zâmbet, iar în colţul buzelor i s-a întipărit un surâs irezistibil. M-ar fi mâncat de drag.

— Şi cum l-ai „fentat”, Şpiţ, de l-ai aruncat ca pe un sac cu cartofi stricaţi la o ladă de gunoi? Râdea el mărunt.

— Cu şpiţul, nea... parcă matale nu ştii „execuţiile” mele! I-am făcut picioarele nod de cravată şi...

— Al dracului copil, râdea acum nea „Chilipir” în gura mare, de parcă m-ar fi văzut la „lucru” cu „băşica”. Nu mai vreau să-mi povesteşti nimic de necazul tău cu fotbalul, mă. Tu ai stofă de poliţist, mă, şi nu de fotbalist! a strigat peremptoriu în aprobarea celorlalţi.

Mă uitam la ei cum dădeau din cap. Parcă aveau în faţă un miracol.

— Poliţist să te faci, că şi sarmaua bună! m-a luat peste picior, un tânăr mai şmecher, cu breton, tuns a la Policarp. Fotbaliştii sunt ca apa: – curg şi nu se mai termină. Vine alt val şi uite aşa! „Clăbuc” se fac!

— Da’ eu am stilu’ meu, ştie tot ca C.A.M.–ul! m-am răţoit eu. Dacă te dai mare, ai auzit de „felicitare la însoţitori”?

— Hm!... s-a şters el cu dosul palmei la nas. Bravo, băi, perpendicular!

— Asta înseamnă indiferent, ştiu, da’ ia spune-o p-a mea.

Şmecherul era pus în încurcătură, iar cei din jurul meu se amuzau copios.

— Hai, că te-a culcat, puştiu’! l-a întărâtat unul.

Nea „Chilipir” râdea cu gura până la urechi.

— E pieptănat, puştiu', nu jucărie! împrăştia el în dreapta şi în stânga. Vorbele lui m-au încurajat şi mai mult. Prinsesem „coajă".

— Hai, măi, al cincilea, ieşi sau nu? l-am atacat eu pe interlocutor în aclamaţiile generale.

— Ia uite, băi, cine mă curentează! şi-a băgat el mâinile în buzunare, descheindu-se la haină. „Însoţitori" înseamnă picioare, a mimat ca-n Grant. Ştiam asta de când eram la maică-mea pe negativ!

— Adică, nu te născuse încă, l-am „servit" eu prompt. Da' ce înseamnă „felicitare la însoţitori", e bine?

— Lasă. Şpiţ, nu ştie, nu face şcoala ca tine la „Doamna Stanca", a intervenit nea „Chilipir". Dă-i înştiinţare altă dată!

— Nu nea... acum vreau să-i fac „deschiderea". Nu vezi că umblă cu „şerbet"! m-am întors către şmecher: Dragă „Golf" (om lipsit aproape total de cunoştinţe). „Felicitare la însoţitori" înseamnă a strecura mingea, uşor, cu şpiţul, printre picioarele adversarului. Ce să-ţi fac, acuma ţine „lumânarea"!... şi m-am întors să plec în aplauzele şi râsetele consumatorilor.

— N-ai s-ajungi, bă, niciodată fotbalist! mi-a strigat el în duşmănie, sesizând că acest lucru mă durea pe mine cel mai mult. M-am întors brusc spre el, gata să-l pocnesc. M-a oprit nea „Chilipir".

— Hai, hai, ajunge cu lanolina! Şi voi aceştia, treceţi la mesele voastre!

— Cum, nea Florică, îl întrebam eu întruna supărat, n-am s-ajung fotbalist?

— Lasă! Lasă! Ai mai bine grijă de mama ta, ştii cât se chinuieşte!

— Da parcă ziceai că ea n-are treabă cu fotbalu'? Nea Florică s-a oprit în loc şi m-a privit părinteşte. Şi-a trecut mâna prin părul meu.

— Am zis, dar nu cum ai înţeles tu. Eu te cunosc

numai de la fotbal, şi asta numai câteva ore, duminica, în Parcul C.A.M., pe când mama ta este tot timpul cu tine, ea îţi dă să mănânci, ea te-mbracă, ea te-ncalţă, numai ea poate să hotărască. Dacă vrei să ajungi om mare în viaţă, tu nu trebuie decât s-o asculţi. Ai înţeles?

— Am înţeles! i-am răspuns lăsând capul în jos. Ştiam că mama nu-mi dorea răul… Asta era cea mai sigură, cea mai deplină convingere a mea.

Pe uşa restaurantului, au intrat doi poliţişti în uniformă. Un fior de teamă m-a cuprins când i-am văzut. Nea Florică „Chilipir” le-a explicat totul, arătând mereu cu mâna la mine. M-au chemat acolo, lângă bar.

— În ce clasă eşti? m-a întrebat cu o voce blajină unul dintre poliţişti, lăsându-se pe vine, ca să ajungă la nivelul meu. Priveam la el şi-mi era frică să răspund.

— Hai, Şpiţ, spune! m-a îmbărbătat nea Florică. Doar tu eşti eroul!

— Şi noi îl credeam „guguştiuc”! i-am auzit şoptind pe hoţi între ei.

— În clasa-ntâi! am răspuns şcolăreşte poliţistului.

— Bravo! m-a îmbărbătat el. Tu o să fii schimbul nostru de mâine.

— E nemaipomenit puştiul, s-a amestecat în discuţie un consumator. Ştie nişte treburi de rămâi paf!

— Bine că nu trece indiferent pe unde umblă, mi-a aranjat cu grijă subofiţerul gulerul de la cămaşă. Aşa trebuie… Hai, acum, până la poliţie, să te vadă şi comandantul.

— Dar eu n-am furat nimic! m-am uitat eu în jur la oamenii care se adunaseră acolo.

— N-ai furat, ştim, cum să fi furat, m-a încurajat nea Florică. Mergem să te felicite şi comandantul poliţiei.

Nu-ţi fie teamă, merg şi eu să pun o vorbă! m-a împins el uşor după cap.

La ieşirea din restaurant, aveam să trăiesc un moment pe care n-am să-l uit niciodată. Toţi s-au dat la o parte, inclusiv poliţistul, şi mi-au făcut culoar să trec eu primul. Priveam înapoi şi nu ştiam ce să cred.

— Cine e mai „mare”, el să treacă-nainte! a zis râzând nea Florică.

— Da’… nu eu…

— Micul nostru detectiv este astăzi cel mai mare! m-a arătat poliţistul mai în vârstă. Haide, pofteşte, băieţaş!

Îmi venea să plâng şi s-o strig pe mama. Mă bucuram de o onoare ciudată, apărută parcă din te miri ce. Şi cine eram eu? Un puşti, care nu reuşeam niciodată să spun corect „traversăm” şi mă înnodam la şireturi fără fundă, că-mi trebuia apoi un sfert de oră ca să le deznod. A fost una dintre cele mai frumoase zile din viaţa mea. Şi toamna aceea ruginie, cu boabele de struguri cât nuca şi dulci ca mierea, n-am s-o pot uita…

Am ajuns repede la poliţie, căci Circa (fostă 15) nu era departe. Comandantul poliţiei, un căpitan (actualmente colonel în rezervă, N. Enache), purta o uniformă impecabilă, numai că nodul de la cravată îi stătea într-o parte. „Probabil că aici trage curentul!” am presupus eu. Căpitanul aflase deja de fapta mea. Cred că prin telefon, că avea vreo trei pe birou. Lux mare! Şi era o curăţenie, pfff! … M-a primit şi m-a tratat ca pe un prieten. Ciocolată, sifon şi, la urmă, mi-a făcut cadou fotografia unui câine poliţist. Mamă, ce urechi avea!… M-a felicitat ca pe oamenii mari şi mi-a propus să rămânem prieteni. Am acceptat, bineînţeles. Cum era să renunţ eu la prietenia unui asemenea om. Alţii ca mine ar fi dat şi bicicleta, numai să dea mâna cu comandantul poliţiei din cartier. Eram din cale afară de mândru…

Când am ieşit de la comandament, am dat cu ochii de mama. Nu mă privea sever, ceea ce însemna că aflase tot. I-am arătat bucuros fotografia câinelui poliţist. A privit-o

puţin, apoi mi-a zis:

— Lasă asta, mie să-mi spui cum ai ajuns tu la restaurant, drace!…

— Eu l-am invitat, doamnă, am auzit în spatele meu vocea lui nea Florică „Chilipir”. Eu. Era supărat, avea necazuri mari ea fotbalul. L-am invitat la un sirop cu zmeură!

Mi-a făcut cu ochiul

— Dublu, la ţap! am completat eu repetându-i gestul.

— Hm… Credeam că… Ţi-arătam eu ţie! s-a liniştit mama luând-o înainte spre casă.

Dar n-a mers mult. A chemat-o comandantul. Deşi uşa era închisă, am auzit toată discuţia. Cei doi infractori prinşi erau urmăriţi de mai multă vreme în toată ţara. Aveau multe rele la activ. Ce cuvinte frumoase i-a adresat apoi mamei comandantul despre mine, despre modul cum mă creştea. Aş fi vrut să ţină discuţia asta două zile, să pot şi eu să chiulesc liniştit de la şcoală! Când a ieşit mama, eram pe coridor, la vreo şase paşi de uşă. Anticipasem momentul.

Mama era veselă. Am descifrat atunci la ea un fel de mândrie… bărbătească, o mulţumire aparte, deosebită, pe care numai când aveam să-mi iau bacalaureatul, aveam s-o mai zăresc pe faţa ei.

Pe stradă, ne-am despărţit de nea Florică.

— Acum, merită un chilipir, doamnă! ne-a spus el la plecare, uitându-se fix la mine şi clătinând uşor din cap, ea să nu priceapă mama. Şi s-o asculţi pe mama ta, Şpiţ, că altfel îţi arată ea… şi a clătinat dojenitor din cap.

— Ştiu, nea Florică, ţi-am promis! i-am răspuns eu răspicat.

— Aşa, aşa, a încuviinţat el, şi ai grijă de fotografia pe care ţi-a dat-o comandantul. Azi e o zi mare pentru tine, te-ai convins singur că nu fotbalul este totul în viaţă!

Şi s-a dus.

— Ai văzut, deci, că nu fotbalul este totul în viaţă, a reluat mama. Are mare dreptate nea… Cum zici că-l cheamă?

— Nea Florică „Chi”…

— Nea Florică, cum?..

— Nea Florică, şi atât!

— Parcă ai vrut să mai zici ceva?

— Nu, nu, aşa… mă gândeam la câinele din poza pe care mi-a dat-o comandantul.

Am mers o bucată de drum fără să mai vorbim. O luasem spre cofetărie. Era semn bun. Mergeam lângă ea şi o priveam pe furiş cu coada ochiului. Eram mândru de ea şi o iubeam atât de mult, atât de… Înţelesesem atunci, ca un om matur, câte sacrificii făcea ea pentru mine. Ştia şi cartierul cât se zbătea, din moment ce ea nu-l cunoştea pe nea Florică, în schimb el ştia atâtea despre noi. Atunci cum să mai fi îndrăznit eu, oare, să ies din cuvântul ei? Nu, pentru nimic în lume nu trebuia să-i mai calc cuvântul. Dacă l-aş fi încălcat, ar fi însemnat să făptuiesc cea mai mare nelegiuire. Mă hotărâsem categoric să-i fac o surpriză.

M-a invitat la cofetărie. Apoi, când am ajuns acasă, mi-a zis:

— Ai auzit, azi este o zi mare pentru tine. Dar să ştii că şi pentru mine! Lăcrima. Am privit-o ca pe cel mai scump lucru din lume şi am izbucnit în plâns. Voiam să-i spun despre surpriză, dar lacrimile îmi înecau cuvintele.

— Şi eu am o surpriză pentru tine! am reuşit să-i spun, după o pauză. Însă, cu gândul la cuvintele pe care urma să le rostesc, lacrimile m-au podidit şi mai tare. Adio… Adio fotbal! am reuşit să îngaim, întinzând mâinile să o cuprind după gât şi să plâng în braţele ei.

ŞCOALA DE OFIŢERI DE MILIŢIE

Intrând pentru prima oară pe porţile acestei şcoli, în vara când a trebuit să dau examenul de admitere, am vrut să fug acasă, la mama. N-aveam ce căuta într-o „cazematǎ”, cum mă gândeam eu să mă plâng mamei. M-a oprit însă ofiţerul de serviciu de la poartă şi apoi, chiar mama, care ore în şir stătea cu sufletul la gură în preajma şcolii, nădăjduind să reuşesc la examene şi mărturisindu-mi printre lacrimi că, în acest fel, adică ajungând un *om mare*, *o* voi „răzbuna” şi pe ea pentru suferinţele pe care le-a îndurat, dar mai ales o voi „răzbuna” pentru tata care…

— …Şi-apoi, nu tu voiai să ajungi mare poliţist? m-a mângâiat ea pe creştet, sărutându-mă. Care să fie, oare, adevărul? m-a săgetat apoi c-o privire care m-a-nfiorat puţin, fiindcă întotdeauna mă prindea cu minciuna.

— Mamă, am început eu să mă plâng, dar aici se bate pas de front, ai uniformă închisă la gât şi pe căldura asta, porţi şi cizme…

Îi arătam pe sub arcada clădirii administrative elevii din anii doi şi trei adunaţi pe platoul şcolii.

— Nu-i nimic! m-a îmbărbătat ea. La început aşa e, mai greu, dar ai să te obişnuieşti şi tu cum s-au obişnuit şi ei. Dar… ia ascultă la mine! M-a-ndepărtat uşor de ea şi m-a privit, deodată, drept în ochi. Tu nu cumva te simţi că nu eşti bărbat? Ia zi, dar fără să mă minţi!

M-a prins brusc de mână. Şi strânsoarea mâinii aceleia m-a liniştit deodată şi a trezit în mine fiorul înălţător, pe care-l simţisem pentru prima oară numai cu o lună înainte, când îmi luasem bacalaureatul.

— Sunt major, mamă, mi-am îndreptat să ţinuta. Am împlinit optsprezece ani la şapte martie.

— Atunci, să văd şi eu că i-ai împlinit! mi-a arătat ea cu mâna zâmbind platoul şcolii.

— Bine, am zis. M-am întors şi am pornit cu umerii sus spre arcada clădirii administrative. Cu umerii sus, dar, fir-ar să fie de treabă, simţeam că-mi dau lacrimile. Unde mă duceam?! Ce-aveam eu cu lumea aceea aspră, spre care mă-ndreptam?

Când am ajuns sub arcadă, n-am mai rezistat şi m-am întors cu faţa spre mama:

— Da' să nu pleci de la gard aceste patru zile cât durează examenele, i-am zis.

— Nu plec. Nu pleacă, mama… Sunt tot timpul, aici, lângă tine.

Am plecat. Nu mi-am mai întors privirea. Trebuia să vadă mama că sunt bărbat, ce naiba…

…Am reuşit la examen, am început cursurile, mama fiind ca-ntotdeauna alături de mine. Săptămânal, venea la şcoală şi stătea de vorbă cu comandantul meu, maiorul Vasile Uţiu, şi se interesa cum merg cu învăţătura, cu pregătirea militară. Comandantului meu, un om de o rară politeţe şi delicateţe sufletească, îi făcea nespusă plăcere să stea de vorbă cu mama. Ea era singurul părinte care se interesa atât de îndeaproape de copilul ei. Îi povestea totul despre mine. După întrevederile lui cu mama, mă alegeam întotdeauna cu „mustrări", cu sfaturi referitoare la integrarea mea deplină în viaţa militară. Surprinzător, dur mama se arăta foarte aspră, nu-mi ierta nici cea mai mică abatere. Câteodată, însă, mai zâmbea şi ea. „Negativul" consta în mici ghiduşii, ca-n „civilie", când îmi plăcea să fentez şi mingea, nu numai adversarii. Câteva dintre „ghiduşiile" mele au fost însă sancţionate prompt cu nişte zile de arest, de către „arbitri", şi de atunci am renunţat cu desăvârşire la ele, ca şi la fotbal pe vremuri. Mă rog, ale vieţii valuri… Tot ce trebuie spus, de fapt, este că în cele din urmă am reuşit să mă încadrez foarte bine în disciplina militară. Am ajuns până acolo, încât, la o paradă ţinută în curtea şcolii, să mi se reproşeze de către comandantul de

batalion că bat pasul de front cu piciorul prea sus. Să fi auzit mama una ca asta – ea, la care disciplina era cu nuiaua în mână – doamne, ce s-ar mai fi bucurat! Nu i-am spus însă. Nu ştiu de ce, simţeam o nevoie acută să o recompensez. O invitam – de data aceasta eu!! – la cofetărie sau la spectacole. Mă rog, eram bursier şi… în plus, purtam o uniformă gri-bleu impecabilă, pe care mama, mândră şi parcă sfioasă, o mângâia tot timpul.

Când veneam acasă în învoire şi intram pe Aleea Grant, puştii cărora le lăsasem moştenire tainele fascinante ale balonului rotund se uitau cu teamă la mine şi la uniforma mea. Era suficient ca să le fac puţin cu ochiul, însă, ca să îndrăznească să se apropie şi să-l flateze pe „Marele Şpiţ” că a ajuns „Grandi”, de tremurau toţi *jmecherii* când îl vedeau. Cei mai mulţi nu îndrăzneau să mă întrebe cum e acolo… la poliţie, ci doar îmi mângâiau uşor uniforma, întrebându-mă dacă gradul de pe umăr este de căpitan sau de maior. Fruntaş, „ţâcă!” le treceam, eu mâna prin păr. „Aaa… se minunau ei. Fruntaşul. Păi, fruntaş, e înaintea tuturor!” Nu le dădeam explicaţii, îmi plăcea jocul, în schimb le dădeam bani de câte o îngheţată. „Oo! Şi e plin de lovele!… auzeam în urma mea. Mă fac şi eu poliţist!”

Băieţii de aceeaşi vârstă cu mine aveau însă cu totul alte… idei. Cei mai mulţi dintre ei mă ocoleau, evitau o întâlnire directă, fie chiar şi pe trotuar, prefăcându-se că nu mă observă. La mijloc era şi puţină invidie, ştiam mai ales din partea celor care *dăduseră* examenul la facultăţi, în loc să-l… ia. „Şpiţ”, concomitent cu o meserie de invidiat pentru orice tânăr – căci, fie vorba între noi, cui dintre ei nu i-ar fi plăcut să ajungă poliţist – promova, cu fiecare an de şcoală de miliţie, şi anul corespunzător de învăţământ la Facultatea de drept. O „răzbunam” pe mama cu vârf şi îndesat, ca să nu mai spun de mine atunci când mă întâlneam cu foştii „boşi” ai cartierului sau cu

„jmecherişti” în devenire care-mi ocoleau privirea, temându-se de la o poştă să nu-i opresc şi să le zic ceva de „schemele” lor. Câţiva dintre ei, care nu se dezbăraseră de proastele lor obiceiuri, aveau să-mi devină şi mie „clienţi”, după terminarea şcolii de ofiţeri de miliţie, aşa cum veţi vedea la timpul potrivit.

Eram aşadar, elev „la poliţie”. Oamenii cinstiţi din cartier au început să vină la mine cu diverse probleme care implicau intervenţia uniformei albastre. Îi ajutam cu ce puteam, cu sfaturi, cu mici apeluri de drept pe la ofiţerii de la circumscripţia 15 sau de la Miliţia Capitalei. Eram mândru că mă căutau aceşti oameni. Puteam spune că aveam şi prieteni de nădejde. Totuşi, prietenii mei adevăraţi erau la şcoala de ofiţeri, acolo unde deprindeam împreună tainele unei munci aparte, care şi începuse să însemne pentru cei mai buni dintre noi, una din cele mai frumoase îndeletniciri omeneşti. Cât în frecventat cursurile şcolii, m-am străduit să învăţ toate „minunăţiile” care mi se predau. O-ho! Ne zbura bine mintea, nimic de zis. Ne şi vedeam detectivi mari şi auzeam numele noastre răsunând în miliţie pe buzele tuturor. Eram plini de elan şi ne plăcea al naibii tot ce însemna ştiinţa luptei cu infractorii, înţelegerea tainelor lumii interlope, cunoaşterea psihologiei borfaşilor, explicarea modurilor de operare… Dar, mai ales, înghiţeam pe nerăsuflate ştiinţa despre noi, poliţiştii, metodele de intervenţie, de cercetare, de prindere… Orele de curs, bazate cele mai multe pe cazuri reale, erau o adevărată încântare… După fiecare lecţie, am fi dorit ca atunci să se termine şcoala şi să ieşim cât mai repede pe poarta ei pe urmele infractorilor. Le-am fi arătat, noi… Dar iată şi un prilej de a ne arăta… măiestria. Eram aproape de a termina anul I, când am aflat cu stupoare, într-o zi, că în anul nostru, vă-nchipuiţi: chiar în compania noastră! – unui coleg i se furaseră din dulap 800 de lei, o sumă destul de importantă pentru un elev care o adunase din bursă. Deci un hoţ printre noi… Comandanţii noştri au

făcut apel la toate mijloacele morale pentru a-l convinge pe nelegiuit ca cel puţin să depună banii fără să fie văzut, spălând măcar în felul acesta o pată care nu trebuia să umbrească atmosfera într-o şcoală de viitori oameni ai legii. Apelul comandantului n-a avut însă ecou şi a început o anchetă. Fiecare am declarat ce bani aveam asupra noastră şi în dormitor, precum şi cât cheltuisem din bursă. De fapt, n-avuseserăm timp să cheltuim prea mult; cu o săptămână în urmă, când se dăduse bursa, nu primisem învoiri în oraş. În consecinţă, se spera – după cum intuiam – ca autorul furtului să fi ascuns banii undeva în apropiere. Consideram acest furt ca o ruşine îngrozitoare, iar faptul că puteam fi suspectaţi oricare dintre noi ne copleşea. Căutam să ne probăm temeinic nevinovăţia. În acelaşi timp, fiecare dintre noi ar fi dorit ca el să fie acela care să-l descopere pe făptaş. Adunaţi grupuri, grupuri, reconstituiam, după mărturisirile fiecăruia, unde fusese şi ce făcuse în timpul când, probabil, avusese loc furtul din dormitor. Speram ca în acest fel să găsim un „fir”, să ne triem, să-i ajutăm întrucâtva pe comandanţii care făceau anchetă. Treabă foarte murdară: unul dintre noi era „păgubaş”, iar altul… Dar ni se părea cu atât mai utilă. Atmosfera aceasta apăsătoare devenise de nesuportat. Cu atât mai mult, cu cât la controlul făcut în dormitor şi în clase nu se găsise nimic… Începuseră să apară aluzii la adresa unuia sau a altuia. Da, şi mai ales, la adresa bucureştenilor. Numai ei puteau fi autorii furtului. Bucureştenii erau, ca să spunem aşa, mai… „evazaţi” şi invidiaţi în multe privinţe de ceilalţi. Acest lucru a contribuit la „învinuirea” aceea din umbră, nedreaptă, din partea majorităţii, că numai unul dintre noi putea fi capabil de o asemenea „ispravă”. Şi cum „Şpiţ”, care venea dintr-un cartier rău famat, şi care le povestise seri de-a rândul colegilor despre peripeţiile lui de mic copil în „mediul infectat”, a devenit deodată omul care… Doamne, cum alunecau pe lângă mine privirile bănuitoare! Oare cum de

se puteau gândi acei colegi că eu, că tocmai „micul detectiv al Grantului” putuse săvârşi o asemenea faptă? Inima-mi plângea de obidă. Îmi muşcam buzele simţind atâtea priviri iscoditoare în jurul meu. Ce să mai spun de simţămintele mele când am surprins un coleg, în dormitor, cercetându-mi salteaua pe toate feţele. Groaznic!…

M-am prezentat indignat la maiorul Uţiu, comandantul de companie.

— Nu, „Şpiţ” nu eşti tu… mi-a spus el pentru prima dată după poreclă. Tu ai alt aluat… Tu n-ai băgat mâna niciodată. Tu eşti ca şi copilul meu…

Vorbele lui m-au eliberat brusc din tensiunea în care trăisem. Am pus capul pe birou şi m-am dezlănţuit într-un plâns cu sughiţuri care răzbătea prin pereţi. Câţiva colegi de pe coridor m-au auzit. Au crezut că eu eram, într-adevăr, hoţul şi mă prezentasem la cancelarie să mărturisesc.

— Nu mai plânge, m-a mângâiat maiorul. Mai bine gândeşte-te cum să-l găsim.

— Bine, dar cum să apar în faţa colegilor? am ridicat eu capul stăpânindu-mă.

— Ca un nevinovat, mi-a zâmbit el.

— Aşa spuneţi dumneavoastră care mă cunoaşteţi, mi-am şters eu opresat lacrimile, dar ei…

— Nu-ţi rămâne, atunci, decât o soluţie, a zis pe jumătate serios, pe jumătate glumind maiorul: să prinzi hoţul.

— Asta ştiam şi eu. Şi aş face-o, dar să-mi daţi voie să fac eu percheziţie în dormitor!

Eram îndârjit la culme. Şi eu n-am să „mângâi” saltelele, am zis. Eu am să le descos pe toate!…

Maiorul şi-a încruntat sprâncenele negre şi stufoase, însă pătrunzând mai bine vorbele mele aruncate la întâmplare, pe chipul lui a reapărut zâmbetul.

— Nu-i rea ideea, s-a ridicat el în picioare. Hai cu mine să căutăm în saltele! Poate că acolo… Dacă ideea ta va avea succes, îţi dau şi cinci zile permisie.

Am ieşit din biroul comandantului de companie cu un aer de mare detectiv. Aveam o *idee*! Maiorul a mai luat câţiva elevi care se aflau pe coridor şi am intrat cu toţii în dormitor. Am „atacat”, conform *ideii* mele, fiecare saltea, însă munca noastră de şase ceasuri s-a soldat cu un fiasco şi cu un strat gros de praf care ni se depusese pe haine.

— Straşnică idee ai avut, şi-a scos maiorul cascheta de pe cap, aşezându-se obosit pe un pat. Cred că chestia cu „micul detectiv al Grantului” e numai o poveste… m-a înţepat el.

Cuvintele lui m-au înfundat din nou în hăul din care încercasem să mă ridic. Acum şi profesorul meu cel mai drag îşi pierduse încrederea în mine, dar colegii?

— Mai ai şi alte idei? a reluat pe acelaşi ton amar maiorul.

Neştiind ce să spun, şi văzând în faţa mea dulapurile în care ţineam hainele, am întins instinctiv mâna spre ele.

— Au fost controlate, a ridicat deodată vocea ofiţerul.

— N-ar fi rău să mai controlăm o dată, am insistat eu, numai ca să ies din corzi.

— Bine, fie, s-a aşezat el ceva mai comod pe pat. Dă-i drumul.

Îndemnat de această aprobare neaşteptată, m-am şi înfiinţat la primul dulap şi am început controlul. De fapt, era o percheziţie în toată regula. Mă străduiam să controlez totul cu mare atenţie. Mă concentram să nu scap tocmai acele locuri care, de regulă scapă privirii şi care puteau fi considerate secrete de un răufăcător. Astfel, luam atent la mână fiecare obiect de îmbrăcăminte, pipăind până şi betelia pantalonilor care putea fi o ascunzătoare ideală pentru opt bancnote. Când ajungeam la pantofi, introduceam mâna în interior până la vârf, încercând să

mă conving dacă nu cumva branţurile ascundeau ceva. Meticulozitatea cu care percheziţionam obiectele din dulapuri şi toate locurile ce puteau fi ascunzători începuse să-l încânte pe maiorul Uţiu, care mă urmărea fără întrerupere. Observasem acest lucru în timp ce, „operam”, când îi mai aruncam câte o privire cu coada ochiului.

La un moment dat, am ajuns la o haină civilă dintr-un dulap. Introducând mâna într-un buzunar lateral, am sesizat o ruptură. M-am oprit. Gândurile mi-au zburat la o întâmplare din copilărie când fusesem învinuit direct de furtul unui stilou japonez.

…Aveam 19 ani. Cu fotbalul de performanţă terminasem, dar continuam să bat mingea pe maidan când mama nu era acasă. Într-o duminică, mama era plecată la ţară, lângă Buzău, ca să mai aducă de-ale gurii. M-am înfiinţat de dimineaţă în parc, ca să iau parte la obişnuita „chermeză”. „Chermeza” însă începuse fără mine şi mă simţeam tare stingher; tocmai eu, care aveam „clasă”, să stau pe tuşă? Nichi Dumitriu (mai târziu celebrul Dumitriu II) mi-a făcut semn să mai aştept puţin că o să înlocuiască pe cineva şi am să joc cu el, ca să le „înnodăm” picioarele la „mocăneţi”. I-am răspuns şi am aşteptat dezbrăcându-mă de haină şi aşezând-o alături de celelalte.

— Ai văzut ce stilou de milioane i-a adus frate-său lui Nichi din Japonia? mi-a aruncat un puşti care stătea alături de mine şi admira jocul.

— Nu! i-am răspuns.

— Ia să-l vezi! a băgat puştiul mâna în haina lui Nichi şi a scos stiloul.

Era o bijuterie, nu altceva. L-am admirat îndelung şi am oftat. Niciodată n-aveam să pot avea un asemenea stilou. De fapt, toţi cei care văzuseră stiloul rămăseseră cu gândul la el şi-l invidiau atunci pe Nichi nu pentru driblingurile lui, ci pentru că avusese noroc de un asemenea stilou. „Ne luase faţa”, ce mai!

I-am pus stiloul la loc în haină şi, după un timp, am fost introdus în echipă în locul unuia, Manciu, recunoscut ca mare rişcar şi bănuit ca trişor la jocurile de noroc. Am bătut mingea mai bine de trei ceasuri, timp în care-au fost înlocuiţi şi au intrat în joc şi alţi amorezaţi de vrăjile balonului rotund. La final, eu şi cu Nichi ne-am îmbrăţişat, felicitându-ne reciproc pentru cavalcada de fente şi pentru modul cum ne intuiserăm reciproc intenţiile, lăsându-i „în joc cu glezna” pe adversari. Mai mult chiar, mi-a promis că-mi dăruieşte o marcă din colecţia sa de timbre, o marcă pe care eu o râvneam de mult. Mă rugasem de el în nenumărate rânduri să mi-o dea. Un timbru sudanez, colorat, care înfăţişa un tigru.

Ne-am îndreptat spre haine. Am început să ne îmbrăcăm. Nichi a-ngălbenit, însă, dintr-odată. Stiloul! Stiloul lui japonez! Dispăruse! S-a prăbuşit pe iarbă ca fulgerat şi a-nceput să plângă, fapt care ne-a impresionat pe toţi.

— Care i l-ai luat? m-am uitat eu la ceilalţi gâtuit de emoţie. Şi pe mine mă podidiseră lacrimile.

Toţi au ridicat din umeri. Ce ştiau ei?! Să fie-al dracu’ care…

— Atunci, Nichi să ne controleze pe toţi! am strigat. Hai, Nichi, I-am mângâiat, trebuie să găsim hoţul, că e printre noi.

Cu lacrimile pe obraz, Dumitriu II ne-a controlat pe toţi. Dar nici urmă de stilou. Deznădăjduit, s-a aşezat din nou pe iarbă şi a început să plângă în hohote, de ţi se rupea inima de mila lui.

— Da’ tu ai fost ultimul care ai pus mâna pe stilou! Tu să-l scoţi! m-am trezit deodată învinuit de puştiul care-mi spusese de bijuteria japoneză a lui Nichi.

— Dar l-am pus la loc, ai văzut! m-am apărat eu.

— Da, dar dacă l-ai aruncat pe urmă undeva în iarbă ca să poţi să-l iei mai târziu? m-a atacat puştiul şi mai tare.

— Cum aş fi putut să fac aşa ceva? m-am făcut eu roşu ca racul de emoţie. M-ai fi văzut.

— Da’ ce, eu am stat tot timpul lângă tine?

Stătea puştiul bine cu logica.

— Dar dacă nu l-am luat eu!? nu găseam alte argumente în apărare. Niciodată n-am furat nimic!

— De ce minţi? s-a ridicat Nichi privindu-mă cu ură. N-am furat amândoi cireşe din livada liceului, de la „Doamna Stanca”?”

— Da, dar asta este cu totul altceva, am zis, în clipa aia, însă, am simţit cum toţi erau convinşi că eu eram hoţul.

— Hai, lasă-te de iordane şi scoate stiloul! s-a repezit Nichi la reverele mele. Nu ţine, tu l-ai manglit!

— De ce nu vrei să mă înţelegi că nu l-am luat eu? am început să plâng, fără să încerc să fac vreun gest. Eu sunt sărac, n-am tată, mama are leafă mică la CFR şi nu pot să fur! Poţi să mă şi baţi, dar eu nu ştiu nimic de stilou! Plângeam, acum, eu de mama focului. Mi se făcuse o milă de mine, ce nu vă-nchipuiţi.

— El l-a furat, l-am auzit pe Manciu, da’ face pe fraieru’…

— Trişorule! m-am smucit eu din mâinile lui Nichi, gata să-l pocnesc pe Manciu. Dacă-i aşa, de ce nu ţi-am furat clasorul tău cu timbre! Am ridicat din nou mâna să-l lovesc. Manciu s-a ferit şi s-a dat doi paşi înapoi. Tu ţi-ai pierdut clasorul în parc, iar eu, imediat ce l-am găsit, am venit la tine acasă ca să ţi-l dau. Nu puteam să-l fur? Spune, trişorule! Eram tot un pachet de nervi.

Nichi Dumitriu, care nu auzise despre întâmplarea cu clasorul, a rămas descumpănit şi a venit lângă mine. Privirea răutăcioasă îi dispăruse…

— Da’ cine mi l-a luat, „Şpiţ”? m-a întrebat el cu aerul cel mai nevinovat!

— Nu ştiu. Să mai controlăm o dată!.

— Bine, fă-o tu, că şi aşa ţi s-a dus vestea de când i-ai luxat p-ăia doi, la cârciuma lui nea Florică „Chilipir”, m-a privit el prieteneşte. Erau înalţi şuţii?

— Oho… mi-am scos eu pieptul înainte. Pe ultimul, l-am „lucrat” fin… cu şpiţul!

— Dar la comandantul poliţiei, ai *stropit* ceva despre noi? parcă uitase Nichi de stiloul lui. Nimic despre rişcă, despre barbut… Nimic?

— Nimic, să mor! l-am asigurat eu privind şmechereşte. Mucles!… Doar am dat şi raportul la „boşi”, ce naiba, nu ştii?

— Ziceam şi eu aşa, ca să te verific…

— Mai bine să-i verificăm p-ăştia cu stiloul, mi-am mutat eu privirea în jur.

— Gata! Haide! l-a străbătut pe Nichi un fior, amintindu-şi de bijuteria lui japoneză.

Aş fi vrut să încep percheziţia cu puştiul care mă învinuise sau cu Manciu, dar i-am lăsat la urmă înadins, ca să nu creadă că le port pică. I-am controlat pe toţi, fără succes. Am ajuns la Manciu. Când i-am băgat mâna în buzunar, l-am simţit că tremură.

— Eu nu sunt „învârtitor”, a zis el cu o mină prefăcută, în timp ce-i scormoneam buzunarele. Mie-mi place zaru’, salteaua la lumânare… Eu nu…

Un buzunar lateral al hainei îi era rupt. De fapt, aşa era şi al meu. Prin ruptură, mi-ascundeam, în căptuşeala hainei, monedele pe care le păstram pentru rişcă şi de care nu voiam să ştie mama. Mi-a fulgerat atunci în minte o idee şi am forţat câteva degete prin ruptură.

— Ce faci, mă, îmi rupi buzunarele?! s-a tras Manciu uşor.

— Hai, mă, lasă-te… nu l-am slăbit eu şi am continuat să scormonesc în căptuşeala hainei. La un capăt, în partea

de jos, am simţit un obiect lunguieţ, ca un creion. Era stiloul japonez al lui Nichi.

Asistenţa s-a deschis la faţă şi prima reacţie a celor mai mulţi a fost să mă felicite. Nichi rămăsese mut. Ce-a urmat după aceea nu-mi face plăcere să-mi mai amintesc. Atât pot să spun că Manciu n-a mai dat prin parc câteva luni, mulţi văzându-l în curtea locuinţei sale oblojindu-şi rănile cu comprese cu apă rece.

Acest „caz” rezolvat de mine între şmecherii cartierului mi-a adus atunci o nouă faimă de „detectiv” şi de băiat cinstit, fapt care nu prea i-a mulţumit pe „boşi”. Din ziua aceea au început ei să se îndoiască în legătură cu apartenenţa mea la „tagmă”. Cum nu făcusem niciodată parte din tagma lor, puţin mi-a păsat c-au început să mă îndepărteze. Cinstea şi dreptatea erau mai presus de orice! …

Aşadar, percheziţionând haina din dulap şi dând peste ruptura buzunarului… Ce-nseamnă experienţa, domnule!

Am introdus câteva degete prin ruptura buzunarului şi am simţit în jos nişte hârtii. Am scos hârtiile cu două degete. Opt bancnote de o sută de lei. Consternat, reacţie sesizată imediat de comandantul de companie, am privit pe uşa dulapului să citesc eticheta. Dulapul aparţinea elevului Iosif Kator… victima furtului!

Descoperirea „autorului” desigur că a stârnit multă vâlvă şi comentarii în mijlocul comandanţilor, dar mai ales în mijlocul colegilor mei, fiind primul elev-poliţist din şcoală care rezolvase pe viu un caz, deşi mai aveam încă doi ani de cursuri până să ajungem să avem calităţile pe care eu le demonstrasem, datorită unei întâmplări petrecute cândva în copilărie. Când le-am povestit şi comandanţilor întâmplarea care m-a condus la rezolvarea cazului ce începuse să le scoată peri albi, nu s-au sfiit să facă şi unele aprecieri privind calităţile mele de viitor

ofiţer de miliţie, aprecieri care m-au emoţionat şi m-au făcut să învăţ şi mai mult, ca să-mi însuşesc toate tainele meseriei, să-mi împlinesc dorinţa ce o avusesem de mic copil.

A trebuit să treacă timp până ce „victima” furtului să nu mai fie considerat un căscat care nu-şi cunoaşte propriile buzunare. Iar eu am rămas pentru colegi acelaşi „Grandi”, ca şi în cartierul de care mă leagă cele mai frumoase amintiri…

SCRISOARE DE RECOMANDARE

…Am părăsit pentru totdeauna Şcoala de Ofiţeri de miliţie cu mândria gradelor de locotenent pe care le purtam pe umeri, dar şi cu o mare mâhnire. Fusesem repartizat la regiunea de miliţie Hunedoara şi nu puteam înţelege de ce eu – tocmai eu, un bucureştean, – trebuia să plec în provincie şi nu mi se oferise un post în Capitală. Gândul că mă despart de Bucureşti m-a chinuit în toate nopţile vacanţei. Doar fusesem un elev silitor, disciplinat, singurul care rezolvase un „caz” pe viu… Mama încerca să mă consoleze. Că n-aveam aveam să rămân singur pe meleagurile acelea necunoscute, că aveam să fim doi şi, deci, înstrăinarea de Bucureşti, precum şi greutăţile care aveau să se ivească le vom suporta a mai uşor.

Aşadar, cu durerea în suflet provocată de părăsirea Capitalei, iată-mă, în ziua împlinirii sorocului, în oraşul Deva, centrul administrativ al regiunii Hunedoara, actualmente al judeţului. Cetatea care domina oraşul, arhitectura plăcută a urbei, curăţenia mi-au încântat privirea, făcând pentru moment să mi se risipească gândurile de la Bucureşti. Dacă sorţii tot mă aruncaseră pe aceste meleaguri, preferam să rămân în această urbe patriarhală, decât să mă trezesc la Hunedoara, despre care

auzisem că e un oraş plin de praf şi de fum, cu o lume foarte pestriţă. Ce trebuia să fac pentru ca, la repartizarea ce urma să aibă loc la nivelul regiunii de miliţie, să rămân în oraşul de la poalele cetăţii lui Decebal? Nimic, mustăceam eu, pipăind bucuros o scrisoare pe care o aveam în buzunar.

Înainte de a pleca din Bucureşti, trecusem cu mama pe la Procuratura militară a Capitalei şi-i făcusem o vizită colonelului procuror Ion Aldea. Mama lucrase cu el, în aceeaşi fabrică, în 1945. Cunoştinţe vechi. Când fusese vorba să intru la şcoala de ofiţeri de miliţie, mama-i făcuse mai întâi lui o vizită şi-i ceruse sfatul. El o povăţuise, apreciind ca foarte bună alegerea, că „dacă o să se ţină de treabă, o să ajungă om în viaţă" şi vorbise la telefon cu şeful de cadre de la Miliţia Capitalei, trimiţându-mă apoi la el în vederea întocmirii dosarului. Mama-i rămăsese recunoscătoare, ca şi mine de altfel. Îi mai făcurăm câte o vizită, în timpul învoirilor mele în oraş. Înainte de a lua drumul spre Deva, aşadar, îi făcusem cu mama o ultimă vizită protocolară, iar el, după ce-mi admirase stelele care luceau pe umăr, îmi urase mult succes.

— Am să-ţi dau şi o scrisoare de recomandare către şeful miliţiei regiunii care-mi este prieten, m-a privit el părinteşte. Dar nu cumva să mă faci de ruşine pe acolo, că…

— Nu, tovarăşe colonel, n-am să vă fac de ruşine! l-am întrerupt eu pe un ton milităresc.

— Bine, atunci aşteaptă puţin afară.

Am executat ordinul, mama rămânând în încăpere. După un sfert dă oră, m-a chemat şi mi-a întins un plic închis.

— Aceasta este scrisoarea promisă. Îţi urez noroc!

— Vă mulţumesc. Să trăiţi!

La plecare, în curte, m-a sărutat şi s-a uitat îndelung după noi, până ce am dispărut cu mama din raza lui

vizuală.

Ajuns la Deva, până să-mi vină rândul la repartizare, am găsit o „portiţă” ca să nu fiu văzut de colegii din promoţia mea şi i-am dat scrisoarea şefului de cabinet de la comandant. Odată scrisoarea mea ajunsă pe masa şefului miliţiei regiunii, am răsuflat uşurat. Am fumat tacticos o ţigară, privind cu „milă” la colegii mei care nu-şi găseau locul şi îşi făceau probleme să nu fie repartizaţi la Hunedoara sau pe Valea Jiului.

După un ceas, a fost strigat şi numele meu. Dădeam ochii pentru prima dată cu şeful miliţiei regiunii, colonelul Eugen Popescu, Scrisoarea de recomandare era pe birou. Deschisă. După ce m-a invitat să iau loc şi am purtat o discuţie despre rezultatele mele la învăţătură, m-a întrebat unde aş dori să lucrez.

— La Deva! am răspuns.

— Nu în care oraş, ci la ce formaţiune? m-a privit el puţin sever.

— La judiciar, mi-a înmuiat vorbele privirea sa.

— Da. De acord. Dar mai întâi ai să faci un stadiu la cercetări penale. Mâine dimineaţă, te prezinţi la Hunedoara. Eşti liber!

— Să… Să trăiţi! Eram ca lovit de fulger. Să… Să trăiţi! am mai repetat şi am ieşit.

După modul cum arătam la faţă când am închis uşa în urma mea, colegii de promoţie au înţeles imediat unde fusesem repartizat.

— Hunedoara sau Valea Jiului?

— Hunedoara! am căutat eu un scaun.

Eram deznădăjduit. De unde să fi ştiut eu, atunci, cât de bine avea să-mi prindă *lecţia Hunedoarei* la consacrarea mea pe plan profesional, la căpătarea unei experienţe bogate şi diverse…

După aproape doi ani de la repartiţie, când

devenisem un ofiţer de bază al miliţiei municipale, mama avea să-mi confieze, cu ocazia unei vizite, conţinutul scrisorii de recomandare pe care colonelul procuror Aldea o redactase în faţa ei. În esenţă, îi spunea colonelului Popescu câteva lucruri bune despre mine, dar apoi îi adresa… recomandarea să mă repartizeze acolo unde este mai greu, unde puteam să muncesc mai mult ca să mă călesc în meserie, şi câtă dreptate a avut!

Datorită lui, datorită colonelului Eugen Popescu şi apoi celorlalţi şefi nemijlociţi pe care i-am avut, am ajuns să spun acum că filele acestei cărţi sunt insuficiente pentru a-mi depăna toate amintirile – măcar pe cele mai semnificative – din activitatea de ofiţer de miliţie la Hunedoara. O voi face în alte cărţi poate, fiindcă o selecţie a cazurilor, oricât s-ar vrea ea de riguroasă, este foarte greu de făcut. Viaţa mea de ofiţer de miliţie iar, mai nou, de ofiţer de poliţie a fost şi este plină de tot felul de peripeţii şi de învăţăminte…

BOTEZUL

Câteodată, când mi se întâmplă să întâlnesc vreun tânăr coleg despre care aflu că este nemulţumit pentru că a fost repartizat în cutare loc sau în cutare oraş, nu aşa cum şi-a dorit sau a voit el, caut să-i demonstrez, prin lecţia mea de la Hunedoara şi apoi din Capitală, că munca de miliţie este atât de frumoasă, încât oriunde ar *fi este nevoie de tine şi te poţi împlini din punct de vedere profesional*. Experienţa profesională nu se capătă oricum. Trebuie să te afli acolo, în mijlocul „arenei", unde „duelezi" neîncetat cu cele mai diverse forme ale fenomenului infracţional şi unde devii un adevărat „gladiator" în multitudinea luptelor. Trecând acest examen, satisfacţia profesională îţi va putea zâmbi atunci pe drept, făcându-te să uiţi micile ambiţii neîntemeiate de la început. Timpul, aşa cum spune o vorbă românească, e cel mai bun judecător…

…Aşadar, un bucureştean ambiţios, dornic să se întoarcă grabnic acasă, „un tânăr locotenent cu pretenţii"… tocmai la Hunedoara!

Oraşul, comparativ cu… oho, Capitala! mi s-a părut neprimitor şi sumbru. Trăiam o cumplită tragedie, gândul purtându-mă numai spre metodele şi procedeele pe care urma să le folosesc ca să-mi asigur retragerea de pe acele meleaguri. Chiar primirea călduroasă pe care mi-a făcut-o şeful miliţiei municipiului, locotenent-colonelul Mihai Chiculescu, şi apoi şeful biroului de cercetări penale, maiorul Ion Moldovan, n-a reuşit să-mi clintească hotărârea tainică de a mă vedea cât mai repede plecat din acest oraş plin de fum, care-mi provocase un adevărat şoc la primul contact.

Maiorul Moldovan, un anchetator (un psiholog fin, după cum aveam să mă conving mai târziu), mi-a explicat pe îndelete rosturile formaţiunii de cercetare penală,

calităţile pe care trebuia să le aibă un ofiţer în acest loc de muncă, modul cum se face practic o anchetă, actele procedurale care trebuiau întocmite şi… câte şi mai câte. Era o adevărată plăcere să stai de vorbă cu un asemenea om. Pe zi ce trecea, mă încânta tot mai mult. Căutam să-i descopăr taina care-l făcuse respectat de toţi ofiţerii şi de lumea din oraş.

Câtva timp, n-am făcut altceva decât să studiez dosare rezolvate de el şi de alţi colegi, pentru a-mi însuşi temeinic tehnica anchetei, esenţa ei, amănuntul semnificativ ce trebuie consemnat în actele procedurale, modalităţile de probaţiune a unei fapte, rolul părţilor în procesul penal, cauzele restituirii unor dosare de către procurori sau Instanţele de judecată, unele trucuri folosite de infractori în eludarea legii ş.a.m.d. Tot ce citeam mă fascina. Începusem să-mi dau seama că nu-i deloc uşor să fii ofiţer anchetator. Trebuia să fii în permanenţă în pas cu legea, să te perfecţionezi continuu, însuşindu-ţi o gamă largă de cunoştinţe din cele mai diverse domenii. Şi pe măsură ce începea să-mi placă treaba la formaţiune, mă îndoiam tot mai mult că voi reuşi vreodată să devin un bun anchetator. Nu mă mai gândeam la Bucureşti. Descoperisem o altă lume… O lume mirifică, în care n-ai timp să te plictiseşti şi care te atrage în vârtejul ei ameţitor ca un magnet. Oare aveam să pot fi şi eu…

După o lună de „ospăţ” cu dosare, m-am prezentat singur la maiorul Moldovan şi i-am spus că era cazul „să-mi prepar singur hrana”.

— Crezi că ai să te descurci? Mai bine studiază, mi-a zis şeful. Îi plăcuse însă iniţiativa mea.

A continuat:

— Vi s-a acordat un termen de trei luni pentru documentare.

— Eu nu mai am răbdare, i-am zis. Sunt atâtea dosare intrate la formaţiune care trebuie rezolvate, încât

nu mă simt bine să stau cu mâinile-n sân.

— Dar nu stai nici tu, nici Costinaş… a fost replica maiorului, învăţaţi!

— M-am cam săturat… în cei trei ani de şcoală, am glumit eu. Vă rog…

— Binee… Atunci, o să primeşti „botezul” cu un dosar mai greu. N-am ce-ţi face, dacă aşa ai vrut! Altul mai uşor nu am…

— Mă rog, mai greu… am înghiţit eu în sec. Reuşise, maiorul, din două vorbe, să-mi strecoare neîncrederea. Poate că mai bine să mai fi studiat încă două luni, sau să fi fost „botezat” cu un dosar mai simplu…

Sesizându-mi pe chip teama ce mi-o semănase, şeful a râs ştrengăreşte.

— Nu există dosar mai greu sau mai uşor. Toate sunt la fel. Pentru noi, însă, în unele situaţii, fapta sau inexistenţa faptei sunt mai dificil de dovedit, fie din insuficienţa elementelor de probaţiune, fie din alte cauze.

Ascultându-l, mi s-a părut că ultimele cuvinte: „fie din alte cauze”, le pronunţase cu o nuanţă cam seacă, în spatele lor ascunzându-se *ceva*. L-am urmărit mai departe.

— În aceste cauze, a continuat el, succesul depinde şi de talentul anchetatorului, de perspicacitatea lui, de cât va şti el să caute în întuneric pentru a scoate la lumină dovezile care să restabilească fără dubiu adevărul. Îţi dai seama la ce mă refer?

— Perfect, am încuviinţat eu.

— Ei bine, dragul meu, atunci află că tocmai un asemenea caz avem pe tapet.

— Daa…?! Despre ce e vorba?

— O femeie din satul Nădăştia, având o fiică Ileana, din prima căsătorie, a trăit mai mult de doi ani de zile în concubinaj cu un bărbat, muncitor la Uzina „Victoria” Călan. Ileana are cincisprezece ani. Acum trei luni, femeia,

ducându-se cu fata la nişte rude din Botoşani, Ileana i-a spus că ea nu se mai întoarce acasă, deoarece tatăl ei adoptiv a violat-o şi o forţează în continuare să se culce cu el. Mama a dus-o imediat la medicul legist. Fata prezenta o deflorare de aproximativ trei luni, în care sens i s-a eliberat şi certificat medico-legal.

— Groaznic! am exclamat eu fără să vreau.

— Asta ne este meseria, m-a calmat maiorul. Vedem multe… Femeia a depus reclamaţie scrisă. A anexat certificatul medico-legal şi o declaraţie a fetei. Uite astea sunt! Maiorul a împins spre mine peste birou câteva hârtii prinse cu o clamă.

Am preluat cu o uşoară emoţie dosarul.

Dificultatea consta în probarea actului de viol, nu? am întrebat.

— Asta e, a mustăcit Moldovan. Femeia indică şi o martoră care ar fi văzut ceva pe fereastră, dar nu mi se pare că e o probaţiune dacă vinovatul nu va recunoaşte… şi e mai mult ca sigur că nu va recunoaşte, mai ales că au trecut trei luni de atunci.

— Mda! am căzut eu pe gânduri.

— Totul depinde de tine, deci. Dacă vei şti să scormoneşti în „întuneric”… Ei, ce zici? „Botezul” e o simplă formalitate?!…

— Am să mă descurc eu, am zis. M-am ridicat, am salutat şi am plecat.

— Studiază mai bine dosarul. Fii atent… Fii foarte atent… am mai auzit în urma mea.

Pe culoar, m-am întâlnit cu locotenentul Costinaş, „rivalul” meu. Amândoi fuseserăm repartizaţi la cercetări penale, la Hunedoara, şi în sufletele noastre voiam fiecare să ieşim „mai în faţă”.

Costinaş, văzându-mă bucuros, şi cu „hârtiile” în mână, a intuit ceva. M-a întrebat cu o indiferenţă prost jucată, unde mă duc.

— La Nădăştia, tăticu, i-am răspuns entuziast. Mi-am luat valea! Tu stai şi studiază…

Costinaş a pălit brusc, a dat în verde şi a intrat negru în biroul maiorului Moldovan. Câteva zile mai târziu, aveam să aflu că, la cinci minute după mine, îşi luase şi el zborul în prima misiune.

Până la Nădăştia, nu m-am gândit decât la discuţia purtată cu şeful şi la unele aspecte ale dosarului. Aşezasem hârtiile între două coperţi cartonate. Nimic nu mi se părea că-mi dă vreo speranţă. Îmi veneau mai tot timpul în minte cuvintele strigate de maior, la urmă, după mine, dar în afara unui simplu mesaj de avertizare, nu le desluşisem şi alt rost. Mi-am făcut un plan. Să cercetez cazul fără grabă, să adâncesc cât mai mult verificările şi să nu mă las impresionat de o depoziţie sau alta. „Totul cu calm şi inteligenţă!” era deviza pe care mi-a fixasem încă din şcoala de ofiţeri, în ziua înălţării în grad.

La Nădăştia, am bătut mai întâi sfios la poarta Mariei Mija, mama Ileanei, însă, nerăspunzându-mi nimeni şi aducându-mi aminte că purtam o uniformă impecabilă de ofiţer de miliţie, mi-am luat rolul în serios şi-am intrat în curte. Nu era nimeni acasă, dar m-a văzut peste gard o vecină care a venit imediat la mine. Am intrat în vorbă. Surpriză: era tocmai martora indicată în reclamaţie. Femeia toca vorbele precum meliţa cânepa. Mi-a turuit vrute şi nevrute, însă şi câteva amănunte foarte utile pentru cercetări. L-a şcoală, mi se spusese că pe astfel de martori este bine să-i laşi să vorbească, să-i întrerupi cât mai puţin, fiindcă spun tot. Numai să simtă omul că e ascultat cu toată seriozitatea. Aşa a fost şi în acest caz. Întâmplător îmi făceam o intrare bună pe scenă. Ţaţa Sofica – aşa mi-a cerut să-i spun – mi-a destăinuit, între altele, că Maria era o femeie avară, că voise să-i treacă concubinul averea pe numele ei, să nu-şi mai respecte neamurile, să-l ţină legat la grădină după ce vine de la

serviciu şi altele.

— Când a plecat Mitrică de la Maria? am întrebat-o pe ţaţa Sofica, în clipa în care s-a oprit ceva mai mult să-şi tragă sufletul.

Auzind întrebarea, femeia a devenit dintr-odată circumspectă. Va să zică, pe mine mă interesa un asemenea aspect!?... Dar nu era femeia care să se oprească din moment ce-şi dăduse drumul.

— De vreo zece zile, de când s-a aflat ruşinea cu fata!

— Bine, dar mata ştiai mai de mult, de când ai văzut pe fereastră ce-a fost.

— Da, da, şi-a strâns a ciudă basmaua ţaţa Sofica. Aşa e. Dar... N-am vrut să mă bag, ce mai. Putea să iasă o crimă, nu? I-am spus eu Mariei, dar după ce a plecat Mitrică...

— Şi ce-ai văzut?

— Păi, acu vreo două luni, şi-a coborât vocea până la şoaptă femeia, m-am dus la Maria după un chibrit şi m-am uitat aşa, într-o doară, pe fereastră şi m-am crucit! Mitrică era în pielea goală peste fată.

— Au mai multe paturi în casă?

— Două!

— În care pat erau?

— Cum te uiţi pe fereastră, în stânga.

Mari lucra la colectiv. Pe Ileana o dăduse la internat, la şcoala din comuna Silvaşul de Sus.

— Numa de-o săptămână e fata la şcoală, mi-a precizat martora. A dus-o mai departe de casă ca să mai scape de ruşinea lumii, până se mai uită...

I-am cerut ţaţei Sofica o cană de apă, timp în care mi-am aruncat şi eu ochii pe fereastra cu pricina. N-am văzut decât un mic colţ din pat. Am tresărit. Martora nu era sinceră. De ce? Am băut apa pe care mi-a adus-o, pentru că mi-era sete, şi am rugat-o să mai zăbovească puţin

până-i iau o declaraţie scrisă.

— Da’ am dat una! s-a uitat ea mirată la mine.

— Când? Cui? am făcut eu ochii mari.

— Acu’ vreo patru zile, la dom’ plutonier de la Călan, la dom’ sectorist.

— Îţi place să glumeşti?

— Doamne fereşte, dar cum mi-aş permite! Am dat declaraţia pe patru foi…

— Cu cine a mai stat de vorbă sectoristul? nu-mi venea mie să cred ce auzeam.

— Cu Maria… Cu Ileana, la Silvaş… Apoi, după câte se aude, l-a anchetat şi pe Mitrică, la Călan… Eu cred că dumneavoastră glumiţi, când vă prefaceţi că nu ştiţi. Eu, când v-am văzut, am crezut că-l căutaţi pe Mitrică să-l arestaţi.

— Şi de unde ştii dumneata că nu pentru asta am venit? am intrat eu în jocul ei. Femeia era destul de uşor de „plimbat”, după cum mi-am dat seama.

— Păi, vedeţi, s-a luminat ea deodată la faţă, bucuroasă că scăpase să mai dea declaraţie. Adevărul a ieşit la suprafaţă faţă ca uleiu’ şi vinovatu’ trebuie să ispăşească.

— Da, întocmai aşa stau lucrurile, am continuat eu să joc teatru. Îmi şi făurisem în minte, un plan. Însă până la arestare, am reluat, mai trebuie făcute nişte precizări în declaraţii şi trebuie fotografiată casă, ca să vadă şi completul de judecată unde s-a consumat tragedia.

— Aşa, aşa, foarte bine, fotografiaţi-o! Că judecătorii stau acolo pe scaune şi nu vin la locu’ unde s-a întâmplat. Vine miliţia… se arătă ţaţa Sofica foarte mulţumită că stătea de vorbă tocmai cu unul care avea asemenea merite. Dacă n-aveţi aparat, avem un fotograf în comună. Stă la a şaptea casă d-aici…

— După ce-ţi iau declaraţia scrisă te-aş ruga să te

duci matale să-l chemi, am jucat eu cartea mai departe.

— Da, da, mă duc, cum nu. Trag o fugă imediat.

Mi-a scris declaraţia de pe poziţia unei luptătoare-nfocate pentru adevăr. N-ai bănuit nicio clipă ce era în cugetul meu. În scris declara tot ce-mi relatase, inclusiv povestea cu caracterul Mariei. Ba venise cu noi amănunte în legătură cu comportarea lui Mitrică faţă de Ileana. E-he, dacă nu vedea ea scena… Păi, în ochii lumii Mitrică era, vorba aia, nici usturoi n-a mâncat, nici gura nu-i miroase.

Venind fotograful şi nedorind ca ţaţa Sofica să fie de faţă la executarea pozelor, am rugat-o să meargă să-mi cumpere un pachet de ţigări de la cooperativă. A fost bucuroasă că poate să mă servească.

Rămânând cu fotograful, un bărbat tânăr şi foarte amabil, am făcut mai întâi câteva poze de ansamblu, prinzând în obiectiv şi casa Soficăi. Apoi, l-am rugat să imortalizeze pe peliculă locuinţa Mariei şi toate detaliile camerei privite prin fereastra de la care ţaţa Sofica văzuse „faptele”. Uşa fiind deschisă, deoarece Maria nu ţinea încuiat, am intrat şi m-am lungit în patul din stânga ferestrei, în acest fel, fără să vreau, m-am ales cu câteva poze din toate unghiurile, făcute de fotograf. Numai că, după ce am revenit pe prispă, fotograful m-a dezamăgit: încercase el din toate unghiurile, dar nu mi se văzuseră decât picioarele

A, nu, nu m-am supărat. Ce să-i faci, nu-ntotdeauna apare omul în toată splendoarea lui. Şi, am mai zis eu, poate că era mai bine, că, după câte ştiam, nu eram deloc fotogenic. Şi l-am rugat pe tânărul amabil să-mi facă pozele, aşa cum ieşiseră, cât mai repede cu putinţă. Urma să trec eu pe la el ca să le iau.

Până să vină Maria de la câmp, m-am băgat şi prin curţile altor vecini. Am stat de vorbă cu oamenii. Toţi mi-au vorbit foarte frumos despre Mitrică. Da, Maria era, într-adevăr, zgârcită, hrăpăreaţă. O bătuse zdravăn, de mai

multe ori, pe Ileana, pentru că-i ieşise din cuvânt! Pentru toată lumea, povestea cu Mitrică şi fata fusese ca un trăsnet, dar cine-ar fi putut băga mâna în foc! Niciodată nu ştii ce este în casa altuia. Cu atât mai mult într-a Mariei, o femeie ciufută, ursuză.

Maria a venit abia într-un târziu. Aşteptând-o, nu mă gândisem la nimic altceva decât la surpriza pe care mi-o rezervase şeful meu, maiorul Moldovan, nespunându-mi de caz că mai fusese cercetat de către sectorist. Comuna Nădăştia nu avea post de miliţie, fiind arondată oraşului Călan de care o despărţeau numai şapte kilometri. Pe linie de cercetare penală, ea aparţinea însă, ca şi oraşul Călan, de miliţia Hunedoara, care-şi exercita prerogativele pe o rază ce depăşea cu mult fosta zonă raională. Aşa se şi explica prezenta mea la Nădăştia, competenţa de a face cercetări în acest caz. Mai puţin explicabilă pentru mine era, însă, taina pe care o păstrase şeful meu în legătură cu ancheta făcută anterior.

Maria s-a arătat revoltată că încă se mai făceau cercetări şi că Mitrică încă nu era arestat.

— Ce mai aşteptaţi de lăsaţi să lâncezească dreptatea? Sunteţi cam tinerel. Mde, ce să ştiţi şi dumneavoastră, că abia v-au dat tuleiele şi, uite, vă trimit să…

— Eu n-am venit aici să-mi pierd vremea, ascultând vorbe, am zis. Sunt de la cercetări penale, de la Hunedoara. Asta trebuie să vă spună mai multe decât văd că puteţi înţelege. Ancheta e destul de avansată şi n-am timp de pierdut.

Auzind femeia de unde eram, şi mai ales tonul meu ferm, a încercat să schimbe macazul.

— Ştiu că vreţi să faceţi dreptate. Dar ce dreptate e asta, când infractorul umblă slobod şi nu-şi ispăşeşte pedeapsa pe care o merită! Dacă vă pot ajuta să terminaţi mai grabnic, eu vă ajut. Spuneţi-mi cu ce.

— Cu câteva precizări.

Mi-a povestit cam tot ce ştiam eu. Am remarcat că o invoca foarte des pe ţaţa Sofica, martora.

— Ileana ar putea să-mi spună ceva în plus decât a relatat sectoristului? am întrebat-o eu la sfârşit, urmărindu-i reacţiile.

— Nu, s-a repezit ea. Am fost şi eu de faţă când a dat declaraţia la post! şi n-are ce să vă spună nimic în plus, ce să vă mai spună! Nenorocita!

— Dacă-i nenorocită, de ce-aţi mai lovit-o?

— Fiindcă merita! s-a făcut vânătă Maria. Dumneavoastră nu bateţi, aşa că i-am dat eu o lecţie, în faţa domnului sectorist! Dacă mi-ar fi spus din vreme ce gând avea Mitrică cu ea, n-am fi ajuns astăzi aici.

— Dar de unde să ştie fata, c-a luat-o pe nepregătite, nu? A fost viol, cum aţi declarat chiar dumneavoastră.

— Ei, nu ştia… Trebuia să ştie… O femeie simte, o femeie are semnele ei…

În sinea ei, Maria îşi dăduse seama că făcuse o gafă. Mi-a aruncat o privire cercetătoare să vadă dacă sesizasem.

Sectoristul făcuse încă o greşeală. Stătuse de vorbă cu fata la postul de miliţie. Nu era un cadru potrivit vârstei fetei. În plus, el îi permisese Mariei să-şi lovească fata, care astfel, înfricoşată, putuse confirma orice.

Conform certificatului medico-legal, deflorarea Ilenei exista, însă intuind, pe baza „petalelor negre” depistate, că era ceva putred în afacere, am amânat discuţia cu Mitrică. Am plecat în comuna Silvaşul de Sus. Am găsit-o pe Ileana la şcoală, la internat. Când a dat cu ochii de mine, a făcut un pas înapoi speriată, apoi a aplecat privirea, luând o poziţie de parcă ar fi aşteptat să se apere de o lovitură.

„Ce tragedie…” mi-a tremurat mie inima văzând-o cât era de speriată. Bine dezvoltată, fata nu depăşise totuşi graniţele copilăriei.

I-am vorbit cald, din suflet, cu vorbe mângâietoare aşa cum n – o făcuse mama ei. Apoi, am invitat-o la o prăjitură. Când am ieşit cu ea pe poarta şcolii, educatoarele au rămas uimite când au văzut cât era de bucuroasă şi cum mă ţinea de braţ, uniforma de miliţie nemaiînspăimântând-o. I-am oferit patru prăjituri, câte a dorit, i-am cumpărat şi câteva la pachet, după care, spre surprinderea şefului de post ce ne aştepta la sediu, am plecat cu Ileana să facem o plimbare pe dealurile din împrejurimi pline cu miros de ierburi proaspăt cosite.

Am discutat despre frumuseţea naturii, despre şcoală, despre planurile ei de a se înscrie la liceul sanitar şi de a ajunge asistentă medicală. I-am povestit, apoi, la cererea ei, o sumedenie de pozne pe care le făcusem când eram mic. Cu tact şi cu răbdare, am convins-o că miliţienii nu sunt oameni răi, cum credea ea, că ei trebuie să stabilească adevărul, întotdeauna, îngrijindu-se să nu fie pedepsiţi oamenii nevinovaţi. I-am spus apoi că anchetele sunt secrete…

— Cât de secret? m-a întrerupt ea foarte curioasă când am ajuns aici.

Am intuit că de răspunsul la întrebarea ei, depindea totul în demersul pe care-l făcusem.

— Uite, cum ar fi de exemplu cazul tău, i-am zis, nu va şti nimeni ce ai declarat. Totul, totul va rămâne secret.

— Nu se poate, m-a contrazis ea. Declaraţia unui minor trebuie luată în faţa părinţilor. Aşa a spus domnul sectorist şi chiar aşa a procedat, luându-mi declaraţie de faţă cu mama. Mama e foarte rea, mama se pricepe ca nimeni la minciuni.

— Ba se poate, am zis. Uite, eu n-am să-ţi iau declaraţie în faţa mamei tale, ci în faţa unei educatoare, pe care o socoteşti tu mai bună şi mai demnă de încredere. O vom convinge amândoi să păstreze secretul.

— Aşa cred că e bine, a răsuflat uşurată Ileana. Dar

brusc, apoi, s-a posomorât. Dar dacă, totuşi, află mama… A zis că dacă spun adevărul, mă omoară! Glasul fetei s-a înmuiat brusc, înecat în lacrimi. Şi e-n stare să mă omoare, dumneavoastră nu ştiţi câte bătăi am luat eu de la ea…

— Nu va afla, am asigurat-o eu din nou. O să fac eu în aşa fel, încât să vadă că am prins-o pe ţaţa Sofica şi că de-acolo ştiu totul. De altfel, o s-o determin eu şi pe Sofica să spună adevărul.

— Zău? Cum? a tresărit iar plină de nădejde fetiţa.

l-am explicat experimentul făcut cu fotografiile şi chipul fetei s-a deschis ca un trandafir.

— Ce bine! s-a bucurat ea. A aranjat cu mama să declare aşa. Le-am auzit eu şuşotind. Mama i-a promis că-i dă o mie de lei, dacă dovedeşte cu procesul. Tata Mitrică nu-i vinovat. Cum să fie? El este un om bun şi avea grijă de mine, nu ca mama. Ea e rea de tot… S-au certat pentru că nu pune casa lui pe numele ei. S-a săturat şi el săracu' şi a plecat, găsindu-şi altă femeie cu care stă la Călan. Ca să se răzbune pe el, fiindcă nu se mai întoarce înapoi, mama a spus la lume că şi-a bătut joc de mine. Din nou şuvoi de lacrimi pe obrazul plăpând al fetei. Dar acum e alt om.

— Lasă că o să treacă, am mângâiat-o eu pe păr. Dar gestul meu i-a înteţit şi mai mult plânsul.

— Mama a aflat de la mine că am făcut o prostie cu un băiat… M-a bătut, da' nu pentru prostia mea. Mi-a băgat cuţitul în pulpă să dau declaraţie că tata Mitrică e vinovatul…

Acum, toată obida fetei se revărsase într-un plâns cu sughiţuri şi mi-era imposibil s-o mai opresc. Am lăsat-o să se descarce şi mi-am aruncat ochii pe declaraţia ei, dată în faţa mamei sale; se afla anexată la reclamaţie. Trei sferturi din declaraţie, partea care cuprindea elementele de acuzare împotriva lui Mitrică, erau scrise mare, întrerupt sau alungit, cu pauze dezordonate între rânduri, ceea ce denota agitaţie, stare de stres, de şoc chiar…

— Aici sunt lacrimile mele, m-a surprins Ileana arătându-mi două pete peste scris.

Am mângâiat-o şi am ţinut-o câteva clipe cu capul la pieptul meu.

— Restul declaraţiei văd că ai scris-o frumos, am mai mângâiat-o eu.

— Daa. Că nu mă mai bătea, i-a apărut Ilenei un zâmbet candid în colţul buzelor.

„Aha, mi-am zis, asta a sesizat maiorul Moldovan, diferenţa asta, cele două stări psihice. De aceea-mi strigase la plecare să studiez bine dosarul şi să fiu atent. Frumoasă idee… Să poţi să depistezi după scris starea omului, adevărul celor scrise… Când, oare, am să ajung şi eu la o asemenea performanţă?”

— Dar unde vă gândiţi? mi-a pus Ileana uşor mâna pe umăr.

— La faptul că mama ta te-a înţepat cu cuţitul în pulpă, am replicat.

— Da. Ia uitaţi! mi-a arătat ea fără nicio jenă rana. Se vindecă?

— Bineînţeles, am consolat-o eu impresionat. Ca viitoare asistentă medicală, tu trebuie să ştii mai bine toate astea…

— Dar cum credeţi că pot eu s-o conving pe mama să mă dea la liceul sanitar? Are bani destui, îi ţine ascunşi. M-a dat la internat ca să nu plătească gazdă, mâncare… Şcoala a început nu de mult şi fiind în primul an, s-ar putea face un transfer, nu?

— Se poate, am zis, şi de asta am să mă ocup eu, i-am sădit Ilenei zori de bucurie în suflet.

— Şi mama…?!

— De ea, ai să te ocupi tu! i-am făcut eu cu ochiul strengăreşte.

— Cum?

— Amenințând-o că, dacă nu te dă la liceul sanitar, ai să spui la miliție adevărul. Îți place? i-am făcut din nou cu ochiul.

A început să râdă, apoi şi-a dus mâna la gură ca şi când şi-ar fi permis prea mult.

— Îmi place, mi-a făcut pe urmă şi ea cu ochiul. Da' credeţi c-o să meargă?

— Strună! am râs şi eu. Îi vei spune că în discuţia pe care am avut-o cu tine, ai înţeles că am prins-o pe ţaţa Sofica cu minciuna şi am făcut poze care vor fi puse în dosar să dovedească adevărul. Să-i spui că sunt un om nemaipomenit de rău…

A izbucnit din nou în râs.

— Da, da, că sunt un om rău. Ca să meargă, am râs şi eu. Că ţi-am spus că mărturia mincinoasă se pedepseşte…

— Ha-ha-ha! Ce frică o să intre-n mama şi-n ţaţa Sofica. Ha-ha-ha!!…

— Păi, vezi! Mama ta îşi va da seama, atunci, că singurul punct de sprijin al ei ai mai rămas tu şi-i va încolţi o altă teamă că, dacă vei spune adevărul, Mitrică o va da de judecată pentru calomnie.

— Grozav! Va merge strună! era Ileana foarte fericită. Dar nu cumva să-i faceţi vreun rău mamei, i-a trecut brusc prin minte un alt gând. Dacă va afla, mă va omorî! se schimbă ea iarăşi la faţă. Dumneavoastră nu ştiţi ce suflet hain am are şi nu se dă în lături de la…

— Nu va afla nimic şi nu va păţi niciun rău. Îţi promit. Totul va fi…

— Secret! mi-a luat-o Ileana înainte, ca într-un joc, ducând degetul la gură.

Am coborât de pe deal. La şcoală, în prezenţa directoarei, care a înţeles perfect „secretul” nostru, angajându-se să-l păstreze cu sfinţenie, i-am luat Ilenei o declaraţie consemnând tot adevărul cu lux de amănunte

Am plecat, fiind condus la autobuz de Ileana. Înainte de a mă urca în maşină, am sărutat-o, şi ea a început să plângă.

— Mai staţi! m-a apucat ea de mână. Mai aveţi o cursă la şase…

Gestul ei m-a impresionat. Suflet sensibil, nu am putut rezista rugăminţii ei şi am rămas până la cursa următoare, asaltând din nou cofetăria. Ne împrietenisem înainte de plecare, m-am înţeles cu ea să mă sune la miliţie, la Hunedoara, după ce va fi vizitată de maică-sa şi i-am dat douăzeci şi cinci de lei ca să aibă pentru telefon. Despărţirea s-a soldat tot cu lacrimi pe chipul ei. Ileana m-a rugat ca, dacă nu-i va reuşi figura cu mama, s-o mai vizitez la Silvaş. I-am promis, dar am mai asigurat-o încă o dată că „figura” va reuşi.

Când am ajuns la Hunedoara, la birou, maiorul Moldovan m-a ghicit dintr-o privire că-mi ieşise pasienţa şi că rezolvasem cazul.

— Dăm ordonanţă de refuzare a pornirii procesului penal, nu? Mi-a zâmbit el cu subînţeles, privindu-mă pe deasupra ochelarilor.

— Bineînţeles… Pentru inexistenţa faptei, am confirmat eu complice.

— A fost greu? şi-a luat el ochelarii de pe nas şi s-a lăsat pe spătarul scaunului, dispus să mă asculte.

— N-a fost nici greu, nici uşor, i-am răspuns eu şi i-am povestit totul de-a fir, a păr.

— Te-ai descurcat frumos, puştiule. Ai stofă… Felicitări! Mi-a strâns mâna. Şi în plus, ai şi suflet. Cazul o să-i placă procurorului, o să vezi. Va confirma precis ordonanţa de refuzare a pornirii procesului penal, cum propui tu. E mai uman să nu întoarcem armele şi s-o distrugem şi pe fată şi pe mama ei…

— Şi pe ţaţa Sofica…

— Da… Poate că o-ndreptăm definitiv pe Maria.

— Păi cred că teama c-ar putea să intre la apă pentru calomnie o va lecui.

— Aşa este, ai procedat foarte bine. Acum sunt curios dacă îi va reuşi Ilenei figura.

A doua zi, fata îmi telefona că în două zile avea să fie la liceul sanitar din Hunedoara. Mă ruga să intervin, fără ştirea mamei sale, aşa cum îi promisesem…

Maria, intuind că mă voi duce la Silvaş să stau de vorbă cu Ileana şi, fiind îngrijorată, venise în urma mea, restul decurgând întocmai cum plănuisem cu Ileana şi cu directoarea şcolii.

Maiorul Moldovan a cerut sprijin la liceul sanitar şi în trei zile Ileana îşi vedea visul împlinit.

Această rezolvare spectaculoasă a primului meu caz mi-a consfinţit „botezul” de ofiţer anchetator dotat şi mi-a dat posibilitatea să-mi pun în valoare „antecedentele de „detectiv”.

Procurorul Dumitru Pancu a confirmat ordonanţa de refuzare a pornirii procesului penal şi m-a invitat în biroul procurorului şef, Ioan Retegan… Pentru simplă cunoaştere.

Pe lângă satisfacţia „de a călca cu dreptul” în carieră, cazul mi-a adus un prieten devotat, pe Ileana, care, cât timp am lucrat la miliţia din Hunedoara, venea la biroul meu ca la ea acasă. Când intra pe uşa miliţiei, mulţi miliţieni, dar în special angajatele civile, se uitau lung după ea, strecurând în glumă: „Fiica locotenentului T.T.!” Când nu eram la birou, o găseam stând de vorbă cu Doiniţa (Doina Popa) secretara noastră, a biroului cercetări penale, actualmente secretara serviciului judiciar Cluj, cu care se împrietenise şi care o povăţuia în toate, ca o mamă.

Ileana învăţa bine şi era mulţumită cu şcoala, în timp ce Maria se consolase cu răspunsul procuraturii că fusese refuzată pornirea procesului penal pentru inexistenţa faptei.

După câţiva ani, revenind de la Bucureşti, de la Inspectoratul General al Miliţiei, pe meleagurile Hunedoarei, pentru a ajuta la prinderea infractorului care spărsese casa de ajutor reciproc a Combinatului Siderurgic, furând 240.000 lei, şi interesându-mă de Ileana, am aflat că, împlinindu-şi visul profesional, plecase în ţinutul Botoşanilor să-şi croiască drumul în viaţă. Fie-i viaţa un vis şi, prin visul acela, să nu uite „ospeţele” cu cele mai grozave prăjituri pe care cofetarii particulari ai Hunedoarei le făceau în vremea primului meu an ca ofiţer de miliţie.

COMISARUL CADANE

Cine a spus că niciodată nu este bine să te culci pe lauri, a avut mare dreptate, căci după succesul cu cazul „Nădăştia” şi alte câteva cazuri, debutul meu profesional a continuat cu o gafă de zile mari.

Ce se întâmplase?

În lacul de acumulare al barajului Cinciş-Cerna, de lângă Hunedoara, fusese pescuit un cadavru. Din raportul telefonic al plutonierului-major Breazu, şeful postului de miliţie al comunei Teliuc, pe raza căreia se afla barajul, rezulta că identitatea cadavrului era necunoscută.

În asemenea cazuri, se deplasa de la judeţ o echipă formată din ofiţerul de la judiciar care răspundea de linia de muncă omoruri şi cadavre neidentificate, un ofiţer de la biroul criminalistic şi medicul legist. De fapt, această regulă funcţionează şi acum, competenţa echipei amintite, experienţa sa în acest domeniu fiind o garanţie a succesului scontat, o garanţie în evitarea greşelilor pe care le pot face laicii şi de pe urma cărora cazul poate fi tras „pe linie moartă”, dacă lipsesc elementele criminalistice de referinţă care să ducă la o identificare ştiinţifică.

„Laici” era termenul pe care-l folosea şeful meu de mai târziu pentru cei care nu aveau noţiunile necesare în această meserie foarte pretenţioasă a omorurilor şi a cadavrelor, pentru confraţii fără experienţă criminalistică şi practică judiciară, care gafau uneori sau care îşi permiteau să emită ipoteze de lucru atât de „savante”, încât, după mintea lor, îţi trebuiau zece divizii de poliţişti ca să verifici suspecţii ce le intrau în calcule.

A fi ofiţer de poliţie într-un astfel de compartiment îţi cere să stăpâneşti pe deplin toate tainele criminalisticii, să ai noţiuni solide de medicină legală, chimie judiciară, logică, psihologie, psihiatrie, criminologie şi altele, şi să fii un desăvârşit practician. Mie, de fapt, munca la acest

compartiment mi-a plăcut cel mai mult şi asta încă din şcoala de ofiţeri de miliţie. Mă socoteam bine pregătit, dar ca să ajung cineva trebuia să fac să se audă de numele meu, prin succese răsunătoare. Iată de ce, aflând că maiorul Tiberiu Dobişteanu, de la serviciul judiciar al Miliţiei regiunii Hunedoara, nu putea rezolva acest caz, fiind plecat la un omor, m-am bucurat când am fost solicitat. Întrucât la Hunedoara aveam laborator de medicină legală, am plecat la Cinciş cu şefa acestui laborator, doctor Tamara Călinescu şi locotenentul Nicolae, de la judiciar, un coleg de promoţie. Fişa care se întocmeşte pentru cadavrele neidentificate urma să fie completată de colegul meu, care, de altfel, suplinea şi rolul ofiţerului criminalist, sarcina efectuării fotografiilor judiciare revenindu-i plutonierului-major Breazu, care trebuia să vină la faţa locului cu un fotograf. Aşa ne-am înţeles la telefon.

Eram, aşadar, la primul meu contact oficial cu un cadavru. Deşi aveam mari emoţii, căutam să nu las să transpară nimic, să arăt că sunt ofiţer cu sânge rece, apt de a trece prin cele mai dificile şi neprevăzute situaţii. În timpul şcolii de ofiţeri de miliţie, participasem la câteva autopsii în cadrul orelor practice de medicină legală şi suportasem destul de bine, ca să zic aşa, contactul cu moartea, însă mă stăpâniseră de fiecare dată emoţii care mă ţinuseră încordat într-o teamă nedefinită; oameni suntem! Vederea lucrurilor vii din jur, fie ele şi urâte, o suporţi mult mai uşor, datorită adaptării fiinţei umane la mediul înconjurător, dar să vezi un cadavru, şi mai ales să „lucrezi” cu el, e cu totul altceva. Reacţiile sunt neaşteptate, se produce o inhibare puternică, fără să mai te gândeşti la propria-ţi nimicnicie; iată, cel mai frumos dar al naturii, viaţa, poate fi frântă ca şi ramul unui pom! Multă vreme m-am străduit să înţeleg cum de-şi aleg medicii legişti o asemenea specializare. Pentru mine, atunci, la cazul din lacul Cinciş-Cerna era şi mai de

neînţeles cum tocmai o femeie îmbrăţişase o asemenea profesie. În toată ţara, erau două sau trei femei medici legişti, şi cât am mers în maşină, alături de ea, i-am studiat foarte atent chipul şi trăsăturile, încercând să descopăr misterul.

Doctoriţa Tamara Călinescu era cam plictisită şi poate puţin obosită. În orice caz, n-avea prea mult chef de conversaţie. Mi-ar fi plăcut să-şi dea singură seama de interesul cu care o înconjuram, de pasiunea mea pentru misterele medicinei legale. Aş fi dorit să mă invite în laboratorul ei, să-mi arate micul muzeu despre care auzisem şi să-mi povestească cât mai multe despre cazurile la care participase.

Mortul fusese tânăr, să fi avut 25, 30 de ani. Văzându-l, am fost cuprins de aceleaşi emoţii care mă stăpâneau în sălile de autopsie de la morga din Bucureşti. Nu prea-mi dădea ghes inima să mă apropii de el. Locotenentul Nicolae, şi el la primul caz, era destul de retras, încât ne-am mulţumit s-o urmărim pe doctoriţă.

Plutonierul-major Breazu adusese un fotograf. Acesta a fotografiat cadavrul mai mult după indicaţiile doctoriţei. Femeia-şi dăduse seama că n-aveam experienţă.

— Ce faceţi, l-a luat ea la rost pe Nicolae, nu notaţi semnalmentele pentru a le trece în fişă?

— Ba da, a tresărit colegul meu care probabil se gândea ca şi mine la lumea de apoi.

Şi-a notat în carneţel toate semnalmentele cadavrului, dictate punct cu punct de „doamna Călinescu”, cum îi plăcea să i se spună.

Cadavrul era în stare avansată de putrefacţie şi mirosea puternic. Fusese scos pe mal de doi cetăţeni, înainte de a chema miliţia. Nu cunoscuseră regulile criminalisticii. Ar fi trebuit să-l lase unde-l găsiseră, în apă. Imediat ce este scos din apă unui asemenea cadavru trebuie să i se ia amprentele căci altfel…„mănuşa morţii”

dispare în contact cu aerul.

Amprentele, deci, n-au putut fi luate, iar după fizionomie, cadavrul era de nerecunoscut, peştii-i mâncaseră în bună măsură faţa. De asemenea, n-am putut nici să recoltăm sânge pentru stabilirea grupei sanguine.

După faptul că nu avea pe el decât un slip, se putea deduce că era vorba despre un tânăr care făcuse baie în lac şi se înecase, concluzie confirmată apoi şi de autopsie pe care doamna Călinescu a făcut-o acolo, pe malul lacului. Moartea avusese loc în urmă cu aproximativ două luni.

După ce am reţinut slipul, cadavrul a fost transportat la morga spitalului din Hunedoara, până la întocmirea formalităţilor de înhumare.

Sensibila doamnă Călinescu, terminându-şi treaba, ne-a strecurat plictisită un „succes, băieţi” şi şi-a văzut de drum.

— Ce facem? m-a întrebat dezorientat colegul meu.

— În primul rând, am zis, organizăm scotociri pe malul lacului. Poate găsim restul de îmbrăcăminte. Apoi, întocmim buletinul de evenimente şi-l transmitem la toate organele şi posturile de miliţie, pentru a ne semnala cazurile de dispariţii de persoane ca să putem face o legătură. Oricum, cred că treaba va merge repede. Am avut noroc fiindcă tânărul ne-a lăsat totuşi o „semnătură”.

„Semnătura” la care mă refeream era un tatuaj pe braţul stâng al cadavrului. Două litere mari: „A.M”. Acest tatuaj, precum şi dentiţia, erau elemente certe pe baza cărora puteam purcede la o identificare ştiinţifică. La acestea se mai adăugau, bineînţeles, vârsta, înălţimea, culoarea părului, a ochilor, precum şi celelalte semnalmente de ordin general.

Referitor la dentiţie, doamna Călinescu ne furnizase informaţia că era completă, însă se efectuase recent o lucrare dentară la molarul şi premolarul din partea superioară stângă.

Fiind deci şi în posesia acestor elemente, am trecut la treabă, împărţindu-ne sarcinile pentru a reuşi să identificăm cât mai repede cadavrul şi să-l predăm familiei, fără a mai fi nevoie de o eventuală exhumare în caz că identificarea s-ar fi făcut târziu.

Presupunând că tânărul înecat era, cel mai probabil, dintr-o localitate din jurul barajului – lacul de acumulare întinzându-se pe mai mulţi kilometri – am alertat mai întâi posturile de miliţie din zonă. Contam, evident, pe faptul că dispariţia tânărului fusese semnalată în cele două luni de zile de când survenise moartea.

Pe plutonierul-major Breazu l-am trimis să facă investigaţii în comuna Teliuc şi în satul Cinciş de pe malul lacului, el neavând înregistrat niciun caz de dispariţie

Scotocirile n-au dus la niciun rezultat. Deşi mobilizasem un număr foarte mare de cetăţeni, n-am găsit niciun petic din restul îmbrăcăminţii mortului. Acest lucru mi-a întărit şi mai mult convingerea că tânărul era din Teliuc sau dintr-un sat din apropierea lacului; venise la scăldat în slip. Şi, norocos, cum am crezut eu atunci că eram, presupunerea mea s-a adeverit: plutonierul-major Breazu m-a anunţat că un tânăr din Teliuc, Avram Marin dispăruse de-acasă de vreo patru luni.

„Hm! Avram Marin!” m-am gândit eu la tatuaj.

— Mama lui locuieşte la barăci, a precizat subofiţerul. Am vorbit cu ea. A recunoscut şi tatuajul.

— Bine ai procedat, l-am felicitat eu pe subofiţer. Când şi l-a făcut?

— În puşcărie! A fost condamnat la un an pentru furt şi a venit cu tatuajul de acolo, din puşcărie. S-a eliberat acum patru luni şi, după ce a stat câteva zile acasă, a dispărut. Un derbedeu, i-a spus mamei lui că pleacă să-şi caute de lucru. Ea a insistat să rămână la Teliuc, că slavă Domnului, aici e de lucru cât vrei. El n-a ascultat-o, că-şi găseşte el un loc mai bun, în altă parte. Nu-i ardea lui de

treabă şi a plecat să se apuce din nou de furat, sunt sigur.

— Hainele lui sunt acasă?

— Nu. M-am mirat şi eu. Maică-sa nu ştie nimic de haine. A plecat îmbrăcat. Nu l-a mai văzut de când a plecat. Mi-a spus doar că l-a căutat de câteva ori un prieten.

Am căzut pe gânduri. Era ceva ciudat în toată povestea... Era de presupus că Avram Marin revenise pe-acasă cu două luni în urmă. Să nu fi dat pe-acasă? Să se fi dus direct să facă baie?

— Se poate, a fost de părere şeful de post. Mama lui n-a fost acasă acum două luni. A fost plecată o săptămână la nişte rude.

— Aşa mai merge. E o explicaţie. N-a găsit-o pe mamă-sa acasă şi s-a dus să facă o baie.

— Sigur, aşa a fost, a zis Breazu. Hainele le-a găsit cineva, şi-a zis bogdaproste.

— Aşa o fi, am meditat eu cu îndoială. Dar actele?

— Actele? Hm!... De-aia nu mai putea găsitorul. Pur şi simplu le-a aruncat!

— Slipul i l-ai prezentat mamei?

— Da, dar nu-l recunoaşte. Nu ştie dacă băiatul ei avea sau nu slip.

Am plecat cu subofiţerul la postul Teliuc. Am căutat-o pe mama lui Avram, o femeie amărâtă, singură. N-avea cine s-o ajute, căci Avram era singurul ei sprijin. I-am scos încet, încet o descriere, completă a băiatului. Semnalmentele corespundeau întru totul cu ale cadavrului.

— De vreo boală a suferit? am întrebat-o la sfârşit.

— În afară de apendicită, n-a avut nimic. Era sănătos tun.

— Dar la dentist a fost cât a stat pe-acasă?

— Nu. Cine ştie pe unde s-o fi dus să-şi repare dinţii. M-a-ntrebat şi domnu' Breazu. S-o fi căutat la dinţi pe

unde o fi umblat el, naiba ştie…

Convins, în special pe baza tatuajului, că identificarea cadavrului în persoana lui Avram Marin nu putea comporta niciun dubiu, existenţa unei a doua persoane cu aceleaşi semnalmente şi acelaşi tatuaj amplasat în acelaşi loc neputând reprezenta nici măcar şansa de unu la un milion, am întocmit actele procedurale necesare şi, cu avizul procuraturii, cadavrul a fost predat mamei nefericite pentru a fi înhumat.

Înregistram un succes. E de prisos să mai spun că m-am bucurat. Am fost felicitat împreună cu şeful de post.

Şi toate au fost bune şi frumoase până în ziua în care Avram Marin a înviat! La numai o lună după ce fusese înmormântat, se înapoiase la Teliuc, mama sa fiind gata-gata să moară de spaimă.

Alertă – şefi de la regiune, cercetări… Numai în pielea mea să nu fi fost cineva atunci…

Pe Avram l-am întâlnit şi eu la miliţie, când l-a chemat maiorul Dobişteanu. Tânărul, aflând că eu îl îngropasem, n-a scăpat prilejul să-mi arunce:

— Nu te pricepi nici să-nmormântezi un om, şefule.

Am înghiţit-o. De fapt, price replică m-ar fi ridiculizat şi mai mult.

Maiorul Dobişteanu m-a luat ocrotitor sub aripă. Dar nu mi se mai părea posibil să mă reabilitez. Prea-i amuza întâmplarea pe unii şi prea se comenta pe seama mea pe la colţuri. Tăceam chitic, muşcându-mi buzele. Oare aveam să reuşesc să spăl această ruşine? Trebuia să muncesc mult, să lupt, să dovedesc de ce eram în stare, cazul „Avram Marin” fiind accidentul unui laic, un „accident” pe drumul începutului.

Cui aparţinea, totuşi, cadavrul pescuit în apa lacului Cinciş-Cerna?

Rezolvarea, mai mult decât spectaculoasă, ne-a oferit-o chiar Avram Marin.

— Cadavrul nu poate fi decât al lui Aristide Marin, ne-a zis el. Nu pot exista două tatuaje în acelaşi loc şi cu aceleaşi litere, decât la fraţii de cruce. L-am cunoscut în puşcărie şi ne-am împăcat atât de bine, încât am hotărât să rămânem prieteni pe toată viaţa. Ca semn al acestei prietenii, ne-am tatuat amândoi pe braţul stâng iniţialele „A.M.”, ideea venindu-ne de la faptul că aveam aceleaşi prenume, iar numele începea cu aceeaşi literă.

Maiorul Dobişteanu s-a uitat la mine. Eu m-am uitat la el. Aproape nu ne venea să credem.

— Ştiu că vă miră, a continuat Avram, „frăţia” noastră având şi rolul de a nu ne denunţa niciodată unul pe celălalt şi de a împărţi în comun tot ce realizăm fiecare din prăduială. Aşa am gândit noi atunci, în penitenciar. Minte puţină şi prostie multă…

— Când l-ai văzut ultima dată? l-a întrebat maiorul.

— Acum vreo trei luni, când am fost pe la el, la Lipova şi când am rămas înţeleşi să vină la Teliuc, ca să ne angajăm la mină, că pe-acolo nu prea am găsit de lucru. Îl dureau doi dinţi când am fost pe la el. Urma să mă caute la Teliuc după tratament. Numai că eu n-am ajuns la Teliuc decât ieri. M-am încurcat cu o femeie din Lugoj şi… cred că Aristide a venit la Teliuc şi s-a angajat, aşteptându-mă şi pe mine. Aţi verificat la mină?

Nu verificasem. Pe cine să fi verificat? Acum însă aveam numele… La întreprinderea minieră Teliuc, figurase, într-adevăr, în evidenţe cu, trei luni înainte. La o săptămână după ce începuse lucrul, dispăruse. La dispensarul medical, Aristide Marin era înregistrat şi cu lucrarea dentară, iar la dormitorul comun al întreprinderii unde fusese cazat o săptămână, i-am găsit şi câteva lucruri personale.

Aşadar, indubitabil de această dată, cadavrul fusese identificat în persoana lui Aristide Marin din Lugoj, părinţii acestuia recunoscând inclusiv slipul.

Maiorul Tiberiu Dobişteanu a fost de părere că greşeala mea putea fi făcută de oricine.

Mai târziu, când am ajuns să lucrez la serviciul omoruri din Inspectoratul general al miliţiei, Direcţia judiciară şi i-am povestit cazul şefului meu, colonelul Dumitru Ceacanica, acesta a apreciat şi el că oricine ar fi putut greşi în locul meu atâta vreme cât făcea abstracţie de lucrarea dentară. N-ar fi trebuit totuşi să fiu atât de sigur de reuşită din moment ce nu administrasem şi această probă. Totuşi, cazul a devenit unic în analele judiciare prin valenţele sale duplicitare, şeful prezicându-mi încă de pe atunci că o să am un mare succes de public dacă mă voi gândi vreodată să-l povestesc.

Să fi fost ironia de-atunci a colonelului Ceacanica imboldul care m-a făcut mai târziu să scriu despre cazurile mele?

Dacă nu mă grăbeam, fascinat de tatuajul acela ca element forte de identitate, şi insistam ca identificarea să-mi răspundă la toate datele, după cum aveam obligaţia, n-aş fi greşit; dentiţia m-ar fi ţinut în loc şi, între timp, ar fi apărut şi Avram. Graba mea, pe lângă dorinţa de a rezolva cât mai repede cazul, a avut la bază şi emoţia pe care o trăiam atunci, ca şi dorinţa mea de a scăpa cât mai repede de cadavru. Acum, după atâţia ani de experienţă criminalistică, îmi vine şi mie să zâmbesc.

Cazul a rămas, totuşi, unic şi, între „poliţişti” fie vorba, n-am mai auzit o asemenea poveste la „gura sobei”…

Pentru acest motiv, mă reîntorc cu o anumită plăcere la el şi, revenind la ambiţiile de atunci, este lesne de înţeles cu câtă exigenţă mi-am analizat greşelile ulterior. Am găsit foarte multe care-mi aparţineau, dar şi mai multe care aparţineau medicului legist. Deşi cadavrul prezenta semnul postoperatoriu în urma extirpării apendicelui, semn pe care-l văzusem, şi eu şi Nicolae, amănuntul nu

fusese evidenţiat în protocolul de necropsie.

Profitând de această neglijenţă a doctoriţei, am rugat-o să treacă pe la noi, pentru explicaţii, „răzbunându-mă” în acest fel pentru indiferenţa cu care ne tratase atât pe noi, cât şi cazul în sine. A invocat o greşeală a dactilografei care sărise probabil rândurile sale din ciornă, unde semnul postoperatoriu era menţionat.

Nu m-am lăsat înşelat. I-am cerut să mergem chiar atunci la laboratorul de medicină legală pentru a-mi arăta ciorna.

— La ce bun? a răspuns. Ciorna a fost aruncată de mult.

— Să zicem că aşa ar fi, nu m-am lăsat eu înduplecat, însă dumneavoastră aveţi obligaţia să recitiţi actul de autopsie după ce a fost bătut la maşină.

— Asta aşa este, a cedat doctoriţa.

— Ar trebui acum să facem o informare la forul dumneavoastră superior, la Institutul medico-legal din Bucureşti, am observat eu cu gravitate.

— Nu cred că este cazul, a zis încurcată doctoriţa.

— De ce să ne facem zile fripte tocmai noi, care cooperăm, care ne întâlnim la atâtea cazuri, noi care…

— Noi care refuzăm să-i întindem o mână de ajutor colegului de echipă! am întrerupt-o eu, răutăcios. Pe care nu ne interesează dacă celălalt greşeşte. Noi, care aşteptăm numai rugăminţi, ca să-i iertăm celuilalt greşelile, în loc să-l învăţăm să nu mai greşească…

— Ori îmi daţi o lecţie şi, n-am ce face, trebuie s-o primesc fiindcă am greşit, ori vă place medicina legală şi, atunci cu ce începem? a zâmbit ea, relaxată.

— Cu… muzeul din laboratorul dumneavoastră…

După identificarea certă a cadavrului necunoscut, multă vreme colegii au continuat să facă glume pe seama mea, poreclindu-mă, nici mai mult, nici mai puţin decât

„Cadavrul neidentificat”. Porecla fiind însă cam lungă şi nu prea plăcută, locotenentul-major Adrian Picuş recunoscut pentru şaradele sale, a prescurtat-o, eu rămânând pentru toţi „CADANE”.

La vreo două luni de zile după acest caz, m-am pomenit chemat în biroul căpitanului Ştefan, noul şef al miliţiei municipale, unde mă aştepta una dintre cele mai dragi surprize: mama. Deşi eram băiat mare şi ofiţer cu perspective, ea continua să-mi poarte de grijă şi venise după mine la Hunedoara. Fără să ştiu eu, mersese la comandant şi se interesase cum mă descurc. Căpitanul Ştefan fusese impresionat de grija pe care mi-o mai purta la vârsta mea, de faptul că venise să stea de vorbă cu el. Din câte am prins eu de la mama, şeful îi spusese mamei lucruri bune despre mine.

— Altceva ce ţi-a mai spus? o întrebam eu în timp ce vizita castelul Huniazilor. Îmi era teamă să nu-i fi povestit de păţania cu „cadavrul viu”.

— Că încă mai ai de învăţat, că trebuie să te străduieşti…

„E bine, îmi făceam cu calculul în gând, mama trebuie să audă despre mine numai lucruri bune…”

Când am urcat-o în tren şi ne-am luat la revedere, însă m-a atenţionat: să fiu cuminte, să-mi respect şefii, iar în anchete să nu mă pripesc niciodată.

— Dar de unde ştii mata că eu mă pripesc? Eu nu mă pripesc niciodată! am făcut eu pe grozavul.

— Lasă, lasă! mi-a spus ea la geam. Trenul se punea în mişcare. Tu s-o asculţi pe mama şi pe şefii, tăi, că numai aşa o să ajungi mare poliţist, comisare *Cadane.*

DISCUŢIA DE CAZ

Iată-mă, aşadar, şi comisarul Cadane. Cel care savura copios acest succes al meu nu era altul decât rivalul meu, locotenentul Costinaş. El continua să mă şicaneze, uitând însă de un vechi proverb românesc care spune că „ce nu-ţi place altuia nu-i face”. Şi confirmarea proverbului a venit neaşteptat de repede. La câteva zile după încheierea mult comentatului caz AM, Costinaş a căzut şi el într-o cursă. Participând împreună, cu sectoristul la perchiziţionarea unei locuinţe – un apartament situat la un etaj superior într-un bloc – infractorul, profitând de un moment de neatenţie al lor, închisese repede uşa şi-i încuiase acolo. Până la urmă, reuşiseră să spargă uşa, dar era închisă şi uşa de la intrare. A urmat o nouă „spargere”, dar infractorul dispăruse fără urmă…

Povestea a făcut repede aripi. Locotenentul-major Picuş nu l-a iertat nici pe Costinaş. Aflând că infractorul, după ce-i încuiase în cameră, le strigase „Pa, pleacă băiatu’!", l-a botezat pe Costinaş scurt: Papleacă.

Am râs şi eu, ce să fac. Maiorul Moldovan, a afirmat că-i suna mai frumos la ureche Ca-da-ne, decât Papleacă.

Totuşi, n-aveam o fire răutăcioasă, ca a colegului, şi nu l-am şicanat, fiind mulţumit că încetase cu zarva pe seama mea şi că simţea şi el ce înseamnă să se facă atâtea glume pe seama ta. Şi eşecul lui şi al meu – parcă providenţa le aranjase – n-au avut darul decât de a ne mobiliza şi mai mult. Totodată, eşecurile – întâmplate la timp – ne-au convins că meseria noastră cere maximum de atenţie, la orice pas. Dacă vreun confrate se va lăuda vreodată că n-a avut eşecuri, vă rog să nu-l credeţi. La urma urmei, în viaţa unui om nu poate merge chiar totul strună.

În suburbia Răcăştie a oraşului Hunedoara, în curtea unei case particulare, fusese găsit într-o dimineaţă cadavrul unui tânăr. Fiind vorba de o moarte violentă, la faţa locului s-a deplasat imediat o echipă operativă de la

judeţ, din care nu lipsea, evident, maiorul Dobişteanu. Ca medic legist, participa tot doamna Călinescu.

În echipă, au mai fost cooptaţi şeful miliţiei din Hunedoara, căpitanul Ştefan, locţiitorul său pe linie judiciară, căpitanul Ion Deheleanu, şi şeful biroului judiciar, maiorul Gheorghe Chiş.

S-a stabilit că locuinţa aparţinea unui fost muncitor de la combinatul siderurgic care ieşise la pensie. Acesta avea un fiu, Costel, după câte îmi amintesc, în vârstă de circa treizeci de ani. Fiul urmase exemplul tatălui, – lucrând tot în combinat. În după-amiaza precedentă zilei în care fusese descoperit cadavrul, Costel, împreună cu doi colegi de serviciu şi prieteni foarte buni, după ce ieşiseră din schimb, poposiseră la restaurantul „Carpaţi”. Şi pentru că, afară începuse să plouă cu găleata, cei trei îşi prelungiseră popasul, hotărând apoi să continue cheful la Costel acasă. Aici, beţia a devenit, cum se spune, beţie de zile mari. Participase, bineînţeles, şi bătrânul pensionar, până spre seară, când, nemairezistând se dusese să se culce. Cei trei „muşchetari” rămăseseră în continuare pe „baricade” şi băuseră până la năuceală. Mircea adormise primul, cu capul pe masă. Trebuind să se culce şi Grigore, acestuia-i venise ideea să doarmă în fânul din podul grajdului, aşa cum obişnuia el la ţară. Costel se culcase pe patul din bucătăria în care făcuseră cheful. A doua zi, când Mircea şi Costel se treziseră, îl găsiseră pe Grigore într-o baltă de sânge în faţa grajdului, iar scara de la fânar, ruptă. Căzuse cu scara şi se accidentase, lovitura la cap fiindu-i fatală…

După primele cercetări, organizându-se o discuţie a cazului în biroul căpitanului Ştefan, doamna Călinescu i-a şoptit maiorului Dobişteanu să mă cheme şi pe mine acolo, amintindu-i despre pasiunea mea pentru medicina legală şi pentru această latură a muncii de miliţie. Maiorul Dobişteanu s-a arătat încântat auzind despre mine

asemenea lucruri. Căpitanul Ştefan, care mă simpatiza, a trimis secretara după mine. Când am intrat în birou, am rămas surprins de „sinodul” întrunit acolo. Maiorul mi-a spus simplu însă:

— Ia loc, dragul meu, că poate asta îţi va fi mâine meseria.

Emoţionat că mi se dăduse importanţă, m-am aşezat uşurel pe scaun, să nu fac zgomot, şi mi-am ciulit urechile, ascultând în prima fază starea de fapt relatată mai sus ce rezultase din declaraţiile lui Mircea, Costel, ale părinţilor lui Costel, precum şi din unele verificări. În timpul discuţiilor, maiorul Dobişteanu mi-a făcut cu ochiul şi mi-a întins dosarul să-l consult. Era un mare semn de încredere în posibilităţile mele. „Acum, să te vedem, comisare Cadane!” mi-am zis. Am luat tăcut dosarul şi am început să-l citesc”.

Nu cuprindea, de fapt, decât câteva file, respectiv procesul-verbal de constatare la faţa locului, schiţa locului faptei şi declaraţiile celor amintiţi. Cu urechile la discuţii şi cu ochii în dosar, am studiat îndelung schiţa. Citind explicaţiile cu privire la urmele de alunecare lăsate în pământ de picioarele scării, am sesizat un lucru care mi s-a părut curios. Aceste urme, care scrijeliseră pământul în două şiruri paralele conform pasului dintre cele două picioare, porneau de la o distanţă de 20 cm faţă de punctele obişnuite de sprijin ale scării şi marcate prin două gropiţe formate de-a lungul timpului. Am rumegat bine acest aspect şi mi-am luat ochii de la dosar, concentrându-mă mai mult asupra discuţiilor.

— Distanţa de la pragul grajdului la gura podului este de cinci metri şi douăzeci de centimetri, am măsurat-o! spunea ofiţerul criminalist, maiorul Coriolan Pastoriu.

— Aproape echivalentul distanţei dintre două etaje, a murmurat căpitanul Ştefan care conducea discuţia.

— Da, a confirmat Pastoriu. Grajdul este foarte înalt.

Aţi văzut…

— Dumneavoastră ne mai puteţi spune ceva în plus? şi-a îndreptat Ştefan privirea spre doamna Călinescu.

— Nu, a dat ea din cap. Leziunile pe care le-am constatat la autopsie, respectiv fractura craniană, fracturile costale, cu explozia unor viscere pledează clar pentru o cădere prin precipitare de la înălţime şi corespund cu poziţia în care am găsit cadavrul la faţa locului.

— …s-ar putea, deci, conchide: moarte accidentală.

— Da! De fapt, din toate discuţiile purtate aici, am reţinut că nici ancheta n-a stabilit altceva.

— Tu ce părere ai, Tibi, eşti de acord cu această soluţie?

Maiorul Dobişteanu, care avea un cuvânt greu de spus, poate cel mai greu, reprezentând specialistul în astfel de probleme, a mustăcit puţin ca şi cum ar fi vrut să mai câştige timp pentru gândire, apoi a rostit calm, calculat:

— Datele obţinute până în prezent converg spre diagnosticul de moarte accidentală, expertiza medico-legală confirmându-ne în mod cert căderea victimei prin precipitare de la înălţime.

Auzind replica maiorului şi analizând primele sale cuvinte: „datele obţinute până în prezent”, mi-am dat seama că el avea unele dubii, că nu era cu inima împăcată.

Din punct de vedere medico-legal, a continuat el, doamna Călinescu nu ne poate oferi nici un element în plus decât cele constatate, însă, ancheta mai poate aduce câteva, deoarece ea nu se învârte într-un mediu static şi nu e guvernate de aceleaşi legi ca medicina legală. Ancheta trebuie să ţină cont de constatările medico-legale, însă în fixarea cadrului juridic al faptei este suverană.

— Te-am supărat cu ceva, dragă Tibi? a replicat râzând doctoriţa.

— Nu doamnă, vai de mine, a „liniştit-o” maiorul, dar acesta este argumentul meu suprem ca să-mi pot împinge gândul spre unele aspecte din comportamentul lui Costel aspecte pe care le-a sesizat căpitanul Deheleanu.

— Mă rog, a rămas în dialog doamna Călinescu, dar medico-legal aspectele respective nu-şi pot găsi corespondenţă?

— Nu ştiu, a rostit, cu, acelaşi calm imperturbabil maiorul. Până nu excludem…

— Suspectezi cumva fractura craniană?

— Ar fi posibil? a privit maiorul scrutător spre doctoriţă.

— Nu, a răspuns ea cu fermitate. Iradierile difuze sunt tipice impactului cu un plan dur, cu solul, şi se exclude o eventuală lovitură iniţială. Apoi, tot în jurul locului de impact s-a scurs şi sângele… Pe urmă, vin fracturile costale, echimozele de pe coapsă şi de pe picior în partea pe care a căzut, explozia ficatului şi… mă rog, celelalte.

Discuţia era foarte interesantă, îmi dădeam seama că, deşi maiorul Dobişteanu avea o anumită suspiciune în privinţa lui Costel, n-o putea contura prin găsirea vreunei breşe în „citirea” de către doctoriţă a mecanismului complex al leziunilor.

Oare nimeni să nu fi sesizat la faţa locului ceea ce am văzut eu pe schiţă?… Mi se făcuse inima cât un purice, gândindu-mă ce „bombă” deţineam. Sincer să fiu, mi-era frică să nu detecteze cineva bomba în timpul discuţiilor şi să-mi răpească şansa de a o arunca eu, cel mai tânăr, oferindu-mi-se astfel un prilej unic de a-l reabilita pe bietul Cadane. Doamne, ce m-aş fi căit că nu mă grăbisem să vorbesc, dacă mi-ar fi luat-o cineva înainte! Mi-am dat însă seama că discuţiile nici pe departe nu curtau problema şi atunci am prins curaj, hotărând, aşa cum mă învăţase un bătrân ofiţer de judiciar, să nu-mi irosesc ultimul cartuş.

— Şi care sunt, dacă se pot spune, suspiciunile în privinţa lui Costel? s-a arătat curioasă doamna Călinescu.

Nemaiputând bate în retragere, deşi aceste lucruri n-o priveau pe ea, Tibi a privit mai întâi la căpitanul. Deheleanu, apoi a spus:

— Are un comportament cam ciudat, ce traduce un efort de a masca simptomele vinovatului. Este cât se poate de zgârcit la vorbă. La unele întrebări răspunde nesigur sau incomplet, de teamă, probabil, să nu fie prins cu vreo minciună. Preferă să spună că nu-şi aduce aminte, că a fost beat… Şi-apoi, cam mult stă să se gândească la fiecare întrebare. Numele victimei îl înfricoşează şi parcă undeva, în interior, i se blochează un resort.

— S-ar putea ca simptomele să fie explicabile, a spus doctoriţa. E stăpânit de sentimentul vinovăţiei. Dacă nu-l invita pe Grigore la el şi nu făceau beţia, tânărul ar fi trăit. Suntem oameni ai legii, desigur, dar tocmai de aceea noi trebuie să înţelegem mai mult decât ceilalţi asemenea reacţii. Sunt umane…

Căpitanul Deheleanu, care tăcuse până atunci, a mişcat din cap. Doctoriţa, observându-l, l-a întrebat:

— Nu eşti de acord cu mine, căpitane?

— Da, şi nu, a fost răspunsul căpitanului Deheleanu. Da, pentru că anumite reacţii de vinovăţie le întâlnim atât în cazul delictului, cât şi al remuşcărilor pasive; nu, pentru că nu văd de ce a ascuns faptul că-i datora de un an victimei zece mii de lei. Neavând nicio implicaţie în moartea lui Grigore, ci doar remuşcarea că dacă nu murea în curtea sa ar fi trăit, datoria trebuia mărturisită cu atât mai mult.

— Zău? s-a mirat doamna Călinescu. De unde aţi aflat de bani?

— Din însemnările lui Grigore găsite la cămin. Prietenul lor, Mircea, nu ştie de acest împrumut.

— Interesant! s-a foit doctoriţa pe scaun, plăcându-i,

după cum se observa, enigmele poliţiste. Erau mai variate şi mai interesante decât cele medico-legale, categoric. Dar cum am putea, totuşi, s-a întrebat ea, să vedem vreo corespondenţă între o acţiune criminală şi mecanismul de producere a leziunilor? Să fi urcat şi Costel în pod şi să-l fi împins de acolo pe Grigore şi-abia apoi să însceneze figura cu scara?

Auzind de scară, inima mi-a bătut puternic şi am început să mă agit, fiind gata să ridic două degete în sus, ca la şcoală, ca să mi se dea cuvântul. M-am stăpânit totuşi.

— Nu, nu se poate, a răspuns doctoriţa. Scara e ruptă, s-a rupt sub greutatea corpului, am văzut-o cu toţii. Ar putea fi altceva, dar ce?

Nimeni dintre ofiţeri nu avea nicio idee.

— Nu! a strigat înfierbântată doamna Călinescu. Nu este nimic! Noi stăm aici şi ne frământăm, iar Costel cred că a tăcut şi n-a spus de bani ca să nu afle familia decedatului şi să nu-i mai dea înapoi. Asta e, o să vedeţi…

— Ba, nu, doamnă! n-am mai rezistat eu. E crimă!

Asistenţa aproape c-a amuţit şi toate privirile s-au îndreptat spre mine. Emoţionat, am scos schiţa din dosar şi am pus-o pe masă.

— Aici e misterul, la scară, le-am arătat eu. Şanţurile de alunecare nu încep de la punctele obişnuite de sprijin, ale scării, ci de la 20 de cm mai încolo. Asta nu poate însemna decât că bănuitul Costel a ridicat de scară când victima ajunsese probabil aproape de gura podului

Câteva clipe, în încăpere nu s-a auzit nici musca, iar eu tremuram. Primul care a spart gheaţa a fost maiorul Dobişteanu, care mi-a întins mâna şi mi-a spus cu o privire admirativă:

— Eşti mare!…

— Vedeţi, ce v-am spus eu! s-a lăudat doamna Călinescu, deşi îi citeam pe chip puţină mâhnire că nu ea,

care conversase cel mai mult, descoperise bomba.

— Just, e crimă! şi-a rotit privirea căpitanul Ştefan asupra celorlalţi, în timp ce îmi strângea mâna. După el, şi Deheleanu.

— Eu îl iau la serviciul judiciar! a zis Tibi. Are stofă!

— N-ai să reuşeşti, a zis Ştefan, căruia-i povestisem păţania cu colonelul Popescu, şeful regiunii de miliţie, după ce reuşisem să-i strecor scrisoarea de recomandare. Nu-l dă tovarăşul colonel Popescu. Ştii ce importanţă acordă dânsul muncii de cercetare penală… Aici se călesc cel mai bine schimburile noastre de mâine.

După plecarea doctoriţei, care m-a invitat pentru a doua zi la laboratorul ei spre a continua incursiunea în tainele medicinei legale, s-a întocmit un plan amănunţit prin care Costel să poată fi determinat să-şi recunoască fapta. Mi-a reţinut atenţia în special modul cum a fost conceput pentru el aşa-zisul element surpriză.

Mircea a fost instruit ca, la scurt timp după ce li se vor lua amprentele, să afirme faţă de Costel, dar în aşa fel încât să audă şi maiorul Dobişteanu: „În ce necaz am intrat… Grigore e mort, ne-au luat amprentele, tu acu' trebuie să-i dai familiei lui datoria, zece mii de lei…" Aflând că există un martor care ştia de aceşti bani şi că auzise şi ofiţerul, Costel ar fi intrat în panică, urmând să i se servească imediat a doua surpriză – de şoc – care să-l demobilizeze complet.

Conform planului, câţiva membri ai echipei operative s-au deplasat din nou la faţa locului, care încă se mai afla sub pază, ofiţerii prevăzând eventualitatea unei recercetări ca urmare a dificultăţilor în luarea deciziei finale. Aici, printre altele, maiorul Pastoriu a început să releve câteva urme digitale pe picioarele scării, operaţie efectuată sub privirile lui Costel.

Eu, care stăteam în apropierea lui Costel, am remarcat că acesta se îngălbenise imediat şi că făcea

eforturi să nu se demaşte. Îl cuprinsese frica. Zâmbea idioţeşte sau căuta să lege vorba pentru a distrage cât mai mult atenţia.

„Hopa, hopa! Penelopa!” simţeam cum se apropia de zero numărătoarea inversă.

A fost amprentat. În momentul acela, mâinile-i tremurau în aşa hal, încât maiorul Pastoriu, neputându-i rula degetele pe fişa dactiloscopică, l-a săgetat cu privirea şi i-a spus-o:

— Mai bine spovedeşte-te. Te închini mai uşor după aceea…

— Eu… Păi, dacă nu venea la mine… Dacă băutura… a bâiguit Costel.

Maiorul Dobişteanu şi-a dus mâinile la tâmple şi, fără să-l vadă Costel, i-a făcut semn lui Pastoriu să renunţe. Nu era momentul.

— Ai emoţii… e normal, a îndulcit-o Pastoriu. Însă amprentele tot trebuie să ţi le luăm, pentru că ele nu mint niciodată şi ne vor „spune” exact cine-i vinovatul. Nu s-a putut abţine să nu mai pună, totuşi, câteva paie pe foc.

— Da… Ştiu, amprentele sunt sfinte! se forţa să zâmbească tânărul.

— Vezi, de-aia am spus eu să te spovedeşti. Fiindcă sunt sfinte şi, în faţa lor, te-nchini.

— Mda, da… nu ştia ce să mai spună Costel.

I s-au luat în cele din urmă impresiunile digitale şi chiar acolo, pe loc, cu ajutorul unei lupe, maiorul Pastoriu a început să le compare cu amprentele găsite pe picioarele scării. Mircea, care fusese şi el amprentat, ca de altfel şi tatăl lui Costel, a intrat în rol şi şi-a spus replica aşa cum o învăţase la miliţie. Costel, care până atunci nu-şi dezlipise ochii de la maiorul Pastoriu, mai să se înverzească la spusele lui Mircea. Şi deodată şi-a dat seama că afirmaţia lui Grigore fusese auzită de maiorul Dobişteanu, care întreba „Ce datorie? Ce bani?” Costel a fost cuprins de

ameţeală, nemaiputând să vorbească. „Ce datorie? De unde zece mii de lei?” nu-l slăbea Tibi, în timp ce venea lângă ei şi maiorul Pastoriu.

— Ale lui sunt amprentele, a afirmat Pastoriu peremptoriu. El a tras de scară. Poftim urmele.

Tibi a lăsat să se scurgă o pauză, apoi a pus mâna înţelegător pe umărul lui Costel:

— Asta e, măi băiete. Mai greşeşte omul în viaţă… Cred că e mai bine să mergem să stăm de vorbă între patru ochi, decât să mărturiseşti aici, cu toată lumea de faţă!

— E… mai bine, a îngăimat pierit Costel. Am făcut-oo… Am făcut-o…

Mărturisirea sa n-a adus elemente în plus. Fiind beţi, în timp ce Costel îl conducea în curte pe Grigore să-i arate grajdul şi scara, se luaseră la ceartă pe seama banilor. Grigore, mai slobod de gură, în timp ce urca scara, fiind aproape de gura podului, îl ameninţase pe Costel că, dacă a doua zi n-avea banii şi-l mai amâna, îl spune lui taică-său că-i băuse şi-l reclama şi la şeful de echipă… Şi beţia îl ajutase prompt să găsească soluţia salvatoare.

Cazul a făcut să se vorbească tot mai rar de comisarul Cadane. Din acel moment, au început să mi se încredinţeze anchete dintre cele mai dificile.

Odată cu rezolvarea cazului de mai sus, îmi mai făcusem un prieten, pe maiorul Dobişteanu care, de câte ori venea la Hunedoara, mă căuta şi schimbam impresii. După doi ani de activitate la cercetări penale, când am fost promovat la miliţia judeţeană, maiorul m-a şi luat cu el în cercetarea unui caz. Trebuia descoperit autorul omorului comis în noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1968, în comuna Simeria Veche. Victima fusese o bătrână, Iar Olivia.

Ceva mai târziu, maiorul avea să se mute la miliţia judeţului Alba, iar eu la Bucureşti, întâlnindu-ne apoi, pe aceeaşi „lungime de undă”, în alte două cazuri de

anvergură.

„PÂINEA LUI DUMNEZEU”

Munca de poliţie este plină de neprevăzut şi trebuie să fii în permanenţă atent. Uneori, te poţi trezi în faţa unor situaţii care-ţi pot periclita însăşi viaţa…

Eram tot la Hunedoara, într-o duminică. Eram ajutorul ofiţerului de serviciu. S-a primit un telefon pe la amiază de la restaurantul „Corvinul”. Se solicita intervenţia noastră de urgenţă; un beţiv provocase scandal în local.

— Caută-l pe agentul de ordine, pe sergentul-major Creţu, care trebuie să fie în zonă şi aveţi grijă cum vă descurcaţi, că individul e foarte rău, mi-a spus ofiţerul de serviciu.

— Mă descurc şi singur, i-am răspuns eu, încrezător în forţele mele şi am dat să plec.

— Ia şi „legăturile”, nu te juca! mi-a întins maiorul o pereche de cătuşe. Când vine maşina, o trimit după tine acolo.

— Am înţeles. Să trăiţi!

Maşina de serviciu fiind plecată într-o altă misiune în oraş, am luat-o per pedes, grăbindu-mă să ajung cât mai reped la restaurant. Mai intervenisem în astfel de cazuri şi mă pricepusem să-i calmez pe beţivi, pe scandalagii, fie cu vorba bună, fie procedând autoritar. După caz.

Restaurantul „Corvinul” era şi este şi acum cel mai frumos local din Hunedoara, fiind amplasat într-o clădire impozantă pe coama dealului din aşa-zisul O.T. (Oraşul tineretului). De aici se vede, într-o splendidă panoramă, combinatul siderurgic şi partea de jos a oraşului. Restaurantul propriu-zis se află la subsolul clădirii, într-un decor fascinant de fresce, mozaic, pluş şi mochete, de la intrare trebuind să cobori vreo patruzeci de trepte. Aşezarea sa la subsol, deasupra fiind berăria, laboratorul de cofetărie şi birourile, a făcut ca localnicii să-l boteze

„Groapa”. Unii, cu mai mult umor, au nuanţat: „Groapa leilor”, „Groapa cu balcon” (restaurantul are şi un mezanin), „Groapa blestemaţilor”, „Groapa fără întoarcere”…

Ajungând în zona restaurantului şi negăsindu-l pe agentul de ordine, am renunţat să-l caut gândindu-mă că intervenţia mea nu trebuia să sufere amânare. Când am păşit în holul de la intrarea în restaurant, garderobiera tremura ca varga.

— Vai de mine, dacă urcă aici, eu mor! a dus ea mâna la inimă. N-am văzut în viaţa mea aşa ceva. Parcă e turbat! Şi are o putere…! E şi domnu’ Creţu la podea!

— Agentul nostru de ordine?

— Da. Numai coborâţi câteva trepte şi-o să vedeţi ce-i jos. Ia auziţi! a interceptat ea o trosnitură. A mai doborât unu! (se auzise şi scârţâitul unei mese). Ăsta e Satana!…

Parcă începuse să-mi fie şi mie puţină teamă când am auzit din „Groapă” o voce spartă şi ameninţătoare: „Care eşti la rând? Care mai ai curaj?” Am coborât repede câteva trepte pe mocheta îngustă, fără vergelele de protecţie, scoase când se făcuse curăţenie, şi în faţa mea s-a deschis o privelişte cum rar cred că-mi vai fi dat să mai văd. Poate doar în filme… Scaune şi mese rupte; răsturnate, sânge, farfurii, sticle şi pahare sparte, feţe de masă şi draperii sfâşiate, iar printre ele şase bărbaţi şi o femeie căzuţi la pământ în urma unor lovituri năprasnice. Unii sângerau puternic şi se chinuiau să se ridice, în timp ce alţii abia mai răsuflau. Două perechi şi câţiva consumatori mai tineri se ascunseseră de frică după nişte mese şi tăceau chitic să nu fie observaţi, iar un ospătar îşi luase de paravan un stâlp de susţinere. În mijlocul victimelor, se învârtea ca o fiară, în poziţie de luptă, cu pumnii strânşi, un haidamac cu spatele de Hercule şi cu un ochi tumefiat. Era buimac, plin de sânge pe faţă şi tăiat zdravăn la o mână. Când vreuna dintre victime reuşea să se ridice ameţită, măcar în

genunchi, îi aplica cu toată forţa o nouă lovitură de pumn, după care gorila revenea, clătinându-se în poziţia de luptă. Ce se întâmpla acolo semăna cu o crimă multiplă. De fapt, femeia nici nu mai mişca. Era pe jumătate dezbrăcată, cu un picior agăţat de un scaun. Sergentul major Creţu era şi el doborât la pământ şi avea buza spartă. Huliganul stătea mai mult în partea subofiţerului şi-l supraveghea, citindu-i-se pe chip o sete nebună de a-l lovi dacă omul nostru ar fi clipit. Privindu-şi rana, al cărei sânge-l incita, huliganul a răcnit a răzbunare şi s-a învârtit o dată în gol, zdrobind cu pumnul spătarul unui scaun.

— Sângee!... Vreau sânge! a mai dat el o lovitură în aer. Când şi-a restabilit echilibrul, mi-a văzut silueta pe scări.

E vis sau realitate? s-a frecat el la ochi. Îi irita al dracului uniforma de miliţie.

— Ha! Caraliu'!... Ţie am să-ţi iau gâtu', ofiţeraşule! A pus mâna pe o sticlă şi a spart-o de colţul unei mese.

Realmente începuse să-mi fie teamă când l-am văzut urcând scările, în mână cu ce mai rămăsese din sticla spartă. Acum, când scriu, asemuiesc scena cu una pe care am văzut-o mai demult într-un film indian, „Femeia necunoscută", însă atunci nu mai aveam timp să mă mai gândesc la altceva decât la cum va trebui să mă apăr. Spectrul morţii îmi apăruse în minte fulgerător. Ciobul de sticlă din mâna lui îmi magnetizase privirea. Urcam din instinct, cu spatele, scările pe care coborâsem. Ce clipe!

— Încă puţin şi-ţi iau gâtu', ofiţeraşule, rânjea huliganul urcând.

— Îl omoară! îl omoară! am auzit-o ţipând pe garderobieră. În clipa următoare, o şi lua la fugă speriată.

Practic, nu ştiam ce să fac, spaima mă paralizase. Fără să mai raţionez – nu ştiu ce-ar fi făcut altul în locul meu – am adus mâna la tocul pistolului; ca o ultimă şansă. Privind la mâna mea, huliganul s-a oprit, intuind ce-avea să

urmeze.

— Nu cred că tragi.

Mâna îmi tremura. De fapt, îmi era chiar teamă să trag şi nu pentru că eram un slab ochitor, ci pentru că, în acele fracţiuni de secundă, nu mă împăcam totuşi cu gândul că aş putea ucide. Nu trebuia să ucid… Dar puteam să fiu ucis!

— N-ai să tragi! a mai câştigat fiara o treaptă.

— Am să trag! am urlat convins că totuşi îi era frică şi am privit în jos, măsurând distanţa dintre noi.

De acea privire am să-mi aduc aminte toată viaţa, fiindcă datorită ei poate mai trăiesc.

În astfel de momente, mintea caută soluţii cu o asemenea iuţeală, încât sunt sigur că depăşeşte orice calculator ce va fi inventat vreodată. Aşa a fost şi în cazul meu… Văzusem fulgerător mocheta de pe trepte.

— Totuşi, n-ai să tragi! plimba huliganul ciobul de sticlă prin faţa ochilor!

— Ba, da! am apucat eu iute de capătul covorului. Şi am TRAS!

Namila s-a dezechilibrat dintr-odată şi a început să se rostogolească rapid pe scări. Jos, n-a mai putut pe moment să se ridice. Scrâşnea din dinţi şi zvâcnea din pumni de ciudă că nu reuşise să-şi atingă ţinta.

Sergentul-major Creţu, care-şi revenise într-un fel şi care văzuse scena ca prin ceaţă, a sărit fără întârziere asupra agresorului, răsucindu-i mâinile la spate. Prinderea i-a declanşat huliganului o reacţie atât de puternică, încât, deşi legat la mâini, a început să lovească cu picioarele şi să se rostogolească pe mozaic, în speranţa că avea să reuşească ceva.

Am coborât şi eu. Patru oameni abia am reuşit să-l legăm şi de picioare şi să-l facem balot.

— De ce n-aţi tras? m-a întrebat Creţu când a realizat

mai bine prin ce trecusem.

— Tu ai fi tras? am replicat, marcat încă de emoţie.

— Da, a zis el. Dacă mi-aş fi revenit puţin mai înainte, aş fi tras ca să nu vă omoare. Eram în legitimă apărare!

— Cine, tu sau eu?

— Dumneavoastră!

— Nu ştiu dacă trăgând tu pe la spate, fiind eu faţă în faţă cu el, ar fi fost vorba de legitimă apărare.

— Ba, ar fi fost! Că ne putea omorî pe amândoi! şi-a tamponat subofiţerul rana de la buză. Faţa i s-a congestionat de durere.

A doua zi, când căpitanul Ştefan a analizat acest caz şi s-a consultat şi cu procurorul m-am bucurat că sergentul-major Creţu, un subofiţer abia venit din şcoală, nu-şi revenise mai devreme şi nu apucase să tragă cu pistolul. Nu, n-ar fi fost în legitimă apărare!

Huliganul? A doua zi era… pâinea lui Dumnezeu, neamintindu-şi absolut nimic din tot ce făcuse. Era maistru în combinat, iar în ziua critică acostase pe stradă „femeia necunoscută” (cea lovită), o invitase la „Groapa leilor”, după ce mai băuse înainte ca un pui de leu, la restaurantul „Dunărea”, un litru de rom. O continuase tot cu rom, până când ajunsese în stadiul de intoxicat etilic. La un moment dat, părându-i-se ca femeia cocheta cu un bărbat de la o altă masă, o lovise zdravăn, urmând apoi toată tevatura pe care-am descris-o. A fost trimis în judecată, conform procedurii de urgenţă, pentru huliganism, omul regretând tot timpul cele întâmplate, dar mai ales faptul că nu lipsise mult să comită o crimă pe care nu prea ar fi ştiut cum s-o justifice. Avea un fond foarte bun, lucru pe care aveam să-l constat mai ales după eliberarea lui din penitenciar, când m-a căutat la Deva, unde fusesem mutat între timp, şi – gest foarte rar! – şi-a cerut încă o dată scuze de cele întâmplate. M-a invitat chiar şi la… un rom şi nu l-am refuzat, constatând că lecţia aspră care-i fusese servită îl

trecuse definitiv în rândul băutorilor de limonadă!

Povestind colegilor această întâmplare, câţiva dintre ei – e drept, mai tineri, aşa cum fusesem şi eu când o trăisem, m-au întrebat de ce n-am făcut uz de procedeul sambo, de autoapărare, care poate ar fi rezolvat problema şi nu mi-aş mai fi prelungit coşmarul. Nedorind ca vreun confrate să treacă printr-o astfel de situaţie, iar dacă trece, numai după aceea să emită ipoteze, le-am răspuns – cu bun simţ, nu-i aşa? – că niciodată n-am fost şi că nu sunt un bun luptător, şi că în permanenţă îl am în minte pe fostul boxer şi mai târziu coleg, Ion Covaci, tânărul care mi-a fost prieten, şi care, dintr-o greşeală, bazându-se pe forţă, a plătit cu viaţa! Relatând scriitorului Eugen Teodoru cazul meu de la „Groapă”, povestindu-i şi o serie de amănunte din ultima parte a vieţii sportive a lui Ion Covaci, acesta s-a simţit îmboldit şi s-a încumetat să scrie „Moartea boxerului”. Şi scriind, s-a gândit şi la mine; eu sunt în carte căpitanul T… Pardon, Mandin!…

SURPRIZA DIN INSTANŢĂ

Într-o dimineaţă, tocmai când aşteptam, după o noapte grea, să-mi vină schimbul (fusesem ajutor de ofiţer de serviciu), primim un telefon de la bufetul „Expres”; bătaie mare între ţigani. Pe atunci, restaurantele se deschideau la ora şase dimineaţa şi se serveau băuturi alcoolice berechet, fără niciun fel de restricţii.

Întrucât bufetul „Expres” era situat în centrul vechi al oraşului, nu departe de Miliţie, iar schimbul meu nu venise, a trebuit să mă duc eu.

Când m-am apropiat de bufet, am auzit ţipete de groază şi plânsete de copii. În jurul bufetului, se adunase multă lume, îmbulzindu-se ca la circ, dar negândindu-se nimeni să intervină.

Se băteau două cete de ţigani. Bărbaţii în bufet, iar ţigăncile cu copiii afară. Când m-au văzut, ţigăncile dintr-un grup au început să se tăvălească pe jos, cu copii cu tot, şi să-mi sărute încălţămintea.

— Săriţi, dom’ locotinent, că mi-l omoară! mă ţinea una zdravăn de picioare. Îl taie cu cuţitu’, pupa-ţi-aş tălpile! Traje cu pistolu’ în ăla blondu, că umblă cu *şuriu*’ la cizmă! ăla taie, nu se opreşte! Noi suntem de-ai matali, din Stufit, da-ţi-ar Dumnezeu s-ajungi giniral! Zlătarii ăştia sunt de la Orăştie şi vor să ne ia beregăţili! Săriţi, dom’ locotinent, pupa-ţi-aş mânuşiţa aia cu care apeşi pe trăgaci! împuşcă-i!

Ţigăncile din celălalt grup, de la Orăştie, s-au pornit să le ocărască şi să le blesteme pe cele de la picioarele mele, apropiindu-se, curajoase, să le lovească, chiar în faţa mea. Cea mai rea dintre ele îşi apucă o odraslă de picioare, un ţigănuş de vreo trei anişori, şi începu să lovească cu el, învârtindu-se ca o morişcă, gata să mă atingă şi pe mine.

— Na, dar-ar benga-n voi! striga ea. S-aveţi parte de şoşoi!

Copilul ţipa ca din gură de şarpe, însă ţiganca nu ţinea cont şi lovea cu el fără milă.

Scenă groaznică! Numai cu ţiganii să nu ai de-a face! …

I-am prins copilul, care se umpluse de sânge pe faţă şi i l-am smuls din mâini, tocmai în momentul când am observat că ţiganii se mutaseră cu bătaia afară. Ţigani erau mai mulţi, însă implicaţi direct în bătaie numai patru. Doi, la doi!

Am lăsat copilul jos şi m-am îndreptat repede spre ei, ea să-i despart.

— Nu ti atingi, dom' locotinent, că poţi fi *şundrit*! m-a sfătuit ameninţător un ţigan cu o mustaţă stufoasă, căruia îi curgea sânge şiroaie din nas. Vorbind, îmi arăta cu capul spre cuţitul din mâna adversarului său, un ţigan blond. Aici e judicată ţigănească. De când îi aşteptăm!

Ţiganul blond era de la Orăştie. Avea în ajutor un ţigan tuciuriu cu pletele până la umeri. Mi-a aruncat o privire duşmănoasă şi a strâns şi mai tare mânerul cuţitului. Am înţeles că putea înfăptui într-o clipă ce afirmase adversarul său, dacă încercam să le „deranjez" răfuiala. Erau legi sacre ale judecăţii ţigăneşti. Ceva mai târziu, aveam să aflu şi cheia atrocei duşmănii: falsa virginitate a unei… mirese!

— Cel cu mustaţa stufoasă, din Hunedoara, pe care-l cunoşteam din vedere, era ajutorul unui ţigan mai tânăr şi mai spilcuit – purta cizme de piele – însă foarte rău la bătaie, după câte puteam să-mi dau seama. Ţiganul cel tânăr scrâşnea din dinţi, dornic de răzbunare şi sfâşia grav aerul cu cuţitul, ca şi cum ar fi lovit în plin în carne vie. El şi cu blondul erau cei mai periculoşi. Se urmăreau unul pe celălalt, gata în fiecare moment să rişte totul pe seama unei singure lovituri de cuţit; lovitura fatală! După modul cum se înjurau pe ţigăneşte şi cât erau de orbiţi de dorinţa răzbunării, între ei se făcea „împărţeala"! Ei erau „idolii"

de la care se aştepta „dreapta judecată”! Ceilalţi doi, ajutoarele, îşi împărţeau şi ei „dreptatea”, dar fără cuţite, angajându-se foarte prudent – în luptă, dar nu de teama pumnilor, ci tot a „şuriului” cu care se puteau trezi în spate întru înfăptuirea aceleaşi „drepte judecăţi. Fiecare ţigan se învârtea roată în jurul perechii lui, ca într-o luptă de cocoşi, calculând mişcările pentru a nu fi surprins nici de adversarul direct, nici de cel cu cuţitul.

Copiii ţipau, ţigăncile urlau, asistenţa trăia sentimente de groază… Şi totul cădea pe umerii mei! Ce trebuia să fac? Pentru moment, gândul m-a dus la pistol şi am pus mâna pe toc.

— Nu ti juca, dom’ locotinent! Iese cu nasulie mare! m-a avertizat acelaşi mustăcios, arătându-mi de această dată spre cuţitul idolului său. Taie! N-avem nimic cu matali, dar pleci fără maţe! Aşteaptă judicata şi, după aia, ne duci unde vrei!

Vorbele ţiganului m-au făcut să simt furnicături prin piele şi să iau mâna de pe tocul pistolului. Nu eram în legitimă apărare, lucru cert, căci atacul nu era îndreptat împotriva mea, iar în situaţia în care mă aflam, nu prea-mi dădeam seama dacă aveam dreptul sau nu să fac uz de armă. Şi apoi, în cine să fi tras? în care dintre cuţitaşi? Care era momentul când trebuia să trag? în clipa angajării unei lupte directe între ei? Dar dacă apreciam greşit acel moment? Dar, dacă, totuşi, mă hotărâm, de unde ştiam eu – când amândoi aveau cuţit – care dintre ei este în superioritate şi cui trebuia, să-i salvez viaţa, trăgând în celălalt? Dacă, de emoţie, glonţul nu se oprea în piciorul agresorului, cum aş fi ţintit, şi-l lovea într-o zonă vitală? Dacă, din aceleaşi cauze, îl nimeream pe celălalt? Ba, s-ar fi putut să nimerească pe cineva din îmbulzeală, sau să nu nimeresc pe nimeni, însă din ricoşeu, glonţul şi-ar fi făcut un „cuib” în pieptul cuiva!… Cei ce stau mai mult prin birouri şi m-ar fi judecat, după aceea, ar fi găsit mult mai

uşor răspunsul la întrebările mele, răspuns care, prin efectele de conjunctură, îmi putea fi chiar defavorabil, şi asta în ciuda sincerei mele nevinovăţii. Numai prin aşa ceva să nu treci!

A face uz de armă în astfel de momente reprezintă un pericol foarte mare, ofiţerul care o mânuieşte trebuie să dea dovadă de multă prudenţă şi de maturitate în analizarea situaţiei legale în care el trebuie să se afle, căci altfel, odată plecat pe ţeava, glonţul nu se mai opreşte!

Renunţând pe moment să fac uz de armă şi fiindu-mi teamă să mă interpun între cuţite, evenimentul având loc după spaima pe care o trăseseră la „Groapă”, şi pe care n-o puteam uita, m-am trezit, dintr-odată, spectator la măcel (!). Dar cum puteam eu, oare, să mă împac cu o astfel de postură, mai ales că eram miliţian, nu păpuşă?! Cum să stau, aşa, cu braţele încrucişate, când în următoarele clipe putea fi omorât un om? Categoric, trebuia să fac ceva ca să opresc încăierarea. Dar negăsind o soluţie salvatoare, gândurile tulburi mi-au împins mâna tot spre pistol, fiindcă numai în el simţeam siguranţa de care aveam nevoie. O mişcare scurtă şi clapa de la tocul pistolului era eliberată. Mişcarea durase mai puţin de o secundă.

— Nu te băga, locotenente! Nu face prostia să tragi! am auzit de pe margine un glas cu accent maghiar.

Am întors capul. Tipul care mă sfătuise era un om la vreo patruzeci şi cinci de ani, însă cu părul ca neaua. Era un zugrav în salopetă, plin de stropi de var.

— Sunt trecut prin multe, a continuat el. Lasă-i! Ei au alte legi! Ţine la viaţa ta!…

Ţineam la viaţa mea, ca fiecare om, dar la viaţa viitoarei victime cine trebuia să ţină, dacă nu eu?

Mi-am întors iar privirea spre cei patru „samurai”, care se pândeau „faţă în faţă, în aşteptarea momentului potrivit. Şi am scos pistolul din toc.

În acel moment, ţiganul blond m-a săgetat cu o

uitătură de fiară şi a dat drumul la un chiuit bezmetic, prevestitor de vărsare de sânge. Părându-mi-se că îndreaptă lama cuţitului spre mine, am armat imediat, ţinând pistolul în sus, cum procedam la trageri, ca să prevenim incidentele.

— Nu trage, locotenente! Eu am făcut război! am auzit din spate acelaşi glas cu accent unguresc.

— Daţi-vă la o parte că trag! am înaintat eu un pas, nemaiţinând seama de nimic. Doream un singur lucru: să-i despart, să previn o crimă, să împiedic să se înfăptuiască „legea” ţigănească.

Combatanţii s-au oprit o clipă înmărmuriţi, toate privirile fiind aţintite la pistol.

— Nu traji, n-ai curaj! a rânjit ţiganul cu mustaţă stufoasă. Mă cunoşti şi d-aia n-ai să traji, a căutat el o manevră, îndreptându-se prudent cu faţa spre mine.

— Nu înainta, că trag!

— Traji! Traji aici! s-a descheiat ţiganul la piept, fiindu-i frică să câştige mai mult de o jumătate de pas.

Ce să mai judec? Am apăsat iute pe trăgaci, bubuitura trezindu-l poate şi pe Dumnezeu, căruia-i făcusem cadou acest glonţ.

„Samuraii” s-au lăsat la unison pe vine, de frică, dar fără să-şi părăsească poziţiile.

— Aruncaţi cuţitele! le-am ordonat. Repede! am căutat eu să profit de deruta ce le-o provocase împuşcătura.

Ţiganul cel rău, cu cizme, mai că era gata să arunce cuţitul, însă mustăciosul l-a oprit:

— Nu, tete! Mai mult n-are el curaj! Nu te poate împuşca, dacă nu-l ataci pe el! încă nu s-a vărsat sângili! Apoi, spre mine, înaintând doi paşi, şi încă unul: Traji! Traji aici! şi-a sfâşiat el cămaşa de la piept în jos.

— Nu trage, locotenente! Nu: te complica! Nu-ţi rata

cariera pentru nişte ţigani! Mă sfătuia de zor zugravul, cu sufletul la gură.

Dumneavoastră, stimaţi prieteni, pentru care relatez această întâmplare, ce-aţi fi făcut în locul meu?

— Bagă pistolul în toc! mă dirija aceeaşi singură voce care nu-mi dorea decât binele. Dă-i dracu' de nespălaţi! Să se omoare toţi între ei dac-or putea! Ai învăţat carte multă, e păcat! Ascultă-mă pe mine, locotenente!…

Şi l-am ascultat. Băgând eu pistolul în toc, ţiganii vrăjmaşi au revenit la animaţia de la început, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic între timp, persoana mea jucând rolul unui posibil arbitru. Nu, în mod sigur, arbitru! Şi asta, în ciuda vorbelor pe care mi le-a aruncat ţiganul cu cămaşa sfâşiată:

— Ai văzut că eşti băiat *salon*, dacă mă cunoşti!

Ce aş fi putut să fac? Altul, în situaţia mea, ce-ar fi făcut? Cum trebuia să procedez ca să pun stavilă pericolului, mai ales că nimeni din jur, în afară de zugrav, nu încerca să mă ajute cu ceva?

— Haideţi să-i despărţim! Curaj! Am încercat eu să-i mobilizez pe cetăţeni. Suntem mulţi.

La îndemnul meu n-a răspuns decât zugravul care a venit lângă mine.

— Nu vă fie teamă, oameni buni! Haideţi să dăm o mână de ajutor! a insistat şi el. Ţiganilor le este frică de gloată!

Bărbaţii din mulţime însă, în loc să se apropie, mai mult se depărtau, ascunzându-şi privirile.

— În doi, nu merge! m-a privit cu regret zugravul. Ăştia sunt oameni? Ar trebui…

N-a apucat însă să-şi termine vorba. Se produsese deodată învălmăşeală, „samuraii" alergându-se unii pe alţii prin mulţime, ca să prevină intenţiile noastre şi să-şi poată duce urgia răzbunării până la capăt. Ţigăncile s-au pus pe ţipete şi mai abitir.

Mă învârteam şi eu derutat, când, deodată, înfruntarea dintre cei doi protagonişti – s-a produs rapid, ţiganul blond căzând la pământ răpus de o lovitură de cuţit în zona inimii. Am sărit imediat şi l-am imobilizat pe agresor, ţiganul cu cizme, sucindu-i mâinile la spate. În mână nu mai avea niciun cuţit, îl aruncase printre picioarele mulţimii după ce-i reuşise lovitura.

— Cuţitul! Căutaţi cuţitul! am strigat eu privind la ţiganul răpus care încerca să se ridice. Din piept, din dreptul inimii, îi ţâşnea sângele, iar mâna stângă, în care abia mai ţinea cuţitul, nu mai răspundea la comenzi.

— M-a tăiat, dar n-a atins *inima*, a rânjit, el, sforţându-se să-şi adune puterile, îi arăt io acuma cum se găureşte! ardea el de ură. Numa' să mă ridic.

— Opriţi o maşină! Chemaţi o Salvare! am strigat făcându-i semn să se liniştească. Pierzi sânge şi asta e grav! Nu te mişca!

— Sânje, da… a rânjit el, acoperindu-şi în van rana cu mâna dreaptă. Da n-a lovit *inema*…

Văzând sângele care nu se oprea, ţigăncile din grupul lui au început să urle şi să se tăvălească pe jos, bătând cu pumnii în caldarâm.

— Huo! Huo! le huiduia ţiganul blond, înjurându-le pe limba lor. Nu mor, n-a şundrit *inema*…

Că ţiganul nu fusese lovit în inimă – ceea ce mi se părea o obsesie a lui, după modul cum repeta avea să se confirme la spital. Lovitura, deşi ţintise inima, fusese aplicată ceva mai sus, victima alegându-se numai cu paralizia aproape totală a mâinii stângi.

Fiind oprită o maşină, victima a fost urcată în ea şi dusă la spital.

„Acum să vedem cum mă descurc!" mi-am zis după ce maşina cu victima pornise spre spital. Mi-era teamă de o tragedie şi mai mare. Ţiganii de la Orăştie se puteau năpusti să-l taie pe cel aflat în mâinile mele.

Am scos pistolul.

— Dacă vă apropiaţi, trag!

— Nu faşem nimic. Merjem la meliţie, a zis unul mai în vârstă dintre ei. Ştim că acuma traji! Driptatea e di partea noastră!

— Ia mata, te rog, cuţitul de jos, l-am rugat eu pe zugrav pentru că aveam mâinile ocupate. (Era cuţitul victimei; nu apucase să lovească). Celălalt, plin de sânge, unde-i? mi-am amintit imediat.

— Nu ştiu, s-a uitat zugravul în jur.

— Căutaţi cuţitul agresorului! m-am adresat mulţimii. Uitaţi-vă bine pe jos!

Oamenii au început să se uite fiecare pe jos, însă n-a fost chip să fie găsit corpul delict.

— L-a luat cineva dintr-ai lui! a arătat zugravul spre agresor. Unde-i, mă?

— Io nu ştiu, n-am avut şuriu! a răspuns ţiganul imobilizat. Io n-am dat cu şuriu!

— Cum mă, când te-am văzut cu toţii? Ăla-i la spital şi…

— Io n-am dat cu şuriu! Pleacă de aici! i-a scuipat ţiganul mâna zugravului. Drept „recompensă”; i-am forţat şi mai mult încheietura mâinii.

— Haoleo! Nu mai strânji, dom’ locotinent, că leşin!

— De ce scuipi? Unde-i cuţitul?

— Io n-am avut şuriu!

N-ar fi recunoscut nici dacă-l tăiai. Ţiganii infractori nu-şi recunosc niciodată faptele, nu recunosc nimic, oricât de zdrobitoare ar fi probele împotriva lor. Acest lucru m-a făcut imediat să mă gândesc că aveam nevoie de câţiva martori oculari.

— Vă rog să mă însoţiţi şi dumneavoastră! Şi dumneavoastră! am indicat eu câţiva oameni din jur. Puteţi veni cât mai mulţi. Vă rog, oameni buni, le-am adresat eu

un apel general cetăţenilor care văzuseră totul.

Am plecat cu agresorul la miliţie „urmat de zugrav, iar în spatele nostru de toţi ţiganii şi de mai mulţi martori. Când i-am raportat şefului meu ce se întâmplase, acesta m-a felicitat pentru că nu făcusem uz de armă. Focul de intimidare, nu conta…

— Cu ţiganii e cel mai greu de lucrat, a oftat el. Şi cu atât mai mult într-o împrejurare ca asta… Ei nu ţin cont de oamenii legii, de armă, de nimic când e vorba să-şi ducă la îndeplinire „judecata” lor, încă un glonţ şi puteai să faci cea mai mare greşeală. Ţi-ai fi pus capăt carierei.

— La fel m-a sfătuit şi-un cetăţean de pe margine, un zugrav.

— Zău? Bine-ai făcut că l-ai ascultat. Glonţul e lucrul dracului în astfel, de cazuri. Puteai să nu evaluezi bine situaţia, să apeşi ceva mai devreme pe trăgaci. Am avut mai de mult un subaltern care…

Scurta istorioară pe care-am ascultat-o în continuare vorbea de o împrejurare asemănătoare soldată cu consecinţe grave pentru omul legii, care, bine intenţionat, cum aş fi fost şi eu în cazul dat, făcuse totuşi evaluarea greşită a momentului apăsării pe trăgaci.

— Dacă ar fi avut cuţit numai unul dintre ei, iar celălalt nimic, mi-ar fi fost mai uşor să decid în piciorul cui să trag, am zis eu. Având amândoi cuţite, mi-a fost imposibil să-mi dau seama care dintre ei reprezenta pericolul pentru celălalt.

— Da, a fost de acord şeful, nu puteai şti care dintre ei va fi în superioritate la un moment dat. Acest moment se produce în câteva fracţiuni de secundă şi e greu de prins cu degetul pe trăgaci Apoi cum să fi tras, când împrejur era mulţimea? Foarte complicat. Dar nu ştiu cum se face, dragă comisare, că ai de-a face numai cu cazuri d-astea cu probleme!…

— Sunt „norocos”, şefu’, am râs eu.

— Mă rog. Dacă nu te-ar urmări şi-n dragoste un… noroc ca ăsta!…

— Ştiu eu?!

— Până vom vedea cum o să fie în dragoste, însă, a urmat şeful pe acelaşi ton, apucă-te şi fă tu dosarul ăsta pentru procedura de urgenţă. Huliganism şi vătămarea integrităţii corporale! Ai fost martorul numărul unu, cunoşti tot ce s-a întâmplat – eşti de la cercetări penale! – aşa că nu s-ar cuveni să repartizez cazul altui ofiţer care trebuie s-o ia de la-nceput. Spun asta, fiindcă ştiu că eşti obosit, dar munca de miliţie nu se învaţă stând acasă.

— Am înţeles!

Agresorul se afla într-un birou, în pază unui subofiţer. Fiind investit, aşadar, să întocmesc tot eu dosarul ce urma să fie pus pe rol la judecătorie, a doua zi, am ieşit afară să caut martorii asistenţi care să-mi servească la semnarea procesului-verbal de constatare şi cărora să le iau apoi câte o declaraţie amănunţită cu privire la desfăşurarea celor întâmplate. Spre surprinderea mea, dintre toţi martori care mă însoţiseră la miliţie, rămăseseră numai trei, restul căutând diverse pretexte ca să se… retragă.

— Au plecat pe furiş, mi-a spus zugravul. N-au conştiinţă, n-au sentimentul datoriei. Nu vor să apară pe la tribunal. Nişte fricoşi…

— Nu-i nimic, am zis, găsim alţii, c-a fost atâta lume acolo, îmi plăcea judecata acelui om cinstit căruia-i scriu cu plăcere numele şi acum: Cherecheş. Din păcate, memoria mea nu i-a înregistrat şi numele mic.

Din curtea miliţiei, care era plină de ţigani, răsunau glasuri că ei nu pleacă de acolo până nu dau toţi „diclărăţii”. Cele două tabere erau păzite de miliţieni pentru a nu se produce o încăierare tocmai la… miliţie. Iniţial, ei fuseseră ţinuţi la poartă şi nu li se dăduse voie să pătrundă în curte, dar săriseră gardul sau intraseră pe poarta nepăzită din spate, care comunica între noi şi

procuratură. Se aşezaseră pe jos şi stăteau lipiţi unul de altul, susţinând că stau liniştiţi şi aşteaptă să le vină rândul să declare adevărul.

În urma consultărilor cu procuratura, s-a hotărât să nu audiem ca martor niciun ţigan din cele două tabere, întrucât depoziţiile acestora ar fi fost categoric subiective, fiecare învinuind partea adversă, în plus, conform „stilului" ţigănesc, cei din Hunedoara ar fi negat lovitura „idolului" lor, susţinând că nu avusese cuţit, învinuind aşadar partea adversă. Câţiva ţigani am audiat totuşi, însă nu cu privire la cele întâmplate, ci la motivul duşmăniei care declanşase răfuiala. Ţiganii din Hunedoara, care locuiau pe un deal, lângă combinat, într-o colonie mare denumită „Stufit" sau „Bataga" (actualmente dărâmată) „vânduseră" celor de la Orăştie, conform tradiţiei lor, o mireasă, pentru suma de o sută de mii de lei. Înainte de nuntă, ginerele, care nu era altul decât ţiganul blond, înjunghiat acum, dăduse tatălui miresei cincizeci de mii de lei, restul urmând să-i dea după aceea. A doua zi după nuntă – care avusese loc la Orăştie – între ţigani se iscase scandalul, pe motiv că mireasa nu fusese virgină. Cei din „Stufit" nu puteau admite o asemenea învinuire şi apăraseră onoarea miresei, pretinzând să li se dea şi restul de bani, cum fusese învoiala. Ceilalţi, dimpotrivă, cereau tatălui miresei să restituie acontul. Până la urmă, ţiganii din „Stufit" fuseseră alungaţi cu mireasă cu tot, ocazie cu care între cele două tabere se decretase stare de război, conflictul putându-se rezolva pe cale paşnică numai dacă se restituia acontul. Dar, cum aşa ceva nu le trecea nici prin gând ţiganilor din „Stufit", care se considerau de două ori păgubiţi, o dată prin lezarea onoarei miresei, iar a doua oară prin neprimirea restului de bani, judecata ţigănească intrase în vigoare, aşteptându-se numai, momentul prielnic pentru a fi înfăptuită. Şi acest moment se ivise tocmai în ziua în care fusesem ajutor al ofiţerului de serviciu şi când mai aveam doar un sfert de oră până să mă duc să trag şi eu un

pui de somn după o noapte albă.

Am redactat procesul-verbal de constatare folosindu-mă de cei trei martori, cărora le-am luat separat şi câte o declaraţie scrisă. La amploarea scandalului care avusese loc, aceştia erau totuşi prea puţini, iar pentru a proba mai bine şi mai convingător faptele ţiganilor, m-am dus din nou la bufetul „Expres” pentru a identifica şi alţi martori. Era foarte importantă, categoric, ilustrarea evenimentelor întâmplate afară din bufet şi la care fusesem şi eu „martor”, însă nu trebuia să neglijez şi ce se petrecuse înăuntru, de la cine plecase scandalul, cum, şi aşa mai departe, pentru a face o încadrare justă a faptelor şi a hotărî pe cine trebuia să arestez.

Audiind personalul bufetului, am aflat că cei care provocaseră scandalul fuseseră cei doi ţigani din „Stufit”, agresorul principal, cel cu cizme, fiind fratele miresei dezonorate. Lui i se alăturase ţiganul cu mustaţă stufoasa, atacându-i pe cei doi de la Orăştie, care intraseră în bufet împreună cu ai lor, comandând rom şi mâncare. În urma ciocnirii care avusese loc între cei patru, fusese răsturnată o masă şi sparte mai multe sticle, pahare şi farfurii. Nu se proferaseră injurii la adresa consumatorilor şi nu fusese lovit sau bruscat niciun cetăţean, rufele spălându-se în familie. În aceste condiţii, era limpede că cei pe care urma să-i arestez şi să-i trimit în judecată, pentru huliganism şi vătămare a integrităţii corporale, erau cei doi ţigani din „Stufit”, adversarii lor neavând nicio vină.

Ciudat, însă, un lucru: „identificând încă cincisprezece martori la scandal, niciunul dintre ei n-a vrut să dea declaraţie scrisă, toţi afirmând că nu văzuseră mare lucru. În aceste momente, mă gândeam cât de dificilă este misiunea lucrătorilor noştri de miliţie când trebuie să restabilească adevărul în astfel de cazuri şi când se confruntă cu un „zid” al lipsei de responsabilitate civică, de inconştientă, de neomenie chiar. Din păcate, astfel de

oameni sunt destul de mulţi şi afirm acest lucru din experienţă, nu aruncând simple vorbe, şi numai lucrătorii de miliţie ştiu câte greutăţi întâmpină din cauza acestei tăceri a opiniei publice.

Pentru un neavizat opinia publică există peste tot şi-i pare un miracol cât s-a lucrat în cutare caz pentru stabilirea adevărului văzut de „atâta lume”. Dar nu se-ntreabă, opinia publică, de ce s-a lucrat atât, de ce în „atâta lume” uneori nu poţi găsi nici măcar un singur martor. Cazul pe care-l relatez în aceste rânduri este cât se poate de elocvent în acest sens, eu având totuşi noroc, până la urmă, să rămân cu un singur martor, cu zugravul Cherecheş. Ce s-ar fi făcut el, oare, singur, după aceea în faţa ţiganilor, dacă nu mă avea pe mine drept principalul aliat? Greu de spus. Având în vedere turnura pe care a luat-o acest caz în tribunal, nu este greu de presupus ce-ar fi fost…

Înainte de-a relata ce-a fost la tribunal, trebuie să spun că martorii identificaţi la bufet, cei cincisprezece de care, am vorbit, au dat până la urmă declaraţii – fie şi asupra unor mici secvenţe văzute de fiecare. Puse cap la cap, acestea mi-au întregit probaţiunea, ajutându-mă să înfăţişez cele petrecute.

Cu aceste piese (cuţitului agresorului nu i-am putut da de urmă), cei doi ţigani vinovaţi au fost arestaţi, procuratura promovând dosarul în instanţă pentru a fi judecat conform procedurii de urgenţă.

Până aici, toate bune şi frumoase, însă a doua zi după judecată procurorul Pancu, cel care emisese mandatele de arestare şi care fusese şi procuror de şedinţă la acest caz, mă căută acasă, galben ca lămâia.

— Am încurcat-o. Şi eu şi tu! Ţiganii inculpaţi au negat totul, dar nu asta este problema, că nici la tine şi nici la mine n-au recunoscut nimic. Alta-i rocadela! Avocatul lor… îl ştii tu – e pe lista celor vizaţi că iau şpagă,

a susţinut că principalii martori ai acuzării, cei trei cu declaraţii complete, au fost timoraţi la miliţie şi că ceea ce au văzut ei este cu totul altfel decât au fost forţaţi să declare.

— Trucuri avocăţeşti!

— Trucuri, trucuri, dar pe doi dintre ei i-a adus în instanţă şi judecătorul a fost nevoit să-i audieze.

— Zău? Pur şi simplu nu-mi venea să cred. Zugravul e unul dintre ei?

— Nu. El este al treilea.

— M-aş fi mirat. Ar fi fost o lovitură pentru mine.

— Şi pentru mine… Cei doi martori au fost cumpăraţi cu bani grei. Zugravul n-a fost acasă, deşi a fost căutat şi el de ţigani, după câte am aflat.

— Hm!… Sunt în stare să arunce în joc toţi cei cincizeci de mii de lei pe care i-au luat pe gratis de la ginerică.

— Aşa au şi afirmat în sală, pe ţigăneşte. Mi-a spus un balaoacheş care nu-i din gaşca lor.

— Atunci, se cam complică lucrurile, mi-am dat eu seama de pericolul care ne păştea.

— Absolut! Absolut! Dacă instanţa-i achită, eu m-am ras! Arestare ilegală! a exclamat neliniştit Pancu, din ce în ce mai palid. De felul lui, era o fire cam pripită şi se înfierbânta repede. Şi am copil mic de crescut, a adăugat el, ca un suprem argument. (Abia îi născuse soţia.)

— Acum, stai, nu te grăbi cu tragedia. Mai sunt şi eu la mijloc! am căutat să-l încurajez.

Cert este că aveam mare încredere unul în altul, ne înţeleseserăm perfect în toate cazurile în care lucraserăm împreună.

— Ştiu ce poţi, s-a mai liniştit el, şi de-asta am venit de la tribunal la tine. Trebuie să-i *întoarcem*!

— Ce-au declarat „măgării” (cei doi martori)? l-am

întrebat.

— Că ei n-au văzut cuţit în mâna agresorului şi că, în momentul când blondul s-a prăbuşit, în jurul acestuia erau numai ţigani din gaşca lui, de la Orăştie.

— Formidabil! Ar reieşi că blondul a fost tăiat de ţiganii lui.

— Asta în prima fază, a început să raţioneze procurorul, căci, neputându-se totuşi admite aşa ceva, rămâne să-l fi lovit tot unul dintre ţiganii din „Stufit”, pe care urmează să-l cauţi tu până-n pânzele albe şi să-i dovedeşti vinovăţia la Sfântu-Aşteaptă!

— Elegant! am apreciat.

— Pe dracu’! Tactică ţigănească!

— Ca să le reuşească, am zâmbit eu, trebuie să-l corupă şi pe zugrav şi să elimine şi latura celeilalte infracţiuni, de huliganism, ceea ce nu se poate.

— Ba, se poate! m-a contrazis Pancu răspicat.

— De unde atâta fermitate? m-am încruntat eu la el.

— Lasă glumele şi ascultă-mă. Pe zugrav nu-l pot mitui, că este un om cinstit, însă îl vor intimida, îl vor ameninţa, Să nu te prindă mirarea dacă va da şi el înapoi când va vedea că toţi martorii s-au retras din „competiţie”.

— Nu mai spune! l-am privit eu pe sub sprâncene. Cum… „toţi martorii”? De mine nu ţii cont?

— Nu! Pentru că nu suntem în America să poţi depune, ca poliţist, mărturie în instanţă i

— Te înşeli. La nevoie, în interesul justiţiei, al adevărului pentru care lupt, mă voi face şi „american”.

— Îţi arde *serios* de glume, după cum văd, a dat-o pe caragialisme procurorul fără să vrea. Era foarte iritat.

— Ţi se pare că glumesc, am zis. Dacă nu pot depune mărturie în stil american, o pot face, în ultimă instanţă, cu aprobarea forurilor mele superioare, ca cetăţean. Am şi eu acest drept, ca toţi ceilalţi cetăţeni, din moment ce am fost

martor ocular.

— Hai că-mi place, m-a privit el ca pe o felie de cozonac. Asta ar fi o chestie tare. Pe undeva unică – şi ca soluţie…

— Fie şi unică, de ce nu, am zâmbit eu. Deci, oricum, nu te las singur, mai ales acum, când ai un bebe foarte drăguţ, căruia, după câte ştiu, vrei să-i predai torţa de slujitor ai dreptăţii… în aceste condiţii, cred că-ţi dai seama că misiunea mea este şi mai grea, am glumit eu, întrucât am ajutat nu unu, ci doi procurori…

— Măi, bucureşteanule, te ţii de goange, a surâs el.

— Adică, vrei să spui că n-am dreptate?

— Ba, daa, m-a privit el galeş. Lăsând gluma la o parte, află că pun mare bază pe tine.

— Pentru un „poliţist” care se respectă, am zis, şansele de a apăra adevărul până la capăt sunt nelimitate. Esenţialul este să-ţi iubeşti meseria şi să nu te laşi intimidat, chiar dacă eşti ameninţat că se va trece cu tancul peste tine. Adversarul uită, probabil, că şi atunci poţi avea în mână o grenadă antitanc.

— Frumoasă etică militară, a apreciat procurorul. Dacă te ţii de ea, te văd general în meserie.

— Chiar aşa? – Păi, ce, numai tu ai dreptul să glumeşti?

— Mda… Dar nu mi-ai spus ce s-a întâmplat mai departe cu procesul.

— Ce să se întâmple? Intuieşti! Cazuri rare, dosarul a fost strămutat de la procedura de urgenţă la procedura obişnuită, stabilindu-se termen peste zece zile, când au fost citaţi pentru audiere în instanţă toţi martorii asistenţi, îţi place?

— Îmi place, nu-mi place, asta e situaţia. N-avem de ales.

— Atunci, îngrijeşte-te de zugrav, bătrâne, să nu ne

facă şi el vreo figură. Dar, discret; ca să nu fim învinuiţi că vrem să influenţăm cercetarea judecătorească.

— Ştii că eşti dulce? am zis. Adică, ţiganii au voie să corupă martorii şi să influenţeze judecata, iar noi, care o facem în slujba adevărului, nu!…

— Tu ai dreptate, dar ştii cum se pune problema… E delicată…

— Am să mă ocup şi de cei doi martori corupţi, poate găsesc vreo breşă.

— De acord, dar foarte, foarte discret.

— Lasă. Nu vreau nici eu să fim învinuiţi că apărăm adevărul nu ştiu cu ce preţ. Asta ar fi prea de tot…

Zugravul, un om foarte inimos, după cum constatasem, era foarte abătut când l-am chemat la miliţie să stau de vorbă cu el. Ţiganii din „Stufit” îi dădeau târcoale şi-l ameninţau la fiecare „întâlnire” că bagă cuţitul în el, dacă nu-şi schimbă declaraţia. Iniţial, îi oferiseră zece mii de lei. Refuzaţi, aleseseră a doua cale, ameninţându-i şi soţia.

— De fiecare dată, mă ameninţă alt ţigan! mi-a mărturisit Cherecheş.

— Dacă eşti cu mine, fii fără grijă, am căutat eu să-l liniştesc. Asta-i tactica lor, să dea impresia că sunt mulţi, în realitate, sunt în panică.

— Nu ştiu dacă e chiar aşa. Un cuţit pe la spate, când nu vede nimeni, şi gata cu viaţa lui Cherecheş.

— Cum îţi închipui că ar putea să facă acest lucru, tocmai când sunt interesaţi în proces? îşi păzesc pielea, le e teamă să nu le declarăm noi, miliţia, război, că atunci s-a zis cu mare parte dintre ei. Este că n-a fost nimeni de faţă când te-au ameninţat?

— Asta aşa-i. Ameninţările au avut loc numai pe stradă, între patru ochi.

— Vezi? N-ai motive să te mai temi, crede-mă.

— V-aş crede, a zâmbit palid zugrav ui, şi ziua ar merge cum ar mai merge, dar noaptea ce garanţie am eu că nu dau buzna peste mine în casă? Nu-i cunoaşteţi, sunt foarte periculoşi…

— Noaptea am să te ocrotesc eu! i-am spus dându-mi seama că avea nevoie de un suport moral pentru a depăşi impasul. Apoi, cum aş fi putut eu, oare, să nu-l ajut cu tot ce eram în stare pe acest om, care mi-era ca şi un prieten, pentru sfaturile pe care mi le dăduse când pusesem mâna pe pistol şi care, din proprie iniţiativă, îmi acordase atâta sprijin pe parcursul cercetărilor.

— Cum? m-a întrebat el, revenindu-şi parcă.

— Dormind eu la dumneata acasă, sau dumneata la mine, i-am zis.

— Vă gândiţi, totuşi, aşa de mult la mine?

— La fel cum te-ai gândit şi dumneata la mine, când am avut nevoie.

— Totuşi, ar fi prea mult, s-a arătat el plin de modestie. Ar fi însă o altă soluţie.

— Te ascult.

Propunerea lui a fost să mergem de mai multe ori amândoi la o bere, prin localurile frecventate de ţigani şi să-l conduc de fiecare dată acasă pentru ca cei interesaţi să vadă că era sub protecţia mea.

Ideea s-a dovedit foarte bună. Prietenul meu a fost lăsat în pace, în replică, însă, dându-şi seama că nu *pot* corupe sau intimida acest martor foarte important, ţiganii din „Stufit” au recurs la o altă tactică. După mai multe drumuri făcute la Cluj, au reuşit să angajeze pe cel mai renumit avocat din acea parte a ţării, profesorul doctor R… dascăl al multor ofiţeri de miliţie, procurori judecători, absolvenţi ai Facultăţii de Drept Babeş Bolyai Succesele acestuia la bară îi aduseseră o adevărată faimă, prezenţa sa la un proces fiind considerată din start la cota de câştig de peste cincizeci la sută. De fapt, el nu apăra însă în orice

fel de proces, îşi calcula bine şansele şi, unde speţa sau slăbiciunile urmăririi penale îl dădeau teren prielnic, acţiona.

Iată-mă, aşadar, angajat şi într-o altă dispută, un student – eram în anul V, la cursurile fără frecvenţă, al sus amintitei facultăţi de drept – contra dascălului său, renumitul profesor universitar!

Ce surprize avea să-mi rezerve profesorul aveam să aflu după şedinţa de judecată când urma să fie citaţi martorii… în situaţia dată, însă, nu numai că nu puteam rămâne cu braţele încrucişate dar eram dator să iau noi măsuri. Prima mea grijă a fost să aflu ce era eu cei doi martori corupţi de ţigani. Nu i-am chemat la miliţie şi nu m-am arătat în faţa lor. Le-am cercetat discret comportamentul, anturajul, preocupările din ultimul timp. Ambii erau muncitori necalificaţi la un şantier din Combinat. Erau foarte buni prieteni. Aveau familie, copii… După proces, deveniseră foarte retraşi, evitau orice anturaj şi chiar ţapul de rom pe care obişnuiau să-l bea în fiecare zi. Desigur, bănuiau că sunt în atenţia miliţiei şi căutau să evite orice împrejurare în care s-ar fi putut trăda. Faţa pe care o arătau tovarăşilor de la locul de muncă era a unor *fricoşi* pe care-i impresiona al dracului uniforma miliţiei şi care semnaseră şi ei, acolo, nişte hârtii scrise de anchetator. Ce martori? De unde? Ce văzuseră ei?!… Adică, da, văzuseră, ca toată lumea, o învălmăşeală de ţigani. Cât despre mine, afirmau cu convingere că sunt un om al dracului şi precizau şoptit că nu mă plecam în faţa ţiganilor… îi urmăreşte cu oamenii lui şi-n cârciumi. Se refereau, desigur, la popasurile mele din urmă cu zugravul prin localurile de mâna a doua şi a treia frecventate de ţigani. Faptul că cei doi ştiau acest lucru trăda legătura permanentă cu ţiganii.

— Cam atât reuşisem să aflu şi să întreprind, din umbră, până la data când a avut loc procesul, încheierea

dezbaterilor în instanţă – după numeroase interpelări ale martorilor de către avocatul apărării, tovarăşul profesor R... – se soldase cu un semieşec, atât pentru procuratură, cât şi pentru miliţie, dosarul fiindu-ne restituit în vederea completării cercetărilor.

Profesorul, prin întrebări bine meşteşugite, care păreau legitime în contextul necesităţii stabilirii adevărului, reuşise să creeze confuzii în declaraţiile martorilor, iar pe unii chiar să-i facă să bată apa-n piuă. Procurorul Pancu intervenise de fiecare dată în legătură cu sistemul acesta practicat de avocat, dar pierduse „cârma" în virtutea dreptului de apărare al inculpaţilor, prevăzut de lege şi invocat deseori de profesor, împins să joace în partea de teren care-i convenea cel mai bine avocatului, procurorul încercase prin acelaşi gen de întrebări să-i readucă pe martori „la ordine", însă într-un astfel de proces este mult mai uşor ca martorii să se retragă de pe anumite poziţii, decât să fie readuşi pe linia întâi, darmite să mai şi câştigi şi ceva avans cu ei; Teama de a nu comite o nedreptate prin afirmaţiile lor – de care încep să se îndoiască în urma interpelărilor – îi face, de obicei, să dea înapoi.

Tactică avocăţească, permisă de legiuitor, care are interesul ca adevărul să fie lămurit sub toate aspectele lui. Numai că, sub această tactică, se poate ascunde câteodată pericolul de a se frâna stabilirea adevărului.

După proces, aşa cum mă înţelesesem cu procurorul, m-am întâlnit cu el la miliţie. Avea asupra lui şi dosarul. Îl luase de la tribunal, nemaiavând răbdare să aştepte să fie trimis a doua zi prin curier.

— Jale mare! a exclamat el după ce mi-a explicat ce se întâmplase în instanţă. Noroc că judecătorul şi-a dat seama că avem dreptate şi a menţinut starea de arest a inculpaţilor. Dacă-i punea pe liber, acuma...

— De ce dramatizezi? Nu te alegeai nici măcar cu o

critică, atâta vreme cât orice om de meserie îşi dă seama că sunt cel puţin două lucruri putrede în acest dosar. Dimpotrivă, ai fi fost întrebat cum de-ai putut renunţa la luptă? Cum să te închini în faţa unor martori mincinoşi?

— Mda! a zâmbit strâmb Pancu. Cu tine alături, cred că mă pot încumeta… Ai o mare putere de convingere. Îi faci pe oameni să aibă încredere în forţele lor. Ştii ce i-am şoptit avocatului, când era mai convins că vor ieşi învingători?

— Ce?

— Atâta vreme cât dosarul va ajunge tot la locotenentul T.T. pentru completarea cercetărilor, adio şansă! Nu-l cunoaşteţi. I se spune „comisarul Cadane!”

— Colega! l-am privit eu puţin cam opărit I-ai pomenit ceva de…

— Nu, dragă, m-a liniştit Pancu, cu o mimică de ştrengar. Când e la mijloc adevărul, ăsta trece şi peste cadavre! i-am tradus eu porecla. Mă enervaseră interpelările alea, ale lui, şi simţeam nevoia să-i spun şi eu una tare, să-l pun pe gânduri într-un fel.

— Frumos, n-am ce zice, am oftat eu. Şi ai găsit să te… înarmezi tocmai cu porecla mea!?

— Asta mi-a venit în minte atunci, pe moment. Dar n-am greşit. De-acuma, dragoste, sunt convins că mă pot bizui pe unul ca tine. Am văzut eu: n-ai să accepţi niciodată să fie desfiinţat în instanţă, într-o asemenea manieră, un dosar de-al tău. Ba, pe deasupra, avocatul a făcut aluzie la o eventuală vinovăţie morală *în* legătură cu cele întâmplate între ţigani.

— Nu te înţeleg. Ce vrei să spui?

— În pledoaria lui, profesorul R. a strecurat câteva aluzii la prezenţa ta la faţa locului, la măsurile ferme care trebuiau luate pentru a se preîntâmpina un *rex* şi pentru a nu li se permite părţilor să creeze confuzia generală în care se zbate acest proces. Cică tu ai făcut să se creadă că

părţile ar fi fost angajate într-o luptă directă.

— Interesant, mi-am aprins eu liniştit o ţigară. Domnia sa caută, aşadar, să mă determine să bat în retragere, pentru a nu mă trezi cu învinuirea că n-am făcut altceva, prin focul de avertizare, decât să contribui la provocarea unei şi mai mari „confuzii” în înfruntarea dintre ţigani.

— Le pricepi perfect! m-a bătut Pancu uşor cu mâna pe umăr. Avocatul are stofă, nu?

— O avea, dar nu pentru croitori ca noi, i-am zâmbit eu. E bun pentru Cooperativa „Entuziasmul”! Noi îi stricăm croiala, ai să vezi! Nu se lasă comisarul… cum ai zis tu!

Procurorul a râs.

— Cu zugravul merg până în pânzele albe, am reluat. Ţiganii nu-şi dau seama că el nu poate fi corupt?

— Poate, însă ei speră în intimidarea lui, doar ceilalţi martori au cedat.

— Greşit! Aici este punctul lor slab. Zugravul nu va fi intimidat sub nicio formă. Apoi… Apoi, le voi face şi, eu o surpriză de genul celei pe care am avut-o noi în instanţă, când au fost aduşi cei doi martori corupţi pentru a fi audiaţi.

— Zău? Vei corupe şi tu câţiva? m-a privit Pancu ca pe un prestidigitator.

— Da, îi voi „corupe” să spună adevărul!

— Frumos gândit! Să vedem, însă, cum va fi pus în practică! Fii atent că avocatul mizează mult pe lipsa cuţitului agresorului şi pe lipsa aspectelor laturilor infracţiunii de huliganism.

— Ştiu, şi te rog să fii sigur că o să-i placă şi judecătorului finalul partidei. Ba, şi lui dom’ profesor…

— Apropo de judecător! şi-a amintit Pancu. Cică vrea să te cunoască. Are să-ţi spună câteva cuvinte. Danda îl

cheamă.

— Danda? îmi spunea ceva acest nume. Nu-i cel căruia i-au spart hoţii casa la Teliuc?

— Da, el. Dar să ştii, a rămas acelaşi judecător foarte obiectiv. E pur şi simplu îndrăgostit de adevăr, şi nu-i plac „schemele” de genul celor petrecute în acest dosar.

Are un „miros” foarte fin.

— Ştiu şi eu, am zis. Mâine mă duc la el;

— Te rog.

— Lasă totul asupra mea, şi dacă n-o să-ţi placă…

După plecarea procurorului, ofiţerul de serviciu mi-a anunţat prezenţa zugravului Cherecheş. Omul era tare abătut, ba chiar deznădăjduit. S-a aşezat moale pe scaun, parcă lipsit de vlagă.

— Cunoaşteţi?

— Ştiu tot, iar dosarul uite-l aici! i-am arătat eu pe masă. Nu vom avea nicio problemă. Lasă în seama mea.

— Bine, dar eu, ţiganii… Mai pot dormi?

— Bineînţeles, l-am privit eu ca şi cum totul ar fi fost foarte firesc. Bineînţeles, din moment ce, împreună cu soţia, vei dormi în apartamentul meu!

Spre surprinderea mea, zugravul s-a ridicat brusc de pe scaun şi m-a sărutat, strângându-mă tare în braţe.

— Ce om sunteţi!… îi dăduseră lacrimile, îi vom zdrobi, îi vom zdrobi!

Începând chiar din seara aceea, prea cinstitul martor şi soţia lui au devenit colocatarii mei, împăcându-ne, în convieţuirea noastră, ca într-o adevărată familie. Era frumos. Ne înfrăţiserăm numai ca adevărul să triumfe.

Termenul pentru completarea Cercetărilor stabilit de instanţa de judecată era foarte scurt, de numai trei săptămâni, deoarece arestarea inculpaţilor fusese prelungită numai cu o lună. Pentru a mă încadra în termen şi chiar pentru a-l devansa, am început investigaţii intense,

ţelul meu fiind de a identifica şi alţi martori care fuseseră de faţă la producerea încăierării dintre ţigani. Această treabă mi-a luat cam trei zile. La sfârşitul lor, bloc-notesul meu cuprindea şase nume noi. Şase, nu unul.

— Ce faci, colega? m-am trezit din nou cu procurorul Pancu. De ce nu te-ai dus la judecător?

— Am uitat. M-am luat cu treaba…

— Du-te până la el. M-a sunat acum un sfert de oră.

Vrea numai să te cunoască…

— Frumos din partea lui.

— Da, a zis Pancu, însă cred c-a auzit şi el c-a „dispărut” martorul principal, zugravul Cherecheş. Probabil, e curios…

— Zău? Şi de unde-a aflat, că despre acest lucru ştim numai noi amândoi.

— De la mine, a zis moale Pancu. Scuză-mă, dar n-am putut să… M-a impresionat zelul tău, ce mai!

Pentru cei mai mulţi, zugravul dispăruse fără urmă. Apartamentul meu se transformase, într-un mirific laborator de conservare a legumelor de toamnă şi de preparare a celor mai rafinate dulceţuri. Morico, soţia zugravului, (să mă scuze şi Cherecheş şi Morico, dacă le scriu numele cum îmi sună mie mai bine!), Morico spuneam, îşi rugase soţul ani de-a rândul să-şi ia şi el un concediu fără plată în sezonul de toamnă şi s-o ajute la prepararea delicateselor pe care el, nu altul, le savura cu o poftă teribilă în restul intervalului. Acum i se ivise ocazia, după părerea lui, să-şi ajute ca niciodată harnica soţie şi-şi luase un concediu fără plată de care nu ştiam numai eu şi directorul întreprinderii de gospodărie orăşenească Hunedoara, unde lucra. Pentru ceilalţi, care s-ar fi interesat de el, răspunsul era că zugravul nu se mai prezentase la serviciu din ziua procesului.

Pentru ţigani, dispariţia lui Cherecheş şi a soţiei să le fusese o lovitură neaşteptată. Intraseră în panică. Ce

surpriză le pregătea Cherecheş? Căpetenia lor, bulibaşa, cum i se spune, a venit să afle ceva chiar de la mine, aducându-mi la cunoştinţă, chipurile, că lumea vorbea prin oraş că zugravul fusese omorât de ei.

— Dacă s-a-ntâmplat aşa ceva, vă trimit pe toţi în judecată pentru crimă! l-am dat eu afară din birou, fără altă explicaţie.

De unde să ştie el, măritul bulibaşă, ce cumplite „crime” se săvârşeau în apartamentul meu, unde plase întregi de legume şi de fructe erau băgate în borcane, în saramură, în oţet, sau în fel de fel de siropuri aromate.

Judecătorul Danda, un bărbat jovial, m-a primit cu multă căldură. Când am ajuns la el, deja pregătise cafeaua. Fin psiholog, îmi urmărea aproape fiecare mişcare şi asculta atent tot ce-i spuneam. Nu m-a întrebat nimic despre mersul cercetărilor pentru a nu se crede că vizita mea avea drept scop influenţarea judecăţii. Abia la sfârşit, m-a avertizat: nu cumva să procedez la o sechestrare abuzivă a zugravului şi a soţiei sale că urmările n-ar fi fost deloc plăcute pentru mine.

Am replicat:

— Cum v-aţi putea imagina aşa ceva. După proces, dacă vă va face plăcere, am să vă aduc o mică probă a odioaselor „crime” pe care doamna Morico le săvârşeşte în apartamentul meu. E „tragedie” mare; dom’le! am cotit-o eu spre Caragiale.

Judecătorul a râs cu poftă.

— Îmi placi.

— Sper să vă placă şi raportul pe care-am să-l depun la dosar şi prin care am să vă cer să fiu audiat ca martor, dacă va fi nevoie.

— Îmi place, a zis el. Îmi place cum lupţi. Lupta pentru adevăr este cea mai sfântă menire a unui om.

— Da, cea mai nobilă, am zis. N-are nimeni dreptul să-ngenuncheze adevărul. Şi mai ales cei care zic că-l

apără, am trimis eu o săgeată spre avocatul R.

— El îşi apără clienţii, a zis judecătorul, ridicându-se, semn că întrevederea luase sfârşit. Mi-a făcut o mare plăcere să te cunosc.

— Şi mie. Să trăiţi!

După despărţirea de judecător, mi-am continuat misiunea cu şi mai mult aplomb. Dintre cei şase martori identificaţi, doi văzuseră clar toate scenele, inclusiv momentul când ţiganul cu cizme îl răpusese cu cuţitul pe cel blond. Al treilea văzuse numai finalul, însă observase, în plus, un lucru care conta atunci pentru mine cât un bulgăre de aur. Am hotărât ca tocmai acest lucru să reprezinte surpriza pe care i-o pregăteam profesor ului: l-am chemat la mine pe bulibaşa din „Stufit” şi l-am fotografiat în ţinuta lui obişnuită.

— Nu, noi l-am omorâtără pe zugrav! pleda derutat bulibaşa. Noi suntem şinstiţi!

Am fotografiat apoi alţi cincisprezece sau douăzeci de ţigani, şi le-am dat drumul acasă. Fiecare fotografie era numerotată, iar pe ultima filă a dosarului în care se aflau, într-un opis, în dreptul fiecărui număr, se puteau citi numele şi prenumele persoanei, precum şi celelalte date de identificare.

Această planşă fotografică am prezentat-o, apoi, împreună cu procurorul Pancu, martorului asistent care conta pentru noi, cum am spus, cât un bulgăre de aur. Martorul, răsfoind planşa şi dând cu ochii de fotografia bulibaşei, l-a indicat fără şovăire: acesta era ţiganul care… Mă rog, surpriza în instanţă!

N-am vrut să destăinuim numele acestui martor până la judecarea procesului. Trebuia ferit de ameninţările şi poate chiar de represaliile ţiganilor.

Cert este că dispariţia zugravului şi măsura de a-i aduce pe ţigani la poliţie pentru a-i fotografia au semănat mare panică printre ei. Simţeau că „poliţia” avea în mână

anumite atuuri, iar faptul, că nu le cunoşteau îi făcea să fie din ce în ce mai nesiguri. Au luat legătura de urgenţă cu avocatul şi aşa se face că, într-o zi, m-am pomenit cu el la birou. Cum, oare, dom' profesor se deranjase să vină tocmai de la Cluj? Şi de ce, mă rog? Ca să facă o vizită la Hunedoara unui biet student necunoscut!?

Când a intrat în biroul meu mi-a întins mâna, prezentându-se foarte sobru. Voia să mă impresioneze.

— Avocatul R. Profesor universitar!

— Îmi pare bine, am dat mâna cu el, invitându-l apoi să ia loc.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Mai repede eu ţi-aş putea fi de folos, m-a privit el puţin cam de sus, în ce an eşti?

— În anul cinci.

— Atunci, nu-i exclus, când vii la Cluj, la examene, să-mi faci o vizită. Te pot ajuta.

— Dar de unde ştiţi dumneavoastră că sunt înscris la facultate la Cluj şi nu la Bucureşti sau la Iaşi? l-am întors eu.

Profesorul a avut un moment de ezitare, apoi mi-a răspuns puţin stânjenit

— Presupun, din moment ce Clujul este foarte aproape de Hunedoara, pe câtă vreme Bucureştiul…

— Acesta este cumva şi unul dintre motivele pentru care dumneavoastră aţi ajuns atât de repede la Hunedoara? l-am servit eu, ştiind că mersese cu trenul cel puţin cinci ore.

— Câţi ani ai, tinere? m-a privit el ca pe un copil de mingi.

— Are vreo importanţă? Vă temeţi că încă n-am învăţat mersul pe jos, sau nu am vârsta ca să depun ca martor în instanţă?

Fără să vrea, profesorul a scăpat din frâu câteva

acorduri ale unui râs fin, apoi s-a retras deodată în carapace.

— Ai un umor cam ciudat, dragă.

— Ca şi dumneavoastră, domnule profesor! Am înţeles că doriţi să mă ajutaţi.

— Nu, dragă… Poate n-ai înţeles, s-a bâlbâit el uşor. Eu doresc să te ajut eu adevărat.

— Cunoaşteţi profesorii de la facultatea de drept din Bucureşti? l-am „plimbat" eu, făcând pe naivul. În fond, mă lansasem într-un joc prin care urmăream să-l fac să înţeleagă bine pe ce poziţie se afla.

— Bineînţeles, a găsit el momentul ca să poată respira liniştit. Toţi sunt amicii mei.

— Şi pot deveni şi amicii mei? l-am privit eu direct în faţă.

— Bineînţeles! Bineînţeles! şi-a pus el picior peste picior.

— Şi dacă mie nu-mi place de ei?

Avocatul m-a privit oarecum dezorientat, a dat de câteva ori din cap şi a căzut puţin pe gânduri.

— Ce umor ai, domnule!…

— Ca şi dumneavoastră, domnule profesor! Nu Cumva aş putea să vă ajut *eu* cu ceva? Aţi venit cu maşina şi aţi rămas în pană? V-a ridicat permisul de conducere vreun miliţian?

— Nuu… Nu-i vorba de aşa ceva, m-a asigurat el, lungind cuvintele. Am venit în problema dosarului pe care-l instrumentaţi dumneavoastră. Cel cu ţiganii, cu înjunghierea… cu cuţitul…

— Care înjunghiere? Opinia dumneavoastră e că n-a existat niciun cuţit în mâna agresorului. Se poate înjunghiere fără cuţit?

— Domnule locotenent, am impresia că mă luaţi peste picior şi mă simt ofensat.

— Pardon, domnule avocat! Ofensat trebuie să mă simt eu. Aţi venit aici să-mi propuneţi o afacere de tarabă. Să mă ajutaţi la examene!! Ce-aţi fi dorit în schimb? Să renunţ la cercetări, nu-i aşa? Banda cu discuţia noastră o voi preda completului de judecată! Bună ziua!

Profesorul s-a ridicat în picioare iritat.

— Protestez! Protestez!

— Şi? Ce realizaţi? i-am replicat calm.

— Protestez! Protestez! s-a aşezat el din nou pe scaun, vezi, Doamne, ofensa mea îl lovise atât de tare, încât nu se mai putea ţine pe picioare.

— Aşa ceva nu mi s-a mai întâmplat! şi-a scos el batista cu gesturi dezordonate, începând să-şi tamponeze faţa. Nu mi s-a mai întâmplat…

— Nici mie! Eu, domnule profesor, pentru a face ca adevărul să triumfe, trec şi peste cadavre! mi-am amintit eu brusc de ceea ce-mi spusese procurorul. (De-ar fi ştiut profesorul adevărul…)

— Dar eu nu apăr adevărul? s-a umplut deodată încăperea de glasul avocatului. Eu slujesc justiţia de pe când dumneata te jucai cu trotineta! Dumneata eşti tânăr, nu analizezi bine lucrurile, te pripeşti…

— Lăsaţi, domnule profesor, că ştiu foarte exact ce apăraţi. Apăraţi adevărul cu martorii corupţi de ţigani! Frumos rol aveţi în acest… proces, al dreptăţii… al adevărului.

— Vă *rog* să nu mă jigniţi! Am să reclam în instanţă şi forurilor dumneavoastră superioare învinuirea grosolană pe care mi-o aduceţi.

— V-aş ruga să nu mă supăraţi prea tare, domnule profesor. Proba veritătii va fi banda de magnetofon, care merge şi în acest moment, căci ea nu ştie altceva.

— Deci înscenaţi! înscenaţi totul! Bărbia începuse să-i tremure.

— Da, domnule profesor! Fac şi eu, treaba, asta pentru un mic „onorariu” de câteva mii de lei, sau zeci, de mii. Nu vă spun exact cât. Sunt banii pe care mi i-au dat ţiganii! Da, da, ţiganii! Deci, merită, să mă murdăresc, nu?

Avocatul, era un pachet de nervi; Tremura tot, lipsindu-i doar hotărârea decisivă, ca să mă pocnească.

— Vei răspunde pentru toate acestea! m-a ameninţat el, ridicând mâna în sus. Nu-ţi va merge cu insinuările. Îmi pui mie în circă bazaconii din astea, aşa cum vrei să le pui în circă clienţilor mei o crimă? Nu-ţi va merge, ai să vezi!

— A-ha! Deci acesta era scopul vizitei dumneavoastră, m-am ridicat şi eu în picioare. *Clienţi* onorabili!

— Am să fac uz de toate relaţiile mele! Şi am să câştig şi acest „proces” cu dumneata.

— Chiar, vă rog! am zis pe un ton egal. Şi, dacă se poate, puneţi-mi o „pilă” şi la facultate, că sunt student la Cluj şi nu la Bucureşti.

— Nu-ţi va mai merge, ai să vezi! Sunt hotărât…

— Dar şi eu, stimate domnule profesor, sunt hotărât. O să vedeţi: la proces, am să vă fac cea mai frumoasă surpriză din carierea dumneavoastră de avocat.

— Cred şi eu! Surpriza cu banda de magnetofon… Părea din nou stăpân pe situaţie.

— Hm, în legătură cu banda… Nu există nicio bandă… Mă ridicasem în picioare în spatele biroului şi-l priveam drept în ochi, cu o francheţe în care el, ca om trecut prin viaţă, nu se poate să nu fi desluşit şi dispreţul unui tânăr învăţăcel pentru profesorul total compromis. Îi jucasem o farsă, căzuse în cursă. Acum să te vedem, domnule profesor!

După toate acestea nu-i greu de imaginat cât trebuie să se fi agitat domnia sa, uzând de toată ştiinţa pentru a produce în instanţă furtuna care, credea el, mă va mătura ca pe o scamă.

În cadrul noilor cercetări pe care le făcusem, renunţasem la reaudierea celor doi martori corupţi de ţigani, lăsându-i la fiert, cum se spune, deoarece instanţa nu-i citase pentru a depune mărturie a doua oară, îi reaudiasem pe ceilalţi şi venisem în faţa instanţei cu cinci nume noi, restabilind prin ei tot adevărul. Al şaselea martor îl lăsasem în… rezerva strategică.

„Bine, dar zugravul Cherecheş?” m-ar putea întreba cineva. Nu, Cherecheş n-a fost prezent pe holurile judecătoriei încă de la prima oră, cum făcuseră ceilalţi martori, momentul apariţiei sale fiind calculat în înţelegere cu procurorul Pancu care susţinea rechizitoriul în instanţă. Nevăzându-l, ţiganilor le râdea mustaţa, închipuindu-şi probabil că, de frica lor, el nu mai voia să apară în acest proces. Lipsea de aproape o lună din Hunedoara. Singurul care nu se bucura însă prematur de această absenţă era avocatul R. Acesta ştia acum cu cine avea de-a face, ce adversar I se ridica împotrivă. Eu stăteam la ieşirea din judecătorie, împreună cu opt miliţieni de la pază şi ordine şi cu câinele de serviciu. Ţiganii din cele două tabere se adunaseră în număr impresionant în jurul judecătoriei şi trebuise să se ia măsuri speciale pentru asigurarea bunei desfăşurări a procesului şi pentru prevenirea unei eventuale încăierări între ei, în sală fuseseră admise numai două grupuri de ţigani, interesate direct în proces, printre care şi căpeteniile lor.

Ştiind când îi venea rândul zugravului să depună mărturie, am trimis acasă maşina ce-o aveam la dispoziţie, din ea coborând apoi, în faţa judecătoriei, spre stupoarea ţiganilor din „Stufit”, cel mai vesel martor din acea zi.

Zvonul sosirii cu maşina miliţiei s-a răspândit repede şi în sala de şedinţă. Profesorul s-a pregătit să-l atace furibund pentru a scoate de la el adevărul odios că eu fusesem implicat în dispariţia lui misterioasă. Cel care a zâmbit în cugetul său când a văzut turnura evenimentelor

a fost judecătorul Danda. Danda cunoştea nu numai amănuntele „dispariţiei”, dar şi pe cele ale discuţiei între patru ochi dintre mine şi avocatul R.

Zugravul a declarat că fusese în concediu fără plată, vizitându-şi în acest timp un frate de la Târgu Mureş.

— Bine, dar aţi venit cu maşina miliţiei! l-a interpelat prompt R. care, dacă ar fi putut l-ar fi desfiinţat. Cum vă explicaţi acest lucru?

— N-am avut bani de taxi, domnule avocat! i-a răspuns Cherecheş, stârnind rumoare în sală.

— Aceste amănunte sunt inutile! a răsunat glasul judecătorului. Vă menţineţi declaraţia dată în şedinţa de judecată din data de…

În continuare au fost audiaţi şi ceilalţi martori. Profesorul s-a străduit din răsputeri, prin fel şi fel de întrebări şi de manevre să mai obţină ceva, să mai câştige teren în varianta sa, cu cuţitul care nu fusese văzut în mâna ţiganului cu cizme, a ţiganului pe care el îl apăra.

Odată încheiată audierea ultimului martor, procurorul Pancu a luat cuvântul şi a pus pe masa judecătorului o declaraţie şi o planşă fotografică.

— Onorată instanţă, şi-a început el pledoaria. Era urmărit cu o atenţie extremă de către avocat. Bănuia că aici era surpriza despre care-i pomenisem. Onorată instanţă, martorul acesta, care se află în sală, a văzut nu numai momentul când inculpatul a lovit victima cu cuţitul, ci şi persoana care a luat cuţitul de jos după ce-a fost aruncat de agresor.

În sală se aşternu o linişte mormântală.

— Această persoană, a continuat Pancu, a fost recunoscută după fotografie, nefiind vorba de altcineva decât de bulibaşa ţiganilor din „Stufit” care este şi el prezent în această sală. Dacă nu recunoaşte, cer arestarea sa în instanţă pentru tăinuire!

Cu răsuflarea tăiată, asistenţa a amuţit câteva clipe,

apoi rumoarea a cuprins toată sala, fără să poată fi oprită.

Judecătorul a dat citire declaraţiei martorului, apoi procesului verbal de recunoaştere a fotografiei. Pe urmă, s-a adresat direct bulibaşei ţiganilor din „Stufit”:

— Unde este cuţitul?

— La mine acasă, s-a ridicat ţiganul în picioare, tremurând ca varga de frică să nu fie arestat.

Cu aceasta, domnul profesor fusese servit cu un „as” înregistrând un fiasco de neuitat…

— L-am zărit pe scările judecătoriei, după terminarea procesului, îndreptându-se grăbit spre maşina în care mă aflam, pentru a scăpa de ţiganii ce-l angajaseră şi care veneau buluc în urma lui.

— Domnule locotenent! Domnule locotenent! îmi făcea el cu mâna. Am demarat intenţionat, lăsându-l în mijlocul onorabililor săi clienţi care abia aşteptau să-i şoptească la ureche câteva taine ale judecăţii ţigăneşti.

Post scriptum. În primăvara anului 1970, în ziua când mi-am susţinut teza pentru examenul de stat, am mers împreună cu mai mulţi colegi la restaurantul „Continental” din Cluj-Napoca pentru a sărbători evenimentul. În timpul petrecerii, m-am pomenit cu un ospătar care mi-a înmânat un bilet trimis de la o altă masă, de cineva care aflase despre evenimentul pe care-l sărbătorea grupul nostru. Am despăturit biletul şi l-am citit: „Toată stima, domnule locotenent T.T. Felicitările mele pentru examenul de stat! îţi prevăd o mare carieră. Avocat R”.

SEMNUL ORB

Era o dimineaţă rece, friguroasă, iar eu mă aflam în staţia de autobuz din faţa gării după o anchetă de o zi şi o noapte cu nişte hoţi de lemne din Lunca Cernei. Venind acasă, obosit, m-am trezit că nu am nimic de mâncare, mi-am luat pardesiul şi am ieşit să cumpăr de-ale gurii. Eram nebărbierit, cu hainele cam ponosite şi pantofii murdari de glodul pe care-l călcasem kilometri întregi pe drumurile din pădurile Cernei. Osteneala mă răpusese şi n-avusesem puterea măcar să-mi curăţ pantofii.

Era o oră de aglomeraţie, când nimeni nu se mai uita în jurul său, toţi cel din staţie aşteptând înfriguraţi sosirea autobuzului care să-i ducă la serviciu sau la treburile lor. În ce mă priveşte eram cu totul absent la animaţia din jurul meu. Fără voie gândurile mă purtau tot pe meleagurile de pe care sosisem abia de-o jumătate de oră. Deodată, însă, meditaţia mi-a fost tulburată de următoarea conversaţie auzită în spatele meu:

— Oglindă la nicovală! (O voce groasă, răguşită.)

— Bufet lustruit, uşchi legătură, şalupe cu, scârţ? (O altă voce, mai timbrată.)

— Făraş, covrigi pe clapă! (Prima voce.) Apoi, după o scurtă pauză: Husăn la feştilă, glicerină în parlament, spital cu răsuflători lux, saftea la căldură! Servit?

— Geană de mahăr. Servit! Frânghie salt la maimuţă. Mumie cu coviltir, mărar pe şanuri, moară galbenă, lămâi berechet.

— Nexam. Husăn la glicerina, saftea la căldură.

— Măcănitoare la mesadă, faţetă de limonată?

— Ovăz, clift de şmotru, purtător păscut! Goană la trotinetă, cântare la muialii, doniţa jos!…

Inima a început să-mi bată puternic, şi m-am trezit brusc din amorţeală. Mi-am amintit pe loc zilele când eram

„micul detectiv al Grantului” şi jonglam cu argoul hoţilor ca un „decan”. Discuţia dintre cei doi inşi din spatele meu mi-a readus în suflet nostalgia Bucureştiului copilăriei mele. Visarea însă n-a fost decât ca un licăr rapid. Ştiam că am în urma mea doi hoţi de buzunare calificaţi care-şi ochiseră prada din staţie şi aşteptau numai momentul aglomeraţiei din autobuz ca să opereze.

Pe cine vizau infractorii?

Să traducem împreună dialogul purtat între cei doi hoţi:

— Priveşte discret în spatele tău!

— Care-i prada? Tipul care arată bine, fără cravată şi cu pantofi cu toc?

— Greşit. Nu este omul potrivit, nu merită atenţie. Este vorba de o pradă sigură şi anume de tipul cure fumează, este băut, are buzunarele largi la palton şi haina deschisă. I se observă portofelul în buzunarul din interior. Tu-l furi. Ai înţeles?

— Bravo, ai ochi bun, de hoţ mare. Am înţeles! Eu mă uitam la poşeta femeii aceleia, distrată, elegantă, care poartă pălărie, are ceas de aur la mână şi probabil şi mulţi bani.

— Nu, îl operăm pe tipul de care am vorbit eu; pe tipul băut, căruia i se vede portofelul în buzunarul din interior al hainei.

— De acord, dar să fim atenţi. Nu cumva femeia aceea, care poartă ochelari (de vedere) ne filează?

— Nici vorbă, este o femeie, care nu-şi poate da seama! Atenţie, când vine autobuzul să trecem la treabă. În cazul unui eşec, niciunul din noi nu va scoate, o vorbă, nu ne cunoaştem!

Am privit şi eu discret în spatele meu şi am observat că hoţul care făcuse alegerea victimei, care dădea comenzile, era în vârstă, cu mustaţă albă şi purta o pălărie mare, neagră, cu boruri largi. Celălalt era mai tânăr, şi

avea nişte ochi albaştri, sidefii, neastâmpăraţi. „Prada”? Un tip potrivit de statură, cu şapcă albastră şi cu palmele bătătorite, dar cu privire sticloasă, împrăştiată. Lucrase probabil în schimbul de noapte şi, în drum spre casă, se oprise la bufetul gării pentru o „haltă de ajustare”.

Privind mai bine în jurul hoţilor, am avut impresia, la un moment dat, că erau trei în echipă. Al treilea, un tip între două vârste, bine îmbrăcat şi cu o figură veselă; glumea cu bătrânul şi-l îmbrăţişa, ceea ce denota că erau foarte apropiaţi. Aceasta atitudine a tipului bine îmbrăcat mi-a dat de gândit. „Legile sacre” ale hoţilor de buzunare cer ca ei să nu atragă prin nimic atenţia când vor să-l opereze. Mai mult chiar, m-a încercat o vagă senzaţie că tipul vesel mă cunoştea şi mi s-a părut chiar că a încercat să-mi facă cu ochiul. Hm! Ce să fi fost asta? Sosirea autobuzului avea să mă lămurească. Dacă mă recunoscuseră, hoţii aveau să renunţe să mai opereze.

A apărut autobuzul. Lumea a început să se agite.

— Eu îl aştept pe următorul! l-am auzit pe tipul bine îmbrăcat. S-a dat câţiva paşi înapoi, pentru a nu-i incomoda pe cetăţenii din staţie.

— Noi mergem cu, ăsta! am recunoscui vocea groasă, răguşită, a hoţului bătrân care se şi instalase în faţa chefliului.

Deci mă înşelasem: cel de-al treilea nu făcea parte echipă. Poate nici nu ştia ce urmăreau aceştia.

Conform modului de operare în doi al hoţilor de buzunare, infractorul cel tânăr îl încadră pe chefliu de la spate. Cunoscând şi eu perfect tainele acestei „meserii”, postat în spatele hoţului tânăr, care urma să execute operaţiunea de subtilizare a portofelului, în timp ce bătrânul, pretextând aglomeraţia, trebuia să preseze victima din faţă.

Ne-am urcat, deci, printre cetăţeni, în această formaţie. Hoţul cel tânăr, simţind că-l cam incomodam, a

întors capul aruncându-mi peste umăr o privire bănuitoare.

Să se fi prins? m-am întrebat. N-aş crede. Sunt nebărbierit şi probabil arăt ca un pandişpan necopt… Cert este că mi-ar fi părut rău să-i văd renunţând. Aş fi pierdut ocazia să scap lumea de doi hoţi „de rasă”, de doi „meseriaşi” în materie. Hoţul cel tânăr mi-a mai aruncat o privire ciudată, gest care mi-a sporit temerile. Doamne cum să scap o asemenea *pradă*? Ce trebuie să fac!?… mi-a venit în minte semnul „orb”, unul dintre semnele de recunoaştere pe care le folosesc cu precădere infractorii versaţi şi care constă în a închide ochiul stâng şi a privi cu ochiul drept spre vârful nasului.

Interceptând semnul, hoţul cel tânăr s-a luminat la faţă şi mi-a făcut de două ori cu ochiul stâng. Înţelesese: şi eu eram *şut*, adică hoţ de buzunare, şi mă prinsesem că ei intraseră *la tiră* (în treabă), fapt pentru care, prin al doilea semn cu ochiul, mi-a garantat că aveam să împărţim prada în mod egal

I-am confirmat complicitatea prin aceleaşi semne? Iată-mă aşadar, şi… hoţ de buzunare!

La o frână bruscă a şoferului, când presingul dintre călători a fost mai puternic, iar chefliul dădea dintr-o mână că abia putea să mai respire, „priza” a fost făcută rapid şi „coaja” (portofelul) a fost… săltată de la „căldură” (buzunarului interior) victimei, fiind strecurată ca un fulg în buzunarul hoţului tânăr.

N-ar fi lipsit mult, mă gândeam, ca hoţul cel tânăr să-mi plaseze mie portofelul, fiindcă acesta este sistemul lor tind se lucrează în „coadă”, ultimul dintre ei având sarcina că, după preluarea *mărfii*, să dispară cât mai repede. Hoţul cel tânăr, însă, n-a făcut-o, şi nu pentru că nu cunoştea regula jocului, ci din instinctul parşiv care-l domină pe hoţul mai experimentat ca el să ia *caimacul*. Recte, până la coborârea din autobuz şi împărţirea prăzii, hoţul cel tânăr ar fi subtilizat substanţial din banii furaţi, căci îi mergea al

dracului mâna. Ar fi pus apoi numai restul la bătaie. Aşa procedează aproape toţi şuţii din această tagmă şi din celelalte, unul fiind mai hoţ decât altul în relaţiile dintre ei. Ceea ce-i uneşte totuşi, este îndeobşte necesitatea de a lucra în echipă, de unde şi un oarecare spirit de solidaritate.

Dacă hoţul cel tânăr mi-ar fi plasat portofelul, eram pregătit, categoric, ca în acel moment să-i ridic mâna în sus şi să strig „Hoţii!”. Această plăcere mi-a fost amânată însă cu numai câteva secunde, căci, în momentul în care-şi strecura în buzunar portofelul furat, l-am imobilizat de mâini la spate şi i-am pus cătuşele pe care le purtam în permanenţă cu mine. În acelaşi moment, am început să strig: „Hoţii de buzunare! Hoţii de buzunare! l-au furat portofelul cetăţeanului cu şapcă albastră! Portofelul este în buzunarul hoţului!”

Toate privirile pasagerilor din maşină s-au aţintit deodată asupra mea şi asupra hoţului tânăr pe care-l încătuşasem atât de rapid. Degeaba se zvârcolea hoţul căutând o mişcare, o poziţie care să-i permită să scape de portofel, căci îl ţineam atât de bine de mâinile încătuşate, încât l-am auzit la un moment dat:

— Nu mai strânge de cătuşe, dom’ comisar, că sunt al matale, mă predau.

În acea clipă a survenit, însă, şi o „întâmplare” cum numai hoţii de buzunare ştiu să regizeze. Hoţul cel bătrân, care se afla în faţa cetăţeanului cu şapcă albastră – victima furtului – şi-l presase cu spatele în timpul „operaţiunii”, a căzut brusc pe podea şi a început să simuleze o criză de epilepsie. Convulsiile corpului, sputa de la gură şi mişcările haotice ale mâinilor şi ale picioarelor au impresionat repede pe cei din jurul hoţului, încât o femeie a-nceput să strige cât o ţinea gura:

— La spital! Haideţi repede cu el la spital! Am şi eu un băiat care are asemenea crize. Ia uite cum se loveşte cu

capul de banchetă, săracu'! Deviaţi traseul la spital! La spital!…

Hoţul cel tânăr, încercând să profite de învălmăşeala creată, se forţa să scape din mâinile mele ca să se strecoare prin mulţime şi să poată fugi. Ar fi fost posibil şi aşa ceva, dar numai dacă hoţul n-ar fi avut cătuşe. Prevăzuseră tot, hoţii, poate chiar exersaseră nu o dată scena, dar desigur nu putuseră să-şi închipuie posibilitatea încătuşării în momentul realizării flagrantului delict.

Hoţul cel bătrân se chinuia în van să-şi joace rolul. Privindu-l cu coada ochiului, observam că nu prea-i convenea să se dea cu capul de banchetele din autobuz, dar intrase-n horă şi nu mai putea să iasă.

— Simulează! E tot hoţ de buzunare! am început eu să strig. E în cârdăşie cu cel căruia i-am pus cătuşele!

— Da, da, porcu' ăsta bătrân m-a împins de m-a sufocat! îşi reveni şi chefliul după ce-şi văzu portofelul în buzunarul hoţului tânăr. Amândoi e cu manglaoaia…

— Deci, nu la spital. La miliţie! m-am adresat eu şoferului, acoperind vocile tuturor.

Autobuzul a oprit în faţa miliţiei şi, după ce mi-am ales patru martori asistenţi din jurul meu, care s-au oferit să declare cele văzute, am coborât. Bătrânul simula un fel de leşin, însă reuşea să se ţină pe picioare şi să fie condus, gândindu-se probabil că e mult mai bine aşa decât să fie târât, căci pe sus nu l-ar mai fi luat nimeni. Când l-am introdus în biroul meu şi s-a văzut scăpat de ochii mulţimii din autobuz – pericolul cel mai mare pentru el, căci hoţii de buzunare se tem mai mult de furia cetăţenilor, de răzbunarea acestora, decât de lucrătorii de miliţie – hoţul cel bătrân şi-a revenit ca prin minune şi mi-a spus sec:

— Eu n-am furat. Eu nu-l cunosc pe băiatul ăsta, pe care l-aţi legat. Eu n-am să recunosc nimic. Cu asta… punct!

— Bine, am înţeles! am încuviinţat eu din cap. Dar,

cel puţin, despre cazierul tău poţi să-mi vorbeşti, că şi aşa am să-l aflu curând.

— Am spus: punct! m-a privit el înrăit. Nu-mi recunosc nici măcar cazieru'. N-am fost condamnat pe numele meu, ci numai pe nume false, pe porecle…

Pentru mine era foarte clar că aveam în faţă un infractor bătrân, înrăit, care n-ar fi recunoscut nici în faţa celor mai zdrobitoare probe. De fapt, împotriva lui nici n-aveam vreo probă cu privire la furtul în cauză, iar el era vulpoi bătrân ca să se complice a fi vioara întâi. Profitând, de experienţa sa, el folosea ca *agăţători* (hoţii care introduc mâna în buzunare) infractori tineri, iar în ceea ce-l privea îşi alegea numai rolul pasiv, acela de a împinge victima din faţă, situaţie absolut confundabilă în aglomeraţie, din care putea alege cel mult cu două palme, dar nu şi cu riscul de a fi cel prins cu mâna în buzunarul *fraierului* sau de a păstra *marfa*. Într-o asemenea postură, împotriva lui nu exista niciodată vreo probă de acuzare – se miza, evident, pe negări totale în declaraţii – prezenţa sa în mijlocul de transport în comun fiind „absolut întâmplătoare".

— Cum îţi explici că un infractor *mare*, ca tine, a căzut în plasa unui ofiţer tânăr? am încercat eu să-l aduc, totuşi, la un subiect de conversaţie.

— În primul rând, n-am căzut în nicio plasă! m-a privit el cu îndrăzneală. Şi, în al doilea rând, nu mă interesează vârsta ofiţerilor de miliţie… Pentru mine, toţi sunt la fel.

Mă călca pe nervi individul. Ceva nu mergea cum trebuie.

— La fel? Adică, cum?

— Refuz să răspund!

— Ei, află, am zis eu, ca un copil care se răzbună, află că *prăpastia* ţi-am *ciugulit-o* din staţia de autobuz. Vă cunosc… limba *la mare fix* încă de când eram în braţe la

mama, pe Grant, şi nu ca tine, de la şapte ani, când te-ai tăiat prima dată cu lama, exersând tăiatul unei toarte de straiţă…

— Ce vorbeşti, băi… astrahan? mi-a-ntors-o el roşu la faţă. Îl dibuisem bine şi-l adusesem pe terenul meu. („Astrahan” înseamnă un fel de cioban, un fel de novice, în meserie.)

— Bine, bre, nea Zăpadă, mi-am dat drumul fără să mă-nfrânez. (Ce să-i faci? Competiţie mare şi asta!). O să-ţi *ungă guşteru a caţavelă* de-o să-ţi pui *berbecu’ la raft vreo cinci coţi*, că eşti de *corobeaţă* şi ai *căpuitoare de lanolină*.

Ascultându-mă, hoţul rămase ca la dentist. Revenindu-şi şi dându-şi seama că fusese luat peste picior, a ridicat uşor capul şi s-a fixat într-o poziţie care traducea numai dezgust.

— Percheziţie! m-am ridicat eu în picioare, făcându-le semn martorilor să mă urmărească. Am început cu buzunarele de la palton. În cei din stânga, am găsit un buletin de identitate. Am crezut că-i aparţine. Când l-am deschis, am constatat însă că nu era al lui, ci al unui cetăţean de treizeci şi patru de ani, pe numele de Gruia Vasile

— Cine este Gruia Vasile? l-am întrebat.

Auzind o asemenea întrebare, infractorul a îngălbenit, căci până atunci crezuse şi el că era vorba de buletinul lui de identitate.

— Nu cunosc o asemenea persoană! a răbufnit el. Buletinul ăsta n-a fost în buzunarul meu! Ăsta e şantaj, răcnea el, şantaj!…

— De unde până unde şantaj? i-am replicat eu. Martorii au fost tot timpul lângă tine, inclusiv aici în birou.

— Nu se poate. Şantaj! Şantaj! Eu nu mă murdăresc cu acte, cu buletine de identitate.

— Până la proba contrarie, să vedem cine este Gruia Vasile, i-am făcut eu semn unui ofiţer, care ne asista.

Condu-l pe dumnealui în altă cameră.

— Şantaj! Şantaj! răcnea hoţul în prostie nevenindu-i a crede că i se găsise, tocmai lui, buletinul acela în buzunarul de la palton. Dacă ştiam că e la mine, îl, aruncam, fir-ar al dracului!

Gruia Vasile era un muncitor de la combinatul siderurgic, căruia, în aceeaşi dimineaţă, i se furase portofelul cu acte şi bani din buzunarul de la spate al pantalonilor. Furtul se comisese într-un autobuz, tot în zona gării CFR, dar cu o jumătate de oră înainte de a-i prinde eu pe Corciu şi pe hoţul cel tânăr.

— Am simţit doar presingul din aglomeraţie, a precizat Gruia. Nu m-am uitat, ca să zic că-i pot recunoaşte, cine se afla în faţa mea sau în spate. Cine şi-ar fi închipuit, ce urma să mi se întâmple?

Atâta vreme cât buletinul de identitate al păgubaşului se găsise în buzunarul paltonului lui Corciu, plus celelalte amănunte în legătură cu locul unde se comisese furtul, loc care reprezenta vadul celor doi hoţi, nu mai încăpea nicio îndoială că ei săvârşiseră şi celălalt furt.

Întrucât hoţii au negat în continuare ambele furturi, a trebuit să-i trimit în judecată separat, în raport cu probele materiale pe care le obţinusem. Astfel, pe hoţul cel tânăr, pe care-l prinsesem în flagrant, l-am trimis în judecată pentru furtul portofelului cetăţeanului cu şapcă albastră, iar pe Corciu pentru furtul portofelului lui Vasile Gruia.

Probaţiunea în materia furturilor din buzunare este cea mai dificilă, aşa că, în situaţia dată, n-am avut de ales alte soluţii, hoţii refuzând categoric să depună vreunul mărturie împotriva celuilalt. Sincer să fiu, am fost foarte bucuros că, printr-o şansa nesperată, am reuşit să-l trimit pe banca acuzaţilor pe Corciu, un hoţ „greu”, cu douăzeci şi şapte de condamnări la activ şi toate numai pentru

furturi de buzunare. Ceea ce reprezenta un lucru curios în cazierul său era faptul că în ultimii cinci ani nu mai înfundase puşcăria, deşi fusese implicat şi-n alte cazuri. De fiecare dată, însă, el scăpase datorită rolului său pasiv pe care-l adoptase în ultima vreme în cadrul echipei de hoţi cu care opera. Faptul că de această dată făcuse o mare imprudenţă şi uitase să se descotorosească de buletinul păgubaşului, urma să-l coste scump.

Se făcuse noapte când l-am condus pe Corciu la arest şi l-am introdus în celula, de unde, cu câtva timp în urmă, primisem urarea de „Noapte bună, domnule locotenent”. Hoţul cel bătrân era însă într-atât de ofticat de cele întâmplate, încât, înainte de despărţire, când i-am întins mâna ca să-i arăt că nu am nimic cu el, s-a izbit puternic cu capul de uşa arestului şi a început să plângă mocnit.

A doua zi, căpitanul Stoica, lucrător specializat pe linie de hoţi de buzunare, fiind recunoscut ca „tatăl” lor, auzind că-l arestasem pe Corciu, a venit la mine şi m-a îmbrăţişat.

— Bravo, tinere! Dac-ai şti de când umblu după el… Are un ştiu câte furturi la activ pe care nu i le-am putut proba. Complicii l-au acoperit, iar pe el nu l-am găsit niciodată cu vreun înscris sau corp delict.

Am mai aflat de la căpitan că în Hunedoara erau două grupuri de hoţi de buzunare. Unul condus de Corciu, iar altul de un oarecare Zvariu, de asemenea cu multe condamnări la activ.

— Zvariu e liber? am întrebat eu.

— E liber şi la fel de isteţ ca şi Corciu, dacă nu mai abil, mi-a răspuns căpitanul. Dar îl prind eu, nu-mi scapă. Acum nu mai umblu cu puşca în două părţi, mi-ndrept tirul numai spre Zvariu.

— Promisiunea căpitanului se înfăptuia peste trei luni, când l-am văzut pe Zvariu la miliţie, încătuşat. Trecând pe lângă infractor, m-a fulgerat sentimentul bizar

că-l cunosc de undeva şi ca urmare m-am oprit în dreptul lui.

— Ce mai faceţi, domnule locotenent? m-a întrebat el zâmbindu-mi prieteneşte. V-a plăcut „lucrarea” cu, Corciu?

— Ce lucrare?

— Ee, şi dumneavoastră. e „Lucrarea” din staţia de autobuz, din faţa gării CFR, când l-aţi prins, acum trei luni.

— Fii mai clar, te rog.

— Mai clar decât că eu i-am introdus buletinul acela în buzunar, ce poate să fie, a râs Zvariu dezvelindu-şi dinţii îmbrăcaţi în aur.

— Vorbeşti serios? am rămas eu perplex.

— Foarte serios, dar n-am să recunosc niciodată în scris. Dumneavoastră nu ştiţi lecţia noastră? Eu v-am cunoscut de la procesul cu *şundreala* dintre noi şi hoţii de la Orăştie, dar Corciu nu vă ştia. Fiind şi eu atunci în staţie, mi-am dat seama că i-aţi *cumpărat* şi că urma să-i *faceţi*. Atunci, mi-a venit ideea să scap câţiva ani de Corciu şi, când l-am îmbrăţişat, i-am băgat în buzunar un buletin ciordit cu o jumătate de oră mai devreme. A fost frumos *vertaiul*, este?

— Am recunoscut uimit:

— Este…

— …Şi sper că n-o să vă faceţi probleme din cauza asta, m-a atins el uşor cu mână pe umăr. E o secătură. Ca şi mine, de fapt. E-he, câte portofele a-ntors şi câte buzunare-a golit cât a stat „afară”. Şi a stat cam multişor, în ultimul timp… Cât despre mine, vă spun sincer că-mi pare rău că n-am mai apucat măcar un sezon să le umplu şi eu butoaiele cu varză la ăia micii, că mor de foame la iarnă?

— Ai şi tu dreptate în felul tău, nu mai ştiam ce să mai spun. Probleme…

— Ce probleme, dom locotenent? zâmbea tot timpul

Zvariu. Probleme să vă faceţi când o să „ieşim” din nou şi eu şi Corciu, că de lăsat, nu ne lăsăm şi *uscăm* tot. Apoi iarăşi intrăm şi uite aşa… Asta-i viaţa!

M-am retras în biroul meu şi am meditat pe îndelete la discuţia purtată cu Zvariu. Căutam un răspuns care să mă liniştească în privinţa acestor cazuri, în privinţa destinului lor. Răspunsul mi-l dăduse însă Zvariu: „Asta-i viaţa…” Asta-i munca de poliţie, i-am replicat în sinea mea ridicând din umeri. Cu fel şi fel de istorioare cu tâlc. Şi ăsta e norocul meu: să am parte de cazuri care mai de care mai fabule cu morală.

LOVITURA DE TEATRU

Într-o duminică de vară. Eram din nou ajutor de ofiţer de serviciu.

Maiorul Ilea, pe atunci şeful biroului economic, ducându-se dimineaţa prin piaţă, nu putuse rezista să nu tragă cu urechea la discuţia dintre doi tineri care se cinsteau bucuroşi cu bere pentru că, printr-o întâmplare fericită, îşi realizaseră visul de a-şi procura câte un fâş, marcă italiană garantată. Pe atunci, moda fâşurilor era la început şi lumea se dădea în vânt după acestea, căutând cu insistenţă ocaziile sau persoanele care aveau legături cu străinii şi le puteau procura.

Ofiţerul se legitimase şi plăcerea, astfel, a tinerilor de a se mândri cu fâşurile cumpărate fusese spulberată, îi invitase la miliţie pentru a da relaţii.

Cumpăraseră fâşurile cu o oră mai înainte de la un cetăţean iugoslav care era însoţit de un tânăr muncitor de la combinat.

— Aveau două sacoşe cu fâşuri şi baticuri, a spus unul dintre tineri. Am plătit fâşurile cu opt sute de lei bucata. Baticurile le vindea cu două sute cincizeci de lei.

— Unde s-a întâmplat asta? a întrebat maiorul.

— În centrul vechi, lângă teatru. Băiatul m-a cunoscut, că am jucat odată fotbal împreună şi-am ajuns, şi pe la el pe acasă, să ascultăm muzică, şi m-a întrebat dacă nu sunt amator să cumpăr. „Bineînţeles! i-am răspuns. Vrea şi prietenul meu, care e cu mine”. Ne-am băgat în holul unui bloc şi am probat câteva fâşuri, până am găsit două care ne-au venit bine. Noroc că am avut şi bani la noi.

— Cui aţi dat banii?

— Băiatului, iar el i-a dat străinului care-a mulţumit în limba lui. La plecare, străinul a dat mâna cu noi şi ne-a spus ceva în sârbă, dar n-am înţeles.

— Îţi mai aduci aminte unde stă băiatul?

— Undeva, la parter, într-un bloc din „Ceangăi”.

— Ni-l poţi arăta?

— Da, dar vă rog să nu afle că eu v-am spus, fiindcă s-ar putea să se răzbune.

— Nu va afla, fii fără grijă.

Am plecat cu maiorul. L-am urcat pe tânăr în maşină şi după ce ne-a arătat unde locuia băiatul care-l însoţise pe sârb, i-am dat drumul urmând să-l chemăm dacă mai avem nevoie de el. Am descins apoi la uşa apartamentului cu pricina. Ne-a deschis un puşti de vreo zece ani.

— Unde sunt părinţii tăi?

— În concediu, la Moldova Nouă, ne-a răspuns puştiul privind cu teamă la uniforma mea.

— Şi tu cu cine mai eşti acasă?

— Cu Misici, fratele meu mai mare.

— Vreau să stăm puţin de vorbă cu el.

— Da e plecat în oraş! mă studie puştiul.

— Singur?

Puştiul a evitat să răspundă. După ce aruncă o privire spre hol să vadă dacă nu-l auzea cineva mi-a răspuns încet:

— Cu un nene… L-aţi prins?

— Da, am intrat eu în jocul lui. Unde-i restul?

— Pe pat, în camera din fund.

— E voie să vedem şi noi?

— Păi, dacă l-aţi prins!

Pe patul din cameră, un morman de fâşuri şi, baticuri. Am chemat imediat doi martori şi am procedat la inventarierea „mărfii”. Patru sute de fâşuri şi două sute de baticuri. Apoi, ne-am aşezat la masă şi am început să redactăm procesul-verbal, moment în care a sunat cineva la uşă. Maiorul Ilea s-a dus imediat şi a deschis, invitând înăuntru cele două persoane, pe care chiar le aşteptam. Sârbul era un tânăr de vreo douăzeci şi cinci de ani, cu

părul creţ şi cu faţa bronzată de soare, îmbrăcat sportiv, – cu un tricou, o pereche de pantaloni cu ţinte şi pantofi de atletism, iar de după umăr avea aruncată o geantă de voiaj „Alitalia”. Misici, însoţitorul său avea vreo şaptesprezece ani şi se îngălbenise brusc.

— Cine-i omul şi de unde e? l-a întrebat maiorul pe Misici. Dar repede, că n-avem timp de pierdut.

— E iugoslav, din Pancevo, a răspuns băiatul.

— Pancevo! Pancevo! a încuviinţat sârbul dându-şi seama că se vorbea despre el. De fapt, era un tânăr simpatic, ne zâmbea tot timpul, invitându-ne foarte amabil să luăm loc la masă şi să nu mai stăm în picioare. Bere! Bere! a făcut el semn puştiului spre frigider.

— Nu bem, mulţumim! Poliţia! l-a oprit maiorul pe puşti, explicându-i străinului prin semne că suntem în timpul serviciului, în misiune.

— A, *polizia*... *Polizia*! a renunţat sârbul ridicând din umeri.

— *Polizia*! Actele! i-a cerut llea.

Neînţelegând, sârbul s-a uitat la mine, apoi la Misici.

— Paşaport! a zis Misici şi-a mai adăugat câteva cuvinte în sârbă.

Străinul a început să parlamenteze cu Misici care îl urmărea foarte atent ca să poată înţelege ce spune.

— Nu reuşesc să înţeleg tot, ne-a zis Misici, fiindcă este deosebire între sârba pe care am învăţat-o eu în copilărie şi sârba lor. Totuşi, după câte am priceput, spune că nu are paşaportul la el, toate actele lui fiind la străinul care l-a adus la Hunedoara cu „Mercedesul”.

— Ce străin, ce „Mercedes”? a întrebat maiorul.

— Aseară, a început să ne explice băiatul, Todovic…

— Todovic! Da, Todovic! a tresărit străinul, arătând vesel cu degetul la piept că despre el era vorba.

— Aseară, a reluat Misici, Todovic a venit la noi

împreună cu un alt sârb, Janic.

— Janic! Janic Vuşevici! a confirmat cu voce tare Todovic, apoi a rostit încruntat mai multe fraze.

— Spune că Janic nu-i este prieten şi că l-a întâlnit la Timişoara, ne-a tradus băiatul. Nu-i place de el, că-i afacerist. Fâşurile şi baticurile sunt ale lui Janic. Pe el l-a lăsat la Hunedoara ca să i le vândă şi Janic, ca să fie sigur că Todovic n-o să plece, i-a luat toate actele, urmând să I le dea la întoarcere, peste şapte zile, când vine din nou.

— Nu mai spune! a făcut Ilea ironic. Cum s-ar zice, Todovică ăsta e complet nevinovat.

— Aşa zice el, eu de unde să ştiu? a ridicat băiatul din umeri.

— Ia întreabă-l de unde are Jenică marfa? De unde a cumpărat-o?

Nu ştie, ne-a spus Misici, după ce-a conversat cu sârbul. Jenică, a râs el, este de mai mult timp în România. N-au venit odată. S-au întâlnit la Timişoara.

— Zău? a continuat maiorul pe acelaşi ton. Şi, el de ce-a venit în România?

— Turist. Voia să ne viziteze ţara.

— Măi să fie, şi noi ne legăm de bravul turist, a râs llea. Dar cum de-a ajuns şi el şi Jenică tocmai la Hunedoara, şi încă la adresa exactă?

Misici s-a foit puţin, jenat de întrebare, apoi a răspuns:

— Adresa mea o avea Janic notată pe o bucată de hârtie şi eu am rămas surprins când m-am trezit aseară cu el în uşă, mai ales că nu-i cunoşteam pe niciunul. Janic mi-a explicat, că i-a dat-o un băiat pe care l-a întâlnit la Timişoara.

— Ce băiat, cum îl cheamă?

— Nu-i ştie numele, însă Janic a înţeles că mă cunoaşte. Cred că o fi fost vreun consătean, eu aşa cred.

— De unde sunteţi voi?

— Din comuna Liubcova, la Dunăre, judeţul Caraş-Severin.

— Şi de ce ai acceptat, în lipsa părinţilor tăi, să-i ajuţi pe străini ca să facă speculă?

— Ne-au promis că ne dă câte un fâş la fiecare, a zis moale băiatul lăsând capul în jos.

llea a desfăcut geanta de voiaj. Era plină cu bani.

— Câte aţi vândut până acum?

— Vreo cinsprezece, douăzeci…

— Cunoaşteţi persoanele la care le-aţi vândut?

— Câteva.

— Scrie-le aici, numele şi adresa.

Când Misici s-a apucat de scris, sârbul ne-a făcut semn că vrea să meargă la toaletă.

— Du-te, Tudorică tată, că marfa şi banii sunt la noi! i-a arătat maiorul toaleta. Era bucuros de captura pe care o făcuse.

Revenind de la toaletă, străinul s-a aşezat pe pat, acuzând dureri de stomac.

— N-o fi înghiţit Tudorică ceva şi dăm de belea? mi-a şoptit Ilea.

— Asta ne-ar mai lipsi. Mi-am făcut şi eu drum la toaletă. Nimic suspect.

— Am revenit în cameră.

— Ia spune-i şi lui să scoată ce are prin buzunare, i-a zis maiorul lui Misici.

O batistă. Atât. De fapt, la tricou nu avea buzunare, iar în cele ale pantalonilor n-ar fi putut băga mare lucru, după cât erau de strâmte.

— Aşa mai merge, mi-a făcut Ilea cu ochiul. Avea copii de crescut acasă…

Eu am continuat să redactez procesul-verbal, însă având nevoie de toate datele de stare civilă ale străinului,

m-am oprit şi i-am spus lui Misici să mă ajute. Să mi le dicteze. Băiatul a început să converseze cu străinul, dar se înţelegeau destul de greu după cum îmi dădeam seama. Până la urmă, cu chiu, cu vai, am reuşit să înserez în procesul verbal numele Vucasin Todovic, născut la 6 mai 1942 în oraşul Pancevo, Iugoslavia, fiul lui Liuba şi Cadic, vânzător…

— Când a intrat în ţară şi prin ce punct de frontieră? l-am întrebat pe Misici.

— Acum două zile, prin Stamora-Moraviţa.

Terminând de redactat procesul-verbal, după ce l-am semnat noi şi martorii asistenţi, l-am invitat şi pe străin să facă acelaşi lucru.

— Ambasada! Ambasada! a refuzat el să-l semneze, protestând vehement.

Încercând să ne explice motivul în limba sârbă, n-am reuşit să înţelegem decât cuvintele Timişoara, Stamora-Moraviţa şi Janic Vusevici.

— Are ce are cu Jenică, este? a interpretat maiorul gesturile străinului.

— Da, a confirmat Misici. Spune că nu semnează niciun act decât în faţa unui reprezentant al ambasadei Iugoslaviei, el nepurtând nicio vină pentru activitatea de contrabandă a lui Janic, care i-a luat actele şi care trebuie să răspundă de unde provine marfa.

— Ambasada! Ambasada! era revoltat străinul, dându-ne de înţeles că el n-avea să ne însoţească nici la miliţie fără reprezentant.

— Spune-i lui Vică să se astâmpere, că noi ştim să aplicăm şi constituţia, s-a încruntat Ilea nervos.

Băiatul mai întâi a râs, apoi i-a explicat străinului că n-avea sens să se facă uz de forţă. Todovic a aprobat în cele din urmă din cap. Merge la miliţie, însă pune anumite condiţii…

— …Fără reprezentantul ambasadei şi până nu va fi

prins Janic, nu va da nicio declaraţie, ne-a precizat Misici.

— Bine, o să-i aducem şi ambasadori, a zis maiorul, ca să plecăm mai, repede.

Am confiscat marfa şi banii şi ne-am mutat la miliţie. Aici, eu am rămas cu Misici şi cu străinul, revenindu-mi în sarcină să fac şi demersurile pentru a găsi un translator, iar maiorul Ilea a plecat pe teren pentru a audia o parte din cetăţenii cărora le vânduseră fâşurile. Pentru a proba infracţiunea de speculă (cumpărarea în scop de revânzare) era absolut necesar să dovedim cele două operaţiuni, respectiv cumpărarea obiectelor şi revânzarea lor. Revânzarea urma s-o dovedească maiorul Ilea, prin audierea cetăţenilor menţionaţi, mie, ca ofiţer de cercetare penală, revenindu-mi sarcina foarte dificilă în acele condiţii de a dovedi cealaltă latură: cumpărarea. Acest lucru puteam să-l fac numai reuşind să aflu de la Todovic de unde cumpărase Janic fâşurile şi baticurile, în care sens îmi trebuia şi o declaraţie a lui. Dar, cum Todovic refuza să dea orice fel de declaraţie până la sosirea reprezentantului ambasadei, fiind şi el amestecat în această afacere, nu aşa cum încercase să ne explice, misiunea mea era cum nu se poate mai grea. Dar asta era situaţia, oricât ar fi fost de greu, mort, copt, trebuia să-l fac să vorbească pe vicleanul Todovic.

După ce am telefonat la punctul de frontieră Stamora-Moraviţa pentru confirmarea intrării în ţară a lui Todovic, am început aşa-zisa anchetă de tatonare, neavând niciun element de care să mă agăţ. Mai mult decât atât, mă aflam şi în imposibilitatea de a realiza o „priză” directă cu el, pentru a putea să-i studiez reacţiile şi să-l prind în vreo capcană. Misici făcea mai departe pe translatorul. Dialogul se realiza foarte greu. Era de-a dreptul enervant pentru mine să nu pot avansa cu niciun chip în cauză. În plus, Todovic mai era şi îndărătnic; nu răspundea bine la câteva întrebări şi, gata: „Ambasada!”

Nu făcusem apel la ambasada iugoslavă, aşa cum cerea el, fiindcă nu era cazul să fie trimis un reprezentant special pentru un delincvent ca el. Ambasada urma să fie informată de către organele noastre superioare de la Bucureşti în caz că s-ar fi început acţiunea penală împotriva lui sau îl arestam. Făcusem apel doar la serviciul protocol din combinatul siderurgic şi aşteptam, conform promisiunii, să ni se trimită un interpret care cunoştea limba sârbă, ca să putem astfel consemna oficial cel puţin ceea ce Todovic spusese până atunci.

— V-am ruga să ne daţi voie să mergem vizavi, să cumpărăm ceva de mâncare, m-a rugat la un moment dat Misici. Să nu vă imaginaţi cumva, că vrem să fugim, fiindcă, vă daţi seama că n-am avea unde… N-a mâncat, nimic de aseară…

— De acord, am zis eu observând că ochii străinului începuseră să lucească. Un lucru nu pricep însă: de ce trebuie să mergeţi amândoi şi nu te duci numai tu!

— Voiam să mergem amândoi, ca să-şi aleagă el după poftă, ce doreşte, s-a justificat Misici.

— Nu e cazul, am intrat eu la bănuieli, întreabă-l ce doreşte şi te duci singur.

Todovic a ascultat întrebarea lui Misici.

— Salamel! Salamel! l-am auzit apoi ciripind.

— Vezi că nu era nevoie să vă duceţi amândoi! Am început eu să-l studiez mai bine pe Misici. „De ce-au vrut să fugă?!” mă întrebam, începând să fiu obsedat de licărirea prematură de bucurie din ochii străinului.

N-apucase Misici să plece să cumpere „Salamel” că şi sosise interpretul de la combinat.

— Asist şi eu, vă rog, poate mai învăţ câteva cuvinte, s-a-ntors băiatul.

Nu e cazul. Tu ai să traduci altceva! îi strecurasem anume „şopârla”, fiindcă mi-era din ce în mai clar că puştiul intrase la idei. Aşteaptă-ne în biroul de alături, i-am

zis.

Interpretul a intrat imediat în vorbă cu Todovic, acesta din urmă arătându-se deodată mai bine dispus. Avea într-adevăr cu cine se înţelege. După ce au discutat vreo zece minute şi interpretul ne-a tradus tot, am rămas surprins că străinul nu furnizase niciun element în plus faţă de cât spusese mai înainte. L-am rugat pe interpret să-i ceară lui Todovic şi alte date despre Janic. Nu, nu cunoştea, a zis Todovic. Nu cunoştea nimic în plus, iar dacă Janic avea să prindă de veste că poliţia română intrase pe fir, avea să fugă şi să-l lase fără acte, trebuind să mai piardă vremea şi pe la ambasadă, în loc să ne viziteze ţara, aşa cum bine şi cinstit îşi propusese…

— Întrebaţi-l de unde are Janic fâşurile şi baticurile. Precizaţi, vă rog, că şi aşa lui nu-i mai dăm drumul!

Îl aşteptam pe străin „la cotitură”, ca să pot descifra secretul pe care-l ascundeau ochii lui.

Faţa lui Todovic parcă s-a acoperit de pete în aşteptarea „tălmăcirii” celor spuse de mine, iar ochii lui şi-au pierdut orice sclipire când a auzit întrebarea. Şi vedeam: ceva nu era în regulă cu privirea lui, însă nu-mi dădeam seama ce.

— Nu ştie. Janic nu i-a spus nimic. E un tip abil şi prudent. Dovadă şi faptul că a luat cu sine şi actele lui Todovic.

Uitându-mă întâmplător – sau poate că nu tocmai întâmplător – pe fereastra de lângă uşă, l-am zărit pe Misici încordându-şi auzul ca să prindă măcar ceva din discuţii.

De ce atâta curiozitate la bietul băiat? m-am întrebat. În clipa aceea, în birou şi-a făcut apariţia căpitanul Ştefan, şeful poliţiei, şi maiorul Ilea. Străinul, auzind cine era căpitanul Ştefan s-a ridicat în picioare, prilej pentru mine de a remarca faptul că era mult prea politicos faţă de autorităţi.

Şeful mi s-a adresat, fără introducere.

— Spune ceva?

— Ce v-a raportat maiorul Ilea, am zis, în plus nimic.

— Atunci, mergeţi împreună, mi-a făcut semn căpitanul să mă duc cu Ilea.

Venise răspunsul telefonic de la punctul de frontieră Stamora-Moraviţa.

— Todovic minte! mi-a arătat maiorul nota telefonică. A intrat în ţară acum două zile la volanul unui Mercedes Benz. Uite şi numărul.

— Deci Janic e o pistă falsă, marfa e-a lui Todovic!

— Mai mult ca sigur.

— Bine, să admitem. Atunci, unde e maşina, unde-i sunt actele, cine este Janic care totuşi există?

— Ei, vreun sârb pe care cică l-a găsit la Timişoara, şi nu invers. Cică i-a dat maşina celuilalt să facă o plimbare de câteva zile, până scapă el de marfă la Hunedoara.

— E posibil.

Ilea m-a bătut încurajator pe umăr:

— Lasă că o să spună el. Şi o, să apară şi Jenică cu maşina, ai să vezi.

— El să spună?!

— Bineînţeles, dacă-l arestăm! Am discutat şi cu procuratura. Hai să concepem nota telefonică pentru regiune ca să ceară de la D.G.M. aprobarea pentru punerea în mişcare a acţiunii penale împotriva lui Todovic şi arestarea lui.

Am redactat nota telefonică şi am transmis-o la miliţia regiunii. Apoi, am raportat şefului observaţiile mele în legătură cu Misici.

— Eu mă duc să-l iau mai tare, am zis. Faptul c-a vrut să fugă cu Todovic probează că ştie mult mai multe. Cred că-l cunoaşte şi pe Janic şi ştie şi unde e dus acum cu maşina.

Şeful îmi împărtăşea întru totul părerea. Se întrebase şi el de ce-l căutaseră sârbii tocmai când părinţii-i erau plecaţi de acasă, în concediu! Oameni serioşi, aşezaţi, aceştia n-ar fi acceptat să intre într-o asemenea afacere. Misici se putea să ne joace o festă".

— O fi vrând el, am zis. Numai că nu vreau eu. Am să-i joc una şi mai tare.

— Ce spui, domnule? s-a mirat şeful. Te-ai şi gândit la ceva?

— Uitaţi planul meu! Avem biroul acela de la judiciar unde există dulapul de haine, îl băgăm pe interpret în dulap, bine închis, apoi facem în aşa fel încât Misici şi Todovic să se întâlnească acolo, singuri. Vă place?

— Mi-ar plăcea, râse căpitanul. Dar cum să ne putem anumite să-l puneţi pe interpret într-o asemenea postură, îţi dai seama ce impresie i-am lăsa? Ba, ar putea pur şi simplu să ne şi refuze.

— Eu cred că, dimpotrivă, o să-i placă propunerea

— Nu, nu. Nu ne putem permite. E totuşi o persoană oficială.

— Bine. Atunci, lăsaţi-mă să intru eu în dulap, că mie îmi place.

Căpitanul a râs:

— Dar tu ştii sârbă?

— Cine ştie, am zis, amuzat eu însumi de idee, cu cât am prins acum de la ei, poate o să mă descurc…

— Nu, nu merge, îţi dai seama.

— Şefu', lăsaţi-mă să încerc… Misici nu se-nţelege bine cu sârbul şi precis o să scape şi cuvinte româneşti!

Căpitanul Ştefan a ridicat din umeri. Mda, puţină dreptate parcă aveam. Dar era un fir subţire de tot şi o situaţie ridicolă…

— O să mai vedem, a zis. Stai mai întâi de vorbă cu Misici.

Cu toate insistenţele mele, discuţia cu Misici a fost infructuoasă. I-am spus că vrusese s-o şteargă cu Todovic, că s-ar putea alege şi el cu o pedeapsă – depinde de ce şi cât cunoaşte, dar dacă dezvăluie în anchetă informaţiile pe care le deţine… Misici a dat semne de nervozitate. Până atunci fusese calm, stăpân pe el. Oare ce-l frământa în mod deosebit de la un timp?!

— Zice ceva? mi-a întrebat căpitanul Ştefan după ce-am ieşit din birou.

— Nimic, am răspuns, dar e clar că ascunde ceva. A-nceput să-i fie teamă să n-o încurce şi el. Cu Todovic care mai e situaţia?

— A dat o declaraţie, dar nimic nou. Parcă, sunt vorbiţi.

— Sunt vorbiţi, am îngânat eu. Ce ziceţi, „ieşim cu asul?”

— În fond n-avem ce pierde, a cedat cu ciudă căpitanul.

Am băut puţină apă, ca să nu tuşesc de la mirosul hainelor stătute din dulap. Maiorul Ilea a închis uşile. Iată-mă sechestrat de bunăvoie într-un loc atât de comod… La vreo cinci minute, a fost adus în încăpere Todovic, iar după alte minute, Misici.

— Staţi aici până vine ambasadorul, l-am auzit pe Ilea.

— Ce umor are şi fătălie ăsta, s-a trezit Misici singur cu Todovic. Ţi-a pocit numele de te-apucă groaza. Dacă l-ar şti pe cel adevărat, cred c-ar îngălbeni că l-ai fentat cu buletinu’ la baie. Unde l-ai ascuns, de nu s-a prins nici fanache ăla fără tuleie? Ai văzut? S-a dus şi a controlat în urma ta. Unde ţi-e gioarsa?

— Sub cadă!

Am simţit eu că mi se moaie picioarele când l-am auzit pe Todovic vorbind româneşte. Lovitură de teatru! Ce mai.

— E clar, l-am auzit jubilând pe Misici. N-o să se gâdile. N-o să-l găsească ei niciodată. Ce te-au întrebat? Ai scăpat ceva?

— Nimic. I-am luat faţa interpretului cu sârba pe care o ştiu. Nu s-a prins mutu' de loc! Ha, încă l-am ajutat eu să-şi aducă aminte sensul unor cuvinte.

— Hai, că eşti mare, a râs Misici. Crezi c-o să ieşim din toată povestea asta?

— N-avea nicio grijă. Au să fie mulţumiţi cu marfa şi cu banii. Mie au să-mi dea drumul când au să vadă că Janic va fugi mâine în Iugoslavia cu actele lui „Vucasin Todovic".

— Da eşti sigur că Vucasin Todovic pleacă mâine?

— Sigur, îi expiră viza. I-am văzut paşaportul şi i-am memorat toate datele. Ăştia n-au să anunţe la graniţă să-l oprească, fiindcă sunt convinşi că Vucasin Todovic sunt eu aşa că toată treaba e şnur. O să-mi dea drumul să mă duc la Bucureşti, la ambasadă, să-mi rezolv problema cu actele şi gata, am scăpat. Direcţia Liubcova…

— Să nu verifice dracului cumva şi să afle că suntem consăteni, că am încurcat-o! Mă omoară tata în bătaie când vine…

— Cum să le dea prin cap că eu nu sunt Todovic? Cum să bănuiască ei că eu am cumpărat de la Todovic toată marfa? N-au cum să afle! Mâine, Todovic o să fie în Jugoslavia şi, gata, îmi dau drumul.

— Ai pierdut mult la afacerea asta?

— Două'ş cinci de mii. Cinci sute fâşu' şi o sută baticu.

— Mult.

— Mult, ce să fac, da' scap de puşcărie.

— Băi, da de Mercedes am uitat! s-a plesnit deodată Misici peste frunte. Despre el ce-ai să-ndrugi, că figurează al tău?

— Am să spun că am intrat cu el la graniţă şi că l-am

lăsat la Timişoara.

— Bine, da' de-acolo, până la Hunedoara?

— Bă, da fraier mai eşti, nu-ţi umblă bila deloc! De la Timişoara am venit cu Janic mortu'… cu Mercedesul lui, în care-şi poartă marfa, e clar?

— Bă, deştept mai eşti! a paralizat Misici de uluială. Zici că Todovic mâine îţi „fură" şi maşina când „fuge" în Iugoslavia, urmând ca ei s-o caute mult şi bine în România pe a lui Janic. Ai, că eşti mare, să mor eu!

— Păi… Stai numai să scap eu şi facem noi alte afaceri şi mai şi. Nu ne lăsăm noi aşa, n-avem noi treabă cu *fazanii*, Nu vezi ce uşor poţi să-i duci de nas, dacă te dai străin?

— Noi… fazani?… *fanache*!

N-am mai putut răbda şi am ieşit ca o stafie din dulap, sărind la pieptul lui „Todovic" care era gata să leşine, „Salamielu, da?" eram decis să mă războiesc rău cu el dacă nu intrau pe uşă căpitanul Ştefan şi maiorul Ilea.

— Ce-i aici? m-a potolit şeful.

— E român, şefu'. A ascuns buletinul sub cadă.

Căpitanul a amuţit. Ilea s-a făcut ca o roşie.

Lovitură de teatru! Căpitanul Ştefan a fugit repede la telefon să anuleze aprobările pe care le cerusem, la D.G.M. Spre norocul nostru, ofiţerul de serviciu de la D.G.M. n-avusese încă timp să raporteze conducerii de aprobările cerute. L-a muştruluit zdravăn pe omologul său de la poliţia regiunii noastre să nu se mai joace cu astfel de probleme!

Am mâncat şi noi apoi „papară" de la regiune, dar până la urmă toată lumea a fost mulţumită. Că, dacă stai să te gândeşti, puteam să ne facem iarăşi de basm. Adevăratul Vucasin Todovic îşi luase tălpăşiţa chiar a doua zi după ce vânduse marfa angro, trecând în Ungaria. Cât despre greşeala noastră de a nu-l fi controlat pe „străin" şi a-l fi lăsat să se ducă mai întâi la toaletă, n-am spus

nimănui nimic pentru că, de ce să nu recunosc, nu mi-ar fi plăcut să se mai amintească de „Cadane”.

COADA DE ŞOARECE...

Într-o sâmbătă după-amiază, când mă pregăteam să fac şi în o baie, ca tot omul, m-am trezit la uşă cu plutonierul Chituc, unul dintre şoferii noştri. Eram chemat de către locţiitorul şefului poliţiei, maiorul Ion Sorescu.

M-am îmbrăcat în câteva secunde, şi când am ajuns la poliţie maiorul Sorescu m-a invitat să mă urc în altă parte. Mergem la Peştişul Mare, la un act de braconaj.

— Ordinu-i ordin, am zis.

Am demarat.

— Totuşi de ce m-aţi ales pe mine?

— Ca să nu cheltuieşti toţi banii din prima pe care ai luat-o pentru cazul cu… iugoslavul şi să mai pui şi tu ceva la CEC că nu strică.

— O, vă mulţumesc, şefu', dar ce-mi mai rămăsese din primă s-a dus la „Groapă", cu colegii, că merita, după cât praf înghiţisem în dulap…

Dialogul se desfăşura într-o notă de voie bună. Sfârşit de săptămână, vorba aia, ne-aşteaptă distracţiile…

— Glumă, glumă, a devenit deodată grav maiorul, dar să vedem cum ne descurcăm acum, că lucrurile nu sunt tocmai simple.

— Dacă nu sunt… le simplificăm, m-am arătat eu plin de optimism ca-ntotdeauna. Asta-i plăcea maiorului Sorescu la mine. În plus, mă considera într-un fel protejatul lui pentru că mama era din Buzău, ca şi el.

— Să vedem, s-a simţit el dator să rămână circumspect. Să vedem…

La Peştişul Mare, comună aflată la 7 – 10 kilometri de Hunedoara, ne întâmpină şeful de post, plutonierul Ilie.

— În jurul prânzului, ne spune el, un cetăţean din comună s-a dus în pădurea Runcu pentru a aduna ceva lemne de foc. Cu această ocazie, într-o poieniţă, în locul

numit „La susurul vântului”, a dat peste nişte resturi provenite de la sacrificarea unei căprioare. Când a coborât în comună ne-a anunţat pe mine şi pe pădurar şi am mers împreună să ni le arate. Resturile erau proaspete. Pădurarul e de părere că animalul a fost sacrificat în cursul nopţii sau dimineaţa.

— Căprioara a fost împuşcată? întrebă maiorul.

— Pădurarul este convins că a fost prinsă într-o capcană. N-am găsit nicio urmă de alice.

— Ce resturi s-au găsit din căprioară?

— Organe interne. Ar fi trebuit să poarte vreo urmă de alice dacă s-ar fi tras, nu?

— Şi dacă a fost împuşcată la cap sau în picior!?…

— Raportez, ar rămâne să-i găsim pielea ca să ne convingem, a zâmbit pişicher subofiţerul.

— Aţi căutat în jur urme de împuşcătură?

— Căutat. Cercuri concentrice pe o zonă destul de mare în jurul poieniţei, dar n-am găsit nimic. Acest lucru l-a convins şi mai mult pe pădurarul Nicodim, omul care cunoaşte cel mai bine pe-aici tainele codrilor, că e vorba de o capcană.

— Ce fel de capcană?

— Un laţ.

— Cu momeală sau fără?

— Fără…

— Fără?! s-a mirat şeful. Asta presupune s-aştepţi mult şi bine.

— Nu, fiindcă momeala este însăşi natura, a zâmbit iar Ilie. Pădurarul mi-a arătat mai jos de poieniţă un pârâu, unde căprioarele obişnuiesc să vină la apă.

— Sătenii cunosc acest loc? Acest „secret” al lui?

— Eu ştiu?! a ridicat din umeri şeful de post. Unii, poate da… alţii, poate nu…

— Asta, uite aşa, a privit maiorul spre mine, că

fiecare locuitor din comună poate fi suspect. Drăguţ.

— Nici chiar aşa, s-a hlizit Ilie. Am un suspect forte care a fost văzut de mai multe ori umblând prin pădure fără rost.

— Are arma de vânătoare? am întrebat eu.

— Nu, a răspuns prompt ofiţerul, n-are armă, însă are „mania" braconajului. Pădurarul l-a surprins odată cu câte laţuri asupra lui, i-a atras atenţia că este caz de puşcărie ce vrea el să facă. Martin, acesta este numele omului. I-a răspuns că nu sunt laţuri de care-şi închipuie el, pădurarul, ci simple funii cu care leagă vreascurile pe care le adună din pădure. „Bine, bine, joacă-te", l-a avertizat Nicodim.

Şeful şi-a notat ceva în agendă. Apoi:

— Martin e acasă? Ce-a făcut azi dimineaţă?

— Ceva, ceva am făcut eu, s-a codit Ilie. Nu m-am „apropiat" prea mult de casa lui ca să nu dau de bănuit. Azi-noapte trebuia să se ducă la lucru, în schimbul trei, dar nu s-a dus. A plecat undeva, spre dimineaţa.

— Interesant, a precizat maiorul. Unde lucrează?

— La combinatul siderurgic, la Blumming.

— Şi de unde „mania" pentru braconaj?

— Taică-său îl lua cu el prin pădure, când avea armă de vânătoare.

— Avea…

— Da. De câţiva ani n-o mai are. L-a prins fostul şef de post la braconaj şi i-a confiscat-o.

— Alt suspect… forte, a zâmbit maiorul.

— Nimic, deocamdată, a lăsat-o mai moale Ilie. N-am avut cam de mult un act de braconaj. Cel puţin, eu nu cunosc.

— Bine-ar fi să fie aşa, a zis maiorul. Să nu fie invers. Tu ce părere ai, bucureşteanule?

— Dacă-i cu privire la… invers, garantez pentru Ilie, am făcut cu o glumă, făcând cu ochiul şefului de post.

— Azi îţi arde, după cum văd, mai mult de glumă decât de treabă, s-a-ncruntat şeful.

— Eu sunt de părere, am revenit la fondul problemei, să nu-i scăpăm din „vizor” nici pe posesorii de arme de vânătoare, chiar dacă pădurarul este convins că animalul a fost prins într-o capcană. Până nu găsim pielea căprioarei, aşa cum bine… a glumit Ilie, nu putem şti dacă a fost *nu* nu vreun foc de armă. Animalul putea fi împuşcat în altă parte şi târât până-n poieniţa unde i s-a jupuit pielea şi i s-a tranşat carnea, ca să-i fie mai uşor la transport braconierului.

— Dar n-am găsit urme de târâre, a intervenit Ilie.

— Poate că animalul n-a fost târât, ci dus în spate până în poieniţă, la lumină, am intuit eu o altă variantă. Nu putem şti ce-a fost în mintea braconierului în acele momente. Poate că a fugit cu căprioara cât mai departe de locul împuşcăturii, ca să nu-l găsească cineva care ar fi auzit detunătura, poate că a auzit vreun foşnet suspect şi l-a cuprins teama să mai rămână acolo, poate că a vrut să sacrifice animalul acasă, însă pe drum şi-a dat seama că este prea greu sau l-a ajuns oboseala, sau…

— Ai imaginaţie bogată, a zis Sorescu. Parcă ai fi braconier. Numai că nu, prea simplifici lucrurile, cum te-ai lăudat în maşină…

— Ba, da, l-am contrazis. Toate acestea sunt argumente pentru a admite o „simplă” variantă că animalul a putut fi împuşcat şi că n-o să plecăm de aici până n-o să-i vedem pielea pe băţ.

— Cui? Autorului?

— Fie şi lui, dacă nu căprioarei.

— Glume, glume, şi bine-ar fi dacă şi din… glumă ne-ar ieşi pasienţa, şi-a mai notat şeful, bine dispus, ceva în carneţel. Reţinem varianta, însă trebuie să-i acordăm prioritate lui Ilie. Să nu neglijăm suspectul forte.

— Forte, e o vorbă de-a mea, s-a explicat şeful de

post. Fiecare om are nişte vorbe…

Şeful l-a bătut uşor pe umăr pe Ilie. Apoi, a propus să mergem la Martin să vedem cât e de… blindat.

Martin şi soţia sa tocmai terminaseră de mâncat când am intrat noi în curte.

— Încă nu l-aţi prins pe braconier? ne-a luat el prin surprindere după ce ne-am dat bună ziua.

— Dar de unde ştii ce căutăm? s-a mirat maiorul.

— Păi, oţi fi crezând dumneavoastră că umblaţi secret, dar la meliţa nevestii lui Nicodim nu-i puteţi pune sigiliu, când vrea ea să se pornească.

— Zău?

— Da, că ştie tot satul de ce-aţi venit dumneavoastră de la Hunedoara aici. Numai s-aveţi noroc, eu aşa vă doresc.

— Parcă-ţi vine-a crede că s-ar putea să nu prea avem?

— Apăi, de, eu o pun şi p-a rea în faţă! Dacă omu' a ascuns bine pielea şi carnea sau le-a lepădat?

— Îmi placi, eşti prevăzător…

— Sunt, de ce să nu fiu. Însă, dacă v-aţi gândit cumva la mine, apăi să ştiţi că vă înşelaţi.

— De ce, pentru că eşti prevăzător?

— Umblaţi cu vorbe în două colţuri şi astea nu prea-mi plac, şi-a aprins gazda o ţigară.

— Atunci, de ce?

— Pentru că eu m-am vindecat de patima asta şi nu vreau să înfund puşcăria pentru câteva bucăţi de carne de vânat, că mai mult n-ai ce să alegi dintr-o biată căprioară.

— De când te-ai vindecat?

— De când i-a ridicat puşca la ăl bătrân şi mai apoi, de am văzut că Nicodim e tot cu ochii pe mine. La ce-mi trebuie mie belea, când câştig atât de bine la Blumming şi sunt liniştit? mi-am zis. Ducă-se la naiba de carne

sălbatică!

— Dar cât câştigi la Blumming?

— Foarte bine, dacă mă ţin de treabă.

— Ca azi-noapte? l-a săgetat maiorul.

— Aa… Care va să zică, asta era? a ridicat Martin din sprâncene. Se mai încurcă omul la câte la un pahar şi nu-i şade bine să se ducă băut la serviciu. Dumneavoastră v-aţi duce?… Nu v-aţi duce. Am fost azi-dimineaţă de m-am motivat. Am luat o zi concediu fără plată.

— Păi, cu ce te-ai dus la serviciu?

— Pe jos. Am trecut dealurile, că numai aci e Blummingul… N-am mai aşteptat cursa de nouă, că s-ar fi făcut târziu.

— Şi cu cine-ai băut?

— Dar mă bănuiţi, nu glumă! şi-a săltat Martin cozorocul şepcii. Singur, cu cine să beau… Ieri după-masă, am lucrat mult în grădină şi, fiind încălzit tare de efort, m-a ajuns rachiul cam repede. Numai uitaţi-vă şi dumneavoastră cât am săpat!

Într-adevăr, săpase mult în grădină, iar săpătura era proaspătă.

— Dacă credeţi că eu mă ţin de lucruri necurate, puteţi să-mi controlaţi toată casa, ne-a poftit el. Şi-n grădină… Unde vreţi dumneavoastră!

Desigur, am răspuns invitaţiei, însă n-am constatat absolut nimic.

— Aţi văzut? Ce v-am spus eu? turuia omul conducându-ne spre poartă. Am şi uitat gustul de carne de vânat. Ca să dovediţi cu cercetările trebuie să îndreptaţi bătăile puştii spre alte case care mai sunt pe aici.

— Ştii tu vreuna care merită mai multă atenţie? l-a privit şeful pe sub sprâncene.

— Poate a lui Lică, a râs într-o parte Martin. Omul are armă de vânătoare şi nu prea stă pe acasă…

— De unde ştii că nu stă? înţelesese aluzia Sorescu.

— Păi, când umblam şi eu prin pădure, mai mereu dădeam nas în nas cu el, îmi zicea că-i place natura şi că-şi mai aeriseşte plămânii de praful pe care-l înghite la aglomeratorul din combinat, unde lucrează el. Goange. Că, dacă ar fi fost aşa, nu căra după el şi arma de vânătoare când sezonul e interzis. Pe-aici sunt şi urşi, ai grijă!… mă sfătuia el ca să justifice de ce avea arma.

— Obişnuieşte să se ducă pe la „Susurul vântului”?

— Da’ pe unde naiba nu umblă el. Cunoaşte toate cotloanele…

— Odată, te duceai şi tu pe acolo!

— Mă duceam, dar nu prea era mişcare.

— De ce?

— Păi, „Susurul vântului” nu vă spune nimic? s-a mirat Martin.

— Nu prea, a recunoscut Sorescu. Nu sunt vânător. Poate tovarăşul locotenent…

— Atunci, dânsul ar trebui să ştie că acolo unde vântul adie ceva mai intens, animalele simt mai repede prezenţa omului, mirosul fiind adus pe palele de aer.

— Interesant, am zâmbit eu, dar se pot pune capcane?

— Se pot pune, de ce nu, m-a privit Martin ca pe un învăţăcel. Dar şansele sunt slabe, vă daţi seama… Eu de câte ori am pus acolo capcane, nu m-am ales cu nimic. Animalele sălbatice ocolesc „Susurul vântului”, pentru că le aduce de departe miros de primejdie. Ehe, nu-i chiar aşa de uşor să fii braconier…

— Bine, dar acolo căprioarele vin la apă, mă gândeam eu la explicaţia pădurarului. Acolo e un pârâu…

— Văd că aţi fost acolo, cunoaşteţi bine locul, m-a privit cu interes Martin. Eu însă, de câte ori am stat la pândă – şi, slavă Domnului, am stat ore-n şir – nici poveste

de aşa ceva. Au ele alte izvoare de unde beau apă şi unde nu le paşte primejdia. Unul dintre acestea este „izvorul hoţilor”. Vine din pântecul muntelui. E greu de pătruns la el, din cauza grohotişului. Acolo, căprioarele se simt în cea mai mare siguranţă, vânătorii neavând poziţie de tras chiar dacă ar avea puşcă cu lunetă. Au şi animalele „mirosul” lor, ce, credeţi că-i atât de simplu?… Treburi, necazuri.

— Într-adevăr. Şefului părea să-i placă filosofia fostului braconier.

Am plecat.

— Mergem la Lică sau luăm casele la rând? a zis maiorul supărat că sătenii ştiau de misiunea noastră. Se dusese dracului elementul surpriză. Aflând că se găsiseră resturile căprioarei, braconierul îşi luase probabil măsuri suplimentare de precauţie.

— Numai Nicodim e de vină, a zis înciudat şeful de post. Nu şi-a putut ţine gura faţă de Sevastiţa, nevastă-sa. Şi dacă nu l-aş fi instruit şi pe el şi pe omul care-a găsit resturile căprioarei…

— Totuşi, nu mi-ai răspuns la întrebare, a revenit la ideea lui Sorescu.

— Mergem la Lică, a dat-o cotită Ilie.

— Şi dacă Lică ne trimite la Bobică, Bobică la Popică şi Popică la Mitică, iar Mitică tot la Lică…?

Ilie şi-a plecat privirile-n pământ.

— Nu mi-am imaginat că Nicodim n-o să-şi ţină gura. E om serios.

— Bine, bine, a cedat Sorescu. Câţi posesori de arme de vânătoare ai în comună?

— Trei! Lică, Donose şi pădurarul Nicodim!

— Donose cine-i?

— E şeful unui şantier în combinat. Un om de treabă.

— Garantezi pentru el?

Subofiţerul a evitat să răspundă. Tăcerea maiorului şi

privirea lui iscoditoare l-au făcut să spună totuşi ceva.

— Garantez, garantez, da' parcă pot băga mâna-n foc?

— Garantez eu, lasă, îl cunosc foarte bine. Nu e capabil de asemenea fapte.

— Păi, şi eu zic că nu e capabil, s-a luminat Ilie. Nu se duce la vânătoare decât în timpul sezonului. Ba, uneori, nici atunci. Câte probleme are el la serviciu…

— Aşadar, a reluat maiorul gânditor, nu ne rămâne decât Lică.

— De ce numai Lică? am întrebat eu.

— Mai ştii tu pe altul? m-a privit maiorul curios.

— Pădurarul Nicodim! am răspuns, nepărându-mi nimic mai firesc.

Ilie şi-a frecat bărbia ţepoasă cu mâna şi a rămas cu ochii ţintă la mine;

— Ai ceva motive în plus să-l bănuieşti? mi-a zis şeful cu şiretenie. Am înţeles: miza pe aceeaşi carte.

— Două! am ridicat eu degetele. Unu: convingerea fermă a lui Nicodim că animalul a fost victima unei capcane! Doi: meliţa Sevastiţei!

— Ar fi… şi nu ar fi, m-a temperat Sorescu.

— Eu cred mai mult că *ar fi*, mi-am susţinut punctul de vedere. Convingerea sa că animalul a fost prins într-o capcană, în raport cu „experienţa" pe care ne-a dezvăluit-o Martin despre „Susurul vântului", se poate traduce, în caz de vinovăţie, ca o intenţie de a ne induce în eroare, canalizându-ne cercetările pe această pistă. Iar împărtăşirea veştii de către Sevastiţa nu e decât o încercare de a ne încurca iţele. Putem suspecta pe oricine din comună. Mă rog, dacă are puşcă, dacă e necinstit, dacă…

— Ai avut probleme cu Nicodim? m-a întrerupt maiorul adresându-se şefului de post.

— Niciuna.

— Mda… Ar mai fi şi alt motiv? s-a întors şeful spre mine.

— Păi… Permiteţi să raportez: în alternativa admiterii ipotezei că animalul a fost împuşcat, nu putem omite din cercul de bănuiţi niciun posesor de armă de vânătoare, or, cum aceştia sunt foarte puţini, ne rămân singuri Lică şi pădurarul Nicodim!

— Hai să mergem la Lică! a zâmbit şeful. Dacă n-o fi, mai vedem.

Cu Lică lucrurile s-au limpezit repede, arma sa de vânătoare având pe ţevi praful de un deget.

— N-am mai tras cu ea de-un an! Sau poate şi mai mult, ne-a asigurat, omul. Aţi venit într-un control de rutină sau?…

— Sau… ce? i-a înapoiat şeful arma de vânătoare.

— …în chestia cu căprioara, E adevărat ce se-aude?

— Tu ce părere ai?

— Că-i adevărat, a rânjit Lică. Altfel Venea numai domnu’ plutonier Ilie…

— E adevărat. Şi ai putea să ne dai o mână de ajutor, ce zici?

— Dacă pot, cu plăcere. Daţi pe la Martin „că poate încă nu şi-a luat oalele de pe foc, ne-a făcut el cu ochiul.

— Bine, dar n-a aflat?

— Ba, cred c-a aflat…

— Şi atunci?

— Păi, dacă n-are carnea-n oală, pielea o păstrează. E patima vânătorului, şi-apoi împuşcă şi câteva sutare bune pe ea, dacă se-ndură s-o vândă.

Nu ştiusem până atunci că patima unui vânător este atât de puternică încât acesta nu renunţă la pielea sau la trofeul vânatului său, chiar dacă la mijloc e un braconaj. Dacă braconierul nostru dosise pielea căprioarei, ne oferea

o şansă nesperată: a găsi tocmai proba materială indubitabilă de care aveam nevoie pentru a-l trimite pe banca acuzaţilor.

— Şi cam unde se păstrează aceste piei? l-am întrebat eu pe Lică.

— Eu ştiu? a râs strâmb Iaca. Unde-l taie capul pe fiecare. Până trece pericolul, că apoi… trebuie s-o pună la uscat.”

— Vreo idee mai concretă?

— Greu… Poţi s-o înfăşori în ceva şi s-o îngropi în pământ şi sunt atâtea locuri…

Era bine dacă aveam şi un câine de urmărire cu noi! m-am gândit. Făcusem o greşeală că nu-l luasem. Trebuia să fi cerut unul de la regiune. Al nostru de la Hunedoara nu dădea rezultate din cauza prafului şi fumului de la combinat care-i alteraseră simţul olfactiv. Dar, cum greşelile nu iartă, ne-am continuat treaba fără a beneficia de aportul acestui animal eficient.

— Cu ce „legendă” intrăm la pădurar? m-a întrebat şeful după ce-am plecat de la Lică.

Dacă aveam acum un câine cu noi, era rezolvată şi problema legendei! m-a dus gândul din nou la ideea mea. Câinele i-ar fi luat… urma pădurarului, şi ne-ar fi… dus la el acasă. A greşit, e animal, n-a luat urma care trebuia, ne-am fi scuzat noi, dacă ar fi fost cazul.

— Spunem că cineva a auzit totuşi un foc de armă în pădure. Apoi că, fără să se supere, trebuie să ne lase să-i controlăm arma şi muniţia.

Văzându-ne intrând în curte, Sevastiţa s-a-ngălbenit puţin, apoi ne-a invitat cu gesturi largi să intrăm. Pădurarul a ieşit şi el din casă şi ne-a poftit înăuntru. Am preferat să rămânem afară, la o masă aşezată sub un nuc cu coroana mare şi deasă.

— Gata, e pe sfârşite treaba? L-ai găsit? s-a aşezat Nicodim lângă noi.

— Uite ce e, Nicodime, a zis maiorul, căprioara a fost împuşcată…

— Da? Eu eram sigur că bietul animal a fost prins într-o capcană.

Se înroşise puţin. Îl simţeam nesigur, întrebător, mirat parcă.

— Aoleu! s-a ridicat el deodată. Aţi venit pe la mine şi eu stau de lemn. Dar sper să beţi un pahar!?…

— Da. Cu apă, a zis maiorul. Şi adu-ne şi arma. Trebuie să ne facem datoria. N-avem încotro!

— Da, bineînţeles, se poate…

A adus destul de repede arma. Maiorul Sorescu a examinat-o cu atenţie, introducând apoi vergeaua cu o cârpă curată pe cele două ţevi.

— E plină de vaselina!

— Eu aşa o păstrez când n-o folosesc.

— Zău, a zâmbit maiorul ca de o glumă nereuşită. Şi când o foloseşti, cum o păstrezi?

— Cum vine asta? Când o folosesc, o curăţ…

— Şi după aceea?

— După aceea… o ung din nou cu vaselină, nu? Era firesc ce spunea el. S-a uitat şi spre mine, ca şi când s-ar fi aşteptat să confirm.

— Nu foloseşti ulei? a zis şeful mirosind gura ţevii.

— Ulei? De ce să folosesc ulei?

— E mai bun şi-ţi răpeşte mai puţin timp la curăţat.

Înţelegeam perfect sensul întrebărilor maiorului, vaselina ascunzând mult mai bine urmele suplimentare ale împuşcăturii care, s-ar fi găsit pe ţeava puştii. Dacă era vinovat, pădurarul avusese grijă să cureţe bine arma şi să o ungă tocmai cu vaselină.

— Nu, nu, zise Nicodim. Vaselina e mult mai bună. Dacă ţii la arma ta, timpul care îţi ia pentru curăţat nu contează.

— Aveţi ceva piei în casă?

— Am, a zis repede Nicodim. Am, dar nu de căprioară, Am două de cerb. Am şi trofeele cerbilor… am şi autorizaţiile pentru vânarea, lor…

— Cu alte cuvinte, ai tot…

— Tot… legal! a tăiat pădurarul aerul cu mina.

— Atunci, cred că nu ne împiedică nimic să certificăm şi noi legalitatea lor, după ce o să-ţi controlăm locuinţa şi dependinţele. Tot… legal!

— Vai de mine… Puteţi să controlaţi unde vreţi dumneavoastră, s-a dat pădurarul un pas înapoi, arătând cu mâna toată curtea. Vă faceţi datoria, vă-nţeleg…

Sorescu: casa, Ilie: magazia şi dependinţele, iar eu: curtea. De fapt, singur îmi exprimasem dorinţa să mi se repartizeze curtea, gândindu-mă la vorbele lui Lică. După mai bine de un ceas, ne întâlneam toţi trei la masa de sub nuc, fără ca pe faţa cuiva să se zărească vreun zâmbet. Numai chipurile lui Nicodim şi al Sevastiţei radiau.

— De data aceasta, n-ai avut succes, bucureşteanule, mi s-a adresat şeful cam oţărât de rezultat.

— E destul de greu să judeci lucrurile la rece, am zis înclinând din cap, dacă tot nu găsisem o justificare.

— O să reluăm mâine, când vom trece la investigaţii intense pentru a-i depista pe toţi amatorii de capcane, a privit şeful în direcţia lui Nicodim care venea cu o tavă pe care clincheteau câteva pahare şi o cană de vin roşu.

— Măcar acum cred că nu mă refuzaţi, a pus Nicodim vesel tava pe masă.

— Pe cine-ai mai, văzut dumneata pe la „Susurul vântului”?

Pădurarul rămase o clipă încremenit. Noi ne gândeam tot la…

— Păi… Am întâlnit destui! A turnat în pahare. E vad bun acolo, că vin căpriţele la apă.

— Curios, totuşi, că animalele se duc să bea apă tocmai acolo unde vântul le aduce miros de primejdie, am observat eu. Nicodim tocmai umplea al treilea pahar. Întrebarea-l luase prin surprindere; Câteva picături de vin au curs alături de pahar.

— Dar de unde ştiţi dumneavoastră asta?

— Păi şi eu sunt vânător! am zâmbit. Ce fel de vânător eram însă…

— Nu-i chiar aşa, m-a contrazis el slab. E invers. Căprioarele vin acolo, tocmai ca să adulmece dacă le paşte vreo primejdie…

— Nu. Logic e ca ele să se îndepărteze de primejdie. Deci, de acel loc, de capcane…

— E-he! Nu ştiţi dumneavoastră, sunteţi vânător tânăr. Mai aveţi multe de-nvăţat.

— Că mai am… da, sunt de acord, însă nu şi ce contravine logicii simple, nu m-am dat eu bătut. Explicaţia dumitale e un nonsens.

— Ia spune-mi, nea Nicodime, Sevastiţa ştie de toată povestea cu căprioara? nu i-a dat prea mult timp de gândire maiorul.

— Ştie, dar nu de la mine, că eu mi-am ţinut gura, cum m-a-nvăţat domnu’ Ilie. Ştie de la Cioflică, de la omu’ care-a găsit resturile căprioarei şi m-a anunţat.

— Bine, dar eu l-am instruit şi pe el! a observat şeful de post.

— Nu, sigur, nu a spus el! a-ntors-o Nicodim. A tras ea cu urechea, când a venit omu’ de mi-a spus… Nu ştiţi cum sunt femeile?

— Aha, s-a… liniştit Ilie. Dar mata nu i-ai spus femeii matale să nu răspândească vorba?

— I-am spus când am venit cu dumneavoastră din pădure, însă ea apucase să vorbească cu Veta lui Murgu.

— Şi Veta, limbută cum e, a umplut tot satul… zise

necăjit. Nu ştii ce gură are Veta?

Aşadar, tocmai la o limbută se găsise Sevastiţa să difuzeze vestea, m-am trezit eu întors cu gândul la unul din punctele ele suspiciune împotriva lui Nicodim. Mi se părea că aici e totuşi o hibă care se alătura nemulţumirii faţă de explicaţia neconvingătoare pe care mi-o dăduse pădurarul în legătură cu „Susurul vântului”. De ce Sevastiţa răspândise vestea aşa de repede după plecarea soţului şi nu aşteptase ca el să se întoarcă de la pădure? Întrebarea îşi cerea răspunsul în contextul unei judecăţi logice a desfăşurării evenimentelor. Dar n-am apucat să reflectez destul la greutatea răspunsului care-mi dădea ghes, şi anume că Sevastiţa ştiuse de la-nceput toată istoria, că-n podul bucătăriei de vară s-a auzit mârâitul şi miorlăitul unor pisici angajate într-o chelfăneală ca a hoţilor care se bat pe pradă.

— Iar se-ncaieră, ale naibii! s-a-ngălbenit Nicodim ca o lumânare.

— O fi prins aia albă vreun şoarece şi cealaltă vrea să i-l ia. Zât! Zât! s-a-nălţat glasul Sevastiţei.

M-am uitat la Nicodim. Privirea-i aluneca. O simplă Clipă i-am văzut-o. Se temea.

— Ai căutat şi-n podul bucătăriei? m-am întors eu spre Ilie, în timp ce Nicodim se-ndrepta spre locul unde se auzeau pisicile.

— Da, dar nu-s decât cartofi şi câteva duble de fasole…

— Mă duc şi eu să văd. M-am ridicat de la masă şi am luat-o spre bucătărie.

Sorescu tresărise. L-am simţit deodată cum mă urmărea cu privirea.

— Te pomeneşti că acolo o fi pielea! l-am auzit eu în spate. Te-ai uitat bine, nu-i nimic?

— M-am uitat, a zis şeful de post. N-am văzut nimic.

Pădurarul, văzând că mă apropii de el şi de Sevastiţa,

s-a-ngălbenit şi mai tare.

— Dar de ce vă deranjaţi dumneavoastră? Daţi-le naibii de pisici! Mi-a pus mâna uşor pe umăr şi s-a-ntors spre locul din care plecasem.

— Vreau să văd şi eu cum se luptă două pisici, am zis. Sunt curios.

— Pentru o coadă de şoarece? Sevastiţa se-nverzise.

M-am urcat pe scară. Când am ajuns la gura podului pisicile au zbughit-o care încotro! În faţa mea, coada de şoarece, pentru care-şi-nfipseseră colţii una într-alta: pielea de căprioară!

Sevastiţa o ascunsese într-o dublă, sub nişte boabe de fasole, însă pisicile, simţind mirosul, dăduseră cu labele fasolea la o parte şi începuseră cruda dispută pentru atribuirea dreptului de proprietate.

Când am coborât, Nicodim şi Sevastiţa înmărmuriseră.

— Coada de şoarece, da? i-am trecut pielea prin faţa Sevastiţei. Când ai împuşcat-o? l-am întrebat pe pădurar.

— În zori…

— Şi cu „Susurul vântului” cum rămâne?

VIESPEA UCIGAŞĂ

Era într-o după-amiază. Rămăsesem în continuare la serviciu pentru a încheia nişte dosare. Deodată, am auzul deschizându-se grăbit uşile de la camerele destinate formaţiunii noastre de anchete. Era maiorul Crăciunescu, şeful circulaţiei, care era ofiţer de serviciu. Când a ajuns la camera mea şi m-a văzut la birou, şi-a pus mâinile în cap, la-nceput, dar apoi a deschis braţele de bucurie: în sfârşit, găsise pe cineva.

— Hai repede cu mine, că n-am pe cine să iau! mi-a zis el agitat. Avem un accident de circulaţie mortal la ieşirea din Hunedoara şi nu se cunosc autorii! Până vine echipa, hai repede acolo!

Mi-am strâns în grabă lucrările, le-am închis în fişet şi am plecat.

— Ştiţi ceva amănunte? l-am întrebat în maşină pe maior.

— De unde, numai ce mi s-a spus la telefon! Ştiu că e un motociclist, atâta tot!

Am ajuns primii la faţa locului şi am luat măsura de a îndepărta curioşii şi de a bloca circulaţia, protejând astfel locul faptei.

În şanţul din dreapta al şoselei, în direcţia de mers Hunedoara-Peştiş, zăcea accidentat mortal un bărbat ca la vreo 40 de ani, iar alături, răsturnată şi cu coarnele sucite, motocicleta lui, un „M.Z.125” de culoare neagră.

Afară era cald, vizibilitatea perfectă, iar şoseaua uscată şi în linie dreaptă. De-a lungul şoselei erau pomi şi din loc în loc, diverse clădiri.

Am început să facem investigaţii în rândul curioşilor pentru a identifica eventualii martori oculari ai accidentului. Din rândul mulţimii s-a desprins un bătrân ce ţinea de coarne o bicicletă şi care după ce ne-a salutat i-a spus maiorului:

— Eu v-am dat telefon, dom maior! Veneam cu bicicleta am dat peste motociclistul din şanţ. Ce tragedie!

— Aţi văzut ce maşină l-a lovit?

— Nu! a dat bătrânul din cap. N-am văzut nimic.

— Dar la telefon mi-aţi spus că l-a lovit o maşină care-a fugit de la locul accidentului!

— Da, a recunoscut bătrânul. Aşa v-am spus, fiindcă eu cred că n-avea cum să se întâmple altfel… N-a ajuns bietul om mort în şanţ, cu motocicleta făcută ferfeniţă, fără să-l lovească vreun nemernic cu maşină!

Crăciunescu a tăcut. I-am întrebat apoi pe toţi cetăţenii adunaţi acolo dacă observaseră vreun autovehicul prin apropiere, dacă văzuseră cum se produsese accidentul, dar n-am întâlnit decât chipuri mirate, voci stinse şi umeri ridicaţi.

Observând că oamenii începuseră să se apropie de locul faptei, mulţi fiind curioşi să vadă mortul, i-am îndepărtat la o distanţă respectabilă, retrăgându-mă cu maiorul mai de-o parte.

— Trebuie făcute investigaţii serioase pe tot traseul mi-a zis Crăciunescu. Trebuie stabiliţi toţi şoferii care au trecut pe aici…

— Absolut! l-am aprobat eu. Dar nu ne putem permite acum, că dau năvală…

— Ştiu! a privit maiorul la ceas, sperând să vină mai repede echipa operativă. Ciudat accident! l-am auzit apoi, după ce-a studiat cu privirea câmpul infracţiunii, şi ce om…

Vrând să-mi fac o imagine asupra modului cum se întâmplase accidentul, am căutat pe şosea locul în care se produsese ciocnirea, dar n-a fost cu putinţă să-mi dau seama unde se afla. Normal, în acel loc, ar fi trebuit să fi rămas pe şosea urme de vopsea neagră, de la motocicletă, urme de vopsea de la celălalt autovehicul implicat în accident, cioburi de sticlă, eventual pete de sânge, de ulei

ş.a.m.d. Aceste urme, însă, lipseau, după cum nu se vedeau nici urme de frânare.

Maiorul Crăciunescu, specialist în materie, care sesizase poate numai dintr-o privire aceste „împrejurări negative” cum, sunt denumite ele în criminalistică, mi s-a adresat.

— Tu ce părere ai? Cam ce idee ţi-ai făcut? Aşa, în mare.

— N-aş putea să mă pronunţ, i-am zis, dar mi se pare ciudată lipsa locului de impact.

Poate că nici n-a existat un impact în adevăratul sens al cuvântului. Poate motocicleta a fost numai atinsă, a fost „ştearsă” de celălalt autovehicul. Dacă a avut şi viteză…

— Aşa se mai poate, am apreciat eu ipoteza, însă, în acest caz, cred că autovehiculul a venit numai din spate.

— De ce?

— Fiindcă numai ajungând paralel cu motocicleta care mergea pe dreapta, a putut s-o atingă, motociclistul pierzându-şi controlul şi intrând în şanţ.

— Nu-i obligatoriu, şi-a ridicat maiorul cascheta spre ceafă. Autovehiculul care a fugit putea să vină şi din faţa motociclistului, dinspre Peştiş.

— Bine, dar atunci, ca să atingă motocicleta, maşina aia, trebuie c-a mers pe mijlocul şoselei, şi chiar puţin în diagonală, nu credeţi?

— Aş putea să cred, cum să nu, fiindcă sunt atâţia şoferi indisciplinaţi pe şosea, dar tot atât de bine pot să admit că tocmai motociclistul mergea neregulamentar, pe mijlocul şoselei! Ba, de ce nu, amândoi?!

Evident, erau o mulţime de întrebări la care nu se putea răspunde până nu se examinau in amănunt locul faptei, motocicleta şi, nu în ultimă instanţă, cadavrul victimei.

Cum a sosit, echipa operativă s-a apucat de lucru de

căutat urme, sub comanda omului celui mai indicat: maiorul Crăciunescu.

Din echipă făcea parte şi medicul legist Tamara Călinescu; deşi nu era obligată să vină la faţa locului şi în astfel de cazuri, răspundea întotdeauna când era solicitată.

— Ce mai faci, locotenente? Te-ai profilat pe accidente de circulaţie? mi-a şoptit ea după ce am salutat-o.

— Providenţa, i-am zâmbit eu.

— Lasă că nu-ţi strică să ştii şi din astea… Ai înclinaţie şi am văzut că te preocupă morţile violente. Astea sunt cele mai pasionante enigme criminalistice…

Nu-i destăinuisem că eu, de fapt, asta aş fi dorit să lucrez, dar nici ea n-avea de unde şti că, peste numai câţiva ani, urma să-mi realizez acest vis.

Pe şosea nu s-au găsit nici un fel de urme, aşa cum „palpasem” şi eu terenul mai înainte. A fost examinată şi motocicleta, dar nici pe ea nu s-a putut identifica măcar o particulă de vopsea care să provină de la autovehiculul implicat în accident. După avariile prezentate de motocicleta nu se putea exclude ipoteza pe care mi-o împărtăşise maiorul, Crăciunescu, deoarece, în cazul „ştergerii” ei în mers de către un alt autovehicul, era posibil ca vopseaua de pe motocicletă să fi rămas imprimată pe caroseria maşinii în culpă şi nu invers. Apoi, în cadrul aceleiaşi variante, totul depindea şi de locul unde fusese lovită motocicleta. Dacă fusese „atinsă”, spre exemplu, în suportul pedalei ce susţine piciorul motociclistului? Atunci, de unde urme? Examinarea îmbrăcăminţii cadavrului nu a adus nici ea ceva nou, astfel că acest caz a fost etichetat de către membrii echipei de cercetare drept deosebit de dificil.

În urma unei examinări sumare, exterioare, a cadavrului, doamna Călinescu nu ne-a putut spune decât că victima prezenta o fractură craniană pronunţată.

— Altceva nimic, doamnă? a privit-o cu speranţă maiorul Crăciunescu.

— Am să văd la morgă, la autopsie, a răspuns ea. Poate autopsia să vă ajute cu ceva! Dar tu nu ai nici o părere, locotenente? şi-a îndreptat ea privirea spre mine. Te ştiam un băiat cu idei!

— Eu aş îmbrăţişa şi ipoteza unei autoaccidentări, doamnă! i-am zis. Nu mă prea pricep în probleme de accidente de circulaţie, dar interpretarea împrejurărilor negative mă conduce şi la o astfel de ipoteză.

— Ipoteza asta n-am exclus-o nici eu, a intervenit maiorul, dar nu ţi-am împărtăşit-o fiindcă, din păcate, îl cunosc pe motociclist de vreo zece ani. Are permis de conducere pentru toate categoriile şi-l ştiu cât era de prudent. Spre exemplu, bag mâna în foc că alcoolemia va fi zero. Niciodată nu mi-a dat probleme… Dimpotrivă, colabora cu noi ca şofer voluntar!…

— S-ar putea să aveţi dreptate, i-am zis, însă cu iau în calcul posibilitatea autoaccidentării nu numai din neatenţie, sau dintr-o greşeală de conducere, ci mă gândesc la o cauză patologică: un infarct, o criză renală, un accident vascular, un acces pancreatic etc.

— Se poate, a fost de acord Crăciunescu.

— Vii cu mine la morgă să asişti la autopsie? mi-a zâmbit doamna Călinescu, cochetând cu logica mea.

— Cu cea mai mare plăcere! i-am răspuns. Nu dumneavoastră sunteţi primul medic legist care mi-aţi spus că numai aşa se-nvaţă meserie? Dacă o femeie…

— Atunci, hai sus!

Morga spitalului din Hunedoara. Autopsia decurgea conform protocolului obişnuit. Deodată, urmărind disecţia laringelui, doamna Călinescu a exclamat de era să fac stop cardiac:

— Extraordinar! Edem glotic!

— Ce-aţi spus? am întrebat-o eu mai mult în şoaptă,

ca să mă liniştesc.

— Priveşte *criminala*! mi-a arătat ea cu penseta o viespe moartă.

Am privit la viespe, dar tot n-am înţeles nimic, până când doamna Călinescu nu mi-a explicat misterul acestui caz foarte rar întâlnit: În timpul mersului, motociclistului îi intrase în gură o viespe care-l înţepase în laringe. Omul nu-şi dăduse seama de pericol şi laringele se tot inflamase, conducând la cea mai stupidă asfixie mecanică a căilor respiratorii.

NU NUMAI VÂNTUL E DE VINĂ

Fuseserăm repartizaţi, din aceeaşi promoţie, la Miliţia oraşului Hunedoara, patru locotenenţi, dintre care doi la biroul cercetări penale şi doi la judiciar. Eu n-avusesem noroc, de judiciar, aşa cum îmi dorisem, căci şeful regiunii de miliţie, colonelul Eugen Popescu, după scrisoarea de recomandare, mă repartizase sec la cercetări penale, unde era mai greu. Cum fusese rugat în epistolă… De ce de prima dată, la, judiciar? îmi spusese colonelul. Cercetările penale nu cooperează cu judiciarul? s-a uitat el apoi prelung la mine. Ori crezi că aceste două formaţiuni sunt în divorţ… La Hunedoara, în materie de cercetări… judiciarul este preponderent, dragul meu. Şi nu mai avusesem ce să mai spun…

În Hunedoara, de câtva timp, bântuia un hoţ care-şi crease o anumită specialitate în spargerile de biserici. Loviturile date ele, el la câteva biserici din Hunedoara şi din suburbii pusese serios pe gloduri pe şeful miliţiei şi pe lucrătorii de la judiciar. Şi intraseră judiciariştii în alertă de mai bine de trei săptămâni, însă rezultatul favorabil întârzia.

Nu ştiu de ce, care a fost raţionamentul, dar într-o zi, căpitanul Ştefan, şeful miliţiei, ne-a chemat în biroul sau pe toţi patru, locotenenţii din ultima promoţie, şi ne-a încredinţat cazul spre rezolvare.

— Sunteţi tineri, ne-a spus el, sunteţi talentaţi. Vreau să văd cum vă descurcaţi. După ce vă consultaţi, dumneata, domnule locotenent Alexandru, te rog să-mi prezinţi planul de acţiune. Şi-acum, la treabă!

— Să trăiţi! am răspuns noi in corpore şi am ieşit.

Locotenentul Alexandru care lucra la judiciar şi pe ai cărui umeri cădea cea mai mare răspundere ne-a spus din mers ca… specialist:

— Planul e gata de trei zile, l-am întocmit la mare

artă! Rămâne doar să ne împărţim bisericile.

Am tăcut. Nu ştiam prea bine despre ce era vorba. L-am urmat pe Alexandru.

— Îl prindem noi! se arăta plin de optimism Alexandru. Esenţialul este ca vouă – şi ne-a privit pe fiecare – să nu vă fie frică să vă petreceţi noaptea într-o biserică. Acolo e întuneric, sunt stafii, a zâmbit el, dar „sfântul pistol" şi cu ceilalţi sfinţi care sunt înăuntru vă vor ajuta să scăpaţi de temeri.

Un fior rece mi-a trecut pe şira spinării. Nici unul dintre noi, însă, n-a schiţat vreun gest de protest. Eram poliţişti în toată regula, ce naiba!

În continuare, Alexandru a scos un dosar din fişetul său în care erau adunate toate materialele despre aceste spargeri şi ne-a informat în amănunt. Spargerile avuseseră loc noaptea, prin forţarea uşilor de la intrarea în biserici, iar când manevra nu reuşise, prin forţarea geamurilor laterale sau din spate.

— Hoţul e un „fomist" şi nu un „artist", ne-a… instruit colegul nostru de la judiciar. Goleşte numai cutia milei…

Mai departe, Alexandru ne-a rugat să ne alegem, după o listă, câte o biserică ce încă nu fusese spartă şi unde urma să ne petrecem în mod plăcut nopţile următoare.

— Care are norocul ca hoţul să pice la el, om s-a făcut, s-a învârtit de-o primă! a râs pe sub mustăţi locotenentul Baciu după ce şi-a ales primul biserica din Peştişul Mare.

— Pot să citesc şi eu materialele? m-am adresat eu lui Alexandru, când mi-a venit rândul să aleg.

— Măii, dar tare neîncrezători mai sunteţi voi ăştia de la… cercetări! mi-a zis colegul cu o uşoară nuanţă ironică. N-ai încredere-n mine?

— Nu-i vorba de asta… Poate mai desprind vreo idee.

— Ia şi citeşte, şi pe urmă alege-ţi, mi-a dat el dosarul, plecând apoi împreună cu ceilalţi la o cafea mică, unde să continue… pregătirea acţiunii.

Ajungând cu studiul la declaraţiile preoţilor ale căror biserici fuseseră sparte, m-a frapat una dintre ele. Mai exact, m-au frapat unele amănunte cuprinse în ea. Fuseseră scrise chiar de mâna colegului meu, locotenentul Alexandru. Preotul bisericii de pe strada „6 Martie”, – cea mai frecventată biserică din oraş – declara că, după spargere, nu mai găsise o cheie de rezervă de la uşa de la intrare, cheie pe care o ţinuse în biserică.

„Ciudat!” mi-am zis în sinea mea şi m-am dus să stau de vorbă cu preotul, căci biserica nu se afla decât la două sute de metri de sediul miliţiei.

Preotul, un bărbat bine legat şi cu o frunte înaltă, de om inteligent, m-a primit foarte amabil. Cheia n-o mai găsise, mi-a spus, în plus, după spargere, mai precis în ultima săptămână, sumele de bani recoltate din cutia milei se diminuaseră foarte mult faţă de perioada anterioară, deşi nu se putea vorbi de vreo scădere a numărului de vizitatori şi de turişti…

— Bănuiţi ceva? l-am întrebat eu pe preot.

— Dar dumneavoastră? mi-a întors el elegant întrebarea.

— Eu am mai multe bănuieli, i-am răspuns cu o mină complet deconectată.

— Cred, cred, nu m-a lăsat preotul să continui. În ce mă priveşte, am anumite bănuieli în privinţa omului de serviciu. Nu prea-i place siropul şi poate chiar el a luat cheia, profitând de învălmăşeala de-atunci…

— Vom vedea, nu m-am grăbit eu cu certitudinile. Aş dori totuşi să vă mai întreb ceva.

— Vă rog, m-a privit cu atenţie preotul.

— De ce ţineaţi cheia de rezervă în biserică şi nu acasă?

Popa a zâmbit amuzat.

— În orice caz, nu de teama de a nu mai putea ieşi din biserică dacă m-ar fi încuiat cineva pe dinafară. Vântul este vinovatul…

N-am înţeles. Am tăcut, însă, aşteptând ca preotul să se explice.

— Ni s-a întâmplat de câteva ori, a reluat el, ca din cauza vântului, stârnit aşa dintr-odată, uşa să se închidă brusc, în forţă, şi să rămânem blocaţi pe dinăuntru. Broasca are o defecţiune…

— Totuşi, am tatonat eu, un meseriaş priceput…

— Am chemat mai mulţi, dar ce să mai zic, a ridicat preotul din umeri. Am ales soluţia să rămână cheia de rezervă în biserică. Nu ştiu dacă mă credeţi sau nu, dar asta e explicaţia…

— Vă cred, i-am zis eu uitându-mă la ceas. Acum însă, vă rog să mă iertaţi. Sper să ne revedem cât de curând.

— Vă aştept, m-a învăluit preotul într-o privire binevoitoare.

— Cunosc eu un lăcătuş, un meseriaş trăsnet! am zis. I-am făcut apoi cu ochiul şi m-am grăbit să plec.

Când am revenit la birou şi am continuat să-mi arunc ochii prin dosar, colegii mei încă nu se întorseseră de la cafea. Mă interesa data când avusese loc ultima spargere cu o săptămână în urmă. Deşi luasem de la interlocutorul meu, preotul, adresa omului de serviciu, am renunţat pe loc la orice suspiciune împotriva acestuia, premisele logice, după asocierea datelor, conturându-mi o rezultantă de-a dreptul trandafirie: cheia de rezervă „nu fusese sustrasă de omul căruia nu-i plăcea siropul (decât probabil cu rachiu alb), ci de către spărgătorul de biserici. Până în urmă cu o săptămână el spărsese alte biserici, îndepărtând atenţia de la cutia milelor din lăcaşul sfânt de pe strada „6 Martie” care-i oferea acum cel mai substanţial „onorariu şi mai puţine griji.

— Când colegii s-au întors, locotenentul Alexandru m-a întrebat ce biserică mi-alesesem. I-am răspuns:

— Biserica de lângă noi, de pe „6 Martie”.

Toţi trei au rămas perplecşi. Drept urmare, le-am explicat raţionamentul meu, dar niciunul dintre ei n-a fost de-acord cu părerea mea.

— *Şpringarul* (spărgătorul), a sărit Alexandru, s-a lăsat la fund o săptămână, deoarece a avut ce să cheltuiască. Acum, însă, iar e în „foame” şi va comite sigur o nouă spargere. Dacă vrei să ştii, a privit el spre ceilalţi, căutându-le complicitatea, suntem aproape convinşi că următoarea ţintă va fi o catedrală, cu cel mai mare renume din acest ţinut: catedrala din Ghelar. Acolo are peste ce să dea

— Unde aţi… stabilit asta? La cafea?

— N-are importanţă. Toţi trei suntem de aceeaşi părere, a zis Alexandru.

— Şi-atunci, mergeţi toţi trei la catedrală?

Întrebarea mea i-a pus puţin în încurcătură.

— Nu, tragem bilete, a venit cu o idee salvatoare locotenentul Costinaş, „rivalul” meu de la cercetări penale.

Au tras biletele. Spre bucuria lui Costinaş, tocmai el a nimerit la catedrală.

— Costi, mai bine vii cu mine, i-am zis. Gândeşte-te bine.

Puţin răutăcios, cum era felul lui, mi-a dat un răspuns usturător:

— Ţie ţi-e frică să dai piept cu un asemenea hoţ. Ai găsit o scuză, chipurile un raţionament, ca să stai o noapte într-o biserică, unde ştii că el nu va mai veni, din moment ce a spart-o odată.

— Greşeşti, i-am zis. Un poliţist deştept, în condiţiile date, nici n-are nevoie să stea în biserică. Are destul câmp vizual de afară ca să vadă hoţul în momentul când vrea să

spargă uşa. De fapt, dacă mă gândesc bine, eu la noapte am să stau în preajma uşii…

— Îţi alegi biserica şi locul pe care-l vrei, treaba ta! a făcut el în final un gest scurt cu mina.

Locotenentul Alexandru s-a dus cu planul de acţiune la căpitanul Ştefan care l-a aprobat şi ne-a transmis urările sale de succes.

Nu ştiu de ce, dar pe măsură ce colegii mei nu erau de acord, cu mine, eu credeam tot mai mult în raţionamentul meu. Mi se părea din ce în ce mai logic.

Miezul întunericului m-a găsit împreună cu un destoinic subofiţer din paza generală, într-un loc „acoperit” perfect de unde puteam vedea destul de clar ce se întâmpla la uşa bisericii de pe „6 Martie”. Pe la ora unu noaptea, a apărut pe treptele bisericii un beţiv care abia se mai ţinea pe picioare. Acesta a zăbovit mai bine de o jumătate de oră, aţipind şi făcând să-mi crească tensiunea că-mi încurcă iţele. La un moment dat, îmi venea să ies din ascunzătoare şi să-l alung însă numai câteva clipe mai târziu avea să-mi crească şi mai mult pulsul. Tragicul beţiv s-a trezit deodată, parcă în urma unui şoc, şi, după ce a aruncat în jur câteva priviri iscoditoare, a făcut câţiva paşi de felină, reuşind să dispară dincolo de uşa bisericii.

L-am aşteptat la uşă, gândindu-ne să nu intrăm peste el, să nu facă omul vreun infarct. Când a ieşit din biserică şi dădea să-ncuie uşa, subofiţerul care mă însoţea nu s-a mai stăpânit şi i-a şoptit după coloana de unde se ascundea: „Domnul a dat, domnul a luat!” Hoţul mai să leşine de frică iar când ne-a văzut, a scăpat săculeţul cu bani şi a ridicat automat mâinile în sus: „Iisuse…”

Era un infractor dintr-un judeţ vecin. Numai de două luni se liberase dintr-un penitenciar.

A doua zi dimineaţă, am aflat că locotenentul Costinaş nu se putuse duce în pândă la catedrala din Ghelar. Telefonase că avea o indigestie supărătoare. Pânda

fusese, totuşi, executată de lucrătorii postului de miliţie din Ghelar, dar rezultatul…

Şi uite-aşa am avut eu plăcerea să-i aduc preotului de la biserica de pe „6 Martie” un foarte bun meseriaş – lăcătuş să-i repare încuietoarea.

ALEA JACTA EST!

În munca de poliţie, situaţiile ciudate sunt foarte frecvente, însă, ca tocmai victima unei infracţiuni şa refuza ajutorul nostru este să recunoaştem, cel puţin ciudat.

Era pe la mijlocul lunii august, într-o zi toridă, când am fost anunţat de ofiţerul de serviciu să mă deplasez de urgenţă într-un părculeţ din Hunedoara, unde se comisese o tâlhărie.

Am plecat imediat cu maşina. În părculeţ, am găsit un cetăţean între două vârste, solid. Sta lungit pe iarbă, lângă un tufiş. Avea mai multe leziuni la faţă.

— Este nevoie să chemăm salvarea? l-am întrebat eu, îngrijorat, aplecându-mă asupra lui.

— Nu, mi-a răspuns, ridicându-se cu greu în capul oaselor. Sunt accidentat, dar nu e nevoie de salvare, de spital. Am făcut ceva box la viaţa mea. Acum un sfert de oră, am avut prilejul să-mi amintesc că în acest sport mai şi încasezi…

În situaţia în care se afla, tipul mai are şi umor! am reflectat cu oarecare uimire.

— Dar ce s-a întâmplat? L-am întrebat.

— Nu-mi dau seama, mi-a răspuns. Cred că m-am împiedicat…

— Interesant. De cine? am nuanţat şi eu.

— De o buturugă mică ce răstoarnă carul mare, şi-a plimbat el mâna pe lângă corp.

Ori mă ia peste picior, ori este într-o stare de semiagonie, datorită loviturilor primite, mi-am zis.

— Îl cunoaşteţi, său îi cunoaşteţi pe cei care v-au lovit?

— Nu, nu, nu m-a lovit nimeni, mi-a răspuns individul. Şi părea destul de lucid.

Hai, că-i bună! mi-am zis, de astă dată intrigat de-a binelea.

— Vorbiţi serios? Aţi spus că acum un sfert de oră, aţi avut prilejul să vă amintiţi… că aţi încasat…

— Am spus, a recunoscut tipul, dar eu m-am gândit la zilele de demult, când făceam box.

Aveţi actele la dumneavoastră, portofelul, banii?

— Am tot, m-am controlat. Nu-mi, lipseşte nimic.

— Atunci, de ce-aţi rugat un trecător să dea telefon la miliţie că aţi fost tâlhărit?

Îmi pare rău, dar eu n-am rugat pe nimeni să dea un asemenea telefon. Poate m-a văzut cineva lungit şi a crezut: că… dar eu, în afara unei căzături, nu am păţit nimic.

Ce să mai crezi!?

— Cum vă numiţi, unde locuiţi?

— Marin Dragomir. Stau în blocul de vizavi, la apartamentul 12. Mi-a arătat cu mâna. Cred că am avut o criza. M-a ridicat în picioare şi şi-a scuturat hainele de iarba.

— Sunteţi suferind?

— Nu. Poate asta a fost prima criză…

Martori în jur nu erau, iar cetăţeanul care telefonase la miliţie nu-şi dăduse nici numele, nici adresa. Totul mi se părea ca de pe altă lume. După răspunsurile lui, Marin Dragomir avusese o criză, probabil de epilepsie, dar, luându-mă după leziunile pe care le prezenta la faţă, după profunzimea lor, nu prea-mi venea să-l cred.

Mi-a venit o idee:

— Fiind vorba de o criză, nu puteţi rămâne aşa. Aveţi leziuni pe faţă şi poate la cap. E necesară cel puţin o radiografie. Vă rog să poftiţi în maşina noastră. Vă conduc până la spital.

— Nu este nevoie, m-a asigurat Dragomir. Am să mă

duc singur, mai târziu.

— Orice secundă vă poate fi fatală! am insistat. Noi, miliţienii, avem destulă experienţă de la atâtea cazuri şi nu vreau să vă am pe conştiinţă, să regret că nu mi-am îndeplinit cel puţin datoria omenească de a vă acorda primul ajutor. Nu cred că dumneavoastră cunoaşteţi mai bine decât medicii complicaţiile unei comoţii cerebrale, spre exemplu…

— Dar n-am nimic, căuta să se împotrivească Dragomir.

— Asta nu aveţi de unde şti, i-am replicat. Vă duc numai până la spital şi vă las acolo.

Această ultimă perspectivă i-a surâs, lucru pe care l-am sesizat din uşoara lui tresărire. Un lucru începea să-mi devină clar: victima tâlhăriei voia să scape cât mai repede de mine. Asta nu prea era şi pe placul meu. Trebuia neapărat, să mă edific asupra comportării sale bizare şi să-i găsesc un suport logic care să mă pună la adăpost de gândurile mele: aveam de-a face cu victima unei infracţiuni sau cu un bolnav? În plus, când Dragomir se ridicase de jos şi-şi scuturase hainele, îi căzuse dintr-un buzunar al pantalonilor, fără să observe, un zar. Zarul putea fi întrebuinţat la orice fel de jocuri, iar eu m-am gândit că aveam datoria să verific acest aspect.

Vă rog să poftiţi la maşină, l-am invitat pe Dragomir, recuperând zarul în urma sa printr-o aplecare scurtă.

La spital, în timp ce omul meu era supus unui control medical amănunţit, l-am rugat pe un doctor să mă conducă la un laborator în care puteam dispune de un magnet. Amabil, medicul mi-a satisfăcut dorinţa. În momentul în care am dat drumul zarului şi s-a „lipit” de magnet, doctorul m-a întrebat curios:

— Ce-i asta?

— Un zar măsluit! i-am răspuns. Îl folosesc barbugiii care trişează.

— Se poate aşa ceva?

— O-ho! E chiar foarte simplu. Zarul conţine puţin magnet. Când barbugiul vrea să câştige, l-aruncă într-o anumită zonă de pe masă, unde dedesubt este montat un corespondent…

— Tot un magnet! a-nţeles medicul, încântat.

— Exact. Gramul de magnet din zar, este montat numai în latura cu şase puncte, pentru ca deasupra să cadă „la noroc” latura corespondentă ce semnifica cifra unu.

— De ce cifra unu? s-a mirat doctorul.

— Fiindcă la barbut, dubla de unu-unu, sau cum i se mai zice în argou, „Brăila” este zarul cel mai mare.

— Adică, invers ca la table.

— Întocmai.

Ieşit de la controlul medical, Dragomir na prea s-a bucurat când m-a văzut. Credea că plecasem. În prezenţa mea, doctorul l-a mai asigurat încă o dată că leziunile n-aveau să aibă urmări, însă l-a muştruluit puţin:

— Altă dată, i-a făcut medicul cu degetul, să fii mai atent şi să nu mai încasezi pumni ca un sac de box.

— Bine, dar… a încercat să reacţioneze Dragomir ca să mă deruteze.

— Eu doar te-am prevenit, nu l-a slăbit doctorul. Fii paşnic…

— Vă mulţumim, i-am strâns eu mâna medicului, înţelegându-ne din priviri. Bine că n-a fost o criză, fiindcă atunci zarul ar fi căzut altfel…

Am coborât treptele spitalului împreună cu amicul meu Dragomir. Tăcea ca mut. Reţinuse, desigur, vorbele mele. L-am invitat la maşină ca să-l conduc acasă, dar am făcut mai întâi o mică haltă la miliţie. I-am găsit în haină şi al doilea zar măsluit, iar alături, douăsprezece mii de lei şi o notiţă pe care erau înscrise numele Costel D. şi mai

multe sume de bani, totalul fiind de patruzeci şi opt de mii de lei.

A recunoscut că mai juca barbut din când în când, dar nu pe bani

— Cu cine joci? l-am întrebat.

— Cu inşi pe care-i cunosc pe la restaurante.

— Nu reţii nici un nume?

— Nu, că nu mă interesează cine sunt. Joc de plăcere

— Nu mai spune!? l-am privit fix în ochi. Şi „Costel D.”, cine este?

— Eu. Mi se spune şi Costel, iar iniţiala D este de la numele meu, Dragomir.

— Drăguţ, dragă Dragomire, am apreciat eu ironic.

Următorul pas l-am făcut la locuinţa lui. Aici m-au întâmpinat soţia barbugiului şi o surpriză.

— Costel este acasă? am întrebat-o eu din prag.

— Care Costel? m-a măsurat ea.

— Costel Dragomir!

— Pardon! Aici stă Marin Dragomir.

— De ce sunteţi lovită la faţă? Cu cine v-aţi bătut?

— Asta mă interesează pe mine, domnule, a dat ea să închidă uşa.

— Poate că interesează şi miliţia, am scos eu legitimaţia, în timp ce lângă mine şi-a făcut apariţia un coleg ce stătuse în umbră, lângă perete.

— Aa...! Mă scuzaţi, s-a schimbat femeia la faţă, invitându-ne înăuntru în silă. Poftiţi. Ce doriţi?

Având surpriza s-o găsesc bătută pe soţia lui Dragomir, am mizat pe efectul psihologic al vizitei şi am zis rece:

— Doamnă, prezenţa noastră aici şi a soţului dumneavoastră la spital, bătut măr, vă spune de la sine că ştim ce s-a întâmplat. De ce toate astea, când lumea spune că sunteţi o femeie cumsecade?

— Eu sunt, dar el nu, fir-ar al naibii de derbedeu! a-nceput ea să plângă, căzând în capcană. Barbutu’ o să-i mănânce viaţa. Nu vedeţi cum m-au bătut şi pe mine alde Dogaru cu şleahta lui? A venit cu cumnaţii lui, cu doi haldăi de te-apuca frica… Marin a lipsit de acasă toată noaptea, a fost la codoşii ăia. Când a venit, mi-a arătat o servietă. Mi-a spus că a câştigat la barbut şaizeci de mii de lei. M-am crucit! I-am zis: „Ăştia sunt bani necuraţi, Marine, la care el mi-a răspuns că alde Dogaru mai avea să-i aducă patruzeci şi opt de mii de lei. „Dar câţi aţi fost la joc?” „Păi, eu, Dogaru, un inginer de la combinat şi un şef de cârciumă. Mi-a mers mâna şi i-am lefterit pe toţi. „Da’ Dogaru de ce-i dator?”. „Păi, i-am câştigat întâi douăsprezece mii de lei. Apoi, s-a dus acasă şi a venit cu aur, nişte cocoşei ascunşi de pe vremuri de bunică-sa. I-am evaluat la patruzeci şi opt de mii de lei. „Vai de mine, şi unde-s cocoşeii?” „La băiatu’, aici, în buzunar!” mi-a arătat el monedele, apoi a continuat: „Dacă Dogaru nu-mi aduce azi banii, adio aur! Mâine, sunt cu monedele la Timişoara”. „Să nu păţeşti ceva, Marine, Marine! „Mi-a fost frică tot timpul, când am văzut galbenii ăia. „Lasă, femeie, afacerile pe mine; mai bine hai să mâncăm şi apoi fă-mi patul să mă culc că abia mai stau în picioare de obosit ce sunt”. N-am apucat, însă, să-i pun de mâncare că a sunat cineva la uşă. Era Dogaru cu gorilele lui. Au intrat peste noi şi ne-au luat la bătaie, cerându-ne să le dăm cocoşeii şi toţi banii pe care Marin îi câştigase la barbut. Bărbatu-meu le-a dat cocoşeii, dar ceilalţi bani n-a vrut să-i dea, că erau câştigul lui. Dogaru voia toţi banii, pentru că zicea că mai pierduse Marin de încă trei ori, suma ridicându-se la o sută de mii de lei. Soţul meu, profitând de o clipă de neatenţie, a pus mâna pe servieta cu bani şi a fugit afară. Ei au fugit după el şi de atunci nu mai ştiu nimic. Îl aşteptam pe Marin să vină…

— Mda… Şi cine sunt codoşii ăia? am întrebat-o pe femeie.

— Doi adunaţi, soţ şi soţie, care n-au servici, şi se ocupă numai cu treburi de-astea, cu organizarea de jocuri de noroc. Marin spunea că, pentru o zi de joc, pretind trei mii de lei, sumă care creşte dacă-i apucă şi noaptea. Soţul meu lua-l-ar naiba, ţine foarte mult la ei şi de aici i se trag toate belelele…

De ce ţinea Marin la cei doi „adunaţi”, era clar: ei aveau împreună „cărţile” aranjate şi trişorul le dădea separat zece la sută din câştig. Descinderea la locuinţa acestora a demonstrat că sub masa din sufragerie, la care aveau loc „competiţiile”, era montat, în dreptul scaunului pe care-l ocupa de obicei Marin, un mic magnet al cărui rol nu mai este nevoie să fie explicat. Ar mai fi însă de explicat altceva şi anume că, în apartamentul organizatorilor de jocuri de noroc, am găsit mai multe liste cu „sportivii” care trecuseră pe acolo cu sumele câştigate sau pierdute de ei. Iar din şifonierul celor doi soţi, am scos la iveală, în vederea confiscării, treizeci şi ceva de CEC-uri, totalizând peste o sută cincizeci de mii de lei, bani pe care-i realizaseră în urma oneroasei lor îndeletniciri ce dura de aproape trei ani.

Surprize am avut, desigur, şi în locuinţa familiei Dogaru, unde, în loc de şase cocoşei, am găsit optsprezece, toţi fiind ascunşi într-un tub de carton.

Şi, tot aşa, „dansul” a continuat, listele cu sumele amorezaţilor de jocurile de noroc ce se perindaseră prin casa „adunaţilor” reprezentând o mică avere în această cauză.

La doi dintre jucători, indivizi cu funcţii de gestionar li s-au închis unităţile şi, în urma inventarelor care li s-au făcut, au fost descoperite fraude de zeci de mii de lei. Alţi trei jucători erau infractori notorii, banii puşi pe masa de joc provenind din furturi în dauna avutului obştesc sau din speculă.

O recoltă impresionantă pentru un caz în care totul a

început de la comportarea bizară a victimei unei bătăi.

LOGICA INVERSĂ

Duminică. Îl dublam pe ajutorul ofiţerului de serviciu. Rolul meu era să mă ocup de cazurile mai deosebite care erau reclamate. Deodată, m-am trezit în birou cu un cetăţean cu părul alb, supărat şi foarte agitat.

— Mi s-au furat clasoarele de timbre! a căzut el pe scaun epuizat. Ce mă fac? L-au podidit lacrimile. Credeţi că le mai putem găsi?

— Da, am zis. Dar numai dacă vă liniştiţi şi-mi relataţi împrejurările în care au dispărut.

— Aş dori un pahar de apă, dacă se poate…

— Imediat…

După ce-a băut, bătrânul s-a mai liniştit, apoi a început să povestească:

— Sunt arhitect de meserie, iar dumneavoastră sunteţi tânăr şi n-aţi fost pe meleagurile astea când erau numai barăci şi când eu am proiectat primele blocuri în Hunedoara. Mă mândresc cu acest lucru ca şi cu tot ceea ce am mai făcut. După pensionare, n-am putut să mă despart de acest oraş. M-am legat de el cu tot sufletul… Ca şi de timbre. Vă rog să nu vă miraţi. Arhitectura şi timbrele m-au pasionat toată viaţa în egală măsură, numai că pasiunea timbrelor e mai veche. Colecţionez mărci poştale de când eram mic. Sunt membru al Asociaţiei filateliştilor din România. Corespondez cu filatelişti din toată lumea. Soţia mea mi-a înţeles această pasiune, nu s-a supărat văzând că toate economiile noastre se duc pe timbre, pe coliţe şi pe diverse taxe poştale. Aceste clasoare cu timbre erau toată averea noastră, dar nu ştiu dacă le mai vedem… L-au podidit din nou lacrimile. Nu vă imaginaţi ce valoare are colecţia mea… Inegalabilă!

L-am întrebat:

— În bani, la cât s-ar ridica valoarea?

— În jur de o jumătate de milion! mi-a răspuns omul Tot ce-am avut, tot ce-am câştigat, numai în timbre am băgat

„Hm, ce sumă!” m-am gândit. În copilărie avusesem şi eu pasiunea timbrelor şi, doamne, ce mult ţineam la timbrele mele, la clasorul meu. Ca să-mi pot spori colecţia, adunam banii de cinema pe care mi-i dădea mama sau vindeam sticle goale, pe ascuns, fără să ştie ea. Aproape în fiecare noapte visam numai timbre şi râvneam la toate colecţiile copiilor mai înstăriţi. Cumpăram şi eu de la ei, după cum îmi dădea mâna, câte o serie de timbre pe care le aveau în dublu exemplar sau câte o marcă mai deosebită, dar atât. Fericirea cea mai mare pentru mine, era când, fără să am un sfanţ, câştigam timbrele la jocuri, îmi aveam ciuda mea pe copiii grăsulii, care mâncau numai salamuri scumpe şi şuncă de Praga, şi care-şi înmulţeau colecţiile de timbre de-ţi luau ochii. Pe aceştia îi „frigeam” la joc cât puteam, fiindcă ştiam că părinţii lor au bani berechet, nu ca mama. Ajunsesem prin clasa a şasea. Colecţia mea se-mbogăţise şi ea. Şi totul era parcă normal, dar odată, un prichindel din cartier, Cristian, dat dracului la fotbal (ne „înnoda” picioarele la toţi), s-a îmbolnăvit subit când i s-a furat, în parcul C.A.M.-ului, clasorul. Părinţii lui erau tot ceferişti ca mama şi destul de amărâţi. Nu fusesem de faţă la scenă, dar când am auzit că fusese internat la Spitalul nr. 2 C.F.R. şi am aflat şi de ce s-a îmbolnăvit, am înţeles imediat ce suferinţă era în sufletul lui. Am hotărâi atunci să-l salvez, că el era mic, şi, despărţindu-mă cu lacrimi de clasorul meu, m-am dus la el la spital şi i l-am oferit în dar. Bucuria lui Cristian a fost nemărginită. O jumătate de oră a stat cu braţele încolăcite de gâtul meu, iar în aceeaşi zi s-a şi externat şi am plecat acasă împreună de la spital. Fugise, de fapt, căci el n-avea nevoie de injecţii şi de pastile, ci numai de clasor! De la această întâmplare, prichindelul îmi devenise cel mai bun prieten. Mi-a declarat că intră în „garda mea personală*

dacă îndrăzneşte cineva din cartier să mă bată sau să-mi facă vreun rău. Aveam şi eu duşmani, rivali, cum se întâmplă şi-n copilărie, dar când eram cu Cristinel nimeni n-avea curajul să se apropie de mine, căci, mic cum era, mai toţi copiii îi ştiau de frică. Avea o tehnică aparte. Când nici nu te aşteptai, te pomeneai cu un pumn între ochi, de vedeai numai stele verzi, iar dacă nu-i reuşea figura, te făcea să-l alergi până prindea momentul şi-ţi punea o piedică de artist, de cădeai în frezǎ, cum ziceam noi. Pe el însă nu puteai să-l prinzi niciodată, căci alerga numai în fente, cu ruperi de ritm sau opriri bruşte, încât, până la urmă, renunţai că-ţi făcea limba cravată, vorba lui. Amintiri…

Cunoscând deci ce-nseamnă pasiunea pentru timbre, am înţeles perfect durerea cetăţeanului din faţa mea, care nu renunţase nici la bătrâneţe la mirajul mărcilor poştale. Ca să nu mai vorbim de valoarea reală a colecţiei sale. Cu gândul la anii copilăriei, la întâmplarea cu prichindelul năzdrăvan, l-am comparat atunci, în suferinţa lui, pe acel om trist, cu un Cristian înaintat în vârstă… Am decis să fac tot ceea ce-mi stătea în puteri ca să-l ajut să-şi recupereze clasoarele. L-am întrebat:

— Când vi s-au furat?

— În cursul zilei de ieri sau azi-noapte. Ieri dimineaţă, am plecat în vizită cu soţia, la o soră de-a ei la Haţeg. Ne-am întors numai acum o jumătate de oră şi clasoarele nu mai erau.

— Aţi găsit uşa locuinţei forţată?

— Nu. Cred că hoţul a avut chei potrivite. Din acest motiv, bănuiesc că este unul din prietenii mei, sau dintre colecţionarii din ţară care mi-au intrat în casă şi-au făcut schimburi de mărci cu mine. Altcineva n-avea cine să ia mulajul cheilor.

— Poate că nu-i, totuşi, chiar aşa, am spus eu, incluzându-i în calcul şi pe hoţii versaţi care fură din

locuinţe, cu chei potrivite.

— Ba, nu, era sigur de el bătrânul. Clasoarele de timbre au fost furate numai de cineva care le-a cunoscut valoarea şi care acum se delectează cu ele sau poate chiar intenţionează să le treacă graniţa.

— Altceva n-a mai dispărut din casă?

— Nimic. Un aparat de radio „Mamaia”, pe care l-am cumpărat acum o săptămână…

Interesant! mi-am zis eu. Pasionatul filatelist era atât de orbit de perspectiva sumbră a pierderii colecţiei sale, încât un aparat nou de radio „Mamaia” la el era „nimic”.

Pentru mine avea mare valoare faptul că hoţul luase, pe lângă inestimabila colecţie de timbre, şi aparatul de radio. Inversând logica bătrânului, mă frapa tocmai faptul că hoţul înhăţase şi aparatul de radio. Concluzia pe care am tras-o a fost că hoţul nu cunoştea valoarea unei colecţii de timbre, ci valoarea aparatului de radio, care pentru el reprezentase mult mai mult decât o nenorocită de colecţie. După părerea mea, infractorul nu făcea parte din categoria prietenilor păgubaşului sau a colecţionarilor de timbre bănuiţi de el.

— Să mergem până la dumneavoastră acasă, să cercetez şi eu apartamentul, i-am spus bătrânului. Altfel mă edific la faţa locului.

— Vă rog, vă rog…

Supoziţia mea a devenit aproape certitudine, când am văzut locuinţa. N-avea decât lucruri fără valoare, în orice caz nu dintre cele care-i tentează îndeobşte pe hoţi.

— Uitaţi, am întocmit aici o listă cu numele, prenumele şi adresele tuturor prietenilor mei şi ale colecţionarilor care mi-au intrat în casă, a vrut gazda să mă ajute.

Spre stupefacţia bătrânului şi a nevesti-sii, am respins ajutorul.

— Nu mă interesează. Să-mi spuneţi doar atât: cine v-

a vizitat în ultima săptămână, după ce aţi cumpărat aparatul de radio. Mă refer la alte persoane, nu la prieteni de-ai dumneavoastră.

Bătrânului i-a căzut buza a plâns.

— Are oare vreun sens?

— Bineînţeles, am replicat râzând forţat. Dacă doriţi clasoarele…

Arhitectul s-a uitat cu mirare la mine, apoi la soţie. N-a reuşit să articuleze un cuvânt.

— Numai instalatorul, a spus în locul lui nevastă-sa.

— Îl cunoaşteţi?

— Cum nu! s-a însufleţit bătrânu' ştiu şi unde locuieşte. Am fost acum trei zile după el, de l-am luat de acasă, că ne lăsase baltă cu lucrarea. E burlac. Stă într-o garsonieră la etajul opt, în blocul turn de lângă agenţia CEC. în „O.T".

— Aha, la G1.

— Exact. Oare el să fie? mă privea colecţionarul ca pe un salvator de vieţi omeneşti.

— Vom vedea, am zis. Până când soţia dumneavoastră pune de-o cafea, cred că am şi venit cu clasoarele…

— Doamne, ce fericire! mi-a sărit bătrâna de gât sărutându-mă de parcă de-acum ar fi fost treabă sigură, aşa cum apucasem eu să afirm. Dar aproape c-aş fi băgat mâna-n foc c-aveam dreptate.

După ce, conduşi de arhitect, am găsit garsoniera instalatorului, mi-am lipit urechea de uşă şi am ascultat dacă se aud zgomote. Din cameră, răzbăteau încet acordurile unei melodii. Poate chiar de la aparatul furat! mi-am zis. N-am trecut direct la acţiune. Dorind să ştiu cu cine am de-a face, am stat de vorbă cu administratorul blocului şi cu câţiva locatari. Am aflat că instalatorul mai suferise trei condamnări pentru furturi în dauna avutului particular, că era beţiv şi foarte periculos, nepregetând să-l

amenințe cu cuțitul pe administrator când îi atrăsese atenția că nu plătise întreținerea de șapte luni.

L-am luat cu noi pe administratorul blocului și încă un membru din comitetul de locatari, urcându-ne în lift ca să ajungem la garsoniera instalatorului. La etajul opt, când am ieșit din lift, instalatorul tocmai voia să închidă ușa garsonierei și să plece în oraș.

— De ce mi-ai luat timbrele, mă, derbedeule? nu s-a putut stăpâni păgubașul, încleștându-și pumnii.

Reacția instalatorului a fost că a intrat repede în garsonieră, închizând iala pe dinăuntru.

— De ce nu v-ați stăpânit? m-am supărat eu pe păgubaș.

— N-am știut că va reacționa așa, mi-a răspuns omul ci o mină vinovată. Dar nu putem intra peste el?

Ce să intri? De dincolo de ușă, se auzea cum instalatorul se baricada cu scaune, mese și cu ce mai avea prin casă.

— Dacă intrați peste mine, mă arunc de la balcon! A strigat el. Am certificat de nebun!

— N-are sens, i-am vorbit eu aproape de ușă. E mai bine să deschizi și să limpezim lucrurile fără tam-tam.

— Nu ține, mi-a răspuns el cu limba cam încleiată. Am certificat de nebun și mă arunc de la balcon. Eu voi ajunge ca Fifi-înaripatul, iar tu ca polițist vei intra la pușcărie.

Ascultă, i-am strigat. Ești răspunzător de viața ta și-apoi, singur ai spus că ai certificat de nebun… Vino-ți în fire și deschide ușa. Nu-ți fac niciun rău.

— Sanchi! Da’ dosaru’ pe care-l închei pentru furt, ăsta nu e un rău?

— Nu e atât de mare decât dacă te-ai arunca tu de la balcon, i-am zis. Fără să vrea, îmi mărturisise deja că el comisese furtul.

— Mai bine mă omor, decât să ajung iarăşi la puşcărie, sunt sătul de ea.

— Poate că o să scapi cu o pedeapsă mai uşoară, dacă predai aparatul de radio şi timbrele, am încercat eu să-l aduc la un numitor convenabil.

— Nu aparatul, ci timbrele! a şoptit păgubaşul, scuturându-mă de mânecă. Dă-l dracului de aparat!

— Lasă că vă cunosc eu, mai bine mă arunc cu ele de la balcon, s-a auzit de dincolo vocea instalatorului.

— Tot e bine, m-a privit într-o dungă colecţionarul. Bine că le are. Doamne…

— Ce sens are? m-am adresat hoţului. De ce nu vrei să rezolvăm problema în mod paşnic, fără să mai facem circ?

— Nu vreau, fiindcă vreau să termin cu viaţa şi-am să mă arunc de la balcon.

— Uite, am o propunere, am mai încercat eu o variantă. Noi ne retragem pentru un timp, iar tu să scoţi afară, lângă uşă, aparatul de radio şi clasoarele cu timbre. Le predăm proprietarului, iar pe tine te aştept mâine la miliţie ca să dai o declaraţie.

— Nu înghite băiatu’! Când am să crap uşa, tu ai să bagi piciorul, ca să intri înăuntru.

— Nu, nu, am zis, joc cinstit. Poţi să te uiţi de la balcon. Ai să mă vezi jos.

— Zexe! Era bine garnisit instalatorul cu expresii de argou. Laşi pe altcineva în locul tău…

Nu se va întâmpla aşa ceva, te rog să mă crezi. Nimeni nu-ţi doreşte răul.

— O fi, dar eu mi-l doresc singur şi, dacă nu credeţi, coborâţi şi uitaţi-vă în sus, la balconul meu…

Nu s-a mai auzit apoi niciun zgomot. Aveam toate motivele să cred că nu era întreg la minte, băutura fiind un factor foarte primejdios care ajută bolnavul psihic în

luarea celor mai ciudate decizii. Dacă păgubaşul nu s-ar fi grăbit din uşa liftului cu afirmaţia lui… Am trimis doi oameni jos, să vadă ce se întâmplase. Curând s-au întors. Se ţineau cu mâinile de cap. Numai în chiloţi, instalatorul făcea echilibristică pe balustrada balconului, având într-o mână o sticlă de băutură din care trăgea câte-o duşcă.

— Se aruncă până la urmă, mi-a spus unul dintre ei. E nebun de-a binelea.

M-am dus la un telefon şi am raportat situaţia ofiţerului de serviciu, cerându-i să ia legătura cu compania de pompieri şi să-mi trimită de urgenţă o grupă cu plasă elastică de salvare. Prompţi, pompierii au sosit în câteva minute. La indicaţia mea, au desfăşurat plasa elastică sub balconul instalatorului care – şi continua numărul de echilibristică spre uimirea mulţimii care se adunase acolo ca la circ. În timp ce militarii ţineau plasa de salvare, am urcat la etajul opt cu şeful pompierilor şi i-am strigat instalatorului să deschidă uşa. N-avea decât să se arunce acum la etaj, i-am zis. Mai bine era însă să deschidă cuminte uşa.

— Lăsaţi-l, mi-a zis şeful gărzii de intervenţie a pompierilor. Dacă se otrăveşte sau îşi taie venele!

— Oricum, îl salvăm, am zis. Şi i-am făcut semn însoţitorului meu să spargem uşa. Ne-am luat amândoi avânt şi, din prima izbitură, uşa a cedat. Am dat la o parte masa şi scaunele şi ne-am repezit în cameră, apoi la balcon. Instalatorul nu era nici în cameră, nici pe balcon şi nici jos, în plasa de salvare. Mă aştepta calm, în bucătărie, turnându-mi şi mie un pahar de coniac.

Când am deschis uşa bucătăriei, a rânjit şi m-a invitat să iau loc.

— Doar nu eram tâmpit să mă arunc de la balcon, mi-a zis. În tinereţe am lucrat la circ, aşa că…

— Nu mă internează ce-ai fost şi de ce n-ai rămas om, am zis. Mă interesează aparatul de radio, şi clasoarele.

— Aparatul l-am vândut azi-dimineaţă, în restaurantul „Metalul”, iar timbrele sunt sub pat, că n-a vrut nimeni să mi le cumpere.

L-am condus la miliţie unde am finalizat cercetările. A doua zi, am fost invitatul colecţionarului de timbre şi al soţiei sale. M-au delectat ceasuri întregi, plimbându-mă prin toată lumea cu ajutorul imaginilor dantelate. La plecare, „Cristian” cel bătrân, drept mulţumire m-a îmbrăţişat, m-a sărutat şi mi-a dăruit un clasor cu timbre. Şi eu mi-am spus că-l meritam încă din clasa a şasea, de când îl salvasem pe tizul păgubaşului de acum.

NOAPTE BUNĂ, DOMNULE LOCOTENENT!

Într-o seară, târziu, plecând obosit de la miliţie m-am oprit împreuna cu un coleg la o bere. După ce am zăbovit cam un ceas în grădina restaurantului, ne-am îndreptat fiecare spre casele noastre. Ajungând în faţa casei locuinţei mele, m-a întâmpinat un bilet pe care era scris: „Domnule locotenent. Daţi urgent un telefon la birou maiorului Moldovan. Marin”.

Ce s-o fi întâmplat? m-am întrebat. Mai devreme cu o oră şi ceva, mă despărţisem de şeful meu. Vreun dosar, m-am gândit. De altfel, nici nu eram chemat la serviciu. Trebuia doar să dau un telefon.

În blocul meu nu era telefon decât la administraţie şi cum aceasta era închisă m-am dus la cabina din apropierea cinematografului din oraşul muncitoresc. Acolo erau, de fapt, două cabine telefonica. Apropiindu-mă grăbit de cabine, am zărit un tip brunet, care mi s-a părut că nu se comportă prea civilizat cu unul din posturile telefonice.

În jurul cabinelor nu era nimeni, iar locul era puţin cam prea întunecos pentru scopul în care fuseseră instalate. Dându-şi seama că mă apropii – eram civil – individul a început să moşmondească ceva la aparatul lângă care se afla. Receptorul era pus în furcă. Apropiindu-mă mai bine, am văzut un bărbat cam la patruzeci de ani care umbla cu o şurubelniţă să desfacă aparatul din suport.

— E defect? am întrebat eu, părându-mi-se suspectă comportarea lui.

— Da! mi-a răspuns el în treacăt. Observase probabil că eram cam tinerel. Dar celălalt?…

— Nu ştiu! mi-a răspuns de astă dată tăios. Dacă vrei să vorbeşti, grăbeşte-te, că sunt de la telefoane. Le ridicăm pentru revizie. Mi-a arătat cu un gest indiferent o geantă de la picioarele lui, în care mai erau încă două aparate de

telefon.

— Vă mulţumesc! am zis. Spulberându-mi-se toate bănuielile de până atunci, m-am apropiat de un aparat.

— Dar, repede, că mai trebuie s-ajungem şi noi pe-acasă! m-a îmboldit omul.

— Repede, repede! Vă mulţumesc!

Am intrat imediat în cabină. Am format numărul de telefon de la miliţie şi i-am cerut ofiţerului de serviciu, care făcea şi pe centralista, să-mi dea legătura cu maiorul Moldovan. Primind legătura, m-am prezentat şi l-am întrebat ce s-a întâmplat.

— În legătură cu arestatul de azi, cel cu dosarul pentru conducere în stare de ebrietate, mi-a zis şeful. Face tărăboi mare în arest şi spune că nu se astâmpără până nu-i vine anchetatorul. I-ai zis ceva? I-ai promis ceva?

— Nu.

— Vino până aici, oricum. Vrea să-ţi vorbească. Am crezut că-l pot linişti eu, dar el te vrea pe tine neapărat.

— Am înţeles. Vin imediat.

Am pus receptorul în furcă. Când m-am întors, omul de la telefoane o luase la fugă. Abia atunci am realizat că era hoţ. Auzind cine sunt şi… Am luat-o după el cât m-au ţinut picioarele. Hoţul, care avea un avans considerabil faţă de mine şi dovedea „suflu” de sportiv, nu jucărie, a cotit la stânga şi, după două sute de metri, a traversat bulevardul intrând în parcul stadionului municipal. Eu, după el…

Reuşisem să reduc din distanţă, însă hoţul era acum ascuns printre boscheţi. Am devenit prudent; întâmplarea se petrecea la scurt timp după povestea cu huliganul de la restaurantul „Corvinul”. Am scrutat zona în care dispăruse. Am observat câteva mişcări ale crengilor şi am început să mă apropii. Mă gândeam să iau ceva în mână, să caut o piatră cu care să mă apăr, când, deodată, m-am trezit cu o somaţie. Era cât pe-aci să-mi stea inima-n loc.

— Stai! Stai că trag!

Emoţionat, m-am oprit şi am încercat să mă întorc. Nu te întoarce, că trag! Mâinile sus. Am auzit un ţăcănit de pistol armat.

Iată-mă şi cu mâinile-n sus, tremurând de ciudă.

— Ai cuţit box, rangă, ai ceva? m-a întrebat din spate o voce pe care parcă o mai auzisem undeva.

— N-am nimic, am răspuns.

— Nicio mişcare, tâlharilor că miliţia vă lichidează pe toţi!

Când am auzit cine era în spatele meu, mai să leşin.

— Sunt locotenentul… am spus, lăsând mâinile-n jos!

— Mâinile sus! am primit o nouă comandă severă de avertisment, întoarce numai capul.

Mi-am întors capul într-o parte.

— Da bine, tov. locotenent, vă ţineţi de glume d’astea …

Auzi! Eu fugeam după hoţ, eu eram somat şi tot eu mă ţineam de glume!…

Când m-am întors cu faţa la miliţianul supărat, l-am îmbrăţişat ca pe un colac de salvare:

— Nea Verza…

Plutonierul-adjutant Verza, fost şef al plutonului de pază al Miliţiei Capitalei, cum îi plăcea lui: să-şi amintească, s-a oţărât de-a binelea.

— Bucureştean de-al meu şi nu poţi să-mi dai şi mie sfoară că şefu’ face testări d-astea?

— Ce testări, nea Verza?

— Hai, lăsaţi, nu umblaţi cu… Celălalt, din tufiş, cine-i?

— E hoţ! E spărgător de telefoane! Nu ştiam cum să-I explic mai repede situaţia.

— Lozinci pentru adormit copiii, a căutat nea Verza cu privirea aprobarea însoţitorului său, aprobare pe care a

primit-o imediat.

În parcul stadionului „Corvinul”, se comiseseră mai multe tâlhării în acea vreme, însă eu un ştiusem că şeful miliţiei îi muştruluise zdravăn pe agenţii de ordine că nu-şi fac datoria cum trebuie şi că Verza şi însoţitorul său tocmai făceau pândă în parc.

Când a înţeles că şeful nu mă trimisese acolo ca să testez vigilenţa agenţilor de ordine… Verza a fluierat imediat din ţignal solicitând ajutoare. Miliţian bătrân. L-a adăpostul întunericului, hoţul putea să ne scape. Aşa că îşi chemă subordonaţii din posturile vecine.

Am încercuit zona cu toţii şi am început să strângem laţul. La un moment dat, am auzit glasul hoţului dintr-un tufiş:

— Nu trageţi că mă predau! Nu trageţi!

— Ieşi afară? Arată-te!…

— Hoţul a ieşit cu mâinile sus, tremurând. I s-au pus cătuşele, a fost percheziţionat şi condus la miliţie.

— Să fiu al dracului, te-am luat drept *guguştiuc!* Mi-a mărturisit infractorul pe drum. Da’ ai baftă, neamule, cu caru’!

— Poate că avea dreptate în ce priveşte apariţia neaşteptată a miliţienilor din pază generală, dar în ceea ce privea geanta cu telefoanele furate, nu fusese chiar baftă. Geanta dispăruse… Oricât o căutaserăm, împreună cu el, degeaba.

— Ai venit? m-a întâmpinat maiorul Moldovan.

— Dă, dar nu cu mâna goală!

M-am întors şi am deschis uşa. Infractorul, condus de Verza de la spate, a păşit în birou. Moldovan, ce să zic, s-a bucurat că prinsesem un hoţ. Dar îl prinsesem?

— Dacă n-ai geanta cu telefoanele şi şurubelniţe, adio probe! Omul e uns cu toate alifiile, ăsta e plin de condamnări, de altfel le-a înşirat singur. Cu poveşti, nu poţi

trimite pe nimeni în instanţă. Dacă nu găsim geanta… Nu trebuia să-l luaţi şi pe el când aţi căutat-o. A fost o greşeală. Unul ca ăsta ştie bine ce-nseamnă să nu fie păzite corpurile delicte.

— Da, dar cine şi-ar fi închipuit că n-o s-o găsim! Apoi, era în drum şi…

— Indiferent. Trebuia să te duci singur. Trebuia să găseşti un martor, doi, să întocmeşti un proces-verbal… – Mda, i-am dat eu dreptate şefului. Ştiind că n-am găsit geanta, omul ne poate juca în foi de viţă la tribunal.

— Păi, vezi? Dar tot mai e o şansă ca să-l înfundăm, chiar dacă nu găsim geanta! Am tresărit bucuros de soluţia care-mi venise î*n* minte. Îi ridică amprentele de pe aparatul de telefon pe care a-nceput să-l desfacă şi-l trimitem în judecată pentru tentativă de furt!

Amprentele oricum trebuie ridicate. Chiar şi în cazul c-ai fi găsit geanta. Cu ce să susţinem probaţiunea în lipsa martorilor oculari? Dar infractorul, atâta timp cât n-avem geanta şi şurubelniţa, nu va fi deranjat de amprentele tale. E de-ajuns să nu nege c-a intrat în cabina… o să spună, dimpotrivă, că a intrat ca tot cetăţeanul cinstit să dea un telefon.

Am zâmbit.

— Unde să dea telefon şefu’? Nu-i de aici, iar în carneţelul din buzunar n-are notat nici un număr de telefon din Hunedoara.

— La informaţii… Poate chiar la miliţie! A zâmbit maiorul. 03… 05… 07… 08. Le ştie toată lumea.

M-am dezumflat.

— Aveţi dreptate. Ce ne facem? Mi-ar părea rău să ne scape. L-am prins cu atâtea emoţii… Numai eu ştiu ce mi-a făcut Verza.

— Lasă asta acum. Du-te la arest şi vezi ce vrea nebunul ăla. Pa urmă, om mai vedea.

— Credeţi c-o să reuşim ceva?

— Nu prea sunt semne şi, după cartea lui de vizită, e posibil să fi operat cu un complice care a stat în umbră, să ţină tira.

— Eu n-am văzut pe nimeni.

— Poate că n-ai fost atent, poate că prezenţa unui *guguştiuc* n-a deranjat prea mult. Dovada, faptul că hoţul avea pregătită minciuna de la telefoane.

— Şefu', îl mai prindeam eu, dacă?…

— Dragă, asta trebuie să-nţelegi! A ridicat din urmări maiorul.

— Deci, presupuneţi că a luat geanta complicele şi nu cineva care a venit între timp la telefon!?

— Da, şi mi-ar plăcea mai mult să fie aşa, căci am avea mai multe şanse să scoatem numele complicelui de la hoţ, pe câtă vreme, în cealaltă variantă, caută acul in carul cu fân.

— Just! Dă Doamne să fie aşa!…

Am plecat. Când am ajuns jos, infractorul pe care-l arestasem în cursul zilei făcea încă tărăboi, bătând cu pumnii şi cu picioarele în uşa celulei. Nu putea dormi nimeni.

— Să vină anchetatorul! urla. Să vină anchetatorul.

— Uite c-a venit! Eşti mulţumit? am deschis eu uşiţa de observaţie.

— Mulţumit, s-a potolit brusc infractorul. O satisfacţie deosebită i s-a întipărit pe chip. Acum, pot să dorm şi eu liniştit, a mai zis. Apoi s-a urcat în patul lui şi s-a întins relaxat. De ce eu să fiu arestat şi să dorm aici, iar anchetatorul să doarmă acasă? Mulţumit…

Subofiţerul de lângă mine l-a privit cam ciudat.

— E nebun! Eu am crezut că e ceva urgent, în legătură cu ancheta.

Am închis uşiţa tăcut, primind de dincolo un „Noapte bună, domnule anchetator! Noapte bună, copii!"

— Ce cretin! şi-a aranjat cascheta subofiţerul. P-ăsta trebuie să-l ducem la expertiză.

— Nu-i nebun, face pe nebunul.

— Dar mai mult vrea să-şi bată joc de mine, am spus eu. Nu se-mpacă cu gândul c-a pus mâna pe el un puşti.

— Ce figură! s-a strâmbat subofiţerul!

Cu astfel de „figuri” se obişnuieşte, cu timpul orice anchetator. Asta e. Trebuie să ai multă răbdare, mult calm şi să suporţi tot felul de lucruri care nu-ţi plac. Cei mai mulţi infractori sunt grosolani, te provoacă, înjură, urlă, ameninţă… Trebuie să dai dovadă de stăpânire, să rămâi tot timpul deasupra condiţiei lor promiscue, să fii om şi să tratezi drept oameni toate măştile de jivine care se perindă prin birourile în care lucrezi. Dar, asupra trăsăturilor acestor figuri am să mă opresc mai pe larg cu ocazia relatărilor altor cazuri.

Acum eram preocupat de omul care luase geanta hoţului de telefoane. M-am chinuit toată noaptea, împreună cu maiorul Moldovan, să-l „încurcăm” pe hoţ. Voiam să-l determinăm să ne spună dacă avusese complici. După cum ne aşteptasem, însă, hoţul fiind de-a dreptul „oţelit” de asemenea încercări, n-am reuşit. Era de undeva, din regiunea Cluj. Afirma că la Hunedoara sosise tocmai în seara când *căzuse*. Venise, zicea el, să se angajeze la combinat. Bilete de tren nu avea. Călătorise clandestin… Mă rog, putea să spună că le aruncase şi nu mai ştia unde totuna ar fi fost.

— Cu cine-ai venit la Hunedoara?

— Singur, nu v-am spus? Nu cunosc pe nimeni aici. Ce mă tot hingheriţi cu atâtea întrebări, când am recunoscut că am furat două telefoane până să mă prindă dom’ locotenent.

— Da, dar n-ai precizat de unde le-ai furat? tot mai încerca Moldovan.

— De aici, din oraş, de la două cabine, nu v-am spus!?

— Cam în ce zonă, pe unde vine, ce magazine ai văzut pe acolo?

— Nu ştiu! se ţinea foarte tare infractorul. V-am spus că nu cunosc oraşul. Aseară am pus prima dată piciorul în Hunedoara! Dacă mă întrebaţi şi unde am fost prins, nu ştiu decât că era un părculeţ şi n-aş putea să vă duc niciodată acolo.

Infractor versat, clujeanul evita foarte abil şi cea mai mică greşeală. Ştiind că n-aveam geanta cu telefoanele, nu voia să ne indice cabinele de unde le demontase pentru a nu ne da ocazia să facem o reconstituire, ceea ce ar fi însemnat o probă împotriva lui. Afirmaţia că nu cunoaşte o raşul şi mai ales că locul unde fusese prins era un părculeţ demonstra că încă din timpul anchetei îşi plănuia depoziţia pe care avea s-o facă-n instanţă, retractând declaraţia de recunoaştere a faptelor dată în faţa noastră. Parcul „Corvinul” este cel mai mare din oraş. Hoţul ar fi putut să-şi dea seama de asta nu numai după faptul că-l văzuse, ci şi după cât fugise prin el şi ce zonă mare fusese încercuită ca să fie prins. Dacă infractorul avusese vreun complice, acum mustăcea fericit în sine de prezenţa de spirit a celuilalt, care, în loc să fugă şi el şi să ne atragă atenţia, şezuse ascuns şi apoi luase tocmai obiectul care-l interesa cel mai mult, dispărând fără urmă cu obiect în tot.

L-am lăsat pe hoţ într-un birou, sub pază. Somn nu-mi mai era. Oboseala o simţeam doar în oase, spiritul mi-era foarte treaz. Am continuat şi mai înverşunat asaltul. Mă angajasem într-o bătălie pe care n-aveam voie s-o pierd.

Cine munceşte în numele dreptăţii nu lucrează în niciodată doar pentru sine.

Miliţia regiunii Cluj ne-a comunicat că infractorul se eliberase de circa două săptămâni din penitenciarul Gherla. Nu existau însă niciun fel de date că, în acest timp, ar fi comis şi alte delicte. Era doar suspect. Flerul îmi

spunea că mai comisese el şi altele. N-avea bani, nu se dusese să muncească. Din ce să fi trăit? în lipsă de altceva, din câteva fise de telefon. Dacă scăpa acum, scăpa probabil şi de altele pe care le-ar fi mărturisit numai sub stare de arest şi în condiţiile unei anchete riguroase.

Am plecat împreună cu locotenentul-major Adrian Picuş să inspectăm telefoanele publice din oraş. Picuş, care răspundea de furturile comise în dormitoarele comune şi care mă poreclise Cadane, mi-a aruncat şi-n noaptea aceia una în stilul lui:

— Nu înţeleg de ce eu. Marele Alb, care mă ocup de treburi complicate în incinta tribului de nefamilişti, am fost aruncat… în stradă, unde indienii mei ocolesc telefoanele ca să nu se curenteze.

— Eu ştiu? M-am prefăcut compătimitor. S-ar putea ca complicele hoţului să fie tocmai dintre… tribalii tăi şi-atunci o să vedem pe unde ai să scoţi cămaşa în faţa şefului. O să-ţi ia sceptrul.

— Nu-i nimic, o să-l primesc pe cel al Marelui Urs şi o să fiu atunci respectat de toţi indienii din oraş. Să fii tartorul spărgătorilor nu-i de colea.

— Da, dar până să te reabilitezi, nu ştiu dacă-ai să mai fumezi cu şeful din pipa păcii.

Ne-am aprins amândoi râzând câte o ţigară. Alţi ofiţeri de la judiciar fuseseră trimişi să facă investigaţii, încercând să dea de cel care eventual luase geanta hoţului. Fuseseră instruiţi în acest sens şi sectoriştii şi agenţii de ordine. Eu şi Picuş urma să depistăm telefoanele la care se dăduseră lovituri, un ofiţer criminalist urmând să caute şi să releve amprentele din cabinele respective, printre ele posibil să fie şi cele ale hoţului.

Am dat mai întâi pe la poştă, de unde am luat o listă cu locurile unde erau instalate în oraş telefoanele publice şi ne-am aşternut la drum. După ore în şir de alergătură, am găsit şase telefoane lipsă în diferite puncte ale

oraşului. Comunicând la poştă constatarea, am aflat că patru dintre ele fuseseră luate de lucrătorii de la telefoane, fiind defecte, strâmbate şi urmând a fi reparate în atelier. Celelalte două, de la gară, nu figurau în evidenţa lor.

Ofiţerul criminalist a ridicat mai multe urme digitale de pe suporturile rămase de la cele două telefoane. Ne-am întors sfârşiţi la miliţie, în aşteptarea răspunsului dacă între aceste urme erau şi amprentele hoţului. M-am dus să văd ce mai face omul meu, dacă se hotărâse să fie mai Comunicativ. Când am intrat în birou, s-a ridicat în picioare.

— Să trăiţi! m-a privit el lung, observând cât eram de hotărât. Aţi mâncat ceva pe ziua de azi?

— Nu, m-am trezit răspunzându-i. N-am mâncat de ieri de la prânz.

— Tot e bine. Eu însă n-am mâncat nici ieri. A schiţat un gest de durere la stomac. Dumneavoastră aveţi bani, pe când eu!

Cuvintele sale m-au muiat puţin. L-am mustrat în gând pe subofiţerul care-l păzise că nu se gândise să-i aducă ceva de mâncare de la arest.

— Şi cam ce-ai dori să mănânci? l-am întrebat.

— Orice! mi-a zâmbit el. Iacă, dacă doriţi să vă dezvălui şi un secret, aş prefera salam.

I-am dat bani subofiţerului să cumpere o pâine şi o jumătate de kilogram de salam.

— Ce secret? Nu eram prea curios. Ştiam că nu mâncarea urma să-mi aducă mărturisirea de care aveam nevoie.

— N-am niciun complice, mi-a spus. Geanta a luat-o tot vreun *şut*. Dar cu toate că e aşa cum vă spun, încep să-mi pierd speranţa c-o să-mi surâdă norocul până la capăt.

— Mai concret!

— Sunteţi tânăr şi foarte inimos în meserie, ceea ce

reprezintă un mare handicap chiar şi pentru un hoţ bătrân.

— Acesta e secretul?

— Da. Insistenţa dumneavoastră!

— S-ar putea să ai dreptate într-un fel, dovadă că am găsit amprentele unde ai demontat cele două telefoane, însă marele secret este altul, că niciun hoţ n-o poate duce aşa la infinit. Până la urmă, tot i se-nfundă.

— Nu-i chiar aşa, a exclamat el convins. Depinde şi de omul pe care-l ai în faţă. Dar unde mi-aţi găsit amprentele?

— Unde-ai demontat telefoanele.

— Asta am înţeles, dar pe unde sunt cabinele telefonice?

— N-are rost să-ţi spun. Cunoşti foarte bine oraşul.

— Da, a recunoscut el, însă trebuie să vă gândiţi că aş fi putut să dau vreun telefon de-acolo, nu? Vedeţi, vreau să vă ajut!

A sosit subofiţerul cu mâncarea. Poate că altul, în locul meu, nu i-ar mai fi oferit-o, după ce hoţul… lobase aşa de frumos, „acoperindu-şi" amprentele printr-o simplă afirmaţie: vrusese să dea un telefon. În plus, nici măcar nu eram sigur că ofiţerul criminalist îi va găsi amprentele între celelalte. I-am întins, totuşi, pachetul cu mâncare.

— Te rog, oameni suntem, l-am invitat eu căutând să-mi ascund supărarea…

— Singur, nu, m-a refuzat el. Ştiu că nici dumneavoastră n-aţi mâncat… Amândoi, dacă vreţi.

Vorbele lui m-au tulburat. Poate eram prea obosit, dar mi se părea că individul, în felul lui, avea un dram de omenie în el.

— Eu am să mănânc acasă, i-am spus.

— Păi, cine ştie când o să fie asta! Dumneavoastră nu plecaţi acasă până n-o rezolvaţi cu mine. V-am spus că mi-am dat seama că sunteţi un ofiţer zelos. Hai, vă rog…

— Nu, nu. Ia dumneata.

— Eu, singur, nu. M-aş simţi jenat faţă de dumneavoastră. Ştiu că n-aveţi chef, ca şi mine, că vă vine greu în ce situaţie sunteţi, dar trebuie să prindem puteri, ca să continuăm. Vreţi să fiţi mai slab decât mine?

Am izbucnit în râs.

— Hai, vă rog! a insistat el de parcă eu aş fi fost, invitatul lui. Trebuie să mă-nţelegeţi şi pe mine, zău, nu pot să-mi vând pielea atât de ieftin! Fac şi eu ce pot ca să scap şi trebuie să profit de plăcinta oferită de binevoitorul care mi-a luat geanta. Şi dumneavoastră, să fiţi în situaţia mea, aţi face la fel. Credeţi că mie îmi place la puşcărie? Când sunt acolo, zic mereu că dacă ies am să mă las, iar când sunt afară, îmi vine greu să mă hotărăsc să m-apuc de muncă undeva. Nu mai ştiu să trăiesc printre oameni, ca toţi ceilalţi. Aşa că prefer hoinăreala. Până intru din nou la zdup. Şi tot aşa…

— Ar trebui totuşi să-ncerci să regăseşti şi celălalt drum, am zis. Am fost surprins singur de tonul amical cu care-i vorbeam”.

— Uite, a zis el. Acum, îmi spun: dacă scap, mă apuc de muncă chiar de mâine. Dar, ştiu eu?! Poftă bună, domnule locotenent!

— Poftă bună! i-am urat şi eu, şi ne-am apucat să mâncăm.

— Ar merge şi-o ceapă, zău, înfuleca bravul meu partener.

— Vinee!…

— L-am trimis pe subofiţer până la arest.

Mâncam şi ne uitam unul la celălalt, zâmbind, făcând câte o glumă. Adevărat zaiafet. După ce-om mânca, potopul!…

— Auziţi? îi trăgea tare cu ceapă, comeseanul.

— Încă de mic, ronţăiam eu salamul zgârcios.

— Ştiţi ce calcule făceam noi la penitenciar, când ne-aşezam aşa, la poveşti, după o masă bună?

— O masă bună la?…

— Ei, când mâncam mai pe săturate! Din pachete.

— A-ha! Ce calcule făceaţi?

— Că un anchetator de treabă şi-ar umple garderoba cu ţoale scumpe, cât a dat el din buzunar de mâncare la hoţi.

— Şi ţigări, am completat eu.

— Hă! De ţigări nu mai vorbim! Că cei mai mulţi renunţă la mâncare, da la ţigări, ba. În penitenciar, se fac afaceri mari dacă ai ţigări şi cine să-ţi trimită pachet.

— Zău? m-am prefăcut eu că nu ştiam.

— Da. Unii d-aia nu mai încap pe uşă când ies din penitenciar. Ăştia sunt *boşii*!

— Zău?

— Daa… Pe lângă porţia lor de hrană, măi mănâncă una sau două de la cei care-şi vând mâncarea pe ţigări.

— Şi cam care e preţul?

— Un pachet de „Mărăşeşti” contra masa de prânz pe trei sau cinci zile. Depinde cum îi arde buza fumătorului…

— Tu fumezi?

— Mamăă! Am făcut la foame…

— Şi de ce nu mi-ai cerut nicio ţigară până acum?

— Păi, eu de unde să vă dau de mâncare? a râs prietenos hoţul.

— Hai, lasă-te de…

— Nu v-am cerut din motive tactice. Nu mai are pe „jos” vreo ceapă?…

— Cred că da.

L-am trimis pe subofiţer să mai caute una.

— Ziceam că nu v-am cerut ţigări din motive tactice, a reluat hoţul, fiindcă dumneavoastră ştiţi ce-nseamnă o

ţigară dată la timp şi cum ea dezleagă câteodată limba hoţului. Este?

— Aşa o fi, dacă zici, însă după mine tot probele dezleagă cel mai bine limba hoţului.

— Asta, da! m-a aprobat el imediat. Eu de ce aştept probe? Cu mâncare şi cu ţigări…

— Bine, atunci ţigară n-o să-ţi mai dau, m-am prefăcut eu că mă supăr.

— Dom, locotenent, ce naiba'! s-a oprit el din mâncat. Sunteţi un anchetator de treabă…

— Ce înţelegi tu printr-un „anchetator de treabă"?

— Aşa, ca dumneavoastră, care vă place meseria şi nu vă gândiţi că vă „subţiaţi" garderoba, dând de mâncare şi ţigări la unul şi la altul ea mine. Aceştia sunt şi cei mai buni anchetatori.

— Ţi se pare că sunt tare naiv, aşa-i?

— Nu. Anchetatorul care se poartă omeneşte cu infractorul – cu cine merită bineînţeles, nu cu *jagardelele* – obţine şi cele mai multe avantaje în anchetă. Asta v-o spun eu!

— Şi de unde ştiu eu că tu meriţi? l-am privit pişicher.

— Eu, dom' locotenent sunt cinstit. Eu nu fac pe cinstitul ca alţii. Eu am spus că am furat cele două telefoane şi că aştept să-mi dovediţi. Altfel, tot cinstit vă spun că n-am să recunosc nimic.

— Bine, dacă tu înţelegi că asta-i cinste… atunci, ia a doua ceapă.

— O mănânc, că joc cinstit, a continuat el iar să-nfulece.

După ce-am terminat masa, i-am dat o ţigară şi m-am dus să văd ce mai făcuse ofiţerul criminalist.

— N-am găsit nicio amprentă de-a lui printre urmele ridicate de la gară. Doar pe telefonul lângă care-a abandonat geanta şi-a fugit. Ce să-ţi fac, îmi pare rău…

Dar mie! Mi se spulberase ultima posibilitate de probă. Ce era de făcut? Încotro s-o iau? Uitasem complet de colegii de la judiciar care fuseseră trimişi în oraş să facă investigaţii. Uitasem, şi datorită faptului că nici unul nu se întorsese din oraş ca să-mi aducă vreo veste. Dar iată că, tocmai când mă frământam mai tare, apăru căpitanul Cojocaru, încărcat ca o albină după o trudă de o zi.

— Ai baftă cu caru', mi-am adus eu aminte de vorbele hoţului când l-am îmbrăţişat pe Cojocaru văzând cu ce venise.

— Eu, sau tu? m-a privit el vesel.

— Amândoi! Pentru asta, am să te propun la primă!

— Prima la dreapta sau la stânga?

— Lasă asta, până atunci ai un coniac mare de la mine. Unde-ai găsit geanta? Cine-i omul?

— Omul stă într-un bloc, vizavi de cabinele telefonice de unde-a fugit hoţul. A văzut scena de la balcon. A coborât în stradă şi, observând că geanta rămăsese singură, a săltat-o cât ai zice peşte.

— Are telefoanele-n ea?

— Păi, cum! Sunt făcute însă ferfeniţă, că le-au demontat copiii lui.

— Cum l-ai dibuit?

— M-am dat în vorbă cu copiii de pe acolo. Un băieţel, Florin, se lăuda că taică-său o să monteze o cabină telefonică în casă. Restul…

— Am înţeles, am zis. Poveste veche, dar excelentă. Coniacul îl ai.

— Şi-acum ce facem? m-a întrebat nerăbdător Cojocaru. După câte mi se pare, am şi eu o constatare penală!

Mda. Tot furt.Ală de vizavi de telefoane l-a furat pe hoţ. Drăguţă chestie.

— Este? îmi place şi mie.

— Cred c-o să-i trimitem pe-amândoi în judecată.

— E şi normal, dacă eu am făcut constatarea! s-a umflat în pene Cojocaru.

— Ia-i, te rog, o declaraţie amănunţită hoţului tău, că eu abia aştept să discut cu celălalt.

Am luat geanta şi am intrat victorios în biroul meu.

— Acum, ce mai zici? am pus-o eu pe masă. Iată şi probele!

Hoţul s-a apropiat de masă şi după ce a pus mâna pe geantă şi a răsucit-o pe toate părţile, a zis:

— Asta, nu e a mea! A mea avea fermoar, asta este fără. A mea era mai deschisă la culoare.

— A-ha! Iar crezi că poţi să mă minţi!?

Mă săturasem.

— Nu, dom' locotenent, a zis el foarte serios. Citiţi declaraţiile pe care le-am dat şi în care o descriu exact cum vă spun şi acum. Dacă vreţi, vă fac şi-o schiţă.

Revăzând în minte declaraţiile pe care le dăduse, mi-am amintit că într-adevăr, o descrisese cum afirma acum. La atâta abilitate, nu mă aşteptam. Parcă-şi elaborase în timpul fugii un întreg plan, de inducere în eroare a urmăritorului tinerel care-l alerga. Acum pusese şi mâna pe geantă… îmi venea să-mi trag o palmă. Nu trebuia să fac asemenea greşeli elementare. Dumnezeule, cât aveam să mai fiu un începător?

Fie vorba între noi, aş fi putut să neg că pusese mâna pe geantă în birou, dar la gestul lui de *jagardea* nu puteam răspunde printr-un gest tot *de jagardea*.

Am luat o lupă şi, am început să examinez atent interiorul genţii pentru a găsi urme digitale. El pusese mâna pe geantă în exterior. Dacă-i găseam amprentele în interior…

I-am aruncat în treacăt o privire şi-am observat că nu

mai era în apele lui. Aşa, comisare, m-am îmbărbătat eu în gând. Caută! Tot umblând cu, lupa, am dat peste un ditamai buzunar interior, pe care ar fi trebuit să-l văd cu ochiul liber de cum deschisesem geanta. Dacă n-aş fi fost atât de tulburat... Am băgat mâna şi am scos cu grijă din buzunar două bilete de tren. Erau din seara precedentă. Călătorise cu acceleratul Timişoara-Hunedoara. Vagonul doi, locul unsprezece.

În faţa privirii mele pe sub sprâncene, hoţul a tresărit.

— Ai venit de la Timişoara, ai?

— Eu? s-a strâmbat el. Eu am venit de la Cluj!

— Degeaba minţi. Pe bilete, se vor găsi precis amprentele tale.

— Din moment ce nu e geanta mea, nu se poate aşa ceva. Căutaţi alte probe, domnule locotenent, s-a aşezat el, superior, picior peste picior.

— De-acum încolo, nu mai e o problemă! am zis.

L-am dat în primire la doi subofiţeri şi am plecat grabnic, uitându-mă la ceas.

M-am întors după două ore cu controlorul de bilete de la acceleratul Timişoara-Hunedoara, care în seara precedentă avusese în responsabilitate vagonul doi. El îmi spusese că, înainte cu o seară, pe locul numărul 11, ce venea în primul compartiment al vagonului, stătuse un tip brunet, bine legat, dar cam prost îmbrăcat, care dormise tot timpul. Când îl trezise la Hunedoara, după ce coborâse toată lumea din tren, tipul strigase, buimăcit de somn: „N-am furat nimic! N-am furat nimic!” I se păruse foarte curios, aşa că-i reţinuse bine figura.

Am găsit încă trei bărbaţi asemănători la fizic şi la înfăţişare cu hoţul de telefoane şi am procedat la o recunoaştere din grup, înainte de a-l introduce în grup. Infractorul, simţind prăpastia, a vrut să-mi întindă mâna. L-am refuzat.

— Secretul pe care vi l-am „ghicit” eu, văd că-l deţineţi, m-a flatat totuşi el.

Ceferistul a intrat în biroul în care erau aşezaţi în linie cei patru bărbaţi. L-a indicat fără şovăire pe hoţ.

— El este! El a adormit în tren şi, când l-am sculat, a strigat…

— Eu sunt, eu sunt, a dat hoţul din cap, învins, arătând cu mâna că ajunge. Apoi, către mine: Ce să fac, domnule locotenent, n-am avut baftă să intru de mâine la serviciu. Intru data viitoare…

Referitor la celălalt hoţ, care-i furase geanta cu telefoanele, am hotărât să nu-l mai trimitem în judecată. Omul avea şi o situaţie familială foarte grea. Personal, mi se părea chiar o inechitate să trimitem doi inşi în judecata pentru furtul aceloraşi telefoane. Unul pentru furt în dauna avutului obştesc, iar altul pentru furt în dauna avutului particular. La ce bun al doilea om trimis în judecată, când particularul era tot… avutul obştesc, căci geanta nu făcea două parale?! Soluţia, poate discutabilă pentru unii, ne-a fost confirmată ca justă, echitabilă, de către Procuratura locală Hunedoara.

Terminând de redactat actele procedurale, l-am condus pe infractor la arest. Eram amândoi foarte obosiţi.

— Ştiu că acum mergem fiecare la „casele” noastre, mi-a spus hoţul cu ochii trişti, intrând în celulă. Noapte bună, domnule locotenent!

M-am întors spre el şi, după ce l-am privit câteva clipe, i-am întins tăcut pachetul meu de ţigări.

O STRÂNGERE DE MÂNĂ

În ziua când trecusem pentru prima oară pragul miliţiei din Hunedoara, noul meu şef, maiorul Moldovan, până să ţină şedinţa oficială până când urma să fim prezentaţi celorlalţi, – noi, tinerii ofiţeri –, mă condusese prin toate birourile din clădire şi-mi făcuse cunoştinţă cu viitorii mei colegi. Fiind în sectorul destinat judiciarului, maiorul mi-l prezentase într-un birou pe căpitanul Gheorghe Popa, un ofiţer foarte priceput în meserie. În încăpere mai era cineva, un tip bine legat, cu o figură surâzătoare. Dădusem mâna cu ofiţerul şi cu tipul. Acesta din urmă îmi surâsese şi eu crezusem că era tot lucrător de miliţie. După ce dădusem mâna cu el şi mă cam strâmbasem un pic de durere, căpitanul Popa mi-a zâmbit, spunându-mi:

— Dumnealui nu este miliţian, dar într-un fel este *de-al nostru. E spărgător*.

Privind la hârtia de pe biroul căpitanului, care reprezenta un imprimat tip pentru avertisment, îmi dădusem seama de gafă şi-mi cerusem scuze pentru stângăcia mea. Tipul surâzător, cu care dădusem mâna, fusese chemat pentru a i se da avertisment că nu era încadrat în câmpul muncii, fiind predispus la comiterea unor acte antisociale. Am dat mâna cu un infractor. Ei, ce să faci, se mai întâmplă!

— Da’ bine, dom’ şef, reacţionase el, eu nu pot să strâng mâna unui locotenent, unui coleg de-al dumneavoastră?

— Ba da, făcuse Popa, dar dacă nu mergi la lucru, n-o să-ţi mai întindem asemenea mâini calde…

În fine, timpul trecuse. Mica mea stângăcie era uitată de mult. Preocupările mele profesionale şterseseră de mult amintirea unor astfel de întâmplări fără importantă.

Într-o după amiază, plecând de la serviciu, m-am

întâlnit chiar la ieşirea din clădirea miliţiei cu căpitanul Popa care era tare amărât şi obosit.

— Vi s-au înecat corăbiile? l-am întrebat eu glumind.

— Aşa s-ar zice, m-a luat el pe după umeri. O tâlhărie nenorocită. Trebuie să-l scot pe autor şi din fundul mării dacă acolo se ascunde.

— Aş putea să vă ajut cu ceva?

— Ştiu şi eu?! Poate cu o idee, dacă ai răbdare să-ţi povestesc. Mergem la una mică?

— Cu plăcere.

Ne-am ales un local liniştit şi, la o masă, într-un colţ, l-am ascultat cu atenţie pe colegul meu mai în vârstă.

— Tâlhăria s-a comis acum trei seri, lângă gară. Un bătrân de prin părţile Vasluiului a venit la fiica sa care este căsătorită şi lucrează cu soţul aici, la Hunedoara. Fata şi cu ginerele au insistat ca bătrânul să nu plece noaptea cu trenul că n-avea cine să-l ducă la gară, ambii soţi lucrând în schimbul trei. Bătrânul a ţinut-o pe-a lui, spunând că se descurcă. Şi a plecat de unul singur la gară. A întrebat mai multe persoane cum se ajunge la gară şi, deşi i s-a părut că de-o bucată de drum era urmărit de un bărbat, n-a dat atenţie faptului. Când a intrat pe o alee mai întunecoasă, s-a trezit cu urmăritorul că-l strânge tare de mână şi-l ameninţă cu cuţitul. Bătrânul a încercat la început să se opună, însă de frică s-a lăsat până la urmă condus într-un tufiş. Aici, agresorul i-a luat portofelul. Avea înăuntru actele, o mie de lei şi biletele de tren. I-a mai luat apoi ceasul de la mână şi haina de piele.

— Bine, dar n-a ţipat, n-a strigat?

— Deloc. Frica de a nu fi omorât a fost prea mare. De-acolo, bătrânul a venit direct la miliţie.

— Semnalmente, ceva?

— Un bărbat în jur de patruzeci de ani, brunet şi îmbrăcat cu un fâş de culoare închisă.

— Întunericul.

— Da.

— Altceva, nimic?

— Poate doar un singur lucru care-ar mai avea valoare. După cum spune bătrânul, agresorul avea o forţă neobişnuită. Cică l-au trecu apele când tâlharul l-a strâns de mână.

Am tresărit.

— Şi până acum, nimic, nici un suspect?

— Ba da. Am cernut prin „sită” toate podoabele care ar fi putut comite o asemenea faptă, dar n-am ajuns încă la niciun rezultat. Cine ştie ce „vizitatori” necunoscuţi avem în oraşul nostru şi de unde or fi venit.

— Infractorii comunicaţi de alte organe de miliţie au fost verificaţi?

— Toţi, dar… nimic.

— Dar pe cel cu care am dat eu mâna, când v-am cunoscut prima dată?

— Care?

L-am ajutat să-şi aducă aminte.

— A, da! Bică! Şi-a luat serviciu în combinat. Dar, mai ştii?

— Dacă luăm în consideraţie relatarea bătrânului, am început eu să-mi expun punctul de vedere, pun pariu la cota unu contra o mie că Bică este.

Căpitanul Popa m-a privit surprins. I-am explicat:

— Când am dat atunci mâna cu el, m-a strâns aşa de tare, de era să-mi dea lacrimile. Şi n-a făcut o glumă, asta-i puterea lui obişnuită…

— Eu n-am dat noroc cu el niciodată, a zis căpitanul. Bică, Bică! Nu cumva tu, Bică!…

— De atunci, am zis eu, am mai dat mâna cu sute de oameni, dar n-am mai întâlnit o asemenea forţă.

— Ce-ai de gând să faci în continuare, azi după-

masă? m-a întrebat aşa, deodată, ofiţerul Popa.

— Să vă ajut, i-am zis intuind ce urma.

Bică nu se afla la serviciu, îşi luase două zile recuperare pentru a-şi vizita nişte rude în comuna Turdaş. Am plecat după el. L-am găsit nu la rude, ci la o fostă concubină cu care chefuia. Acolo era şi haina de piele a bătrânului. Când m-a văzut, mi-a întins mâna, dar eu am retras-o pe a mea ca de teama unui scurt-circuit.

— Dânsului trebuie să-i „mulţumeşti” de data asta, i-a arătat spre mine căpitanul Popa. Merită o strângere de mână.

CRONOMETRUL INVIZIBIL

Îmi plăceau muzica, teatrul, sportul, literatura. Vedeam toate spectacolele din oraş. Aveam un cerc de prieteni în anturajul cărora mă simţeam minunat, clipele petrecute, în compania lor zburând pur şi simplu. Câţiva dintre prieteni aveau autoturisme şi nu pregetam niciodată, când aveam timp liber, să-i însoţesc în plimbări prin împrejurimi într-o zonă renumita de altfel pentru bogăţiile sale turistice. Cu alţi amici, care călătoriseră prin Europa şi chiar pe alte continente, mă întâlneam în faţa unei ceşti de cafea, făcând şi eu ocolul lumii prin intermediul diapozitivelor color ce-mi dezvăluiau lucruri de-a dreptul fascinante. Îmi plăcea foarte mult să-i ascult, să-mi dea detalii asupra imaginilor şi evenimentelor, deseori plecând la serviciu, dimineaţa, direct de la Luvru, Ermitaj, Zwinger, Prado sau… coborând din Capela Sixtină, Turnul Londrei, zgârie-nori…

Dar cu fetele cum stai dragul meu? mi-aduc aminte că m-a întrebat odată mama într-o scrisoare. Nu i-am răspuns. Aveam o prietenă, o fată drăguţă, foarte inteligentă, Aurora. Ne simţeam bine împreună şi niciodată nu reuşeam să epuizam un subiect, întotdeauna aveam prea multe lucruri de discutat. Mi-aduc aminte că într-o duminică după-amiază o invitasem la restaurantul Corvinul. Ne simţiserăm minunat. Pe la mijlocul serii, am plecat de la local să facem o plimbare prin oraş. Afară se lăsase întunericul. Lângă restaurant, în valea care duce spre centrul oraşului, se afla un parc superb, odihnitor, din care plutea o mireasmă îmbietoare de liliac înflorit. Ţinându-ne de mână, am luat-o încet pe una din aleile asfaltate ale parcului, gândindu-mă cum să facem să rupem o creangă de liliac, fără să ne surprindă cineva. În jurul nostru nu era nimeni şi mi-am aprins liniştit o ţigară.

— Ce facem? Rupem sau nu rupem o creangă? mi-a

zis Aurora cu vocea ei cântătoare.

— Dacă ne prinde miliţia?…

Am râs amândoi şi tocmai mă pregăteam să săvârşesc mica nelegiuire când, deodată, au apărut de după tufişurile uleioase, trei indivizi. În razele retrase de lumină ce răzbăteau din pantă, de la restaurant, am, putut, să disting că indivizii se aflau într-o stare „euforică”, iar unul dintre ei eliberase deja, printr-un ţăcănit, lama unui cuţit.

— E-a noastră gagica! am auzit un glas răguşit. Apoi, râsete golăneşti.

Pericolul era iminent. Aurora s-a lipit de mine speriată, strângându-mă cu putere de braţ. N-aveam pistolul la mine. Am calculat că degeaba aş fi făcut uz de calitatea mea de ofiţer de miliţie şi le-aş fi arătat huliganilor legitimaţia. Brutele erau hotărâte să violeze o fată, motiv pentru care şi pândiseră după boscheţi. Singura şansă de scăpare era lupta. Trebuia să-mi dovedesc agilitatea. Trebuia să-i păcălesc în vreun fel, pentru a răsturna raportul de forţe.

Aurora purta nişte pantofi cu toc înalt, cu toc-cui, cum era moda pe atunci, şi o geantă studenţească, cu toartă lungă, care flutura în mers pe după umăr imprimându-i eleganţă.

— Nu-ţi fie teamă! i-am şoptit. Fata tremura ca varga. Ei trebuie mai întâi să scape de mine. Îţi arunci pantofii din picioare şi geanta şi, în momentul când am avansat spre ei şi l-am pocnit pe primul, ai şi rupt-o la fugă cât le ţin picioarele. Ai auzit?

— Bine, a îngăimat Aurora vânătă la faţă. Dar să nu te taie!

Derbedeii înaintau spre mine unul lângă altul, cel cu cuţitul fiind ultimul din stânga.

— Meşteree, nu ne dai şi nouă un foc? mi s-a adresat, cam de la trei metri, cel din direapta.

Ţigara o aveam în mâna dreaptă. Într-o fracţiune de secundă, mi-a venit ideea să bag mâna în buzunarul din stânga al hainei, unde ţineam pachetul de „Carpaţi” şi să frământ în palmă mai multe ţigări.

— Cu plăcere, i-am răspuns celui care-mi solicitase focul, făcând doi paşi spre el.

Când s-a aplecat spre ţigara mea, l-am lovit sec, cu palma întinsă, la carotidă, iar cu mâna stângă i-am aruncat tutunul în faţă celui cu cuţitul, care se pregătea să mă lovească.

— Ahh! a gemut cel lovit la carotidă, căzând în genunchi.

— Nu mai văd! s-a-ncovoiat cel cu cuţitul, ducându-şi mâna liberă la ochi.

Profitând de poziţia ce mi-o oferea cel cu cuţitul, i-am aplicat rapid o mişcare sambo, imobilizându-i mâna în care ţinea arma albă, mişcare pe care am dublat-o cu o lovitură dură de genunchi în plină bărbie.

— Aaah! i-a căzut imediat huliganului cuţitul din mână şi s-a prăbuşit în iarbă lângă un tufiş.

Am ridicat cuţitul de jos, ca să fie dezarmarea completă, şi, când să mă ocup de al treilea muşteriu, am constatat că acesta demarase scăpărându-i călcâiele.

N-avea rost să mai fug după el. Aveam în mână doi dintre huligani, inclusiv pe cel mai periculos, cel cu cuţitul.

Mi-am adus aminte de Aurora şi privind în urmă, pe alee, nu i-am zărit decât pantofii şi geanta.

— Auroraa! Auroraa!

— Mi-a răspuns de undeva de departe, din stradă, unde era lumină. Biata fată, alertase disperată doi cetăţeni. I-am imobilizat cum se cuvine pe huligani şi, cu ajutorul celor doi cetăţeni, i-am condus la miliţie.

Ofiţer de serviciu era căpitanul Zamfir, un şugubăţ.

— Bine, măi, comisare, m-a luat el în primire privind

la picioarele desculţe ale Aurorei (fetei i se umflaseră picioarele şi n-o mai încăpeau pantofii), tu în loc să desculţi fetele acasă şi să le spui poveşti până s-adoarmă, le aduci desculţe la miliţie, la ora asta?

— Am crezut că-s ceva magazine de încălţăminte pe aici! nu prea i-am gustat eu poanta.

— Este! Şi… chiar de damă, mi-a arătat el cu capul spre încăperea de alături.

În „camera de triere”, cum o numeam noi, se afla, un hoţ care fusese prins de un agent de ordine cu un geamantan de pantofi de damă.

— De unde? l-am întrebat pe subofiţer.

— A spart magazinul de încălţăminte de lângă turnuri, mi-a răspuns subofiţerul. E cunoscut, a mai trecut pe la noi.

— Şi dânsul? Cu ce problemă? Martor? am arătat eu spre un cetăţean care scria ceva la o masă, cu spatele la noi.

— Nuu… Vai de capul lui! a oftat subofiţerul. A fost tâlhărit acum două ore, mai exact, pe la 19,20, în spatele cinematografului „Tineretului”.

M-am apropiat de om. Când s-a întors cu faţa la mine am văzut sângele şiroindu-i din obrazul drept ce îi fusese crestat de o lovitură de cuţit aplicată fără milă.

— Câţi au fost? l-am întrebat.

— Trei sau patru, mi-a răspuns privindu-mă aiurit. M-au luat prin surprindere…

— V-aţi luptat cu ei?

— Da! Au vrut să-mi dea cu ceva tare în cap, dar m-am ferit şi m-au nimerit peste braţul stâng. Apoi, nu ştiu, că a urmat lovitura de cuţit.:

— Aţi reuşit să reţineţi figura vreunuia dintre ei?

— Nu, că era întuneric.

— Ce v-au luat?

— Opt sute de lei şi ceasul de la mână: Dar bine că nu m-au omorât…

— Ce marcă avea ceasul?

—„Pobeda”, cu o curea maro. Ceasul bun, nimic de zis, dar cureaua era arsă, lângă cataramă, gata să se rupă. Am ars-o din greşeală când am trecut prin secţie pe la turnătorie. Am atins-o de un banc…

L-am lăsat pe om să-şi scrie în continuare reclamaţia şi m-am dus în camera ofiţerului de serviciu, unde huliganii erau încătuşaţi cu mâinile la spate.

— Ai ceas? l-am întrebat eu pe cuţitar, de faţă fiind şi Aurora.

— E şi normal, mi-a răspuns el pe un ton zeflemist. Dumneavoastră n-aveţi?

— Ce marcă, are?

— Habar n-am. Nu mă interesează marca, mă interesează să meargă…

— Întoarce-te!

S-a întors. Când i-am ridicat mâneca stingă, am simţit cum mă ia un fior cald pe şira spinării. Cureaua ceasului, care avea culoarea maro, era arsă lângă cataramă. Mâna agresorului fiind încătuşată la spate, i-am sucit-o puţin ca să văd şi marca ceasului.

— Dar ceasul tău merge bine, nu glumă!

Marca „Pobeda”. O „Pobedă” care stătuse la orele 19, 23! Acest lucru demonstra că autorul principal al tâlhăriei se afla în faţa mea, ceasul victimei blocându-se exact la ora şi momentul când omul primise peste braţul stâng acea puternică lovitură cu un corp dur.

Aurora nu înţelegea despre ce era vorba, dar simţeam că-i plăcea jocul, că-i plăcea meseria mea şi-mi urmărea curioasă fiecare gest, ascultând totul ca o pisică la pândă.

L-am întors pe agresor cu faţa şi, uitându-mă la

ceasul meu, i-am zis:

— Mda… La orele nouăsprezece şi douăzeci şi trei de minute, în spatele cinematografului „Tineretului”, împreună cu el, am arătat către al doilea infractor, şi cu cel care a fugit, aţi tâlhărit un cetăţean pe care aţi vrut să-l loviţi în cap şi căruia, până la urmă, i-aţi tăiat obrazul cu cuţitul!

Aurora a rămas înmărmurită.

— Tu l-ai tăiat pe om cu cuţitul! i-am arătat eu lama cuţitului ce purta încă urme de sânge.

— Minciună! a strigat infractorul. Cuţitul are pete de vopsea roşie. Am răzuit cu el rama unui geam. Apoi, nu vedeţi cum le umflaţi: „… Nouăsprezece şi douăzeci şi trei de minute!” Păi, ce, miliţia are cronometru invizibil?

— Noi nu, dar tu ai! i-am răspuns tâlharului cu dezgust, desfăcându-i ceasul de la mână. Priveşte! E… vizibil?

Aurora s-a apropiat şi a privit şi ea ceasul.

— E ceasul omului tâlhărit! am lămurit-o eu. Cetăţeanu-i alături…

În continuare, s-a format o echipă operativă, din care eu am lipsit că aveam de condus o fată acasă. Până dimineaţa, a fost prins şi arestat şi al treilea tâlhar.

Plecând de la miliţie aproape de miezul nopţii, când nimeni nu mai era pe stradă, m-am descălţat şi eu, ca să fiu în ton cu prietena mea. Şi nu-mi mai rămâne să vă spun decât că, după sărutul de „noapte bună”, Aurora mi-a spus că niciodată n-avea să mai poarte pantofi cu tocul cui… Oare s-o fi ţinut de cuvânt?

AGENDA TELEFONICĂ

Locotenentul Baciu de la judiciar, colegul meu de promoţie, a revenit într-o zi la mine nespus de bucuros. Reuşise, după mai multe zile de alergătură, să dea de urma unui falsificator de librete C.E.C. care se dovedise destul de abil, operând cu un buletin de identitate furat.

— Bravo! am zis. Dacă e cumva şi cel pentru care avem trei reclamaţii…

— Chiar el e, ma asigurat Baciu. I-am dat de urmă… tocmai la Cluj.

— Atunci, încă o dată felicitări! mi-am terminat eu fraza. Vrei să finalizăm dosarul împreună?

— Da, am probe suficiente ca să poată fi arestat.

— Să le vedem, l-am invitat pe Baciu să ia loc. Apoi, mi-am aruncat ochii prin dosar.

Într-adevăr, erau destule probe din care rezulta indubitabil vinovăţia infractorului. Fuseseră luate şi probe de scris. Se observa foarte clar aceeaşi „mână”, atât pe libretele C.E.C. falsificate, cât şi pe foile de restituire completate de individ.

— Îţi place? m-a întrebat Baciu încrezător.

— Până aici, jos pălăria! am zis. Totuşi, trebuie făcută expertiza grafologică. Ea reprezintă, de fapt, proba ştiinţifică în acuzare şi…

— Nu la asta m-am referit, m-a întrerupt colegul meu cu acelaşi aer de satisfacţie. Dacă-ţi place… lucrarea”?

— N-am cuvinte. Ai dat o lovitură de maestru. Cred că şeful tău te-a felicitat.

— Nu numai el, ci şi şeful cel mare… Mi-au încredinţat deja un alt caz. Un caz dificil: spargerea magazinului alimentar din Ceangăi, de acum o lună. Acela la care s-a spart vitrina. S-au furat bani şi mărfuri în valoare de şaptezeci de mii de lei.

— Am auzit… O spargere „grea” într-adevăr.

— Sper să-l dibui şi pe-ăla. De la un timp, îmi cam ies pasienţele. Sunt în mână bună…

— Bioritmul, am zâmbit eu. Nici nu mai este cazul să-ţi urez succes.

Baciu a ieşit din birou, zâmbitor şi el, iar eu am rămas cu dosarul. Ceva mai târziu, îl aveam în birou şi pe falsificator, un tânăr prezentabil, cu o privire inteligentă şi un aer jovial. Intrând, mi-a întins mâna şi s-a recomandat, Nelu Găvenea, apoi s-a aşezat, fără să-l poftesc, pe scaun. Nu mi-a plăcut atitudinea lui. Între un anchetator şi un infractor sunt alte reguli, alte raporturi. Am trecut însă peste asta. M-am făcut că nu observ nimic nici când mi-a cerut un foc ca să-şi aprindă ţigara. I l-am oferit blajin, deşi ştiam că avea brichetă. Tatona, căuta să câştige o anume superioritate. Nu mai fusese niciodată arestat până atunci, însă părea foarte versat. La ce ţi-e bună superioritatea, m-am întrebat, atâta timp cât vinovăţia ţi-e de netăgăduit?! Ca anchetator cu experienţă, am dedus că individul mai avea şi altceva pe suflet şi în legătură cu lucrul acela voia el să pară nevinovat… Rămânea în sarcina mea să descopăr lucrul acela, însă trebuia să-mi aleg urmele cu multă grijă. Reflectând mai atent, am ajuns la concluzia că armele le alesese el. Mă rog… Am acceptat duelul şi m-am plasat în umbra locului doi pe care mi-l Oferise Nelu Găvenea.

— Am făcut-o, am făcut-o! Este?…

— Se mai întâmplă…

— Îmi pare bine că mă-nţelegeţi, i-au sclipit ochii lui Găvenea. Sunteţi un băiat tânăr şi de treabă. Vedeţi… Cum să spun?… Am greşit. Am încercat şi eu trei falsuri. Da’ gata! Nu mai fac, pentru că eu n-am mai făcut la viaţa mea ceva urât. Sunt sigur că mă înţelegeţi, nu-i aşa?

— N-am niciun motiv să nu te cred, i-am zis în timp ce el şi-a mai aprins o ţigară fără a cere permisiune. Eu

sunt mulţumit că-ţi recunoşti faptele. Văd că le şi regreţi.

— Le regret. Le regret din toată fiinţa mea, s-a repezit el. Dacă am să vă spun că am fost şi un an student la drept…

Ei, nu mai spune! am tresărit eu.

— Ştiu că dumneavoastră sunteţi student la drept. La fel ca domnul Baciu, colegi…

— Şi de ce-ai întrerupt?

— Nu m-am ţinut de carte, a oftat Găvenea. M-am luat cu altele: hoinăreli, filme, ceaiuri… Acum îmi pare rău, da? asta e, ce să fac!

— Te-ai angajat undeva?

— Temporar.

— Ai lucrat şi-aici, în Hunedoara?

Infractorul a făcut o scurtă pauză. Nu-i cădea bine.

— Am lucrat o lună la combinat, acum vreo trei ani, a răspuns el. Era greu…

— Şi, va să zică, ţi-au plăcut meleagurile astea? am strecurat eu o aluzie.

Găvenea a înghiţit în sec.

— Ce să mai zic?… Am făcut-o şi gata.

— Ai cunoştinţe în oraş? l-am întrebat, răsfoindu-i agenda în care – curios! – erau numai numere de telefon, fără nume sau adrese. Infractor abil, memorase adresele şi numele persoanelor care răspundeau la acele numere de telefon. Din păcate pentru el, n-avea memoria cifrelor.

— Aici, în Hunedoara, nu cunosc pe nimeni, a răspuns el foindu-se uşor pe scaun.

Evident minţea, îi cunoştea cel puţin pe foştii colegi de la combinat.

— Unde-ai stat, unde-ai dormit în timpul cât ai comis faptele pentru care eşti reţinut? Ai comis falsurile în două săptămâni.

— Mă luaţi degeaba la bani mărunţi, m-a privit

infractorul cu o tentă şmecherească. Eu alte falsuri nu mai am. Aţi fi fost anunţaţi de C.E.C. dacă ar mai fi apărut şi alte librete falsificate.

— Departe de mine gândul să te iau… cum spui dumneata, am replicat. Am impresia că eşti un om sincer, iar în privinţa probaţiunii falsurilor n-avem ce discuta. Totul este limpede, întrebarea pe care ţi-am pus-o este logică şi, dacă rolurile noastre ar fi fost inversate, mi-ai fi pus-o şi dumneata, fără îndoială.

— Mă iertaţi, sunteţi un băiat bun şi nu vreau să vă supăr, mai ales că sunteţi şi obosit, a zis Găvenea aprinzându-şi încă o ţigară. De data asta, fără să-şi dea seama, aprinsese cu bricheta lui. Aveţi dreptate, şi eu v-aş fi pus această întrebare pe unde-aţi umblat, unde-aţi mâncat, ce-aţi făcut?… Am dormit numai în gară, în sala de aşteptare, iar ziua hoinăream prin oraş şi colindam restaurantele, cheltuind banii scoşi de pe librete. Când mi-a reuşit şi a treia figură, cu al treilea libret, şi la suma aia mare, am întins-o la Cluj.

— Perfect, l-am aprobat eu. Nu puteai să-mi spui de la început aşa?

— Mă iertaţi, mă iertaţi, s-a scuzat el din nou cu o voce mieroasă.

— Da, dar… mai sunt şi alte librete falsificate.

— Poate, a sărit el de pe scaun, dar nu de mine! O reacţie neaşteptată. Mi s-au luat probe de scris, puteţi compara. S-a lăsat apoi moale pe scaun. Scuzaţi-mă, dar dacă nu sunt vinovat…

— Dar cine te-a învinuit?

— Nimeni, e drept, a clătinat el uşor din cap, dar când te ştii nevinovat…

— Te înţeleg, reacţia, mi se pare normală.

— Normală, fiindcă sunt sincer, asta e.

— Apropo de sinceritate: De ce în agendă n-ai notat nici un nume, nici o adresă, ci numai numere de telefon?

A izbucnit într-un râs fals.

— Un joc al memoriei, a răspuns. Sunt pasionat de chestii d-astea. Rebusul, la mine, este nelipsit.

— Ce să-nţeleg? am făcut eu pe naivul. Că şi numerele de telefon sunt inversate?

Găvenea s-a gândit puţin. Îl tentase ideea mea.

— Nu toate. Cele care nu corespund unei anumite structuri matematice, unei scheme mentale, le-am lăsat aşa.

— Adică?

Am deschis agenda la întâmplare.

— E un întreg mecanism pe care nu pot să-l explic, nu ştiu dacă mă înţelegeţi, a încercat el să mă prostească. Are legături cu date istorice, cu date din viaţa mea personală, cu anumite lucruri care m-au impresionat mai mult şi le-am sintetizat în cifre…

— Înţeleg, am zis, înţeleg perfect. Şi eu sunt un pasionat al jocurilor mentale. Subliniază-mi, te rog, în agendă, numerele de telefon ale căror cifre sunt inversate şi lasă-mă, apoi, după ce mă odihnesc, să dezleg cifrul. O logică tot am să găsesc, prilej ca să ne amuzăm, când te voi scoate de „jos” ca să mai iei puţin aer.

— Nu ştiu dacă o să reuşiţi, a şovăit infractorul.

— Lasă-mă să încerc…

— Fie, n-a avut el încotro. Şi, după ce mi-a subliniat vreo cincisprezece numere de telefon – toate erau cu cinci cifre, de provincie – i-am zis:

— Iar acum, te-aş ruga să-mi spui din ce oraşe sunt aceste telefoane.

Infractorul s-a-ncruntat.

— Asta miroase a anchetă, a zis el pe un ton rece. V-am crezut altfel… După aceea, o să-mi cereţi şi numele abonaţilor şi adresele.

— E şi normal, dacă n-ai nimic de ascuns, am

schimbat eu tactica.

— N-am nimic de ascuns, s-a repezit el cu o voce întretăiată, dar numele şi adresele nu vi le dau. Căutaţi singur cifrul! Gata.

— L-am şi găsit, puişor, am băgat eu agenda în buzunar. L-ai subliniat tu.

— Cum, adică? s-a prefăcut Găvenea a nu pricepe.

— N-ai memoria cifrelor, dragă, şi ai căzut singur în plasa pe care ţi-am întins-o, subliniind numai numerele de telefon care te-ar putea compromite şi care nu sunt deloc inversate… Dacă eşti, sincer, cum vrei să pari, aştept să mă convingi.

— Cum să… a început el să se bâlbâie.

— Să cooperăm. Îmi notezi în dreptul fiecărui număr numele şi adresa persoanei. Eu verific prin sondaj şi, dacă nu-i nimic, proba veritătii este făcută.

— Sanchi! Sunteţi şmecher, s-a lăsat Găvenea pe spătarul scaunului. Nu văd de ce vă interesează telefoanele astea, din moment ce-am recunoscut falsurile, am dat scris, am dat probe…

— Din pură curiozitate profesională. Uite, până acum, n-am mai întâlnit o agendă telefonică fără nume şi adrese. Apoi, după cum cred că ţi-ai dat seama, îmi plac al naibii jocurile minţii, dezlegarea cifrurilor…

— Mă luaţi peste picior.

— Ţi se pare. Cooperăm?

— Niciodată! a tunat el nervos. Vă rog să mă introduceţi în arest.

— Dacă mă rogi…

Am întocmit ordonanţa de reţinere şi l-am introdus în arest, după ce i-am raportat maiorului Moldovan toată discuţia.

— Reacţia lui când i-ai spus că mai sunt librete falsificate este într-adevăr foarte curioasă, a apreciat şeful.

Nu-i exclus să mai aibă ceva.

— Sunt convins că mai are, şefu'! Am să verific toate cazurile de falsuri de librete C.E.C. pe care le are judiciarul în lucru şi-n care nu s-au descoperit autorii. Poate o să găsesc vreun fir.

— La verificarea adreselor, să te ajute locotenentul Baciu, e cazul lui, a fost de părere şeful.

— Nu poate. I s-a încredinţat deja un caz dificil: spargerea alimentarei din „Ceangăi".

Maiorul m-a privit pe deasupra ochelarilor.

— Să nu te ocupi numai de cazul ăsta şi să laşi…

— Nu, nu. Fiţi fără grijă, l-am asigurat eu.

— Bine, bine… mi-a zâmbit şeful.

La judiciar, pe tapet nu era decât un singur caz de genul celor care mă interesau: falsul unui libret CEC la purtător. Infractorul reuşise să înşele vigilenţa funcţionarilor de la ghişeu şi să ridice zece mii de lei.

Am luat dosarul şi m-am dus în biroul meu. L-am studiat filă cu filă. Scrisul de pe libretul falsificat nu era al lui Găvenea, iar faptele de care vorbea dosarul erau următoarele: în urmă cu trei luni, un cetăţean se prezentase la filiala C.E.C. din Hunedoara şi depusese suma de zece mii de lei, solicitând un libret la purtător. La trei săptămâni, un alt individ, fiind în posesia unui libret la purtător cu aceeaşi serie şi acelaşi sold, se prezentase la aceeaşi unitate C.E.C. şi ridicase banii. Falsul se descoperise la o săptămână după reuşita infractorului, când, la unul dintre ghişee, se prezentase posesorul libretului nefalsificat, solicitând eliberarea sumei. În urma cercetărilor întreprinse de către doi ofiţeri de judiciar, se ajunsese la concluzia că în această afacere era amestecat un salariat al filialei CEC Hunedoara. Se mai presupusese că acelaşi salariat îi furnizase falsificatorului şi datele pe care le conţinuse libretul original. Salariaţi ai filialei CEC erau foarte mulţi şi cercetările nu duseseră deocamdată la

nici un rezultat clar. Abia când am închis dosarul am realizat de ce maiorul îmi spusese că nu-i exclus ca acest Găvenea să aibă *relaţii* la CEC. Numai că scrisul de pe libret şi de pe foaia de restituire nu-i aparţinea, lui Găvenea. Deci, dacă eu reuşeam să stabilesc vreo legătură, eram… mare.

M-am dus la poştă şi am luat adresele abonaţilor din Hunedoara cu numerele de telefon din agenda infractorului. M-am oprit, bineînţeles, la numerele subliniate de el. Unele puteau să fie din Cluj, din Alba Iulia, sau din altă localitate, dar eu mizam pe raţionamentul că Găvenea vrusese să excludă acele numere, tocmai pentru că erau ale unor indivizi din Hunedoara.

Prea multe adrese de verificat n-am avut: patru sau cinci. Restul nu corespundeau, nu se distribuiseră abonaţilor din oraşul nostru posturi cu numerele respective de telefon. Înarmat şi cu o fotografie a infractorului găsită asupra lui la percheziţia corporală, am poposit la prima adresă. Nu-mi mai aduc aminte numele locatarului, dar era într-un bloc deasupra dealului Corvinului. N-am găsit pe nimeni acasă şi a trebuit să renunţ până după-amiază. Era în jurul orei prânzului, aşa că m-am bucurat când am citit a doua adresă: lângă gară. Acolo locuiam şi eu. Respectivul abonat ocupa un apartament la ultimul etaj dintr-un bloc cu patru nivele. M-am gândit să aflu cine este deţinătorul cărţii de imobil, pentru a obţine primele relaţii de la acesta, dar m-au întâmpinat aceleaşi uşi închise ca şi la adresa precedentă. Am urcat la etajul patru. Nimic. Vecinii erau la serviciu. Ce-ar fi să sun chiar la uşa abonatului? m-am gândit eu ca să scutesc din efort, sfidând riscul de a purta o discuţie directă poate cu un tăinuitor sau o gazdă de hoţi. Fie ce-o fi! Am sunat. Nimic. Am sunat din nou, lipindu-mi urechea de uşă. Am auzit un scâncet de copil. Deci, e acasă! Am

apăsat iarăşi pe butonul soneriei, de data aceasta prelung. Scâncetul copilului a devenit ţipăt. N-am auzit paşi prin casă. Femeia o fi prin apropiere, la cumpărături iar pe micuţ l-am trezit eu cu soneria! Nu mai sun, o aştept, mi-am zis. M-am depărtat de uşă şi, ciudat, plânsul copilului mi s-a părut şi mai clar, parcă venea de undeva de sus… în continuarea scărilor am văzut un chepeng deschis care ducea pe terasă. Inima mi s-a făcut cât un purice. Am urcat cele câteva trepte ale scării de metal, şi… să nu-mi vină să-mi cred ochilor. Un prunc frumos, învelit în nişte scutece curate, având lângă el o sticlă de lapte cu biberon.

Am uitat de falsificatorul de librete. M-am apropiat de copil şi l-am luat în braţe, iar el a început să râdă.

Doamne, Doamne, mi-am zis, cine-o fi mama care-a abandonat o asemenea mândreţe de copil? Era clar că era vorba de un abandon. Nicio mamă normală nu şi-ar fi lăsat copilul singur, pe terasa unui bloc. Am coborât cu micuţul scările de metal. Pe palier, am stat şi m-am gândit: blocul era lângă gară – deci, mama putuse veni cine ştie de unde, cu trenul… Şi, probabil, pruncul nu era înregistrat în evidenţele vreunei instituţii medico-sanitare. M-am întrebat de ce-l abandonase maică-sa tocmai pe terasa blocului şi nu-l lăsase lângă uşa unui apartament? Niciodată n-aveam să pot găsi un răspuns raţional la această problemă, mai ales că pruncul era foarte, bine îngrijit şi scutecele-i erau foarte curate.

Când am intrat pe uşa miliţiei cu noul născut în braţe, întâmplarea a făcut să fiu întâmpinat de veşnicul şugubăţ Picuş, care era de serviciu.

— Hopa! a tresărit Picuş cu un chip zâmbitor. Pinkerton, nenorocitule… Madam Butterfly ţi l-a pus în braţe? Aşa-ţi trebuie, dacă-ţi vânturi paşii pe unde nu trebuie.

Dar asta a fost toată gluma. Locotenentul-major Picuş era un sufletist. Când a aflat despre ce era vorba, a pus

imediat mâna pe telefon şi, nu după mult timp, au început să apară ca pe bandă rulantă tot felul de scutece, sticluţe cu lapte, cu ceai, biscuiţi, botoşei, ciucurei, zurgălăi şi câte şi măi câte.

— Îmi place, m-a luat în primire şeful. De la un timp, când pleci cu o treabă în oraş, nu prea mai vii cu mâna goală. Asta ce infractor e?

Noul-născut a fost, firește, dus la Casa copilului, iar eu mi-am reluat preocupările în cazul Găvenea. De la arest, mi s-a raportat că infractorul era foarte agitat. Nu l-am scos la interogatoriu. Cu cât fierbea mai mult, cu atât erau mai multe speranţe să se purifice. Mi-am sporit în schimb eforturile desfăşurate în jurul persoanelor cu numerele de telefon din agenda falsificatorului. La una dintre aceste adrese, am avut surpriza să aflu că falsificatorul avusese o prietenă, Rodica, vânzătoare la o Alimentară din Ceangăi. Tatăl fetei, maistru turnător la combinat, fusese împotriva prieteniei fiicei lui cu „derbedeu” ăla, cum l-a calificat el. Un terchea-berchea, niciun ban perechea. Nu tu masă, nu tu casă, nu tu serviciu. Hai cu mine la turnătorie, îi zic, avem nevoie de braţe tinere, şi dac-oi vedea că eşti om, te fac ginere! A-nceput să se strâmbe, că-i greu, c-ar fi bolnav… L-am dat afară din casă.

— Nici nu ştiţi ce bine v-aţi orientat, am zis eu. Între timp sosise din oraş şi Rodica. Pe fată n-o mai caută, totuşi, pe la prăvălie?

— Să vă spună ea, s-a-ntors tatăl spre fiică.

— A mai încercat, a zis fata. L-a pus şi pe Gil să mă convingă, dar degeaba.

— Gil? Cine e Gil?

— Tot un taie frunze la câini, s-a grăbit să răspundă tatăl.

— Gil nu prea ştiu ce învârteşte, a zis fata, dar n-are serviciu, de asta sunt sigură, că mai tot timpul e la noi, la

Alimentara. E prieten cu nea Gogu, responsabilul, şi joacă mereu table. Au un caiet cu sute de partide... El mi l-a prezentat pe Nelu.

— Cunoşti cumva numărul de telefon, de-acasă, al lui Gil?

— Vi-l dau imediat, s-a repezit fata în hol, unde lăsase poşeta. Numărul figura în agenda lui Nelu.

— Dar ce-a făcut derbedeul ăsta? m-a întrebat maistrul. Când i-am spus că era arestat şi pentru ce, omul s-a înroşit ca jarul şi a întors spre Rodica o privire ameninţătoare. Fata s-a lăsat deodată pe scaun, palidă.

— Nu cumva el o fi şi cu spargerea Alimentarei noastre? a reuşit ea să îngaime. Abia atunci am făcut eu legătura: Rodica lucra la Alimentara din Ceangăi a cărei vitrină fusese spartă cu o lună în urmă, caz de care se ocupa colegul meu, locotenentul Baciu care-l prinsese pe falsificator. Am rugat-o pe Rodica să nu spună nimănui de vizita mea şi am plecat fără întârziere spre Gil. De la vecinii lui Gil, datele au venit şnur... Gil fusese student la drept în acelaşi an cu Găvenea, prieteni la cataramă. După ce fuseseră exmatriculaţi, se angajaseră la combinatul siderurgic din Hunedoara, dar nu lucraseră decât o lună, munca părându-li-se foarte grea. Găvenea a plecat la Cluj, dar venea des la Hunedoara, la prietenul său Gil. Prietenul avea o situaţie materială bună, organiza ceaiuri intime, iar în cercul său de prieteni era şi un fost coleg de liceu care lucra la filiala CEC din Hunedoara. Interesant, nu, acest ultim aspect?!

N-am mai luat legătura cu Gil. Am plecat, glonţ la serviciul personal al combinatului şi am ridicat cererea de angajare a lui Gil. La birou, apoi, am comparat scrisul cu cel de pe libretul falsificat şi de pe foaia de restituire de zece mii de lei. Scrisul era identic!

Fericit, am deschis uşa biroului şefului meu, uitând să-i adresez obişnuitul salut milităresc. I-am pus probele în

faţă, reuşind să pronunţ doar atât:

— Gil! Gil!…

Maiorul Moldovan s-a aplecat curios asupra pieselor din faţa sa, comparând scrisul, apoi m-a bătut încântat pe umăr.

— Bravo, pruncule! Cine-i Gil?

I-am raportat toate amănuntele.

— Acum, fug după Gil! am încheiat.

— Nu, nu! Stai, nu te grăbi! Trebuie acţionat inteligent. Dacă-l iei pe Gil, poate afla complicele lui de la CEC şi ne putem trezi că dispare fără urmă sau…

— …că se sinucide, am bâiguit eu.

— Păi, vezi? Trebuie luaţi amândoi odată. Hai să stabilim cu maiorul Chiş; sunt necesari cel puţin patru oameni şi două maşini.

Într-un birou ai judiciarului, am dat cu ochii de colegul meu, locotenentul Baciu. Era bucuros de isprava mea, şi mi-a relatat că Gil îi apăruse şi lui ca suspect în cazul spargerii Alimentarei din Ceangăi.

— „Nea Gogu” îl bănuieşte şi el? l-am întrebat.

— Nu. Nici măcar nu mi-a pomenit de el, mi-a răspuns Baciu. Asta mi se pare şi mai suspect.

— O să vedem…

Gil şi prietenul său de la CEC au fost ridicaţi separat, neştiind unul de celălalt. Am început ancheta cu Gil. Era negru, ştiind că nu mai avea nicio carte de jucat. Una totuşi a-ncercat-o.

— A fost o joacă, a zis el. Călătorind cu trenul până la Petroşani, unde am o prietenă, un individ care mi s-a părut simpatic şi cu care am petrecut timpul în compartiment, m-a rugat să-i completez acest libret şi foaia de restituire. N-am bănuit nimic, căci el spunea că lucrează la centrala CEC din Bucureşti şi avea asupra sa o sumedenie de librete în alb. Chiar i-am cerut şi eu unul, dat mi-a zâmbit,

spunându-mi sec: „vrei să-nfund puşcăria”?

Am început să râd, spre deruta lui Gil.

— Care va să zică, vrei să-ţi bagi complicele şi mai mult la apă… Deci are mai multe librete CEC în alb.

— Ce complice? s-a strâmbat Gil.

— Atunci, autor.

— Păi, autor nu mă bănuiţi pe mine? Verificaţi dacă eu sunt cel ce s-a prezentat la ghişeul şi a scos banii. E simplu…

— Simplu, am zis. Colegul tău de liceu, funcţionarul de la ghişeul CEC care a primit libretul falsificat, nu te va recunoaşte, aşa-i?

Gil a înghiţit în sec. Ocolind răspunsul, a lansat o nouă idee care îi era favorabilă.

— Ce naiba, dom’ locotenent. Să vă-nvăţ eu meserie… Dumneavoastră puteţi stabilii, după foile de restituire din acea zi, persoanele care au făcut operaţiuni CEC şi se aflau la rând, fie înaintea, fie în urma mea. Dacă o să mă recunoască vreuna, îmi pun cătuşele singur.

Era clar: el doar falsificase libretul şi completase foaia de restituire.

— Cătuşele ţi le pun eu, am zis. Şi l-am şi încătuşat. E o chestiune de… meserie, nu? Află că la fel am procedat şi cu Găvenea. El a primit banii pe libretul falsificat de tine. La fel voi proceda şi cu colegul tău de liceu – priveşte-l, te rog, pe geam! – care a sustras libretul şi ţi-a comunicat toate datele de pe cel original. Meserie, nu?… Preferi să staţi toţi trei într-un compartiment sau în cuşete separate?

Gil era sfârşit.

— La un loc, dacă se poate… Singur într-o celulă, cred c-aş înnebuni.

— Să-nţeleg că-mi ceri o favoare!

— O mare favoare, recunosc. Am făcut-o toţi trei, barem sa fim împreună, să ne-alinăm durerile reciproc.

— De acord, însă cer şi eu ceva în schimb.

— Ce schimb? s-a mirat Gil. Ce-mi cereţi?

— Adevărul!

— Care? în ce…

— În cazul spargerii vitrinei Alimentarei din Ceangăi.

Gil a făcut ochii mari.

— Deci, o ştiţi şi pe-asta… a murmurat Gil cu aer învins. *O răpciugă*, nea Gogu. Nu se mai satură de lovele! Mi-a dat cinci mii de lei ca să sparg vitrina în cursul nopţii, cu un bolovan. Restul, răvăşirea din interior, a aranjat-o el înainte de închidere. *Umflaţi-l* şi pe el, că nu merită să stea *afară*.

Am trimis un subofiţer la arest şi l-a adus pe Găvenea. Când i-a văzut încătuşaţi şi pe ceilalţi doi muşchetari, crisparea de pe chip i-a dispărut. Mi-a zâmbit:

— Dacă nu era agenda mea telefonică, nu mai aveaţi dumneavoastră bafta asta!

— Nu numai agenda, a zis Gil, şi a dus mâinile încătuşate în dreptul capului, făcând un gest cu degetul.

MOŞ CRĂCIUN

Afară era un ger de crăpau pietrele. Acele ceasornicului arătau ora 23,00. Eram în grupa de serviciu şi speram că, pe un asemenea timp, n-o să am niciun caz până dimineaţa. Dar nu de vreme depind evenimentele care dau de lucru poliţiştilor. M-am trezit cu căpitanul Frentz, ofiţerul de serviciu, în birou:

— N-aveţi noroc, tovarăşe locotenent. Un geam spart la intrare în aprozarul de lângă teatru. Omul care a telefonat zice că treaba ar fi făcut-o doi beţivi care s-au îndreptat după aceea spre spital ţinându-se pe după gât.

— Şi pentru ce trebuie să merg eu? am zis. Bănuiţi că omul se înşeală sau că nu este înzestrat cu… deformaţia noastră profesională?

— Ai înţeles, m-a bătut căpitanul cu mâna pe umăr. E bine să fie acolo ochiul unui specialist…

— Ce agent de ordine este în zona teatrului?

— Sergentul-major Ştirbei. Mi-a telefonat şi el. E deja acolo, te-aşteaptă. I-am spus să-l anunţe şi pe responsabilul aprozarului. Poate o să fie nevoie de el.

Am plecat. În faţa aprozarului mă aştepta sergentul-major Ştirbei, şi trei civili, unul dintre aceştia fiind foarte gras. Am dat mâna cu fiecare.

— Vasile Bădoiu! s-a prezentat primul cetăţean pe al cărui chip se citea satisfacţia că el descoperise geamul spart şi sesizase evenimentul. Stau deasupra, la apartamentul 16.

— Cristian Drugă! Eu sunt responsabilul unităţii. Stau aproape…

— Sile! Sile Cioacă! a întins mâna şi grasul, dar cu oarecare ezitare. Părea să se jeneze la proporţiile lui de obez.

— Cum s-a-ntâmplat? mi-am îndreptat privirea spre

inimosul locatar din bloc.

— Păi, să vedeţi! a zis Bădoiu. Tocmai deschisesem fereastra de la bucătărie ca să aerisesc puţin, că Reta, nevastă-mea, nu-mi dă voie să fumez în casă, când am auzit zgomotul… Mi-am dat seama imediat că e un geam de vitrină. A sunat aşa… mai înfundat. M-am uitat pe fereastră şi am văzut doi beţivi care se ţineau pe după gât, îndepărtându-se de aprozar.

— Da, ei l-au spart! a intervenit Sile. I-am văzut şi eu lângă uşa aprozarului…

— Am strigat la ei de la geam, a continuat Bădoiu. M-au înjurat, după care au plecat, bălăngănindu-se, în direcţia spitalului.

— I-am văzut şi eu când au dat colţul, a confirmat din nou Sile.

— Am dat telefon la miliţie, a reluat locatarul. Apoi, m-am îmbrăcat şi am coborât. Tocmai când descoperisem geamul spart, a apărut şi dânsul, a arătat el spre Sile. L-am rugat să rămână cu mine până vine miliţia…

Grasul s-a simţit obligat să explice:

— Eram în trecere, dar am rămas ca să vă dau şi eu o mână de ajutor… Şi dumneavoastră trebuie să fiţi sprijiniţi…

— De ce n-aţi fugit după ei? am zis. Ne-aţi fi ajutat foarte mult, dacă reuşeaţi să puneţi mâna măcar pe unul.

— Mie mi-a fost frică, a zis Bădoiu jenat. Fiecare avea câte o sticlă de vin în mână… Băuţi cum erau, mai ştii că nu mă trezeam cu vreo sticlă-n cap? Cu beţivii trebuie să fii prudent…

— Eu cum naiba să fug după ei? a făcut Sile aluzie la gabaritul său.

— L-am privit puţin mai bine pe grăsun şi am observat un amănunt în înfăţişarea lui: în mod normal, ar fi trebuit să arate la faţă ca şi la trup, dar el avea un chip de anemic. Astea or fi… figurile obezităţii! mi-am zis.

— Tu când ai sosit? m-am întors apoi spre subofiţer.

— La câteva minute după dânsul, a răspuns Ştirbei, arătând spre grăsun. Eram în cvartalul de alături, verificam sistemele de închidere de la uşile unităţilor comerciale.

— Da, a confirmat. Sile. Dacă ajungea numai cu un minut mai devreme, reuşea să pună mâna pe ei.

M-am uitat la uşa de la intrarea în aprozar şi am observat că era amplasată la un metru în interior faţă de vitrinele magazinului. În acel intrând, s-ar fi putut adăposti temporar un răufăcător. Am examinat spărtura geamului situată în partea de jos a uşii. Nu era o spărtura prea mare, ca să permită ca cineva îmbrăcat gros să se strecoare înăuntru. Am luminat cu lanterna spre interior, unde erau căzute majoritatea cioburilor. Speram să găsesc obiectul cu care fusese spart geamul, dar n-am observat nimic.

— L-au spart cu piciorul, dom locotenent, şi-a dat cu părerea responsabilul magazinului. Asta-i treabă de derbedei, de huligani…

— Absolut! a fost de acord Sile. Unul dintre beţivi cam şchiopăta… Golanii! în loc să-şi vadă de drumul lor, sparg geamuri. Ce-or vrea să demonstreze cu asta? Educaţie?… Civilizaţie?…

— Eu zic să nu vă mai osteniţi, dom’ locotenent, a glăsuit din nou gestionarul. De ce atâta deranj şi timp pierdut pentru un geam spart?… Chem eu un vânzător care stă aproape şi-l pun să păzească uşa până dimineaţă. Mâine fac referat la conducerea: I.L.F.-ului nostru şi înlocuiesc geamul, nu-i problemă. În interiorul magazinului nu-i umblat, se vede de-aici.

M-am lăsat pe vine şi am studiat atent cioburile. Mi-a atras atenţia o bucată mai mare de geam aflat în exterior. Avea o margine ruginie provenită de la chit. Am rotit apoi lanterna în jurul marginilor uşii, pe dimensiunea spărturii,

constatând că niciun alt ciob nu ieşise din canat. Am tresărit, deoarece însemna că ciobul cu marginea ruginie fusese dislocat cu mâna, întrucât împiedica pătrunderea în interior. Pe acest ciob nu erau amprente, însă, câteva, urme fine îmi făceau cu ochiul … Urme de mănuşi!

— Lăsaţi, dom' locotenent, nu-i mare pagubă un geam! a insistat responsabilul aprozarului. V-am spus, mâine fac referat şi-l înlocuiesc.

— E şi târziu, a convenit Sile Cioacă. Nu mai prindem nicio maşină.

— V-aş ruga totuşi să deschideţi uşa, m-am adresat eu gestionarului. Vreau să plec fără niciun dubiu în privinţa a ceea ce s-a întâmplat. Apoi, i-am şoptit sergentului-major Ştirbei: „Tu fii cu ochii pe grăsun. Am impresia că la mijloc este o… cioacă! Şi încă una… serioasă!"

Drugă a scos cheile din buzunar şi a deschis uşa.

— Ne uităm repede şi gata, a zis.

— Poftiţi! Intraţi şi dumneavoastră. Sunteţi martori, i-a invitat subofiţerul pe Bădoiu şi pe grăsun.

— Eu mai rămân puţin, să trag două fumuri de ţigară, a zis Sile. Mă mai calmează…

— Sunteţi nervos? şi-a întors privirea spre el sergentul-major.

— Cum dracu' să nu fii, când vezi asemenea lucruri… Huliganii ăştia ar trebui împuşcaţi!

— De acord, însă nu puteţi aprinde nici o ţigară, deoarece în câmpul infracţiunii nu se fumează! La noi, sunt nişte reguli… Fumaţi după aceea. Vă rog, poftiţi!

Grăsunul n-a avut încotro şi, trebuind să renunţe la ţigară, a intrat în magazin. Eu m-am dus cu paşi calculaţi până la întrerupătorul curentului electric. După ce am examinat comutatorul la lumina lanternei şi m-am convins că nu prezenta nicio urmă digitală, l-am răsucit. Lumina însă nu s-a aprins.

— Hait! a zis responsabilul. Eu am închis-o la plecare. Mergea. Poate n-o fi curent.

— Cum să nu fie, am zis, nu vedeţi la blocuri?

— Da, aşa-i.

— Unde e tabloul electric?

— Puţin mai înainte, pe coridor, lângă biroul meu.

— Uşa de la coridor era deschisă?

— Nu-mi amintesc, însă de regulă n-o încui.

Ajungând în dreptul tabloului electric şi luminându-l cu lanterna, am observat că buşoanele erau slăbite. Inima a început să-mi bată puternic. În magazin era un hoţ! Şi nu un hoţ oarecare, ci unul foarte versat. El întrerupsese curentul electric de la tablou pentru a preîntâmpina „întâlnirea” cu vreo capcană, cu vreun sistem de alarmă, lucru la care un pungaş de rând nu s-ar fi gândit.

— Cine Dumnezeu s-o fi jucat la tablou? s-a mirat gestionarul. Să fi făcut alde Chiţu vreo glumă? Că numai el se ţine de şotii de-astea…

Chiţu era un vânzător de-al aprozarului.

— Nici poveste, am spus eu şi am înşurubat buşoanele. Lumina a inundat, deodată, totul.

— Tăticule, aici a fost un hoţ! a observat responsabilul. Sertarul de la biroul său era scos afară, iar lucrurile răvăşite. A încercat să umble şi la casa de bani! a exclamat apoi.

— Aici n-a fost niciun hoţ, aici…

— Cum n-a fost? mi-a luat Drugă vorba din gură. Şi sertarele de la tejghele sunt cotrobăite!

— Am vrut să spun că aici este… Că hoţul este în magazin!

— Nu mai spuneţi! Tăticule, s-a repezit responsabilul direct la o cange de fier cu care trăgea stivele de navete. Unde-i? a rotit el „arma” revoltat.

— Nu ştiu. Să-l căutăm.

Din coridor, în stânga, coborau nişte trepte.

— Unde duc? l-am întrebat.

— La subsol! Acolo e depozitul unde ţinem cartofii, fasolea, ceapa, pasta de tomate, conservele… Dar uşa e închisă, cheia de la lacăt e în halatul meu din cui.

— Ia controlaţi.

Drugă a controlat repede în halat. Cheia nu era.

— Mamăă! Hoţul e-n pivniţă, s-a uitat el speriat la mine. Din instinct, a apucat iarăşi de cange, de data asta cu amândouă mâinile.

— Uşurel, i-am făcut eu semn să-şi potolească zelul. Lăsaţi-mă pe mine;

Am coborât treptele, încet, iar când am ajuns lângă uşă, am trântit-o brusc de perete, cu o lovitură de picior. Nimic. Am aprins lumina.

— Ieşi afară din ascunzătoare! am strigat. N-ai nicio şansă.

Am ascultat. Nicio mişcare. Am înaintat prin tot depozitul care ocupa foarte multe spaţii, dar nici urmă de hoţ. Gestionarul şi locatarul din bloc au prins şi ei curaj şi au venit după mine.

— L-aţi găsit? m-a întrebat Bădoiu care înainta prudent, cu capul înainte, privind în toate părţile. Chipul responsabilului era şi el plin de mister.

— Încă nu, dar aici e! am zis, aşezându-mă pe o ladă în mijlocul celei mai mari dintre încăperi, un fel de hală, unde se aflau depozitaţi sacii de cartofi, fasole şi ceapă.

— De unde ştiţi? s-a dat Bădoiu mai aproape de mine.

— E locul cel mai potrivit, prielnic… în celelalte încăperi, n-are cum.

— Era bine dacă aveam nişte praf de strănutat, a zis gestionarul, căruia îi mai venise inima la loc. Ar fi ieşit una-două! Ieşi, mă, afară, dacă vrei să nu-ţi întindem pielea pe băţ şi vrei să ne purtăm omeneşte cu tine! Nu

răspunde. E al dracului, da e-n mâinile noastre. Acu nu-mi mai e frică…

— Nici mie! s-a-ndreptat de spate locatarul.

Responsabilul magazinului şi cu Bădoiu au început să dea la o parte sacii de cartofi şi de ceapă de deasupra grămezilor. Cei de fasole n-avea niciun rost să fie mişcaţi, erau voluminoşi şi aşezaţi separat, în picioare, în dreapta halei.

— Măi, piază rea! s-a-ncins gestionarul. Ieşi, măi, afară, şi nu mă mai lăsa să mă opintesc cu sacii ăştia, că am discopatie! De ce eşti mutulică? îţi trimit un pachet la *sing-sing*, pe fericirea mea! De ce n-ai obrăjoru fin şi-l chinuieşti şi pe omu' ăsta, pe *năşicu* tău, că dacă n-auzea el geamu', acu dormeai şi tu liniştit… Beai şi-un *conifrensis*, cu gheaţă şi cu lămâie, că bani în sertar au fost destui… Ia fii tu băiat *giorno*, de viţă nobilă, şi arată-te!

Din locul unde mă aflam, eu nu făceam altceva decât să studiez atent fiecare ungher, fiecare sac. Aşteptam numai o singură mişcare, una, cât de mică… La un moment dat, atenţia mi-a fost atrasă de sacii cu fasole. Mai exact, de un sac care nu era legat la gură la fel ca ceilalţi. M-am apropiat de sac şi am observat că nici conţinutul lui nu era repartizat uniform, nu era bine tasat. Privind deasupra sacului, am văzut conturul a două mâini care strângeau cât puteau gura sacului. Cu răsuflarea tăiată, am apucat puternic de sac şi l-am aruncat în spinare.

— Ce faceţi?! s-a uitat uimit responsabilul.

— Eu am plecat, la revedere, am spus, în timp ce „fa solea" a început să prindă glas; „Iertaţi-mă! Nu mai fac! Am greşit!…"

— …Bătută, te facem! a venit gestionarul lângă mine, pregătindu-se să bată fasolea.

— Nu! am zis, n-are rost, îl servim à la grec.

Când sergentul-major Ştirbei, care rămăsese cu Sile

în magazin, m-a văzut cu sacul în spate, a slobozit şugubăţ:

— A venit Moş Crăciun! Ia să vedem şi noi darul!?

Am dat drumul sacului cam de sus. Mă dureau mâinile… „Auu!” s-a auzit înăbuşit şi din sac a ieşit la iveală un tânăr suplu, deşirându-se. Şezuse cu picioarele strânse la piept. Se uita aşa de nevinovat în jurul lui, de parcă atunci răsărise din pământ, ca un vrej orfelin de fasole ţucără. Privindu-l, abia atunci am înţeles care fusese… *cioaca*! Sile Cloacă îi era complice şi îmbrăcase şi paltonul puştiului, deoarece nu-l putea ţine afară, pe mână. Ar fi atras atenţia. I-am aruncat o privire, „grăsunului”, însă era negru de mânie şi părea gata să tabere cu pumnii asupra hoţului.

De unde vii pe „căldura” asta, bobul lui Dumnezeu? a zis responsabilul, punându-şi mâinile-n şold.

— De la pârnaie, mânca-ţi-aş! a răspuns pungaşul, schimonosindu-se. încerca să inspire milă. Sunt porumbel numai de o săptămână şi n-am mamă, n-am tată, n-am casă, n-am pe nimeni… Mă băgai şi io aici ca să dau de-un calorifer, să mă culc… Ce vedeţi pe mine, astea-s toate păturile mele!

— De ce nu mergi la lucru? La aprozare, se găseşte.

— Am fost la şantier, dar nu mă angajează nimeni, sunt tebecist!

— De ce nu te internezi?

— De unde bani? Cu ce să plătesc spitalizarea? De unde să aduc adeverinţă că sunt în câmpul muncii, când la angajare îmi cere fişa medicală unde sunt *Respins*.

— Săracu’! a-nceput să se-nduioşeze locatarul din bloc. Este într-o situaţie tragică! Şi n-ai chiar pe nimeni? l-a întrebat el.

— Pe nimeni, să mor, iar la azil nu mă primeşte pentru că nu am vârsta…

— Ce de oameni nenorociţi! s-a uitat Bădoiu la mine. Hoţul începuse să-i topească mima.

— Dacă s-ar ţine de treabă, eu l-aş lua la mine, că am nevoie de un muncitor aici, a început să se-nmoaie şi gestionarul. Parcă-i un câine…

— Luaţi-mă! Luaţi-mă, vă rog! s-a târât pungaşul şi a început să-i sărute pantofii gestionarului. Am să fiu cel mai credincios animal!

— Zău, că – l iau! s-a privit responsabilul cu locatarul blocului.

— Facem şedinţă şi-i dăm uscătoria de la ultimul etaj, l-a aprobat Bădoiu din cap. Poate să locuiască acolo liniştit…

— Acolo! Acolo stau, la uscătorie, unde zici matale, numai să am şi eu o bucată de duşumea unde să-mi întind oasele, a sărutat hoţul şi pantofii locatarului

În timpul acestor scene, în care un infractor versat reuşise numai prin ei câteva manevre să influenţeze două suflete slabe, am tras cu ochiul la Cioacă. Grăsunul era şi el impresionat, îşi scosese batista şi se ştergea tot timpul la ochi…

— L-aş lua la mine acasă, că am o cameră liberă, s-a oferit el, compătimind situaţia tragică, în care se afla bietul nevinovat.

Ce actori!? Pe ce soi de mahmudele am pus mâna! Cred că sunt plini de rod. O să am ce să scutur, mi-am zis, molipsit de limbajul colorat al tragedianului.

— Dar de ce să-l iei matale, nene Cioacă? am intervenit eu, sonor, trezindu-i pe toţi la realitate. Nu te-am cărat eu în spate? Nu sunt eu „Moş Crăciun”? Nu împart eu darurile? Am loc în *debara* pentru amândoi!

— Da’ io, ce-am făcut? s-a strâmbat Sile, înţelegându-mă cât se poate de bine.

— Lasă-te de *cioace*! am schimbat eu tonul şi i-am răsucit mâna la, spate, punându-i cătuşele. Prea te-ai îngrăşat – două paltoane – ţinându-I tira lui Fasolică. Vom ţine la bază lecţii de „slăbire” şi de „agronomisirea”

poamelor...

MICI SECRETE...

Căpitanul Cojocaru de la judiciar îmi adusese un dosar care privea furtul unei biciclete. Bicicleta aparţinea unui puşti de cincisprezece ani, care nu mai contenea cu bocetele: hoţul fusese prins, dar bicicleta nu fusese găsită.

Probele împotriva hoţului erau suficiente. Existau doi martori asistenţi care-l văzuseră când furase bicicleta. În plus, asupra lui se găsise un mic portofel de culoare maro cu mărunţiş, sustras din gentuţa cu scule de sub şaua bicicletei. Hoţul, care nu tăgăduia fapta şi răspundea destul de sincer, în felul lui, o vânduse în piaţa oraşului unui individ cu o şapcă de ciclist pe două sute de lei. Cu banii, intrase în prima cârciumă pe care o întâlnise în cale. Şi n-apucase să se înfrupte din bunătăţile comandate, pentru că-l... deranjase căpitanul Cojocaru.

Daniel – păgubaşul – nu se îndura să se dezlipească de trunchiul nucului bătrân din curtea miliţiei. Bravul pom sprijinise astfel durerea multor solicitanţi...

— Am umblat ieri toată ziua după bicicletă de-am înnebunit! mi-a zis Cojocaru, masându-şi picioarele obosite. Şi pe unde dracu' n-am fost!... Trebuie să aibă şi el răbdare. Am dat-o în urmărire. Altceva ce să fac? Mai am atâtea cazuri de rezolvat, ştii bine!

— L-am chemat pe puşti în biroul meu.

— Nu-ţi pierde nădejdea, zic, am găsit lucruri mult mai mici decât o bicicletă. Cel care a cumpărat-o – tipul cu şapcă de ciclist – şi-a dat seama că bicicleta e de furat, altfel de unde un asemenea chilipir! şi probabil un timp n-o s-o scoată la iveală. Pe urmă, o să creadă că n-o mai căutăm şi-o să-nceapă să se plimbe cu ea.

— Şi dacă o scoate mâine şi-o vinde cu un preţ mai mare decât a cumpărat-o? m-a privit puştiul cu nişte ochi limpezi, curioşi, încă plini de umezeala lacrimilor.

Mi-a plăcut atât de mult logica lui, încât i-am promis

că a doua zi vom pleca împreună să-l căutăm pe tipul cu şapcă de ciclist. Fericit, puştiul a sărit de pe scaun şi m-a sărutat.

— Trebuie s-o găsim, mi-a făcut el un semn cu degetul mare. La ce oră să vin?

— Pe la… Pe la zece!

— Pe la zece? s-a zgâit el la mine foarte mirat. Cum să vin la zece, când dumneavoastră începeţi programul la opt?!…

— Bine, la opt, am încuviinţat eu. Dacă te scoli tu aşa devreme…

— Să trăieşti, nene Şpiţ! şi-a luat el rămas bun, în fugă, zbughind-o pe uşă.

Am rămas perplex câteva clipe. De unde-mi ştia porecla? „Aa! Căpitanul Cojocaru e cu şopârla…”

— Ce să fac? s-a scuzat căpitanul când l-am abordat. Nici mâine nu cred că am să pot să calc normal, crede-mă! Te-aleargă puştiu’…

Mi-o făcuse căpitanul. Dar nu-mi părea rău, fiindcă şi fără trucul acesta mă duceam cu puştiul să dăm de urma bicicletei. Numai cine n-a fost copil nu-nţelege prin ce stări sufleteşti trecea păgubaşul meu.

A doua zi, când am venit la serviciu, Daniel mă aştepta în faţa miliţiei. Mi-a zâmbit de departe. Am dat mâna, m-a aşteptat puţin, până am dat ochii cu şeful, apoi am plecat în oraş să ne încercăm norocul. Am umblat până seara de-am căzut mort de oboseală. Şi, vorba lui Cojocaru, pe unde n-am umblat! Norocul nu ne surâsese, în schimb lansaserăm o serie de antene pe unde trecuserăm. Eram sigur că până la urmă tot aveam să dau peste omul cu şapcă de ciclist. Seara, lacrimile lui Daniel m-au convins ca a doua zi dimineaţa să ne reluăm cursa. Şi am plecat, ce să fac… Dar nici a doua zi n-am ajuns la nici un rezultat. Un progres totuşi făcusem, un pas care putea să fie chiar decisiv, dacă se confirma informaţia pe care o

primisem de la un paznic de la poarta nr. 3 a combinatului şi anume că unul dintre muncitorii care-şi parcau bicicletele la rastelele special amenajate acolo, purta o cipilică ca de ciclist.

I-am raportat maiorului Moldovan că nici a doua zi nu dădusem de urma bicicletei şi nu prea i-a căzut bine, pierdusem două zile de pomană.

— Gata! Nu mai umbli după bicicletă! mi-a zis şeful, puţin încruntat. Dă-o încolo! Ai atâtea dosare de terminat… Să se ducă cei de la judiciar, să meargă căpitanul Cojocaru!

Ferm pe poziţie, maiorul Moldovan a vorbit la telefon cu maiorul Chiş, şeful biroului judiciar şi i-a spus să trimită un om de-al lui care să-l găsească pe cumpărătorul bicicletei, căci pe mine nu mă mai lasă, întrucât mă aştepta un maldăr de dosare, majoritatea cu arestaţi. Degeaba i-a spus maiorul Chiş că nu avea niciun ofiţer disponibil, că toţi erau prinşi în verificări ca să-l descopere pe autorul unei spargeri de peste noapte, Moldovan n-a fost de înduplecat.

Dar cum să-i fi explicat eu acest lucru lui Daniel, care mă aştepta plin de speranţe în curtea miliţiei şi care, după cum i se putea citi pe faţă, nu dormise nicio noapte de când i se furase bicicleta? Părinţii i-o cumpăraseră pare-se destul de greu.

Apoi, îmi părea rău că după atâta alergătură, tocmai când, dădusem de un „pont”, să-l „vând” cu atâta uşurinţă celor de la judiciar şi să nu-l valorific eu care asudasem atât pentru el… N-ar fi fost drept… Norocul meu că nu-i spusesem nici şefului ce informaţie preţioasă obţinusem, pentru că, transmiţându-i-o maiorul Chiş, ar fi găsit cu siguranţă un ofiţer pe care să-l trimită în combinat să verifice… De ce nu „vândusem pontul” şefului meu? Mici „secrete”.

— Bietul Daniel s-a făcut galben ca turta de ceara şi-a

izbucnit în plâns când i-am spus că, deocamdată, nu ne puteam continua cursa, că apăruse ceva neprevăzut.

— Ţi-o găsesc eu, i-am spus. Ai puţină răbdare.

— Lasă că ştiu eu că nu te lasă şeful tău, mi-a răspuns el printre suspine. Ce, eu nu mi-am dat seama? Nu se vede după chipul lui?

Era formidabil puştiul! Avea o intuiţie de te uimea. Dar oare de când ne tutuiam?

— Bine, am îngânat eu impresionat. Hai să ne gândim la o soluţie!

— Spune-i că nu te simţi bine, a apărut un licăr de speranţă pe chipul băiatului. Eu aşa-i păcălesc pe-ai mei când nu vreau să mă duc la şcoală…

— Nu merge… Din moment ce m-am prezentat dimineaţă la serviciu. Nu-ţi dai seama?

— Da, m-a compătimit el. Mai bine mergeam direct în combinat.

— Nici chiar aşa! La armată, sunt nişte reguli!

— Ştiu! Mi-a povestit tata! Da…

— Stai! Mi-a venit o idee colosală! m-am luminat eu imediat la faţă.

— Caare?.. m-a întrebat în şoaptă Daniel, gata să… comploteze.

„Mici secrete”, i-am făcut eu cu ochiul. Hai până la procurorul Pancu!

— Haai, a zis el, tot în şoaptă, pornind deja.

Am aranjat cu procurorul să vină la maiorul Moldovan să se intereseze de mersul mai multor dosare şi astfel să-l ia în discuţie şi pe cel cu bicicleta. Pancu urma să-l informeze pe şeful meu cum că în dosar nu erau probe suficiente şi că procurorul şef n-avea să confirme al doilea mandat de arestare a hoţului până n-avea să fie găsită bicicleta corp delict. Dacă infractorul neagă fapta în instanţă, iar cei doi martori ai acuzării retractează şi ei

declaraţiile?! – avea să fie întrebarea care să-l pună în încurcătură pe maior.

Zis şi făcut. Eu m-am dus în biroul meu şi am continuat să lucrez la alte dosare, iar Daniel a rămas neclintit lângă nucul din mijlocul curţii la locul lui obişnuit…

A trecut cam o jumătate de oră de când aranjasem schema şi m-am trezit în birou cu şeful meu. Nu era prea bine dispus, după cum i-am citit pe chip.

— Unde-i puştiul cu bicicleta? m-a întrebat maiorul.

— În curte, sub nuc. Nu-l vedeţi? E-atât de încăpăţânat…

— Du-te cu el şi azi, poate-i găseşti bicicleta! a reluat şeful fără să-mi dea vreo explicaţie.

— Că dacă nici azi nu i-o găseşti, să alerge tot judiciaru’ o săptămână după ea! a tunat apoi.

— Bine, dar…

— Gata! Bagă-le în fişet şi fugi. Lucrezi la ele de mâine…

— Am înţeles. Să trăiţi!

Când m-a văzut Daniel ieşind din birou gata îmbrăcat, a sărit de gâtul meu şi mi-a şoptit vesel la ureche:

— A ţinut figura… L-am păcălit…

— Ssst! i-am făcut eu semn. Vira cu viteză, că poate se răzgândeşte.

Am plecat împreună direct la poarta nr. 3 a combinatului siderurgic. Aici, cu ajutorul portarilor, am identificat mai mulţi posesori de biciclete, secţiile unde lucrează şi ne-am dus la locul lor de muncă să stăm de vorbă cu ei. Din vorbă în vorbă, întrebându-i pe fiecare dacă-l cunosc pe biciclistul care poartă „cipilică de ciclist”, un acar ne-a îndrumat la furnalul nr. 2 căci ştia el acolo un tânăr care purta, când mergea cu bicicleta, o astfel de

şapcă. M-am uitat la Daniel. Tremura de emoţie. Ne-am îndreptat spre furnalul indicat, întrebând în continuare de omul cu cipilică.

— Amarandei îl cheamă – este electrician! – ne-a informat un furnalist.

L-am chemat pe tânăr până afară şi m-am legitimat.

— Unde este bicicleta dumneavoastră?

— La poartă! Dar de ce?

— Vrem s-o vedem şi noi! O verificare…

Puştiul mi-a făcut cu ochiul.

— Da. Vă rog! N-am nimic împotrivă! a zis tânărul, deschizând braţele.

Până la poartă, l-am studiat cu coada ochiului. Era tulburat.

— Dânsul e cel cu cipilica! a spus unul dintre portari când ne-a văzut împreună. Tânărul a tresărit, dar n-a spus nimic. Ne-a condus la unul dintre rastelele cu bicicleta din faţa porţii combinatului.

— Uitaţi, aceasta este a mea! ne-a arătat el o bicicletă „Carpaţi” de culoare gri, cam uzată.

Minte! a izbucnit Daniel. A mea era nouă-nouţă şi de culoare neagră. Unde-i bicicleta mea? a privit el încruntat la tânăr. Pumnii îi erau încleştaţi.

— Caree… i s-a tăiat omului respiraţia. Era mai mare cu două capete decât puştiul.

— Cum… care? nu l-a slăbit Daniel, pe un ton inchizitorial. Cea pe care-ai cumpărat-o acum patru zile cu două sute de lei! Nenea comisaru’, a arătat puştiul spre mine, l-a arestat pe hoţ! E acolo, jos, la miliţie! Dacă vrei să intri şi matale lângă el, atunci… minţi!

— Nu mai ai nicio şansă! m-am adresat eu tânărului, sărind în apărarea lui Daniel (Ne completam reciproc, nu? …) Hoţul care a furat-o, a recunoscut că ţi-a vândut-o dumitale. El nu mai are ce pierde.

— Dar n-am ştiut că a fost furată, a cedat, în sfârşit, tânărul, înghiţindu-şi nodul din gât.

— Da’ noi n-am zis c-ai ştiut, s-a-nveselit imediat puştiul, trăgând cu coada ochiului la mine. Pe mine nu mă interesează decât să mi-o dai înapoi, restul te descurci cu hoţul. O avea şi el părinţi care să-ţi dea banii-napoi…

— Pe dracu’! mai văd eu banii…

— Ce să-ţi fac? i-am spus. Aşa păţesc toţi cumpărătorii de lucruri murdărite de fapte rele…

Am ridicat bicicleta de la domiciliul tânărului. Când m-am întors la miliţie, nu trecuseră nici două ceasuri de la plecare…

— Cum, aţi şi venit? ne-a întâmpinat maiorul Moldovan, puţin contrariat.

— Bineînţeles! i-a răspuns mândru Daniel, scoţând pieptul înainte. Am alergat cam mult după ea, dar, până la urmă, eu şi cu nenea comisaru’, tot am găsit-o. Dacă nu venea nenea procuroru’…

— Aha… Aha… Tu şi cu nen-tu… comisaru’, cu nenea procurorii… înţeleg… a dat, maiorul din cap. Pezevenghilor.

Daniel l-a rugat să nu se supere şi l-a sărutat. Cum era să se supere un om ca şeful meu, căruia-i dăduseră, de fapt, lacrimile? Erau multe dosare de rezolvat, era şi el presat de şefi, trebuia înţeles…

Daniel a plecat acasă cu ochii scăldaţi în lacrimi, de această dată de bucurie că-şi găsise bicicleta. Mi-a devenit un foarte bun prieten. Şi trebuie să spun că n-am mai întâlnit alt copil atât de convins că hoţii sunt un rău şi că nu merită decât închisoarea. Discutasem cu el despre calităţile lui, despre perspicacitatea precoce, despre atenţia mereu trează. „Ai să devii un bun poliţist!”, îi spuneam, lucru care îl bucura foarte mult. Drept urmare, îmi făcea vizite la miliţie în orele lui libere şi mă copleşea cu întrebări.

Într-o zi, mi-a deschis uşa biroului gâfâind, plin de sudoare. Avea cu el un val de stofă pe care abia-l putea duce pe braţ.

— Aşa-i că-i frumoasă cinstea? s-a opintit el să pună valul de stofă pe masă.

— Fără îndoială, doar am mai discutat despre asta. Ce-i cu stofa?

— A căzut dintr-un camion, pe bulevardul Gării. Era plin de stofe.

— Zău? Şi n-a văzut nimeni?

— Cine să vadă, dacă numai eu eram pe stradă în locul ăla?

— Scuză-mă, mi-am dat eu seama de greşeală, dar m-ai luat prea repede. Ai reţinut cumva numărul?

— De unde? Circula cu o vitezăă…

— Se leagă. Oricum, felicitări, frate-meu! Aşa se trăieşte omeneşte. Daniel s-a înroşit. Hai să te vadă şi tovarăşul maior Moldovan, am zis.

Şeful l-a primit cu mare bucurie şi-a trimis-o pe secretară să-i aducă o prăjitură şi o limonadă.

— Nu oricine ştie bine „lecţia” cinstei, Daniele! s-a-ntins la discuţie maiorul. Poate altul, în locul tău, nu aducea valul de stofă la miliţie, îl ducea acasă…

Am raportat cazul noului şef al miliţiei, maiorul Iştoc, care şi el s-a întreţinut cu Daniel şi la felicitat. Fiind vorba de un val de stofă scumpă cu marca unei fabrici din Arad, şeful a repartizat această lucrare – s-a întocmit un proces-verbal de sesizare – băieţilor de la economic, indicându-le să ia legătura cu miliţia municipiului Arad care să verifice şi să ne comunice ce camion venise cu astfel de stofe în Hunedoara sau care numai tranzitase prin oraşul nostru.

A doua zi, miliţia din Arad ne-a comunicat numărul camionului, aducându-ne precizarea că valurile de stofă erau destinate magazinelor de confecţii din oraşul nostru.

Maiorul Iştoc, care până atunci fusese şeful serviciului economic al miliţiei regiunii a meditat puţin şi, la experienţa sa, nu s-a grăbit să predea valul de stofă distribuitorului fabricii de confecţii din Arad, persoană care însoţise transportul. I-a supravegheat mişcările până s-au distribuit toate valurile de stofă la magazinele de confecţii din oraş, după care a aşteptat, din umbră, reacţia celor doi: însoţitorul şi şoferul. În mod normal, aceştia ar fi trebuit să intre în panică la aprovizionarea ultimului magazin, când ar fi constatat lipsa. Lucrurile nu s-au întâmplat însă aşa, distribuitorul şi şoferul aşternându-se la restaurantul Corvinul pe un chef de zile mari.

Şi aici era… cuiul!

Distribuitorul fabricii şi şoferul au fost invitaţi discret în miliţie. La solicitarea lucrătorilor de la economic, au prezentat actele. Şi totul ar fi fost în regulă, dacă nu intervenea cinstea puştiului nostru. Nu exista nicio diferenţă. Între valurile de stofă care figurau în acte, ca aduse de la Arad şi cele distribuite magazinelor de confecţii din Hunedoara. Nu era greu de dedus că în camion se aflaseră în plus, peste ceea ce era înregistrat, mai multe valuri de stofă.

Maiorul Iştoc şi-a spus că puteam avea de-a face cu un grup organizat de infractori. Drept urmare, în cel mai scurt timp şi în desăvârşită conspirativitate, echipe de ofiţeri de le economic au poposit în toate magazinele de confecţii din oraş, inventariind raioanele de stofe.

Rezultatul? întocmai cum intuise maiorul Iştoc. O parte din plusurile de valuri de stofa sustrase de la fabrica de confecţii din Arad erau valorificate prin intermediul a doi gestionari de la două magazine de confecţii din Hunedoara. Afacerea a fost de proporţii. În final, prin cooperarea mai multor organe de miliţie, a fost descoperit întregul grup de infractori.

— Bravo, Daniele! Blavo, prietene! Ai stofă! L-am

felicitat eu pe puşti, când l-am întâlnit după rezolvarea acestei afaceri.

— Ei… Mici secrete, mi-a făcut el complice cu ochiul şi am intrat în prima cofetărie să ne delectăm cu ceva dulce.

O MICĂ DEFORMAŢIE

Răsfoind jurnalul meu de criminalist, găsesc un caz foarte interesant, în dreptul căruia este menţionat articolul 303 din Codul penal, care incriminează infracţiunea de bigamie: „Încheierea unei noi căsătorii de către o persoană căsătorită se pedepseşte cu închisoare de la unu la cinci ani”.

La drept vorbind, aceste infracţiuni sunt, foarte rare şi puţini sunt ofiţerii de miliţie care au cercetat în cariera lor asemenea cazuri. Infracţiunea se descoperă foarte uşor de către salariaţii de la starea civilă şi, practic, cazul este pus pe tavă organelor de miliţie. Încheindu-se o a doua căsătorie de către o persoană care mai este deja căsătorită, comunicările se întâlnesc în registrul stării civile de la Consiliul popular al localităţii unde căsătoritul s-a născut şi de aici, nimic mai simplu ca să se descopere bigamia!

În cazul cu care m-am confruntat eu, însă, lucrurile n-au fost aşa de simple. Pot spune chiar că am descoperit un bigam care, poate, ar fi rămas şi în ziua de azi nedescoperit dacă n-aş fi fost perseverent şi mai ales vigilent. În ceea ce-i priveşte pe salariaţii de la starea civilă, ei au fost nevinovaţi. Adică, aproape nevinovaţi…

…În Hunedoara, şi-a făcut apariţia într-o vreme un tip blond, cam la vreo treizeci de ani, drăguţ, bine clădit, cu ochi albaştri, sidefii. Individul a cucerit repede inima unei asistente medicale, o femeie zveltă, nu prea frumoasă,

dar cu o stare materială foarte bună.

Căsătoria lor s-a încheiat cu uşurinţă şi îndrăgostiţii s-au aşternut serios pe petreceri, nescăpându-le nici şi ocazie de a se distra cum e mai bine pentru a nu le părea rău mai târziu că-şi irosiseră tinereţea de pomană.

Lui Marian nu-i plăcuse să lucreze în combinatului siderurgic, căci acolo era greu. El dorea un loc de muncă mai uşor, care să-i lase mai mult timp liber să-şi pună în valoare talentul la desen şi pictură, aşa că s-a angajat ca vânzător la „Loto-Pronosport”, repartizându-i-se o agenţie ce-şi avea sediul chiar în piaţa oraşului. Vad era foarte bun. Cele mai mari încasări le obţinea de la vânzarea lozurilor în plic.

— Cu tablourile nu prea făcea treabă bună. E adevărat, el continua zilnic să-şi desăvârşească arta, pasiunea sa pentru desen şi pentru culori fiind de nestăvilit.

Căsătoria mergea bine, veniturile curgeau şi ele destul de frumoase, aşa că n-a surprins pe nimeni apariţia lui Marian în oraş cu o „Dacia-1100” din primul lot pe care-l scosese pe piaţă tânăra noastră fabrică de autoturisme din Piteşti.

Mi-aduc aminte că toată lumea comenta pe atunci performanţele primului nostru autoturism. Producţia fiind la început, era o adevărată odisee să cumperi o astfel de maşină, cei interesaţi punând în joc toate rotiţele relaţiilor pe care le aveau. A trecut un an. Cererile de autoturisme „Dacia-1100” s-au înmulţit, fiind pusă la grea încercare răbdarea celor care-şi aşteptau rândul.

Posedând printre primii mult invidiatul autoturism, „Dacia-1100”, Marian şi Olguţa îşi petreceau timpul liber mai mult în excursii. Se îmbrăcau totodată foarte elegant. Cumpărau numai obiecte scumpe, de mare valoare. Olguţa era plină de bijuterii, iar piaţa o făcea tocmai de la Timişoara. Trai, nineacă, pe ea în ultimul timp.

Căpitanul Buliga de la economic, care avea în obiectiv agenţiile Loto-Pronosport, a crezut la început că prosperitatea celor doi soţi se datora unei moşteniri, Olguţa pierzându-şi cam pe atunci părinţii, dar curând ofiţerul a trebuit să-şi schimbe părerea şi să tragă cu urechea la ce se şoptea. Marian şi Olguţa mergeau deseori la chefuri, dar în afara Hunedoarei, ca să nu se audă ceva, şi acolo aruncau cu sutele. Drept urmare, într-o zi, pe la amiază, însoţit de un coleg, ofiţerul a închis unitatea Loto-Pronosport gestionată de Marian şi a fost efectuat un control economic foarte riguros. Cu această ocazie, s-a constatat un minus de şase mii de lei între încasări şi depuneri, sumă care, evident, fusese delapidată. În paralel, s-a efectuat şi o percheziţie la domiciliul celor doi soţi, însă, în afară de un lux exorbitant, nu s-a găsit nimic deosebii care să răspundă la întrebarea de unde-şi procurau ei banii.

Evident, pentru ceea ce constatase, căpitanul Buliga era nemulţumit, dar neputând proba şi alte sustrageri, ori alte infracţiuni, mi-a adus mie dosarul pentru definitivarea cercetărilor şi trimiterea dosarului la procuratură cu concluziile de învinuire.

— Unde-i omul? l-am întrebat pe căpitan.

— E afară, îl păzeşte Filipescu.

— L-aţi percheziţionat?

— Sumar. Nu-i din ăia de judiciar, care să ascundă jumătăţi de lame prin haină, pe la revere, ca să-şi facă harachiri în arest. E paşnic… A înghiţit *halviţa* şi acum, gata, se consolează.

Mi-am aruncat în grabă ochii prin dosar, apoi am ridicat privirea la ofiţer, puţin nedumerit:

— Da’ bine, bre, nea Buliga! Numai atât? După câte mi-ai povestit matale…

— E mare pişicher! i-a zis Buliga. Ne sfătuiserăm înainte de a-i fi făcut controlul economic şi-mi dezvăluise

toată istoria cheltuielilor lui Marian. Atât s-a putut, a ridicai el din umeri. Îl las pe mâna ta, poate dezlegi tu enigma.

— L-ai verificat la cazier?

— Da. E fişa în dosar, n-ai văzut-o? Până acu', a fost: curat…

— Bine. Adu-l pe Marian aici. M-apuc de treabă.

Intrând în birou, Marian mi-a zâmbit larg şi s-a aşezat pe scaun ca şi cum ar fi venit în vizită la un prieten apropiat.

— Ridică-te-n picioare! i-am zis pe un ton sever. Din acest moment, eşti arestat, iar pe scaun vei lua loc numai când vei fi poftit!

S-a ridicat în picioare, schimbându-se repede la faţă. Îi era frică, deci.

— Descheie-te la şireturi şi scoate cureaua de ia pantaloni! am amplificat totul, urmărindu-i atent reacţia.

Mâinile au început să-i tremure. I-a luat ceva timp executarea operaţiunilor cerute.

— Pune cureaua şi şireturile pe masă! i-am zis. Am chemat, apoi, de afară un martor asistent.

Percheziţia corporală trebuia repetată, deoarece căpătasem suficientă experienţă în materie de anchetă şi trebuia evitat orice pericol care putea să survină din partea lui în arest, inclusiv o eventuală sinucidere.

— Dar am mai fost… a-ncercat Marian cu un glas timid. Sunt un om paşnic, nu intenţionez nimic rău.

— Ştiu că ai mai fost percheziţionat, i-am spus fără să-l privesc, dar prevederea este mama înţelepciunii. Şi-acum, dezbracă-te!

— Cum? Aşa…

— La piele!

I-am controlat amănunţit hainele, pantofii şi ciorapii, apoi l-am controlat în păr şi pe cap. Am observat că avea

un defect la laba piciorului drept: degetul mare era puţin încălecat peste degetul alăturat

— O deformaţie? l-am întrebat.

— Da… o mică deformaţie, mi-a răspuns el cam încurcat albindu-se de tot.

— Ia mergi matale puţin! Mi-a căzut mie o fisă; zărind parcă un mic colţişor de hârtie intre degete.

— Dar… nu… Mi-e ruşine! a făcut el apel la pudicitate.

— Lasăăă… Suntem obişnuiţi!

N-a făcut mai mult de trei paşi că, dintre cele două degete, a ieşit la iveală un bileţel. Marian s-a făcut verde la faţă şi-a început să tremure tot, ca de frig.

— Ce conţine? l-am întrebat ridicând bileţelul din ascunzătoare.

— Un loz în plic, mi-a răspuns el cu o voce sugrumată.

Într-adevăr, un loz în plic. Dar când l-am deschis, am văzut negru, în faţa ochilor. Era un loz câştigător: şi nu câştiga altceva decât un autoturism „Dacia-1100”!

M-am uitat la Marian, el la mine, pe chipurile noastre necitindu-se decât uimire: el în felul lui, eu într-al meu…

— Nu văzusem niciodată până atunci un loz câştigător de autoturism şi după ce l-am studiat atent pe ambele părţi, aşteptându-mă la un fals din partea domnului pictor, l-am întrebat:

— E veritabil?

— Absolut, parcă i-a mai venit lui inima la loc.

— Atunci, de ce l-ai ascuns? De ce l-ai ţinut ascuns între degetele de la picioare?

— Fiindcă abia astăzi l-am câştigat, şi n-am vrut ca soţia mea să ştie de el. Asta e motivul…

Explicaţia mi s-a părut puerilă şi i-am solicitat amănunte.

— Şi eu am pasiunea de a juca la loz în plic, a zis el.

Azi-dimineaţă, până să mi se facă controlul în agenţie, am desfăcut câteva lozuri. Satisfacţia a fost formidabilă. Am nimerit tocmai acest loz. N-am ştiut ce să fac pe moment cu el. M-am gândit să nu afle Olguţa şi l-am ascuns unde l-aţi găsit, ştiind că ea are obiceiul să mă controleze mai tot timpul prin buzunare. După ce ajungeam acasă, i-aş fi găsit eu o ascunzătoare ca ea să nu dea peste el.

— Şi de ce, mă rog, să ascunzi un astfel de eveniment faţă de soţie? Nu mâncaţi din aceeaşi cratiţă? Nu împărţiţi necazurile şi bucuriile împreună?

— Mai avem o maşină, şi cam tot ce ne trebuie prin casă, dar în privinţa banilor, soţia mea nu este prea loială, încercă să mă lămurească Marian. Sunt convins că pune bani la ciorap, că are cecuri de care eu n-am habar şi pe care le ţine ascunse pe la rude. Nu ştiţi ce stare materială are…

— Pardon! A avut! i-am zis eu, făcându-l să tresară. Eram, aşadar, în temă cu ce se întâmplase în familia lor.

— A avut, dar tot mai are, nu ştiţi dumneavoastră, a făcut un gest din mână Marian.

— Bine… Să admitem că aş înţelege aşa ceva, acest „separatism” familial, mi-am făcut eu de lucru cu o agrafă luată de pe birou. Totuşi, te-aş întreba, cum urma să valorifici lozul câştigător, fără să afle soţia?

S-a gândit o clipă, apoi mi-a răspuns:

— L-aş fi depus la o agenţie dintr-un alt judeţ şi aş fi solicitat contravaloarea autoturismului, căci câştigătorului i se oferă şi această posibilitate, nu?

— Şi banii, sau mai bine zis cecul, unde l-ai fi ascuns, ca să nu-l găsească soţia? Te întreb acest lucru, fiindcă ştiu că nu ai nicio rudă aici, în Hunedoara.

— L-aş fi dus acasă la Feteşti, la părinţii mei, mi-a răspuns Marian, nu prea convins.

Am stat de vorbă şi cu Olga, soţia lui. Discuţia m-a convins că Marian era un escroc rafinat. Originară dintr-o comună din judeţul Vrancea, familia lui – părinţii şi un frate – se stabiliseră pe lângă Feteşti, într-un sat de lângă Dunăre. Niciodată nu se dusese cu soţia la părinţii lui, motivând că nu se înţelegeau de pe urma unui proces de partaj pe care el îl câştigase, revenindu-i o groază de bani, în dauna lor. Femeia, bucuroasă că-şi găsise un soţ – până atunci nu prea avusese succes la bărbaţi – se mulţumise cu explicaţiile lui, neverificând nimic din ceea ce-i povestise. Banii pe care-i cheltuiseră în ultima vreme proveneau – după spusele lui – din renta câştigată în urma procesului.

— Ce rentă? Ce partaj? Pe ce adresă primea banii? Am întrebat-o eu pe Olga. Totul mi se părea nefiresc.

— Nu ştiu! a ridicat femeia din umeri cu o candoare suspectă. Pe mine m-a interesat toată viaţa să am un bărbat, să am o familie şi tot ce am realizat am adus în casă. Nu l-am întrebat prea multe, ca să nu-l supăr, să nu-l plictisesc, mai ales că este un soţ bun, iar în timpul liber nu deranjează pe nimeni, văzându-şi de desenele şi de picturile lui.

— Bine, dar excursiile, chefurile?

— Ne-am distrat şi noi, ce să facem… Dacă nu ne distrăm acum, mai târziu…

Olga avea o mare doză de uşurătate în a privi lucrurile şi nu-şi dădea seama că-n jurul lui Marian plutea ceva necurat. Dar, ce să-i faci, mai sunt şi astfel de femei! Şi, Doamne, dacă ar fi puţine!

Bănuind că lozul în plic era fals, după ce l-am înştiinţat pe căpitanul Buliga, ne-am repezit amândoi la sediul filialei Loto-Pronosport din oraş pentru a verifica dacă aveam dreptate. Între timp, transmisesem o notă telefonică miliţiei din Feteşti prin care rugam să se facă o verificare în legătură cu persoana lui Marian, relaţiile sale cu familia, procesul de partaj şi toate celelalte.

La filiala Loto-Pronosport, nu ne-am putut edifica asupra a ceea ce doream. În Hunedoara nu apăruse încă un asemenea bilet câştigător şi nimeni dintre salariaţi nu văzuse până la noi, cum arăta. De aceea, a doua zi ne-am întâlnit la Deva, la filiala regională Loto-Pronosport. Aici, ni s-a spus că avuseseră mai multe asemenea lozuri câştigătoare, însă fuseseră trimise la centru, la Bucureşti, aceasta fiind filiera pentru ca norocoşii să intre în posesia autoturismelor.

— Neavând, deci, un loz etalon, pentru comparaţie, şi, pentru că o expertiză la nivelul regiunii a compoziţiei hârtiei, cernelurilor etc., ar fi necesitat timp, şefii au hotărât să mă deplasez la Bucureşti, la sediul central Loto-Pronosport şi apoi la Institutul de criminalistică din I.G.M. unde urma să se facă expertiza în caz de suspiciune.

Înainte de a pleca la Bucureşti, am primit răspunsul de la miliţia din Feteşti – o adevărată bombă: Marian, cu datele de stare civilă furnizate de noi, figura ca infirm de ambele picioare, putând fi găsit oricând la locuinţa părinţilor săi. În rest, niciun proces, niciun fel de partaj, nimic. Dar, atenţie, se semnala în nota telefonică: Marian avea un frate mai mare cu doi ani decât el, Aurel, care era dispărut de-a casă şi care suferise o condamnare pentru falsuri de librete CEC. Să nu fi fost vorba despre o substituire de persoană, ne sugerau cei de la Feteşti. Comunicaţi-ne date suplimentare! ne cereau ei.

— E clar… Ai dat lovitura! mi-a zis maiorul Moldovan. Te duci şi la Feteşti! În mod sigur, Marian e Aurel. Buletinul de identitate nu e falsificat. Nici măcar poza nu e schimbată. Probabil că fraţii seamănă foarte bine.

— Dar certificatul de naştere? m-am gândit eu imediat la actele depuse de Marian când se căsătorise cu Olga.

— E pe acelaşi nume, dar e un duplicat, mi-a zâmbit şeful.

— Atunci… Atunci, înseamnă că duplicatul l-a scos dând pierdut certificatul de naştere al fratelui său, am reflectat eu. Bine, dar cei de la starea civilă erau obligaţi să verifice…

— Aşa ar fi trebuit, dar e clar că, pentru a-şi dovedi identitatea, el a prezentat buletinul fratelui său.

Am plecat mai întâi la Feteşti. Aurel îi furase, într-adevăr buletinul de identitate fratelui său Marian, fără ca acesta să-şi dea seama. Crezuse că-l pierduse. Cei doi fraţi semănau, într-adevăr, foarte bine. Marian era necăsătorit. De ce recursese Aurel la acest furt, aveam să mă dumiresc, foarte repede, acolo, la faţa locului. Pentru că Aurel era căsătorit în sat cu o fată care rămăsese şi ea infirmă, fără ambele picioare, la fel ca adevăratul Marian. De fapt, amândoi – şi soţia lui Aurel şi Marian – îşi datorau infirmitatea unui accident de tractor. Venind amândoi de la munca câmpului, tractorul condus de Marian derapase într-un şanţ, accident în urma căruia cei doi nefericiţi nu mai putuseră călca cu picioarele pe pământ niciodată…

Ştiind că Marian nu se va mai putea căsători niciodată, Aurel îşi părăsise soţia şi-i sustrăsese fratelui său buletinul de identitate, iar de aici, întreaga poveste…

La Bucureşti, lucrurile cu lozul în plic câştigător al unui autoturism „Dacia-1100” s-au limpezit şi ele, lozul fiind fals.

Când m-am prezentat cu lozul falsificat la maiorul Vasile Măcelaru, şeful Institutului de criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Miliţiei, ofiţerul, după ce l-a examinat, mi-a întins mâna:

— Bravo! mai avem încă trei cazuri în ţară, mâna fiind aceeaşi. Felicitări! Aţi identificat un infractor foarte abil.

M-am înroşit la faţă de bucurie. Am aflat că Aurel, folosindu-se de un alt buletin de identitate furat, vânduse lozurile false unor gestionari dornici să-şi acopere în acest

fel unele sume de bani dobândite în mod ilicit, ca să nu bată la ochi când aveau să apară în faţa casei lor cu mult invidiatul autoturism „Dacia-1100”.

— Şi-acum, să mergem şi la colonelul Ciobotaru să-i dăm vestea! mi-a zis bucuros maiorul Măcelaru.

— Da’ cine este colonelul Ciobotaru? am întrebat eu.

— Cum? Nu ştii? Şeful Direcţiei Judiciare! Ei s-au ocupat de aceste cazuri.

Am coborât de la etajul patru, la etajul trei, unde-şi avea sediul Direcţia judiciară. Colonelul Ciobotaru ne-a primit cordial, ne-a oferit o cafea şi a discutat îndelung cu mine, ascultând toată povestea cazului Marian. La plecare, m-a felicitat şi el. Nu ştiam în acele clipe că dădeam mâna cu viitorul meu şef.

VASILICĂ

Într-o miercuri seara, m-am dus după târguieli la magazinul alimentar cu autoservire de lângă poşta centrală a oraşului. Am intrat printre gondole şi am pus în coş cele de trebuinţă, apoi m-am înfiinţat la casierie. În faţa mea, două persoane: un tip uscăţiv, brunet, cu şapcă gri în cinci colţuri, şi o bătrânică.

Tipul uscăţiv avea în coş o sticlă de băutură care costa douăzeci şi unu de lei.

— Îmi pare rău, doamnă, dar nu am decât mărunţiş, s-a scuzat el faţă de casieră când a trebuie să achite. Aşa i-am primit de la poştă: numai monede de trei lei…

— De când vă aştept, a zis în glumă casiera, o femeie trecută de cincizeci de ani, cu buze groase, rujată, coafată după ultima modă. Am mare nevoie de mărunţiş, în ultima jumătate de oră am primit numai sute. Priviţi! A deschis sertarul casei de marcaj.

— Da, da, văd, a înclinat uscăţivul din cap. I-a dat apoi casierei şapte monezi de trei lei. Mai avea însă, pentru că s-au auzit şi altele sunându-i în buzunar.

— Vă rog să-i schimbaţi pe toţi, dacă mai aveţi, a zis femeia, auzind probabil zornăitul monedelor din buzunarul clientului. N-am mai deloc mărunţiş, aţi văzut…

— Numai puţin, doamnă, să-i număr şi vă servesc, a zis omul. S-a retras apoi de o parte, făcând loc bătrânei din faţa mea.

O privire spre uscăţiv m-a lămurit că acesta scotea monede din toate buzunarele. Parc-ar fi blindat! m-am amuzat în sinea mea. Gândul mi-a zburat la anii copilăriei mele din cartierul Grant, când umblam şi eu cu buzunarele doldora de grăunţe (mărunţiş) pe care le ciuguleam de la fraieri, mai puţin cu aportul zeiţei Fortuna şi mai mult cu al „ştiinţei” prinse de la *boşi*.

După ce bătrânica a achitat cumpărăturile, uscăţivul

i-a întins casierei o mână plină ochi cu monezi de trei lei.

— Treizeci şi trei, a zis el zâmbind. Cum le-am primit de la poştă, aşa vi le dau. Îmi rupeau buzunarele…

— Vă mulţumesc, a zis femeia şi s-a apucat să numere monezile. Dacă n-ar mai fi, aşa, câte un client ca dumneavoastră… Numai cine lucrează în comerţ ştie ce importanţă are mărunţişul. Te scuteşte de discuţii inutile cu clienţii şi nu-i mai trimiţi să vină cu bani potriviţi, să colinde, săracii, toate magazinele din jur ca să schimbe. Sunt treizeci şi trei, da! Mai căutaţi, vă rog, un leu şi vă din o sută…

Uscătivul s-a căutat prin buzunare. După sunet, mi-am dat seama că mai avea destule monezi de trei lei. Ei, drăcia dracului, m-am gândit, ăsta din două focuri a scos pe tarabă o sută douăzeci de lei. Şi tot mai are buzunarele înfundate! Am urmărit „absent” ce s-a petrecut mai departe.

— Nu am nicio monedă de un leu, a ridicat din umeri uscătivul. Vă mai dau şapte monezi de trei lei ca să fie o sumă rotundă.

— Perfect. O sută douăzeci de lei, a aprobat casiera şi a trei bancnote din sertar, una de o sută şi două de zece.

Uscătivul a luat bancnotele, a strecurat un „Sărutmâna! şi s-a îndreptat cu paşi mari spre ieşire. Mie şi graba lui mi s-a părut nefirească. De ce nu schimbase toate monezile? m-am întrebat. De ce nu profitase de ocazia fericită care i se ivise? Nu zicea el că-I rupeau buzunarele?… Poate că monezile proveneau dintr-o altă sursă… Poate erau fructul unei infracţiuni. Probabil spărsese un chioşc de dulciuri şi răcoritoare, o cutie a milelor din vreo biserică, o tutungerie, o cofetărie…

M-am legitimat discret şi am rugat-o pe casieră să reţină într-un săculeţ, până mă întorc, toate monezile pe care le primise de la uscătiv.

— Dar mai este numai o jumătate de oră până la

închidere, s-a mirat femeia uitându-se la ceas.

— Dacă nu mă întorc, îi ţineţi până mâine, i-am zis autoritar fără să mai pierd timpul. Am ieşit. Privind înapoi, prin geamul magazinului, am zărit-o pe casieră strâmbându-se şi ridicând din umeri.

Uscăţivul, care plecase cam precipitat, acum rărise ritmul paşilor. Se uitase de câteva ori înapoi, nu zărise în spate nici un pericol, aşa că se liniştise. În ceea ce mă priveşte, eu nu inspiram teamă nimănui, ca şi personajul poliţist din serialul T.V. de mai târziu, Colombo. Eram modest îmbrăcat, foarte modest, iar trăsăturile tinereşti ale chipului îndepărtau uşor bănuielile infractorilor.

Aşadar îl puteam urmări pe uscăţiv în voie, ceea ce am şi făcut, luându-mi totuşi unele măsuri de precauţie ca să nu bată la ochi. Se îndrepta spre centrul nou al oraşului. Intra în magazine, sta ce sta şi ieşea, în fiecare magazin se uita la lucrurile mărunte, tentat ba de unul, ba de altul, dar când băga mâna în buzunar, avea o reţinere şi renunţa. Ieşind apoi în stradă, am observat că se-nveselea brusc dacă dădea peste o tonetă unde se vindeau lozuri în plic. Lua un loz, apoi încă două. Plata, numai în monezi de trei lei. La o tonetă, a câştigat douăzeci şi cinci de lei. A reţinut bancnota şi a tras alte lozuri, achitând mai departe tot cu monezi. Aceeaşi figură a repetat de fiecare dată când a câştigat sume mărunte şi i s-au oferit bancnote. Parcă făcea colecţie…

Interesant! mi-am zis. Vrea să scape de monezi, dar nu oricum şi oriunde…

L-am însoţit peste tot. Ultima escală a făcut-o în piaţa oraşului. Aici, n-a iertat nicio tonetă cu lozuri în plic. A jucat chiar foarte multe lozuri profitând de aglomeraţia candidaţilor la noroc, majoritatea ieşiţi de pe la bodegi. Strângerea bancnotelor continua ca un ritual… Iar eu aveam impresia că buzunarele lui, din care tot scotea monede de trei lei erau saci fără fund.

Se făcuse târziu. Uscăţivul se uită la ceas şi se hotărî să plece. Pe chip îi flutura un zâmbet de satisfacţie. Eu mă retrăsesem în staţia de autobuz, intuind că mă va urma. Şi chiar aşa a fost, numai că inima a început să-mi bată foarte puternic. Uscăţivul venea direct la mine.

Să mă fi recunoscut, să-şi fi dat seama că l-am urmărit? Nu, nu, m-am îmbărbătat eu. N-ar mai fi continuat jocul.

— Buna seara, tinere! mi s-a adresat el de sus.

— Buna seara! i-am răspuns.

— Cum se poate ajunge la gară?

Aşadar, nu mă recunoscuse, nu observase că-l urmărisem. Îmi făcusem gânduri de pomană.

— Cu autobuzul patru.

S-a uitat grăbit la ceasul brăţară.

— Câte staţii sunt până la gară?

— Trei…

Te pomeneşti că pleacă cu trenul, m-am gândit. Mi-am irosit seara de pomană. Nici măcar n-am mâncat!…

M-ar fi lăsat cu ochii-n soare, cum se spune, fiindcă nu-mi puteam permite să-l însoţesc cu trenul până în te miri ce localitate, numai de dragul de a-mi verifica instinctele de poliţist. Dacă, în fond, totul fusese o banală întâmplare… Pe de altă parte, urmărirea uscăţivului devenea imposibil de realizat după ce mă abordase. M-am lansat într-un joc care ştiam că mă prinde.

— Sunteţi din Simeria?

— De ce mă-ntrebi? m-a privit atent uscăţivul.

Fiindcă trenul de Simeria pleacă peste o jumătate de oră, am zis după ce mi-am consultat şi eu ceasul. Am un unchi acolo, stă lângă fabrica de marmură şi mă duc mereu la el… tot cu trenu’ ăsta. Staţi cumva pe-acolo, pe strada Docenţilor?

Tipul râse.

— Nu. Eu stau în altă parte.

— La Deva? Frumos oraş! Aţi vizitat cetatea?…

— Nu, băieţaş. Eu sunt din Arad. Ai fost pe-acolo?

— Nu, domnule. Eu, mai departe de Orăştie, n-am fost nicăieri. Tata zice că după ce o să învăţ bine meserie şi o să câştig frumos, am timp să mă plimb. Până atunci…

— Are dreptate tatăl tău. Întâi să câştigi, a foit el din degete. Banii nu se procură aşa uşor. Uneori munceşti din răsputeri pentru ei.

— Ştiu, l-am aprobat eu ca un oftat. Şi e frumos Aradul?

— Oho… Are tot ce vrei şi ce nu vrei.

— Zău? Are şi-un castel, ca cel al Huniazilor?

— O droaie… Başca talciocu'!

„Hopa! începe să vină de acasă…"

— Da' ce, talciocu' nostru…

— E slab. Nu găseşti marfă de calitate. Numai vechituri.

— N-aveţi dreptate. Şepci ca a matale, în cinci colţuri, se găsesc câte vrei, iar pe sub tejghea destule faine… Un băiat care lucrează cu mine în echipă, dar taică-su e maistru, a cumpărat un ceas elveţian, dacă vreţi să ştiţi. „Atlantic!" Mamă, ce frumos e…

Sondam terenul. Nu cumva aveam de-a face cu un… nenorocit de bişniţar?

— Mă, tu eşti un băiat simpatic, a zis el şi a pus o mână pe umărul meu. Eşti însurat?

— Cum puteţi crede aşa ceva, m-am ruşinat eu. Dacar auzi tata…

— Dar ce… eşti destul de mare! Şi eşti şi bine făcut. N-ai dreptul?

— A… am, m-am bâlbâit eu. Da' aşa repede… Vreau să dau mai întâi la seral.

— Păcat că nu te-nsori. Ţi-aş fi făcut rost de nişte

verighete, de m-ai fi ţinut minte toată viaţa.

Hm! Deci în sectorul metalelor rare era terenul lui! Stai puţin, nenică…

— Aveţi cumva… i-am făcut eu cu ochiul.

— De ce mă-ntrebi? Te-ai răzgândit cu însurătoarea?

— Nu, nu-i vorba de mine. Am doi băieţi în secţie. De când caută, săracii… Li s-a acrit viitoarelor neveste. Unul s-a şi certat cu logodnica. Nu găseşte verighete şi pace, ce vină are el? Spuneţi şi dumneavoastră.

— Zău, mă? s-a mirat uscăţivul din ce în ce mai interesat de discuţie.

— Pe cuvântul meu, domnule. Dacă vă spun! Abia i-am împăcat. Lucru dracului, ce mai!

— Te cred, te cred, a mustăcit el. Nu se găsesc. Aşa e, se procură foarte greu.

— Păi vedeţi! Dacă-i puteţi ajuta, băieţii v-ar fi recunoscători. Plătesc bine…

— Hm! Eu ştiu?!… Poate c-aş putea, Nu?

Încă nu avea încredere în mine. Numai puţin bibicule, şi te plimb eu… până la miliţie!

— Au banii pregătiţi, vă rog să mă credeţi, de când aşteaptă o ocazie. Dacă doriţi, putem merge chiar acum în la unul dintre ei. Unul, Vică. Stă aproape de aici, la câţiva paşi, în centru. O să fie fericit când o s-audă vestea, o să vedeţi. După asta o să mă cinstească şi pe mine, nu-i aşa? Am râs mânzeşte şi i-am întins mâna: Vasilică!

Tipul şi-a luat şapca din cap cu mâna stângă, iar cu cealaltă s-a scărpinat.

— Să nu intru naibii în vreo belea, mă, băiete…

— Cum vă puteţi gândi la aşa ceva? l-am privit eu uluit. Dumneavoastră le faceţi un bine, îi ajutaţi să se-nsoare, iar ei să… Nu! Nici discuţie! Vică şi Matache sunt nişte băieţi de zahăr. Să nu uitaţi că sunt prietenii mei… Aţi spus că sunt un băiat simpatic, nu?

— Asta, da, aşa-i, m-a prins el cu mâna de după umeri. Dacă şi ei sunt la fel…

— Vă rog… Dacă puteţi. Au nişte logodnice a-ntâia… O să vă invite la nuntă. Precis!

— La nuntă, nu ştiu dacă pot veni, că stau cam departe, ţi-am spus, dar am să mă bucur dacă o să primesc de la el o ilustrată.

Ăhă! *Ilustrata* o s-o primeşti de la băiatu', coane Fănică!… Până acum a mers ţais.

— Păcat că nu puteţi veni la nuntă. Ne-am fi distrat…

— E, ce să-i faci, bine că-i pot servi cu verighetele.

— Vorbiţi serios? Nu glumiţi? am făcut ochii mari.

— Dar, ce, tu ai glumit până acum?

— Eu? Doamne fereşte!

— Atunci, mă băiete, nici eu n-am glumit, a zâmbit el larg. L-am îmbrăţişat ca un copil.

— Şi nu mai plecaţi cu trenul? l-am întrebat, cu totală nevinovăţie. Privindu-l în ochi, am şi citit răspunsul: „Mă, da *papagal* mai eşti!";

— Să plec? Nu, nici n-aveam de gând. M-a privit compătimitor.

— Atunci de ce m-aţi întrebat cum se poate ajunge la gură?

— Fiindcă în direcţia aceea merg. Sunt venit la un frate care locuieşte chiar lângă gară. M-am cam plimbat prin oraş şi m-am rătăcit puţin.

— Vă conduc eu, dacă nu vă descurcaţi. Fratele stă la barăci sau la blocuri?

A ezitat puţin.

— La bloc.

— Păi, mă descurc şi cu blocurile. Vă duc sigur… Cum îl cheamă pe fratele dumneavoastră? Poate că-l cunosc. Are băieţi, aşa mari, ca mine?

— Nuu… N-are copii. Nu-l cunoşti. E numai de câteva

luni în Hunedoara.

— Atunci, probabil că nu-l cunosc, am ridicat eu din umeri. Noi suntem vechi aici…

— Şi Vică e tot vechi? Stă la părinţi?

— Aa, Vică! Şi uitasem. N-are părinţi, săracu'… Stă la o soră de-a lui. Au venit numai de câţiva ani în Hunedoara, dar s-au pus pe picioare. Iar acum, uite că se-nsoară. Ce-i pasă… Mie nu ştiu când mi-o veni rândul, da el… de… El e mai mare, el…

— Bine, dar ziceai că n-are verighete!…

— Gata, mergem! Mămicule, ce-o să se mai bucure! I-am luat eu de braţ pe uscătiv. Şi am şi plecat. Precis o să ne cinstească…

Curioasă e uneori şi munca asta de poliţie. Cu două ore în urmă, nu ştiam cum să mă feresc de ochii uscătivului, ca să nu-şi dea seama că-l urmăresc şi acum, iată-mă braţ la braţ cu el! Ce să mai zici? Frumoasă treabă…

— Dar tu unde stai? m-a întrebat pe drum amicul.

— Pe lângă stadion, am zis, în blocul acela cărămiziu, cu zece etaje. Poate că l-aţi văzut, e singurul aşa.

— Da, da, a zis el, lăsând să se înţeleagă că ştia blocul. E cel mai fain…

— Ăla, aha, am zâmbit eu. Al lui Vică e de patru etaje, el nu vede combinatu' ca noi, de sus, nu vede meciurile de la balcon…

— Ce-i trebuie? O să aibă nevastă!

— Nici chiar aşa. Adică, dacă am să mă-nsor: nevastă-mea să nu mă lase la meci? Fotbalul e pasiunea mea din copilărie.

— Depinde.

— Depinde de ce?

Dacă va fi mulţumită de verighete… Poate…

— Aha, am înţeles! Când o să-mi găsesc fata… Vă

mulţumesc. Da eu vreau nişte verighete groase, aşa-mi, plac.

— Se face, se face.

— Ale lui Vică de câte grame sunt?

— Zece, amândouă!

— Pfuu! Perfect! Cum îmi plac mie… Nu vreţi să mi le arătaţi? Te rog. Nu ţi le iau!

— Ha, ha! a râs Fănică. Asta-ar fi bună! Dar nu le am la mine. O uşoară umbră de tristeţe i-a coborât pe chip. N-am ştiut c-o să găsesc nişte clienţi onorabili…

— Păi, unde le ai?…

Îi puneam şi întrebări frontale, mascate de naivitatea mea. Izbutisem să-i risipesc orice undă de suspiciune.

— La fratele meu. Sunt bijuteriile familiei, moştenite de la bunica. A fost o femeie avută, ne-a lăsat grup…

„A dracu' *hahaleră*! mi-am zis. Pe mine încearcă el să mă *oţetească*?… Bunică-sa, femeie avută, iar el umblă cu şapcă de *vagraon!…* Apoi termenul argotic, „grup" – deşi l-aş fi corectat, că se zice „grupă" – glăsuia de la sine din ce „înaltă societate" făcea parte conu' Fănică, i-aş fi arătat eu lui nepot de bunică avută, dar până nu vedeam verighetele, nu puteam decât să-mi susţin „rolul", Uscăţivul era precaut. Chiar dacă avea vreo pereche de verighete la el, nu le scotea cu una, cu două. Până nu se convingea de naivitatea deplină a cumpărătorului… Cunoşteam eu lecţia asta, încă din Grant. Şi-i pregătisem bine capcana. Urma să aterizăm fără întârziere la *punctul fix.* Îl conduceam până în apropierea blocului unde locuia secretara biroului nostru de cercetări penale, Doiniţa, pe care urma să i-o prezint drept sora lui Vică. Era o fată isteaţă, de fapt soţie de ofiţer de judiciar. Ne înţelegeam cu ea, în afaceri de genul acesta, numai din priviri.

— Şi cam câte kile v-a lăsat bunica? l-am privit misterios pe uscăţiv.

A râs.

— E, nici aşa! Dar mult… în orice caz. În ultimul timp, se sclerozase, biata de ea, şi cumpăra întruna verighete. N-am înţeles niciodată de ce.

— Probabil pentru că rămăsese văduvă…

— Aşa a zis şi fratele meu, Gelu.

— Din cauza asta, să fii sigur, l-am asigurat eu. Am mai auzit la serviciu despre bunica unui macaragiu care de dimineaţă până seara strângea pietricele. Cică erau mărgele…

— Ferească Dumnezeu! a făcut Fănică un gest cu mâna. Mai bine să te-ntreb de Vică.

— De Vică? Ce vrei să mă-ntrebi?

— Zici că are banii pregătiţi?

— Ăhă, de când îi ţine în şifonier, săracu’! Cred c-au prins molii…

— Cinci mii?

— Are el mai mulţi. Dacă e pregătit de nuntă… Îţi dai seama. Deci, cinci sute de lei gramul, am calculat eu. Nu-i scump…

— Ce scump? E pomană, a zis Fănică îndreptându-şi corpul. Mai ieftin nu las. Intri tu în casă, eu te aştept afară, undeva. Îi spui preţul şi…

— Şi dacă mă întreabă unde-s verighetele, ce-i spun?

— Aranjăm noi…

— Mergem împreună la fratele matale! Gata! Poate-şi mai alege şi altceva!… am zis eu arătându-mă nespus de bucuros. Îl chemăm şi pe Matache. Vine şi el…

Uscăţivul a tăcut şi mi-a aruncat o privire sticloasă. Cum să-i fi convenit aşa ceva! *Şucadeaua* era alta. Ca să-i poată înşela şi apoi s-o şteargă repede, el trebuia să rămână singur cu fraierii.

— Vedem noi, a zis el încet.

— Ajunşi în apropierea blocului Doiniţei, l-am lăsat pe conu’ Fănică în faţa unei tutungerii din apropiere, iar eu

am urcat pe scară. Eram sigur că nu va pleca şi că avea să mă aştepte. Dăduse omul de vad…

M-am întors cu Doiniţa după câteva minute. Simpatica noastră secretară purtă pe cap o broboadă de ţară. Le-am făcut cunoştinţă.

Avem banii pentru verighete, le cumpărăm, a zis Doiniţa, deschizând capacul unei cutii de carton. Era o cutie de pantofi, cu etichetă. Din cutie, a ieşit la iveală un morman de sute. Uscăţivului i se făcuseră ochii cât cepele. Numai că Vică nu-i acasă, a zis Doiniţa. E plecat la Brad, tot în legătură cu nunta… să arvunească nişte palincă. Vine mâine la prânz.

— Mare şmecher, am zis eu. S-a-nvoit şi nouă nu ne-a spus. Dacă nu aduce o sticlă să gustăm şi noi, nu-i mai fac trampa cu verighetele, aşa să-i zici.

— Cum să-i faci una ca asta, s-a-ntristat Doiniţa. Ştii bine de când caută şi nu găseşte… Apoi, domnul e cu verighetele, nu tu.

M-am supărat:

— Bine, dar eu… Cine v-a făcut cunoştinţă cu…

— Nu vă mai necăjiţi, a intervenit Fănică rânjind. Treaba este ca şi rezolvată. De fapt, nici eu nu am verighetele la mine.

— Le are la fratele lui, i-am zis eu Doiniţei. Le-a lăsat bunica lor la bijuterii…grupă!

— Vai! Poate-mi vindeţi şi mie un lănţişor! a izbucnii Doiniţa. Am bani. Mai avem o cutie de-asta…

— O să vedem, a mustăcit uscăţivul. Nici nu mai ştiu câte lănţişoare mai avem…

— Vă rog, l-a implorat Doiniţa. La ce oră vă puteţi vedea mâine cu fratele meu?

— Pe la opt seara…

— Aşa de târziu? El vine pe la prânz, v-am spus.

— Nu pot mai devreme, că trebuie să merg până la

Haţeg, la o mătuşă. E cam bolnavă şi i-am făcut rost de nişte medicamente.

— Dacă nu se poate mai devreme, atunci e bine şi la opt, a îngânat Doiniţa. Numai de-am scăpa odată de pacostea asta cu verighetele…

— O să scăpaţi, a zis Fănică zâmbind. Să aibă banii pregătiţi.

— Se poate?… Şi unde o să vă găsească?

— La gară. Acolo este aproape de fratele meu şi cunosc locul cel mai bine. În oraş, nu prea mă descurc…

— Vin eu cu Vică, sau vine Vasilică?

— Mata, mata! Dacă-ţi aduc şi lănţişorul… Are tot zece grame. În privinţa preţului, nu discutăm.

— Ştiu, de acord! a făcut Doiniţa. Aduc şi eu cinci mii. Poate îl transform şi-mi fac şi-un inel…

— Aveţi, slavă Domnului, de unde, a aprobat-o Fănică. Numai să vă-nduraţi… E superb.

— Şi Vasilică? am sărit eu de colo. El rămâne cu buza umflată, nu? Pe el cine-l cinsteşte, el de la cine bea o bere?

— Bine, bine… Vino şi tu, a râs uscăţivul. Te cinstesc eu. În fond, dacă nu erai tu…

— Păi, vezi, nea Fănică?… Dacă nu eram eu?…

Dacă nu eram eu, cine ştie pe câţi mai înşelai şi îţi luai tălpăşiţa din Hunedoara bine mersi! gândeam eu. Conu Fănică era un escroc, acum mi-era clar. Alesese pentru întâlnire o oră târzie, când magazinele de bijuterii erau închise şi nu se putea face proba dacă verighetele şi lănţişorul erau veritabile. Apoi, faptul că alesese ca loc de întâlnire gara, spunea clar că voia s-o şteargă din oraş cât mai repede.

Ne-am despărţit de Doiniţa şi m-am îndreptat cu amicul spre prima staţie de autobuz. I-am spus că merg şi eu tot până la gară, iar de acolo pe jos până la stadion. În realitate, stăteam chiar lângă gară, în blocul V. 5, însă nu

consideram încheiată misiunea din acea seară. Până nu aflam şi adresa la care mergea uscătivul, nu mă puteam declara mulţumit. Până a doua zi se puteau întâmpla multe, conu Fănică putea să renunţe, şi atunci ce se mai alegea din toată piesa? Ştiam că uscătivul mă minţise când, îmi spusese că fratele lui locuia la bloc.

— Îl chem mâine seară şi pe Matache, să vină şi el cu banii? l-am întrebat pe uscătiv, când am cobori din: autobuz, la gară.

— Nu, a răspuns el. S-ar putea ca fratele meu să nu fie de acord să vindem prea mult. Dacă am să-l conving îţi comunic mâine. După ce facem târgul cu Vică şi soră-sa, o să fii invitatul meu la o bere şi atunci, o s-avem timp să ne spunem tot.

— La bere, iei şi mici! Sunt mort după mici!

— Luăm şi mici, s-a amuzat conu Fănică. Acum, la revedere. E târziu.

— La revedere! I-am strâns mâna şi m-am îndreptat spre barăci, iar el spre blocuri. Asta ar fi bună, m-am gândit. Să mai merg cu el şi la o bere!… Am râs în sinea mea intrând în semiîntunericul din zona barăcilor. Mi-am ales un loc de pândă, după gardul unei grădini de unde puteam supraveghea orice umbră care ar fi intrat în acea zonă. N-am aşteptat mult. Am zărit silueta uscătivului, acoperită de şapca în cinci colţuri, venind grăbit dinspre blocuri. Conu Fănică nu se mai uita înapoi, convins că scăpase de mine. Apropiindu-se de barăci, iar m-a încercat sentimentul acela ciudat din staţia de autobuz, când venise direct la mine. Dar acum nu mă putea vedea.

Amintindu-mi de clipele trăite atunci, pot să spun că la mijloc a fost un destin, dacă-l puteam numi aşa. Un destin al norocului… Al norocului meu pe sinuosul drum de poliţist. Un „destin” care, de ce să nu recunosc, mi-a surâs în toată cariera. Da, dar dacă nu-i *surâdeam* şi eu?…

Fănică al meu a intrat chiar în curtea vecină cu cea în

care mă ascundeam. A bătut tare în uşă.

— Cine-i? s-a auzit o voce groasă din baracă.

— Miliţia! a zis Fănică cu glasul schimbat.

Câteva clipe în baracă s-au auzit nişte zgomote ciudate, trosnituri, urmate apoi de o linişte mormântală.

— Hai, bă, *gulubeţilor*, daţi-mi drumul! a început să râdă Fănică.

— Sunt Ştevie!

Din baracă, a început să curgă o ploaie, de înjurături, cele mai multe pe ţigăneşte. Erau gata să-l şi bată ţiganii pentru gluma lui nesărată. S-au împăcat însă repede, apucându-se de băutură. Privind din grădină pe geam, l-am văzut pe Ştevie în capul mesei. Povestea aprins, numărând întruna bancnotele pe care le câştigase la loz în plic sau pe care le schimbase contra monedelor de trei lei. Era veselie mare… Acum pot să-ţi spun şi eu noapte bună, coane Ştevie! am zis mulţumit.

A doua zi, când m-am dus la serviciu, Doiniţa îi şi povestise maiorului Moldovan schema cu sora lui Vică la care participase.

— Cum e, ţi-a reuşit figura? m-a întrebat maiorul curios.

— O să vedem diseară. Am o presimţire că o să punem mâna pe ceva gras…

I-am povestit şefului toate întâmplările, inclusiv că aflasem numele sau porecla uscătivului, precum şi locuinţa unde se dusese.

— Tu vrei s-o iei înaintea băieţilor de la judiciar, după cum văd, a zis maiorul neascunzându-şi satisfacţia pentru escapada mea. Consultă-te totuşi cu ei. Poate chiar ştiu cine este Ştevie ăsta sau ce învârt ţiganii de la baraca unde te-a condus el. E bine să organizăm flagrantul împreună. Aşa-i colegial…

— Bine, dar…

— Lasă amorul propriu.

— Oricum, meritul îţi aparţine. Spune-i lui Chiş (şeful biroului judiciar) că pentru diseară eu dau doi oameni: pe… sora lui Vică şi pe… Vasilică. Restul să-l completeze el.

— Am înţeles, am zis, gândindu-mă că avea totuşi dreptate. Nu era indicat să merg numai pe mâna mea. Puteam să ratez.

Nu m-am dus însă direct la maiorul Chiş. M-am oprit puţin la căpitanul Stoica, „şeriful” ţiganilor din Hunedoara. Când am intrat în biroul lui, acesta, împreună cu locotenentul Nicolae, stăteau de vorbă cu un ţigan. Pe birou, se aflau obiectele ce fuseseră găsite asupra ţiganului la percheziţia corporală, iar mai încolo, un dosar. Lângă dosar, mi-au atras atenţia mai multe monede de trei lei. Am tresărit.

— E ceva urgent? mi-a zâmbit căpitanul. Sunt foarte ocupat.

Am înţeles că nu era momentul potrivit să-i depăn povestea mea.

— Numai câteva cuvinte!

Am ieşit afară. Căpitanul Stoica l-a lăsat pe Nicolae să-l supravegheze pe ţigan şi m-a urmat.

— Ce-i? a zis el. E ceva în legătură cu ţiganul ăsta?

— Nu, nu cu el, dar tot în legătură cu un ţigan, am zâmbit eu. Numele sau porecla, de „Ştevie” vă spune ceva?

Stoica se gândi, apoi îmi răspunse şovăind:

— Nu prea am auzit de numele ăsta… Unde stă?

I-am spus de baraca unde intrase Ştevie.

— Aa! a zâmbit căpitanul. E din neamul lui Mugurel… Acolo stă o familie de hoţi de buzunare.

— Ştevie e din Arad, după câte se pare.

— Poate. Pe la Mugurel se perindă tot felul de manglitori.

— Dar Ştevie nu este manglitor. L-am urmărit aseară… E *dospitor* în bronz sau în aramă.

— Nu vrei să lăsăm discuţia asta pe mai târziu? Te rog. Mi-a pus o mână pe umăr. Au apărut în oraş monede false de trei lei şi nu-mi văd capul de treburi. E bai, dacă nu descoperim nimic. Sunt şi cei de la regiune aici…

— …Multe monede? am întrebat eu înghiţind în sec.

— Ce mai, e jale…

Simţeam cum mă furnică pielea. „Oare Ştevie să fie! Să am, tocmai eu norocul ăsta?” Furat de perspectiva succesului, m-am decis să nu-mi irosesc „ultimul cartuş” în faţa căpitanului Stoica şi, implicit, a ofiţerilor de judiciar de la regiune, şi să continui verificările pe cont propriu. Era vorba, într-adevăr, cum spusese maiorul Moldovan, de orgoliu, de amorul propriu. De ce să fi renunţat la el, cum mă povăţuise blândul meu şef, căci una eră, să fi furnizat o informaţie care cine ştie dacă ar fi condus la vreun rezultat, şi alta să fi venit cu o bombă în faza de explozie. Şi să o fi pus tocmai eu pe tavă! Altfel mi-ar fi crescut atunci „acţiunile”. De fapt, dacă gândesc bine, cui nu i-ar fi surâs o asemenea perspectivă? Şi eu de ce să fi renunţat la ea? Chiar şi maiorul Moldovan, de ce să n-o spun, a recunoscut mai târziu că am procedat… cum era bine.

— Falsul e reuşit? l-am întrebat eu pe bătrânul judiciarist.

— Nu prea, a zis el.

— Ţiganul din birou are vreo legătură cu…?

— Doar îl bănuiesc, Tatonez şi eu…

— Am înţeles. Rămâne atunci să continuăm discuţia despre Ştevie mai târziu, când o să ai mata timp…

— Da. Acum, nu pot, vezi ce-i pe capul meu. Am să te caut eu.

Căpitanul a dat să intre în birou.

— Nea Stoica…

— Ce-i? a întors el capul.

— Nu vrei să-mi împrumuţi şi mie o monedă falsă?

— La ce-ţi trebuie? s-a mirat el.

— S-ar putea să-ţi fiu de folos, i-am făcut eu cu ochiul. Nu se ştie…

„Şeriful” ţiganilor s-a strâmbat uşor, a ridicat din umeri şi mi-a zis ca un copil:

— Îţi dau una, dar să n-o pierzi, că mă bagi în belea…

Am luat moneda şi am plecat glonţ la alimentara cu autoservire de lângă poştă. Săculeţul cu monedele de trei lei schimbate de Ştevie mă aştepta în biroul responsabilului. Casiera, care lucra numai în tura de după-amiază, i-l lăsase.

— Credeam că nu mai veniţi, a zis omul. Mă bătea gândul să le repun în circuit. Avem nevoie de mărunţiş la casă… S-a-ntâmplat ceva cu ele? Provin de la vreun furt?

— Dumneavoastră n-aţi văzut că sunt false? m-a luat pe mine gura pe dinainte.

— False!? m-a întrebat uimit responsabilul.

De fapt, nici eu nu ştiam dacă sunt false. Venisem acolo tocmai ca să mă conving. Responsabilul a răsturnat, monezile pe masă, în timp ce inima mi se făcuse cât un purice. „Gata, sunt false!” am zis în sinea mea emoţionat, urmărind aspectul monezilor. Culoarea lor era ceva mai ştearsă decât a celor originale. Am scos repede din buzunar moneda împrumutată de la căpitanul Stoica şi am început s-o compar cu una pe care am luat-o din grămadă. Da! Onduleurile celor doi „şerpi” care înconjurau monezile în exterior, aveau aceleaşi imperfecţiuni!…

M-am aşezat moale pe un scaun şi am mai comparat şi alte monezi. Toate – false! Abia atunci mi-am dat seama care era explicaţia comportării ciudate a lui Ştevie, de ce se grăbise să plece din alimentara, după ce le schimbase, de ce evitase să cumpere – din magazine lucrurile mărunte care-l tentaseră, de ce achitase lozurile în plic numai cu

astfel de monezi şi schimba repede locul ş.a.m.d.

Am redactat un proces-verbal în baza căruia am ridicat monezile şi i-am spus responsabilului să vină la miliţie împreună cu casiera.

Am umblat apoi pe la toate chioşcurile, pe la toate tunetele unde Ştevie rupsese lozuri în plic şi am ridicat toate monezile false de trei lei pe care le-am găsit. Pe responsabili i-am invitat, de asemenea la miliţie.

Sincer să fiu, încă de când plecasem de la alimentara, mă rodea gândul să nu mai continui cursa de recoltare a monezilor false, ci să merg direct la baracă, să-l arestez pe Ştevie. Prevăzător, luasem şi pistolul, şi-aveam un curaj nebun. Ca să nu mai spun de nerăbdare… M-am întors însă din drum, calculând după logica anchetatorului că mai întâi trebuia să strâng probe. Dar dacă-l scap? fierbeam totodată. Mă calmam cu gândul că Ştevie va veni la întâlnire, la opt seara şi… tot avea să fie al meu!

Am ridicat ultimele monede false la toneta din piaţă, unde Ştevie jucase ultima dată. Ideea că el n-avea să vină seara la întâlnire şi că poate o şi ştersese după o asemenea lovitură, începuse să mă obsedeze. Dacă încă n-a şters-o, poate că suflă unu o vorbă, se duce vestea şi… N-am mai putut răbda şi am pornit cu toată viteza spre baraca unde-l văzusem că intrase. Apropiindu-mă de baracă, am devenit prudent. Era în plină zi – şi am ocolit prin spate. Baraca avea un geam şi-n spate. N-a trebuit să fac prea mulţi paşi ca să-nţeleg, după zgomotele care se-auzeau, că ţiganii chefuiau. Avuseseră un dever nesperat… Numai eu ştiam câte monezi false aveam în servietă!

Am realizat pe loc că singur nu mă puteam descurca. Nu puteam risca, doar aşa, din amor propriu… mă puteam alege – ţiganii fiind băuţi – şi cu alte consecinţe. M-am mulţumit că descoperisem bomba în faza gata de explozie şi m-am repezit la un telefon public din apropiere. Am vorbit direct cu căpitanul Ştefan, şeful miliţiei, căruia i-am

raportat toată situaţia.

— Aşteaptă-ne la tutungeria din colţ, a zis şeful. Venim repede.

În mai puţin de zece minute, au sosit lângă tutungerie două I.M.S.-uri cu lucrători, de miliţie, în frunte cu căpitanul Ştefan.

— Tare neastâmpărat mai eşti, mi-a zis zâmbind şeful meu de birou, maiorul Moldovan, după ce a coborât şi el din maşină. N-ai mai avut răbdare până diseară…

— Ar fi putut s-o şteargă, să nu vină la întâlnire… Aşa, suntem mai siguri.

— Bravo! m-a felicitat căpitanul Ştefan, când i-am arătat monezile false. N-am cuvinte…

Ţiganii au fost luaţi prin surprindere.

— Mâinile sus! La perete!

Tremurând din toate încheieturile, „gazdele” s-au conformat imediat. Ştiau lecţia… M-am apropiat de Ştevie şi i-am lipit pistolul de ceafă.

— Nu trage, a zis el dârdâind. Vă dau ponturi mari, o să vedeţi…

— Dacă-i aşa, nu trage, Vasilică, mi-a zis maiorul Moldovan.

Am îndepărtat pistolul.

— Uite că nu trag, am zis.

Recunoscându-mi vocea, Ştevie a întors capul uluit. Când m-a văzut cu pistolul în mână, a fost gata să leşine. A revenit în poziţie verticală, cu mâinile sprijinite de perete.

— Mămiculee, ce rocadea mi-a făcut! a strecurat el printre dinţi rotind din cap. Au, ce rocadea!…

Am găsit în baracă şi alte monezi false de trei lei pe care Ştevie şi ciracii lui urmau să le plaseze pe piaţă, precum şi un săculeţ cu verighete şi lănţişoare de bronz. Falsificarea monezilor şi a bijuteriilor nu era însă opera lui Ştevie – el era numai plasator. De falsificări se ocupa un

grup de infractori din comunele Sâmbăteni şi Covăsinţ, regiunea Arad. Aceştia au fost arestaţi cu sprijinul Miliţiei Regiunii Arad, la şeful grupului găsindu-se şi cochiliile din ghips în care turna monezile, compoziţia de metal şi instrumentele cu care le finisa.

A doua zi după arestarea lui Ştevie, am fost chemat la şeful direcţiei regionale a miliţiei, colonelul Eugen Popescu. M-a felicitat şi mi-a dat un premiu de 600 de lei. La iniţiativa şugubăţului nostru coleg, locotenentul-major Adrian Picuş, banii mi-au fost daţi numai în monede de… trei lei. Le-am luat, ce era să fac? Nu erau false!

BANII SAU VIAŢA

Într-o după-amiază, am trecut pe la birou să iau nişte bani din fişet. M-a văzut căpitanul Ştefan.

— Ce faci? m-a întrebat el.

— Vreau să cumpăr un pardesiu şi apelez la… casa de bani! i-am făcut eu cu ochiul.

— Lasă pardesiul pe mâine, a reluat căpitanul. Am o treabă delicată pentru tine. Băieţii de la judiciar sunt obosiţi, au lucrat toată noaptea şi toată ziuă… De fapt, chiar voiam să te chem de acasă.

— Telepatia, am zâmbit eu.

— Sper să fie de bun augur, a zâmbit şi şeful.

— Despre ce este vorba?

— Despre o servietă de bani.

— O servietă… de…

— 160.000 lei!

— Cât?…

— Vino la mine în birou. Servieta e acolo.

L-am urmat. În birou, o servietă jerpelită şi unsuroasă. Nu i se mai putea distinge culoarea: maro închis? Mau neagră? Alături, un ziar mototolit, cu resturi de mâncare şi mai multe cârpe unsuroase.

— Ziarul cu resturile de mâncare şi cârpele au fost deasupra, a zis şeful. Ne-a fost adusă de un elev de clasa a patra. Se jucau cu ea nişte copii, la capătul maşinii doi, la O.M. (oraşul muncitorilor). Elevul a trecut pe-acolo şi s-a uitat în ea.

— Copiii n-au văzut banii?

— Nu. Resturile de mâncare şi cârpele de deasupra i-au făcut s-o închidă la loc şi să joace fotbal eu ea.

— Hm! Fotbal cu… 160.000 lei! Băiatul merită să fie felicitat în faţa profesorilor săi şi a colegilor.

— Asta o s-o facem mâine. Până atunci, însă, trebuie

să aflăm ce e cu banii, cine plânge după ei.

— Când i-a găsit băiatul?

— Acum o oră.

— Încă n-a reclamat nimeni?

— Nimeni.

— Hm! m-am mirat eu. Care să fie oare „istoria” acestor bani?!…

— Să nu se fi comis vreo spargere, vreun furt de proporţii…

— Nu poate fi, am zis. După ce-şi asumă riscul unei asemenea lovituri, infractorul să piardă tocmai banii?

— Poate că n-a fost numai unul. Poate că au fost mai mulţi şi, cine ştie ce-o fi intervenit între ei, ce s-o fi întâmplat…

— Nu-i exclus, am aprobat eu. Poate s-au încăierat şi unul a fugit cu banii… Poate că i-au ascuns… Apropo, unde-au găsit puştii servieta?

— La vreo douăzeci de metri de staţie, pe o cărare care duce spre ultimele blocuri construite.

— Deci, n-a fost ascunsă…

— Nu, tocmai aici e curiozitatea.

— Atunci, se pare că a fost pierdută…

— În asemenea condiţii? m-a privit şeful mirat. După uzura servietei, posesorul ei este un muncitor. Ştii tu vreun muncitor sau vreo persoană care să umble prin oraş cu 160.000 lei? Şi de unde atâţia bani…

— Aşezaţi sub nişte resturi de mâncare, sub nişte cârpe? am subliniat eu.

— Păi, vezi?! E ceva necurat aici şi dacă azi nu facem nimic, mi-e teamă ca mâine să nu fie prea târziu, nu ştiu cum să spun.

— Vă înţeleg. Şi câteva indicii avem… în primul rând, banderolele în care sunt pachetele de bani. Apoi, servieta, resturile de mâncare, cârpele… Trebuie să dau eu de

vreun fir. Vorbiţi dumneavoastră cu directorul băncii şi cu directorul C.E.C.-ului să mă sprijine.

Am luat geanta cu banii şi m-am retras la mine în birou. Am studiat banderolele pachetelor. Toate aveau aplicată o parafă roşie cu un nume şi un prenume, probabil a casierei, imprimate neclar. Pe unele, se putea încă distinge numele Ana. Banii, deocamdată, atât spuneau. Pe fundul servietei, am dat de un briceag! Un briceag folosit, cu plăsele din os, având scrijelite pe o parte iniţialele G.F. M-am oprit puţin şi asupra resturilor de mâncare: pâine, slănină de casă afumată şi ceapă. Ziarul pe care fuseseră găsite era un exemplar din România liberă, apărut în acea zi. Pe o margine, era scris ceva cu creionul. Un nume probabil. Doar două litere se desluşeau: Gh. Restul era o linie ondulată. În cârpe, n-am putut citi mare lucru.

Aveam, deci, prenumele casierei care eliberase banii, un briceag cu iniţialele posesorului, date gastronomice din care rezulta că omul cu geanta era ardelean şi că avea abonament la ziarul România liberă. Această din urmă concluzie am tras-o pe baza corespondenţei care exista între iniţială G, de pe plăseaua briceagului şi cele două litere Gh, cu care începea numele scris pe ziar, însemnarea numelui de pe ziar putea fi făcută de responsabilul cu presa din vreo întreprindere. Deci, omul putea fi angajat la o întreprindere. Starea servietei, unsoarea de pe ea îmi indicau şi ele încotro trebuie să-mi îndrept investigaţiile…

M-am repezit mai întâi la C.E.C. Am stabilit că nu se eliberase, în ultimele zile, o asemenea sumă şi că nu Aveau vreo casieră cu numele sau prenumele Ana.

La bancă, m-a întâmpinat directorul.

— Toate casierele sunt aici, a zis el, după ce-am făcut cunoştinţă. Cazul e delicat, după câte am înţeles de la domnul căpitan Ştefan.

— Este, am confirmat. Doamna casieră Anaa…

— Ana Rizea? a făcut ochii mari directorul.

— Mai aveţi şi alte Ane, casiere? am evitat eu răspunsul.

— Este singura noastră Ană, a zis directorul furat de gânduri. Deci, a conchis el, banii sunt de la combinatul siderurgic. Casiera Ana Rizea a făcut azi-dimineaţă plata C.C.R.-ului pentru combinat.

— Cui a dat banii?

Directorul băncii s-a uitat la mine mirat.

— …Casierei centrale! Câteva milioane… Cu escortă, maşină, pază înarmată… Chiar dumneavoastră puneţi o asemenea întrebare?

Mi-am cerut scuze. Directorul a chemat-o pe casieră.

— Este parafa mea, a exclamat femeia. Numai Viorica Dumitru, casiera centrală a combinatului, vă poate da un fir. Eu i-am predat banii, atâta tot…

— Vă interesează şi documentele? a intervenit directorul.

— Nu, mulţumesc. Nu mă ajută cu nimic. V-aş ruga să-mi permiteţi să dau un telefon la combinat. Poate că am şanse s-o mai găsesc pe casiera Viorica Dumitru la serviciu. Mă gândesc că astăzi are o zi grea şi poate-a stat şi după program.

— N-o găsiţi, a zis Ana Rizea, ea termină cu banii până la sfârşitul programului.

— Chiar aşa de repede? m-am mirat eu gândindu-mă la milioanele ridicate.

— Îi predă mandatarilor C.A.R. din secţii, m-a lămurit Ana Rizea. Aceştia, la rândul lor…

— Înţeleg… Totuşi, trebuie s-o găsesc. Poate e vreo hibă la casierie. De-aici trebuie pornit.

— Mda!… a făcut Ana Rizea pe gânduri. Dar, din păcate, Viorica nu stă în Hunedoara. Face navetă la Deva.

— Mă-ndoiesc că vom găsi pe cineva la ora asta, am spus eu. Singura soluţie este să-l chemăm de acasă pe

şeful biroului personal, să ne dea adresa ei şi telefonul.

— Telefonul? am auzit-o deodată pe Ana Rizea. Parcă am notat eu undeva numărul ei de-acasă…

Femeia s-a dus la biroul ei şi a început să răsfoiască într-un carneţel.

— O salariată foarte conştiincioasă… mi-a şoptit directorul.

N-a apucat însă să termine, că am şi auzit-o pe casieră strigând:

— L-am găsit!

Am făcut comandă cu Deva, de la telefonul directorului. Nu după mult timp, îmi răspundea chiar Viorica Dumitru. I-am explicat ce se întâmplase şi am rugat-o să vină urgent la Hunedoara.

Pierdeţi timp, aşa! m-a tras directorul de mânecă. Vă repeziţi cu şoferul meu şi o aduceţi. Dacă este nevoie, maşina rămâne la dispoziţia dumneavoastră până dimineaţa.

Am mulţumit amabilelor gazde şi am plecat la Deva. Şoferul directorului, nea Zlate, pare-mi-se că-l chema, era tare bucuros că îndeplinea o misiune poliţistă şi nu mai prididea să mă întrebe tot felul de lucruri. L-am cucerit, ce mai, încât, înainte de a suna la uşa casierei, m-a oprit şi mi-a spus:

— N-am să mă dezlipesc de tine, comisare, până nu rezolvăm cazul, până n-o să punem mâna pe hoţ!

I-am zâmbit:

— Bine, nea Zlate.

Ne-am întors cu Viorica Dumitru la Hunedoara, femeia făcându-şi tot timpul probleme pe drum ca nu cumva să fi fost spartă casieria C.A.R.-ului. I-am spus să se liniştească. verificarea aceasta fusese prima mea grijă.

— Dacă s-a intrat cu chei potrivite? a continuat ea să se frământe.

— Ar fi putut să vă ia cineva mulajul cheilor?

— Eu ştiu?!

La casieria C.A.R.-ului, i s-au spulberat repede temerile. Totul era intact.

— Atunci, numai de la casierii mandatari s-au putut sustrage banii, a zis ea.

— Sunt mulţi mandatari?

— Vreo treizeci…

Nea Zlate s-a uitat la mine trist, apoi şi-a ridicat cozorocul şepcii.

— Credeam că-i simplu…

— N-aveam ce face, nea Zlate, i-am zis, bine că suntem cu maşina.

— Gata, îi dăm bătaie…

I-am cerut casierei o listă cu numele tuturor mandatarilor din secţiile combinatului. Viorica Dumitru avea şi adresele acestora şi numerele de telefon.

— Unii sunt în turele libere când vin banii C.A.R.–ului, a explicat casiera. Atunci, trimit după ei acasă sau le dau telefon. Aşa am convenit…

— Foarte bine, am apreciat eu din punctul meu de vedere.

Scuteam un timp foarte preţios.

— Nu vă amintiţi, totuşi, dacă vreunul dintre mandatari şi-a pus banii în această servietă? am întrebat-o pe casieră, arătând spre obiectul care zăcea inert pe masă şi ne crease toate aceste probleme.

— Nu, a dat femeia clin cap. N-am timp să mă uit la aşa ceva. Eu sunt atentă la bani, vă daţi seama…

Am selecţionat casierii mandatari care aveau iniţialele „G.F”. şi cu ei am început verificarea. Ca să nu ratez, dacă aceasta era pista cea bună – şi mi se părea, într-adevăr, cea mai bună – am luat în calcul unele combinaţii inverse ale iniţialelor. Din prima, „G.F”. aveam

patru nume, iar din a doua, „F.G”. numai două. Şase nume, şase adrese. Nici unul dintre posesori n-avea telefon.

— Îi dăm bice? m-a întrebat nerăbdător nea Zlate.

— Încă puţin, i-am răspuns preocupat de alte calcule.

Perspectiva ca servieta să aparţină vreunui hoţ părea prea puţin plauzibilă. Între timp se făcuse noapte. Era trecut de ora 23,00. Dacă s-ar fi aflat de unde proveneau banii, de la ce casier mandatar, mi-ar fi plăcut atunci să ştiu că mă aflam în posesia servietei infractorului, căci ea constituia o probă materială indubitabilă, de la care aş fi ajuns la el, dar telefoanele, date din jumătate în jumătate de oră la ofiţerul de serviciu de la miliţie, mă făceau să cred că se-ntâmplase ceva grav, pentru că încă nu reclamase nimeni nimic…

Deci, deocamdată, tot „F.G”. sau „G.F.”! N-aveam de ales. Ba nu, am mai făcut o selecţie: din cei şase, trei casieri mandatari figurau cu adresele în O.M. (oraşul muncitorilor), deci în zona unde fusese găsită servieta de către copii.

Nea Zlate, când a văzut că din treizeci de mandatari am ajuns la trei, m-a bătut pe umăr şi mi-a zis

— Hai, ce mai aştepţi? S-a simplificat treaba… Cu cine începem?

— Cu şoferii liniei de autobuz nr. 2, i-am răspuns. Se retrag la această oră şi-i găsim pe toţi la garaj.

Nea Zlate m-a privit mirat. I-am explicat că servieta fusese găsită în apropierea staţiei autobuzului liniei 2, la capăt în O.M. Era o investigaţie de rutină, dar absolut necesară. (Bate fierul cât e cald! A doua zi nu-i mai găseam pe toţi şoferii, erau date uitării amănunte ş.a.m.d.)

Am poposit cu nea Zlate la garajul I.G.O. Hunedoara, unde i-am găsit pe toţi şoferii autobuzelor liniei 2 din acea după-amiază. M-am întreţinut cu ei, însă nimic notabil în legat ui a cu servieta.

În cursa pe care am făcut-o pe la ora 17,00, a leşinat

un cetăţean în maşină, a zis un şofer. Dar n-am observat vreo servietă la el.

Am plecat din nou cu nea Zlate, de data aceasta în O.M.

— La care mergem? S-a uitat el la mine. Tragem la sorţi?

M-am uitat pe listă. Din cei trei „G.F.”, doi purtau numele de Gheorghe, iar ultimul de Ghinea. Nu ştiu de ce, dar pe mine mă trăgea aţa, cum se spune, spre Ghinea.

Ne-am oprit în faţa unui bloc nou, la o margine. De-acolo, câmpul spre satul Sâncrai… Am găsit repede scara şi am urcat la etajul 2. Am sunat la uşa apartamentului. Nu ne-a răspuns nimeni.

— Totuşi, în hol este lumină, mi-a arătat nea Zlate o rază ce se strecura pe sub uşă.

— Da. O fi prin vecini.

Am sunat la apartamentul vecin, unde se auzea muzică. A ieşit un bărbat, clătinându-se uşor.

— Nea Florică e-acasă, a zis el. L-am văzut acum o oră. Da e *trotilat* rău. Nu l-am văzut niciodată aşa… De obicei nu prea bea. Sunaţi mai mult, iar dacă nu vă răspunde, v-aş sfătui să reveniţi dimineaţă. Ăsta e somn greu…

— Bine, dar familia? a întrebat nea Zlate.

— Soţia e plecată cu băiatul la ţară. E singur de vreo săptămână.

— Vă mulţumim.

— Sănătate!

Am rămas cu nea Zlate.

— Nici vecinul nu-i mai prejos în privinţa chefului, mi-a făcut el cu ochiul. O fi luat şi el C.A.R.-ul. Mergem la următorul? m-a privit el.

— Nu. Mai stăm puţin.

Am lipit urechea de uşă şi am auzit paşi în bucătărie.

Deodată uşa s-a deschis. În prag s-a ivit un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu părul înspicat şi cu ochii injectaţi de băutură. Când ne-a văzut, s-a speriat. Crezuse că plecaserăm.

— Buna seara, am, zis. Sunt locotenentul… de la miliţie. Aş vrea să discutăm ceva.

— În ce problemă? a întrebat el.

— Sunteţi casier mandatar C.A.R. pentru secţia unde lucraţi în combinat şi aş dori să discutăm ceva în legătură cu…

— Aţi găsit cumva servieta? s-a trezit el subit.

Întrebarea a căzut ca o bombă. Nea Zlate a făcut ochii mari.

— Câţi bani aţi avut în servietă?

— 160.000 de lei, a izbucnit deodată în plâns. Nu s-au prezentat muncitorii să le dau împrumuturile şi mi-a fost frică să las banii la serviciu. Mi-a fost frică să nu-i fure cineva. Am vrut să-i iau acasă, dar în maşină mi s-a făcut râu. Când m-am trezit din leşin, eram întins pe iarbă, iar servieta nicăieri. Nu ştiu cine-a luat-o…!

Să intrăm în casă, i-a revenit glasul lui nea Zlate. Ce de emoţii ne-ai mai dat, omule!…

Am intrat în apartament, deşi casierul, aflat parcă într-o stare de prostraţie, nici gând să ne fi poftit. În bucătărie, pe masă, un pahar înalt, plin cu băutură.

— Şi, care va să zică, îţi otrăveai sufletul, l-a luat nea Zlate, aşezându-se pe un scaun. Nu era, bre, o soluţie, trebuia să te prezinţi la miliţie şi să reclami.

— Cine m-ar fi crezut! a izbucnit casierul în hohote de plâns. Sunt un om nenorocit, sunt pierdut, m-am distrus, mi-am distrus şi familia. Ce rost mai are să…

În clipa aceea, mi-am dat seama că-n bucătărie mirosea puternic a usturoi, deşi usturoiul nu se vedea nicăieri. Am mirosit paharul de pe masă. Cred că m-am

schimbat brusc la faţă. Am ridicat capul şi am întâlnit privirea casierului.

Nea Zlate a intervenit la timp şi l-a sprijinit, ajutându-l să se aşeze pe un scaun. Omul se făcuse ca varul.

Ce-i acolo? m-a întrebat mirat şoferul.

— Verde de Paris, am zis.

— Idiotule! s-a-ntors furios şoferul spre gazda noastră. Era roşu de furie. Idiotule! Dacă-ţi închipui că toţi oamenii-s fiare…

— Oh, a răsuflat uşurat casierul. Acum, gata, fie ce-o fi. Oi suporta eu. Cinci minute dacă mai întârziaţi, eram pe lumea cealaltă… Am cumpărat coniac şi l-am băut ca să prind curaj. Şi curajul nu venea. Şi iar am băut. Şi gata, eram gata să…

Lăsându-l pe casier cu vorbele lui, nea Zlate s-a repezit la mine şi m-a îmbrăţişat, după care m-a întrebat mirat:

— Ce te-a îndemnat, comisare, să ne oprim de prima dată aici?

N-am putut răspunde. Şi-mi spun şi azi că poate a fost vorba de un al şaselea simţ, poate de telepatie, poate flerului meu de poliţist care Dumnezeu ştie ce-nseamnă în fond!

În orice caz, ceea ce l-a salvat pe Florea Ghinea atunci a fost unirea eforturilor unor oameni care-au dedus că pierderea unei asemenea sume poate însemna, pentru un semen al lor, o tragedie.

PE URMELE UNUI ... „ROIB”

Fila calendarului arăta „1 septembrie 1967”. Sosea la Hunedoara noua promoţie de ofiţeri, eveniment care m-a făcut să mă gândesc că „îmbătrânisem” c-un an. Când m-am dus să-i văd pe proaspeţii noştri colegi şi am dat cu ochii de unul dintre ei, am zvâcnit unul către altul, îmbrăţişându-ne şi sărutându-ne. Proaspătul locotenent Viorel Croitoru îmi era amic din copilărie. Locuia în Bucureşti, lângă Piaţa Crângaşi, aproape de podul Grant. Amorezat şi el de balonul rotund, venea duminica în parcul C.A.M.-ului, însoţit de cei mai învrăjbiţi coechipieri ai săi din Crângaşi şi ne înfruntam în jocul de fotbal până ne apuca întunericul şi veneau părinţii după noi să ne ia acasă. Ce copilărie frumoasă... Apoi învăţaserăm amândoi la acelaşi liceu. Şi iată că aleseserăm şi aceeaşi meserie.

Terminasem şcoala de ofiţeri de miliţie cu un an înaintea lui. Parcă-l văd şi acum compătimindu-mă că trebuia să părăsesc Bucureştiul nostru drag şi să mă duc tocmai pe meleagurile Hunedoarei unde fusesem repartizat. „Eu am să trag sforile să rămân aici”, îmi spusese el gândindu-se la viitoarea sa repartizare. Şi iată că după un an de zile, cu sprijinul providenţei, ne trezeam colegi de serviciu tocmai acolo unde nici el şi nici eu nu speraserăm: la Hunedoara! Şi, culmea, era repartizat tot la anchete, deci coleg cu mine de birou!

Odată cu Viorel, care era un băiat frumuşel, cu un farmec copilăresc, a mai fost dat la biroul nostru încă un ofiţer din promoţia lui, locotenentul Marin Dincă, un tip bonom, cu mişcări lente, ce şi-a atras curând din partea noastră porecla de „Baronul”.

I-am luat pe Viorel şi pe Baron pe lângă mine şi am rămas nedespărţiţi până în ziua când am fost promovat la miliţia regiunii. I-am învăţat din mers tot ce acumulasem în meserie până atunci şi-am rezolvat împreună numeroase

cazuri. În scurt timp erau şi ei apreciaţi de conducerea noastră.

Unul dintre cazurile înscrise în jurnalul meu şi pe care l-am rezolvat în trei a fost foarte interesant şi cu răsunet nu numai în mijlocul colegilor noştri de la miliţia din Hunedoara.

…La restaurantul „Corvinul” fusese angajată o tânără cântăreaţă de muzică uşoară, foarte talentată, cu un glas superb, rar întâlnit. Nu-mi aduc aminte cum o chema atunci, numele ei de astăzi fiind însă cunoscut de toată lumea: Mirabela Dauer!

Cântăreaţa s-a bucurat în scurt timp de o mare priză la public. Atrăgea în cochetul local oameni de toate vârstele, dar mai mult tineri, seară de seară restaurantul fiind arhiplin. Dar pe lângă bucuriile succesului, tânăra cântăreaţă a început să aibă şi necazuri. Era urmărită într-o vreme în mod insistent de doi tineri…

Ca să poată scăpa de ei, Mirabela s-a prezentat într-o zi la locotenentul Dincă, pe care i-l recomandase şeful orchestrei. I-a explicat speriată toată situaţia. Era decisă, zicea ea, să părăsească oraşul pur şi simplu, dacă cei doi tineri n-aveau s-o lase în pace.

— Poartă nişte cuţite aşa de mari! i-a spus cântăreaţa ofiţerului. Mi le-au arătat… Şi au nişte figuri fioroase…

— Bine, dar personalul localului, membrii orchestrei? A întrebat-o Baronul.

— Ei mă protejează, nimic de zis, şi mă conduc dimineaţa până în uşa garsonierei, dar mai departe?… Cei doi golani apar şi ziua în jurul blocului. A-nceput să-mi fie frică şi să mai ies în oraş după cumpărături.

— Dacă venim diseară la „Corvinul”, îi găsim acolo?

— Negreşit. Sunt nelipsiţi în fiecare seară şi cheltuie la bani în stil mare.

— Bine, fii fără grijă, o să ai protecţia noastră, i-a zis Dincă la plecare, ca s-o îmbărbăteze.

— Dar, vă rog… Vă rog să veniţi, a insistat Mirabela. Eu nu mai stau, dacă…

Locotenentul Dincă a raportat şefului miliţiei despre vizita tinerei cântăreţe şi despre necazurile ei. Şeful cunoştea problema. Primise o sesizare în aceeaşi dimineaţa din partea conducerii T.A.P.L.-ului. Fata fusese şi acolo în audienţă.

— Îţi alegi doi băieţi, i-a spus lui Dincă şeful, şi diseară, în timpul liber, vă-nfiinţaţi la „Corvinul”. Aflaţi cine sunt indivizii, ce hram poartă, de unde au bani, dacă au „semnat condica” pe la noi ş.a.m.d. Ştii tu ce ai de făcut. Dar să nu cumva să vă bată gândul să staţi acolo până dimineaţa şi să nu vă văd mâine la serviciu – că, de! aţi fost în misiune – că trei ani de aici încolo n-o să vă mai întâlniţi cu vreo primă…

— Om fi noi băieţi veseli, a râs Dincă, dar misiunea din seara asta o vom executa scurt.

— Bine, la treabă! a râs şi şeful.

Pe cine era să aleagă Baronul ca parteneri? Pe Viorel şi, bineînţeles, pe mine, ca mai bătrân.

Ne-am aşezat la o masă ce ne era deja rezervată şi în înţelegere cu ospătarul am luat numai răcoritoare, dar aduse în sticle de vin la trei sferturi.

Cum a început programul Mirabelei, şi-au făcut apariţia la o masă, nu prea departe de noi, trei indivizi, care s-au aşternut serios pe băutură, consumând numai vinuri scumpe. Mirabela ne-a făcut un semn discret că la masa respectivă erau cei doi „împricinaţi”, văzându-şi mai departe de programul ei. Când am întors capul spre masa indivizilor, privirea mi s-a încrucişat cu a unuia dintre ei. Ne-am recunoscut imediat. Cine credeţi că era? Manciu! Unul cu care bătusem mingea în copilărie, ca şi cu Viorel, în parcul C.A.M.-ului, dar care, dacă vă amintiţi, îi furase stiloul japonez viitorului mare fotbalist Nichi Dumitriu, învinuindu-mă pe mine de acea faptă. Hm! Ce mică e

lumea…

L-am salutat printr-o înclinare a capului şi el s-a înroşit puţin la faţă. Ştia că sunt ofiţer de miliţie. Nu ştia însă şi unde lucrez.

— Îi cunoşti? l-am arătat pe Manciu lui Viorel.

— Figura parcă mi-e cunoscută, a zis Viorel.

Când i-am spus cine era, Viorel şi-a adus imediat aminte de el, din parcul C.A.M.-ului, dar nu-i cunoştea istoria. Le-am povestit celor doi colegi întâmplarea cu stiloul lui Nichi Dumitriu. Le-am precizat că era un trişor de talie la toate jocurile de noroc, prezenţa sa în Hunedoara părându-mi-se foarte suspectă.

— A mai fost „ascuns”? m-a întrebat Baronul.

— Nu mai ştiu nimic despre el, de când eram elev la Şcoala de ofiţeri de miliţie, i-am răspuns. Dar sunt sigur că a fost la mititica, fiindcă nu-i plăcea să muncească, jocurile de noroc fiind pasiunea vieţii lui. Şi-apoi, dacă poartă şi cuţit, asta nu spune nimic?

— Mda… Atunci, e… binevenită întâlnirea, mi-a zâmbit pe sub mustaţă Baronul.

— Ştiu! i-am făcut eu cu ochiul. Am să-l invit afară să discut cu el… amintiri din copilărie, dar pentru mai multă siguranţă, am să-l bag în biroul responsabilului!

— Apoi, vor veni acolo şi ceilalţi, a zâmbit Viorel.

Planul fiind făcut, m-am dus la masa lui Manciu şi după ce m-am prezentat la tovarăşii lui drept un prieten din copilărie, din cartierul C.A.M.-ului, mi-am cerut scuze şi l-am invitat până afară. Tipii cu care chefuia Manciu mi-au zâmbit forţat. Ştiau de la „prietenul” meu, va să zică, în ce ape mă scăldam.

L-am invitat pe Manciu în biroul responsabilului. Observând că nu prea-i făcea plăcere locul ales de mine pentru a ne depăna amintirile, l-am întrebat dacă se temea de ceva, apoi l-am întrebat ce mai ştia despre cutare ori cutare băiat din cartier, ce ajunseseră în viaţă? Despre cei

care-şi aleseseră cariera fotbalului, mă interesa pe la ce echipe jucau. Apoi, am vrut să ştiu dacă se mai adunau puştii în parc la o miuţă. Şi tot aşa. M-a pus în temă cu date despre toţi dar când am ajuns la el şi l-am întrebat cu ce se ocupă, a mimat o durere de stomac.

— Am fost bolnav rău de ulcer! mi-a spus el cu o grimasă de escroc pe care i-o cunoşteam foarte bine. M-au ţinut mai mult părinţii…

— Şi pe aici, pe la Hunedoara, cu ce treburi? l-am privit eu drept în ochi.

— Poate găsesc o slujbă, dar ceva… aşa, mai uşor.

— Perfect, i-am zis. Te ajut. Dar, de ce porţi cuţit, că asta nu înţeleg?

Manciu a rămas perplex că ştiam amănuntul. S-a-ngălbenit brusc şi mi-a răspuns vădit stânjenit.

— Am auzit că pe aici, prin Hunedoara, sunt mulţi care dau cu şuriu. Îl port ca să mă apăr, dacă mi se întâmplă ceva.

— Un om paşnic ca tine, care a venit aici să se angajeze, n-are de ce să poarte cuţit, n-are cu cine să intre în conflict, i-am spus eu. Dă-mi cuţitul!

„Prietenul” meu din copilărie nu mai avea încotro, şi-a ridicat cracul pantalonului de la piciorul drept, dând la iveală un cuţit lung, prins de gambă cu două cercuri de elastic.

— Frumoasă sculă! am zis. Ceilalţi doi cine sunt?

— Ăla blondu’ e zidar, iar brunetu’ e tot din Bucureşti, din Florească, a venit cu mine să ne angajăm.

— Şi pe blond unde l-aţi găsit, unde lucrează?

— L-am cunoscut aici, în Hunedoara, cred că lucrează la combinat, nu ştiu precis.

— Dar tu ai ceva zaruri pentru barbut la tine? nu l-am slăbit eu din priviri.

— N-am. Să mor! s-a schimonosit el iar de durere.

— Ia caută-le la *chichiţă*! Nu uitasem trucurile infractorilor pe care le învăţasem încă de când eram de-o şchioapă. Era vorba de un buzunăraş în spatele beteliei pantalonilor pe care trişorii îl încopciază.

— Am… o pereche, a fost nevoit Manciu să le scoată. Dar… pentru distracţie, să mor! Nu mă mai ocup cu…

— De când eşti în Hunedoara şi unde dormi? Intrasem acum de-a binelea în rolul care-mi stătea cel mai bine în faţa unor asemenea specimene.

— Ieri am venit şi dorm la zidar.

— Era clar că minţea: L-am trimis pe responsabil să-i cheme în birou şi pe ceilalţi doi tipi de la masă, chipurile la invitaţia lui Manciu. Când blondul şi brunetul au apărut, în birou, uşa s-a închis în urma lor, fiind încadraţi de cei doi colegi ai mei, Baronul şi Viorel. Am făcut prezentările şi după ce i-am percheziţionat, le-am pus cătuşele pentru mai multă siguranţă. Brunetul avea un cuţit la fel ca şi Manciu şi-l ţinea în acelaşi loc. În plus, „cei trei magnifici” aveau la ei, în total, vreo zece mii de lei.

— Unde sunt buletinele voastre? i-am întrebat aşteptând să sosească maşina miliţiei.

Toţi trei au ridicat din umeri.

— Bine, ne clarificăm la miliţie.

La miliţie, fiecare dintre noi ne-am ocupat de câte un client, mie revenindu-mi, cum era şi normal, „prietenul” din copilărie: Manciu. De data asta a recunoscut că făcuse puşcărie pentru câteva „mici” înşelăciuni şi venise la Hunedoara de două săptămâni, în căutare de parteneri la jocurile de noroc, parteneri, pe care, bineînţeles, să-i trişeze. Prin intermediul zidarului, cunoscuse mai mulţi amatori, realizând vreo zece partide grase, cum le zicea el, în urma cărora câştigase în jur de patruzeci de mii de lei. Din aceşti bani, cheltuise pe la restaurante şi în special la „Corvinul” vreo cincisprezece mii de lei. Cei zece mii găsiţi asupra lor erau tot din câştigul lui.

— Şi brunetul din Florească? l-am întrebat.

— L-am cunoscut în puşcărie şi ne-am împrietenit. I – am adus cu mine ca să-mi ţină spatele dacă se prindeau fraţii că i-am trişat. Cunoşti schemele şi riscu' e mare… Rică (brunetul) e iute în mânuirea cosorului…

— El pentru ce a fost condamnat?

— Pentru viol!

— A-ha! Deci, pentru asta aţi tot urmărit-o pe cântăreaţă…

— Mai mult el. E „boala" lui…

— Unde sunt restul de bani pe care i-ai câştigat?

— La zidar, în camera lui de la cămin. I-am ascuns într-o pernă.

— Şi cam ce-nvârteşte zidarul?

— Lucrează în combinat. La zidărie, aşa ne-a spus. Rică l-a cunoscut cu ani în urmă, îl cheamă Roibu.

Manciu fiind destul de sincer în ceasul al doisprezecelea, de fapt nici nu mai avea cum să fie altfel, am plecat (de data aceasta cu adevăraţii mei prieteni, Viorel şi Baronul), la locuinţa zidarului. Am găsit banii lui Manciu în pernă – restul de cincisprezece mii de lei – dar am mai găsit în saltea, încă şaizeci şi cinci de mii de lei!

Rică s-a uitat o clipă la Manciu pieziş, crezând că-l trăsese în piept, dar, până la urmă, amândoi şi-au întors privirea spre Roibu.

— Sunt economiile mele! a zis zidarul.

— De când lucrezi în combinat? Ia dă-mi legitimaţia. i-am cerut eu.

Roibu a căutat legitimaţia de serviciu într-o haină din şifonier şi mi-a întins-o cu teamă.

— Ia citeşte, Viorele! i-am întins eu legitimaţia colegului meu după ce mi-am aruncat o privire asupra ei.

Roibu nu era zidar, ci lăcătuş mecanic la o secţie din combinatul siderurgic, fiind angajat numai de şase luni.

Şi mă rog, de unde atâţia bani, în numai şase luni?

Ne-am întors la bază şi l-am rugat pe Baron să dea o notă telefonică la miliţia din Reşiţa, oraş de unde Roibu venise în Hunedoara, pentru a se face o verificare în legătură cu persoana acestuia. Eu şi cu Viorel am intrat cu Roibu într-o cameră ca să-l cercetăm.

— Am fost zidar, dar la Reşiţa! ne-a răspuns blondul la o întrebare.

— Ia arată-ne mâinile! i-a venit o idee lui Viorel.

Roibu i-a arătat mâinile, nişte mâini butucănoase, julite, apoi şi le-a retras.

— Stai puţin! Ia mai arată-le o dată! m-a obsedat pe mine un calcul, rămânând pe retină cu imaginea juliturilor.

Blondul şi-a întins din nou mâinile, însă de data aceasta îi tremurau. M-am uitat atent la ele şi mi s-a părut foarte suspect faptul că juliturile erau proaspete şi vizau în special zona celor trei falange de la degete, desenul papilar fiind alterat în cea mai mare parte.

„Hopa!” mi-am zis în sinea mea gândindu-mă imediat la unele lucruri din domeniul dactiloscopiei. Este cunoscut că una dintre proprietăţile desenului papilar este fixitatea, stabilitatea lui, El nu se schimbă nici după moartea persoanei, ci se distruge prin procesul putrefacţiei ţesuturilor, încercările de distrugere a reliefului pielii prin frecare, arsuri superficiale sau procedee chimice nu pot înlătura desenul papilar decât pentru o scurtă perioadă, deoarece, curând după regenerarea pielii, desenul apare din nou. Aceasta se explică prin faptul că papilele sunt aşezate în stratul de profunzime al pielii şi, în cazurile de rănire uşoară, prin care nu li se afectează integritatea, crestele papilare se regenerează în forma lor anterioară. Mai ştiam că erau cunoscute în acest sens cazurile cioplitorilor de piatră, ale zidarilor, ale celor ce lucrau cu diferite substanţe chimice corozive şi ale căror desene papilare se alterau frecvent în procesul activităţii specifice.

Începând a mai veni în contact cu asemenea corpuri sau substanţe, după opt, zece zile, epiderma se reface şi continuă să prezinte aceleaşi caracteristici ale desenului papilar ca înainte de alterare. Roibu al nostru nu mai lucrase zidărie de şase luni!!!

— De ce ţi-ai frecat mâinile de pereţi, puişorule? l-am luat la sigur pe blond, deducţia mea fiind ştiinţifică.

Roibu s-a înverzit la faţă, dar a căutat să iasă repede din corzi.

— Păi, dacă am lucrat zidărie, nu de cărămizi, nu de pereţi m-am frecat? Sunt cinstit, n-am cazier, eu n-am avut treabă cu miliţia niciodată.

— Asta sunt convins: până acum n-ai avut treabă cu miliţia, dar undeva ţi-ai lăsat lăbuţele în ultimul timp, căci altfel nu încercai să-ţi răzuieşti amprentele. Ţi-a fost teamă că vei fi chemat la miliţie şi va trebui să „cânţi la pian”:

— Nu este adevărat! a protestat Roibu. O să vă convingeţi că mâinile sunt julite de la zidărie, de la Reşiţa, iar banii provin din economiile mele de ani de zile.

Miliţia din Reşiţa ne-a confirmat că Roibu lucrase în urmă cu şase luni ca zidar pe un şantier, dar asta nu mai avea niciun fel de însemnătate pentru noi. Altceva era mai important: Roibu, fire nestatornică – tot ce câştigase cheltuise pe băutură – avea de executat patruzeci de zile de închisoare contravenţională, deoarece fusese depistat călătorind fraudulos pe C.F.R. şi nu achitase amenda în termenul legal.

Situaţie cum nu se poate mai potrivită pentru noi!

L-am băgat la arest, în baza mandatului trimis de miliţia din Reşiţa, protejându-i mâinile ca să nu le mai poată freca de pereţi. Nu mai fusese amprentat niciodată şi aşteptam cu sufletul la gură regenerarea crestelor sale papilare, care să ne limpezească misterul: cum se face că unul care n-avusese cu ce plăti o amendă pe C.F.R., avea ascunşi în saltea şaizeci şi cinci de mii de lei!

Unele indicii existau totuşi împotriva sa. În ultimele luni, la Hunedoara se comiseseră mai multe spargeri de locuinţe, autorul furând numai bani lichizi. O persoană de la un bloc îl descrisese pe prezumtivul spărgător ca fiind un tip blond. Nu-l văzuse însă la faţă ca să-l poată recunoaşte. Sumele de bani furate se „înnodau" şi ele cu cea găsită în saltea.

Întrucât în locuinţele prădate se găsiseră cu ocazia cercetării la faţa locului o sumedenie de urme digitale, speranţele noastre se legau tot mai mult de amprentele Roibului.

Şi iată că a venit şi clipa mult aşteptată. În a şaptea zi, mai devreme decât scrie în manualele de criminalistică, după ce i s-au desfăcut bandajele, blondului i-au apărut la mâini nişte desene papilare de toată frumuseţea… Bucurie mare! A fost repede amprentat şi, după zece minute, locotenentul-major Szilagi a apărut din laboratorul criminalistic, cu un chip care spunea tot. „Trioul" nostru a sărit în sus de bucurie ca la comandă. Roibu era autorul furturilor din locuinţe, din ultima vreme.

…Peste ani – în 1975 – în ajunul zilei miliţiei, pe când lucram la I.G.M., am fost solicitat, la televiziune pentru un interviu la emisiunea „De strajă Patriei". Aşteptând pe un hol şi gândindu-mă cu emoţie să nu mă fâstâcesc în faţa camerei de luat vederi, să nu stâlcesc cuvintele, am simţit o mână caldă pe umăr. M-am întors şi, surpriză: Mirabela Dauer!

— Ce mai faceţi, domnule locotenent? m-a recunoscut ea. Mă scuzaţi, poate acum sunteţi locotenent-major, căpitan…

— Căpitan, am îngânat eu.

— Vai, ce spaimă am tras atunci, la Hunedoara, cu derbedeii ăia! Nici acum nu uit!

— Bine că n-aţi păţit nimic, iar derbedeii au ajuns unde le era locul…

— Vă mulţumesc… Vă mulţumesc…

— N-aveţi pentru ce. Ne-am făcut numai datoria.

— Dar pe aici, pe la televiziune, cu ce treburi? m-a întrebat apoi curioasă Mirabela, neobservându-l pe regizorul care-mi făcea semn să poftesc în studio.

Am întors capul spre regizor şi i-am răspuns, ridicând din umeri: artistic!

CHIFLA

Cercetam un caz de furt prin spargere a unui magazin alimentar din Hunedoara, hoţul fiind prins datorită unei întâmplări hazlii. Scos la anchetă, infractorul avea remuşcări vizibile faţă de greşeala gen „Gâgă” pe care o făcuse şi, nu de puţine ori, pe parcursul discuţiilor, îi venea să râdă…

— Ce *faţă palidă* am putut să fiu! a zis el cu o privire încă nedumerită, îmi cunoaşteţi cearceafu’ (cazierul) şi v-aţi convins că nu miros *a tufănele* ca să iau o asemenea *leapşă*.

— Şi totuşi, ai luat-o! mă amuzam eu. Şi un copil de clasa întâi ar fi ştiut să citească orarul!

— Nu l-am citit, fir-ar mama lui a dracului, că ştiam după ultima spargere a „Alimentarei” de la Orăştie că duminica e-nchis.

— Ei, ce să-i faci, l-am compătimit eu. Magazinul a fost deschis, iar tu…

— Iar eu, închis! m-a completat hoţul cu umor, lovindu-se cu palma peste picior. Ce *gherlă* am dat?!… Nu-şi putea lua gândul de la gafa pe care o făcuse. Ce *chiflă*…

— De, meştere, un proverb francez spune că greşeala tulbură, dar adevărul, linişteşte!

— Adevărul vă linişteşte pe dumneavoastră, că m-aţi prins! Da’ pe mine…

Ce mai era de zis? „Ochi de vulpe”, cum era poreclit acest hoţ în rândul pungaşilor care-l cunoşteau – şi slavă Domnului, era cunoscut prin toată ţara – îşi dezisese porecla, îşi trăsese singur o palmă zdravănă în faţa justiţiei. Şi pentru ce? Pentru că nu-şi aruncase tocmai ochii săi de vulpe pe orarul de funcţionare a magazinului. O gafă pe care, ca recidivist, şi cu pretenţii de „inginer” în materie de furturi, n-avea să şi-o ierte toată viaţa.

Dar, de ce să-i faci! I-am spus-o şi lui, am spus-o şi la alţi hoţi: nu există infracţiune perfectă. Oricât de bine ar calcula ei loviturile, greşelile sunt inevitabile. În ce priveşte cele de genul celei săvârşite de „Ochi de vulpe”, astea sunt de la natură pentru ca să nu mai zică lumea că noi miliţienii suntem tot timpul încruntaţi; să mai râdem şi noi oleacă…

Ochi de vulpe spărsese magazinul alimentar din Hunedoara într-o sâmbătă noaptea forţând lacătul de la un grilaj metalic din spate şi apoi o uşă. Conform stilului său de a opera în voie, se încuiase în magazin aplicând din interior pe exteriorul grilajului un alt lacăt pregătit de el, mascând astfel spargerea într-un mod destul de inteligent.

Buun! Ştiind de la ultima spargere – o alimentară din Orăştie – că poate rămâne liniştit în magazin până luni, înainte de începerea programului, golise cu migală conţinutul din casa de bani aflată în biroul responsabilului, ca şi din sertarele caselor de marcaj, alegându-se cu o mână de bani nesperat de frumoasă. Evenimentul, de! trebuia cinstit şi omul se delectase în biroul responsabilului cu cele mai fine şi mai scumpe băuturi. Uşurel, „îngerii” lui Bachus îl duseseră apoi în împărăţia lor. Ochi de vulpe improvizase un pat moale în care putea visa liniştit până luni dimineaţă.

Dar, a doua zi dimineaţă, Ochi de vulpe abia putuse fi trezit din somnul său greu şi profund de către salariaţii magazinului care veniseră la serviciu, unitatea fiind deschisă şi duminica până la ora prânzului.

— Mamăă… m-am *înţărcat* singur! îşi trăsese Ochi de vulpe un pumn în bărbie când realizase cum gafase. Ce *conopidă* pot să am…

Normal, fusese chemată miliţia şi hoţul fusese luat ca din oală, „cadoul” făcut de salariaţii magazinului alimentar fiindu-mi dăruit mie pentru finalizarea cercetărilor.

În privinţa probelor privind flagrantul delict,

categoric nu existau comentarii. Ba, „Ochi de vulpe” recunoştea şi precedenta sa spargere de la magazinul alimentar din Orăştie – era îmbrăcat cu costumul de haine pe care-l furase din biroul responsabilului acelei unităţi.

Dosarul fiind încheiat, se părea că, aşa lua sfârşit povestea tragicomică a unui spărgător care n-avea să fie invidiat niciodată de confraţii săi.

Ceva, însă, m-a făcut să bat puţin pasul pe loc. Studiind mai bine piesele dosarului, mi-a atras atenţia faptul că în biroul unde Ochi de vulpe fusese prins şi unde chefuise o noapte de unul singur fuseseră găsite două pahare, ambele umplute cu vin până la jumătate. De asemenea, cu ocazia percheziţiei corporale care i se făcuse, i se găsiseră în portmoneu două bilete de tren pe ruta Simeria-Hunedoara, bilete care datau din ziua de sâmbătă, timpul patru, trenul ajungând la Hunedoara cu câteva ore înainte de a se fi comis spargerea.

— Ce e cu biletele astea? l-am întrebat pe hoţ.

Privindu-mă cu ochii săi şireţi – într-adevăr, ca de vulpe – hoţul mi-a răspuns zâmbitor:

— Am încercat o aventură, dom’ şef.

— Anume?

— Venind de la Lupeni, de unde ştiţi că sunt, am schimbat trenul la Simeria ca să ajung aici. În gară la Simeria, am agăţat o piţipoancă, de cădeai în freză după ea. Venea tot în Hunedoara. Ca să mă dau grandi, i-am plătit eu biletul de tren şi m-am dat cu ea la vrăjeală, dar aici m-a lăsat mască. A zis că se duce să dea un telefon la o prietenă, ca să vadă dacă găsim o cameră liberă…

— Şi paharele? Cum îţi explici?…

— Paharele sunt două, fiindcă aşa mi-a venit mie… să dau noroc! Eram prea fericit… Puteam să beau şi din trei, ce, mă oprea cineva?…

Să-i fi spus hoţului că erau alte amprente pe al doilea pahar nu mergea. Mă făceam de basm, că amprente nu

erau pe niciun pahar. Hoţul fusese găsit cu mănuşi.

Totuşi, bănuiam că hoţul avusese un complice. Deci, mai fusese cu cineva în magazin, în această situaţie, complicele nu era nici el din Hunedoara, mărturie fiind biletele de tren.

Răspunsurile date de Ochi de vulpe mă scufundaseră însă în beznă şi nu eram în stare să găsesc o luminiţă care să-mi arate încotro s-o iau. Apăruse chiar şi un al treilea element pe acelaşi fond al bănuielii mele, dar şi acesta putea repede fi spulberat printr-un raţionament dictat de mine aspecte negative întâlnite într-o anume practică judiciară. Ochi de vulpe fusese găsit cu aproape douăsprezece mii de lei asupra sa, pe când responsabilul magazinului afirma că numai în casa de bani din birou existaseră douăzeci şi şase de mii de lei.

— Eu atât am găsit, ridica hoţul din umeri.

— Dar dacă ai mai făcut vreun drum şi ai mai cărat şi băuturi şi alimente! replicase gestionarul. Inventarul o să stabilească.

— Se poatee... Se poate să mai fi ieşit, să mai fi pierdut din bani, se strâmbase Ochi de vulpe. Băutura...

O anume practică judiciară, în sens negativ, putea consta aici în faptul că atunci când se comite o spargere, gestionarii unor magazine care mai bagă mânuţa în ce nu-i al lor, reclamă ca furate sume de bani sau mărfuri echivalente cu cât au delapidat ei. Sau declară lipsă atât cât stabileşte inventarul, valori care însă sunt mult mai mari decât au furat hoţii în realitate.

În speţă, inventarul încă nu se încheiase şi asupra responsabilului plana o suspiciune în legătură cu suma reclamată, mai ales că el nu avea voie să ţină banii din vânzări în casa de fier, ci ar fi trebuit să-i depună la C.E.C. în aceeaşi seară.

Dar, după răspunsul ambiguu dat de hoţ, la sugestia poate involuntară a responsabilului, că ar fi putut să mai fi

ieşit… să mai fi pierdut… am rămas cu bănuiala. Avusesem chiar impresia că Ochi de vulpe apreciase favorabil intervenţia gestionarului.

Am analizat cazul cu şeful meu de birou. Mi-am susţinut teza teoretic, dar n-am găsit niciun punct de sprijin concret de care să ne legăm pentru a o putea dovedi. Apoi, la o astfel de învinuire, ne izbeam de rezistenţa de fler a lui Ochi de vulpe, care, după cum rezulta şi din referinţele primită despre el de la diferitele organe de miliţie pe la care staţionase, nu recunoştea niciodată faptele comise decât numai pe acelea pentru care i se prezentau probe de netăgăduit.

— Depinde de tine mai departe, m-a bătut uşor cu palma peste umăr maiorul Moldovan. Depinde cât eşti de tenace ca să-i demonstrezi că aşa stau lucrurile. Un anchetator cu dragoste de meserie nu se lasă nici mort, are orgoliul lui, nu?

— Ştiu! am zis. Orgoliul datoriei de a apăra adevărul. Îmi dau seama unde bateţi şi mi-am şi făcut un plan. Voi insista şi poate voi reuşi.

— Dar de ce atâta insistenţă? mi-a zâmbit enigmatic, şeful. Doar pentru un complice?…

— Nu. Ochi de vulpe are un cazier impresionant, figurând şi în evidenţele centrale ale miliţiei, şi este liber de şase luni. Mi-a vândut gogoşi că şi-a câştigat existenţa muncind cu ziua pe la diferiţi cetăţeni. Sunt convins că a comis mai multe spargeri. Şi la noi în regiune, şi-n ţară. Şi nici o probă împotriva lui… Dacă vă amintiţi, chiar când a fost găsit dormind în magazin, purta mănuşi. E abil, e şiret, după cum îi e şi porecla, dar hibe tot trebuie să aibă, dovada greşeala de-acum, cu magazinul…

— Just, a aprobat maiorul. Cine caută găseşte!

Pentru cele două spargeri, l-am trimis pe hoţ în judecată, conform procedurii speciale, de urgenţă. A primit pedeapsa pe care o merita. Dar, contrar aşteptărilor, lui,

nu l-am depus la penitenciar, ci l-am menţinut în arestul miliţiei.

Ochi de vulpe nu s-a manifestat în niciun fel împotriva acestei măsuri: linişte deplină, o indiferenţă cum numai cei mai versaţi clienţi ai penitenciarelor sunt în stare să afişeze.

Între timp, paralel cu alte cazuri pe care le instruiam, mă apropiam tot mai mult şi de Ochi de vulpe. Astfel, am aflat că era un infractor cu foarte multe relaţii în lumea interlopă, în numeroasele sale sentinţe de condamnare, pronunţate de diverse judecătorii din ţară, fusese inculpat alături de alţi infractori, nu numai pentru furt – ca participare directă – ci şi pentru o paletă destul de colorată de fapte infracţionale, ca instigare, tăinuire, complicitate, favorizare, omisiunea denunţării şi altele. Studiind ultimele sentinţe judecătoreşti, am putut să mă conving că nu opera singur şi că-i plăcea întotdeauna să aibă un spate. Mi-am notat toate numele şi adresele celor implicaţi în acele afaceri, după care m-am deplasat la penitenciarul Bârcea Mare, la numai cincisprezece kilometri de Hunedoara şi de unde Ochi de vulpe se eliberase ultima dată.

Urmându-mi strategia, i-am studiat din fir a păr dosarul de penitenciar, remarcând un fapt care la prima vedere părea fără importanţă, şi anume că fusese sancţionat sever de două ori, după regulamentul penitenciarului, pentru că lovise un deţinut din aceeaşi celulă cu el. Interesant! mi-am zis, şi am cerut să stau de vorbă cu acel deţinut, care încă nu se eliberase.

Deţinutul, care executa o pedeapsă pentru omor din culpă, mi l-a descris pe Ochi de vulpe în adevărata sa splendoare. Cunoştea despre acesta amănunte pe care nu le-aş fi aflat poate niciodată, oricât de mare ar fi fost preţul eforturilor mele. Diferendul dintre cei doi se crease datorită faptului că Ochi de vulpe era orgolios, ţinea să fie

el boss, pretinzând să i se execute toate ordinele şi să i se dea jumătate din conţinutul pachetelor pe care deţinuţii le primeau de acasă. Iulică, omul bătut, se opusese… Dar, altceva mi s-a părut mai important, aş zice un anumit *somn buclucaş* al agresorului, somn care îmi oferea perspectiva găsirii mult căutatei chei cu care să deschid toate lacătele sub care se încuia „Ochi de vulpe”. Când era foarte stresat psihic şi-l frământa intens o anumită problemă, noaptea îşi dădea secretele în vileag. În asemenea situaţii vorbea în somn.

— Şi încă foarte clar, ca pe bandă de magnetofon! m-a asigurat Iulică.

Cine caută găseşte! mi-a apărut atunci în minte, pentru o clipă, figura bonomă, încurajatoare, a şefului meu. I-am oferit lui Iulică pachetul meu de ţigări şi m-am urcat glonţ în primul autobuz spre Hunedoara. În buzunar, aveam o listă cu numele şi adresele a trei persoane care-i trimiseseră pachete lui Ochi de vulpe cât se afla în detenţie la Bârcea.

Contrar intenţiilor mele, momentul prielnic de atac mi l-a oferit tot Ochi de vulpe. Când am ajuns la miliţie, mi s-a comunicat de la arest că deţinutul era foarte agitat şi cerea insistent să stea de vorbă cu mine, să i se dea o explicaţie de ce nu era transferat la penitenciar, din moment ce fusese judecat şi condamnat.

— Pentru că trebuie să-ţi descarci sufletul! Pentru că trebuie să mărturiseşti toate spargerile pe care le-ai comis de când eşti liber şi să-ţi denunţi toţi complicii! i-am spus eu autoritar. Cu noi nu-ţi merge!

— Dar eu n-am mai comis… Vai!…

— Nici un „Vai!”. Îţi cunosc toate „loviturile”, complicii, tăinuitorii, favorizatorii ş.a.m.d.! i-am vorbit eu pe acelaşi ton auster. Pentru edificarea ta, am să-ţi pronunţ numai câteva nume. Ascultă!

Observându-i reacţia în vreme ce asculta numele

pronunţate de mine tăios, mi-am dat seama că nimerisem în plin. Pupilele „vulpoiului” se dilatau şi se strângeau ca o flamă.

— Nu-i adevărat! Probe! Nu recunosc nimic fără probe! Probe, ai auzit, domnule locotenent! Probe!

— Le vei avea! am întins spre el degetul arătător. Afară cu el! i-am ordonat cu voce de goarnă subofiţerului care-l însoţea.

La câteva clipe după ce am rămas singur în birou, m-am trezit cu maiorul Moldovan. Şi-a ridicat scurt ochelarii de pe nas şi m-a privit într-o linie.

— Măi, comisare! Tu erai bun de comandant de pluton la recruţi, mă! Am auzit de dincolo şi-am crezut că se dă vreo alarmă! Măi, comisare…

— „Rolul”, şefule, m-am explicat eu. Ochi de vulpe trebuie să aibă vise urâte la noapte!

— Poate vrei să spui… frumoase.

— Frumoase, urâte, esenţialul este să viseze pe partea noastră. De când îl pasc… O să iasă ţais!”

— Atunci, hai la mine-n birou, că ţi-am făcut o cafea, m-a luat maiorul de braţ.

Doamne, ce bomboană de şef!

Noaptea aceea nu ştiu dacă am închis ochii mai mult de două ore, căci gândurile-mi zburau la arest, la Ochi de vulpe, la faptul că avea să ciripească în somn.

Agitat, Ochi de vulpe a aţipit numai la vreo trei ceasuri după miezul nopţii şi, frânt de oboseală, frământat de gânduri, a cântat totuşi câte ceva la trompetă, în ciuda eforturilor sale de a se menţine treaz.

Vocalizele fiind puse cap la cap, stenograma lor arăta cam aşa:

„Chiorule! Chiorule!… M-ai lăsat beat în magazin, ca să mă prindă… îţi tai io ţie maţele… M-ai dat pe mâna sticleţilor pentru o bagaboantă care-ţi mănâncă partea…

Să nu recunoşti, Chiorule… Să-mi trimiţi ţigări, Chiorule…”

Chiorul nu putea fi altcineva decât complicele cu care spărsese magazinul în care fusese prins. Banii găsiţi în magazin îi împărţise pe din două, Chiorul plecând la o concubină cu care convieţuia. Voise, desigur, să-l scoată şi pe Ochi de vulpe din magazin, dar confratele său se îmbătase prea tare. Apoi, Chiorul nu văzuse atunci vreun pericol pentru amicul său. Probabil şi el ştia că magazinul era închis duminica. Ochi de vulpe urma să-şi ia tălpăşiţa când avea să se trezească.

Aveam o listă cu persoanele care, în perioada ultimei detenţii a lui Ochi de vulpe, îi aduseseră pachete la penitenciarul Bârcea. Între ele, o femeie din Petroşani pe nume Varvara.

Şi de aici firul…

Şeful meu a luat legătura cu maiorul Folică, cel mai vechi şi cel mai dibaci ofiţer de judiciar de la miliţia din Petroşani. Folică i-a promis că mă va ajuta cum se cuvine, c-o să mă aştepte şi la gară.

Împreună cu acest experimentat ofiţer, foarte respectat de toată lumea, am identificat relativ repede cine era Varvara şi unde locuia, aflând despre ea că trăia în concubinaj cu un individ, Chilică, zis Chiorul. Chilică avea o anumită „faţă comercială”: era angajat ca muncitor necalificat la mină, la un depozit de suprafaţă, şi n-avea o reputaţie tocmai proastă.

— Aceasta este o *mască*! a zis maiorul. Ziua lucrează şi noaptea fură! Ai venit cu date foarte bune de la Hunedoara. Cum l-ai „spart” pe Ochi de vulpe?

Când i-am povestit tărăşenia cu vorbitul în somn, Folică a izbucnit în râs. Râdea cu lacrimi.

— Hai că e grozavă! Asta n-am mai auzit-o de când sunt eu poliţist.

— Zău! am zis eu cât mai convingător.

— Nu-i nevoie, te cred, şi-a scos el batista şi s-a şters de lacrimi. Hai acum la miliţie să organizăm percheziţia…

O jumătate de oră mai târziu, cu maiorul Folică, cu doi subofiţeri şi un câine de serviciu, plecam la percheziţie.

— Întâi îi imobilizăm, ca să nu avem surprize! i-am spus eu maiorului pe drum.

— Zău? s-a prefăcut mirat ofiţerul. Apoi, zâmbind: Ai stofă, băiete! Eşti născut pentru judiciar…

Spre norocul nostru, i-am găsit pe Chiorul şi ai lui acasă. După ce i-am pus puţin… „la adăpost”, ne-am luat cu mâinile de cap când am văzut câte obiecte provenite din furt erau în casă.

— Io nu, dom Folică! se jelea Chiorul. E unu, Ochi de vulpe. El e cu zula! Are date vreo cinşpe *găuri* pân-acu’!

— Dar teancul ăsta de bani, din buzunarul tău? l-am întrebat.

— Io nu! o ţinea într-una Chiorul. E safteaua lui…

— Şi voi… a noastră! le-a pus maiorul cătuşele. I-am şi urcat în maşină, lângă lucrurile furate.

Timp de trei zile am extins cercetările pe toate planurile. Am reuşit să descoperim şi să probăm activitatea delictuoasă a unui grup de opt infractori, spărgători înveteraţi, conduşi de „Ochi de vulpe”.

După ce i-am arestat pe toţi membrii grupului şi am terminat cu întocmirea actelor procedurale, am fost cu maiorul Folică la o bere, continuând foarte bucuroşi discuţia pe marginea bogatei „recolte” ce-o strânseserăm pornind de la un nevinovat… somn. În final, galant cum îi era felul, maiorul m-a condus la tren, spunându-mi c-avea să-i facă plăcere să mai vin la Petroşani şi să lucrăm împreună.

Dorinţa i s-a împlinit, dar numai după opt ani, când aveam să poposesc la Petroşani ca ofiţer al Direcţiei judiciare din cadrul Inspectoratului General al Miliţiei. Aveam să descoperim împreună autoarea unei

pruncucideri ce-şi aruncase copilul într-o ladă de gunoi din cartierul Aeroport.

CĂLCÂIUL LUI ACHILE

— Am o misiune foarte importantă pentru tine, mi-a spus într-o după-amiază şeful miliţiei. Ne întâlnirăm întâmplător în curte. Vino să discutăm.

Două minute mai târziu, eram în birou la şef cu ţinuta verificată şi gata de treabă.

— Ia loc.

M-am aşezat mulţumindu-i.

— E o chestiune mai delicată, m-a pregătit şeful. Îl cunoşti pe responsabilul restaurantului „Corvinul”?

Din vedere, îl cunoşteam, dar şeful nu asta voia de la mine.

— Ştiu câte ceva despre el, am zis. Are o maşină Ford-Taunus, casă la ţară şi cam aruncă cu banii… Cred vă fură…

— Numai atât? m-a întrebat şeful cu o candoare bine jucată. Ce-ar fi să aflăm mai multe? Să-l căutăm şi la acte şi… Cum te ştiu perseverent, meticulos, a adăugat, lăsând o pauză de gândire.

Sângele mi-a năvălit în obraji. Am simţit cum îmi ard pomeţii de parcă făcusem ceva de ruşine.

— Nu vreau să te flatez, a urmat şeful, ce-i al tău e-al tău. Presimt însă că te voi pierde cât de curând. Colonelul Drăghici, şeful serviciului cercetări penale de la regiune, te urmăreşte foarte atent. Mi-a şi spus că i-ar plăcea să fii subalternul lui. Ce să-i faci? Mi-o fi părând mie rău că pierd un ofiţer bun, dar mă bucur pentru promovarea dumitale.

— Dar eu nu vreau să plec de aici, am declarat cu convingere. La Bucureşti am renunţat, ă-hă, de mult, şi, dacă am renunţat eu la Bucureşti… Am tăcut privindu-l cu atenţie. Ştiu că-mi doriţi binele, am zis. Vremea petrecută aici m-a convins. Vă stimez foarte mult şi…

— Lasă vorbele Teteule, că nu-s de tine, mi-a tăiat şeful elanul mărturisirilor. De tine e munca. Vezi cum te descurci cu responsabilul. A făcut acum trei zile un chef şi s-a lăudat că are bani să îngroape un oraş şi că nu-i e teamă nici de INTERPOL, darămite de lucrătorii de miliţie de la Hunedoara sau de la regiune. Ce zici de asta?

— Ce să zic? Pot să-mi încep treaba chiar din acest moment?

— Dă-i drumul, m-a propulsat şeful pe orbită. Dă-i drumul, dar te rog să fii foarte prudent. Şi fii atent, n-aş vrea să mai ştie nimeni despre înţelegerea noastră. Să mă ţii la curent cu fiecare pas pe care-l faci, ca să ştiu cum să te acopăr, când vor începe să se stârnească valurile. Succes!

— Am înţeles! Să trăiţi!

Lucrând la cercetarea penală, avusesem de-a face cu cazuri diverse şi încet, încet, îmi formasem o cultură profesională solidă. Instrumentasem şi finalizasem împreună cu colegii mei toate dosarele care se întocmeau de către ceilalţi lucrători ai organului de miliţie, inclusiv de către lucrătorii posturilor de miliţie arondate. În această postură, mă confruntam cu toată gama de infracţiuni care intră în competenţa miliţiei şi chiar a procuraturii, fiindcă, în acest din urmă caz, tot noi întocmeam primele acte de constatare şi de cercetare. Ca atare, instrumentasem şi destule dosare privind infracţiuni de natură economică, însă niciodată nu mi se încredinţase o misiune de importanţa celei pe care mi-o dăduse acum şeful miliţiei. Deşi mă descurcasem destul de bine, în ce priveşte evidenţa contabilă, în diversele domenii cu care avusesem de-a face, asaltul în cazul responsabilului am hotărât să-l încep prin o studia cu maximum de atenţie actele contabile care se întocmeau la local, filiera acestora, modul cum se făceau scăzămintele în gestiune ş.a.m.d. În consecinţă, m-am prezentat la directorul T.A.P.L.

Hunedoara şi i-am spus că vreau să studiez actele gestiunii responsabilului, în vederea unui control de rutină.

— Dar vă dau şi un revizor, dacă e nevoie, s-a arătat foarte amabil directorul. Aveţi cumva vreo sesizare… vă pot ajuta şi cu altceva?

— N-am nevoie de nimic, în afară de ce vă cer, am zis. Şi tot ce vă cer e o simplă încăpere unde să fiu singur şi să pot studia în voie actele de care v-am vorbit.

— Vai de mine, dar vă pun la dispoziţie chiar biroul responsabilului.

— A, nu! am refuzat eu. Nu vreau să stârnesc cine ştie ce interes în jurul meu. Sunt un simplu lucrător de miliţie şi mă pregătesc pentru un simplu control de rutina.

Restaurantul Corvinul era cel mai mare din oraş. În aceeaşi clădire, se afla şi sediul T.A.P.L. Hunedoara.

— Mă rog, a zis directorul, după câteva clipe de gândire. Avem o cameră la mezanin, la intrarea în restaurant.

— E ceea ce-mi trebuie, vă mulţumesc.

— Şi pe ce perioadă doriţi să studiaţi actele?

— Pe ultimul an, i-am răspuns.

— Ciudat! a zis directorul. Urmăriţi, totuşi, ceva, dar nu vreţi să-mi spuneţi. E chiar aşa de secret?

— Repet: nu e decât un simplu control de rutină.

— Mă rog…

După ce mi-a pus la dispoziţie camera şi mi-au fost aduse actele cerute, m-am apucat de studiu. Am întreprins mai întâi o cunoaştere a lor, a diverselor faze prin care trecuseră, apoi am căutat să depistez punctele nevralgice, contradicţiile dintre diverse semnături, înscrisurile care puteau părea suspecte, avizele de expediţie şi borderourile cu ştersături, adăugiri sau anulări parţiale etc.

Vestea că locotenentul T.T. studia actele contabile şi de gestiune ale şefului restaurantului Corvinul s-a

răspândit cu iuţeala fulgerului în rândul salariaţilor T.A.P.L.-ului şi, mai cu seamă, ai localului în cauză. Uşa biroului în care mă aflam era deschisă de tot mai multe persoane care voiau să vadă cum arăt. Cunoşteam printre ei câţiva revizori şi contabili, dar mai ales pe ospătarii pe care-i audiasem în cazurile de scandaluri, bătăi şi huliganism petrecute în restaurant. Acum, însă, simţeam că sunt privit cu alţi ochi.

Directorul T.A.P.L.-ului s-a arătat foarte amabil faţă de mine. Mi-a trimis gustări, răcoritoare şi ţigări străine. Din păcate, l-am refuzat sistematic. Ştiam că nu-mi dădea de la el. Şi chiar dacă mi-ar fi oferit totul pe buzunarul lui, de ce-o făcea? Doar nu-i eram musafir!…

Stăteam de vorbă cu toţi cei care mă vizitau şi toţi erau amabili, ocolind însă subiectul care mă interesa. Eram conştient că unii contabili şi revizori mă vizitau cu scopul unic de a-şi da seama ce urmăream; iscodeau cu privirile ce dosar aveam în faţă, la ce acte mă oprisem, ce însemnări făceam ş.a.m.d. Ba, unii încercau să şi tatoneze terenul. Aveau ceva de întrebat? Nu, ziceau, n-avem de întrebat nimic! Nu le ceream lor nimic. Îmi tot notam în carneţelul meu pe care-l ţineam în buzunarul de la piept al hainei. O fetişcană cu ochii negri, ospătară, pe care o cunoscusem cu ocazia unui scandal provocat la local, când trebuise să-i iau o declaraţie, mi s-a părut a fi singura fiinţă cinstită dintre cei care se tot perindau prin birou. Încăperea în care mă aflam era situată chiar la intrarea în localul Corvinul. Fata a pândit un moment, ca să nu fie văzută, şi a intrat tiptil în birou.

— Vă rog să serviţi! îmi adusese ea câteva pateuri calde. Ştiu că sunteţi un om cinstit şi-aţi făcut foarte bine că aţi refuzat gustările şi ţigările ce v-au fost trimise. Ce, credeţi că le plătea directorul? Tot responsabilul restaurantului le plătea. E *mafie* mare aici!

— Îţi mulţumesc, am luat eu un pateu. Şi tu eşti un

om cinstit şi mă bucur că am găsit şi eu pe cineva aici sincer.

A luat şi ea un pateu.

— Vă iese pasenţa cu responsabilul?

— Tu ce crezi?

— Că nu prea. A clătinat din cap, apoi şi-a îndreptat o şuviţă rebelă de păr. N-are cine să vi le spună că la toţi le este frică, îi dă afară, dacă…

— Şi ţie nu ţi-e frică?

O muşcătură zdravănă din pateu.

— Aşa şi aşa…

— Şi dacă te-aş ruga… „aşa” sau… „şi aşa”, m-ai ajuta?

— Păi, cred că da. Un zâmbet luminos în colţul buzelor. Dar nu aici… Şi nici la miliţie! Ne vedem diseară, la gară, că acolo nu bate la ochi.

— Îţi mulţumesc, i-am spus eu, ridicându-mă şi sărutându-i mâna.

Probabil că cinstea şi tinereţea, care reprezentau la noi doi factori comuni, ne apropiaseră atât de repede.

M-am dus la gară, la ora stabilită. Locul fusese bine ales şi mi-am dat seama că fata avea stofă de poliţist. Dar ce subiect aveau discuţiile noastre de îndrăgostiţi? În trei ore de conversaţie, am trecut în revistă potlogăriile şefului restaurantului „Corvinul”. Cum îi înşela pe faţă pe ospătari, cum îi ţinea într-o tensiune permanentă, ameninţându-i cu relaţiile sale, gata să-i dea afară la cea mai mică încercare de a deschide gura.

Fata presupunea că şeful restaurantului îşi crea plusuri în gestiune, dar cum, nu ştia. Ce ştia ea era că el lucra cu bani numerar numai prin ospătari (peste douăzeci). Aici era buba. La întocmirea borderourilor zilnice de încasare a banilor de la ospătari, trecea în acte mai puţin decât îi dădeau ospătarii, însuşindu-şi

diferenţele. Pentru a nu se putea verifica de către nimeni cât primea de la ospătari, rupea borderourile şi făcea să dispară în aceeaşi noapte şi bonurile de marcaj ale ospătarilor la secţiile bar, bufet, bucătărie. În felul acesta, la un eventual control, nimeni nu mai putea reconstitui nimic. Lăcomia şefului de local mersese până acolo, încât, pe lângă „dreptul" pe care-l cerea în fiecare seară ospătarilor din bacşiş, îi mai obliga să pună într-o cutie sigilată de el câte 15 – 25 lei, pentru spărturi. Lunar, se adunau în cutia „pentru spărturi" cinci, şase mii de lei, sumă pe care şi-o însuşea în întregime, căci farfuriile şi paharele sparte erau imputate ospătarilor pe statul de plată.

Ăsta e omul, a zis fata la sfârşit. Şi vezi că e în relaţii bune cu toţi şefii. Dacă reuşeşti să-l dovedeşti, eşti un mare poliţist pentru mine, şi-am să dau o masă mare la Deva, pentru asta, la restaurantul „Transilvania".

— Drăguţ din partea ta, n-am ce zice, am ironizat-o eu, însă toate la timpul lor. Numai că timpul mesei la „Transilvania" mi se pare cam îndepărtat, câtă vreme el rupe la zi toate borderourile şi toate bonurile de marcaj.

— Ştiu că-i foarte greu, a oftat şi fata. La actele de mărfuri sau de gestiune nu cred că ai şanse să-l dibuieşti, fiindcă nu introduce nimic din afară, iar în privinţa gestiunii are un contabil personal pe care-l plăteşte „din banii lui" şi care-i ţine ţais evidenţa.

— Atunci, unde am şanse?

— Caută, trebuie să găseşti ceva…

A doua zi, m-am prezentat la şeful miliţiei. I-am raportat tot ce făcusem până atunci.

— Afacerea a şi început să facă valuri, a zâmbit îngândurat şeful. Gestionarul şi-a pus în mişcare relaţiile din oraş şi de la regiune. Am impresia că tăcerea ta, ca de altfel şi a mea, l-au cam pus la fiert. Şi nu numai pe el. Sunt destui alţii care au trecut prin separeurile Corvinului.

Ce crezi, îl dibuim până la urmă?

— Cred că da, am zis. Nu există nicio infracţiune perfectă şi, cum ştim că domnului responsabil îi place să şi bea, nu cred că n-a făcut el vreo greşeală. După ce am stat de vorbă cu ospătara despre care v-am raportat, mi-a venit o idee şi anume, să controlez toate dosarele de gestiune, începând de la data când a luat în primire restaurantul Corvinul. Sunt optzeci de dosare groase. După cum ştiţi, restaurantul are braserie şi o sumedenie de secţii anexe, plus bufetul de sus, de pe deal, Ciuperca. Vă promit însă c-o să am răbdare să le studiez pe toate, filă cu filă…

M-am întors la T.A.P.L., în biroul care-mi fusese destinat. Am cerut toate cele optzeci de dosare, fapt raportat de îndată directorului T.A.P.L.-ului şi acesta a venit el însuşi să afle ce ştiam.

— Dar ce vrei să faci tinere, revoluţie?

— Nici gând, domnule director. Dar orice-aş avea eu de gând, fiind organ de cercetare penală, dumneavoastră sunteţi obligat să-mi puneţi la dispoziţie toate actele pe care vi le solicit. Asta cred c-o ştiţi. Dacă aveţi neclarităţi, vă rog să vă adresaţi şefilor mei şi chiar comandantului miliţiei.

A ieşit pe uşă cam cătrănit, domnul director. După vreo două ore, primeam toate dosarele solicitate. A doua zi, am aflat că-l sunase pe şeful miliţiei şi reclamase „atitudinea” mea. Primise un răspuns subtil: urma să trec pe linie de comerţ, în locul locotenentului Păpuşoiu care se transferase. Cu acest răspuns, şeful îl liniştise bine pe director. Am aflat asta de la fata mea din umbră, care-mi urmărea cu interes fiecare pas. Nu acelaşi lucru se întâmplase însă şi cu responsabilul restaurantului. Acesta n-a dat nici un semn că m-ar lua în seamă decât acum. Tocmai acum, când se liniştise directorul. Era a patra zi de când eu mă aflam în camera ce-mi fusese repartizată, când m-am trezit ni el intrând:

— Eu sunt omul pe care doriţi să-l băgaţi la apă! s-a prezentat el cu un aer arogant, aşezându-se, fără a fi poftit. Aţi găsit ceva?

— Dacă am găsit ceva, am raportat şefului meu! i-am tăiat-o eu scurt. Vă rog să-l întrebaţi personal.

— Ce aveţi, totuşi, cu mine? şi-a încrucişat el braţele, punându-şi piciorul drept peste stângul.

I-am răspuns fără să-l privesc:

— Asta o s-o discutăm în final, la miliţie!

S-a ridicat.

— Vă osteniţi degeaba, domnule locotenent. Pe mine n-o să mă prindeţi niciodată cu nimic. Sunt bucureştean isteţ, ca şi dumneata…

— Mă bucur, l-am măsurat eu dintr-o privire. Atunci disputa rămâne între noi… bucureştenii! Deci, care e pronosticul dumitale?

— Zero la zero! a zâmbit el.

— Pardon! De la acest scor se porneşte şi, cum între noi „partida” nu se poate termina la egalitate, numai unul va fi învingătorul. Te avertizez însă, aşa cum am făcut-o cu fiecare „partener” de până acum, că un „gol” marcat de mine înseamnă cel puţin un an de stat pe „tuşă”. Eu nu iert ocaziile…

— În orice caz, aici, printre dosarele astea, n-o să găsiţi nicio ocazie, mi-a întors cu dispreţ spatele adversarul meu părăsind încăperea, apoi, fără bună ziua.

Cu toată siguranţa lui aparentă, am studiat atent fiecare act, dosar cu dosar. La un moment dat, am întâlnit într-unul din dosare mai multe înscrisuri care m-au cutremurat.

„Victorie”! a strigat gândul meu şi inima a început să-mi bată puternic. Nici mie parcă nu-mi venea să-mi crud ochilor, înscrisurile reprezentau monetarele ospătarilor pe o perioadă de două luni de zile, iar perioada respectivă

fusese chiar în cursul anului precedent. Dar deodată m-am gândit că nu comparasem monetarele cu chitanţele de la CEC, ca să văd ce sume depusese zilnic responsabilul în acele două luni. Inima mi s-a făcut cât un purice. „Dacă suma totală a monetarelor va fi în fiecare zi cea depusă de responsabil la CEC? m-am întrebat eu trântind înfrigurat chitanţele. Ei drăcia dracului, poate că tocmai de-asta monetarele au fost lipite şi cusute cu atâta grijă la dosar!”

Până să găsesc chitanţele cu vărsămintele la CEC din acea perioadă, mâna dreaptă mi-a tremurat tot timpul. Când le-am găsit şi am comparat numai monetarele din prima zi cu suma predată de responsabil la CEC a doua zi, mi-a ieşit dintr-un foc o diferenţă de cinci sute de lei. O moleşeală plăcută mi-a cuprins tot corpul. Am continuat să compar sumele, cu un calm care mă surprindea şi pe mine. Nu-mi amintesc exact diferenţa de bani care mi-a ieşit pentru cele două luni şi care reprezenta sumele însuşite în această perioadă de responsabil, însă era de ordinul câtorva mii de lei…

De frică să nu se-ntâmple ceva cu aceste probe, am descusut imediat din dosar monetarele şi chitanţele CEC şi am întocmit pentru ele, conform normelor procedurale, o dovadă de ridicare de înscrisuri. N-am părăsit apoi încăperea până în zorii zilei. Am controlat toate dosarele să văd dacă nu mai aveau rătăcite printre ele monetare ale ospătarilor. Din păcate, altele n-am mai găsit.

Odată cu răsfoirea atentă a tuturor dosarelor, însă, am reuşit, să dezleg „misterul” pentru care monetarele găsite de mine se aflau în acel dosar. Deşi instrucţiunile de resort prevedeau clar că borderourile zilnice de încasare a banilor de la ospătari (monetarele), precum şi bonurile de marcaj sunt acte de gestiune care trebuie cusute, numerotate şi inventariate, la dosare nici vorbă de aşa ceva. În perioada celor două luni, corespunzătoare monetarelor cusute la actele de gestiune, avusese loc, însă,

un control din partea forurilor superioare care constataseră că lipsa borderourilor de încasare a banilor de la ospătari şi a bonurilor de marcaj reprezintă o lacună ce se manifesta la mai multe gestiuni ale trustului. Pentru remedierea acestor lipsuri, fuseseră date indicaţii ferme de a se respecta instrucţiunile în vigoare şi a se inventaria aceste acte cu toată răspunderea.

Dar „minunea” ţinuse numai pe perioada controlului, căci după aceea, adio instrucţiuni, adio monetare, adio borderouri! Ce făceau revizorii, ce făceau celelalte organe de control, nici asta nu se mai ştia. Dar domnul responsabil, spre bucuria poliţiştilor, nici pe perioada controlului nu se putuse abţine să nu „subţieze” sumele depuse la CEC. Şi cu siguranţă că intenţionase să distrugă şi acele înscrisuri, dar uitase… În orice caz, existenţa lor mi-a oferit o uşă spre interiorul acestui caz… inexpugnabil.

În zorii zilei, când am închis uşa biroului de la T.A.P.L. şi voiam să plec la miliţie, m-am întâlnit din întâmplare pe scările restaurantului cu şeful localului, care, harnic nevoie mare, venea grăbit la serviciu. Imediat mi-am dat seama că era un truc şi că-n realitate mă pândise toată noaptea afară.

— Bună dimineaţa, domnule locotenent! m-a salutat el! Care-i scorul?

— Unu la zero! i-am răspuns eu sec, ştiind ce documente deţineam în servietă.

— Chiar aşa? a rămas el o clipă descumpănit. Şi nu se poate face nimic, nu s-ar putea egala?

— Nu, domnule responsabil, fiindcă timpul de „joc” a expirat. La ora 8,00, vă aştept la miliţie pentru „comentarea meciului”. Vă rog să-i spuneţi şefului contabil, care are dublura cheii de la birou, că poate să ia toate dosarele. Eu unul am terminat. Vă salut!

Era încă devreme când am ajuns la birou. N-am rezistat însă şi l-am sunat pe şeful miliţiei acasă pentru a-i

spune vestea. Apoi, împreună cu ajutorul ofiţerului de serviciu, la ora 6,00 dimineaţa, eram la uşa responsabilului pentru a-i face percheziţie. Ştiam că soţia lui era acasă, iar percheziţia avea mai mult un caracter de rutină, deoarece responsabilul avusese grijă din timp să cureţe „petele” compromiţătoare. Aşa cum m-am aşteptat, n-am găsit nimic care să-l poată acuza cu ceva, însă m-a frapat garderoba sa de peste treizeci de costume de haine, majoritatea noi nouţe. Fără să vreau, am comparat imaginea acestui lux, cu a mea. Chiar dacă m-ar fi bătut cineva, n-aş fi avut de unde să scot din şifonier mai mult de două costume de haine, dintre care unul militar!

Soţia gestionarului, barmană la acelaşi restaurant, avea şi ea zeci de rochii scumpe, haine de blană, zeci de perechi de pantofi, bijuterii… Huzur boieresc, nu altceva! Şi în aproape toate acele haine, în fiecare buzunar sau buzunăraş, numai bancnote de câte o sută lei, mototolite sau împăturite, uitate acolo cine ştie de când.

Sosind de la percheziţie, şeful miliţiei m-a întâmpinat în pragul biroului său.

— Bravo! încă o dată, bravo! N-am cuvinte… Eşti singurul ofiţer care-a reuşit să-l prindă cu ceva pe responsabilul Corvinului. L-am arestat, deja! Trebuie să-ţi mărturisesc abia acum că au mai încercat şi alţi colegi de-ai tăi – cei de la economic – dar n-au reuşit să probeze nimic…

— Nu era nevoie să-mi spuneţi, am zis. Ştiam. Dar colegii mei ar fi trebuit să ştie şi ei că nu există infracţiune perfectă şi să se fi-ncrezut mai mult în forţele lor. Oricum, însă, la economic nu e interesant. Mie îmi place judiciarul şi basta!

— Cunosc pasiunea ta, a zâmbit şeful. Dar pare-mi-se că tu eşti poliţistul complet care se poate descurca la orice formaţiune ar lucra. Fapt este, însă, că la judiciar te-ai afirmat, deşi ai fost şi eşti lucrător de cercetări penale…

Nu ştiu câtă dreptate a avut şeful meu apreciindu-mă atunci, însă, când am fost promovat în rândurile lucrătorilor de la miliţia judeţului, în loc să ajung unde-mi era visul, la judiciar, m-am trezit la serviciul economic. Şi „meritul” a fost al locotenent-colonelului Vasile Nemeş, şeful serviciului, care a ştiut „să se bată” pentru a mă lua la el.

VIŢA DE VIE

Vestea că reuşisem să-l… dresez pe „regele” gestionarilor din oraş s-a răspândit cu iuţeala fulgerului printre locuitorii Hunedoarei şi a semănat un fel de panică printre şefii de localuri, barmani, bufetieri şi alţii. Spun acest lucru bazat nu numai pe informaţiile care mi-au ajuns la ureche prin intermediul diverselor surse de la T.A.P.L. ci şi pe faptul că, după acest caz, în actele de gestiune ale responsabililor de restaurante şi bufete din oraş au început să apară borderourile zilnice de încasare a banilor de la ospătari şi bonurile de marcaj. Mă rog, n-aveam de unde să ştiu cât urma să dureze şi această „minune”, cert a fost că, primind o nouă misiune de a verifica un soi de „boss” (şeful unui alt local), am găsit în dosarele sale de gestiune şi aceste acte care… concordau, desigur, cu depunerile la CEC.

„Mă bazez pe tine, trebuie să-i dibui şi ăstuia *sistemul*!” îmi aduceam aminte de cuvintele şefului miliţiei când îmi încredinţase această nouă misiune. Şi nu mi-au trebuit decât trei zile de verificări ca să detectez şi sistemul de furt al acestui şef de restaurant. La dosar, se aflau într-adevăr, toate borderourile zilnice de încasare a banilor de la ospătari, dar odată cu asta nu se instaurase şi corectitudinea. Patru dintre ospătari, cu care responsabilul se şi înrudise (fini, naşi, botezători, nunţi…), nu treceau în monetare toate sumele încasate în timpul zilei, predându-i şefului de unitate diferenţele. Contra acestui serviciu, „naşul” îi absolvea de *dreptul* zilnic, de douăzeci şi cinci, treizeci la sută din bacşiş. Pentru a nu putea fi însă descoperit dacă se evaluau toate bonurile de marcaj dintr-o zi, distrugea jumătate din ele, cu gând că, la un eventual control, nu era greu să reclame că se pierduseră. Cât despre restul bonurilor de marcaj, pe-astea le cosea ostentativ la actele de gestiune, ştiind că numai pe baza lor

nu putea nimeni întocmi un desfăşurător care să reflecte ieşiri le dintr-o zi la secţiile bar, bufet şi bucătărie, şi pe baza căruia să-i poată fi probată delapidarea.

Ingenios şi acest *sistem* în felul lui, dar fără şansă de supravieţuire pentru mine. Eram un încăpăţânat şi-un logician în stilul meu, studiam filiera scriptelor la amănunt şi mă îmbrăcam cu drag în „haina" hoţului, a delapidatorului, găsind dinăuntru, ca să zic aşa, metodele prin care puteam „fura". Apoi, odată studiul făcut, mă lepădăm cu şi mai mare drag de „haina" împrumutată temporar şi mă reîmbrăcam cu a mea, haina cu care-mi stătea mie cel mai bine, după construcţia conştiinţei mele.

Reuşind, deci, să fac lumină şi în cazul celui de-al doilea „boss", mi-am câştigat fără să vreau o anumită faimă printre lucrătorii T.A.P.L.-ului. Dar, lucru cu totul remarcabil, colegii de la biroul economic nu s-au simţit puşi în inferioritate, lezaţi, ci m-au îndrăgit repede. Aşa se explică de ce căpitanul Moisescu, un tip de o rară modestie şi conştiinciozitate, care răspundea pe linie economică de combinatul siderurgic, a venit într-o zi la mine să-mi spună că dorea ca, din acel moment, să finalizeze împreună cu mine cazurile pe care le-ar fi avut de instrumentat. Am fost de acord. Şi alţi colegi ai lui, însă, îşi manifestaseră aceeaşi dorinţă, unii dintre ei dându-mi spre studiu dosare în care probaţiunea faptelor era cu un picior în groapă sau abia urma să fie conturată.

— Am acum în cercetări un caz mai deosebit, mi-a spus căpitanul Moisescu. Un şef de echipă din combinat, de la aglomeratoare, s-a ocupat sistematic, timp de doi ani, de furtul de motoare electrice de la diferite agregate. Motoarele le-a vândut, cu sume între cinci şi zece mii de lei bucata, la grădinarii bănăţeni din zona oraşului Făget, de unde este el de loc. Până în prezent, i-am stabilit cinci furturi, recuperând şi motoarele, însă am convingerea că are mult mai multe.

— Aduceţi-l la anchetă, i-am spus eu ofiţerului.

— Necazul cel mare tocmai în asta constă, mi-a replicat el cu o figură mohorâtă. A fugit, mi-a scăpat printre mâini când m-am dus să-l arestez.

— Maiorul Ilea ştie?

— De unde?! m-a privit ştrengăreşte Moisescu, l-am aruncat pastila că Iovan, aşa-l cheamă pe hoţ, şi-a luat zece zile din concediul de odihnă, spunându-le colegilor că se duce la rude în Făget. Ca să-l conving şi mai mult pe şef, an transmis şi o notă telefonică la Miliţia oraşului Făget, prin care am rugat să se ia măsuri de urmărire şi prindere a lui Iovan, indicând adresele de acolo pe care le cunosc.

— Păi, nu-i nimic rău în asta, i-am zis cu căpitanului. Poate chiar acolo s-a dus ca să se ascundă.

— Nu cred, a zis căpitanul, cu o siguranţă în glas care m-a frapat. El aici, în Hunedoara, îşi face vadul, ca să fie aproape de mersul anchetei şi, în raport de ce aflăm noi, să-şi ia măsurile pe care le crede de cuviinţă. Tonul lui m-a convins că era un bun psiholog. În oraşul Făget la rudele sale, degeaba mergem, a reluat ofiţerul. Nu scoţi nimic de la ele. Am fost acolo. Pe de altă parte, numai Iovan ştie persoanele din zona aceea la care a vândut motoarele. Cele cinci, cu care l-am dovedit, au fost vândute aici în Hunedoara şi pe lângă Deva. E un infractor foarte versat, Teteule, a mai avut două asemenea condamnări, e cum se zice, „şcolit”. Are un „Trabant” cu care se mişcă uşor încolo şi încoace, la nevoie.

— De acord, am zis, peştele alunecă uşor. Ce propui?

— Să-l prindem, şi asta până nu se află de gafa mea. Baţi palma?

— Prietenul la nevoie se cunoaşte! m-am ridicat eu în picioare, întinzându-i mâna.

— Tu ai imaginaţie şi, mai ales, ai o experienţă mai bogată în problemele astea de urmăriri, de judiciar, s-a explicat colegul meu. Prinderea lui Iovan a ieşit deja din

sfera economicului, a adăugat el apoi, neputând să nu-şi apere totuşi branşa.

— Atunci de ce nu te-ai dus la maiorul Chiş, la judiciar? am întrebat eu, având impresia vagă că Moisescu nu-mi aprecia prea mult meritele în materie de economic.

— Fiindcă tu mi-ai inspirat încrederea, a recunoscut el, eşti un ofiţer complet, care le înţelege foarte bine pe toate, deci şi pe-ale economicului şi pe-ale judiciarului şi cum în cazul meu problemele se împletesc… Află că te studiez, de când ai venit la noi. Ştiu că eşti un băiat de suflet.

— În orice caz, am zis, toată discuţia asta nu-nseamnă că nu vreau să vă dau concursul. Hai să ne apucăm de treabă!

Iovan ocupa împreună cu soţia sa un apartament de două camere la etajul unu, în blocul V3 din zona gării CFR. Tot la „V”-uri şi în aceeaşi zonă, locuiam şi eu, între mine şi Iovan fiind distanţă de numai un bloc.

— Pe undeva, prin jurul casei se ascunde, a zis căpitanul Moisescu în timp ce făceam recunoaşterea blocului lui Iovan. Este un tip închis şi, în afară de câţiva muncitori din echipa sa, nu prea are prieteni.

— Atunci, sarcina noastră e destul de uşoară, i-am zâmbit eu colegului. Tot în apartament îl vom prinde. Privirea mea urmărea butucii groşi de viţă de vie care treceau prin faţa apartamentului lui Iovan, căţărându-se până la ultimul etaj.

— Crezi că e în apartament? m-a privit cu mirare căpitanul. Nu poate fi, am fost la el acasă de nu ştiu câte ori şi la ore cât mai diferite, inclusiv noaptea.

— Ai verificat cine locuieşte la etajul doi şi trei, deasupra apartamentului lui Iovan şi în ce relaţii se află el cu aceste familii?

— Nu văd de ce, l-a surprins pe căpitan întrebarea mea.

— Eu „văd”, i-am arătat spre viţa de vie.

— Formidabil! a exclamat el cu ochii scânteindu-i. Nu mi-ar fi trecut prin cap.

La etajul doi, deasupra apartamentului lui Iovan, locuia tocmai un muncitor din echipa lui, prieten foarte bun de şpriţ. Fuseseră văzuţi mereu împreună prin cârciumi.

— Aici e cuiul! i-am zis căpitanului. La noapte formăm două echipe şi *lovim*.

Conform planului stabilit, la ora unu noaptea echipele au intrat în acţiune, eu rămânând afară, în umbra blocului. Când s-a sunat la uşa lui Iovan, am şi văzut o „maimuţă” căţărându-se pe viţa de vie până în balconul de deasupra.

Prins în apartamentul prietenului său, Iovan a fost condus la miliţie. L-am cercetat în aceeaşi noapte, stabilind împreună cu căpitanul Moisescu, că era autorul a douăzeci şi patru de furturi de motoare electrice din combinatul siderurgic. Nouăsprezece le vânduse la diverşi cetăţeni, zarzavagii din jurul oraşului Făget, care le foloseau la punerea în funcţiune a unor instalaţii de irigat.

Când m-am întors cu căpitanul Moisescu din deplasarea de la Făget, care a durat aproape o săptămână, ajungând la Hunedoara, ne-am oprit obosiţi la un local ca să ne răcorim cu o bere. Cum am intrat în restaurant şi am fost reperaţi de ospătari, aceştia au şi început să se agite şi foarte curând după aceea a apărut şi şeful de local.

— Bine-aţi venit în unitatea noastră! Cu ce vă putem servi?

— Cu o bere! i-am răspuns eu sec.

— Numai cu atât? nu-i venea lui să creadă. N-aţi vreun cumva pentru…

— De data asta, ai scăpat, mi-am permis eu o glumă, sesizând că gestionarul tremura de emoţie. Dacă ne vei servi însă cu o bere caldă, s-ar putea să mă răzgândesc…

— Pfuu… Vai de mine! De-aş şti că o răcesc în frigiderul meu de-acasă, că aduc gheaţă tocmai de la Bucureşti, dar pe dumneavoastră n-am să vă servesc niciodată cu o bere caldă. Într-un minut e gata!

A dispărut apoi după o draperie. În câteva secunde, trei ospătari, nu unul, au apărut special desemnaţi pentru a ne servi. Unul ne înlocuia faţa de masă, altul a adus pahare curate, iar ultimul ne-a schimbat scrumiera.

— Asta da „şcoală”, mi-a şoptit mândru căpitanul Moisescu. I-ai pus pe jar, băiete. Ia uite-i, parcă joacă pe sârmă!…

BANII N-ADUC FERICIREA

Nu ştiu ce gândesc hoţii în momentul în care vâră mâna în buzunarul altuia, când devalizează o casă de bani, când golesc o locuinţă, nu ştiu ce gândesc cei care se-nfruptă din avutul statului sau dobândesc bunuri pe căi ilicite, cei care trag foloase necuvenite de pe urma a tot felul de împrejurări, cei care iau mită, cei care înşală ori fac trafic de influenţă etc. Eu însă n-am putut să mai închid un ochi atunci când un pădurar mi-a strecurat în buzunar o bancnotă de 25 lei, făcându-mi ştrengăreşte cu ochiul: „Lasă, domnule locotenent, să ai şi matale de un şpriţ, acolo!”

Cercetam un caz de furt de lemne săvârşit într-o pădure de pe raza comunei Ghelar. Autorii, în număr de doi, fuseseră prinşi în flagrant delict de către şeful postului de miliţie plutonierul-major Anuşca.

Dosarul îmi fusese încredinţat pentru finalizarea cercetărilor; chemasem în acest scop la miliţia din Hunedoara pe martorii asistenţi şi pe vinovaţii în cauză. Martorii relataseră cele văzute, iar făptaşii recunoscuseră că fuseseră prinşi în flagrant de şeful de post în momentul în care transportau acasă, cu căruţa, arborii tăiaţi din pădure.

Era un dosar destul de simplu de instrumentat, care nu cerea din partea mea niciun fel de efort în anchetă atâta timp cât lucrurile erau foarte clare şi nu se modifica nicio depoziţie. Cu toate acestea, pe parcursul audierii celor doi vinovaţi, care mi se păruseră nişte oameni sinceri în felul lor, sesizasem la ei o anumită frământare, o anumită reţinere. Păreau să mă cântărească din ochi, să se-ntrebe dacă eram capabil să înţeleg adevărul şi dacă, la o adică, puteam să iau, cum se zice, taurul de coarne.

Şi l-am luat. Discuţia cu ei, după ce am reuşit să le câştig încrederea, să-i fac să-şi deschidă sufletul, mi-a

oferit un element. Am aflat că furtul fusese pus la cale în complicitate cu pădurarul din satul lor, un afacerist pus pe căpătuială ce se înfrupta copios din fondul forestier pe care-l avea în pază.

— Voi cât i-aţi dat? l-am întrebat pe Marin, unul dintre cei doi săteni.

— Cinci sute de lei!

— Şi de ce nu i-aţi spus şefului de post?

— Fiindcă n-am avut curaj, a răspuns Sandu, consăteanul în locul lui Marin. Nimeni din satul nostru n-are curaj să...

— Chiar aşa?

— Da. Pădurarul are foarte multe rude în sat şi toţi sunt nişte oameni răi, răzbunători.

— Sătenii noştri mai bine tac, decât să-şi facă de lucru cu ei, l-a completat Marin. Dar nu-i poate merge aşa o veşnicie, este?

— Este! l-am aprobat eu. De ce există lege?!

Am raportat maiorului Iştoc, şeful de organ, situaţia. Mi-a ordonat să declanşez cercetările împotriva pădurarului. Urma să fiu ajutat şi de şeful de post.

— Numai să procedezi cu atenţie. De unde ai să începi?

— De la plantaţiile de puieţi! i-am răspuns. Mi se pare că ăsta-i punctul nevralgic. Se pot administra şi probe materiale.

— Te-ai gândit foarte bine. Să ridici toate statele de plată.

— Şi fişele de pontaj, i-am zâmbit eu complice.

La plantaţiile de puieţi, întinse pe mai multe hectare, se lucra cu muncitori zilieri, o parte dintre aceştia fiind rude ale pădurarului. Pădurarul întocmea pontajele zilnice, statele de plată şi făcea plăţile, cum s-ar zice în familie!

Am ridicat de la ocolul silvic din Hunedoara toate

aceste state de plată şi pontajele zilnice, luând drumul satelor din zonă în căutarea persoanelor care lucraseră la plantaţiile de puieţi şi primiseră diverse sume de hani. Surprizele au început să apară încă din prima zi. Am identificat cinci muncitori care primiseră cu câte opt sute de lei mai puţin decât figura în statele de plată. Semnăturile din statele de plată erau ale lor, însă le semnaseră în alb, după cum era „obiceiul" pădurarului. Pontajele erau şi ele umflate pentru a se justifica astfel, pe numele muncitorilor, sumele delapidate de pădurar.

După prima zi de alergătură, m-am întors la Hunedoara şi m-am prezentat la maiorul Iştoc. Acesta m-a primit imediat.

— E vânzoleală mare pe la ocolul silvic! mi-a spus el invitându-mă să iau loc pe scaun.

— E şi normal, am clătinat eu din cap scoţând statele de plată şi declaraţiile celor cinci muncitori. Numai dintr-un foc, patru mii de lei!

— Mda… Se va extinde „jucăria", a mormăit şeful după ce-a citit declaraţiile. Dă-i bătaie mai departe.

M-am dus la birou, fiindcă mai aveam nevoie de ceva imprimate din fişet. Tocmai umblam după formulare, când locotenentul Meiu mi-a spus că un pădurar mă aştepta încă de dimineaţă. Cine credeţi că era? Chiar pădurarul meu!…

Nu-l văzusem până atunci. Am dat mâna cu el, întrebându-l cu ce-i pot fi de folos.

— Parcă dumneavoastră nu ştiţi? mi-a făcut, el cu ochiul arborând mâna omului de afaceri, gata oricând să scoată portofelul.

— Nu ştiu! l-am privit eu atent, îndemnându-l din ochi să vorbească mai desluşit.

— Eşti băiat tânăr, îţi trebuie şi ţie de toate. Bani, femei… Sper să ne înţelegem, a repetat el gestul cu ochiul. Cât vrei? Numai închide ochii! a dus el mâna hoţeşte la buzunar.

Era prima dată când întâlneam un astfel de specimen. Tremuram tot.

— Vă rog să ieşiţi imediat din birou! m-am ridicat eu în picioare.

— Staţi, dom locotenent! Nu vă pripiţi, a rânjit el. Nu ştie nimeni nimic… Doar nu sunt tâmpit să spun la cineva, ce dracu'! Altfel merg afacerile…

— Vă rog să ieşiţi. Nu mai aveam nici putere în glas, atât eram de enervat.

— Doom' locotenent… Nu vă grăbiţi aşa! Mi-a zâmbit blând pădurarul. Luaţi puţin loc pe scaun şi o să vedeţi că o să ne înţelegem. Eşti băiat bun, dar cam tăios, după cum mi-am dat cu seamă. Mai mult calm… Calm şi discreţie! Că ai numai de câştigat, nu de pierdut.

— Afarăăă! am răcnit eu la capătul răbdării. Simţeam că-mi plesnesc tâmplele.

— Bine, acuma eşti nervos, gata! a bătut el mărunt aerul cu mâinile. Plec. Dar află că ai de la mine zece mii de lei. Şi un vânat pe deasupra, o căprioară.

— Vă rog…

— Gata, ies!… Ne vedem la Ghelar, aranjez tot… Da, până atunci, ia şi matale aici, ca să bei un şpriţ! mi-a vârât el cu iuţeală o bancnotă în buzunar, ieşind apoi glonţ pe uşă.

Câteva clipe, am rămas ţintuit locului. M-a cuprins o stare de ameţeală gândindu-mă că am în buzunar o bancnotă murdară. Trupul îmi ardea de parcă luase foc… Mi-am revenit din şoc şi am fugit repede după el.

— N-a ieşit niciun pădurar! m-a privit ciudat sublocotenentul Stanciu, ofiţer de serviciu. Dar ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat?

— Unde-i pădurarul? întrebam eu cu chipul răvăşit.

Pădurarul ieşise totuşi din incinta miliţiei, dar nu pe uşa de la ofiţerul de serviciu, ci pe portiţa din curte care

făcea legătura dintre noi şi procuratură.

M-am dus într-un suflet la maiorul Iştoc. I-am relatat întâmplarea şi i-am predat bancnota: douăzeci şi cinci de lei!

— Fă un raport, mi-a zis şeful. Îl vom anexa la dosar, împreună cu bancnota, ca să vadă şi procuratura şi instanţa de judecată cu cine avem de-a face. Ce măgar! Du-te şi demonstrează-i cine eşti!

În următoarea etapă, am umblat cam o săptămână în zona Ghelarului, stabilind în sarcina pădurarului mai multe infracţiuni: înşelăciune, fals, uz de fals, abuz în serviciu. Îşi însuşise din banii statului peste treizeci de mii de lei.

Cât am umblat prin sate ca să stau de vorbă cu oamenii, pădurarul m-a urmărit din umbră aproape tot timpul, încercând să-mi întindă diverse capcane. Intrase în panică; ancheta avansa şi urma să-l descopăr şi cu altele.

Faptul că el mă urmărea pas cu pas l-a demonstrat şi „întâmplarea" că, plecând la Hunedoara pentru o zi – aveam o convocare pe linie profesională – după-amiaza am dat nas în nas cu el în oraş. Numai că nu mi-a făcut temenele.

— Ooo! Ce mai faceţi, dom' locotenent? s-a bucurat el când m-a văzut. N-aţi mai venit pe la Ghelar. Se prefăcea că nu ştia nimic de mersul anchetei.

— Am fost bolnav! i-am cântat eu în strună ironic.

— Vai! Dar de ce nu m-aţi anunţat? Veneam la spital… Aduceam şi eu ceva bun, de, ca la ţară!… Şi mai aduceam… ce v-am promis, ştiţi… Dar nu-i niciun bai, îi am la mine. Îi am pe toţi la mine… Batem palma?

Hm! Aveam şi cu cine să bat palma! M-am înnegrit imediat. „Dar de data asta nu te mai las!!!" am scrâşnit eu din dinţi.

— Să mă mai gândesc, i-am răspuns, uitându-mă împrejur ca şi când mi-ar fi fost teamă.

Chipul i s-a deschis dintr-odată, iar ochii-i scăpărau

ca la o vulpe în apropierea prăzii.

— Ce ţi-am zis eu? Eşti tânăr! m-a bătut el uşor cu palma peste umăr. Ştiam că o să ne înţelegem… Totu-I foarte simplu, nu?…

— Nu-i prea simplu…

— Cum să nu fie simplu, dragă, că doar suntem prieteni, dă-o încolo!

Îmi venea să-l iau de gât.

— Hai să bem o bere! s-a încruntat el uşor pentru a da culoare cuvântului cu care mă măgulise. A făcut un pas. Hai! Le pritocim noi acolo…

— Nu văd ce să… păream eu mai mult decât timid.

— Hai, fii bărbat! Fii om de afaceri, m-a luat el de braţ.

„Eu om de asemenea afaceri? Poate, de afaceri… judiciare, tăticu'!" i-am răspuns în gând.

— Nu, nu merg, mi-am retras eu mâna cu stângăcie. Sunt şi foarte obosit… Lasă-mă să mă gândesc. Nu mă pot hotărî aşa, uşor. Ne întâlnim mâine…

— Unde? s-a repezit el. Era clar: dorea să ne-ntâlnim oriunde, dar nu la miliţie.

— La restaurantul „Metalul", i-am zis.

— Care-i ăla? s-a chinuit el să-şi aducă aminte.

„Cel care e la 20 m de miliţie şi la 30 m de procuratură!" îmi venea să-i răspund.

— Cel din colţ… de lângă noi.

— Aşa…

— Mâine, pe la zece, ies la o gustare şi poate… acolo…

— Eşti tânăr, împărate. De ce poate? Sigur!

„Abia aştept, tăticu'!" i-am zis în gând.

— Da', ia stai, m-am făcut eu că abia acum vin de acasă. Dar ce-mi ceri pentru asta?

— Să-nchizi ochii! Nimic mai mult. Restul, ştii matale.

Să-nchizi ochii!…

Şi i-am închis! A doua zi, când mi s-a întins plicul… Lângă mine, însă, în aceeaşi clipă, erau procurorul Pancu şi maiorul Iştoc.

— Mare jigodie! a constatat procurorul după realizarea flagrantului.

— De ce?

— Te-a tras în piept! în loc de zece mii, a băgat în plic doar şapte mii trei sute!

— Nu mă miră, i-am răspuns. Probabil însă că urma să-mi dea el în vreun fel şi restul, dar acum, din păcate… n-am de la cine să-l mai iau. L-ai *luat* tu…

Pancu a pufnit în râs.

— Hai să bem un şpriţ, am zis. E trecut de mult de „ora închiderii” la miliţie şi la procuratură şi am douăzeci şi cinci de lei!

— Eşti valabil! mai am şi eu două’ş’cinci…

ULTIMA POSIBILITATE

În urma inventarierii unui magazin din reţeaua O.C.L. Produse Industriale Hunedoara, se stabilise un minus în gestiune în valoare de aproape 60.000 lei. Solicitaţi, colegii mei de la economic au intrat imediat pe fir şi au administrat dovezi incontestabile că banii fuseseră delapidaţi de responsabilul magazinului, un oarecare Cârţu.

Dosarul a trecut de la economic la cercetări penale şi, fiindu-mi repartizat pentru instrumentare, am extins verificările. Am aflat că responsabilul, deşi bărbat în pragul pensiei, se încurcase cu o tânără de 30 de ani, numită Florentina, care îl tocase de bani. După o serie de manevre, prin care încerca să mă pună pe o pistă falsă, lăsând să se creadă că vinovată de dispariţia banilor se făcea o tânără vânzătoare din magazin, Cârţu a trebuit să plece capul în faţa probelor zdrobitoare, pe care i le-am prezentat cu mult tact şi delicateţe ca să nu lezez un suflet atât de… sensibil!

Era încă în biroul meu, la capătul acestei acţiuni de „binefacere” şi, când tocmai o încheiam, completând nota pentru introducerea sa în arest, Făt Frumos a început să plângă. Era tot ce ne lipsea!

— Prejudiciul trebuie să-l recuperăm în întregime, i-am spus. Cu avutul statului nu-i de joacă… Aşa că, şterge-ţi lacrimile şi spune-mi ce cadouri i-ai făcut Florentinei.

— Numai bijuterii de aur, de 24 de carate, şi-a revenit el ca prin minune. Altceva nu voia *şerpoaica*… Le-am cumpărat tocmai de la Bucureşti, ca să nu ştie nimeni.

— Ce fel de bijuterii?

— Trei brăţări, un lănţişor, două inele şi o pereche de cercei.

— A-nstrăinat vreuna din ele?

— Nu cred… E moartă după aur. Dacă n-o să le găsiţi,

n-o să recunoască pentru nimic în lume.

— De ce să nu le găsim, dacă zici că nu le-a înstrăinat?

— Nu ştiu cum să spun, dar e tare vicleană. Nu le-a purtat niciodată pe stradă sau la serviciu, ca s-o vadă cineva cu ele, şi nici eu nu le-am mai văzut după ce i le-am dăruit.

— Are vreo prietenă căreia i le-ar fi putut încredinţa?

— Nu. N-are încredere în femei. A mai fost *muşcată*…

— I-ai spus de unde ai luat bani, i-ai povestit de temerea ca poate vei fi arestat?

— Nu, nici gând. I-am spus că am avut un cec fără să ştie nevastă-mea de el.

— Atunci, e perfect… Când ai fost ultima dată la ea?

Cârţu a lăsat capul în pământ, ruşinos ca o fată mare.

— Îmi dau seama că am fost urmărit tot timpul, a zis. L-am lăsat să creadă că aşa fusese. Azi dimineaţă, în zori, am plecat de la ea…

Am descins la apartamentul Florentinei Lalu împreună cu doi sectorişti.

— Cred că puicuţa încă doarme, m-am adresat subofiţerilor apăsând pe butonul soneriei.

Dincolo de uşă s-au desluşit paşi.

— Un moment! s-a auzit glasul femeii şi paşii s-au îndepărtat. A revenit după câteva minute şi a deschis uşa. Mă iertaţi, dar nu eram îmbrăcată corespunzător, mi-a zâmbit ea îmbietor. Ce doriţi?

— Să facem o mică percheziţie, doamnă, i-am arătat eu autorizaţia procuraturii.

— Percheziţie? La mine?! s-a arătat ea foarte mirată. Cred că e o greşeală!

— Dacă o să predaţi de bunăvoie bijuteriile pe care le-aţi primit de la prietenul dumneavoastră, cu care aţi petrecut până-n zori, atunci n-o să facem niciun fel de

percheziţie.

— Despre ce prieten cu care am petrecut până-n zori vorbiţi? Eu toată noaptea am fost singură… s-a mirat iar Florentina cochetând cu naturaleţea.

— Cârţu, doamnă, gestionarul magazinului de produse industriale. Se află la noi, e arestat şi a mărturisit tot…

— Îmi pare rău, dar eu n-o cunosc pe această persoană, a dat ea din cap. Eu sunt logodită, domnule, şi urmează să mă căsătoresc.

— Atunci, şi nouă ne pare rău… Va trebui să vă facem percheziţie!

— Poftiţi! Faceţi ce vreţi… Dar la urmă, o să trebuiască să vă cereţi scuze.

— Noi întotdeauna ne cerem scuze pentru… deranj, doamnă, i-am zis după ce am privit-o cu subînţeles. Să nu vă faceţi griji în privinţa asta.

Am intrat în apartament. Florentina se sculase ceva mai devreme, se vede treaba, fiindcă în bucătărie fierbea pe aragaz o oală.

— Pe mine nu mă interesează ce faceţi în casă, a spus ea intrând în bucătărie. Căutaţi, peste tot, pe unde doriţi, eu trebuie să fac de mâncare.

Degeaba i-am explicat că trebuie să întrerupă orice preocupare şi că trebuie să fie prezentă în casă, lângă miliţieni şi lângă martori.

— Atâta vreme cât sunt cinstită şi curată, nu mă interesează pe unde controlaţi şi ce faceţi. Eu îmi văd de treaba mea, s-a încăpăţânat Florentina.

Nu era pentru prima oară când eram pus într-o astfel de situaţie. I-am rugat pe martorii asistenţi să-i însoţească pe membrii echipei, în timp ce eu m-am văzut nevoit să stau în bucătărie, căci Florentina trebuia supravegheată în tot timpul efectuării percheziţiei.

M-am aşezat pe un scaun, în vreme ce ea părea absentă la tot ce se-ntâmpla în apartament. Toca zarzavat, iar aburii din oală împrăştiau mirosul caracteristic de carne fiartă.

Stând acolo pe scaun, mă revedeam într-o scenă, dintre numeroase altele, când îmi ajutam mama la gătit şi îndrugam amândoi verzi şi uscate până ce se făcea mâncarea. Cu Florentina însă, ce să fi vorbit? Ea nici măcar nu recunoştea că „Făt-frumos din lacrimi”, cum îl poreclise Zenovia, îi era prieten. Totuşi, nu puteam sta chiar aşa fără să scot un cuvânt. Trebuia căutat un subiect de discuţie…

— Şi ce mâncare faceţi, doamnă? am întrebat-o.

— O ciorbă ţărănească, domnule locotenent! ca la mama acasă, mi-a zâmbit ea.

— Cu carne de văcuţă sau de porc?

— De văcuţă. Va ieşi un deliciu…

— Depinde ce mirodenii puneţi în ea.

— De toate, nu vedeţi? a arătat ea cu mâna spre verdeaţă şi zarzavat.

— Dacă vreţi să iasă într-adevăr *ţărănească*, atunci zarzavatul nu este complet.

— Zău? a făcut deodată Florentina ochii mari. Dar de unde ştii dumneata? Te pricepi?

— Aşaa, câte puţin, am dat eu din cap.

— Atunci află, domnule, că a te pricepe puţin nu-i suficient. Bucătăria nu-i ca munca dumneavoastră, e o artă.

Am înghiţit în sec, apoi am spus:

— Dar poate că mă pricep puţin mai mult… De unde ştiţi?

— Doriţi să mă faceţi curioasă?

— Nu, dar observ, spre exemplu, că prazul lipseşte. Nu văd apoi zeama de varză, care trebuie fiartă separat şi

spumuită.

— Hm! a făcut femeia mirată. O acresc cu sare de lămâie, iar praz n-am găsit la piaţă…

— Praz nu, de acord, dar roşii? (Mă cam furase discuţia).

— De ce şi roşii? Pun bulion!

— Îmi pare rău, doamnă… Să nu vă supăraţi pe mine, dar la ciorba ţărănească se pun şi roşii şi bulion. Roşiile îi dau gustul de proaspăt. Eu le tai în patru, după ce le curăţ de pieliţă şi de seminţe.

— Dumneavoastră? Nu sunteţi căsătorit?

— Nu, îmi pregătesc singur astfel de delicii gastronomice!

— Mă mir, că bărbaţii nu prea… Chestia cu roşiile, însă, mă surprinde.

— Dacă aveţi roşii, încercaţi.

— Am, s-a îndreptat Florentina spre cămară. A adus câteva roşii. Mai lipseşte ceva? m-a privit apoi şăgalnic.

— Să ne uităm, am examinat eu zarzavatul. Lipseşte pătrunjelul, am sesizat imediat.

— Îmi pare rău, domnule, dar pătrunjelul se pune la urmă, a râs ea.

— M-aţi înţeles greşit, doamnă… Este vorba despre rădăcina de pătrunjel, nu de frunze… Frunzele, da, la urmă. Ca şi puţin leuştean… Dumneavoastră n-aveţi aici decât rădăcină de ţelină. Hopa! Lipseşte şi păstârnacu’! am mai sesizat eu încă o lacună.

— Domnule, mă înnebuneşti cu ştiinţa dumitale, s-a dus Florentina în cămară şi după zarzavatul care lipsea. Dacă eşti la fel de priceput şi în anchete, înseamnă ca dumneata nu dai niciodată greş.

— Asta o să vedem… Deocamdată, suntem la ciorbă, la felul întâi, am spus amuzat de joc.

— În privinţa mea… Dar, mă rog, o să vă convingeţi la

urmă, a făcut femeia un gest cu mâna. Ia spuneţi-mi, mai lipseşte ceva? a revenit ea la „ciorba noastră”.

— O faceţi cu orez sau cu tăiţei de casă?

— Cu orez, că, sinceră să fiu, nu ştiu să fac tăiţei de casă. N-am învăţat…

— Nici nu-i de mirare, multe femei nu ştiu… Venise rândul Florentinei să-nghită în sec. Dar cum vă place mai mult?

— Cu tăiţei de casă, bineînţeles.

— Aveţi un ou şi puţină făină?

— Cum să nu! s-a amuzat ea. Aduc?

— Păi, ori e ţărănească, ori nu?

A adus oul şi făina.

— La aşa ceva, ca un bărbat să ştie lucrurile astea, să mă înveţe să fac tăiţei, nu mă aşteptam, a zis înveselită Florentina.

— Câte lucruri nu ştie omul în viaţă, am mai făcut eu o aluzie. Uitaţi cum trebuie să procedaţi. Puneţi făina în farfurie, cât cuprinde, apoi spargeţi oul şi-l puneţi în mijloc. Adăugaţi lângă ou puţină sare şi puţină apă, apoi cu o furculiţă, începeţi să învârtiţi concentric, până ce făina absoarbe oul. Frământaţi bine pasta, apoi o întindeţi…

— Mai departe, ştiu! m-a oprit gazda, apucându-se de treabă.

— Vedeţi că merge? o urmăream eu atent.

Florentina s-a descurcat de minune până la capăt şi, când ciorba era aproape gata, în bucătărie au intrat cei doi sectorişti. Mi-au făcut semn că nu găsiseră nimic. Abilă, ea a observat imediat gestul lor.

— V-a mai rămas de controlat bucătăria, ştiu! a spus ea. Vă rog să poftiţi şi aici, n-am nimic de ascuns.

Am trecut împreună cu ea în sufragerie.

— Ee, acum să vă spun adevărul, m-a luat ea tamnesam. Mi-aţi câştigat încrederea… Aflaţi că îl cunosc

pe domnul Cârţu de circa trei luni de zile. L-am cunoscut la magazin, nu mai ştiu ce voiam să cumpăr. De atunci, m-a tot agasat într-una cu vizitele lui. Era puţin cam ridicol… Vă daţi seama, este o diferenţă foarte mare între noi, în plus, este şi căsătorit. Aseară a venit din nou. I-am acceptat vizita, gândindu-mă să am o ultimă discuţie cu el şi cu asta basta. A început ca niciodată să-mi spună vorbe de amor, că el nu poate trăi fără mine şi câte-n lună şi-n stele. I-am spus adevărul în faţă, că între noi nu poate avea loc nimic şi că vizitele lui vor trebui să ia sfârşit. A început iarăşi cu vorbe dulci şi a încercat să mă amăgească. Zicea că, dacă o să fiu receptivă la dragostea lui, o să-mi facă un cadou pe care l-ar fi râvnit şi Cleopatra. Mi-am dat seama imediat că era vorba de o bijuterie şi l-am refuzat categoric, nedorind să dau peste cine ştie ce belea. Poate o fi luat bani din magazin, mi-am zis, poate o fi furat-o de acasă… Sunt atâtea variante.

— Şi nu v-a dat nicio bijuterie de când vă cunoaşteţi?

— Nu. Absolut nimic. De fapt, discuţia mea cu el a luat sfârşit aici şi i-am arătat uşa. Întrebaţi-l pe el ce-a făcut cu ea.

„Hm! Ce talente! Dacă nu găsim bijuteriile va fi greu de luptat cu ea. A avut dreptate Făt-Frumos!”

Subofiţerii şi martorii asistenţi au venit şi ei în sufragerie. Rezultatul percheziţiei era negativ, deşi fusese executată cu multă atenţie.

— Faci tu procesul-verbal? a zis unul dintre sectorişti către colegul său.

— Îl fac eu, s-a-nvoit cel din urmă.

Totul părând terminat, chipul Florentinei a devenit ca un nufăr. Care să fi fost cauza, dacă nu relaxarea bruscă!?

„Asta înseamnă că bijuteriile sunt tot aici, în casă! am interpretat eu schimbarea. Dar unde, din moment ce băieţii mă asigură că totul a fost controlat «la *ac*»?”

— Ha! Ha!… am început deodată să râd de unul

singur. Apoi, m-am dus în bucătărie direct la oala cu ciorbă. Bijuteriile erau acolo, în oală. Ce *şerpoaică*!…

Le-am adus într-o farfurie, spre uimirea asistenţei.

— Ciorba ţărănească este servită! am trecut apoi farfuria pe sub nasul Florentinei. Femeia m-a privit cu ură. De! am mai spus, munca de poliţie n-o fi ca „bucătăria” dumitale, dar e şi ea o artă…

UN CAZ REZOLVAT DE FEMEI

După un timp de la rezolvarea dosarului privindu-l pe „Făt-frumos”, m-am trezit în biroul meu cu Zenovia Georgian, vânzătoarea care-i pusese responsabilului această poreclă. Era însoţită de o altă tânără.

— Ce mai face Liviu? am întrebat-o eu pe Zenovia.

— Mulţumesc, bine, mi-a zâmbit fata. Soţia sa a introdus divorţul, deoarece altfel nu poate ajunge în Occident. Visul ei. După divorţ, ne căsătorim.

— Mă bucur, am spus eu. Deci, tot răul cu binele lui…

Zenovia a început să râdă.

— Cam aşa… Am venit însă să v-o prezint pe prietena mea.

— Magda! s-a prezentat cealaltă tânără, o bruneţică foarte cochetă.

— Aveţi necazuri?

— Da, a spus Zenovia. E vorba de un tip brunet, cu părul creţ şi foarte şpilcuit. Dar mai bine să vă povestească Magda, că ea e cu necazu’. Este vânzătoare la magazinul de confecţii bărbaţi din centru, acela mare.

— Ascult.

M-a plimbat cu un costum de 2.200 lei, a intrat Magda foarte repede în subiect. Are *stofă* golanul… a probat aproape zece costume până l-a găsit pe cel pare i-a convenit. Îi venea ca turnat…

— Colegele ei, a intervenit Zenovia, au sfătuit-o să nu vină la miliţie, ci mai bine să depună banii. Eu am convins-o să mă însoţească, i-am spus că vă cunosc pe dumnevoastră şi că e bine să nu ascundă adevărul, cum au învăţat-o fetele de-acolo. Şi eu am fost cinstită, nu? V-am relatat totul despre Liviu, şi n-am păţit nimic.

Despre ce este vorba?

— Despre faptul că mi-a dat bacşiş. Recunosc, de ce

să nu recunosc? a zis Magda puţin încruntată. Colegele m-au învăţat, că, dacă vin, să ascund acest lucru deoarece s-ar putea să-mi pierd slujba. Ei, bine, eu nu ascund adevărul. Am primit, da, şi asta mi-a distrat atenţia şi…

— Dar celelalte de ce nu sunt cinstite? a întrebat-o Zenovia cu convingere pe colega ei.

— De, a replicat Magda, le este jenă şi nu recunosc că le plac atenţiile. Sunt unele care nu ştiu ce să mai facă, numai să le pice ceva. Le cunosc eu!… Numai să le vedeţi seara, la închidere, când îşi fac monetaru', cum li se întorc ochii în cap de satisfacţie. Le pică din streaşină destul, că ştiu ele cum să-şi pritocească clienţii. Dacă mai sunt şi frumuşele…

— Asta-i comerţul, am încercat eu să fiu în asentimentul ei.

— Vedeţi-vă de treabă! m-a contrat Magda fără menajamente. Bărbaţii sunt nişte fustangii! Le cad ochii-n strachină, una-două… Am acasă la cărţi de vizită – de la ei, la bileţele cu adrese şi telefoane, de mi-ar trebui o secretară ca să le carteze.

— Vă cred, dar de ce le păstraţi, dacă n-au nicio valoare pentru dumneavoastră?

— Cum, domnule locotenent, tocmai dumneavoastră puneţi o asemenea întrebare? Mă dezamăgiţi, zău! (Simţeam cum mă strânge cravata de gât). Dacă vreodată, un alde mângâie fuste d-ăsta îmi aţine calea şi păţesc vreun necaz? Cum veţi reuşi dumneavoastră, miliţia, să aflaţi cine, este, de unde să-i luaţi urma, dacă nu veţi avea nici măcar un indiciu?! Vă voi ajuta tot eu, căci din atâtea adrese, îl veţi găsi sigur!

— Mă scuzaţi, aveţi dreptate, am spus. Tipul care v-a înşelat, v-a lăsat şi el cumva vreo adresă, vreun număr de telefon?

— Da' ce, era prost? Mi-a băgat o sută de lei în buzunar şi a întins-o…

Magda era de o sinceritate dezarmantă.

— Avea purtări fine? Era delicat?

— Foarte. Ştie să momească… Neconvenindu-i primul costum, al doilea, al treilea, eu începusem să transpir şi mă enervez şi el a observat şi mi-a strecurat bancnota în buzunar. „Pentru deranjul şi amabilitatea dumneavoastră, mi-a spus. Nu vă supăraţi pe mine, însă întotdeauna când cumpăr un costum, caut să-mi vină bine…" „Vai, dar nu se poate, vă rog! am încercat eu să-i dau banii înapoi. Dacă n-o să găsiţi costumul care vă place?" „N-are a face, deranjul e deranj! Nu sunteţi obligată să-mi suportaţi capriciile! Sunt de felul meu un tipicar. Iertaţi-mă". Na, ce era să mai zic! O sută de lei poate n-o făceam în trei zile, mai ales că nu este sezon şi râvneam tare mult la o rochiţă mov, cu breteluţe, de la magazinul de vizavi ce nu fusese pusă încă în vânzare. Ştiţi cum suntem noi, vânzătoarele… telefonul fără fir, şi ne alegem ce-i mai bun, ăsta-i adevărul, de ce să-l ocolesc.

— Ştiu, am încuviinţat. Să revenim la escroc.

— Da. I-a mers mintea, al dracului! După ce m-a pisat la cap şi m-a sucit pe toate părţile cu mofturile lui, până la urmă s-a hotărât la un costum foarte scump, care, într-adevăr, îi venea *ţais*. „Bine c-am scăpat, am răsuflat eu uşurată. Dacă în fiecare zi aş avea cinci clienţi ca ăsta, sigur ar trebui să mă platinez!" Nu mă refeream la bani, că nu toţi clienţii sunt galanţi. Unii numai se prefac că introduc mâna în buzunar, alţii vin cu nevestele… Meserie grea! I-am făcut bon, el s-a dus să plătească, mi-a adus apoi bonul şi „Du-te cu Dumnezeu!…" Magda avea un stil al ei de a se exprima. Am ascultat-o mai departe. Peste o jumătate de oră, m-a strigat Olga, casiera, a continuat ea. „Magda! Bonul nr. 47 n-a fost achitat. L-ai anulat tu? Clientul a renunţat?" „Vezi că e o greşeală la tine, dragă, i-am spus. Bonul e achitat! E în *cuier!"* Aşa-i spunem noi la cuiul postament de la fiecare raion, unde înfigem

bonurile… „Nu, dragă, nu e achitat. Nu e trecut în jurnalul de casă”, a verificat Olga. „Fugi, tu! M-am dus eu cu bonul la ea. Uite ştampila!” i-am arătat pe verso. „Nu se poate, dragă, s-a uitat casiera încă o dată în hârtii. Eu nu l-am operat!…” „Şi ştampila?!” Când ne-am dat seama despre ce era vorba, am simţit că-mi fugea pământul de sub picioare. Ştampila era falsă!

— Unde-i bonul?

— Uitaţi aici. Poftiţi! a scos ea un bon din poşetă. A, şi proba de comparaţie! a scos apoi şi o coală ştampilată.

Am examinat bonul. Pe vers o eră aplicată cu tuş negru o ştampilă dreptunghiulară cu inscripţia „ACHITATA”. Ştampila avea pe margini şi unele dantelării. Am comparat-o apoi cu ştampila originală de pe coala de hârtie.

— Falsul este foarte reuşit, nu m-am putut eu abţine. Trebuie să te uiţi foarte atent ca să observi diferenţele.

— Numai magazinul nostru are o asemenea ştampilă, a spus Magda. M-am interesat. Celelalte au alte forme sau alte desene de dantelă. Asta înseamnă că omul a studiat bine… A achitat vreodată un bon, dar n-a mai luat marfa.

— Exact. L-a păstrat pentru studiu… Cert este că se va mai încerca şi alta lovitură.

— Tot la noi? se miră Magda.

— Bineînţeles. Escrocul nu va mai ieşi aşa de uşor la suprafaţă ca până acum, însă, deţinând ştampila contrafăcută i-o va da unui complice. E prea mare tentaţia pentru ei ca să nu încerce şi a doua oară.

— De unde ştiţi asta?

— Din practică. Escrocii au o anumită optică.

— Interesant, şi-a trecut Magda mâna prin păr, parcă vrând să se răcorească.

— Ei nu lovesc decât acolo unde cunosc locul, unde ştiu că-i „văd” şi unde n-ar mai crede nimeni, poate doar

un nebun, că ar mai putea încerca.

— O ipoteză, nu?

— Da. O psihologie şi o deducţie logică. O ştampilă nu se poate falsifica aşa de uşor, azi sau mâine, şi ei vor încerca să profite cât mai mult de ea.

— Asta înseamnă că au să ne calce pragul magazinului cât de curând! a tresărit Magda.

— Poate chiar mâine…

— Aoleu! Să vezi ce bătaie am să-i trag ăstuia, de-al doilea! a strâns ea puternic din pumni. O să sară şi fetele… ÎI facem ca la Nufărul!… Las pe noi! şi-a strâns apoi mai bine colţurile basmalei.

— Totuşi, trebuie îndeplinită o condiţie, dacă vreţi să punem mâna pe ei.

— Care? a întrebat Magda nerăbdătoare.

— Complicele escrocului va sonda mai întâi care este starea voastră de spirit, a vânzătoarelor şi a casierei. Dacă presimte ceva, adio… Ca atare, toate trebuie să fiţi numai *acadea*, numai zâmbet, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. El va presupune atunci că înşelăciunea precedentă n-a fost descoperită şi dacă vă va vedea şi cu flori la pălărie, va „muşca” sigur, fără niciun fel de probleme.

— Gata, mă duc şi la coafor! a râs Magda. Mă-ngrijesc eu de asta. Vorbesc eu cu fetele… Deci, mâine dimineaţă, veniţi!

Pe chipul meu a apărut o uşoară undă de tristeţe.

— Dar ce s-a-ntâmplat? a sesizat imediat Zenovia, care până atunci asistase la dialog. Nu puteţi veni?

— Numai după-amiaza sunt liber, am spus. Cazul este de competenţa judiciarului şi am să vă prezint unui coleg care o să poată sta toată ziua în magazin. El are timp… Asta-i meseria lui. Eu sunt aglomerat cu dosare şi şeful nu-mi va da voie.

— Nu! Pe altcineva nu vrem, a spus Zenovia cu o

voce hotărâtă.

— Nu, nici gând! a completat-o Magda.

— Noi pe dumneavoastră vă cunoaştem, sunteţi mai sentimental, în genul nostru.

— Bine, dar şi colegii…

— Poate, dar cred că ne-nţelegeţi şi pe noi, mi-a zâmbit Magda. Avem şi noi preferinţele noastre… Apoi, dacă ne gândim bine, următorul escroc va încerca tot după amiaza, fiindcă atunci e aglomeraţie în magazin. Dimineaţa, pe timpul ăsta, e linişte.

— Atunci, am să vin după-amiază, ce să fac! le-am zâmbit şi eu.

Amândouă s-au ridicat de pe scaune şi m-au sărutat simultan pe cei doi obraji frumoşi pe care-i aveam în dotare pe vremea aceea.

— Dacă nu veniţi, înseamnă că nu sunteţi cavaler, mi-a strecurat Magda la plecare. Că de prins, tot îl prindem noi, fetele. Avem o idee.

— Ce idee? m-am îngrijorat eu.

— O să vedeţi după-masă, dacă o să „muşte”…

Nu i-am spus nimic şefului meu, maiorul Moldovan, despre acest caz, de teamă că nu mă va lăsa să mă duc şi va trimite pe cineva de la judiciar. Pe lângă informaţia de primă sesizare care-mi revenise, eram în acelaşi timp – nu-i aşa? – şi… cavaler.

După program, m-am înfiinţat la magazin. Am făcut cunoştinţă cu responsabilul şi cu colegele Magdei. Toate erau gătite frumos şi zâmbitoare. Olguţa, casiera, impresiona însă şi prin gabarit.

— Acum îmi spui şi mie, care este ideea voastră? am întrebat-o pe Magda.

— Un *şanj*, a râs ea, o mică şmecherie.

— Pot s-o aflu şi eu?

— Eşti poliţist, ghiceşte-o singur…

Mi-am ales un colţ în magazin de unde puteam supraveghea foarte bine raionul Magdei. Privind-o, mă obseda gândul că nu puteam să ghicesc care era *şanjul* aranjat de ele.

Am uitat însă de asta, când în magazin a apărut un tip între două vârste, cu perciuni stufoşi şi şuviţe argintii, ca un actor de revistă, care s-a îndreptat spre raionul Magdei.

În magazin era aglomeraţie, element esenţial căutat de escroci pentru a nu le fi observate manevrele. Tipul cu perciuni a probat un costum, două, al treilea potrivindu-se ca pe calapod. Bucuros, a cerut să i se facă bonul, timp în care i-a strecurat Magdei o bancnotă în buzunar. Fata i-a zâmbit amabilă şi i-a mulţumit. La fel de vesel, el s-a dus apoi la casă şi s-a aşezat la rând. Avea cinci sau şase persoane înaintea sa. Magda m-a privit emoţionată. I-am dat de înţeles că eram pregătit. Stăteam cu cătuşele în buzunar. Din păcate, n-am reuşit să urmăresc toate manevrele tipului, deoarece mă împiedica un stâlp de susţinere pătrat ce se afla chiar lângă casierie. L-am văzut când a plecat de lângă ghişeul casieriei. Părea că achitase preţul. „Te pomeneşti că m-am înşelat?” mi-am zis. Cu toate astea, am înaintat spre el. De la casierie, tipul se îndreptase zâmbitor spre Magda. I-a întins bonul, primind costumul împachetat. Nu sesizase însă că în spatele lui se înfiinţase cu paşi de felină o femeie care, datorită gabaritului ei, ar fi trebuit să calce greu şi apăsat. Într-o mână, femeia ţinea tuşiera.

— Hello, maestre! Ai achitat bonul? l-a răsucit ea voiniceşte ca pe un titirez.

— Bineînţeles, a zis individul păstrându-şi calmul. S-a reechilibrat însă cu osteneală. Eu eram deja lângă el. Priviţi ştampila, a luat el bonul din mâna femeii. Dumneavoastră aţi aplicat-o!

— Nu cumva ai daltonism? Ia uită-te la tuşiera asta!

Privind şi eu la ştampilă şi apoi la tuşieră, am înţeles îndată *şanjul* femeilor. Schimbaseră tuşul negru, pe care-l folosea şi escrocul, cu un tuş albastru…

— N-am ce să văd, a spus escrocul. Eu v-am achitat hanii, iar dumneavoastră aţi pus ştampila.

În clipa aceea, am vrut să-i pun cătuşele, dar Olguţa mi-a luat-o înainte.

— Dacă-i aşa, atunci să-ţi pun eu o *ştampilă*! a zis enervată şi l-a pocnit zdravăn cu tuşiera deschisă direct în faţă. Escrocul a căzut lat. Păi, cu femeile şi-a găsit el de lucru? a strigat casiera victorioasă. Apoi, şi-a aranjat rochia şi mi-a întins bonul.

Avea dreptate. Cu femeile nu-i de glumit!

ÎN MIEZ DE NOAPTE

De multe ori când mă aplec deasupra hârtiei să povestesc întâmplările prin care am trecut ca lucrător de miliţie, mă încearcă sentimentul că nu pot reda adevărata tensiune emoţională pe care-am trăit-o în clipele respective şi că evenimentul în sine pare astfel mai puţin semnificativ. Când îmi confrunt însă opiniile cu ale colaboratorilor şi ale prietenilor mei, încep să mă liniştesc, ba chiar să mă conving de unicitatea unor situaţii pe care le-am trăit şi din care am avut multe de învăţat.

…Într-o noapte, când acele ceasornicelor trecuseră de ora zero, mă aflam la douăzeci de kilometri de Hunedoara, pe raza satului Sântuhalm care e la jumătatea drumului dintre oraşele Simeria şi Deva, la intersecţia dintre şoseaua asfaltată care vine de la Hunedoara şi drumurile spre cele două oraşe.

Veneam de la Simeria, dintr-o misiune, iar maşina de ocazie cu care călătorisem mă lăsase la intersecţie. În jur, ţipenie, iar eu, în uniformă, căutam să zăresc venind dinspre Deva sau dinspre Simeria, lumina farurilor vreunui autovehicul, ca să mai prind câteva ceasuri de somn până dimineaţă. Dar minutele treceau nemiloase, şi începuse să mă chinuie gândul că am să fac o stupidă noapte albă, singur, în intersecţie. Fumam ţigară de la ţigară ca să-mi omor timpul dar, deodată, am zărit, dinspre Deva, farurile unui autoturism. Te pomeneşti că-mi surâde norocul, mi-am zis.

Ajungând în apropierea intersecţiei, autoturismul a semnalizat de la distanţă intenţia de a vira la dreapta, ceea ce m-a făcut să mă bucur. Ca să nu scap ocazia, m-am pregătit din vreme să opresc maşina aşa cum prevedea legea circulaţiei. Când am intrat în conul de lumină ca să fiu văzut şi să opresc autoturismul am surprins la şoferul maşinii o anumită ezitare. Am avut impresia că dacă n-aş fi

fost prea aproape ca să-i văd numărul, conducătorul auto chiar ar fi schimbat direcţia şi-ar fi zbughit-o

A oprit totuşi. Era o Skoda roşie. Înăuntru se aflau trei bărbaţi: doi în faţă şi unul pe bancheta din spate. I-am salutat şi l-am rugat pe cel de la volan, dacă se poate, să mă ia şi pe mine până la Hunedoara. Foarte politicos, conducătorul autoturismului i-a spus prietenului său din faţă să coboare, ca să-mi dea locul.

— Nu vă deranjaţi! i-am spus. Mă aşez eu în spate!

Şoferul mi-a deschis portiera şi m-am aşezat lângă al treilea bărbat, care dormea dus.

După ce-am pornit, nu mi-a fost deloc greu să-mi dau seama de ce şoferul avusese o ezitare: era puţin băut, ca să nu mai vorbesc de însoţitorii săi care duhneau a alcool de la o poştă.

Atmosfera era puţin grea, puţin prea apăsătoare pentru cei doi bărbaţi din faţă, dar mai ales pentru omul de la volan, fiindcă nu ştiau cum aveam să reacţionez în această situaţie.

Eu însă am înjghebat o discuţie care să întreţină buna dispoziţie până la destinaţie. Şoferul, despre care am aflat că era inginer la o secţie din combinatul siderurgic, s-a dat repede la vorbă, întrebându-mă unde lucrez şi dacă-i cunoşteam pe X sau pe *Y*, ofiţeri de miliţie din Hunedoara. Am răspuns afirmativ. Erau colegii mei. M-am convins că-i cunoştea destul de bine, în special pe cei de la economic. Avusese dese contacte cu ei. Mi-a povestit cum ajutase odată doi ofiţeri să facă o pândă într-o hală din secţia unde lucra el, pentru a depista un mecanic de întreţinere ce se ocupa cu sustragerea unor piese electronice pe care apoi le valorifica vânzându-le la diverşi particulari.

— De-atunci, adio furturi la noi, în secţie! s-a arătat satisfăcut inginerul.

— Ştiu, a zis cel de lângă şofer. S-a făcut şi proces public. Am participat şi eu!

Ne-am continuat drumul cu dialoguri ca acestea, fără ca omul de lângă mine să se fi trezit.

— Nu vi se pare că ţăcăne ceva la maşină, în spate? M-a întrebat inginerul încetinind mersul.

Am ascultat şi i-am dat dreptate.

— Da… Nu este închisă bine uşa din partea colegului dumneavoastră care doarme, i-am spus. Îl trezesc?

— Nu. Lăsaţi-l să doarmă, dă-l încolo, a bolborosit inginerul, cu o nuanţă de nemulţumire în glas. Ne-a făcut destul de ruşine la nuntă…

— Atunci, am s-o închid eu.

— Vă rog.

M-am aplecat peste individ, deranjându-l puţin, căci altfel n-aveam cum, şi am închis uşa. Când m-am retras, i-am atins mâna fără să vreau şi, deodată, un fior rece mi-a trecut pe şira spinării… Colac peste pupăză, individul aluneca spre mine…

E mort! am spus cu inima cât un purice, retrăgându-mă cât mai mult, pe partea mea de banchetă. Mortul, cu umărul şi capul aplecat, după mine.

— Vai de mine, dar merge! auziţi! a spus inginerul crezând că mă referisem la motorul autoturismului.

— Omul de lângă mine e mort. Colegul dumneavoastră…

Inginerul a oprit. Am coborât toţi trei din maşină. Şoferul a aprins lumina de interior. Am observat cu stupoare că decedatului îi cursese sânge din gură. Nu mai conta că-mi murdărisem şi eu haina.

— Am dat de belea! a zis inginerul spre colegul său – făcându-se galben ca luminarea. Picioarele-i tremurau. A fost cât paci să leşine. S-a sprijinit de umărul meu.

Şi pe colegul inginerului îl cuprinsese ameţeala şi s-a lipit, de maşină ca să nu cadă…

— Jean e mort. Am mers cu mortu-n maşină…

— Să fim totuşi bărbaţi! am luat eu iniţiativa, gândindu-mă că un ofiţer de poliţie trebuie să fie pregătit pentru orice; deşi sincer să fiu, şi eu abia mă puteam ţine pe picioare din cauza emoţiei puternice prin care trecusem. Era gata să-mi stea inima în loc…

Dacă soseşte primul la faţa locului unui eveniment în care este implicată viaţa unei persoane, ofiţerul sau subofiţerul de miliţie are ca primă obligaţie să constate dacă victima a decedat sau nu. Dacă aceasta este încă în viaţă, se iau toate măsurile pentru salvarea ei, dacă nu, totul rămâne la locul faptei, neclintit.

— Să nu ne pierdem firea! am zis, luând controlul. Dumneavoastră n-a veţi nicio vină. Viaţa ne oferă tot felul de surprize…

Cum o să-l ducem noi acasă, când are trei copii?

— Acasă nu-l mai duceţi, le-am spus eu. Aşteptăm aici până vin autorităţile.

Am dat telefon la miliţie, am rugat să fie anunţat procurorul de serviciu şi am rămas lângă maşină până la sosirea acestuia.

— S-a întâmplat ceva deosebit la nuntă? l-am întrebat eu pe inginer, după ce şi-a mai revenit, gândindu-mă la eventualitatea unei morţi suspecte.

— …S-a îmbătat peste măsură, mi-a răspuns cel întrebat, şi ne-a cam făcut de ruşine, luându-se la bătaie cu nişte inşi. Le-a cam încasat…

Nu cumva moartea lui Jean se datorează loviturilor primite?, m-am gândit? Răspunsul pe care ni l-a dat a doua zi doamna Călinescu – în urma autopsiei cadavrului – a fost NU. Jean decedase în maşină în urma unui stop cardiac!

Rezolvarea medico-legală a cazului a fost simplă, dar constatarea morţii lui Jean n-a fost deloc… simplă. Mai ales atunci, când eu eram încă la începutul meseriei. Peste trei ani, aveam să zâmbesc cu gândul la această întâmplare, căci un deceniu de-atunci încolo aveam să lucrez, în

calitate de specialist, numai cu cadavre…

CUNOŞTINŢE VECHI

Hunedoara era un oraş deschis, cu oameni veniţi din toate colţurile ţării, un oraş cu o nevoie permanentă de braţe de muncă. Ca urmare, metropola Corvinului, cum ne plăcea să-i spunem, era asaltată zilnic de noi şi noi hunedoreni veniţi să pună umărul la treabă şi să-şi facă un rost. Numai că, odată cu ei, veneau şi indivizi care poposeau în oraş cu alte scopuri. Aceştia erau infractorii de toate soiurile, care îşi făceau calculul că la Hunedoara vor găsi un vad bun şi că, în vacarmul acela, nu vor fi descoperiţi, de vreme ce nu erau cunoscuţi de noi, lucrătorii de miliţie de-aici.

Calculele lor se dovedeau până la urmă şubrede, dacă avem în vedere că miliţia din Hunedoara dispunea de ofiţeri destoinici, majoritatea cu foarte multă experienţă. Cât despre lucrătorii tineri, printre care mă număram şi eu, aceştia erau stăpâniţi de un entuziasm şi de o dorinţă de afirmare de natură să spulbere orice speranţe de bine pentru infractori.

Tocmai sosise în Hunedoara un nou „val”. Parcă se vorbiseră să pice anume pe capul nostru mai mulţi deodată. Pentru a face faţă situaţiei operative cu care ne confruntam, pentru a depista aceste elemente şi a preveni comiterea de noi infracţiuni comandantul miliţiei a luat, printre altele, măsura de a dubla în cursul nopţii agenţii din paza generală cu ofiţeri şi subofiţeri de la alte formaţiuni. De asemenea, au fost înfiinţate noi posturi de pază, cu sprijinul luptătorilor din gărzile patriotice şi al uteciştilor. În această acţiune au fost angrenaţi şi toţi ofiţerii tineri. Şeful agenţilor din paza generală era un plutonier-adjunct, Verza, care, dacă vă mai amintiţi, mă somase în parcul stadionului „Corvinul”, când fugeam după hoţul de telefoane. El fusese, cu ani în urmă, şeful plutonului de pază generală al Miliţiei Capitalei şi mă

simpatiza foarte mult. Între noi, bucureştenii, cum s-ar zice.

Am făcut cu el o echipă, repartizându-ni-se zona cea mai fierbinte: gara. Pe drumul până la gară şi, după aceea, pe toate celelalte drumuri ale noastre impuse de acţiune, simpaticul meu coechipier era mereu salutat. Mergând alături de mine, nea Verza, cum îi spuneam noi, cei mai tineri, răspundea la saluturi sau saluta el, foarte politicos, lăsând să-i transpară pe chip o anumită mândrie.

— Oamenii cinstiţi se bucură să ne cunoască, băiete! mi-a spus el. Ca să-i cunoşti însă şi să ţi-i faci prieteni, trebuie timp.

Am înţeles la ce făcea aluzie şi am tăcut. Am tăcut, chiar după ce m-am salutat şi eu cu câţiva cetăţeni.

— A început să te cunoască lumea, a constatat nea Verza cu satisfacţie. Cu anchetele tale, ţi s-a cam dus vestea. la să-mi povesteşti tu ultimele peripeţii, că n-am măi stat la taifas cam de multişor.

— Ce vorbeşti, nea Verza? N-am stat acum o lună o seară întreagă la „gura focului” la „Dunărea”, de era să ne-ncurcăm între pahare?

— E, păi e mult de-a lunci. Tu ai mai făcut între timp o serie de chestii, am auzit eu.

— Bine, bine… O să ţi le spun.

Îi plăceau bătrânului poliţist anchetele mele. Când aveam amândoi timp de taclale, mă punea să-i povestesc fir cu fir ce-am făcut. Nu admitea, ca „bucureştean”, să rezolv vreun caz mai de Doamne-ajută şi el să nu-l cunoască. Câteodată, când eram liberi, mă invita la el acasă. I-ar fi plăcut şi lui să fie criminalist, să fie anchetator… Discuţiile între noi erau întotdeauna plăcute şi mai ales fructuoase, căci într-o viaţă de poliţist, întâlnise şi el multe şi avea ce să-mi spună.

În noaptea respectivă, se părea că nu era rost de treabă pentru noi. Începuse o ploaie torenţială şi oamenii

dispăruseră în adăposturi. Peronul gării era aproape gol. Puţinii călători se retrăseseră în cele două săli de aşteptare şi în holul de la casele de bilete. Pe toţi aceştia i-am legitimat. Nimic suspect. Ţiganii, cerşetorii, vagabonzii dispăruseră fără urmă…

În staţie, la linia a III-a, era garată garnitura unei curse de persoane care urma să ia drumul Simeriei abia la ora 4,00 dimineaţa. Ştiind că *fauna* cu care se confruntă miliţia se ascunde şi în aceste garnituri de trenuri, am controlat vagoanele de la cap la cap, dar nu am dat decât peste câţiva călători adormiţi care aveau bilete şi urmau să plece dimineaţa cu acest tren.

— Or fi simţit şi alde *marmeladă* că *presa* n-are somn şi mişună, a strecurat nea Verza.

— S-ar putea să ai dreptate, am zis. Parcă s-au retras de pe scenă prin consemn.

Ne-am aşezat şi noi într-un vagon, pe o banchetă, la fereastră, de unde supravegheam peronul gării şi intrările în sălile de aşteptare şi la casele de bilete. Ne ajuta lumina din staţie.

— Hai, acuma povesteşte-mi, m-a îmbiat nea Verza. Zi-mi mai întâi despre figura cu „Vasilică”. Ia s-aud, cum l-ai prins p-ăla, cu monedele false de trei Iei. E şucară, am auzit eu câte ceva de la şefu’, da’…

Ne-am dat la vorbă. Din când în când, ne aruncam privirile pe fereastră să vedem ce se mai întâmplă. Ploaie. Şi linişte din punctul nostru de vedere. După un timp, m-am ridicat de pe banchetă şi m-am dus în capătul vagonului, lângă uşă, să iau puţin aer, căci începuseră să mi se cam închidă pleoapele. Nea Verza, după atâţia ani de serviciu de noapte, n-avea nicio problemă, nu-l încerca nici măcar vreo undă de somn. Am deschis uşa vagonului în partea dinspre combinat şi am respirat adânc aerul proaspăt ozonat de ploaie. Furnalele combinatului, ce se-nşirau în faţa privirii mele, mergeau din plin, în jurul lor

domnind acelaşi zgomot uzinal ce domina oraşul şi care-mi devenise atât de familiar. Fără el, ai fi avut impresia că uriaşul combinat s-a stins şi, odată cu el, şi viaţa Hunedoarei.

În partea aceea, în jurul combinatului, erau mai multe case şi barăci, precum şi un drum mai puţin circulat care ducea la „poarta zece” sau în oraşul vechi. Deodată, am observat, o siluetă grăbită ce venea spre garnitura noastră de tren. Silueta apropiindu-se, am văzut că era un bărbat care căra un geamantan voluminos. Individul făcea scurte popasuri, apoi îşi trecea geamantanul în mâna odihnită.

Ceva era însă suspect la el. Se uita tot timpul în dreapta, în stânga, înapoi. Pe mine n-avea cum să mă observe. M-am retras mai în spatele uşii. Îi urmăream atent toate mişcările. Ajungând lângă garnitura trenului, după ce s-a mai asigurat o dată că nu venea nimeni pe urmele sale, iar în jur nu-l păştea niciun pericol, individul s-a urcat în vagonul vecin cu al nostru. M-am dus la cealaltă uşă a vagonului, care dădea spre peron, să-l urmăresc dacă trece şi intră în gară. Pauză. Am deschis uşa vagonului, crezând că din unghiul în care mă aflam nu putusem vedea mare lucru. Am scos capul afară, dar individul nu era. Rămăsese în vagon.

M-am dus repede la nea Verza.

— Îţi trebuie cam mult timp pentru înviorare, băieţel! m-a întâmpinat el. Cere să mai faci şi noaptea de serviciu, dacă vrei să te căleşti.

— Nu de-asta-i vorba, am zis. Am urmărit un tânăr care s-a urcat în vagonul vecin. Trebuie să-l abordăm repede.

I-am explicat ce văzusem. N-am apucat să termin, că nea Verza a şi luat-o înainte, scoţându-şi lanterna.

— *Se-ncadrează*! l-am auzit şoptind.

— Tânărul îşi dezbrăcase fâşul ud leoarcă şi se

pieptăna.

— Băieţi frumoşi, băieţi frumoşi! a zis nea Verza, după ce i-a proiectat în faţă fascicolul de lumină.

Deşi jenat de spot, tânărul a rămas nemişcat, prilej pentru mine ca să-l recunosc. Era un băiat din cartierul copilăriei mele. I se spunea Buric. Ce mică e lumea!… Când încingeam miuţele în parcul C.A.M.-ului, era şi el pe-acolo nelipsit. Le-avea cu *jula* şi făcând pe spectatorul, încurajând cutare sau cutare echipă, ne golea buzunarele hainelor de pe marginea terenului. Din acest motiv, niciodată „nu avea răbdare” să se termine meciul şi la final era greu să mai dai de el. Se plictisea repede, aşa argumenta când, bănuindu-l, îi ceream socoteală. Târziu, când ne-am făcut mai mari, am aflat că tot ce fura dădea unui frate, un vlăjgan, care le valorifica în oraş sau în talcioc. Împărţeau câştigul pe jumătate. Vlăjganul, poreclit Balcon înfundase puşcăria până la urmă.

— Luaţi-mi, vă rog, lanterna din faţă, că doar, nu sunt hoţ, a zis Buric.

Nea Verza a abătut lumina de la faţa lui şi a plimbat-o pe geamantan.

— Cam greu, a observat subofiţerul.

— Cumpărături, a sugerat Buric cu o voce sugrumată. Se găsesc foarte multe lucruri frumoase la dumneavoastră, la Hunedoara.

— Deci, nu eşti de aici?

— Nu. Din Caracal.

— Te pomeneşti că oi fi venit cu căruţa până aici, a glumit nea Verza.

— Nu… Cum să… Cu trenul.

— Te cred şi eu, că aia s-a răsturnat, a râs bătrânul poliţist. Ai venit numai tu singurel?

— Da, singurel.

Buric nu se prindea la poante, ori n-avea timp să se

gândească după atâtea… cumpărături. Oricum, eu nu ştiusem până atunci că el se mutase la Caracal. Probabil că se căsătorise.

— Eşti însurat? mi-a furat nea Verza ideea.

— Nu, dar am o logodnică la Caracal. Urmează.

— Înseamnă că i-ai cumpărat şi ei câte ceva de pe aici!

— Daa. Un material de rochie, câteva sutiene…

— Când ai venit la Hunedoara?

— Astăzi, la prânz.

— Pardon! s-a uitat subofiţerul la ceas. Acum e două noaptea.

— Mă iertaţi, ieri, a rectificat prompt Buric. Mă iertaţi.

— Noi nu iertăm, numai preoţii, a râs nea Verza abia schiţat. Noi *tămăduim*! Ai vreun *păcat*?

Buric s-a uitat puţin derutat şi la mine. Nu mă recunoscuse şi nici prin cap nu-i dădea că eu sunt „Şpiţ”, căruia-i manglise cel mai frumos clasor de timbre. Un clasor cu timbre africane, reprezentând animalele de vis ale copilăriei mele – lei, tigri, cămile, girafe, rinoceri, zebre, elefanţi, crocodili şi câte şi mai câte, pentru care golisem de sticle toată cămara mamei. Ce papară mâncasem pentru asta numai eu ştiu…

— N-am… N-am niciun păcat, a zis ezitant Buric.

— Nici măcar în geamantan? Dacă-l deschidem?!

— Aici n-am decât cumpărături, v-am spus.

Buric cam începuse să pălească.

— Da’ de ce te schimbaşi la faţă? nu l-a iertat nea Verza. Înseamnă că ai păcate mai vechi!

— Sunt curat ca apa… căuta Buric să iasă din strânsoare.

— Ca apa de ploaie?

— De ce mă luaţi aşa, domnule…

— Întâi să te adresezi dânsului, m-a arătat subofiţerul. E mai mare în grad ca mine. Locotenent.

— Domnule locotenent, se-ntoarse Buric cu faţa la mine. Avea o mină de evlavios. Chiar nu mă credeţi, ce naiba…

— Domnul adjutant, el nu te crede, am zis. Şi ştii de ce? Fiindcă a vrut să-ţi ceară buletinul şi probabil a intuit că nu-l ai!

— Nu-l am, e adevărat, l-am pierdut, a lăsat Buric teatral capul în pământ. N-am apucat să declar pierderea. Am însă cu ce mă legitima, am certificatul de naştere la mine! a îndrăznit el apoi să mă privească.

Nea Verza rămăsese puţin uimit de intervenţia mea. Eu însă, ştiind ce-i poate pielea lui Buric, realizasem imediat că era născut în Caracal şi se folosea de prilej pentru a ne induce în eroare că domicilia tot acolo. De-aia voia să ne prezinte numai certificatul de naştere şi nu şi buletinul de identitate. Tactică veche în Grant…

— E bun şi certificatul de naştere, am zis. Apoi, după ce mi-a dat actul: Pe ce stradă locuieşti în Caracal?

— Pe strada Republicii, mi-a răspuns imediat pe un ton egal, ca să nu trezească suspiciuni. La numărul 12.

Versat, Buric se pricepea să le aşeze pe *plătit*, cum foloseam noi o expresie în Grant. În fiecare oraş există o stradă cu acest nume. În realitate, el locuia în Bucureşti, în cartierul C.A.M.-ului, pe strada Tabacului – asta era sigur. Numărul de la casă nu mi-l aduceam aminte. Adunând însă în gând vilele tip C.F.R. care sunt pe acea stradă, după cunoştinţele pe care le aveam despre cartierul copilăriei mele, nu mi-a fost greu să stabilesc că el locuia la etaj, într-a şasea vilă pe partea dreaptă. Deci, tot numărul… 12.

— Aici, în Hunedoara, ai vreo cunoştinţă?

— Nu.

— Am venit special pentru cumpărături, fiindcă am auzit că aici se găsesc în magazine haine de piele. Aveţi

fabrică la Orăştie şi regiunea dumneavoastră este aprovizionată din abundenţă cu asemenea haine. Sunt foarte căutate…

— Ai cumpărat şi tu?

— Da. Două! Una pentru mine şi una pentru logodnică.

— Serios? nu s-a putut stăpâni Verza. De la ce magazin?

— E un magazin… lângă o cofetărie, a început să se bâlbâie Buric. Nu ştiu să vă explic exact, că nu cunosc oraşul.

— Era vreun bloc pe-acolo, sau numai case vechi?

— Bloc, bloc, s-a grăbit Buric să răspundă.

Subofiţerul m-a privit pe unde scurte apoi a zis:

— Dacă-i aşa, atunci de ce umbli pe ploaie şi pe vântul ăsta în fâş, riscând să răceşti, şi nu te îmbraci cu haina de piele?

— Am zis că s-o păstrez… E nouă… s-a foit Buric, negăsind o explicaţie pe care să o creadă măcar el.

— Dar bon de cumpărare, ai? am intervenit eu.

— Bonul? a îngânat Buric, prefăcându-se că se caută prin buzunare. L-am aruncat, nu mi-a trebuit. Am dat banii, gata… Bine c-am găsit haine.

— Totuşi, tu ştii precis că ai cu ce te justifica acasă, nu? i-am zis eu insinuant.

— De unde, dac-am aruncat bonul?

— Hoţulee, i-am spus ştrengăreşte, ia adu-ţi aminte!

— Zău, domnule locotenent, l-am aruncat.

— Punem pariu că hainele au eticheta fabricii?

— A, daa… Ce prost sunt! a mimat el. Dar sengălbenise de-a binelea. Probabil, mai funcţiona bila…

— Păi, vezi? Şi mai punem un pariu că tu habar n-ai cât costă? l-am privit fix în ochi.

— Domnule locotenent…

— Şpiţ!.

Nea Vera mi-a făcut cu ochiul. Credea că am chef de glume.

— Domnule locotenent…

— Şpiţ! am repetat. Bucureşti, cartierul C.A.M., strada Inginer Pascal Cristian nr. 12. Buric, strada Tutunului, tot nr. 12. Băgai mâna încă de când erai mic, la fel ca Manciu, şi află că mi-a căzut şi el în labă. Acum, a venit şi rândul tău. Primeşte acest *cadou* din partea mea – i-am arătat cătuşele. Pentru clasorul cu timbre africane…

Buric nu se uita la mâinile încătuşate, ci se tot holba la mine. Mă privea şi nu mă vedea. Nea Verza rămăsese şi el mut.

— Am greşit. Am greşit atunci, a zis Buric într-un târziu.

— Pentru clasor te-am iertat, că erai mic, dar de furtul acestor haine de piele, să te „ierte” legea. Furt prin spargere, este? Ai… evoluat!… Află că n-avem asemenea magazine în oraşul nou, la blocuri, cum ai încercat să ne minţi. Apoi, la ora asta, nu poţi veni decât de la o spargere, tu, care-ai ales drumul cel mai ocolit până la gară. Başca, geamantanul…

Infractorul m-a aprobat din cap.

— Da, e un magazin lângă un pod, spre castel.

— În centrul vechi, a subliniat subofiţerul. Cum ai intrat?

— Am forţat lacătele şi sistemele de închidere de la o uşă din spate. În magazin, am găsit şi geamantanul…

— Cât a durat operaţiunea? l-am întrebat.

— Maxim zece minute. Frica-ţi dă viteză mare…

— Mănuşi, ceva?

— Da, sunt în geamantan. Dacă n-aş fi *căzut* aici, în tren, în „marele Şpiţ”, cum ţi se zicea, nu m-aţi fi prins niciodată.

— De ce crezi asta? N-ai mai avut şi alte *păcate* până acum sau n-ai înţeles aluziile făcute de domnul adjutant?

— Păcate?… Nu ştiu, a zis Buric cu un surâs parşiv în colţul buzelor. Cert este că n-am fost judecat, condamnat sau arestat niciodată! Nici când am fost mic, n-am fost prins…

Fraierul! îi venise şi lui rândul să-l înfund. Ceva, ceva parcă totuşi a presimţit când m-a văzut că am deschis geamantanul şi am învelit cu grijă o pereche de mănuşi uzate pe care le folosise la cine ştie câte spargeri.

— Îţi folosesc la ceva? Vrei să-mi iei cumva urmele? m-a întrebat într-un amestec de ironie jji neştiinţă.

— Daa.

— Ce fel de urme? ar fi vrut el să râdă, dar ceva îl oprea.

— Nişte urme despre care tu nu cunoşti nimic, pingelarule, şi pentru care-ţi prevăd o şedere îndelungată în arestul miliţiei din Hunedoara. Te-ai cam învârtit pe-aici.

— Nu ţine! Acu’ sunt cu *morţii-n* geamantan, în rest n-aveţi cu ce să mă dovediţi.

— Te vor dovedi ele.

— Ele? Cine? Femeile? Nu servesc.

— Urmele de mănuşi, catârule!

Atunci, pe loc, n-a crezut, însă după câteva luni, era definitiv convins. De, Şpiţ era un ofiţer cu „vechime”, cunoştea!… după cum mă lăuda nea Verza.

PERCHEZIŢIA

Ca urmare a pasiunii şi sârguinţei mele, după un an de zile de la sosirea mea la Hunedoara, reuşisem să devin unul dintre ofiţerii de bază ai organului şi să fiu tot mai mult solicitat de colegi, indiferent de vârsta lor. Aşa s-a făcut că într-o bună zi, m-am trezit în birou cu cel mai în vârstă ofiţer, un om aproape de pragul pensiei: locotenentul-major Şerban. Intrase în miliţie încă de la înfiinţarea ei şi pornise de la gradul cel mai mic, cunoscând toate greutăţile acestei munci după cum şi o sumedenie de întâmplări din munca miliţiei şi-ţi era mai mare dragul să-l asculţi depănându-şi amintirile.

Nea Şerban, cum îi spuneam noi când nu ne auzeau şefii, răspundea în cadrul organului nostru de problemele ce priveau regimul armelor de foc, al muniţiilor, al substanţelor explozive şi al celor toxice.

Intrând în birou, nea Şerban mi-a zâmbit cu ochii lui mici şi blajini şi mi-a întins mâna.

— Să nu-mi spui că nu! Eu habar n-aveam ce să nu-i spun că nu, aşa că l-am privit nedumerit. Să nu-mi spui că nu poţi merge astăzi cu mine, după program, să bem un coniac! m-a luat el tare. Vreau să-l bem în linişte, în afara oraşului. Fac cinste…

Cum să te refuz, nea Şerbane? m-am înveselit eu. Cu matale beau şi două, numai să te aud cum povesteşti… Gata! Cum bate gongul, am virat-o…

SIncer să fiu, mă surprinsese puţin invitaţia, însă presupuneam că voia să-mi povestească ceva foarte important care cerea mai mult timp şi probabil discreţie absolută. Şi iată-ne, după terminarea programului, singuri la o masă într-o grădină de vară a unui splendid popas turistic. Nea Şerban comandă două coniacuri cinci stele şi ne dăm la vorbă.

— Am „sub lupă” de mai mulţi ani un caz la care

vreau să te iau părtaş, începe el după ce dăm noroc şi sorbim din pahare.

— Te ascult, nea Şerbane, îmi trag eu scaunul mai aproape de masă.

— Ţi-am mai povestit, dragă comisare, poate din întâmplările pe care le-am trăit în munţii Ruscăi. Ţi-am spus cum era să fiu împuşcat de nu ştiu câte ori, cum m-au atras bandiţii în capcană, în Lunca Cernii, şi cum au fost gata să-mi scoată ochii, cum am răscolit altă dată pădurile şi ogrăzile ca să găsim armamentul rămas după război şi hăt!... prin câte am mai trecut ca să-mi îndeplinesc misiunile.

— Mi-ai povestit, nea Şerbane, e adevărat, dar nu mi-ai povestit tot, zic eu numai ochi şi urechi.

— Sunt multe, comisare, oftează prelung nea Şerban retrăind parcă zilele şi clipele grele prin care a trecut. Acum, însă, reia el, vreau să-ţi spun de alt bai.

Nu-l întrerup.

— Ştiu că cineva ar deţine un pistol „Beretta", continuă el cu un glas moale, în timp ce privirea-i e aţintită spre codrul din apropiere.

— Cu muniţie?

— Da. Cu şase cartuşe. E un ţăran bătrân din Lunca, pe nume Galan şi-l are din timpul războiului. L-a găsit în pădure, după retragerea nemţilor...

— Eşti sigur, că-l are, nea Şerbane? Parcă nu-mi vine să cred.

— Nu-ncape niciun fel de îndoială, băiete. Este o certitudine.

— De unde ştii? L-ai văzut?

— Ce copil eşti! mă mângâie nea Şerban. Păi dacă-l vedeam nu-l confiscam? Tu ce zici?

Simt sângele năvălindu-mi în obraji. Într-adevăr, copil...

Înseamnă că l-a văzut altcineva. Asta e! exclam bucuros că am găsit explicaţia.

— Da, aşa-i, îmi dă dreptate nea Şerban. Şi mai soarbe o gură de coniac…

— Cine l-a văzut?

— Un vecin, Costache, bătrân ca şi Galan. Până acum doi ani, Galan şi Costache aia fost în relaţii proaste din cauza unei brazde de hotar. Costache a cedat până la urmă şi, după ce a fost mutat hotarul cum pretindea Galan, au devenit prieteni. Da’ nu mai sorbi? se uită nea Şerban Im paharul meu de coniac care e aproape plin.

— Am şi uitat, zâmbesc eu. E prea captivantă povestea… Te ascult, nea Şerbane! Şi mă grăbesc să iau şi eu o gură din pahar.

— Aşaa… Deci, bătrânii, împăcându-se după aproape treizeci de ani de duşmănie, au devenit prieteni atât de buni, încât acum două luni, Galan i-a destăinuit lui Costache că are pistolul. Costache a zis că nu crede şi atunci Galan s-a dus în podul casei şi a adus pistolul şi cartuşele pe care le-a scos dintr-o ascunzătoare aflată după o grindă.

— Adică, vreţi să spuneţi că Galan i-a arătat şi ascunzătoarea?

— Da, mă priveşte lung nea Şerban. Cel puţin aşa mi-a spus bătrânul Costache. N-avea niciun rost să mintă, din moment ce a doua zi a venit la mine şi mi-a relatat tot.

— Nu ştiu ce să zic, mi-am aprins eu o ţigară, dar, nea Şerbane, aici ceva mi se pare totuşi ciudat.

— Cam în ce sens? mă iscodeşte nea Şerban.

— Aş putea să pariez, să bag mâna în foc că pistolul nu se mai află acum în ascunzătoarea de sub grindă.

— Aşa este! Ai intuit perfect! mă bate uşor peste mână nea Şerban. Costache, din proprie iniţiativă, a verificat în pod, în lipsa vecinilor de acasă. Pistolul nu mai e acolo.

— E normal, zic eu, lăsându-mă pe speteaza scaunului. Lui Galan i-a părut rău că i-a arătat pistolul. Instinctul de conservare i-a dictat – în eventualitatea denunţării – să schimbe locul ascunzătorii.

Nea Şerban priveşte în jur ca să se asigure încă o dată că nu suntem auziţi.

— Asta-i speţa în care vreau să mă sfătuiesc cu tine, cum să-l demasc pe Galan şi să descopăr pistolul şi muniţia. Tu cum ai proceda în locul meu? Ce-ai face?

Nu mă grăbesc să-i răspund. Mă gândesc: „Cred că mă încearcă cu ceva. N-a spus la-nceput că vrea să mă ia ca părtaş? Atunci de ce această cerere de sfat? Unde-i cuiul?…”

— Nea Şerbane, zic, din ecuaţie lipseşte un element pe care mata nu mi l-ai spus. Moş Costache, ca om cinstit, cum mi l-ai prezentat, a dat în scris despre cele văzute?

— Ce rost avea? îmi zice nea Şerban, parcă cu o altă voce.

— Cum ce rost avea? îl privesc eu lung. Soluţia este să reuşim prin anchetă. Cu o probă scrisă şi putându-l folosi pe moş Costache la o eventuală confruntare…

— Nu, nu, n-a dat scris, nu va da şi nici la confruntare nu va participa vreodată, îmi răspunde oftând nea Şerban, schimbându-se puţin la faţă.

„Hai, că asta-i bună”! îmi zic.

— Înseamnă că nu-i cinstit!

— Ba, e foarte cinstit, revine nea Şerban la tonul său obişnuit. A fost şi va rămâne un om foarte cinstit… Necazul este însă că a murit! A murit la numai câteva zile după ce m-a anunţat că pistolul nu se mai află în pod…

Vorbele bătrânului poliţist mă cutremură.

— Hei, zic eu cu o voce de om răguşit brusc. Atunci problema e foarte delicată.

— Cam aşa, dă din cap nea Şerban. Galan şi nevastă-

sa n-o să recunoască nimic şi totul se va învălui în mister, dacă nu o să avem succes la percheziţie. Totul depinde de această percheziţie, îţi dai seama?

— Bineînţeles, răspund eu convins, ştiind acum la ce urma să fiu părtaş. Trebuie făcută la „ac” şi cu foarte multă pricepere.

— Locurile în care se poate ascunde un pistol sunt nenumărate, urmează nea Şerban, iar dacă ai dat greş, adio şansă, căci omul, odată intrat în panică, duce arma şi-o aruncă la mama dracului.

— Dar avem şanse mari, nea Şerbane, îi surâd eu bătrânului, sorbind o gură de coniac. Galan nu ştie că noi ştim de pistol. Locul în care-l vom căuta nu va fi la mama dracului, cum zici matale. Pistolul nu se află altundeva decât în locuinţă şi nu plecăm de-acolo un an, şi-o vară, până nu-l găsim.

Bătrânul poliţist începu să râdă.

— Uite, asta îmi place la tine! îmi zise el, ridicând cu voioşie paharul. Întotdeauna îi îmbărbătezi pe cei din jur, întotdeauna crezi în succes!

— Ai să vezi că-l găsim, ridic eu paharul. Dăm noroc. Să fie într-un ceas bun, zic.

Am dat coniacul pe gât şi după ce-am lăsat paharele jos, nea Şerban m-a întrebat mai mult în şoaptă:

— E adevărat ce se vorbeşte… că vor să te ia la Deva, la miliţia judeţeană?

Trecuse destul timp de la discuţia mea cu şeful pe această temă, aşa că vorbele lui nea Şerban au căzut ca un trăsnet. Aşadar, sosise timpul…

— Habar n-am! am zis emoţionat.

— Hai, laasă… Nu fi…

— Pe cuvântul meu, nea Şerbane, nu ştiu nimic.

— Se poate, m-a crezut el. Ei, atunci află de la mine că, în câteva luni, ai să fii promovat la judeţ. Ştiu din sursă

sigură: căpitanul Zgârdea de la cadre.

N-am putut să mai scot nici o vorbă.

— Îmi pare rău c-ai să pleci din mijlocul nostru, mi-a înţeles nea Şerban sentimentele. Pierdem un băiat bun. Dar nu-i nimic, acolo ai şanse mai frumoase să te realizezi. Tu eşti un ofiţer de perspectivă, un ofiţer… de mare perspectivă, ţi-o spun eu.

…După două zile, înarmaţi cu toate cele de trebuinţă, dar mai ales cu optimism, am poposit cu nea Şerban şi cu şeful de post în Lunca Cernei, la locuinţa bătrânului Galan. N-avea niciun sens să ascundem scopul percheziţiei. Galan, care făcuse războiul, îşi putea da seama ce urmăream şi numai după simplul fapt că printre instrumentele aduse de noi se afla şi un detector de metale.

Moş Galan a negat că ar deţine o armă de foc cu muniţie. Ba, s-a arătat foarte surprins de o asemenea bănuiala din partea miliţiei.

— Vă cunosc de ani de zile, dom’ Şerban, a zis el. Dacă aş fi avut vreo armă, credeţi că nu v-aş fi predat-o? Aş fi predat-o încă de atunci, după război, când a apărut decretu’ şi bătătoreaţi satele noastre din munţi ca să-i convingeţi pe oameni…

„Cine se scuză se acuză!” spune un proverb. Perfect valabil şi pentru moş Galan. Nu-i spuseserăm nimic de perioada din care deţinea arma de foc. Se dăduse singur de gol.

Era un bun gospodar. Avea o ogradă mare, plină de păsări, porci, oi, vacă cu lapte şi doi cai. Percheziţia a început cu ograda, pentru a-l scoate astfel din cauză pe moş Costache. Ba, nea Şerban i-a amintit bătrânului un lucru ştiut şi anume că la miliţie se primiseră anonime care vizau deţinerea de armament de către unii săteni din Lunca.

Percheziţia în ogradă şi în dependinţe a fost făcută

de nea Şerban şi şeful de post, mie revenindu-mi sarcina în această fază să-l supraveghez pe moş Galan şi pe soţia sa, urmărindu-le mai ales mişcările când motivau că se duc în casă după câte ceva. Detectorul de metale a fost pus şi el în funcţiune, dar atât în curte, cât şi prin grajduri, fânare, coteţe etc, n-a descoperit decât cuie, bucăţi stinghere de metal, potcoave, cozi de linguri, placheuri…

— Aţi văzut că nu-i nimic? a triumfat moş Galan când treaba a fost terminată în curte. La fel n-o să găsiţi nici în casă, deşi domnul locotenent (se referea la mine) s-a ţinut scai după mine chiar dacă m-am dus să beau un pahar de apă. Înţeleg, sunt nişte reguli ale dumneavoastră, dar de unde naiba să găsiţi armament, dacă eu n-am!

— Noi, ne facem datoria, moş Galan, i-a zis nea Şerban. Ştii foarte bine că nu eşti primul om la care am făcut percheziţie. De ce nu ne laşi să ne convingem?

— Vai de mine! Dar cine a spus aşa ceva! a-nceput moşul să gesticuleze teatral. Vă rog să controlaţi şi casa…

— Chiar asta vom şi face, mi-a făcut cu ochiul bătrânul poliţist. Apoi, înainte de a intra în casă, s-a întors spre mine întrebându-mă încet: Cum ţi s-a părut bătrânul până aici?

— E morcovit rău, i-am zis. Pe măsură ce v-aţi apropiat de casă, a început să fiarbă şi să schimbe tot mai mult priviri cu nevastă-sa, în casă e pistolul.

— Bine. Atunci, te rog să-ţi pui în valoare agerimea, mi-a zâmbit nea Şerban, că, dacă dăm greş, nu te mai văd eu promovat la judeţ.

I-am controlat casa lui moş Galan mai bine de patru ceasuri încheiate, dar succesul părea să ne ocolească. Murdari şi plini de praf, ne-am aşezat cu nea Şerban pe câte un scaun în bucătărie, lăsându-i pe bătrâni într-o cameră, cu şeful de post, ca să nu audă ce discutăm.

— Unde n-ai mai căutat? m-a întrebat nea Şerban obosit.

— Să ne gândim… Mi-am aprins o ţigară, reconstituind în minte toate încăperile şi ungherele din casa lui moş Galan. În grămada de fasole din pod, am căutat?

— Căutat…

— În balotul de piei de oaie?

— Căutat…

— În lână?

— Căutat…

— După tablouri?

— Nici nu era nevoie, din moment ce-am controlat cu detectorul toţi pereţii bucată cu bucată, inclusiv tablourile.

— Ei drăcia dracului… Păi, atunci chiar că nu mai ştiu unde…

— Pfuu! a sărit deodată ca ars nea Şerban, în bidoanele cu var stins din cămară, acolo n-am căutat! Hai, repede acolo!

Auzind de var, am făcut o asociere ciudată: mintea mi-a zburat la pivniţa răcoroasă a lui moş Galan unde-şi ţinea alimentele şi pe care eu o controlasem cu numai o jumătate de oră mai devreme.

— Mergi mata cu şeful de post în cămară, că eu mă duc din nou jos, în pivniţă, am zis.

— De ce? a rămas surprins nea Şerban.

— Ca să-mi încerc şi eu norocul! i-am răspuns şi am şi dispărut spre pivniţă.

Când nea Şerban pomenise de varul stins, mi-adusesem aminte imediat de „ceva alb”: văzusem în pivniţă trei borcane mari cu untură pe care nu le cercetasem. Am luat o lingură lungă de lemn pe care am găsit-o pe un raft şi m-am apropiat de borcane. Privindu-le pe fiecare în parte, am observat că untura din al treilea borcan era ceva mai închisă la culoare decât untura din celelalte două.

Am desfăcut sfoara de la gura borcanului şi,

îndepărtând celofanul, am mirosit. Untura era râncedă! Am îndepărtat celofanul şi de la celelalte două borcane, dar situaţia era alta: untura era proaspătă.

Am dat să scot untura râncedă într-o cratiţă, dar n-am ajuns până la jumătate, că am dat peste ceva tare, peste un pachet măricel ca volum. Ce conţinea acest pachet, aţi ghicit: pistolul „Bereta”, încărcătorul şi cele şase cartuşe!

Găsind, în sfârşit, ceea ce căutasem atâtea ore până atunci, normal ar fi fost să-l strig imediat pe nea Şerban de bucurie. Dar nu m-am grăbit. Am luat o cârpă şi m-am şters pe mâini de untură, nedezlipindu-mi ochii de la „comoara” pe care o descoperisem.

— Comisare, ai găsit ceva? am auzit din gura pivniţei glasul subţire al lui nea Şerban.

— Ceva, ceva, am găsit eu, am zis nesigur, ca să-l pun puţin pe jar.

— Măi, băiatule! Ce înseamnă „ceva, ceva”? Tu eşti serios sau glumeşti?

— Glumesc, nea Şerbane, dar adu-l şi pe moş Galan aici, ca să vadă şi el „ceva, ceva”.

Nea Şerban probabil că se enervase puţin că aveam chef de glumă în asemenea momente, că i-am şi auzit paşii iuţi coborând treptele.

— Da bine, măi, comisare! Tocmai acu-ţi-arde de glu… Dar a dat cu ochii de pistol. Hei, asta da, asta zic şi eu glumă!…

PROMOVAREA

În anul 1968, odată cu noua împărţire administrativ-teritorială a ţării, respectiv desfiinţarea regiunilor şi înfiinţarea judeţelor, apreciindu-se rezultatele profesionale pe care le obţinusem până atunci, am fost promovat la organul superior, Miliţia judeţului Hunedoara, serviciul economic.

Şeful acestui serviciu, locotenent-colonelul Vasile Nemeş, era un om de ispravă, cu un suflet extraordinar şi cotat excelent din punct de vedere profesional. Pusese ochii pe mine, zicea, încă de când lucram la miliţia din Hunedoara, unde îşi începuse şi el cariera. Îmi urmărise activitatea pas cu pas. La serviciul condus de el, prin desfiinţarea formaţiunilor de cercetare penală şi preluarea unor cauze mai importante de la organele teritoriale, se adunaseră în acel an o seamă de dosare cu un grad ridicat de dificultate ce trebuiau rezolvate fără întârziere, în joc fiind prejudicii de zeci de mii de lei.

Schema serviciului judiciar fiind ocupată, am acceptat sfatul locotenent-colonelului Nemeş – că aveam timp să ajung la judiciar când doresc, dar la economic mai rar – un bun criminalist trebuind să cunoască şi să învârtească perfect toate paletele muncii de poliţie: m-am văzut, deci, şi la serviciul economic…

Primul dosar care mi-a fost repartizat era impresionant ca volum şi se referea la o pagubă de peste un milion de lei constatată la Întreprinderea de colectare şi industrializare a laptelui (ICIL) Simeria.

Încă de la parcurgerea primelor file ale acestui dosar, mi-am dat seama că munca la miliţia judeţului era mult mai complicată şi mai variată decât cea de la nivelul organelor subordonate.

Studiind dosarul care cuprindea, în esenţă, actele a doua revizii contabile (o revizie şi o contrarevizie), făcute

de organele specializate din cadrul ministerului de resort de la Bucureşti, şi un număr mare de note explicative ale unor salariaţi de la ICIL Simeria, în primul moment n-am putut constata decât că lucrurile erau foarte complicate. Organele de revizie evaluaseră prejudiciul la peste un milion de lei, întemeindu-şi concluziile pe lipsa unor unităţi de grăsime în laptele condensat. De unde provenea această lipsă, în mod concret, nu se putuse stabili, motiv pentru care dosarul fusese înaintat la miliţie.

Se presupunea, desigur, eventualitatea unor sustrageri sau neglijenţe din partea unor salariaţi ai ICIL-ului, dar ele nu fuseseră conturate în niciun fel de către revizori, indicându-se doar numele celor răspunzători de acest prejudiciu, în raport cu atribuţiunile ce le reveneau. Îmi revenea, aşadar, conturarea aspectului infracţional. Consumasem şi eu produse lactate, unt şi brânzeturi, ca toată lumea, fără să mă întreb vreodată care este procesul lor de fabricaţie. Cum să mă fi dus în fabrică şi să încep ancheta, cum să fi stat de vorbă cu oameni stăpâni pe meseria lor, fără să cunosc tainele laptelui şi ale procesului lui de industrializare! Dar cum altfel puteam să detectez hiba, să stabilesc unde dispăruseră atâtea unităţi de grăsime?

M-am dus la biblioteca municipală din Deva. Căutam vreo carte, vreo broşură care să-mi ofere un minimum de cunoştinţe în acest domeniu, însă nu am găsit niciuna.

— Îmi pare rău, dar trebuie să încep această anchetă cu un drum la Bucureşti, i-am raportat eu locotenent-colonelului Vasile Nemeş.

— Vrei să te duci pe-acasă, să-ţi vezi mama? s-a prefăcut el foarte înţelegător.

— Nu, am văzut-o acum două săptămâni, i-am răspuns. A venit ea la Deva. Însă acum mi se oferă ocazia să-i întorc vizita… Astfel de cărţi se găsesc la ministerul de resort, iar ca sursă şi mai apropiată, la Facultatea de

industrie alimentară.

— Bine… dar dacă găseşti şi la fabrica din Simeria? mi-a zâmbit şeful.

— Sunt sigur că am să găsesc acolo tot felul de instrucţiuni, de normative – unele sunt citate chiar din raportul comisiilor de revizie – dar altul va fi efectul. Mă înţelegeţi? Nu vreau să fiu „plimbat”. Este greu să le pricepi din mers, să detectezi tocmai acele cauze pe care nici revizorii, specialiştii în materie, nu le-au dibuit… Am dreptate?

— Cam aşa s-ar zice, m-a privit galeş şeful. Mi-e teamă însă ca nu cumva să te specializezi în industrializarea laptelui… Să-ţi placă mai mult această meserie…

Şeful glumea, dar îi plăcuse iniţiativa mea. Şi asta cu atât mai mult, cu cât ofiţerii dinaintea mea se limitaseră să ia unele declaraţii conforme cu notele explicative date de salariaţi în faţa revizorilor, ceea ce nu condusese, desigur, la niciun rezultat.

— Aşa trebuie procedat întotdeauna, mi-a zis şeful când mi-a înmânat ordinul de serviciu. Întâi te documentezi şi după aceea te arunci în arenă. Transmite complimentele mele mamei tale.

— Vă mulţumesc.

După două zile eram înapoi, la Deva, cu două manuale de specialitate sub braţ, pe care însuşi locotenent-colonelul Nemeş le-a citit pe nerăsuflate.

— Nu mi-am închipuit că laptele trece printr-un proces atât de complicat şi de cât de mulţi factori depinde reuşita industrializării lui, mi-a spus şeful, discutând pe marginea manualelor.

— Numai o simplă întrerupere de curent, de un minut, aţi văzut câte pierderi de unităţi de grăsime provoacă…

— Daa… Foarte interesant

Am stat la Simeria aproape două luni până am descusut iţele acestui dosar. În speţă, nu fusese vorba despre niciun fel de sustrageri. Lipsa unităţilor de grăsime se datora unor pierderi care avuseseră cu totul alte cauze.

O parte din parcul auto al întreprinderii nu mai corespundea necesităţilor, motiv pentru care, în nenumărate rânduri, aceste maşini rămăseseră în pană ore întregi, laptele colectat pierzând în acest timp importante unităţi de grăsime. Numai aceste pierderi, puse cap la cap, însumau zeci de mii de lei.

Apoi, din cauza parcului auto insuficient, maşinile de colectare a laptelui nu puteau ajunge la punctele de colectare în primele ore ale dimineţii, după mulgerea vacilor, fiecare autocisternă având o rută destul de cuprinzătoare, ceea ce determina ca de la unele CAP-uri laptele să fie ridicat pe la ora prânzului, sau uneori şi mai târziu. Pierderile de unităţi de grăsime erau şi ele, în această situaţie, destul de însemnate.

În fabrică nu exista decât o singură rampă pentru descărcare a laptelui, înregistrându-se şi aici o seamă de pierderi prin staţionarea la rând a autocisternelor.

Cu toate acestea, lipsa unităţilor de grăsime avusese la bază două cauze importante: 1. Malaxorul întreprinderii, principala piesă a procesului de transformare a unităţilor de grăsime, era vechi şi trebuia reparat, uneori zilnic, chiar în timpul procesului de producţie. Pierderile de unităţi de grăsime erau, atunci, uriaşe şi 2. Întreprinderea nu dispunea de un grup electrogen propriu, astfel că fiecare întrerupere de curent din oraş, cure o surprindea în plin proces de fabricaţie, se solda cu pagube incalculabile.

La aceste cauze, se mai puteau adăuga defecţiunile la unele subansamble din procesul de pasteurizare a laptelui, defecţiunile la sistemul frigorific şi altele.

Bine, dar cum este posibil ca tocmai organele de

control, organe specializate, să nu depisteze aceste cauze? s-ar putea întreba cineva. Răspunsul era unul singur: organele de revizie de la Bucureşti sesizaseră cu siguranţă aceste cauze, dar nu le formulaseră în concluzii ca să nu-i supere pe cei din minister, răspunzători de aceste pierderi. Directorul ICIL Simeria, un bărbat tânăr, crescut în întreprindere, n-a mai escamotat neajunsurile, cum procedase predecesorul său, şi s-a adresat curajos forurilor de la minister. A arătat în scris, de mai multe ori, necazurile cu care se confrunta întreprinderea şi a solicitat, pe bază de documentaţie, înlocuirea în primul vând a malaxorului, apoi a unor subansamble, îmbunătăţirea parcului auto ş.a.m.d. Din păcate, a primit drept răspuns numai promisiuni, iar ajutor concret foarte puţin.

Timp de trei zile, aşezat la biroul meu, am redactat, pe baza impresionantului volum de probe adunate, ordonanţa de refuzare a pornirii procesului penal în acest dosar pe a cărui copertă era scris „ICIL Simeria”. Ordonanţa în sine a cuprins peste o sută de pagini, fapt care a stârnit curiozitatea colegilor moi şi i-a determinat s-o treacă din mână în mână. Pentru a se putea înţelege ce se petrecuse la ICIL Soneria, în prima parte a ordonanţei am descris cât s-a putut de succint aspectele ştiinţifice legate de proprietăţile laptelui, condiţiile de colectare, transport şi depozitare, problema unităţilor de grăsime, precum şi întreg procesul de industrializate a acestui preţios, dar pretenţios produs. Mai departe, am argumentat fiecare concluzie cu acte, procese-verbale, referate, declaraţii, nesfiindu-mă să arăt în final şi vina ministerului de resort.

Procurorul Balog, de la procuratura judeţeană, care a confirmat ordonanţa, m-a chemat la el şi m-a felicitat, spunându-mi că demonstraţia este foarte convingătoare şi că nici el n-ar fi înţeles tot mecanismul complex al acestor

pierderi dacă nu ar fi existat documentaţia din expozeul actului pe care-l redactasem.

— Vom avea probleme, mi-a zâmbit procurorul, dar demonstraţia este de înaltă clasă, de specialist!

Şi „probleme”, cum a intuit procurorul Balog, am avut aproape un an întreg după aceea, ele venind din partea unor organe pendinte de ministerul tutelar al ICIL-ului Simeria, cărora nu le convenise soluţia dată de miliţie, deoarece paguba trebuia înregistrată şi pe plan central. Ei au reclamat soluţia la Procuratura Generală a RSR şi la Inspectoratul General al Miliţiei. Au sosit la Deva câte un reprezentant al acestor organe. Din partea Inspectoratului General al Miliţiei mi-aduc aminte că fusese trimis maiorul Niţulescu, ofiţer în cadrul direcţiei economice, care, după ce a consultat ordonanţa şi probele din dosar, şi-a luat rămas bun de la mine, şoptindu-mi la ureche: „Bravo!” Dosarul a mai fost cerut şi de alte foruri de la Bucureşti, însă în ciuda acestor „peregrinări”, soluţia noastră a rămas neschimbată.

Numai la ICIL Simeria lucrurile s-au schimbat! Au sosit un malaxor nou, diverse subansamble, câteva autocisterne de colectat lapte, piese de schimb auto, echipament tehnic.

Cu ce m-am ales eu? Am devenit un pasionat consumator de produse lactate…

O SESIZARE CU TÂLC

După această primă reuşită, mi-au fost repartizate spre instrumentare şi alte cauze, la fel de delicate. Devenisem preferat când era vorba de sesizările la prima mână, pe care noi le denumeam „cu tâlc”. Aceste sesizări, semnate sau nesemnate, ascundeau adesea fapte infracţionale deosebite, ce impuneau însă foarte mult tact şi pricepere în verificarea lor, o deplină conspirativitate.

O astfel de sesizare fusese primită din partea unui grup de colectivişti de la CAP din comuna S. localitate situată în imediata apropiere a oraşului Călan. Erau expuse abuzurile conducerii CAP, afirmându-se că preşedintele şi contabilul „se ţin numai de afaceri”. În care sens se sugera „să fie verificate bonurile eliberate sătenilor în schimbul taxei de păşune”.

— Ce zici? m-a întrebat locotenent-colonelul Vasile Nemeş, după ce mi-a dat să citesc anonima.

— Ceva ar putea să fie real, dacă nu chiar tot, am răspuns. Mi-ar trebui însă vreo două zile de studiu prealabil... Vreau să verific nu numai ce scrie în anonimă, ci toate „fisurile” care pot apărea într-un CAP, atunci când există practici delictuoase. Căpitanul Iman mă poate ajuta.

— Cum?

— Are un prieten, fost coleg de şcoală, inginer la CAP Cristur.

— Bine, a aprobat şeful. Vezi însă dacă nu poţi să termini într-o zi.

M-am străduit şi, într-o singură zi, am aflat cam tot ce se poate afla despre un CAP, despre actele contabile care se întocmesc, filiera lor, modul de repartiţie a produselor, rolul adunării generale şi toate celelalte. Înarmat cu cunoştinţele de rigoare, m-am prezentat la sediul CAP-ului S., însoţit de şeful miliţiei oraşului Călan, căpitanul Ion Vasile. Cum am sosit s-a şi dat alarma între

membrii consiliului de conducere, ceea ce, încă de la început, mi-a dat de bănuit. Cerusem să vorbesc doar cu preşedintele, nu convocasem întregul consiliu. Am început cu verificarea unor acte contabile. Mi-au fost puse la dispoziţie prompt şi cu explicaţii mai mult decât îndestulătoare. Am cerut apoi copiile bonurilor reprezentând taxa de păşune achitată de săteni pentru animalele lor. Preşedintele CAP-ului a dat din umeri, rugându-mă să-l scuz că nu dispune de asemenea bonuri din lipsă de imprimate, însă m-a asigurat că strângerea acestei taxe se făcuse în mod legal de către brigadiera sectorului zootehnie.

— Cum… legal? m-am mirat eu.

— Pe bază de bonuri de mână! mi-a răspuns preşedintele. Brigadiera care eliberează bonuri ţine evidenţa lor într-un caiet separat, aşa că… nu se pune nici un fel de problemă! Vă asigur!

Ca să mă asigur şi eu, am luat caietul de la brigadieră şi după ce am făcut rost de un tabel cu toate familiile, am plecat prin sat cu „colindul”, împreună cu căpitanul Ion Vasile. Logica noastră era simplă, şi anume, să verificăm dacă plătiseră aceste taxe şi alte familii posesoare de bovine sau ovine, care nu figurau în caiet. După o jumătate de zi de bătăi pe la porţile unor săteni, au apărut şi „bilele negre”. Într-o primă „şarjă”, au apărut peste o mie de lei, bani încasaţi de brigadieră, care nu aveau nici o acoperire în bonuri de mână, nefiind trecuţi în caiet.

— De ce n-aţi solicitat un bon de mână pentru banii pe care i-aţi dat? îi întrebam pe oameni.

— Păi, brigadiera a zis că nu mai are hârtie de caiet! venea răspunsul. Ea şi cu preşedintele ştiu ce afaceri învârtesc. Ia să nu plătim taxa! mai calcă vreo vită de-a noastră pe islaz?

Seara, târziu, am plecat la Deva, iar căpitanul Ion

Vasile la treburile lui.

— Ce-ai de gând mai departe? m-a întrebat şeful meu, după ce i-am raportat primele constatări.

— Să verific înscrisurile, investiţiile, statele de plată, achiziţiile. Se pare că sunt multe lucruri necurate în acest CAP. Numai să fi văzut şi dumneavoastră ce mişcare era prin sat, câţi ochi ascunşi ne urmăreau!

— Ai prins ceva mai ca lumea?

— Da. Aducând în discuţie sectorul zootehnic, am aflat că nu stau prea bine şi că, în acest an, au achiziţionat de pe piaţa liberă peste cinci sute de oi.

— Despre asta nu se spune nimic în anonimă, a observat Nemeş.

— Cei care au făcut anonima au fost bine intenţionaţi, vor să pună capăt unor abuzuri, i-am spus eu, însă ei nu cunosc rata afacerilor, ci numai simple aspecte în raport de modul cum au fost lezaţi personal sau după cum cred ei că s-ar face afacerile.

— „Rata afacerilor?!” nu şi-a putut stăpâni curiozitatea şeful meu.

— Da! i-am răspuns convins. Aruncându-mi o privire sumară pe chitanţele de mână în baza cărora au fost cumpărate oile, semnăturile vânzătorilor mi-au dat de gândit. Sunt cam aceleaşi, mă înţelegeţi…

— De unde-au cumpărat oi?

— Din târg, de la Haţeg. Iar scrisul din chitanţe este al contabilului CAP-ului.

— Mda, s-ar putea să fie o „rată”, a râs Nemeş. Mai ai nevoie de vreun ajutor?! Căpitanul Ion Vasile nu mai poate să participe, are treburile lui ca şef…

— Nu. Mă descurc singur. De mâine dimineaţă, după ce ridic chitanţele, iau drumul Haţegului…

— Deci, abandonezi pista cu taxa de păşune?

— Nu. Am s-o las mai la urmă. Mulţi din cei cu care

am stat de vorbă, sunt sigur că n-au primit nici un bon de mână, dar preferă să spună că nu-şi amintesc, că poate au aruncat bonul, fiindcă nu cunosc care va fi mersul anchetei. Se gândesc că n-am să fac mare brânză – m-au văzut că sunt şi tânăr – şi nu vor să şi-i pună în cap pe preşedinte şi pe ceilalţi. Când se vor convinge de contrariu, atunci să vedeţi ce vor vorbi…

— E perfectă logica, a zis Nemeş. Bagă viteză!…

Şi am băgat… în trei zile, i-am identificat şi am şi stat de vorbă cu toţi particularii care vânduseră oi, în târg, la Haţeg, CAP-ului din S.; am stabilit astfel o înşelăciune de 90.000 de lei! Autorii ei: preşedintele, contabilul CAP-ului şi încă doi salariaţi! Deşi în chitanţele de justificare a sumelor pentru cumpărarea ovinelor „vânzătorii” figurau cu toate datele de stare civilă, seria şi numărul buletinului de identitate, nu semnaseră nici un fel de astfel de chitanţă, mulţumiţi că primiseră pe oi banii pretinşi la târg. Sumele totale primite faţă de cele înscrise în chitanţe, erau însă mai mici cu 90.000 de lei! Straşnică afacere pe seama cooperatorilor!?!…

A doua zi, i-am chemat pe împricinaţi la Miliţia oraşului Călan pentru a da lămuriri. De aici, cu un microbuz, i-am dus la procuratura din Hunedoara, unde am expus cazul prietenului meu, procurorul Pancu. Ce-a urmat este lesne de înţeles: au fost arestaţi pe loc!

În zilele următoare, aflând că nelegiuiţii de la cârma CAP-ului fuseseră arestaţi, oamenii cinstiţi şi-au descărcat povara de pe suflet şi mi-au destăinuit toate abuzurile săvârşite de preşedinte şi ceilalţi. Am mai rămas în mijlocul lor cam o săptămână, până am adunat şi celelalte probe împotriva acestui grup de răufăcători, după care am predat dosarul procurorului Pancu şi m-am retras la Deva, la judeţ. A doua zi, când îmi mai trăgeam şi eu sufletul după atâta alergătură, m-am pomenit că sunt chemat de şeful miliţiei judeţene, colonelul Sabin Popa. Când am

deschis uşa biroului său, am dat cu ochii de şase cetăţeni din satul S. şi de secretarul comitetului judeţean PCR în probleme de agricultură, tovarăşul Coca. Cetăţenii se duseseră la Comitetul judeţean Deva al P.C.R. ca să mulţumească…

AFACEREA „V”

N-a trecut mult timp de la rezolvarea cazului precedent când m-am trezit din nou chemat în biroul şefului miliţiei judeţene. De această dată şeful era singur.

— Ia loc, m-a invitat el, indicându-mi scaunul.

— Mulţumesc!

— Fiindcă tot te-ai specializat în probleme de agricultură, mi-a zâmbit el, îţi faci ordin de serviciu şi te duci în comuna V. din zona Brad. Există o sesizare că preşedintele CAP-ului de acolo îi nedreptăţeşte pe unii cooperatori, în schimb îşi favorizează rudele. Problema e, nu-i aşa, să nu fi încălcat legea!…

Am pornit spre comuna V. şi am făcut şi la acest CAP man întâi o documentaţie de ansamblu, constatând că, deşi avea o putere economică de zece ori mai mare decât CAP-ul din satul de lângă Călan, tot în sectorul zootehnic stătea cel mai rău. Acest sector era dezvoltat, avea sute de capete de bovine şi de ovine, însă randamentul economic – din toamnă şi până în primăvară – era de-a dreptul jalnic. Motivul: în această perioadă, animalele nu erau suficient de bine hrănite.

Şi tocmai acest lucru m-a frapat, deoarece, după opinia mea, CAP-ul nu ducea lipsă de terenuri pentru fâneţuri.

— Aşa, când veniţi de la oraş, vi se pare că există iarbă cât lumea! mi-a spus preşedintele CAP-ului, Tănase A. Dar terenurile noastre sunt insuficiente pentru a asigura hrana animalelor în toată perioada de iarnă. Spre exemplu, iarna aceasta, ca s-o scoatem la capăt, a trebuit să cumpărăm fân de la cetăţeni din comună şi din localităţile învecinate. Ne-a fost tare greu…

— Vă cred, i-am spus, ca să nu-i dau de bănuit de la început.

Şi aici, ca şi la S., conducerea cooperativei fusese „în

picioare”, ca la armată, urmărindu-mi-se activitatea pas cu pas. Era, deci, un prim semn cât aveam de lucru, de scormonit… Altfel, dacă toate ar fi fost bune şi frumoase, n-ar fi interesat pe nimeni prezenţa mea acolo.

Printre cei cu care am stat de vorbă la început, s-a numărat şi inginerul agronom al cooperativei, un tânăr care terminase facultatea numai cu un an în urmă. Era un băiat cinstit căruia nu-i conveneau multe lucruri care se întâmplau în CAP şi care dorea să se facă lumină, să vadă pe toată lumea mulţumită. Ne-am apropiat repede, datorită vârstei şi poziţiei noastre în faţa talerului dreptăţii.

Interesant, mi-am zis în sinea mea, după ce am stat mai mult de vorbă amândoi. Deci, preşedintele a şi aflat despre mine unele lucruri. Cum naiba atât de repede?! Are, se vede, o reţea de informare puternică, nu jucărie!…

— Faptul că-i este teamă, că a aflat câte ceva despre anchetele mele, este în avantajul meu, i-am spus inginerului.

— Da, a fost de acord agronomul. Presimte, probabil, că n-o să-i meargă…

Ce mi-a mai spus tânărul inginer despre preşedinte, despre abuzurile lui… Mi s-a făcut părul măciucă. Era demn de reţinut, printre altele, că, după constatarea inginerului, terenurile cu fâneaţă, cele însămânţate cu lucerna, trifoi sau porumb furajer erau suficiente pentru hrănirea optimă a animalelor CAP-ului pe timpul iernii, însă aici se întâmplaseră multe lucruri ciudate. Cosirea furajelor se făcuse de către membrii cooperatori, hotărându-se ca o treime din furaje – de pe parcelele cosite – să le revină lor, iar două treimi CAP-ului. Era o formă de cointeresare a membrilor cooperatori precum şi una de remunerare, cooperatorii având şi ei interesul să asigure pentru iarnă hrana animalelor lor, proprietate personală. Până aici, toate bune şi frumoase. Preşedintele repartizase însă parcelele cele mai mari rudelor sale, destul de

numeroase, pe cele mai mici, altor membri cooperatori, dar rămăseseră şi unii fără parcele.

— Şi de aici, nemulţumirile. Poate că aceste nemulţumiri n-ar fi luat o asemenea amploare, dacă oamenii n-ar fi văzut cu ochii lor cum rudele preşedintelui, în loc să ducă la CAP două treimi din furajele cosite, duceau numai o treime, celelalte două ducându-le direct în ograda lor.

— Hoţie pe faţă, ce mai, şi-a încheiat relatarea, revoltat, inginerul.

— Bine, dar oamenii n-au reclamat? Au stat eu întinde în sân? Pur şi simplu, nu-mi venea să cred.

— Ba, a mai zis ei câte unul câte ceva, dar oficial nu a reclamat nimeni. Se tem toţi de represaliile preşedintelui, de relaţiile lui.

— După cum îi tragi într-una cu relaţiile, ar însemna să-mi fie şi mie teamă şi să-mi iau tălpăşiţa, i-am zis eu supărat.

— Nici chiar aşa! a mai tras inginerul o duşcă. Dar să vezi că hoţia nu s-a oprit aici. În iarnă, nemaiavând furaje, preşedintele a cumpărat fân pentru animalele CAP-ului… De unde crezi? Tocmai… de la rudele lui!

— Asta-i culmea! am izbucnit eu.

— O fi, dar e greu de dovedit! s-a întunecat la faţă inginerul. E greu de dovedit – nu i-a prins nimeni, – nu sunt martori că ei au dus acasă două treimi din cantitatea cosită în loc de o treime.

— Cum? am replicat eu iritat. Nu ştie toată lumea? Ştii şi tu!

— Pe spuse, e mai greu, n-ai cum să evaluezi cantitatea. Cine crezi că o să-ţi spună că nu ştiu care dintre rudele preşedintelui a dus acasă nouă căruţe de fân, în loc de patru. Cine a stat să le numere, când toată lumea a văzut hoţia pe faţă? Apoi, la ora asta, nu mai găseşti măcar o mână de fân ca să-l poţi cântări. Totul a fost… Să

vedem ce se întâmplă şi în toamna asta…

Am reflectat puţin şi mi-am dat seama că inginerul avea dreptate.

— Şi numai de la rudele preşedintelui s-a cumpărat fân? am întrebat eu.

— Nu. De la rudele lui numai jumătate, iar restul de la diverşi cetăţeni din comunele Hălmagiu şi Gurahonţ, judeţul Arad, de lângă noi.

— Perfect! am zis eu mulţumit. Mai pune-mi, te rog, un păhărel de palincă…

Dis-de-dimineaţă, m-am prezentat la sediul CAP-ului şi-am ridicat toate chitanţele de mână pe baza cărora fusese cumpărat fân de la particulari. Preşedintele era şi el acolo, dovadă că noaptea nu dormise prea bine. N-a zis nimic şi a plecat iute cu şareta. Degeaba, mi-am spus în sinea mea, ţi-am luat-o înainte!

Am luat chitanţele şi, cu prima maşină, direcţia Hălmagiu, judeţul Arad! Pe drum, examinând chitanţele, am observat că erau stereotipe, bătute la maşină, lăsând loc liber la rubricile unde trebuiau completate datele de stare civilă ale cetăţenilor vânzători şi sumele primite. Toate aceste rubrici erau completate frumos, citeţ, cursiv, cu un stilou cu cerneală albastră, diferenţe fiind numai între semnăturile făcute cu un creion chimic.

Mustăceam… Acum să te ţii, domnule Tănase!

La Hălmagiu, primul vânzător de fân cu care am stat de vorbă mi-a adus pe tapet un plus de 5.000 de lei! Vânduse fân în valoare de 15.000 de lei, însă din chitanţă rezulta că primise 10.000 de lei!

— Semnătura este a mea, a zis omul, dar eu n-am primit decât 5.000 de lei. Chitanţa am semnat-o în alb, fiindcă dom’ Tănase zicea că n-are stilou să completeze citeţ, aşa cum cer formalităţile la Banca Agricolă. Şi-a notat numai pe o hârtie toate datele mele din buletin…

Sistemul de delapidare îmi era clar, eram curios

acum să aflu suma din care trebuia să exclud, bineînţeles, beneficiul din tranzacţiile cu rudele sale, care n-ar fi recunoscut că făcuseră jumătate cu preşedintele. Şi… am ajuns la 242.000 de lei!

Revenind în comuna V., am trimis după „dom' Tănase" să vină până la post. Degeaba. Dispăruse…

Mai departe, n-a mai fost treaba mea…

DEDUBLAREA

— Nici n-ai venit bine la serviciul nostru şi ai şi trădat economicul! mi-a zis în glumă un coleg, într-o zi.

Nu ştia el care era pasiunea mea cea mare şi că, peste doi ani, urma să trădez economicul definitiv.

Dar, ce se întâmplase? Pentru ce, abia venit la judeţ, am luat şi o primă substanţială de la serviciul judiciar şi nu de la economic?

În perioada cât şezusem, zile în şir, la Simeria, ocupându-mă de cazul întreprinderii de colectare şi industrializare a laptelui, într-o localitate vecină, Simeria Veche, se întâmplase un eveniment deosebit de grav. Într-o dimineaţă, fusese găsită ucisă în locuinţa ei bătrâna Olivia Iar, în vârstă de 78 ani. Locuia singură într-o cameră din spatele unui imobil, proprietatea ei, în faţă fiind amplasat un magazin al cooperaţiei de consum. Cadavrul fusese găsit gol acoperit doar cu un combinezon şi mai multe perne.

Autopsia făcută de medicul legist Mircea Grama stabilise că moartea se datorase unei asfixii mecanice produse prin astuparea căilor respiratorii. La deces mai contribuise şi un şoc traumatic, provocat de mai multe fracturi costale bilaterale.

În urma cercetării la faţa locului, efectuată de o echipă compusă din procurorul criminalist Balog, maiorul Tiberiu Dobişteanu, ofiţer specialist pe linie de omoruri la serviciul judiciar, maiorul Coriolan Pastoriu, şeful biroului criminalistic de la miliţia judeţului şi alţi ofiţeri, s-a constatat că autorul pătrunsese în locuinţa victimei pe fereastră forţând-o cu un corp contondent. În locuinţă s-au găsit toate lucrurile răvăşite, iar perdeaua, ruptă şi mânjită de sânge, fusese smulsă de la locul ei cu galerie eu tot.

Peste petele de sânge de pe jos fusese presărată

cenuşă pentru a le masca. Mai fuseseră găsite şi nişte fragmente de urme plantare, care însă nu putuseră fi exploatate.

Din locuinţă nu lipsea niciun obiect. Pe masă se aflau, la vedere, într-o cutie, doi cercei de aur ce aparţineau victimei.

După primele investigaţii, colonelul Enache Zaharia, care conducea cercetările, s-a retras cu toată trupa la miliţia din Simeria pentru a analiza cazul, ipotezele şi măsurile care urmau a fi întreprinse.

Auzind despre acest eveniment şi aflându-mă în Simeria la numai doi kilometri de locul faptei, judiciaristul din mine nu putuse rezista şi m-am dus glonţ acolo. Colonelul Zaharia şi ceilalţi membri ai echipei au dat mâna cu mine, cel mai bucuros fiind maiorul Dobişteanu.

— T.T.-ul este ofiţerul care a „scos” crima, atunci, la Hunedoara, cu scara! m-a „recomandat” Tibi colonelului.

— Ştiu! a zis colonelul. Poate ne dă şi acum o mână de ajutor şi mâine îl mutăm de la economic.

Am asistat la cercetarea la faţa locului şi am participat la discuţia cazului, în birourile miliţiei din Simeria.

— Cum merge cu I.C.I.L-ul? m-a întrebat colonelul Zaharia în treacăt.

— Bine. Chiar foarte bine, i-am răspuns. Nu mai e mult şi dosarul va fi gala.

— Să te vedem!

Am analizat cu toţii, în amănunt, toate datele oferite de cercetarea la faţa locului, autopsie, primele investigaţii în jurul casei victimei, după care colonelul ne-a ascultat opiniile. Pe Tibi, specialistul în omoruri, l-a lăsat, ca de obicei, la urmă.

Maiorul Udubaşa, şeful miliţiei din Simeria, susţinea mai ales ipoteza răzbunării.

Un alt ofiţer a fost de părere ca şi ipoteza jafului putea fi luată-n studiu. În sprijinul afirmaţiei sale, a adus un element care putea fi deosebit de semnificativ, şi anume că victima, cu un an în urmă, vânduse o casă cu suma de 50.000 de lei, bani pe care însă-i de pusese la CEC pe numele unei nepoate. În varianta sa, era posibil ca autorul să nu fi avut cunoştinţă de acest lucru şi căutase banii, dovadă fiind răvăşirea tuturor obiectelor din casă.

Şi ipoteza că autorul putea fi un bolnav psihic a fost luată în consideraţie. Existau şi pentru aceasta diverse argumente, în special comportamentul bizar al criminalului în câmpul infracţiunii.

— Să auzim părerea ta, Tibi! se adresă colonelul maiorului Dobişteanu.

Tibi rememoră mai multe date din carneţelul său, apoi spuse:

— Ipotezele avansate aici de colegii mei au toate câte un suport sau mai multe şi, teoretic, nu poate fi înlăturată nici una. De aceea, în variantele de lucru pe care le vom prevedea, vom stabili măsuri concrete pentru fiecare în parte. În ce mă priveşte, înclin totuşi să cred că mobilul omorului este pe fond sexual. Deşi nimic nu arăta că a avut loc un act sexual, nu putem exclude tentativa. Îmi susţin teza combătând, tot cu argumente, bineînţeles, celelalte ipoteze. Argumentul forte este că, şi în cazul răzbunării, cât şi al jafului, nu era necesar ca asasinul să dezbrace victima. Îi băga căluşul în gură, o sugruma şi, văzându-şi atins scopul, n-ar fi ştiut cum să se îndepărteze mai repede de la locul faptei.

— Bine, şi dacă operaţiunea de dezbrăcare a victimei a făcut-o ca să ne deruteze? îl încercă colonelul.

— Exclus! reacţionă Tibi imediat. Dacă ar fi aşa, atunci cum ne explicăm fracturile costale bilaterale?

— Mda, făcu colonelul. Fracturile costale ar explica o împrejurare, hm, mai delicată, a zis el oarecum pentru sine

făcându-ne apoi să înţelegem exact la ce se referea.

După modul cum se purtaseră discuţiile până atunci, cuvântul maiorului Dobişteanu – cuvântul specialistului – avusese cea mai mare greutate, dar în lipsă de alte argumente, nu putea fi total convingător, aşa că-şi păstraseră locul şi celelalte ipoteze avansate.

— Dar tu ce părere ai, economistule? mă observă şi pe mine colonelul. Crezi cumva că degeaba te-am luat sub ocrotirea noastră la faţa locului şi ai asistat la discuţii?… Ia să vedem, care-i opinia ta? N-aş vrea să-mi pară rău că te-am oprit de la lucru, de la cazul cu I.C.I.L.–ul.

— Eu… Eu… (eram marcat de o emoţie puternică). Eu sunt de părere că ipoteza mobilului sexual este cea mai plauzibilă. Tibi îşi întoarse capul spre mine.

— Ai şi alte argumente decât cele care-au fost expuse aici? îmi înţelese emoţiile colonelul.

— Da… Argumente care poate n-au fost amintite…

— Nu fi modest! mă întrerupse Zaharia. În meseria noastră, în clipe de-astea, n-are ce căuta modestia.

— L-aţi luat prea tare! sări Tibi în ajutorul meu.

— Bine, bine, zise colonelul zâmbind. Te-ascultăm!

— În primul rând, victima a fost surprinsă în pat. Poate că a ţipat, poate că nu, dar între ea şi criminal nu a existat nicio luptă. Tibi se foi pe scaun, dovadă că-i plăcea ce spuneam. Pe corpul victimei, după cum a constatat şi autopsia, nu s-au găsit niciun fel de leziuni, provenind din efortul de apărare. Şi nici păr de-al criminalului în mâinile victimei, după cum am învăţat la criminalistică…

Asistenţa râse.

— Linişte! ridică mâna colonelul. Lăsaţi-l! E interesant…

— Presupunând că agresorul ar fi înscenat dezbrăcarea şi poziţia semiginecologică a victimei, cu scopul de a ne deruta, el nu putea să facă acest lucru decât

după moartei ei. În acest caz, trăgând de corpul victimei, de picioarele ei, ar fi produs echimoze, care, la autopsie, după cum am văzut şi eu la câteva cadavre, pot fi localizate uşor, stabilindu-se, printr-o simplă secţionare a lor, că au fost create postmortem.

— Mda… îmi place, făcu colonelul către cei din jur. Tibi îmi făcu un semn cu pumnul strâns şi degetul mare ridicat. „O.K!” Mai departe, zise Zaharia.

Tracul îmi dispăru se şi prinsesem curaj.

— După mintea mea, m-aş opri foarte puţin sau chiar deloc la ipoteza răzbunării.

Câţiva ofiţeri începură să se foiască pe scaune.

— De ce? mă privi foarte atent colonelul.

— Fiindcă răzbunarea nu poate proveni decât de la o rudă, de la o persoană din anturajul victimei.

— Da, e perfect. Dar argumentul?…

— Cunoscând casa, cunoscând-o pe bătrână, n-ar fi forţat fereastra şi ar fi intrat pe uşa de la bucătăria din spate, pe unde victima intra normal în camera ei. Apoi, dacă uşa era închisă, eu aş fi bătut la uşă… Aşa aş fi procedat. Păi, cum să nu-mi deschidă, dacă mă cunoştea!

Din nou râsete. Colonelul se sprijini destins pe speteaza scaunului său şi râse şi el:

— Cam aşa este… Tibi îmi transmise iarăşi un „O.K!” Mai ai snoave de-astea? îl încântasem pe colonel.

— Mai am două…

Colonelul Zaharia începu să râdă cu poftă, cum rar îl văzusem.

— Zi-i…

— Şi ipoteza jafului aş arunca-o mai încolo!

— Nu, zău…

— Oare un hoţ, şi încă unul de ultima speţă, care a comis o crimă pentru a jefui, n-ar lua nimic altceva dacă n-a găsit bani? Ia orice, eu aşa cred!

— Am înţeles. Te referi la faptul că asasinul nu s-a atins de cercei, că n-a luat nimic din casă.

— Exact.

— Bine, dar de ce zici că e „de ultima speţă”?

— Fiindcă este un desculţ, mărturie fiind fragmentele de urme plantare. Este un desculţ şi la propriu şi la figurat!

— Nu te contrazic, analiză colonelul.

— El face parte din categoria troglodiţilor, a oamenilor fără căpătâi, prinsesem eu aplomb. Şi, mai mult ca sigur, n-are nici nevastă, altfel n-ar fi râvnit la o bătrână. Trebuie să fie din împrejurimi… Cunoaşte victima, ştie când se închide cooperativa, ştie tot.

Discuţia cazului a luat sfârşit, intervenţia mea fiind considerată elocventă. Nu eram calificat în astfel de probleme. Vorbisem în temeiul convingerilor mele, făcusem o analiză la nivelul meu de cunoştinţe, privind lucrurile eu detaşare.

A fost întocmit un plan de măsuri, cu sarcini şi responsabilităţi, şi toată lumea a trecut la treabă.

— Mi-ai plăcut, îmi strânse mâna Tibi la despărţire. Păcat că nu poţi lucra împreună cu noi în acest caz. Ai probleme cu I.C.I.L.-ul. O pagubă imensă, după câte am auzit…

— Da, i-am spus eu. Sunt tare curios, când îl veţi prinde pe criminal, dacă noi am avut dreptate.

— Şi eu, spuse el cu un surâs în colţul buzelor. Dar sper că n-o să ne scadă acţiunile, a râs apoi, fin.

A doua zi, când m-am dus la I.C.I.L., toată lumea vorbea numai despre crima de la Simeria Veche. Cei mai mulţi mă întrebau ce ştiu în legătură cu omorul. M-am prefăcut că nu ştiu nimic. Stăteam de vorbă cu oamenii, ascultam ce discutau. Nu se ştie niciodată de unde sare iepurele, mai ales că mulţi dintre muncitori erau chiar din localitatea unde se comisese omorul. Cu aceştia din urmă,

m-am dat mai serios la taclale, încercând să aflu ce vorbesc oamenii din Simeria Veche despre bătrână, cine cred ei că a ucis-o şi de ce, care sunt reacţiile celor bănuiţi, dacă se interesează cineva în mod special de mersul anchetei, care sunt bărbaţii fără căpătâi din comună, care n-au neveste ş.a.m.d.

A treia zi după comiterea crimei, aflându-mă ca de obicei la I.C.I.L., în biroul de lângă mansardă care-mi fusese rezervat, a venit la mine un muncitor din întreprindere. Locuia în Simeria Veche. Voia să mai stăm la şuetă pe marginea asasinatului.

— Ce mai e, nou, nea Gogule? l-am întrebat eu. Ce mai zice lumea? Ia loc!”

Omul se aşeză pe scaun şi-mi zise:

— Vreau să vă povestesc o chestie pe care-am auzit-o aseară. S-ar putea ca dumneavoastră, care lucraţi în probleme de miliţie, să trageţi nişte concluzii. Eu nu mă pricep.

— Te-ascult.

— Am o rudă din partea nevesti-mii în comună, o bătrână. Maria Juja o cheamă. Aseară m-am dat la vorbă despre biata Olivia şi mi-a spus că, în seara respectivă, era s-o păţească şi ea cu un terchea-berchea.

— În ce sens?

— Păi, zicea că i-a zis de la obraz să se culce cu el.

— Zău? mi-am aprins eu calm o ţigară.

— S-a ţinut după ea prin curte şi, până la urmă, bătrâna ocărându-l, a plecat. Era cam băut.

— Cine-i individul?

— Un teleleu, trecut de 55 ani, care lucrează cu ziua pe la oameni. E de prin părţile Bistriţei-Năsăud. N-are nici casă, nici masă. Terchea-berchea.

— Şi acum, unde-i?

— Dracu’ să-l ia. Lucrează la familia Stoica, îi dau ăia

de mâncare şi-l găzduiesc.

— Cum îl cheamă?

— Trifan. Ar putea să facă obiectu'?

Gândul îmi zbura la maiorul Dobişteanu. Trebuia să-i dau cât mai repede vestea.

— Cred că da, l-am asigurat pe nea Gogu. Din moment ce se dă la femei bătrâne… Ruda matale, bătrâna Maria, e dispusă să declare la miliţie cum s-au întâmplat lucrurile cu Trifan?

— Nu prea, că-i e ruşine. Dar dumneavoastră cred c-o s-o convingeţi, c-am început să vă cunosc. Problema numărul unu este să nu se pomenească numele meu, că mi-o pun în cap.

— Fii fără grijă. Nici n-am auzit ce mi-ai spus. Miliţia a auzit din altă parte!

— Aşa, aşa, râse nea Gogu.

Un sfert de oră mai târziu, cu o maşină, eram în Simeria Veche, unde l-am găsit pe Tibi.

— Te pomeneşti că iar vii cu vreo bombă, ca la Hunedoara, îmi zise el observând că asudasem.

— Nu, i-am zis, am venit şi eu aşa… să văd ce mai faci.

— Hai, lasă… Nu ţine! Zi-i…

— Ai ceva date în legătură cu un oarecare Trifan? Un terchea-berchea?

— Nu, îmi răspunse el sincer. Suntem pe sec, complet!

— Atunci, ascultă…

După ce m-a ascultat, Tibi a meditat:

— A umblat, deci, şi desculţ în seara respectivă… Zău că-mi place informaţia!

— Şi mie… Altfel nu veneam într-un suflet să ţi-o transmit. Succes! Sper că n-o să ne scadă acţiunile, i-am făcut eu cu ochiul amintindu-i vorbele lui de acum trei zile.

La două zile după această întâlnire, Dobişteanu m-a căutat la I.C.I.L. Simeria. Când a intrat în birou, m-a cuprins de gât şi m-a sărutat. Ochii îi străluceau de fericire.

— Trifan e criminalul! zise el tare.

— Nu mai spune! Am simţit că mă cuprind fiorii. A mărturisit?

— Încă nu.

— De ce? am făcut eu ochii mari.

— Fiindcă la două zile după crimă a dispărut.

— Aaa… Mi-am venit eu în fire. Îl prinzi tu până la urmă.

— Sunt pe urmele lui, într-adevăr! A fost pe la rudele lui din comuna Chinza, judeţul Bistriţa-Năsăud, iar de acolo a plecat fără adresă. Îl dibuiesc eu.

— Mobilul?

— Care putea fi altul, decât…

— Sexual! i-am luat-o eu înainte.

— Da, îmi confirmă el. Aşa că, înainte, dragul meu!… Acţiunile nu ne-au scăzut, ci ne-au crescut. Poate colonelul te trece la judiciar, la noi, la serviciu. Dar nu sunt locuri, nu ştiu cum o să facă.

— Eu ştiu…

Criminalul a fost prins într-o comună de munte din zona Bradului – se angajase ca muncitor forestier –, şi-a recunoscut fapta, dar eu la serviciul judiciar n-am mai ajuns. Pentru atâta nu m-am supărat însă pe colonelul Zaharia, căci până la urmă tot la dragostea mea dintâi am ajuns, dar la Direcţia judiciară din Inspectoratul general al miliţiei. Mi-a părut rău atunci că eu nu-l putusem avea ca şef, pe linie judiciară, pe acest brav comandant, poliţist de mare fineţe. L-am avut însă şef, cu acelaşi talent, pe linie economică. Dar asta a fost. Mai târziu, în 1973, aveam să ne „revanşăm” amândoi, lucrând cot la cot în cazurile

dublului asasinat din Deva, victime soţii Rostaş, şi al spargerii casei de bani a C.A.R.-ului din cadrul Combinatului Siderurgic Hunedoara

DINCOLO DE AMINTIRI

Căpitanul Pătru Popa, de la serviciul nostru economic, era un om de… aur. Şi la propriu şi la figurat. Ardelean get-beget, cu un parfum specific la vorbă şi în suflet, el lucra de ani de zile pe linie de aur şi metale preţioase, şi era cel mai bun specialist al nostru în domeniu. Privite de-a lungul timpului, rezultatele lui profesionale erau uluitoare, iar valoarea aurului confiscat imensă.

Fosta regiune şi apoi judeţul Hunedoara avea şi are cea mai mare pondere din ţară în mine de aur, zona Bradului fiind arhicunoscută în acest sens. Preocupările ofiţerului m-au fascinat, ceea ce m-a făcut să mă apropii mult de el – sufleteşte eram ca un aliat – şi să-l ascult. Ce de lucruri interesante am putut să aflu şi să văd. Peste ani şi ani, când am ajuns şi redactor (numai un an, în rest tot poliţist!) la gazeta *În slujba patriei*, a Ministerului de Interne, i-am închinat căpitanului Popa un frumos reportaj pe care l-am intitulat „Dincolo de amintiri”.

Iar acum trec… dincolo de amintiri, în biroul său capitonat, unde mă chemase să-mi comunice o veste plăcută.

— Comisare, te-am cerut la şefu’ să lucrăm împreună într-un caz care sunt sigur c-o să-ţi placă. E vorba de un fost *gozar…*

— Gozar?! iar umbli cu mistere, nea Pătrule? M-am aşezat uşor pe scaunul din faţa biroului său, ştiind că iarăşi urma să-mi povestească lucruri interesante.

Căpitanul a râs bucuros de setea mea de noutăţi.

— Îl cheamă Mihai Taoş şi stă în comuna Ribiţa, lângă Brad. De mult, când eram şi eu mai tânăr şi aveam probleme mari în minele aurifere, l-am trimis în judecată. Îl prinsesem cu toată „marfa”. În ziua de astăzi (n.a. 1968) gozarii sunt foarte rari. În minele cu acest profil şi în întreprinderile prelucrătoare de minereu aurifer, au fost anihilate aproape toate posibilităţile de sustragere. Că mai apar câte un caz, două, şi astea cu totul mărunte, nu înseamnă mai nimic. Atunci, la început, însă, aveam necazuri mari cu ei.

— Dar ce înseamnă gozar? n-am mai răbdat eu.

— Gozarul este un infractor intermediar, care cumpără aur de la cei din mină, pentru a-l vinde traficanţilor. Aurul de mină ars, de regulă, sub formă de biluţe, provenea din prelucrarea minereului aurifer de către unii care-l sustrăgeau din subteran.

— Şi cum prelucrau infractorii minereul aurifer? Cum îl ardeau? Unde?

— Acasă la ei. Aveau mici ateliere, mici cuptoare. De fapt, atelierul nu era cine ştie ce. Câteva mojare, câteva substanţe…

— Şi aveau curajul ăsta?

— Au avut… Câte un gozar era şi prelucrător de minereu aurifer.

— Asta înseamnă că le creştea preţul şi implicit venitul.

— Bineînţeles, din moment ce colecţionau numai minereu aurifer.

— Taoş ce-a făcut, când l-ai prins dumneata?

— El nu prelucra minereu, ci doar achiziţiona biluţele. El era creierul unui grup de hoţi.

— De unde ai plecat, cum i-ai descoperit?

— Am primit o sesizare că la exploatarea Valea Morii s-a furat o cantitate importantă de minereu dintr-un filon

foarte bogat în aur. M-am dus imediat în subteran şi, efectuând o cercetare temeinică a locului faptei, am identificat şi relevat o urmă de bocanc destul de bine imprimată. Cu ajutorul unei expertize criminalistice traseologice, am stabilit că urma aparţinea unui vagonetar, în urma cercetărilor întreprinse, am aflat că acesta, împreună cu doi mineri, un paznic şi încă un vagonetar, compuneau grupul de infractori condus de Taoş. Hoţii operau pe baza informaţiilor furnizate de cei doi mineri, care semnalau galeriile şi orizonturile cu filoane de minereu aurifer, după care unul din componenţii grupului se introducea în mină printr-o gură de aeraj. Cobora treizeci, cincizeci de metri cu ajutorul unei frânghii, apoi se aducea direct la sectorul indicat. Aici, tăia filonul, încărca minereul aurifer în desagi, şi desagii erau apoi traşi afară de complicii care aşteptau la gura de aeraj. În acest fel, numai la comiterea unui singur furt au sustras peste 50 kg minereu, din care au obţinut, după prelucrare, circa 3 kg aur…

— Pe care, bineînţeles, l-a achiziţionat gozarul.

— Da. L-a vândut unor traficanţi din Arad şi Timişoara, însă am recuperat tot aurul, până la ultimul gram.

— Interesant, m-am foit eu pe scaun, îmi plăceau al dracului aceste poveşti. Aţi mai prins şi alţii?

— Tu ce crezi? Am făcut umbră pe-aici de pomană?…

— Nea Pătrule, te rog…

— …Mi-aduc aminte de un alt caz în care unul sau doi infractori din grup rămâneau în mină după terminarea lucrului, fiind trecuţi prezenţi la suprafaţă de către şeful de orizont care făcea apelul. Cei din subteran săpau în cursul nopţii, în zona cea mai apropiată de suprafaţă, o galerie pe unde ieşeau din mină. În ziua următoare, rămâneau din nou în mină şi după ce furau minereul cel mai bogat, chiar din bodâncile sigilate, ieşeau prin galeria

săpată în noaptea precedentă.

— Ce sunt alea bodânci?

— Cutii de metal întrebuinţate la transportul minereului. Ei violau sigiliile şi înlocuiau minereul bogat cu altul sărac.

— Bine, dar dimineaţa nu se observa că se umblase la bodânci?

— Nu, pentru că erau sigilate din nou cu sigilii originale puse la dispoziţie de complicii lor.

— Hm! Foarte interesant… Şi gozarii cum se descurcau mai departe? Ce legături aveau?

— Bijutieri, ceasornicari, dentişti, fachmani…

— Fachmani? Ăştia cine mai erau?

— Oameni de afaceri care colecţionau aur ars, aur *bruch* (resturi), topeau *îngeri* (monede de aur franceze), *cai* (lire sterline), *vulturi* (dolari de aur), *cruci* (monezi elveţiene), *Frantz Josefi* (coroane austriece), salbe, cercei, podoabe şi câte şi mai câte.

— O adevărată enciclopedie! am remarcat.

— Cam aşa, a zâmbit nea Patru.

— Şi-acum, care-i baiul cu Taoş, ce trebuie să facem?

— Deşi îmbătrânit, am impresia că tentaţia de a achiziţiona aur nu i-a slăbit.

— Bine, dar cum, din moment ce în mine au fost închise demult toate posibilităţile?

— Nu este vorba decât, de o schimbare a tacticii.

— În ce sens?

— Atenţia foştilor gozari s-a îndreptat spre persoanele care deţin clandestin monede de aur sau bijuterii. Le cumpără la prima mână, cum se zice, la un preţ convenabil, sau la schimb, apoi le revând fachmanilor cu alte preţuri, realizând un câştig substanţial.

— La schimb?

— De ce te miri? Se poate şi-aşa.

— Bine, dar ei ce oferă, aur în monede, sau în bijuterii, am înţeles că n-au.

— Argint! Acesta este preţul de schimb. Argintul se caută foarte mult de la o vreme.

— Am înţeles. În loc să mai cumpere biluţe de aur ars, pe care nu mai au de unde să le ia, ei se ocupă acum cu „colecţionarea” de obiecte de argint. Când strâng o anumită cantitate…

— Perfect.

— Partenerii de schimb cred că sunt îndeobşte ţiganii care mai au şi ţin ascunse astfel de monede.

— Cei care nu au le cumpără şi ei la prima mână de la foştii comercianţi, foştii bogătaşi etc, sau, mai nou, de la traficanţii străini care mişună pe la Timişoara şi Arad. La Ribiţa, în comuna lui Taoş, şi-au făcut de ieri apariţia câţiva ţigani din Banat care se-ndeletnicesc cu achiziţionarea de fulgi. Comunicând datele lor Miliţiei Judeţului Timiş, am fost avertizaţi că, pe lângă achiziţionarea de fulgi, ei se ocupă şi cu traficul de aur. Am impresia că prezenţa lor nu este întâmplătoare la Ribiţa…

— În jurul lui Taoş, am completat eu.

— Da, a confirmat căpitanul. În această comună, nu cunosc vreo altă persoană bolnavă de „febra aurului”. Şi, slavă Domnului, îi cunosc pe majoritatea locuitorilor. Nu cred că există familie care să nu fi avut sau să nu aibă pe cineva miner. Mă-nţelegi…

— Absolut. Mie-mi revine sarcina investigaţiilor, deoarece mata eşti cunoscut în comună şi o eventuală prezenţă acolo ar da imediat de bănuit.

— Asta este. Tu eşti tânăr, chiar ai o figură de copil, nu te supăra, şi nu vei da de bănuit nimănui.

— Şi cum vom ţine legătura? Mata unde vei sta?

— La Brad, în umbra ta. Punem acum la punct toate amănuntele.

— Gata, să trecem la treabă!

Planul de acţiune fiind gata, am luat cu căpitanul Popa drumul Bradului. Era zona din judeţul Hunedoara care mă atrăgea şi-mi plăcea cel mai mult, şi unde mi-am petrecut luni întregi cu diverse anchete, prilej binevenit să cunosc viaţa moţilor şi sufletele lor minunate, cu toate tainele care-i înconjoară. Acolo, în mijlocul moţilor, mă simţeam minunat…

Sub acoperirea bine gândită de căpitanul Popa, am putut culege destul de repede informaţiile de care aveam nevoie, şeful de post lipsind în acea perioadă din comună. De fapt, tocmai absenţa lui se pare că-i adusese în grabă pe ţigani la Ribiţa. Tranzacţia trebuia făcută cât mai repede. Iată, deci, ce-am stabilit. În ultima vreme, Taoş achiziţionase tot felul de obiecte şi monede de argint, pândind numai momentul când să le poată valorifica. Dându-li-se semnalul, ţiganii şi apăruseră în comună, urmând ca târgul să se-ncheie. Preţul nu l-am putut afla, atât fostul gozar, cât şi ţiganii, fiind foarte circumspecţi.

M-am prezentat cu datele la căpitanul Pătru Popa. A fost entuziasmat de recoltă.

— Deci, şi-au făcut planul de fulgi, care va să zică, a mustăcit el. Asta înseamnă că la noapte o vor întinde cu căruţele şi cu argintul. Ne vor trebui forţe, nu glumă, deoarece ţiganii sunt foarte şireţi şi nu vor alege drumul direct spre casă. Îi aşteaptă şi pe ei alte legături…

— Au lansat varianta că mai stau o săptămână, că mai aşteaptă nişte căruţe, fiindcă mai e rost de achiziţionat fulgi din comună.

— Trucuri… Pe la miezul nopţii, au şi întins-o.

— Îmi pare rău că n-am putut afla şi preţul, mi-am exprimat eu regretul. N-am avut cum să mă apropii mai mult. Ar fi dat de bănuit…

— Şi poate nici nu l-ai fi aflat, a zis căpitanul, jucându-se cu pachetul meu de ţigări. El nu fuma. Preţul îl

ştiu eu, a surâs el.

— Zău? Cât?

— Un kilogram de argint pe un ducat mare austriac de aur.

— Cum l-ai aflat? am rămas eu uimit.

— Asta-i o altă… taină, mi-a făcut căpitanul cu vechiul.

Am înţeles despre ce era vorba. Căpitanul Pătru juca tare şi ştia desigur şi cantitatea de argint pe care o deţinea Taoş, numai că informaţiile trebuiau verificate până la ultimul amănunt. L-am întrebat numai atât:

— Şi cam câţi ducaţi o să ducem mâine la bancă?

— Treizeci, mi-a răspuns el pe sub mustaţă.

În aceeaşi noapte, după realizarea flagrantului cu ţiganii şi percheziţia la domiciliul lui Taoş, aveam să mă conving că nea Patru se înşelase. Nu fuseseră 30, ci 52 de ducaţi mari austrieci!

A doua zi, la Deva, când mergeam alături de el la bancă, mi-a strecurat:

— Comisare dragă, în lucruri de-astea, nu-i bine niciodată să foloseşti cifre exacte, chiar dacă ştii tu ceva. E bine să zici mai puţin, că pe urmă îţi bate inima prea tare şi faci naibii vreun infarct…

Deşi în glumă, bine grăit, căci numai eu ştiu cum îmi bătea inima când ştiam ce era în servietă. Îl rugasem pe căpitan s-o duc eu…

BRIGADA DE ŞOC

Într-un timp se înmulţiseră sesizările în legătură cu faptele necurate ale unor lucrători din comerţ. Înşelări la cântar sau măsurătoare, inversări de preţuri, falsificări de băuturi alcoolice sau de produse agricole etc.

Această situaţie l-a determinat pe şeful serviciului economic, locotenent-colonelul Vasile Nemeş, să înfiinţeze o brigadă de şoc care să se ocupe cu descoperirea infractorilor de acest gen. Pentru început, brigada era alcătuită din subsemnatul şi mai tinerii mei colegi, locotenenţii Ion Alexandrescu şi Mircea Bogdănescu.

Şi iată-ne porniţi în acţiune…

… Curtea interioară a bufetului „Broasca Verde” din Deva era ticsită de consumatori care-şi răcoreau sufletul cu bere, înfruntând astfel mai uşor căldura toridă. Consumatorii de tării erau foarte puţini, încât am avut impresia că de la bun început călcaserăm cu stângul. Dar fiindcă tot ajunsesem acolo, n-am vrut să plec neinformat. Cum nu era afişat niciun preţ, m-am apropiat de un consumator:

— Cât costă o bere?

— Patru lei! Mi-a răspuns sec cetăţeanul. E-a-ntâia! Recee!…

M-am uitat la colegii mei: „E-a-ntâia!…” am zis. Şi asta nu pentru că berea era rece, ci pentru că preţul unei sticle, la categoria localului respectiv, era de 3,50 lei. Am aşteptat afară consumatorii care ieşeau din curtea bufetului. Pe loc, scriind chinuit, pe genunchi, le-am luat câte o scurtă declaraţie, iar după ce ne-am făcut suma, am realizat flagrantul, în momentul în care barmanul vânduse unui client zece sticle de bere. În 24 de ore, barmanul hrăpăreţ era condamnat, conform procedurii de urgenţă.

… Bufetul autogării din Deva. N-aveau bere. În schimb băuturile spirtoase aveau o căutare teribilă, după

coada de la bar. Omul lua un coniac, îl dădea repede pe gât şi, fuga, să nu piardă autobuzul! Era una din acele situaţii de care barmanul profita din plin. Mâinile-i mergeau ca la pian. Fiind aglomeraţie, nu se mai folosea de sondele de măsurat, turnând în pahare direct din sticlă.

— Nu ne înşală! m-a asigurat unul care ardea să ia o votcă. Şi-a format ochiul… E meseriaş!

Cât de bine-şi formase ochiul barmanul, am constatat cu exactitate noi, după ce-am măsurat cinci pahare în care ar fi trebuit să fie cele 100 ml de coniac. Toate, parcă la comandă, aveau lipsă aceeaşi cantitate: 20 ml fiecare! Meseriaş, nu glumă!

Instanţa judecătorească a ţinut cont de „calificarea” sa şi i-a aplicat, în 24 de ore, o pedeapsă de 3 ani închisoare.

…Restaurantul gării din Hunedoara. Fumul şi mirosul de la micii şi cârnaţii care se perpelesc pe grătarul din colţul peronului îţi dilată nările şi te fac să salivezi. „Dacă sunt stropiţi şi cu o bericăă…!”

Ne aşezăm şi noi la coadă, observând că delicioşii cârnăciori şi mai ales micii erau… prea mici!

La un asemenea „ospăţ”, având poftă şi de o bere la halbă, ne împărţim în două. Locotenentul Bogdănescu şi nea Tarzan, şoferul, se aşază la coadă la bere, ademeniţi de maiestuoasele gulere albe din halbele care treceau numai o singură dată pe sub jetul puternic al robinetului binefăcător…

— Trei lei micu’, cinci lei cârnatu’! Muştaru’ pe gratis! striga în colţul buzelor vânzătoarea, trebăluind de zor. Afacerea mergea strună. Câţi mici doriţi? m-a întrebat ea când mi-a venit rândul.

M-am uitat la grătar. Erau cam treizeci de mici şi cincisprezece cârnaţi.

— Toţi micii şi toţi cârnaţii! l-am răspuns scoţând din buzunar un pumn de sute mototolite. Suntem mai mulţi

colegi…

— Du-te, bă, de-aici, nehalitule! m-a împins de spate un zdrahon din urma mea. Adică noi – a arătat el la coadă – să nu potolim nimic?

— Puişor, i-am zis măsurându-l scurt, ia-o uşurel. Micii şi cârnaţii ăştia sunt mizilicu' nostru! Nu te băga, că ieşi al doilea…

— Nu vă mai certaţi, a zis vânzătoarea cu o privire lacomă. Are fata pentru toată lumea! Şi a scos de dedesubt două platouri cu mici şi cârnaţi pe care i-a pus la pârjol Şi încă mai avem, e bufetu' plin!…

Am plătit micii şi cârnaţ pe care mi i-a pus pe un platou, după care am băgat mâna în buzunarul de la piept.

— Acu', de ce stai? Ce mai vrei? mi-a zis zdrahonul trăsnit de mirosul mirodeniilor.

— Să scot legitimaţia! i-am spus.

Deodată, în pragul bufetului a apărut un tip cu două halbe de bere în mână, care-a anunţat asistenţa de afară:

— Şase! Miliţia economică e în local! îl lucrează pe barman!…

Toţi au amuţit, rămânând cu privirea la cel care dăduse ştirea. Numai vocea mea a răzbătut sonor în liniştea care se crease:

— Sunt locotenentul T.T. de la miliţia economică a judeţului! Vorbind, i-am arătat legitimaţia vânzătoarei, după care i-am trecut-o pe sub nas şi zdrahonului, strecurându-i: De-asta ne era aşa… foame!

Vânzătoarea a albit subit, iar zdrahonul a ridicat din umeri neputincios.

Am închis localul şi i-am arestat pe loc pe barman, pe bufetieră şi pe vânzătoarea de la mici. În numai şase ore, prin vânzarea produselor cu suprapreţ, bufetiera realizase în plus şase sute de lei, iar vânzătoarea de la grătar o mie, „amendând" micii şi cârnaţii cu câte O,50 lei sau O,75 lei la

bucată, după client. Cu barmanul era cu totul altceva: avea un plus de trei mii de lei!

Trai, nineacă, dar pe banii munciţi ai oamenilor.

Constatările noastre nu s-au oprit însă aici. Observaserăm de prima dată şi diferenţa de greutate a micilor şi a cârnaţilor faţă de reţetar. Şeful restaurantului şi bufetiera s-au apărat, precizând că produsele nu erau preparate de ei, ci aşa fuseseră primite de la carmangerie. Cum nu puteam pierde acest „fir al Ariadnei”, mi-am lăsat colegii la restaurantul gării, pentru a nu fi alertate prin telefon sau prin curier celelalte unităţi din oraş ale T.A.P.L.-ului, şi am dat fuga la maiorul Iştoc. fost şef al meu cu numai câteva luni înainte. Acesta, înţelegând repede problema, a pus în mişcare câţiva lucrători ai săi, de la economic, care s-au înfiinţat la mai multe restaurante şi bufete din oraş, având în obiectiv micii şi cârnaţii distribuiţi în acea zi de carmangeria din Hunedoara.

Ce-a ieşit de aici? O întreagă „horă”. Diminuarea gramajelor la mici şi la cârnaţi se făcea în carmangerie, ca urmare a unor sustrageri repetate de carne, sau a valorificării unor… plusuri, prin intermediul unor gestionari necinstiţi.

— Frumoasă lovitură! mi-a spus maiorul Iştoc, la sfârşitul acţiunii. Ai văzut că te-ai acomodat repede şi la judeţ?

— M-am acomodat… Dar mi-e o foamee! N-am mâncat de ieri.

— Gata, mergem să-mbucăm ceva! a râs el. Nici eu n-am mâncat.

— Mici sau cârnaţi. Vă rog!… Vă daţi seama cât am adulmecat?

…Orăştie. O Alimentara. Privim la vânzătoarea cochetă de la raionul de mezeluri şi, după modul amabil cum vorbeşte cu clienţii, cum îi serveşte, se pare că nimeni nu poate să-i găsească vreun cusur. Numai că, aproape nici

un cumpărător nu se uită la acul cântarului să observe cum acesta balansează când ajunge în dreptul cifrei care semnifică pentru fiecare – şi pentru vânzătoare, bineînţeles! – cantitatea de mezeluri cântărită. Nici nu prea au timp, căci drăguţa vânzătoare conversează într-una eu ei, dovedindu-se deosebit de agreabilă.

— Mai mare dragul să intri în această alimentară şi să te servească Lenuţa! am auzit o bătrânică spunând unei vecine, ambele aşezate la rând, la mezeluri.

— Daa… E o încântare, a confirmat vecina. Şi ştie atâtea lucruri…

Ca să ne convingem şi noi dacă aşa stau lucrurile, am aşteptat până cele două femei au fost servite, iar după ce ne-am legitimat, le-am rugat să recântărească mezelurile cumpărate.

— Dar cum aţi putea crede că m-ar putea înşela tocmai pe mine, femeie cu părul alb? a protestat bătrânica nedumerită de intervenţia mea.

— Noi n-am învinuit pe nimeni, doamnă, i-am zis. Noi verificăm, atâta tot.

— Mă rog, mă rog, a renunţat bătrânica. Aveţi şi dumneavoastră serviciul dumneavoastră.

Cumpărase 300 de grame de salam italian şi 200 de salam rusesc. L-am pus pe cântar, l-a salamul italian lipseau 40 de grame, iar la cel rusesc 25.

— Mai cântăriţi-l o dată! nu i-a venit să creadă femeii cu parul alb.

— De acord, dar la alt… cântar, i-am făcut eu cu ochiul locotenentului Alexandrescu care era lângă mine.

Ne-am dus cu mezelurile la raionul de dulciuri, unde era un cântar asemănător, dar foarte puţin solicitat. Aici, o alta surpriză! Salamul italian cântarea cu 60 de grame mai puţin decât la primul cântar, iar cel rusesc, cu 45 de grame mai puţin.

Aşadar, între primul cântar şi al doilea era o diferenţă

constantă – în minus – de 20 de grame. Cauza?!

Cauza am descoperit-o controlând primul cântar, la care am găsit, sub talerul pe care se cântăreau mezelurile, o bucată de magnet în greutate de 20 de grame!

Deci, nu era „mai mare dragul” să intri în acea alimentară şi „să te servească Lenuţa”…

…Bufetul din piaţa oraşului Haţeg. Comandăm 300 de votcă şi constatăm că măsurătoarea s-a făcut exact, la mililitru.

— Înseamnă că a început să se ducă vestea despre brigada noastră de şoc, mi-a zis jovial locotenentul Bogdănescu.

— În fond, acesta este scopul, să prevenim, i-am spus eu sorbind dintr-un pahar o gură de votcă, pentru control. Dar cred… cred că *aici* trebuie să combatem! am completat deodată pe un alt ton, arătând paharul.

Bogdănescu a înţeles şi a sorbit şi el o gură de votcă.

— Pfuu! a exclamat. Aproape… apă de ploaie!

— Nici chiar aşa! i-am zâmbit eu. Predomină rachiul alb…

Ne-am declarat mulţumiţi faţă de barman că folosea perfect cilindrele de măsurătoare de la bar, însă ne-am „supărat” pe el că băga rachiu alb în votcă şi l-am „confiscat” pentru trei ani. Un pahar de votcă – un an…

…Un magazin de confecţii din Petroşani. Ştiam că era zi de salariu şi că minerii vor ieşi în oraş cu soţiile la cumpărături. Am ieşit şi noi.

Doi bărbaţi şi două femei, probabil două familii prietene, după modul apropiat în care îşi vorbeau, şi-au cumpărat stofe ca să nu aibă probleme cu îmbrăcămintea trei ani de atunci încolo.

— Hai să le udăm! a spus vesel unul dintre bărbaţi.

— De data asta mergem şi noi, a râs bucuroasă una dintre soţii, strângând sub braţ pachetul ei cu stofele pe

care le râvnise. Nu vă mai lăsăm singuri…

Gicu şi Fănel, soţii mineri, n-au avut nimic împotrivă să-i întoarcem puţin din drumul lor, când i-am rugat să mai măsurăm o dată metrajul. Ba, chiar s-au oferit să colaboreze cu noi, fiind curioşi dacă măsurătorile fuseseră corecte sau nu.

— Bonurile de cumpărare în care se specifică metrajul şi preţurile le avem aici! mi le-a întins Fănel ca să le consult.

— Perfect, am zis. Haideţi la tejgheaua unde-au fost măsurate…

Primele cupoane au fost edificatoare. Din primul lipseau 30 de cm, iar dintr-al doilea aproape 40 cm.

Vânzătoarea care le măsurase, deşi tremura toată, nu şi-a pierdut cumpătul şi a zis, surâzând fals:

— Nu se poate o asemenea greşeală! Să le mai măsurăm odată! a pus ea mâna pe o bucată de stofă, dând să execute demonstrativ operaţiunea.

— Pardon! Nu dumneavoastră! am oprit-o eu. O măsurăm tot noi. Cred că vă daţi seama de ce, i-am zâmbit eu cu toată dragostea.

— Nu… Nu-mi dau seama… a zis ea nevinovată.

Desigur, cunoşteam „metoda” pe care a trebuit s-o recunoască vânzătoarea în final, la miliţie. Diferenţa de metraj se crease prin întinderea forţată a stofelor – în momentul măsurătorii deasupra măsurii metrice care era însemnată pe marginea tejghelei. Sistemul se practică, vânzătorii profitând de neatenţia clienţilor sau de bucuria lor că-şi cumpără un lucru nou. În acest timp vânzătorii îi ţin de vorbă pe cumpărători – că stofa este excelentă şi ieftină, că nu intră la apă, că se potriveşte la culoarea „x” sau la culoarea „y”, că este ultimul sul şi s-a vândut ca pâinea caldă, că un asemenea material foarte rar o să le mai vină, hăt, cine ştie când.

Când le-am spus toate aceste lucruri celor patru

oameni înşelaţi, soţia unuia dintre mineri a căzut puţin pe gânduri, apoi a zis:

— D-aia, când le măsura, vânzătoarea-i trăgea într-una cu gura, că e marfă pentru export, care nu se dă pe piaţă la noi, că mă prinde la culoarea tenului, că merge şic cu nişte pantofi şi o poşetă bej…

— Vedeţi.

— …Şi la mine, a intervenit cealaltă femeie, că stofa este din lână pură, sută la sută, că nu-i o lână românească, ci din Australia, că ea a recomandat-o şi au cumpărat toate rudele din familia ei, că nu se şifonează şi merită o croială la casa de mode…

— Vedeţi…

— A dracului! Şi i-am dat şi 50 lei bacşiş!…

— Vedeţi…

…Lupeni. După-amiază. La un aprozar, mai multe femei stau la coadă să cumpere legume, magazinul fiind ticsit de mărfuri.

— Cartofii sunt însă cam mici, am auzit-o pe una dintre gospodine. Cureţi la ei…

— Da, a răspuns vecina căreia i se adresase. Eu, de fapt, numai cartofi voiam să cumpăr, zarzavat am luat de ieri. Mă duc în piaţă, e un ţăran care vinde cartofi mari şi *curaţi*.

Cuvântul „curaţi” m-a făcut să-mi îndrept şi eu privirea spre cartofii care se vindeau în aprozar. Eram acolo, trăgând cu coada ochiului la cântar, la aspectul mărfii. Cartofii, nu numai că erau murdari, dar aveau şi pământ în ei, ceea ce atârna, desigur, la cântar.

Femeia a plecat în piaţa care se afla chiar lângă aprozar, lângă complexul „Gostat”, iar noi ne-am aşezat la rând pentru a realiza flagrantul. N-au trecut nici cinci minute şi femeia care plecase s-a întors la aprozar cu plasa goală, reluându-şi rândul lângă prietena ei.

— I-a terminat, dragă, fir-ar să fie. A zis că mâine dimineaţă aduce alţii. Nu mai aştept până mâine, iau d-ăştia mici.

Vânzătorul era singur. Să avansa greu, fiindcă gospodinele nu cumpărau numai cartofi, cum intenţiona să facă femeia din faţa noastră, ci luau tot felul de legume. La un moment dat, pe uşa care dădea din magazie în aprozar, îşi făcu apariţia după tejghea un ţăran cu o pălărie de cioban. Acesta-i spuse vânzătorului ceva la ureche. Vânzătorul aprobă din cap, după care ţăranul se retrase pe aceeaşi uşă pe care venise.

— Asta-i ţăranu' cu cartofii! i-l arătă femeia din faţa noastră prietenei sale.

I-am şoptit locotenentului Alexandrescu să ieşim din rând.

— Te-ai prins?

— Se pare că ţăranul este în legătură cu vânzătorul de la aprozar, medita Alexandrescu.

— Rude! i-am făcut eu cu ochiul.

După închiderea aprozarului şi lăsarea întunericului, am făcut o pândă în piaţă. Cei doi, vânzătorul şi ţăranul s-au pus pe… treabă. Cartofii cei mai mari erau aleşi şi spălaţi, după care erau introduşi în saci şi târâţi sub tejgheaua din piaţă a „ţăranului". Cartofii, ajunşi altfel „de la producător" în piaţa oraşului, au rămas peste noapte în paza unui băieţandri, în timp ce cei doi afacerişti s-au aruncat în primul restaurant pe care l-au întâlnit pentru a-şi cinsti rânduielile şi a împărţi banii. Dacă ar fi ştiut ce-i aştepta a doua zi…

Arestarea! Bineînţeles, după ce am cumpărat cartofi şi de colo şi de colo şi am inventariat aprozarul.

…După cum aţi putut constata şi în cazul precedent, multe dintre „ponturi" brigada noastră le „cumpără" de la cetăţeni, stând la cozi sau trăgând cu urechea în dreapta şi-n stânga. Cazurile rezolvate în acest fel, cu „sprijinul"

cetăţenilor, au fost foarte multe, însă mie cel mai mult mi-a plăcut următorul:

Oraşul Vulcan. În piaţă, fel de fel de chioşcuri şi tarabe cu textile, blănuri, jucării, articole de fierărie, veselă de ceramică şi porţelan, covoare, carpete, obiecte de artizanat, solduri, marochinărie, papetărie, parfumerie etc., etc.

Ne învârtim şi noi prin mulţime. La un moment dat, suntem martori fără să vrem la următorul dialog purtat între două femei:

— Dar bine, dragă, e posibil aşa ceva? Azi m-a costat 316 lei, iar ieri, acelaşi pulover, era 186 lei. Ce-i spun eu sor’mi care m-a trimis să-i cumpăr şi ei unu’? Vorbind, femeia tot sucea-n mâini un frumos pulover de damă.

— N-o să te creadă, a zis cealaltă. Sunt la fel…

— I-l dau pe-al meu, ce naiba să fac!

— Şi cum… Tu să rămâi în pierdere cu 136 de lei?

— Păi, ce naiba să fac! Decât să stricăm relaţiile… O să creadă c-am vrut s-o păcălesc…

— Dacă ne-ajuţi să intrăm pe fir, n-o să rămâneţi în pierdere! M-am adresat eu femeii supărate şi i-am arătat legitimaţia.

— Da să nu ne purtaţi pe la miliţie, ne-a pus ea repede o condiţie. Avem alte treburi pe-acasă…

— Bine, m-am învoit eu.

Am mers la femeie acasă şi-am luat puloverul pe care-l cumpărase cu o zi înainte de la acelaşi chioşc, constatând că era de aceeaşi calitate, culoare şi mărime ca şi al doilea. Diferea doar preţul!

Pentru noi, hiba era limpede. Am închis respectivul chioşc şi am purces la inventarierea tuturor tricotajelor şi a confecţiilor din interior, găsind foarte multe articole de calităţi inferioare cu preţuri de calităţi superioare.

De unde făcea vânzătoarea rost de etichete? se

punea întrebarea. Ca să închidem până la capăt tot lanţul slăbiciunilor, a trebuit să facem apel la lucrătorii de la economic de la miliţia municipiului Petroşani. Extinzând cercetările în alte magazine cu acelaşi specific, am ajuns în cele din urmă la depozitul central de aprovizionare.

Un dosar voluminos, cu mulţi inculpaţi. Un dosar care s-a realizat pornind de la o discuţie auzită între două femei.

… „Ponturi” am cumpărat de peste tot, de ce să n-o spunem, chiar şi de la copii!

Bufetul din staţiunea balneoclimatericǎ Geoagiu Băi. Aglomeraţie. Consumatorii, probabil majoritatea veniţi în staţiune, cer mai puţin băuturi spirtoase şi mai mult vin. Bere nu era.

Ne amestecăm şi noi printre ei, aşezându-ne la rând pentru a observa cum decurg operaţiunile la bar. Ne frapează faptul că barmanul are cilindru gradat de 250 ml şi măsoară cu el vinul pe care-l toarnă în pahare. „Să vedem dacă o ţine tot aşa?” mi-am zis eu în gând, în momentul când, de după tejghea, din magazie, şi-a făcut apariţia un băieţel de vreo trei anişori, cu părul vâlvoi. Ţinea în mâini o seringă şi fugea de cineva. Imediat, apăru după el un bărbat brunet, în halat alb, pe al cărui ecuson se desluşea citeţ, cu roşu: „şef de unitate”.

— Dă-mi seringa imediat că altfel îţi fac injecţie! întinse mâna şeful de unitate spre băieţel. Copiii nu au voie să se joace cu aşa ceva.

— Nu şi-o dau, tăticule! Vleau să fac inzecsii la copiii…

Tăticul, văzând că nu-l poate convinge, se întoarse puţin cu spatele pentru a-i distrage atenţia băieţelului, apoi se răsuci brusc şi reuşi să pună mâna pe el.

— Neastâmpăratule! îi trase el două la fund, după ce-i luă seringa. Treci şi te joacă cu mingea, cu maşinuţele…

Pe timpul desfăşurării acestei scene, barmanul îşi

văzu mai departe de treabă, urmărind câte o privire galeşă la copilul buclucaş.

— E mare pezevenghi! le explica el clienţilor. Vrea să se facă doctor! Probabil să calce pe urmele tatălui său, din moment ce acesta se pricepe să facă injecţii!… am completat eu în sinea mea.

Pentru toţi consumatorii din local, întâmplarea fusese un prilej de amuzament. Nu însă şi pentru noi. Pentru noi, fusese ceea ce se cheamă o *vânzare* de *„pont”*.

Am aşteptat până ne-a venit rândul să fim serviţi şi-am comandat trei pahare de vin Murfatlar.

— Cu sifon, sau fără? mă întreabă barmanul.

— Fărăă, i-am răspuns. („Cu sifon, o să fie după…!”)

Am plătit vinul şi ne-am aşezat la masă. Am gustat.

— La bani nu ne-a prăjit, îmi şopti locotenentul Bogdănescu.

— *In vino veritas*! se amuză Alexandrescu.

— *Il dottore seringitas*! m-am amuzat şi eu.

Am râs toţi trei.

— Ca să vezi ce poate să-ţi facă un copil, am zis. Şi-acum, la treabă!

Am intrat peste barman şi am început să sigilăm toate sticlele de vin.

— Bună ziua, dom’ doctor! l-am salutat pe şeful de unitate când a venit să vadă ce se-ntâmplă.

— Bună ziua.

S-a făcut ca lămâia.

— Imediat trecem şi-n magazie să „operăm” şi sticlele de acolo! Daţi-mi, vă rog, seringa!

Am luat seringa şi, cum am dus-o la nas, m-a şi trăsnit mirosul de… medicament.

— Murfatlar veritabil! m-am uitat eu la şeful de unitate, care rămăsese pe un scaun, consternat.

Seringa, dopurile înţepate şi sticlele din care se

scosese vin şi în care se injectase apă au constituit, alături de buletinul de analiză al alcoolemiei, probele de netăgăduit care i-au trimis pe cei doi falsificatori pe banca acuzaţilor, unde au fost „vaccinaţi” cu pedeapsa maximă…

…Autogara din oraşul Brad. Afară, la două mese aşezate una lângă alta, o tânără în halat alb vindea chifteluţe calde, rumenite potrivit, care te îmbiau cu aroma lor.

După cum dădea restul (şi ultimul cinci bani), se vedea de la o poştă că tânăra era corectă şi nu voia să se complice, ţinea la o pâine, cum se spune. Fiindu-ne foame am luat şi noi câteva chifteluţe de căciulă şi ne-am dat mai la o parte sa mâncăm. Am muşcat mai întâi din pâine şi apoi dintr-o chifteluţă şi astfel am constatat cu stupoare că mâncăm … pâine cu pâine! Şi ce aromă, ce de mirodenii aveau chifteluţele alea în ele…

Am confiscat platourile cu marfa, nevinovata tânără precizându-ne că produsele fuseseră preparate în bucătăria bufetului „Minerul”, de unde ea le primise pentru a le vinde la autogară.

I-am telefonat căpitanului Iulian Medrea, care lucra pe atunci la Miliţia oraşului Brad, şi împreună am descins la bufetul „Minerul”. În final, am descoperit o afacere „pe picior mare”, în care erau implicaţi patru salariaţi ai bufetului, în frunte, bineînţeles, cu şeful de unitate. I-am „servit” chifteluţe… marinate…

…De la Brad, am plecat cu autobuzul în staţiunea balneoclimaterică Vaţa de Jos, renumită pentru izvoarele ei de ape sulfuroase. Intenţionam să facem un control economic la restaurantul staţiunii. Dar n-am apucat. Şi să vedeţi de ce.

Ne urcaserăm în autobuz în ultimul moment, împreună cu alţi zece – doisprezece călători care nu mai apucaseră să ia bilete de la autogară. În această situaţie, obligaţia de a vinde bilete şi de a încasa banii revenea

şoferului I.T.A. care era în acelaşi timp şi gestionar.

Maşina s-a pus în mişcare şi călătorii, salutându-se cu şoferul, i-au dat acestuia, în loc de zece lei, parcă atât costa biletul, câte cinei lei fiecare.

Ce era să facem? l-am dat şi noi, doar eram brigada de şoc! Bilete? „Nexam!” cum se exprima argotic locotenentul Alexandrescu.

Ajungând în apropierea postului de miliţie din comuna Vaţa de Jos – capătul liniei era puţin mai departe – ne-am declinat calitatea şi i-am cerut şoferului să oprească în faţa miliţiei. Am coborât cu toţii, cei care dăduserăm bani dar nu primiserăm bilete. Şoferul a „coborât „şi el din maşină – cam un an bun de zile…

După ce-am poposit la Vaţa de Jos, itinerariul nostru ne-a condus pe muntele Găina, la tradiţionala sărbătoare a târgului de fete. Aici, făcea vânzare mare un comerciant particular din Bucureşti, care expunea nişte baticuri superbe, în culori foarte vii. Preţul era foarte pipărat, dar fetele nu mai ţineau cont – doar era sărbătoarea lor! – şi cumpărau cât le dădea mâna. Şi nu numai fetele…

Ne-am dat şi noi mai aproape şi, conform stilului brigăzii, am ciulit urechile.

— Luaţi, că-i marfă de la export! Nu găsiţi aşa ceva în toată tara! le îndemna nesăţioasă soţia comerciantului, îndesând de zor la sute în buzunarele şorţului. E marfă F.C., nu ştiţi voi ce-i aia! E numai pentru… afară! Luaţi, că, mâine dacă trageţi şi cu tunu’ şi nu mai găsiţi…

— Da’ ce-i aia, bre, marfă F.C? întrebă curioasă o tânără ţărăncuţă cu bujori în obraji.

Femeia hulpavă îşi dădu seama că ţărăncuţa nu prezenta nici un fel de pericol.

— Fabrica de Confecţii Bucureşti, cea mai mare fabrică în capitala ţării, ce ştii tu! Hai, zi-i, câte iei!

— Patru, că vreau să mă schimb în fiecare duminică din lună…

O asemenea ţesătură, de mare calitate şi fineţe, nu fusese pusă până atunci în comerţ. Atunci, cum şi-o procuraseră cei doi soţi?

Comerciantul ne-a prezentat autorizaţia de confecţionare a baticurilor. Nimic ilegal.

— Dar ţesătura? l-am întrebat.

— O procur de la străini, din târgurile de la Arad şi de la Timişoara, mi-a răspuns comerciantul calm. Mă cam costă…

— Şi doamna ce ocupaţie are? m-am referit eu la soţia lui.

— E casnică! Mă mai ajută pe mine la confecţionat, la vânzare…

— Ne pare rău, dar trebuie să vă facem un control, i-am zis.

— Vai de mine! se dădu la o parte foarte curtenitor comerciantul. Vă faceţi meseria şi ne-am făcut-o. Am găsit în poşeta soţiei comerciantului legitimaţia ei de serviciu. Era muncitoare la F.C. Bucureşti. Astfel, misterul procurării materialului s-a lămurit într-o clipă! Restul n-a mai contat… Ba, nu, i-a cam *costat* pe cei doi soţi…

…Sărbătoarea tineretului de la Costeşti. Lume, maşini… În târgul improvizat, se găsesc de toate. Ce vrei şi ce nu vrei. Un geambaş, dar nu de cai, ci de piese pentru cai putere, mă întreabă tocmai pe mine dacă n-am nevoie de plăcuţe de frână, segmenţi şi roţi pentru „Dacia 1100”.

— Mămiculee, de când caut aşa ceva, i-am zis. Nu se găsesc momentan pe piaţă, iar fără ele maşinile stau pe butuci.

— Păi, vezi?! Ştie mandea, mustăci ţiganul. Ai bişatari?

— Bravo, nene! am scos eu din buzunar un teanc voluminos de sute şi i le-am arătat. Căci, vorba aceea, şeful se îngrijea de noi şi nu ne trimitea la „cumpărături” cu mâinile goale.

— Mişto! Eşti blindat, se vede! îşi netezi ţiganul mustaţa. Fă-te încoace, că le am mai la fereală! mi-a făcut el un semn discret. Acelaşi semn l-am făcut şi eu, dar cu altă adresă.

În nişte saci transportaţi cu căruţa, era un întreg bazar de componente auto. Şi, toate, noi-nouţe. Şi, toate, la un preţ… de-ţi cădea mustaţa. Mă rog, dacă nu-ţi convenea, nu cumpărai. Nouă, însă, ne-a convenit „preţul” şi le-am „cumpărat” pe toate, inclusiv pe geambaş.

Sincer să fiu, am crezut iniţial că piesele şi roţile auto provin din furt, în urma vreunei spargeri, dar până la urmă afacerea a fost tot de factură… economică. I le „încredinţase” un gestionar de la un magazin de piese auto, pentru a le vinde la preţ de speculă, plusul urmând să fie împărţit în două. I-am împărţit noi în două… În două celule!

…Uricani. Ultimul oraş din judeţul Hunedoara, coborând pe salba Văii Jiului. La un bufet, o aglomeraţie greu de suportat. N-avem încotro, fiindcă intuim că aici este vad pentru barmanii necinstiţi şi ne aşezăm şi noi la rând. Barmanul nu mai pridideşte cu treaba, iar pe faţă îi curg broboane de sudoare. E greu, e atât de greu, încât folosirea cilindrelor gradate pentru măsurat e imposibilă! Cum să faci faţă de unul singur unei asemenea afluenţe?

După minute în şir de nervi şi de aşteptare, ne vine şi nouă rândul. Comandăm 300 ml de rom, la trei pahare. Barmanul, n-are timp să ne privească bine, se uită mai mult la bani, şi ne toarnă repede în pahare, direct din sticlă, „subţiind” serios din suta de ml de rom ce revenea în fiecare pahar. Suntem aproape gata să realizăm flagrantul delict, să oprim vânzarea şi să remăsurăm cantitatea de rom din pahare, când, deodată, barmanul, uitându-se ba la mine, ba la ceva de sub tejgheaua lui înaltă, se face roz şi pune mâna pe sticla de rom,

umplându-ne paharele până la refuz.

— Mă scuzaţi! Greşisem! răsuflă el uşurat.

„Hai, că asta-i bună!” nu-mi venea mie să-mi cred ochilor. Nu mi se mai întâmplase niciodată o astfel de figură. Ceva, totuşi, se petrecuse, cineva îl avertizase.

„Ce naiba o avea sub tejghea?” Ca să nu fim noi cei păcăliţi, le-am şoptit celor doi colegi să-i facem totuşi un control economic şi ne-am prezentat în calitatea noastră de ofiţeri de miliţie. Când am trecut după tejghea, n-am putut să nu tresar văzându-mă într-o fotografie, alături de ceilalţi doi membri ai brigăzii de şoc. Fotografia era făcută în mişcare şi figura mea se distingea cel mai clar.

Deci, iată secretul! Brigada de şoc devenise atât de periculoasă pentru unii lucrători din comerţ şi semănase atâta panică, încât un isteţ se găsise să ne fotografieze şi să-i ajute astfel pe infractori.

— De unde ai poza? l-am întrebat pe barman. Cu cât ai cumpărat-o? Cred că te-a costat destul de scump, bacşişul poate pe o săptămână sau pe-o lună.

— A găsit-o cineva, aici, în local, minţi barmanul. (tremura ca varga.) Să mor! N-am ştiut că sunteţi dumneavoastră…

— Ai să ştii. Acum, imediat, l-am săgetat cu o privire „dulce”. Ai să vezi cine suntem!

Şi într-adevăr, după trei ore de control economic, nu ne-am dezminţit faima, descoperind o cantitate apreciabilă de sticle de rom şi de coniac, introduse de afară, de la alimentara, şi vândute la preţ de restaurant.

…În perioada cât am participat, în fruntea brigăzii de şoc la acţiunile ei tumultuoase şi spectaculoase, am avut mari satisfacţii şi am rezolvat multe cazuri, pe care însă, – după aprecierea mea, nu le pot descrie în acest jurnal, considerând că am de relatat altele, şi mai importante, care se îngrămădesc să fie evocate.

După primele luni de activitate, din ordinul şefului de

serviciu, m-am retras din această brigadă.

Timp de câteva luni am rezolvat într-adevăr o serie de cauze economice grele, complexe. Privindu-le însă în perspectiva judiciaristului care am fost întotdeauna, mi se par prea asemănătoare ca să le mai povestesc. Un singur dosar mi se pare însă că nu poate fi lăsat deoparte. Şi veţi vedea de ce. În orice caz, aceasta este ultima relatare evocând activitatea mea la Serviciul economic al Miliţiei judeţului Hunedoara.

REGRETUL... JUSTIŢIEI

Într-o zi, pe la ora prânzului, şeful meu mă anunţă să mă prezint la colonelul Enache Zaharia, locţiitorul şefului poliţiei judeţene.

M-am executat. În biroul colonelului se mai afla un cetăţean între două vârste, cu părul grizonant, care, de la prima privire, îţi lăsa impresia unui om foarte serios.

— Să trăiţi!

— Noroc! dădu mâna cu mine colonelul, apoi se adresă cetăţeanului. Dânsul este comisarul T.T., despre care v-am vorbit. Vă asigur că este omul cel mai potrivit şi vă pot spune de pe acum că va face lumină în biserica dumneavoastră.

„Biserică?!?…”

În câteva minute, colonelul Zaharia mă puse în temă cu obiectul cazului de care urma să mă ocup. Era un caz extrem de delicat, foarte rar întâlnit şi care cerea multă fineţe, mult tact în instrumentare.

Cetăţeanul din biroul colonelului era din Simeria şi aparţinea cultului creştin baptist. El venise ca un om cinstit să reclame că pastorul bisericii lor, Vasile V., împreună cu casierul Moise A. începând din anul 1968, delapidaseră importante sume de bani din contribuţia benevolă a credincioşilor.

— Ce dovezi aveţi! l-am întrebat pe cetăţean, după ce l-am condus în biroul meu.

— În afară de reclamaţia pe care v-a dat-o domnul colonel, mai am aici în servietă un tabel care este cu tâlc.

— Un tabel cu tâlc?!

— Să vă explic. În ziua de 18 ianuarie anul acesta, a avut loc analiza activităţilor bisericii noastre pe anul 1969. Cu această ocazie, s-a dat citire şi sumelor de bani donate de credincioşi în anul 1969. Pastorul ni le-a citit însă de pe

nişte notiţe şi nu din evidenţa contabilă, cum ar fi trebuit.

— Înseamnă că sumele de pe notiţe au fost reale, căci le-a auzit toată lumea, am meditat eu, cu voce tare.

— Aşa este, încuviinţă din cap interlocutorul. Sunt convins însă că în evidenţe sumele sunt mult mai mici. De fapt, nici nu prea există evidenţe, registrul de donaţii al bisericii, în care trebuie trecute aceste sume, lipsind cu desăvârşire.

— A avut cineva dintre dumneavoastră ideea de a-şi nota sumele citite de pastor după notiţe?

— Eu! apăru un zâmbet pal pe chipul cetăţeanului. Dar nu le-am putut nota pe toate, căci pastorul, sesizând intenţia mea, le-a citit cât a putut de repede.

— Aha! Deci acesta este tabelul despre care pomeneaţi.

— Da, îmi întinse reclamantul o coală de hârtie pe care erau scrise vreo zece nume şi diverse sume în dreptul lor.

— Cum aţi constatat, totuşi, unele diferenţe de bani, dacă n-aţi văzut evidenţele?

— Un credincios, un *frate*, cum ne zicem noi, care face parte din comisia de numărători, a văzut tabelul real cu sumele înregistrate în anul 1969 şi a reţinut câteva cifre din dreptul unor nume. Confruntând numai câteva din aceste cifre cu cele pe care le-am notat în tabelul meu, am constatat diferenţe mari.

— Aţi stat de vorbă cu aceste persoane?

— Am stat, respiră greu interlocutorul. Numai doi dintre ei ar fi dispuşi să recunoască.

— Şi ceilalţi?

— Nu se amestecă. Pastorul are o foarte mare influenţă asupra lor pe linie de cult şi tot ce zice el este literă de evanghelie.

— Chiar aşa? Adică, pentru ei, nu contează dacă

pastorul îi înşală la bani?

— Ca să vedeţi! Dar uite că, totuşi, aşa stau lucrurile în biserica noastră.

— Cine este acest pastor? De unde vine? Ce-mi puteţi spune despre el?

— Vine de la Bucureşti, unde a avut o funcţie înaltă. A fost vicepreşedinte al Uniunii comunităţilor baptiste. Dar probabil nu câştiga acolo cât îi e lăcomia. Omul e pus pe căpătuială. Tocmai şi-a turnat fundaţia unei case, peste drum de biserică…

Cu aceste date sumare, nu mi-a fost uşor să pornesc la drum, mai ales că nici şeful meu şi nici colegii mei în vârstă nu m-au putut ajuta cu ceva. Niciunul dintre ei nu făcuse vreo asemenea anchetă şi nu intrase într-o astfel de biserică.

Neavând de ales, m-am documentat despre cult, aflând, în partea care mă interesa cel mai mult, că bisericile baptiste creştine sunt organizate pe principiul personalităţii juridice. Ele sunt reprezentate de organele comunităţilor, în care sunt cuprinse mai multe asemenea biserici, şi sunt coordonate de către Uniunea creştină a comunităţilor baptiste din Bucureşti. Operaţiunile de casă şi disciplina financiară sunt reglementate prin instrucţiuni ale Cultului creştin-baptist şi decizii ale Departamentului cultelor, precizându-se că pastorii cultului sunt consideraţi gestionari ai bunurilor şi ai valorilor băneşti şi materiale, alături de casieri, magazineri şi alte persoane. Nu sunt admise bugete nesemnate de pastor, iar aprobarea tuturor plăţilor se face de către acesta. Orice încasare se face la biserici, în cunoştinţa pastorului, iar dacă s-a făcut în lipsa acestuia, i se va aduce spre luare la cunoştinţă, existând obligaţiunea folosirii imprimatelor tip.

Biserica baptistă din Simeria avea si, probabil are şi acum, două surse de venituri, şi anume: pe de o parte, contribuţia benevolă a credincioşilor pentru susţinerea

bisericii, iar pe de altă parte, contribuţia benevolă a credincioşilor la colectele organizate cu ocazia serviciilor divine ale bisericii. Conform instrucţiilor, orice sumă intrată ca donaţie în casieria bisericii trebuia înregistrată de casier în plicurile de vărsământ-evidenţă. Pe aceste plicuri, fiecare donator trebuie să semneze pentru suma dată, iar casierul – pentru primirea banilor, ulterior tăindu-se chitanţă pentru intrarea acestor bani în casieria bisericii.

Problema organizării bisericii, ale surselor de venit şi ale evidenţelor devenindu-mi clare, rămânea să aleg procedeul pe care urma să-l folosesc ca să pot izbuti în pretenţioasa mea misiune. M-am gândit bine şi, convingându-mă, cu ocazia investigaţiilor, că pastorul avea o influenţa foarte puternică asupra „fraţilor”, am hotărât să declanşez ancheta cu două percheziţii domiciliare concomitente. Una la pastor şi alta la casier. Împreună cu lucrătorul de economic de la miliţia din Simeria, căpitanul Necula, şi câţiva subofiţeri, am condus echipa care a descins la locuinţa pastorului, ţinta numărul unu fiind găsirea notiţelor cu sumele reale donate de credincioşi în anul 1969 şi care fuseseră citite în şedinţa de bilanţ a bisericii.

Cum am pătruns în curtea pastorului, acesta s-a arătat ostil operaţiunii noastre, susţinând că autorizaţia de efectuare a percheziţiei, emisă de procuror şi pe care i-o prezentasem, era falsă, fiindcă nu se specifica în ea şi ce anume se urmărea cu această ocazie. Am zâmbit în sinea mea, dându-mi seama cu ce fel de adversar aveam de-a face.

— Ceea ce urmărim cu această percheziţie, i-am spus eu, o să vedeţi dumneavoastră în final.

— Nu ştiu! Trebuie să scrie acolo! Apoi, vă rog să fiţi foarte atenţi şi să nu vă amestecaţi în treburile unui cult care este ocrotit de lege. Veţi avea neplăceri foarte mari,

vă asigur.

M-o fi văzut el tânăr, m-am gândit eu, însă metodele de intimidare nu numai că mă lăsau rece, dar mă avertizau să fiu şi mai atent în ceea ce urma să fac, mai perseverent.

— Două vorbe un ban nu fac! i-am scurtat-o eu pastorului şi le-am făcut semn miliţienilor să intrăm în casă. Avusesem grijă să iau şi doi martori asistenţi.

— Dumneavoastră puteţi să intraţi, eu nu intru! se depărtă pastorul ostentativ. Dacă-mi lipseşte ceva din casă, bani, înscrisuri ale bisericii, înscrisuri personale, ştiu pe cine să reclam.

— N-o să fie nevoie, i-am zis zâmbindu-i după semnificaţia momentului. Chiar înscrisurile le căutăm. De vor lipsi, le veţi găsi la miliţie, nu înainte de a le consemna în procesul-verbul de percheziţie, a cărui copie o vom lăsa pe masa dumneavoastră, specificând toate aceste operaţiuni în prezenţa celor doi martori asistenţi. Apoi, dacă intenţionaţi să rămâneţi afară pentru a-l putea anunţa pe casierul Moise de ceea ce se petrece aici, vă asigur că vă osteniţi de pomană. Şi la el, în aceste momente, se execută o percheziţie domiciliară.

Pastorul a rămas mut, fără replică, iar noi am intrat în casă. Juca tare, căci după câteva momente veni după noi.

— Mă rog, dacă aşa zice legea! o îndulcise el acum.

— Eram convins c-o să ne înţelegem, am mustăcit eu triumfător. Câştigasem, la primul contact, jocul psihologic…

Am început percheziţia. Pastorul:

— Dar căutaţi, nu vă jucaţi! Aveţi răbdare să citiţi, aşa, fiecare hârtiuţă? Să răsfoiţi cărţile filă cu filă?

— Dumneavoastră ce-aţi face în locul meu?

Răsfoind înscrisurile, am dat la un moment dat peste un proces-verbal de amendă şi o somaţie. Pastorul fusese amendat de Consiliul popular al oraşului Simeria pentru că

începuse construcţia unei case vizavi de biserică, fără a avea autorizaţie. De asemenea, fusese somat să dărâme fundamentul construcţiei, luându-se împotriva lui şi alte măsuri.

— De ce n-aţi dărâmat fundaţia? am întrebat. Aşa respectaţi dumneavoastră legea?

— N-au decât s-o dărâme ei, mi-a răspuns el morocănos. S-o facă cu banii pe care i-am plătit pentru amendă.

Continuând percheziţia, am început să descopăr şi alte dovezi care defineau adevăratele trăsături de caracter ale pastorului. În afara bisericii din Simeria, el mai slujea şi în alte unsprezece biserici, unele dintre ele fiind filiale. Printre acestea se număra şi biserica filială baptistă din satul Mada, judeţul Hunedoara. În legătură cu activitatea financiară a acestei filiale, am dat peste şase chitanţe, totalizând 1.020 lei, pe numele pastorului şi intitulate „prime”.

Curios! Care erau, în fond, atribuţiunile pastorului privind bisericile filiale? El era obligat să se prezinte pentru îndrumare şi slujba divină, o dată la trei luni. Pe motiv că aveau mai puţini membri şi erau filiale, aceste biserici nu erau obligate să trimită sume de bani care să contribuie la salariul pastorului, împlinit din contribuţia celorlalte biserici.

— Cu alte cuvinte, v-aţi „premiat” singur! i-am zis eu pastorului printre altele.

— Din partea cultului n-am fost premiat niciodată.

— Dar nu ştiaţi că primele nu le acordă decât comunităţile, în speţă comunitatea din Braşov, pentru merite şi pe bază de stat de plată, primele fiind impozabile?

— N-am ştiut, s-a prefăcut nevinovat pastorul.

— Atunci, cum v-aţi îndeplinit dumneavoastră atribuţiunile şi aţi controlat activitatea atâtor biserici,

când aţi fost vicepreşedinte al Uniunii baptiste din Bucureşti?

— Văd că sunteţi foarte documentat, se enervă pastorul. Nu cumva sunteţi baptist?

M-am uitat puţin la el, aşa, apoi i-am răspuns:

— În meseria mea, da! De fapt, o să aveţi prilejul s-o constataţi!

— Cred că v-am supărat, schimbă el placa. Nu doriţi o cafea?

— Nu, vă mulţumesc. V-am spus că sunt… baptist!

Pastorul înghiţi în sec atât din cauza replicii, cât şi din cauza unor înscrisuri pe care tocmai le găsisem într-o carte. Erau cinci procese-verbale de mână, din care reieşea clar, încă o dată, rapacitatea pastorului. În baza acestor procese-verbale, primise diverse sume de bani pentru a-şi cumpăra o pereche de bocanci, o pereche de pantaloni, o căciulă de iarnă şi alte obiecte „de care crezuseră credincioşii că ar avea nevoie”.

Ce mai era, oare, de spus în faţa unui asemenea personaj?!… Notiţele pe care le căutam nu le-am găsit. De fapt, nici nu mai aveam nevoie de ele. Descoperisem alte două tabele întocmite în luna martie 1970, deci după şedinţa de bilanţ a bisericii, privind donaţiile credincioşilor pe anul 1969. Unul dintre tabele consemna donaţiile pe bază de plicuri, iar altul donaţiile în afară de plicuri, pentru ultimul neexistând nici un fel de evidenţe. Aceste tabele, care exprimau clar diferenţele faţă de sumele reale donate de credincioşi în anul 1969, îl făcuseră pe casierul bisericii, Moise A., să intre în panică şi depusese la CEC, în ziua de 29 martie 1970, suma de 1.257 lei. Deci, numai dintr-un tabel, 1.257 lei delapidaţi!

La casier acasă, nu s-a găsit mai nimic, însă fisura deja se produsese cu ce descoperisem eu în locuinţa pastorului. Mai departe, am ridicat toate plicurile şi tot ce s-a putut numi evidenţe ale bisericii şi am plecat în…

marea croazieră: să stăm de vorbă cu toţi credincioşii.

Aflându-se despre percheziţiile efectuate la domiciliile pastorului şi al casierului, marea majoritate a credincioşilor a început să clevetească pe marginea faptului că dregătorul bisericii lor şi ajutorul lui nu erau oamenii cinstiţi pe care-i crezuseră. Puţini au fost aceia care au rămas în continuare sub influenţa pastorului şi au ascuns adevărul ori şi-au pus masca tăcerii.

Pe măsură ce avansam cu ancheta, surprizele apăreau tot mai multe.

Mulţi credincioşi neştiind carte, după ce-i predaseră contribuţiile casierului, îl rugaseră tot pe el să le efectueze în plic operaţiunile corespunzătoare. Moise A., profitând de încrederea lor, îi „operase” în voie, consemnând în plicuri sume mult mai mici faţă de cele donate în realitate.

Aceeaşi „operaţie” o făcuse şi pe seama altor credincioşi, chiar dacă aceştia ştiau carte, imitându-le însă semnăturile.

Sumele de bani colectate cu ocazia serviciului divin erau şi ele forfecate, fiindcă cei care numărau banii erau pastorul şi casierul. În instrucţiuni se prevedea o comisie a cărei atribuţie era aceea de a număra banii şi de a consemna sumele într-un proces-verbal. Însă aceasta nu funcţiona la biserica creştină baptistă din Simeria. Ba, nu! Funcţiona, dar… numai pe hârtie!

Cele două tabele cu donaţiile credincioşilor pe anul 1969, care fuseseră întocmite după data de 18 ianuarie 1970, ziua de bilanţ a bisericii, fuseseră şi ele măsluite. Pastorul, împreună cu casierul, sub pretextul că vor să pună la punct evidenţa financiară a bisericii, merseseră pe la toţi credincioşii, punându-i să semneze tabelele în care sumele erau deja înscrise de ei. După cum mi-au declarat mulţi credincioşi, fuseseră puşi să semneze tabelele fără a li se citi sumele înscrise. Când au auzit pentru ce sume „semnaseră”, au sărit în sus.

— Ce obraznici! îmi zise plin de mânie baptistul Cornel L. În tabel m-au trecut cu 11 lei, iar eu am donat 300 de lei.

— Ce să vă fac? am ridicat eu din umeri.

— Cum, ce să ne faceţi, mă privi foarte mirat credinciosul. Ce spune Ezechiel, – capitolul 34, versetul 10?

— Am înţeles! i-am răspuns baptistului pe un ton ca la armată. Aşa am să fac!

— Păi, vedeţi…

Habar n-aveam ce scria acolo. Întrucât, în documentarea mea, făcusem rost de o Biblie, am dat fuga la carte şi am citit ce spune acel verset: „Iată, am necaz pe păstori. Îmi voi lua înapoi cele din mâna lor, nu-i voi mai lăsa să-mi pască oile!”

Aşa am şi făcut, arestându-i pe „păstor” şi pe ajutor lui.

DRUM BUN, HANŢI!

Primăvara anului 1970. A plouat torenţial zile întregi. Zăpada s-a topit brusc pe munţi şi apele au început să-şi iasă din matcă.

Peste noapte, devenii care-şi aveau gospodăriile dincolo de linia ferată, spre Mureş, s-au trezit cu uşile luate din ţâţâni şi cu apa în casă până la gât. La Ilia, digul s-a rupt şi viitura a acoperit complet localitatea, rămânând la suprafaţă numai turla bisericii. Alte sate din lunca Mureşului erau şi ele înecate în apă, zbătându-se să supravieţuiască.

Alarmă! În tot oraşul şi în toate localităţile de pe cursul Mureşului. Armata, pompierii şi miliţia sosesc primele pe baricade. După ele, salvările. Se aduc bărci,

amfibii, colaci de salvare, frânghii, aparate porta-voce, cângi, topoare, pături, centuri, scări... Se fac echipe mixte şi începe o luptă cu viitura pe viaţă şi pe moarte. În primă urgenţă: salvarea oamenilor.

Dincolo de noi, în negură, se aud ţipete de groază. Totul vuieşte. Se aud trosnete, zbateri, buşituri. Apa nu mai clipoceşte, nu mai bolboroseşte, urlă. Cerul e plin de ciori alarmate. Oameni, pe acoperişurile caselor, în pomi, în podurile şurelor. Agită mături, cearşafuri, cratiţe, lopeţi, ce au găsit la îndemână ca să poată fi reperaţi. Pe apă pluteşte tot ce vrei – animale şi păsări moarte, pomi smulşi din rădăcini, mobilă, garduri, trunchiuri fasonate, ferestre, damigene, grinzi, scări, butoaie, bănci, buturugi, jucării.

Bărcile de salvare înaintează greu. Trebuie mânuite cu prudenţă pentru a nu fi lovite de trunchiurile groase, adevărate torpile. Şi amfibiile se descurcă foarte greu. Viitura are viteză şi îngrămădeşte mereu pe vadurile pe care şi le-a creat lucrurile prădate oamenilor. În drumul temerarilor, se formează blocaje în care apa izbeşte cu furie.

Eu mă aflu într-o barcă pneumatică, împreună cu doi soldaţi şi un coleg mai în vârstă. Suntem îngroziţi de ce vedem. Pe culoarul nostru de acţiune, avem ca prim obiectiv un pom în care se află un bărbat. Înaintăm. Ostaşii trag la rame. Mai avem cam cincizeci de metri. Bărbatul din pom strigă şi se agită. Nu auzim ce spune din cauza vuietului apelor şi a celorlalte zgomote. Maiorul îi transmite prin porta-voce să reziste. Omul se agită însă în continuare şi începe să facă semne disperate cu mâna, arătând ceva în faţa noastră. Ne coborâm privirile pe faţa apei.

— Tu vezi ceva, comisare? mă întreabă colegul.

— Numai buturugile alea mari cu rădăcinile afară, care vor să ne taie calea.

— Asta văd şi eu. Ce-o vrea ăla din pom să ne

transmită?!

Ne uităm din nou în pom. Bărbatul continuă să ne facă semne, indicând cu amândouă mâinile acelaşi loc. Tot nu vedem nimic. Colac peste pupăză, barca se opreşte încurcându-se în nişte crăci.

— Cred că dedesubt este un pom, zice un soldat.

— Un copil! strig eu deodată. Un copil într-un pătuţ!

— O să-l strivească buturugile! strigă şi ostaşul care a zis că ne aflăm în pom.

— Vai! pâlpâie vocea colegului meu. E chiar între două buturugi! Ce facem?

Acum, îl vedem bine. Micuţul era în picioare, ţinându-se de marginea patului.

— Pătuţul a luat apă! constat eu. Dacă-l atinge o buturugă…

— Doamne, cum să pot vedea o asemenea scenă şi să nu pot interveni! îşi acoperi ochii cu palmele vârstnicul meu coleg.

…Mi-am dat jos vestonul şi cizmele.

— Legaţi-mă cu frânghia! i-am rugat pe ceilalţi

Mi-am dat drumul în apă. Mi s-a tăiat respiraţia. Era rece ca gheaţa. Am luat o direcţie mai în amonte, calculând ca viitura să mă scoată la ţintă. Am ajuns la nişte grinzi blocate, care ne barau drumul. Le-am împins în aval, pe rând.

— Aşa, comisare! Bravo! a strigat colegul meu slăbindu-mi coarda. Mai repede, că buturugile se-apropie de pătuţ.

Am respirat adânc, adunându-mi puterile şi am pornit. Aeram cam treizeci de metri până la copil. Curentul viiturii mă împingea spre stânga, însă eu înotam în diagonală, puţin contra apei. „Hai, comisare!” auzeam când scoteam capul la suprafaţă. Respiram din ce în ce mai greu, dar nu puteam să încetinesc ritmul. Mă loveam

de crengi, faţa şi mâinile mi se zgâriaseră, dar nu mai aveam în minte decât pătuţul cu copilul. Mai aveam de parcurs vreo patru metri, când între mine şi pătuţ s-a interpus o buturugă. Buturuga amenința să prindă pătuţul ca într-un cleşte, împreună de cealaltă care era blocată. Am şi auzit în gând trosnete şi ţipete, am şi auzit tăcerea care ar fi urmat după ce copilul ar fi fost înghiţit de valuri…

Un nou efort. Alţi metri. Am apucat de o rădăcină a buturugii, trăgând-o spre mine. A simţit-o cum se supune, cum ia alt curs îndepărtându-se încet de pătuţ. M-am repezit apoi pe lângă ea, până la capătul celălalt, şi am împins-o la vale cu picioarele cât am putut de tare. În locul ei, copilaşul. Blond, cu ochii negri, se ţinea cu mânuţele lui fragile de marginea pătuţului şi scâncea. Am prins uşor cu o mână un picior al pătuţului, iar cu cealaltă i-am făcut câteva bezele.

— Hanţi! Hanţi! s-a oprit el din plâns, începând să râdă. N-avea doi ani, dar cred că-şi dădea seama de situaţie.

— Hanţi! Hanţi! i-am spus şi eu, simţind cum funia ne trage spre barcă pe amândoi.

„Oo! Oo!” am auzit ecourile unor strigăte care nu veneau din partea în care era barca. Poate era terminaţia unui „alo” sau a unui „bravo”. Probabil, bărbatul din pom, m-am gândit. Hanţi habar n-are că omului aceluia îi datorează viaţa. Am făcut cu mâna spre pom şi am strigat:

— Aşteaptă, că venim. Ţine-te bine!

— Ptiu, ce frumos e! a zis colegul meu când a văzut de aproape copilul. Hai la nenea… Hai la nenea… Copilul s-a lăsat luat în braţe. O, ce emoţii mi-ai dat, pezevenghiule! îl strângea colegul meu la piept. Ce teamă mi-a fost pentru tine! Ce căutai acolo?

Pezevenghiul vedea. Pe mine m-au tras ostaşii sus.

— L-aţi întrebat cum îl cheamă? i-am zis eu colegului

ca să-l readuc la realitate.

Ostaşii îşi luaseră locul la rame şi barca înainta spre mal, în vreme ce eu mă îmbrăcam.

— Cum te cheamă, mă, frumosule? l-a ciupit uşor de obraz colegul meu.

— Hanţi! Hanţi!… îi trăgea „pezevenghiul”, dându-şi seama că asta înţelegeam şi noi foarte bine şi că alte vorbe de-ale lui poate n-ar fi fost pentru noi. Când am ajuns la mal, l-am scos repede din barcă şi l-am întins spre cei de pe salvarea care aştepta. Au pornit grăbiţi cu el spre spital. Avea picioruşele ude şi ne era teamă să nu fi făcut pneumonie.

Şi, bineînţeles, n-am aşteptat să vedem salvarea dispărând cu Hanţi în zare. Am plecat înapoi. Bătălia împotriva inundaţiilor abia începuse…

„2.6.2”

Drum bun! mi-ar fi spus „Hanţi” şi mie, după cum i-am urat şi eu, dacă ar fi ştiut că în vara aceluiaşi an urma să părăsesc plaiurile hunedorene. Mama se îmbolnăvise grav şi fiind singură, pensionară, avea absolută nevoie de mine, de ajutorul meu.

Vestea i-a întristat deopotrivă pe colonelul Sabin Popa, şeful miliţiei judeţene, pe locţiitorul său, colonelul Zaharia şi pe bunul meu şef de serviciu, locotenent-colonelul Vasile Nemeş, dar, înţelegând situaţia, mi-au dat toate avizele necesare ca să mă mut la Bucureşti.

Mi-aduc aminte că, la despărţire – un moment greu şi cumplit pentru mine – ne-am sărutat, iar eu am izbucnit în plâns ca un copil.

— Lasă, comisare, m-a mângâiat pe cap „nea Vasile”. Am trecut noi şi de prăpădul cu inundaţiile, ai văzut.

Esenţial este acum ca mama ta să fie salvată…

— Şi-apoi o să ne mai vedem, doar n-o să ne uiţi, mi-a zâmbit colonelul Zaharia. Concediile de odihnă aici să ţi le faci, noi îţi asigurăm totul…

— Inclusiv căldura sufletelor noastre, i-a completat colonelul Popa.

Înainte de a ne lua ultimul rămas bun, am închinat un păhărel de palincă.

— Îmi pare rău când îmi pleacă oamenii buni, a zis colonelul Popa. Da’ ce să-i faci? Aşa e viaţa!…

…În Bucureşti, am fost repartizat ca ofiţer operativ de sector la circumscripţia 10 miliţie, cum era atunci. Şeful circumscripţiei era locotenent-colonelul Gheorghe Popa, un îndrăgostit de munca de miliţie, pe care, la orice oră din zi şi din noapte, îl găseai la datorie.

Coincidenţa a făcut să mă prezint la circă tocmai în ziua în care ieşise ordinul prin carte eram avansat la gradul de locotenent-major.

— Luaţi loc, domnule locotenent-major! a accentuat pe ultimele cuvinte noul meu şef.

— Vă mulţumesc.

Ne-am întreţinut timp de aproape două ceasuri, eu povestindu-i despre activitatea mea desfăşurată la miliţia judeţului Hunedoara.

— Da, ai referinţe foarte bune, chiar impresionante, mi-a zis el. Până să vii, am luat legătura telefonică cu fostul tău şef de serviciu şi cu şeful miliţiei judeţene care au avut numai cuvinte de laudă la adresa ta. Mă bucur că am primit în colectivul meu un astfel de subaltern. Rămâne, acum, să arăţi ce poţi…

Mă înroşisem tot.

— Daţi-mi un sector, ca şi la ceilalţi, şi am să mă apuc de treabă chiar din această clipă!

— Nu. Deocamdată, n-am să-ţi repartizez niciun

sector. Am un alt plan cu tine.

— Vă ascult, eram eu foarte curios.

— Ai căpătat multă experienţă în anchete, după cum am aflat, ai întâlnit tot felul de speţe, ceea ce mă face să mă cred că ne vei fi cu mult mai folositor dacă ne ajuţi în rezolvarea numărului mare de dosare existente.

— Încep chiar de astăzi, am spus, însă am nevoie de câţiva subofiţeri. Trebuie înmânate citaţii, aplicate sechestre, aduse adrese de la întreprinderi, sunt probleme de parte civilă, trebuie predate unele bunuri, altele ridicate, un om trebuie să stea de pază în permanenţă lângă cei anchetaţi etc., etc.

— De acord. De câţi ai nevoie?

— Cam trei…

— Nu. Eu m-am gândit la patru. E bine aşa?

— Perfect.

— Atunci, spor la treabă, domnule locotenent-major!

— Am înţeles. Să trăiţi!

În decurs de trei luni, n-am avut timp liber decât cât să mă duc la mama. Am rezolvat 262 de dosare, cifră care mi s-a imprimat în memorie, deoarece unii dintre noii colegi începuseră să-mi zică „2.6.2…” Ai un caz dificil? Du-te că te ajută „2.6.2.”!

E drept că numai un număr mic dintre aceste dosare fuseseră mai complicate – cele de natură economică, cu prejudicii, care necesitaseră expertize, contraexpertize, suplimente de revizii, tot felul de avize, deplasări de comisii la faţa locului ş.a.m.d. Restul au fost cauze, să zic aşa, normale, cele mai multe pe linie judiciară.

— Rezolvarea pe bandă rulantă a acestor dosare, dar cu probe şi acte procedurale, l-a determinat pe procurorul şef al sectorului 5, Octavian Dornea, să mă cheme la el şi să bem împreună o cafea îmbunătăţită.

— Dacă o ţii tot aşa, îi scoţi la pensie! a glumit el.

— Mai degrabă, ies eu, am zis. I-am vorbit apoi de efortul pe care-l depusesem, de nopţile nedormite – căci ziua anchetam, audiam, iar noaptea (casa mea era numai la miliţie) băteam singur la maşină referatele de terminare a urmăririi penale sau ordonanţele de refuzare a pornirii procesului penal.

La circumscripţia 10, n-am stat decât trei luni, căci, reorganizându-se sectorul de miliţie, s-a mai înfiinţat o circă, numărul 20, al cărei şef m-a luat cu el. Acesta nu era altul decât fostul şef de la 10, locotenent-colonelul Gheorghe Popa, care convingându-se de ce pot, nu mi-a mai dat drumul de sub „aripa” lui.

Noua circumscripţie, în a cărei responsabilitate intra toată zona Berceni, neavând un local tip cum e cel de acum, ne-am mutat într-un bloc de locuinţe de patru etaje, ocupând o scară. În urma reorganizării, celelalte circumscripţii de miliţie din sector ne-au predat toate dosarele care ne reveneau în raport de noua competenţă teritorială. Multe, foarte multe dosare… Maiorul Ştefan Grosu, şeful biroului operativ al proaspetei circumscripţii, m-a chemat în biroul său şi mi-a zis:

— Comisare, trebuie un nou şvung, ca să lichidăm aceste dosare şi să pornim şi noi de la zero, cu fruntea senină.

— De la zero n-o să pornim niciodată, i-am zis eu.

— Ştiu, a râs el. Dar, oricum, ne va fi mult mai uşor după ce vom rezolva aceste dosare.

— Este adevărat, am oftat eu şi am pornit la treabă împreună cu un nou colectiv de subofiţeri.

Casa mea era tot la miliţie. Locuiam în sediul circumscripţiei, la etajul patru, putând să ocup toate apartamentele de pe palier, căci erau goale. Îmi adusesem de acasă un pat, un covor, un tablou, un cuier, de restul îngrijindu-se mama.

Cam două luni mi-au trebuit până ce am rezolvat

noile dosare încât a ajuns şi circa noastră la zi, cu plângerile şi reclamaţiile. Mi s-a repartizat, apoi, şi mie un sector – tot cvartalul de blocuri cuprins între bulevardul Metalurgiei, străzile Dumitru Petrescu, Emil Racoviţă şi Aleea Aliorului.

Cu toate greutăţile inerente începutului, m-am descurcat. Am reuşit în scurt timp să fiu cunoscut de cetăţenii din sector. Le ascultam păsurile, necazurile, îi sfătuiam şi-i îndrumam, îi ajutam cu ce puteam, participam la şedinţele lor şi-i puneam în gardă, pregătindu-i din punct de vedere antiinfracţional, învăţându-i cum să prevină anumite pericole, într-un cuvânt eram tot timpul aproape de ei. Pentru asta mă stimau. Mă opreau când ne întâlneam şi mă puneau în temă cu tot felul de probleme care mă puteau interesa. Acest lucru mi-a creat un avantaj incontestabil. Am reuşit să cunosc foarte repede elementele problemă din sectorul meu şi să iau măsuri în consecinţă. Infractorilor a început să le fie teamă de mine. Le făceam „vizite” când nu se aşteptau, prinzându-i cu prada pe masă. Am „curăţat” cât am putut, iar cei care au rămas în poziţie de suspecţi se mirau cum de le cunoşteam mişcările. „Secretul” era unul singur: legătura permanentă cu oamenii muncii, cu cetăţenii din sector. Ajunsesem chiar ca unele verificări să le fac din birou, fiind suficient să-mi deschid agenda cu telefoane şi să sun la te miri ce asociaţie de locatari, la responsabilii unor cărţi de imobil, pensionari, cetăţeni…

Totul mergea şnur, cum se zice. Asta până în clipa în care şi-a făcut apariţia un grup de infractori: furau lapte şi iaurt din navetele care se aduceau în timpul nopţii la centrele de vânzare şi care rămâneau nepăzite, pe trotuare, până dimineaţa. Faptul că s-ar fi furat o sticlă, două de lapte, sau două, trei borcane de iaurt n-ar fi însemnat mare lucru, dar se fura cu naveta. Şi nu numai din sectorul meu, ci din tot cartierul Berceni.

„Trebuie să mai calce navetele din sectorul meu! m-am gândit. Nu se poate să nu…”

Având în sector opt centre de vânzare a laptelui, am organizat şedinţe cu cetăţenii de la blocurile din apropierea acestora şi i-am solicitat să ne unim forţele pentru a-i prinde pe hoţi. Toată lumea a ridicat mâna sus, cum s-ar zice. Am organizat grupe de pândă, pe ore, în genul plantoanelor care se fac la armată, şi am rămas în aşteptare. A doua noapte, hop şi surpriza!

„Detectivii” care păzeau navetele de la centrul de vânzare ambulant de la intersecţia bulevardului Metalurgiei cu aleea Aliorului prinseseră în flagrant un tânăr, ţigan, care apucase să fure două sticle de lapte.

— Au fost doi! îmi zise foarte agitat „detectivul” şef. Au venit cu o motocicletă cu ataş! Cel cu motocicleta a rămas lângă bordură, cu vehiculul pornit şi numai ăsta fura. E gaşcă mare… Când am sărit să-i prindem, motociclistul a şi demarat. Numerele erau date cu noroi…

— Era tot ţigan?

— Da. Dar mai alb la faţă, mai spălăcit…

Tânărul prins în flagrant stătea tot în Berceni, dar nu în sectorul meu. Nu fusese niciodată condamnat şi lucra ca muncitor la serele Berceni.

— Cine-i tipul cu motocicleta? l-am întrebat.

— Nu ştiu, să mor! mi-a răspuns ţiganul, în noaptea asta l-am cunoscut. M-am încurcat la restaurant, la „Budapesta”. Şi i-am făcut semn cu mâna. A oprit şi, când l-am văzut că e tot din neamu’ nostru, l-am rugat să mă ducă şi pe mine acasă, că n-am bani de taxi. „Bine. Urcă!” mi-a zis. Pe drum, m-a prelucrat că-i este sete şi că să iau eu două sticle de lapte din navete.

— Minţi! Tu stai în capătul celălalt al Berceniului.

— Aici zicea că ştie el locu’, că nu-i păzit…

Ţiganul minţea, în mod sigur era în cârdăşie cu celălalt. La percheziţia domiciliară nu i-am găsit nimic,

însă nişte vecini mi-au spus că toată noaptea umbla „cu unu' cu o motocicletă."

Am luat dosarul şi m-am dus cu ţiganul la procurorul Dornea!

— Măi, comisare, ne facem de caterincă! mi-a spus el după ce a văzut cele câteva file de dosar. Cum să-l arestăm pentru două sticle de lapte? Pentru 7 lei, inclusiv valoarea sticlelor! Îţi dai seama…

— Da, dar e infracţiune flagrantă! i-am zis.

— Fugi de-aici!

— Înseamnă că nu vă place riscul meseriei, am apăsat eu atunci pe o clapă sensibilă. Ştiam că era exact invers, că se bucura de reputaţia unui meseriaş de talie, care nu dăduse greş niciodată.

— Tu ţii neapărat să mă vezi vânzător de bomboane agricole pe stradă, mi-a zis. Dar îl simţeam că cedează, îi trebuiau însă şi lui nişte garanţii.

— Nu! Dar „2.6.2". n-o să doarmă, din această clipă, până nu va prinde tot grupul de infractori. Pe unul (m-am referit la ţiganul prins) s-ar putea să-l aibă deja în mână şi asta nu e puţin. Trebuie însă cât de cât ajutat, mai ales că-l ştiţi că este în stare…

Procurorul şi-a aprins în tăcere o ţigară, a mai răsfoit firavele file ale dosarului, apoi s-a uitat la mine lung.

— Bine, batem palma! mi-a întins el mina. Dar, dacă nu-i prinzi, să nu mai dai ochii cu mine. Să te faci agent de ordine…

— Îi prind, şefu', i-am zis eu bucuros. Nu mă las…

Şi mi l-a arestat pe ţigan – pentru două sticle de lapte – pe timp de 30 de zile. Văzându-se „legat", fără şanse de scăpare, după cinci zile de tăcere, ţiganul mi-a mărturisit că, împreună cu motociclistul şi cu încă câţiva, se ocupau în mod organizat cu asemenea furturi.

— Nu vă spun însă niciun nume, nicio adresă, că dacă

vor afla c-am „ciripit”, după ce „ies” mă linşează!

— Dă-mi atunci o şansă.

— Şansa este să-i prindeţi dumneavoastră.

— Asta ştiam. Tu dă-mi un indiciu.

— Faceţi pândă în jurul locuinţei mele. După cum am văzut că ştiţi şi dumneavoastră, avem consemn că dacă unul e prins şi scapă, să nu meargă la locuinţele celorlalţi, căci ar putea să fie urmărit.

— Să stea acasă, că vine cineva să ia legătura cu el, i-am completat eu.

— Exact.

— Am făcut pândă în fiecare noapte, dar n-a apărut nimeni.

— Insistaţi… a zâmbit ţiganul. O pradă de soi nu se prinde aşa de uşor.

Mi-am dat seama că ţiganul avea dreptate şi l-am înţeles şi pe el de ce nu voia să recunoască şi-n scris, îşi apăra pielea. Legile lor…

Mi-am luat „detectivii” şi ne-am instalat din nou în pândă.

A şasea noapte… Pe la patru dimineaţa, când ni se lipeau ochii, de somn, apăru, în sfârşit, aşa cum mizasem, şi simpaticul nostru motociclist. Pe şaua din spate era alt ţigan, iar ataşul era plin de sticle de lapte şi borcane de iaurt.

— Mâinile sus! am îndreptat pistolul spre ei, în timp ce „detectivii”-i înconjurau.

Ţiganii au ridicat amândoi mâinile. I-am condus la miliţie, unde am întocmit un proces-verbal în legătură cu modul şi locul unde fuseseră prinşi, plus ce se găsise în ataşul motocicletei. Apoi, a început… dansul.

„Detectivilor” le plăcea al naibii „meseria”, aşa că niciunul nu s-a dus să se culce, ci din contră, au mai chemat doi vecini, care erau posesori de autoturisme, ca

să avem cu ce ne deplasa. Trebuiau făcute mai întâi două percheziţii, una la motociclist şi alta la ţiganul care fusese în spate, însă nu ştiam pe care dintre „detectivi” să-i iau. Până la urmă, să nu-i supăr, căci aveau meritele lor, i-am luat pe toţi, de s-au speriat ţiganii când au văzut câţi suntem. O forţă…

Ce-am găsit la motociclist acasă, în Ferentari, ne-am minunat. Stive de navete cu sticle şi borcane goale, iar, mai proaspăt, opt navete de sticle cu lapte şi patru cu borcane de iaurt. Un grup organizat de cinci infractori care-şi deschiseseră un centru de lapte şi iaurt! Raza lor de „achiziţie” – zonele Berceni, Giurgiului, Rahova, Drumul Taberei, Militari şi Giuleşti. În Ferentari, cartierul lor, nu furau. Erau băieţi „cinstiţi”.

Când am adunat tot grupul şi l-am dus la procuratură, Dornea a ieşit din birou, fiindcă nu ştia ce-i cu atâta alai pe coridor.

— O! Frumos! Frumos! a mişcat el din cap când i-a văzut pe hoţi în cătuşe! Dar dânşii cine sunt? s-a referit la numărul mare de însoţitori.

— Agenţii mei de ordine! i-am răspuns zâmbind pe sub mustaţă. Cu ei i-am prins!

— Şi mai frumos, a apreciat el. Ai forţe, nu te joci.

…Deunăzi, aflându-mă la Procuratura Generală în compania procurorului criminalist Gheorghe Zăhărăchescu de la Direcţia de urmărire penală, cu care lucram într-un caz de dublu asasinat comis într-o comună de lângă Focşani, Zăhărăchescu a vrut să-mi facă cunoştinţă cu un coleg de-al său, un tip înalt, brunet, cu o alură de atlet. Colegul lui mi-a întins mâna.

— Dar nu este nevoie, ne cunoaştem! Am zis eu.

— Pfu! Bată-te să te bată, 2.6.2., m-a recunoscut Dornea. Şi-acum îmi aduc aminte cât am riscat când l-am arestat pe ţiganul ăla pentru două sticle de lapte.

— Ee… Păi, dacă nu riscaţi, mai ajungeaţi

dumneavoastră aici, la Generală? am glumit eu.

TREI VIOLINE

Ajunul sărbătorilor de iarnă. Oamenii forfotesc peste tot, fac cumpărături, pregătiri. Într-o curte din cartierul Crângaşi, familiile a doi fraţi sunt adunate în jurul unui foc, cinstind cu un păhărel de ţuică fiartă evenimentul pe care-l aşteptaseră cu multă nerăbdare în ultimele zile: tăierea porcului! Celor mici li se pune în pahare pepsi, dar copiii nu se îmbulzesc. N-au timp… Au prea mult de lucru cu şoriciul.

— Am avut totuşi puţin noroc! zise vesel Mitică, fratele mai mare. Nu prea mai erau porci în târg.

— Şi i-am luat la un preţ convenabil, aprobă Nicuşor dând paharul peste cap. Ai văzut că e mai bine la curte, decât la tine la bloc?

— Este, dar şi la bloc e bine. Avantaje şi dezavantaje…

— Aici e mai bine… Parcă suntem la ţară. Ia uite la ăştia mici cum înfulecă: Unde tăiai tu porcu' la bloc?

— Păi, nu te am pe tine? zise Mitică turnând încă un rând în pahare. De ce suntem fraţi? Dacă nu te aveam pe tine, dacă nu aveam unde să-l tai, nu mai cumpăram porc, deşi ne-am obişnuit aşa în fiecare an. Copiii abia aşteaptă, ai văzut…

— Parcă numai copiii, râse Nicuşor. Altfel e când ai porcu' tău, bă, frati-meu. Prepari din el ce vrei. Ştie cineva cât o să trăim?

— Asta aşa e… O să am de toate până-n primăvară. Porcii au fost mari, aproape două sute de kilograme fiecare. Terminăm ţuica asta şi ajutăm femeile la preparat. Abia aştept să mănânc nişte cârnaţi, tobă, caltaboş…

— Nu mai spune, că-mi lasă gura apă, zise Nicuşor turnând. Când om fi gata, dai o fugă în piaţă, la Crângaşi, că sunt mulţi bişniţari pe-acolo şi tocmeşti o maşină care să ţi-l ducă acasă, în Balta Albă.

— De ce n-aş lua un taxi? Nu-i mai bine?

— Ar fi, dar ăştia-s mofturoşi. Când or să audă despre ce este vorba, vor să le dai… Poate chiar şi carne… Parcă nu câştigă destul! Când le merge vadu', nu pleacă acasă fără trei-patru foi. Ăsta-i *mersu'*. Cu bişniţaru' te-nţelegi altfel, el e „în foame"…

— Bine, cum zici tu.

Încălziţi de ţuică, cei doi se puseră apoi pe lucru. Terminând de preparat porcul său, Mitică se duse în piaţa Crângaşi unde găsi un tânăr la vreo treizeci de ani, care, chipurile, aştepta absent la volanul unei Dacii 1100. Mitică pricepu cu cine are de-a face şi-l abordă. Se învoiră repede. Mitică se urcă în maşină şi, în câteva minute, fură la poarta lui Nicuşor.

— Văzuşi că găsişi? îl întâmpină Nicuşor. Ce ţi-am spus eu! Ţi-a cerut mult?

— 50 de lei! răspunse Mitică. E convenabil. Hai să-ncărcăm!

Cât timp urmau să încarce carnea şi preparatele în maşină, Nicuşor îl invită pe şofer în curte, însă acesta refuză foarte politicos.

— Nu, vă mulţumesc! zise. Sunteţi foarte drăguţi. Vreau să mai curăţ puţin jiglerul, să n-avem probleme pe drum.

— O ţuică fiartă. Una mică! insistă Nicuşor.

— Se poate? În oraş mişună agenţii de circulaţie.

— Hm, cred că aveţi dreptate, renunţă amabila gazdă şi se duse să-şi ajute fratele.

Când carnea şi preparatele fuseseră urcate aproape toate în maşină, Nicuşor îl mai cinsti pe Mitică cu un ultim pahar de ţuică. Când însă Mitică îşi chemă familia şi se întoarse să se îndrepte spre maşină, aceasta dispăruse.

Toţi împietriră. Revenindu-şi, Mitică fugi la poartă. Nimic. Nici măcar o urmă de fum… Bişniţarul auto îşi

luase tălpăşiţa pe nesimţite. De, fiecare cu… norocul lui!

— Care i-ai luat numărul? privi Mitică buimac în jur.

Nimeni. Copiii şi apoi femeile începură să plângă, strângându-se în jurul unui lighean, unde-i aştepta (pentru parastas) tot ce le mai rămăsese: un biet cap de porc!

…Valeriu Nedea, un zdrahon de bărbat, intră ţanţoş în *shop*. Avea de ce să fie mândru. Lucrase mai mult timp în străinătate, prin ARCOM, ca fierar-betonist şi îşi strânsese o sumă frumuşică în dolari. Fiind ajunul sărbătorilor de iarnă, se hotărâse să-i facă soţiei câteva cadouri mai deosebite, care, cu siguranţă, urmau să o bucure. Ieşi din shop încărcat ca o albină: un covor persan, patru carpete turceşti, două seturi de pat franţuzeşti, un magnetofon, săpunuri, parfumuri, zece cartuşe de ţigări Kent şi alte „mărunţişuri" de genul acesta. Până la ieşirea din *shop*, cât era de solid, trebui să facă două drumuri ca să transporte lucrurile pe care le cumpărase. „Ee, acum să căutăm un taxi!" gândi el. Dar n-a fost nevoie, căci nu ieşi bine din *shop* şi un tânăr destul de prezentabil îi şopti ceva la ureche.

— Numai cincizeci de lei până la Chitila? se miră Nedea. Era bine dispus pentru ce cumpărase. Nu, băiete, aşa nu te îmbogăţeşti, puse el mâna-i puternică pe umărul tânărului. Mai ai în plus un pachet de ţigări Kent! Este că aşa e mai bine? îi făcu apoi cu ochiul ştrengăreşte.

— Mă mai întrebaţi? N-am mai fumat un Kent de când eram la grădiniţă, zâmbi tânărul şi se opinti la covor.

După colţ, îi aştepta o Dacia 1100.

— Fainã maşinã! E nouă! remarcă fierarul-betonist urcând lucrurile-n ea.

— E nouă, dar are foarte multe defecte de fabricaţie, zise tânărul. Nu sunt reuşite. Mi-a făcut foarte multe figuri

— N-aş crede. E marcă veritabilă. Şi eu urmează să-mi cumpăr una la fel.

— Este foarte greu s-o obţineţi, mai ales peste rând Mai sunt numai câteva locuri. Pe mine m-a costat zece mii de lei bacşişul, ca să obţin aprobarea de la minister.

— Dau şi eu. Dau şi mai mult dacă o să fie o treabă sigură. Numai să găsesc rotiţa pe care s-o ung…

— Am să vă dau adresa la coborâre şi vă pun eu în legătură cu cine trebuie. Este o înaltă funcţionară la Ministerul Comerţului Interior. Femeie dintr-o bucată. Serveşte prompt dacă are încredere.

— De acord. Îmi faci trampa şi pentru asta, ai şi tu un cartuş de ţigări Kent.

Ajunseră în apropierea pasajului de la podul Constanţa şi maşina a început să tuşească, apoi se opri brusc.

— Na beleaua, zise şoferul oţărât. Iar îmi face figuri, ce v-am spus? Am fost un prost, n-am ştiut s-o aleg… Coborî din maşină. Şi sunt dator douăzeci şi cinci de mii de lei!…

Tânărul, după ce umblă câteva minute la motor, revine la volan.

— Bateria! Acum îmi face fiţe şi bateria, zise el privind deznădăjduit. N-avem altă soluţie decât s-o împingem.

— E gata, băiatu’! coborî Nedea din maşină. Are băiatu’! arătă el spre muşchii braţelor.

Fierarul-betonist se retrase în spatele maşinii şi începu să-mpingă. I-au fost suficiente numai două sforţări şi motorul autoturismului începu să toarcă din nou.

— A luat-o! zise Nedea bucuros, ştergându-şi mâinile de praf.

Când privi însă mai bine, maşina prinsese viteză în draci şi cobora panta pasajului ca la raliu.

— Drace! se dezmetici omul. Le-a luat!…

Număr, ceva? De unde? Când?

…Gara de Nord. Seară. Aglomeraţie peste măsură. Bătălia pentru un taxi se dă serios între combatanţi. Un tinerel, cu o căciuliţă ţuguiată, de astrahan, se lupta vârtos cu două damigene. Una mirosea de la o poştă a ţuică bătrână, cealaltă era cu vin. Băiatul se uită şi el după un taxi, însă îşi dădu repede seama că n-avea nicio şansă, după câtă lume aştepta să prindă un asemenea „tren”. Unii călători se împrăştiaseră prin faţa gării sau pe lângă colţurile ei, sperând să oprească un taxi din mers. Băiatul se întristă, deoarece îl aşteptau ore grele de tremurat. Norocul însă îi surâse: unui nene i se făcu milă de el, îl luă într-o Dacie 1100 albastră, parcată pe o stradă lăturalnică.

— Am bani să vă plătesc, zise tinerelul. Am o sută de lei. Tata mi-a spus să iau un taxi, că nu ştiu bine cum să ajung la unchiul Mărăcine. Stă în Berceni, uitaţi, am scrisă adresa aici!

Nenea cel amabil citi:

— Aha, la blocuri! îngână el.

— Da, la etajul trei! îl aproba băiatul.

— N-ai mai fost pe la el?

— O dată, dar mai demult. De-atunci am uitat…

— Şi de ce nu te-a aşteptat la gară, când vii cu o asemenea greutate?

— Tata n-a ştiut că face ţuica! răspunse tinerelul cu candoare. N-a mai avut timp să-i scrie.

— Înţeleg, spuse şoferul. Da’ de ce i-ai adus aşa de multă ţuică?

— Păi, unchiu’ Mărăcine le are mai mult pe-astea cu… teascu’! râse băiatul. Zice că vinu’ îl deshidratează…

— Înseamnă că o să se bucure tare mult, zâmbi şoferul şi porni maşina.

— Mamă, mamă… Nici n-o să ajung bine, că de la uşă o să-şi toarne un ibric. Îi provoacă arsuri când o vede…

Autoturismul opri în faţa unui bloc din cartierul Berceni

— Dar încurcate mai sunt blocurile pe-aici! zise şoferul chinuindu-se să citească inscripţia de la intrare.

— Ce v-am spus eu! confirmă tinerelul scrutând şi el întunericul. D-aia mi-a zis tata să iau un taxi. Nu prea se vede bine. Lumina e cam chioară pe-aici, da' cred că ăsta e…

— Ia coboară tu şi uită-te! opri şoferul motorul autoturismului. Poate chiar ăsta o fi blocul M2A.

Băiatul coborî repede din maşină şi se apropie de uşa scării. N-apucă însă să citească inscripţia, că auzi maşina pornind.

— Nene! Nene! începu el să strige şi să bată cu picioarele în asfalt de necaz. Tâlharule! îl podidi apoi un plâns neguros.

Nenea cel amabil îi lăsase în suflet cel mai mare mărăcine pe care-l întâlnise până atunci în viaţa lui…

…Eu am luat cunoştinţă de ultimul dintre aceste cazuri, deoarece se petrecuse în sectorul meu şi primisem reclamaţia. Băiatul înşelat nu reţinuse numărul autoturismului, însă mi-a dat nişte semnalmente foarte preţioase cu privire la şofer. Mi-a reţinut atenţia îndeosebi că era blond, în jur de treizeci de ani şi avea o cicatrice proeminentă deasupra arcadei stângi. Purta haină de piele. Cu toate acestea, era destul de greu să-l pot identifica pe infractor, întrucât putea locui în orice cartier al Capitalei, iar Dacii 1100 albastre erau, slavă Domnului, cu carul. Am presupus, însă, că nu era la prima abatere de acest gen şi am luat legătura cu toate circumscripţiile de miliţie din Bucureşti, ca şi cu miliţia Gării de Nord. Aşa am ajuns să aflu şi de celelalte două cazuri, unde era evident că operase aceeaşi mână.

Umblam, aşadar, după acest bişniţar auto, în realitate un escroc foarte periculos, nu numai eu, ci încă doi ofiţeri,

doi colegi de la circumscripţiile 15 şi 18 miliţie, care se înregistraseră cu celelalte reclamaţii. La miliţia Gării de Nord, infractorul nu era cunoscut. Am făcut un schimb de informaţii între noi, cei trei „misionari”, hotărând să ne comunicăm orice date vom afla în legătură cu el şi să acţionăm chiar împreună dacă avea să fie nevoie.

Infractorul nu era cunoscut nici de către ofiţerii Serviciului Judiciar al Miliţiei Capitalei, care lucrau pe linie de escrocherii. Genul de înşelăciune cu autoturismul era nou.

Deci, trei escrocherii, trei *violine* – cum denumesc ei, în argou, acest gen de infracţiuni – în numai două zile! Şi toate datorită credulităţii, ignoranţei, naivităţii victimelor lor.

La câteva zile după ce aflasem despre celelalte escrocherii, mă aflam în sector, pe la ora prânzului, pentru unele verificări. Deodată, din direcţia unui bloc, am auzit mai multe strigăte: „Prindeţi hoţul! Prindeţi hoţul!” Am văzut un tânăr care fugea de-i scăpărau călcâiele, iar în urma lui un cetăţean.

Din fericire, tânărul urmărit se îndrepta chiar în direcţia mea. Eu eram pe o alee. M-am dat după un tufiş şi l-am aşteptat. Când tânărul a ajuns aproape, am ieşit ca o nălucă în faţa lui şi l-am prins în braţe. I-am sucit apoi mâna la spate.

— Ce faci, Meme? l-am recunoscut cu imediat.

— Fir-aş al dracului! a zis el muşcându-şi buza de jos. M-aţi prins de data asta!…

Meme era un bişniţar pe care-l aveam demult în cătare. Şi el ştia acest lucru. L-am condus la circă.

— M-a acostat în piaţa Sudului, începu să povestească omul care alergase după el. Mi-a oferit spre vânzare un lănţişor de aur cu inimioară, pe care l-a scos dintr-un plic. O bijuterie splendidă. În jur de zece grame… Cu cât gramul?” l-am întrebat eu, şi el: „Şapte sute, însă s-

ar putea să ne mai înţelegem…” Era o ocazie rară, chiar şi la şapte sute de lei gramul. Bănuiam însă că o să mai lase din preţ, pentru că avea nevoie de bani. L-am întrebat de ce-l vinde. Mi-a spus că soţia lui este internată la spitalul Fundeni şi că este bolnavă de cancer. L-am rugat să mă însoţească până acasă, că stăteam aproape şi n-aveam bani la mine. Pe drum, am început să ne târguim cu privire la preţ…

— E o *scabie* (chilipirgiu avar), interveni Meme, privind cu dispreţ la reclamant. Numai pentru asta merita fript! Dacă-i aşa de cinstit, de ce nu m-a întrebat de unde am lănţişorul? Putea să fie de furat, să plângă păgubaşul mult şi bine după el, pentru scabie nu conta. Lui să-i iasă safteaua…

Reclamantul se înroşi şi îşi încleştă pumnii în semn de răzbunare. Meme, care era un tip corect în ceasul destăinuirilor, continuă:

— Hai, zi-i, dacă eşti aşa cum vrei să pari, la ce preţ am ajuns până la urmă?

Omul începu să-şi plimbe limba în jurul buzelor. Era vădit stânjenit. I se uscase gura.

— La trei… trei sute de lei gramul. Da, adăugă el ocolindu-i lui Meme privirea, tu ai vrut să mi-l vinzi, nu eu. Tu!

— Aţi văzut? făcu Meme cu mina. Ce v-am spus? *Scabie*…

— Pe mine să nu mă faci… se-mbăţoşă chilipirgiul umflându-şi fălcile. Că… înaintă un pas, cu pumnul strâns, spre bişniţar.

— Du-te d-aici, floricele de porumb! i-o-ntoarse Meme a lehamite. Dintr-o *baghetă*, te fac ţurţure.

— Ajunge! i-am oprit eu. Afacerile particulare nu mă interesează. M-am adresat apoi chilipirgiului: Vă ascult mai departe.

— A ajuns la blocul meu şi el m-a aşteptat în hol. Am

coborât şi i-am dat banii, iar el mi-a dat pliculeţul cu lănţişorul. Apoi, a plecat… Când, după un timp, m-am uitat în plic, am văzut că nu mai era acelaşi lănţişor! Numai plicurile erau la fel… Pe urmă…

— Da, mulţumesc, l-am oprit eu. Mergeţi, vă rog în biroul de-alături şi aşterneţi pe hârtie tot ce mi-aţi povestit.

— …Plus faptul că eşti o cutră! li mai aruncă una Meme.

Am rămas singur cu bişniţarul.

— De ce nu-l laşi?

— Păi, dumneavoastră vă plac *vătraiele* astea? De ce nu-i stârpiţi? Dacă n-ar fi ei… n-am fi nici noi şi aţi încheia două socoteli dintr-un foc! N-am dreptate?

— Las-o moale, am zis. De unde ai lănţişorul? (Mă refeream la cel de aur veritabil.)

— Ştiţi că nu sunt zulitor, spuse calm bişniţarul. Nu mă amestec eu cu *răşină* (hoţi). Lănţişorul este al soacrei mele. ÎI are demult; are şi fotografii mai vechi cu el. Aveam mare nevoie de marafeţi.

— Aha!… am exclamat eu observând un plic care se afla pe masă, printre celelalte obiecte găsite asupra lui. Am luat plicul în mână.

— Va umblă abajuru’. observă Meme.

Plicul era o scrisoare recomandată adresată lui Meme. La expeditor era aplicată o ştampilă rotundă cu inscripţia „Ministerul Comerţului Interior”, iar dedesubt, „Serviciul auto”.

— Clar! am spus şi am scos din plic o adresă bătută la maşină. Maşinuţă!… Vechea ta pasiune… I se aducea la cunoştinţă că i se aprobase cumpărarea unui autoturism Dacia 1100 în semestrul care urma. „Data când va trebui să vă prezentaţi pentru ridicarea autoturismului – scria în final – vă va fi comunicată din vreme, prin poştă”. Semna şeful serviciului auto, iar peste semnătură era aplicată

aceeaşi ştampilă ca şi cea de pe plic.

Privind mai bine la ştampilă, mi-am dat seama că era falsă. Persoana care contrafăcuse ştampila comisese o greşeală vizibilă.

— Ei, ce ziceţi? se foi Meme pe scaun. Acum, vă daţi seama de ce aveam nevoie de lovele?

— Da… îţi trebuia probabil o sumă substanţială pe care s-o dai celui care ţi-a aranjat obţinerea aprobării peste rând.

— Le ghiciţi la fix, râse bişniţarul. Dar cum v-aţi bunghit aşa de repede? De unde ştiţi că n-am dat banii înainte?

— Păi, nu asta-i branşa ta? i-am zis eu relaxându-mă. Tocmai la tine să mergem cu *albeaţa*? Te cunosc prea bine, Meme… Întâi, să vezi aprobarea şi numai după aceea dai tu *colţunaşii*. Ţi-a mers bine până aici, după cum se pare, căci *mixerul* (creierul) s-a ţinut de cuvânt. Ai primit aprobarea numai de două zile.

— Acum, dacă mă arestaţi, îl trag în piept fără să vreau, zâmbi pe sub mustaţă bişniţarul. Nu-i vina mea… Am să fac o procură şi maşina o s-o ridice nevastă-mea. Norocu’ ei!

— Cât trebuia să-i dai?

— Parol! ridică mâna Meme. Vă spun numai suma, dar nu şi cine-i *mixerul*.

— Mă rog…

— Zece mii de lei!

— Cam mult pentru o… *violină*! am început eu să râd.

— Nu-i escrocherie, comisare, spuse Meme crezând că glumesc. E afacere stas!

— E, pe naiba! E o găinărie de vitrină…

— Nu e, comisare, să mor! se încăpăţână bişniţarul. Aveţi în faţă, negru pe alb.

— O să vezi tu o Dacie 1100 peste rând, când oi

vedea eu o scară fără trepte! M-a bufnit din nou râsul.

— Şefu', nu mă luaţi aşa… Ştiţi că nu-nghit…

— Uită-te şi tu la ştampilă, găgăuţă, i-am întins eu plicul.

Meme privi la mine mirat, apoi îşi aruncă ochii pe ştampilă. Nu observă nimic.

— Mă luaţi în dodii! zise el neîncrezător. Amândouă ştampilele sunt la fel.

— Dacă şi între voi vă *croşetaţi*, n-am ce să mai zic

— Hai, comisare, nu mă înnebuni! se frământa Meme. Dă-o pe bune.

— Uită-te cum vine scrisul pe ştampilă.

— M-am uitat, ridică bişniţarul din umeri. Nu văd nimic!

— Uită-te la inscripţia „Serviciul auto", ochi de sticlă ce eşti!

Pe ştampilă, literele inscripţiei „Serviciul auto" erau scrise într-un sens nefiresc, dacă le luam în contextul primului grupaj de litere „Ministerul Comerţului Interior" şi al stemei din centru, care erau realizate cu îndemânare.

— Tăticule, e scris invers! îşi trase Meme o palmă peste frunte. Mai privi o dată, îşi mai trase o palmă. Hahalera! Se lăsă apoi moale pe scaun. Pfuu! Mă scutura de-o sută de lămâi! nu-şi putea reveni el. Ce şcoală are-n ea, fratele meu?… Gata, v-o dau în primire? se hotărî el deodată.

— Deci, e o femeie, am zis.

— O balabustă de trebuie s-o-mpingi de la spate cu tampoanele, ca să poată intra pe uşă.

— Cum o cheamă?

— Maica Domnului ştie. Mi-a recomandat-o un bişniţar, care are o Dacie 1100, albastră, şi are un semn aici, deasupra arcadei, de zici că l-a lovit calu' cu copita. El mi-a băgat tărâţă…

Auzind descrierea făcută bişniţarului şi maşinii lui, m-am schimbat imediat la faţă.

— Ia stai! îl cunoşti bine? Ştii unde stă? Ai numărul maşinii?

— Ştiu că *stropeşte* pe la gară şi prin centru, dar cu… umbrelă. E foarte precaut, lucrează numai de unul singur. Pe balabustă mi-a recomandat-o şefă de serviciu în Ministerul Comerţului Interior. Spunea că el tot cu ea a învârtit roata… „Cred că asta mănâncă, bre, de stinge! i-am tis eu când am văzut-o cum arată în peisaj natur. La ea cincizeci de sarmale e mizilic!” „De, funcţie mare, strachină mare! mi-a spus el. Lucrează fines, nu serveşte *dulceaţa* înainte!”

— Bine, lasă astea. Cum dăm de urma lor?

— Păi, poimâine mă întâlnesc cu ea. D-aia alergam aşa cu târna, ca un struţ… Baragladina!

— Unde urmează să vă întâlniţi?

— La CEC-ul mare, în hol, la ora zece. Am stabilit să ne aşezăm unul lângă altul şi să ne facem de lucru cu câte o foaie de depunere. Atunci urma să-i plasez colţunaşii. Dar o să-i plasez eu… O să vă placă. Daţi-mi voie, vă rog frumos, să-i fac o schemă ca de la Meme. Nu vreau să cad pe post de cârlig de rufe. Ştiţi… La *pivniţă* se mai vorbeşte, şi nu vreau să-mi ascund *carnetul de note* în faţa profesorilor. Poate câştig un loc chiar la *catedră*. Acolo contează, sunt alte reguli…

— Bine, m-am învoit eu. Să vedem de ce eşti în stare.

Ziua aşteptată sosi. Ora se apropia. Urma să vină baragladina, dar, cu treizeci de minute înainte de ora fixată, în jurul CEC-ului apăru o Dacie 1100, albastră. Şoferul, un tânăr foarte elegant, blond, cu o cicatrice proeminentă deasupra arcadei stingi, parcă maşina pe străduţa de lângă magazinul „Fortuna” şi intră în clădirea CEC-ului. Acolo îşi făcu de lucru într-un colţ din sală de unde putea supraveghea ce se întâmpla pe la mese.

La zece trecute fix, cum spunea nenea Iancu, apăru şi personajul feminin. Abia încăpea într-un compartiment al uşii rotative.

Meme, care era la post, o salută fin, cu o uşoară înclinare a capului. Îi ţinea loc într-un capăt al unei banchete de două persoane, unde aşezase o servietă.

— E voie? întrebă doamna foarte politicoasă.

— Vai de mine, da se poate? o invită Meme să ia loc şi trase servieta ca femeia să se aşeze.

— Aţi văzut că s-a aranjat treaba? Sunteţi mulţumit? zise doamna, privind cu coada ochiului la vecinul ei, începu apoi să completeze aiurea un formular.

— Viva! răspunse Meme cu recunoştinţă şi se aplecă asupra formularului.

— În două luni, o să vină şi următoarea recomandată, reluă baragladina. Atunci, o să vă duceţi să vă ridicaţi maşina.

— Viva veselia! exclamă Meme bucuros. Banii sunt în geantă. Băgaţi mâna şi luaţi-i.

Femeia nu se sfii şi introduse mâna în geantă până la fund. În loc să dea de hârtie, însă, dădu de ceva cleios şi biata femeie se văzu nevoită să constate că n-avea să mai poată să şi-o scoată.

— Da ce-nseamnă asta? zâmbi ea forţat.

— Lipici, mamaie, îi făcu Meme cu ochiul. Soluţie preparată de maestru! Vezi că e şi pe bancă. Are o priză… De-aici nu poţi să pleci decât cu bancă cu tot. Şi ai grijă, că dacă nu reuşeşti să scoţi mâna în cinci minute, se usucă! La fel cum ai vrut să mă *usuci* tu pe mine, naşparlio! La mine ţi-ai găsit tu *punte*? Beleaua dracu’! Aşa se scrie, fă, „Serviciul auto” pe ştampilă? îi arătă el plicul. E cu dus-întors, puştoaico! mai învaţă textele astea. Mai cumpără două kile de gumă de la librărie şi exersează până reuşeşti să scobeşti şi tu o ştampilă ca lumea. Şi-acum, pa, iubito! se ridică Meme de la locul lui. Viva veselia! Lipicioaso!

„Lipicioasa” încercă să se ridice, însă simţi că bancheta se ridică odată cu ea. Mâna dreaptă, la fel, n-o mai putea scoate din servietă. Cleiul i-o prinsese ca ghipsul. Ce bine ar fi fost dacă servieta ar mai fi avut o gură şi în partea opusă; ar fi folosit-o ca un manşon. Bine, dar bancheta? Trebuia să lase paltonul! L-ar fi lăsat ea, până la urmă, nu era o problemă, dar cum să scoată paltonul cu mâna cleşte în servietă?! Mii de draci, mii de fulgere pe capul ei!

Neştiind cum să depăşească aceste momente critice, începu să arunce zâmbete sterpe la persoanele care i se părea ca o privesc, că-i puteau ghici tărăşenia. Pe complice, nu-l observase, era mascat de mai multe persoane. Era conştientă, însă că el se afla undeva acolo. Spera că-i va da prin minte că i se întâmplase ceva şi va încălca consemnul, venindu-i în ajutor. Complicele, însă, nu realiza nimic şi o privea nedumerit prin culoarul lui. Ce dracu’? Gina se tâmpise? Rămăsese cu mâna în ghiozdan… Parcă era bătută-n cuie!

Totul fiind aranjat, m-am aşezat lângă Gina şi am luat de pe masă o foaie de depunere. Mi-am scos libretul CEC, actele şi am început că completez foaia. Femeia se prefăcu că umblă în servietă. Dar de câte ori mişca mâna, servieta se muta când încolo, când încoace.

— Dar ce-aţi păţit, doamnă? am întrebat-o. Ce-aţi pierdut? Ce căutaţi?

— Oo, nimic! a mişcat ea teatral din buze. Nu-mi găsesc pixul.

— Pixul? Este pe masă, în faţa dumneavoastră!

— A, da! Ce distrată sunt, mişcă ea involuntar din mâna dreaptă. Servieta urmă mişcarea mâinii şi pendulă în aer ca prin magie.

Am tresărit.

— Doamne, ce-i asta? Vrăjitorie?

— Vai, cum puteţi să vă imaginaţi, se înroşi Gina şi

duse mâna la loc. Servieta, după ea.

— Aşa ceva n-am mai văzut! m-am „mirat” eu. Unde lucraţi, la circ?

— Vă rog să vă vedeţi de treaba dumneavoastră, domnule! Sunt femeie serioasă, măritată, am trei copii! se-ncruntă Gina şi întoarse puţin spatele; prea mult nu putea, cauza vă e cunoscută.

— Dar şi eu sunt om serios, doamnă! I-am împins legitimaţia în faţă, îmi plac însă vrăjitoriile. Mai ales când sunt bine „făcute”. Văd că lipiciul lui Meme face minuni! Nu-i aşa, mis auto… service?

Femeia se-ngălbeni, căutând disperată cu privirea undeva, în fundul sălii. Complicele făcea puţin balet între doi inşi, căci călca mai mult pe vârfurile picioarelor.

— Cred că-ţi dai seama că „vraja” s-a sfârşit, i-am zis. Ca să nu te faci de floarea soarelui pe-aici şi să poţi să pleci fără banchetă, să-mi răspunzi repede şi scurt la câteva întrebări, ca să ştiu la care „CEC” voi opta să te depun. Ştii la ce mă refer…

Gina încuviinţă din cap.

— Cine-i „balerinu”-ăla?

— Amantul meu. Ne-am cunoscut în *mediu*…

— Are *liceul*?

— Nu. N-a mai fost condamnat. A început *examenele* numai de trei luni, da are *coviltir*!

— Atunci, mai are până la *bacalaureat*, ai?

— Nu cred. E un tip josnic. E un laş…

— Atunci, de ce te-ai luat cu el?

— Meseria…

— Înţeleg. Acum, doresc ultimele lui *violine*.

— Un *mistreţ* de aproape trei sute de kile.

— Exagerezi, aşa sunteţi voi… Două sute a avut.

— Fie, dar a fost baban. Apoi, un covor persan, carpete turceşti…

— Damigene de vin, ţuică!

— Da. Două.

— Şi tu?

— Cu… aprobările. Cam optzeci de mii de lei… Am greşit ca o proastă la ştampilă. Mă mir că nu m-am prins până acum!

— Ce să-ţi fac? Trebuia, dacă voiai să nu se prindă Meme…

— Papagalul ăla? Nu se prindea el niciodată. Dumneavoastră ne-aţi prins. O să scap eu odată şi de asta. O să dau eu ochii cu el! Mămiţiculee!… Auziţi? Dar, ia staţi, este adevărat ce-a zis, că s-ar putea să mi se usuce mâna?

Nu i-am răspuns, dar mi-am zis că n-ar fi fost rău şi că n-ar fi rău în general dacă li s-ar întâmpla aşa tuturor răufăcătorilor…

CHIBRITURILE BUCLUCAŞE

Într-o dimineaţă, mă aflam în biroul şefului circumscripţiei, când a intrat ofiţerul de serviciu şi l-a anunţat că se prezentase un cetăţean, care dorea să anunţe o spargere.

— Vrea să discute personal cu dumneavoastră, a precizat ofiţerul de serviciu.

— Bine, să intre! a aprobat locotenent-colonelul Popa.

— Îmi permiteţi să plec? am zis cu, ridicându-mă!

— Nu. Te rog să iei loc, mi-a arătat el scaunul. Nu eşti tu un specialist în probleme judiciare?…

În birou a intrat un bărbat trecut demult de-a doua tinereţe, cu o figură răvăşită şi cu ochii roşii de plâns.

— Sunt un om nenorocit, cred că puşcăria mă

mănâncă! au fost primele lui cuvinte. De unde pun eu acum la loc 20.000 de lei?

Cetăţeanul se numea Ilie Pinciuc şi era vânzător la o unitate Loto-Pronosport.

— De ce n-aţi depus banii, aşa cum prevăd instrucţiunile? l-a întrebat şeful.

— Fiindcă aşteptam o nenorocire ca asta, aşa-mi vine să cred! a zis omul cu o figură deznădăjduită. De două săptămâni n-am depus nici un ban şi s-au cam strâns… Am zis, ba că-i duc azi, ba că-i duc mâine şi, uite-aşa, am amânat până a venit năpasta. Cine s-ar fi gândit? Nu mi s-a mai întâmplat niciodată…

— Uşa de la intrare este forţată?

— Da. Cu o rangă, cred, sau cu un târnăcop.

— Banii unde-i ţineaţi?

— În fişet. Şi fişetul e forţat. E făcut zob!

— Aveţi vreo bănuială?

— Da, Am mai multe. De-asta am şi ţinut să stau de vorbă cu dumneavoastră. Trebuie luate măsuri urgente.

— Vă ascult…

— În primul rând, bănuiesc nişte tineri, nişte navetişti, care lucrează la construcţii. Au venit mereu şi au jucat lozuri în plic. Au fost şi ieri şi cred că au văzut banii în fişet, că am un obicei tare prost şi nu-l închid. Mă iau cu treaba şi-l uit cu uşile deschise…

— Mai bănuiţi şi pe altcineva?

— Pe doi zugravi care vin aproape zilnic în agenţie şi mai mult mă ţin de vorbă. Amândoi au fost şi ieri şi au pierdut vremea cam două ceasuri. Turuiesc din gură toată ziua. Unul dintre ei, Lisandru, se văita că are mare nevoie de 5.000 de lei ca să-şi achite o datorie, căci altfel creditorul îl acţionează-n judecată. I-am spus că eu nu am, că i-aş fi dat cu plăcere… Apoi, mai sunt nişte ţigani care locuiesc chiar lângă agenţie şi pe care i-a ridicat miliţia de

mai multe ori. Se zice că ultima dată au spart o blănărie din apropiere şi o alimentara…

Şi eu şi şeful am tresărit.

— Familia Ciocolată! O cunoaştem, a zis şeful. Dânsul, a arătat el spre mine, o cunoaşte foarte bine. El l-a arestat pe capul răutăţilor de-acolo, de la ei, pe Labă de gâscă!

— Da, da, îl ştiu, făcu vânzătorul. Cum toţi au porecle de-astea… Pană de pui, Panglică, Mormânt.

— Da, e limpede, a îngânat locotenent-colonelul. Vă rog să aşteptaţi puţin afară. Plecăm imediat împreună.

Vânzătorul a ieşit din birou.

— Ce zici de asta? mi s-a adresat şeful.

— Mi se pare ceva nefiresc în modul de sesizare, am zis.

— Da, a confirmat şeful. Şi eu m-am întrebat de ce-a dorit el să vină direct la mine. De ce n-a rămas acolo, la unitate, şi n-a telefonat imediat, aşa cum se procedează de obicei? Apoi, prea ne indică mulţi suspecţi! Şi povestea cu fişetul uitat mereu deschis…

— În privinţa la alde Ciocolată, bag mâna-n foc că ei n-au nicio legătură cu fapta reclamată. Ăia nu fură niciodată de lângă casă. Au „principiile” lor… Apoi, mi se pare curios să lase în fişet o asemenea sumă.

— Da, da. Prea a insistat, ba că a uitat să depună banii azi, ba că a uitat să-i depună mâine… Sunt mai multe aspecte ciudate. Dar, să mergem acolo, să vedem ce ne „spune” şi locul faptei. În continuare, te vei ocupa tu de caz. Cunoşti zona, îi cunoşti bine şi pe alde Ciocolată, mi-a făcut şeful cu ochiul. Pe ce pui tu mâna…

Am înţeles aluzia. De fapt, şeful circumscripţiei îmi încredinţase întotdeauna cazurile cele mai dificile şi ştia el de ce: nu lăsasem niciunul în care să nu fac lumină.

Am ajuns la faţa locului. Uşa agenţiei era, într-

adevăr, forţată zdravăn. La fel şi fişetul. O spargere *din topor* mi-am zis la prima vedere. Lovitura îmi sugera o mână ţigănească. Familia „Ciocolată” însă o excludem categoric.

Această primă impresie aveam să mi-o schimb repede, când am observat mulţimea de beţe de chibrit arse şi împrăştiate prin toată agenţia.

— Au cam stat aici, după câte beţe de chibrit au consumat! mi-a zis vânzătorul sesizând că mă preocupă problema lor. Cred că unul a ars beţele, a luminat, iar celălalt s-a ocupat de fişet.

— Aşa se pare, am spus eu, apoi i-am şoptit ofiţerului criminalist să ridice cu grijă toate beţele.

Intrând în posesia plicului cu beţele de chibrit, m-am retras cu şeful în afara agenţiei. Criminalistul căuta mai departe urme.

— Ia priviţi! i-am arătat şefului beţele de chibrit.

— Formidabil! a exclamat şeful. Toate, aceeaşi lungime. Când le-am văzut jos, nu mi-am dat seama.

— Au fost aprinse o singură dată şi lăsate să ardă în bloc…

— …apoi, împrăştiate prin agenţie, mi-a sfârşit şeful fraza.

— Infractorii n-ar fi făcut treaba asta. Le-ar fi aruncat pe toate într-un loc.

— Bineînţeles. Acum îmi explic de ce Pinciuc a venit la mine. Ordinarul! s-a strâmbat şeful dezgustat! Îl arestez!

Am înţeles pornirea şefului, dar i-am zis:

— Nu încă. Nu va recunoaşte. Avem un element forte pentru demascarea lui, însă trebuie să-l „cimentăm”. Daţi-i voie agentului „2.6.2” să umble puţin pe urmele sale.

— De acord, dar eu tot îl iau la circă! a zis şeful întărâtat. Îl pun să scrie, până vii tu…

— E perfect.

— Nu uita să verifici la contabilitate când a depus ultima sumă de bani.

— Acolo mă duc pentru început.

— Atunci, dă-i bice! Ordinarul!…

Întreprinderea Loto-Pronosport. Cabinetul directorului.

— Nu ştiu de ce, dar am convingerea că banii i-a păpat, mi-a spus directorul. Contabilitatea m-a sesizat de fluctuaţiile lui în depunerea încasărilor şi l-am chemat la mine şi l-am avertizat. Mi-a promis că nu se va mai întâmpla şi m-a rugat să-l iert. Suntem oameni, mi-am zis. Poate că n-a avut timp, poate că a încasat puţin… Şi l-am iertat. Auzind că iar a început, l-am chemat acum două zile pe revizorul şef şi i-am ordonat să-i facă un inventar. Abia ieri am semnat decizia… Dar, ia stai! s-a ridicat deodată directorul în picioare. Nu cumva a aflat şi-aşa a apărut… spargerea? Mă privea atent, scrutător.

— Şi eu aş crede c-aşa a fost.

— Se vorbeşte prin întreprindere că i-ar fi sucit capul o fetişcană. Tot o vânzătoare de-a noastră. De la unitatea… Aţi aflat ceva de asta?

— Nu, dar e bine că aflu acum, am zâmbit eu.

— Mergeţi pe această pistă şi cred c-o să găsiţi firul, a spus cu insistenţă directorul.

— Fetişcanei i-aţi făcut vreun inventar?

— I-am făcut. I-am făcut două inventare inopinate, dar stă bine, a naibii. Nu bagă mâna… O băga-o în buzunarele lui Pinciuc. Până la coate… Mai ştii!?

— Despre el aţi primit vreo sesizare, vreo reclamaţie din partea cuiva?

— Nu, în scris nimic S-au auzit numai aşa, nişte vorbe, că ar viola lozurile în plic. De fapt, la lozurile în plic făcea el vânzarea cea mai mare. Are darul lui de a-şi

atrage clienţii. La el, tot timpul era aglomeraţie în agenţie. Când nu mergea treaba, ieşea cu toneta afară.

— Şi aţi verificat zvonul cu violarea plicurilor.

— Da. Nu s-a confirmat nimic. Cred că tot la dulcineea…

M-am dus la agenţia „dulcineei”. Am dat peste e blondă la vreo treizeci de ani – deci, nu chiar fetişcană! – îmbrăcată lux. Nu cred că numai în 20.000 lei a *stat* ea, mi-am zis când am văzut-o. Trebuie să mai fie ceva la mijloc!

De la „dulcineea” am plecat la „Ciocolată”. Când m-au văzut, ţiganii au amuţit. Au început apoi să-mi facă plecăciuni. Patricea, mama lor, a adus repede din casă un scaun tapiţat şi a-nceput să-l şteargă cu şorţul în neştire.

— Ia loc, săru’ mânuţili! m-a invitat ea. Nu noi am datără şcobitura la ajănţie, pe ferişirea mea! Noi n-am mai ciorditără nemica, am dat-o pe şervici! La tomberoane!…

— Nu voi v-aţi băgat coada aici, ştiu, i-am zâmbit eu. Vânzătorul a înscenat spargerea.

— Aulio! Belitu’ ăla? a zis veselă Patricea. Ala, de-i lingea parmezanu’ la gagioala aia linchezită? L-a adusără la covrig, uşchita! A-nţolit-o numa’ la cocardea!

— Aşa se pare. La sapă de lemn l-a adus. Voi cunoaşteţi mai bine, că sunteţi aproape. Aţi văzut probabil mai multe şi vreau să-mi puneţi şi mie ceva pe tavă. Să mai scădeţi din datoriile pe care le aveţi la mine, m-am încruntat eu puţin.

— Da’ cum să nu te ajutăm, şăfule! a zis Mormânt, în timp ce ţiganii se făcuseră ciorchine lângă mine. Să băgăm purtătoarele-n priză!…

În decurs de o oră, am aflat tot felul de amănunte despre Pinciuc şi amanta lui. Ţiganii s-au străduit să-mi spună tot ce ştiau, dar degeaba: eu un reuşeam să dau peste un fir mai rezistent. Doar o întâmplare povestită sumar de Panglică, ăla micu’, în legătură cu un tânăr, parcă-mi mirosea…:

— Ia mai zi o dată chestia aia cu *Pandişpanul,* adolescent fără experienţă! i-am spus eu ţiganului. Dar fără … panglici!

— Cum, şăfu', a rânjit ţiganul, io arunc panglici la matali? Ce naiba, bre…

— Bine, dă-i drumul.

— Asta a fost acu' un an, a început Panglică. În ajănţie, eram numa' io, nea Prepeliţă (vânzătorul) şi *Pandişpanu'*, care abia intrase. *Pandişpanu'* a luatără un loz şi după ce l-a desfăcut a început să se cam chiorască. I l-a dat lu' Prepeliţă să-l cetească, că el nu-nţelejea. „Câştigător 1.100 dă lei!" a cetit Prepeliţă, înroşindu-se tot, a scăpat beletu în sărtar. *Pandişpanu'* a luatără biştarii bucuros şi-a plecat. Nea Prepeliţă nu mai avea răbdare, voia să rămână singur… Mi-a spus să spăl putina. M-am uşchit, dar am fostără sigur că l-a aburit pe *Pandişpan.*. A fostără mai mult…

— Cam de când, Prepeliţă ăsta, e în tiv cu cocardeaua? am întrebat-o pe Patricea.

— Păi, cam tăt aşa… de un cot, a răspuns ţiganca.

„Iisuse! Te pomeneşti că a fost o maşină", mi-a căzut mie o fisă. „…1100".

Lozuri câştigătoare de 1.100 lei nu existau. Numai de 1.000 de lei. M-am gândit că vânzătorul, de emoţie, pronunţase cu sufletul la gură toate cifrele de pe bilet, mai puţin literele… „Dacia".

— Cum aş putea să dau de *Pandişpan*? l-am întrebat pe Panglică.

— Vi-l aduc în două ceasuri! Lucrează p-aci, pă la blocuri. L-am întâlnitără mereu… Nu se poate să nu-l găsesc.

— S-a făcut Te-aştept cu el în dinţi!

— Şe nu faşem noi păntru şăful nostru!

De la ţigani, m-am dus din nou la sediul întreprinderii

Loto-Pronosport.

— Foarte interesant, a zis directorul răsfoind evidenţele. Apoi, după ce-a terminat: Nu! Ilie Pinciuc n-a avut niciun norocos.

— Dar blondina!

— A! Carmen Vintilă? Dulcineea… Ia să ne uităm. Hopa! m-a privit directorul lung. Chiar acum un an, în august: o Dacie 1100! Pfuu! Se leagă…

— Cine-i „câştigătorul”?

— Să-i citim datele. Aşaa… Maican Durluţ, 46 ani, domiciliat în strada… salariat la I.A.P.L. „Perla”. E gestionar!”

— Asta-i puţin spus. Sunt sigur sută la sută că este şef de local.

— Şi mie-mi miroase… O fi şi „pilot pe un IL 18!”

N-am rezistat şi-am început să râd. Directorul avea multe calităţi… poliţiste. Termenul „pilot” însemna, în înţelesul lui, persoană implicată în procese privind dobândirea de bunuri şi valori pe căi ilicite / Legea nr. 18/1970.

— Nu ştiu, am să verific…

Am verificat şi am aflat că idila lui Ilie Pinciuc, văduv, cu Carmen Vintilă, văduvă şi ea, începuse practic de când „norocosul” gestionar al I.A.P.L. „Perla” câştigase la loz în plic o Dacie 1100. Maican Durluţ era şeful unui mare local, şi, aşa cum presupusese directorul de la Loto-Pronosport, fusese şi „pilot pe IL 18!” Maşina o justificase cu lozul în plic, prin noroc!

După „câştigarea” autoturismului, Durluţ devenise o gazdă foarte ospitalieră pentru „porumbeii” de la Loto Pronosport, aceştia fiind aproape un an de zile familiarii localului, unde „ciuguleau” cu rafinament numai mâncăruri şi băuturi alese. În ultima vreme, însă, îndrăgostiţilor li se cam stricase „colivia” şi era atrasă tot mai mult de… streaşina şefului de local. Altă lume, alte

zări…

N-am ajuns bine la miliţie, şi ţiganii au şi sosit cu… *Pandişpan*. Tinerelul era puţin speriat, căci infanteria „şăfului” îl luase cam pe sus. „Ordinu-i ordin, fără… panglici!” zisese ţiganul care-mi promisese cât va aduce.

— Câţi ani ai? l-am întrebat pe tânăr.

— Chiar azi împlinesc 18. Sunt major! mi-a răspuns băiatul cu gravitate.

— Îţi plac maşinile?

— Mă mai întrebaţi?

— Ţi-ai dori una?

— Cum naiba! Da’ de unde s-o iau?… Am numai câţiva ani de când lucrez la construcţii şi m-am înscris la şcoală, la fără frecvenţă. Suntem o familie numeroasă şi nu prea ne descurcăm cu banii. Îi ajut pe-ai mei şi…

— Încape toată familia într-o maşină?

— Încape, dacă mai băgăm şi-n portbagaj, a râs tânărul.

— E, atunci, astăzi va fi o zi mare pentru tine. O să ai o maşină. Maşina ta!

Tânărului nu-i venea să creadă şi începu să plângă. Alături de el, plângeau însă şi mai tare ţiganii.

— Să ne plimbi şi pă noi, se ruga de el Panglică. Şăful nostru nu minte, ţi-o dă! Io am descoperitără *abureala*. Ne plimbi?…

— Pe toţi! Mergem şi la munte, şi la mare, îl îmbrăţişă băiatul.

Am intrat în biroul meu. Ilie Pinciuc era nervos şi făcea curse prin încăpere.

— Nu mai avea răbdare, mi-a raportat un subofiţer care-l supraveghease.

— Bineînţeles, a ridicat tonul vânzătorul. Am terminat declaraţia demult, şi stau aici de pomană, de câteva ore, iar agenţia este în halul în care o ştiţi. Trebuie

să iau măsuri de înlocuire a uşii, de reparare a fişetului. Trebuie anunţată întreprinderea să introducă inventar… Am atâtea lucruri de făcut.

— Mă scuzaţi, dar previziunea dumneavoastră se adevereşte, i-am zis eu pe un ton egal.

— Zău? a apărut un zâmbet pe chipul lui Pinciuc. Care dintre ele? a uitat el de supărare, aşezându-se pe un scaun în faţa mea.

— Cea cu care aţi început, când aţi călcat azi-dimineaţă pragul şefului circumscripţiei.

— Nu mai ştiu, sunt aşa de răvăşit…

— …Că puşcăria vă mănâncă! am schimbat eu tonul.

Pinciuc s-a blocat. I-am pus atunci în faţă resturile de beţe de chibrit arse, aliniindu-le pe un singur rând.

— Siameze, a observat subofiţerul.

L-am introdus în birou pe tânărul înşelat şi pe Panglică. Vânzătorul şi-a ridicat privirea şi-a zărit-o pe coridor şi pe „dulcineea” Carmen, care îşi strângea de zor lacrimile într-o batistă. Totul era pierdut pentru el. Eh, dacă n-ar fi fost chibriturile buclucaşe…

INCENDIUL DE LA SERE

Într-o după-amiază, locotenent-colonelul Gheorghe Popa mi-a făcut o vizită *acasă* (locuiam, după cum am mai spus, într-un apartament (!) de la etajul patru al circumscripţiei).

— Ce program ai?

I-am zâmbit. Niciodată nu aveam un program pentru timpul meu liber. Locuind în sediul circumscripţiei, găsibil deci la miliţie la orice oră din zi şi din noapte, este lesne de imaginat că, în vreme ce colegii mei se odihneau în timpul lor liber, eu eram solicitat la fel şi fel de cazuri. Unii colegi, pentru a nu mai veni de-acasă când apărea un caz mai deosebit în sectorul lor, ştiau „lecţia". Mă sunau la telefon, mă rugau... După câte coniacuri mi-au fost promise, cred că aş fi avut şi acum un depozit! „2.6.2". nu se supăra, ci din contră, răspundea prompt la toate solicitările. Şi asta, pentru singurul motiv că-i plăcea meseria. Mi-aduc aminte că ajunsese o „specialitate a casei" ca eu să instrumentez dosarele care trebuiau trimise în instanţă conform procedurii de urgenţă, căci cine era tot timpul la miliţie!... Aşadar, i-am răspuns şefului:

— Ce program să am? Cel obişnuit. Sunt la dispoziţia dumneavoastră!

— Bine, m-a luat şeful pe după umăr. Hai, c-avem un incendiu la serele Berceni. E zarvă mare...

Incendiul mistuise complet o baracă destul de mare, care adăpostise camere şi dormitoare comune destinate muncitorilor sezonieri. Fiind din lemn, arsese foarte repede, astfel că pompierii nu reuşiseră să salveze nimic. Victime omeneşti nu erau.

Întotdeauna, la incendii, lucrătorii de miliţie îşi unesc eforturile cu ale pompierilor pentru a detecta cauza dezastrului. Finalmente cercetările se materializează într-un proces verbal de constatare, întocmit cu lux de

amănunte. Dar nu întotdeauna cauza incendiului poate fi constatată pe loc. Ba, de cele mai multe ori, sunt necesare expertize tehnice, expertize criminalistice, experimente ş.a.m.d.

Un incendiu ridică întotdeauna probleme, astfel că cercetarea la faţa locului – cea mai importantă şi care are adesea rolul hotărâtor – trebuie făcută cu foarte multă atenţie şi cu foarte mult simţ de răspundere. În raport de rezultat, se stabilesc apoi vinovaţii şi responsabilităţile

M-am alăturat şefului pompierilor şi am început… răscolirea cenuşii.

— Cam ce părere v-aţi făcut până acum? l-a întrebat Popa pe şeful grupei de pompieri, un plutonier-adjutant.

— Să vedem procesele-verbale întocmite de noi cu ocazia controalelor preventive, a spus acesta. În orice caz, instalaţia electrică era precară… Priviţi şi dumneavoastră! a ridicat el două fire electrice cu legături improvizate. Noi avertizăm, amendăm, dar degeaba.

Între timp, sosise pompierul trimis la birourile serei. Adusese un registru.

— S-ar putea să aibă dreptate, mi-a şoptit şeful.

— Tot ce se poate, am zis eu.

— Bineînţeles! l-am auzit pe şeful grupei de pompieri. Păi, cum altfel?! Ia uite… Citiţi şi dumneavoastră.

Ne-am aruncat ochii în registru. Cu numai o săptămână înainte, dar şi anterior, factorii responsabili din cadrul serei fuseseră avertizaţi, în urma controalelor pompierilor, să ia măsuri de remediere a unor deficienţe la instalaţia electrică. La baraca unde izbucnise incendiul şi care arsese fuseseră găsite la controale fire electrice neizolate, instalaţii electrice şi prize improvizate, materiale inflamabile neprotejate etc.

— Nici n-are sens să mai căutăm, a zis subofiţerul pompier. N-avem ce…

Lucrurile puteau sta, într-adevăr, aşa, mai ales că nici

nu aveai ce constata mai mult. Totuşi, eu simţeam nevoia unor investigaţii.

M-am amestecat în mulţimea muncitorilor adunaţi acolo, prezenţa mea fiind luată în seamă şi apoi uitată (eram în civil), deoarece privirile erau aţintite în locul unde fusese baraca şi la autorităţi. Femeile şi bărbaţii vorbeau de toate, făceau tot felul de presupuneri, însă cei mai mulţi se jeleau.

Pe aleea principală dintre sere, şi-a făcut apariţia, la un moment dat, un tânăr pistruiat care venea din oraş. Era puţin abţiguit, iar din buzunarul hainei îi ieşea afară gâtul unei sticle de băutură de o jumătate de litru. Când n-a mai văzut baraca, a căzut în genunchi şi-a început să-şi facă cruce. Revenindu-şi, a intrat în mulţime cu o figură speriată, căutând un băieţandru ce se afla cam la trei metri în stânga mea. M-am tras uşor lângă ei.

— De la ce-a luat foc, Gicule? l-a tras de mână pistruiatul pe băiat.

— De la reşoul ăla… al lui Virgil! i-a şoptit băiatul. Virgil era cam ciupit şi l-a uitat în priză, când a plecat după tine. Ştii cum se-ncălzea nichelina?… Te speria.

— Şi tu unde-ai fost?

— M-am dus şi eu în oraş să-mi iau de mâncare. Când am venit şi am descuiat uşa, flăcările erau să mă năpădească. Luaseră foc preşul de sub reşou şi patul lui Virgil. N-am mai putut face nimic. Am fugit într-o seră…

— Bă, şi i-am spus să nu tragă fir şi să nu-şi facă de lucru cu reşoul ăsta…

— Sanchi! s-a strâmbat băiatul la pistruiat. Adică… tu nu-ţi făceai păpică? Tu nu te-ncălzeai?

— Da, bă, dar ştii că mai era să luăm foc o dată, într-o noapte. Dacă nu-l stingeam eu… *Boacterii* au aflat ceva?

— De unde dracu’, eu n-am ciripit nimic. Lasă-i să-şi frece ridichea cu pompierii!

Îmi venea să-l iau de gât şi să-i trag una… N-am

mişcat însă niciun deget şi am ascultat mai departe.

— Şi nici să nu ciripeşti ceva, l-a sfătuit pe puşti pistruiatul. Că o-ncurcăm toţi trei. De miliţie mai scapi cum mai scapi, dar oamenii ăştia, care-au rămas cu ce au pe ei, ne linşează…

— Aoleu, şi-a făcut cruce băiatul. Ferească Sfântu'! Dar tu de unde vii? Nu te-ai întâlnit cu Virgil?

— Ba da. M-a găsit la bufetul „Văcăreşti", dar s-a făcut criţă. N-a fost chip să-l iau acasă. Ştii că e rău la băutură…

— Hai, barem să-l anunţăm. Să nu ne dea dracu' de gol dacă *boacterii* l-or întreba şi pe el ceva. O luăm aşa uşor, pe drum, să nu se prindă nimeni.

Tinerii au plecat de lângă mine şi încă: aşa uşor, cum îşi propuseseră.

„Ce-i viaţa asta? m-am gândit. Cu un sfert de oră înainte, eram dincolo… de partea pompierilor, acum sunt dincoace… cu adevărul în buzunar! De fapt, şi pompierii au avut perfectă dreptate, căci, în fond, cele două cauze ale producerii incendiului se împleteau. Dacă Virgil n-ar fi improvizat instalaţia electrică pe care a tras-o în cameră, improvizaţie constatată de pompierii veniţi în control, n-ar mai fi pus în funcţiune periculosul reşou şi tot aşa…"

Cu datele obţinute astfel, m-am dus la şeful meu şi l-am rugat să-mi permită să iau maşina pentru un timp.

— Dar ce ţi-a venit tocmai acum? s-a mirat el. Trebuie să ne retragem în clădirea administrativă şi să redactăm procesul-verbal. Ştii cât timp ne răpeşte…

Mai ştiam că procesul-verbal trebuia să-l scriu eu, dar am insistat:

— Numai pentru un sfert de oră, vă rog.

— Ai vreo întâlnire şi ţi-e jenă să-mi spui?

— Nu, nici gând… E vorba numai să facem lumină deplină în acest caz.

Şeful, care mă ştia plin de cioace (mai glumim şi noi câte o dată), s-a gândit puţin, apoi a zis:

— Numai un sfert de oră?

— Cât fac de aici până la bufetul „Văcăreşti” şi înapoi.

— Comisare… Tu ai aflat ceva! m-a privit el pe sub sprâncene. Ai tras cu urechea, te-am văzut. Zi-i, nu mă mai fierbe!

I-am povestit în puţine cuvinte ce auzisem.

— Aleargă, nu mai sta! s-a-nroşit şeful de bucurie. Să n-o ia ăia la fugă pe drum.

— Merg încet, l-am asigurat eu. Îi prind din urmă. Dumneavoastră îngrijiţi-vă de reşou. Şi, vă rog, să nu „vindeţi” nimic, până nu vin eu…

— Cum să… Tocmai acum? şi-a aranjat şeful cravata cu un gest grăitor. Lăsăm totul să cadă ca o bombă!

M-am urcat în maşină şi am întins-o. După trei sute de metri, i-am zărit pe cei doi. Mergeau repede, însă când au văzut maşina, şi-au schimbat brusc ritmul, încetinind, ca şi când s-ar fi plimbat. Am oprit în dreptul lor. Am deschis portiera şi i-am întrebat ca un unchi înţelegător:

— Unde merg flăcăii?

— În oraş să ne luăm ceva de mâncare, a zis pistruiatul cu figură tristă. S-au dus proviziile…

— Urcaţi, vă scoatem până la prima alimentară. Că e ceva de mers…

— Mulţumim. Lăsaţi. Suntem obişnuiţi!

— Refuzaţi ajutorul miliţiei? m-am prefăcut eu că mă-ncrunt.

Tinerii au râs forţat.

— Nu, dar…

— Sus! le-am zis şi am coborât să le fac loc în I.M.S. Poate şi voi o să mă ajutaţi.

— Noi? Cu ce? a bâiguit pistruiatul după ce se

urcaseră

M-am întors cu faţa la ei. Maşina demarase.

— Să mi-l arătaţi pe Virgil, drăgălaşilor! l-am apucat de ureche pe prietenul pistruiatului. Să nu ne mai frecăm ridichea… Şi cum, puişor, ia spune tu: ce suntem noi? *Boacteri*?

— Eu spun tot, nene! Spun tot!…

— Şi tu? m-am uitat spre pistruiat.

— Şi eu spun tot, nene! Eu nu v-am făcut…

— Ca să uitaţi cuvântul, ia să vă învăţ eu până la „Văcăreşti” marşul miliţiei!

Am ajuns la bufet tot cântând. Era o după-amiază plăcută…

Virgil a fost uşor de reperat şi fără ajutorul „cântăreţilor” mei. Când a aflat despre ce era vorba, s-a trezit aproape subit. A recunoscut şi el.

Ne-am întors la sere. Locotenent-colonelul Popa discuta cu şeful grupei de pompieri, insistând să mai caute în ruine. Ţintise locul unde se afla scheletul reşoului şi-i dădea târcoale. Coborând din maşină, i-am făcut şefului cu ochiul, semn că „Nero” era sus, şi m-am apropiat de ei. Erau însoţiţi şi de directorul serelor pe care-l deranjase evident concluzia la care ajunsese pompierul-şef.

— Să mai căutăm, insista directorul.

— Nu mai este nevoie! a spus deodată şeful meu. Priviţi *vinovatul*! a arătat el scheletul reşoului. Iar celălalt, se află în maşină, l-a descoperit subalternul meu, locotenentul-major Roman.

Asistenţa a amuţit, apoi privirile toate s-au întors spre mine.

— E un tânăr sezonier, Virgil Aparaschivei, l-am prezentat eu.

— Îl cunosc, a spus directorul. Numai probleme ne-a dat cu beţiile lui…

— Acum, a făcut-o de oaie! am zis. Este bine ca muncitorii să nu ştie deocamdată nimic. L-ar linşa, ar răsturna maşina…

— Absolut, m-a aprobat şeful. Le spuneţi după aceea.

Locotenent-colonelul Popa n-a apucat să termine bine fraza, că pe aleea principală a serelor şi-a făcut apariţia o maşină neagră. Din automobil, a coborât ministrul Agriculturii.

Demnitarul a fost şi el impresionat de tragedie, însă aflând că vinovatul fusese descoperit repede, răul parcă nu mai era atât de mare. Apoi, aflând şi cine-l descoperise, s-a apropiat de mine, şi mi-a strâns mâna călduros, apoi m-a luat uşor pe după umeri:

— Hai, să-mi povesteşti… Cum ai reuşit să-l descoperi?

Ne-am retras în clădirea administrativă, în biroul directorului serelor, şi i-am povestit.

— Drăguţ, a zis gânditor ministrul. E şi asta o artă. Bravo! şi mi-a dat cartea lui de vizită.

… După acest caz, am rezolvat, bineînţeles, alte şi alte cazuri, prinzând tot felul de infractori, unii foarte periculoşi. Aşa a fost cazul unei recidiviste din Rădăuţi care ademenea cu ciocolată fetiţe şi apoi le lua cerceii din urechi.

Cel mai greu a fost însă prinderea a doi tâlhari care operau în toată Capitala, având la activ şi o lovire mortală. Cu această ocazie, am cunoscut mai mulţi ofiţeri de la Direcţia judiciară, din cadrul Inspectoratului General al Miliţiei, care patronau cercetările. Le-a plăcut intervenţia mea în acea acţiune şi, aflând ei şi despre activitatea mea, atât la cele două circumscripţii, cât şi în judeţul Hunedoara, m-a trezit într-o zi cu şeful Serviciului II de la Direcţia judiciara a I.G.M., care mi-a propus să le devin coleg.

— Da, dar numai la crime! am spus eu.

— Bine, a fost de acord şeful Serviciului II, am să vorbesc cu colonelul Ceacanica.

A doua zi, ofiţerul m-a sunat la telefon şi mi-a spus să mă prezint la el. M-am conformat, împreună am călcat pragul biroului colonelului Ciobotaru – şeful direcţiei judiciare. Îl cunoşteam. Îi cunoşteam bine şi biroul. Nu băusem eu acolo, cu colonelul şi şeful institutului de criminalistică, o cafea? Când îl prinsesem pe falsificatorul de lozuri câştigătoare de autoturisme Dacia 1100!

— Aa! Noi parcă ne cunoaştem, mi-a întins mâna colonelul. N-ai fost tu aici…

— Da, am spus, şi i-am adus aminte împrejurarea.

— Vezi?! Am memorie bună!

— Absolut! Dar nici eu nu v-am uitat. Am băut o cafea…

Colonelul a râs, apoi i-a spus şefului Serviciului II:

— Nu mai este nevoie să stau de vorbă cu el. Îl cunosc, am încredere… Fă-i referatul şi ia legătura cu cadrele. Dragă comisare, şi-a îndreptat el privirea apoi spre mine, lichidează la circă ce ai pe-acolo. În maximum trei săptămâni eşti al nostru.

— Dar la omoruri.

— Ştiu. Acolo! Ceacanica a fost de acord.

— Îmi permiteţi să plec?

— Cu bine…

— Să trăiţi!

Saltul a fost desigur, mare. Iată că după numai zece luni de activitate multilaterală la Sectorul 5 Miliţie din Bucureşti, ajungeam cu adevărat la dragostea mea dintâi! Şi, încă, unde, la direcţia judiciară!

Despre asta, despre cazurile în care am lucrat acolo, însă, în volumul următor…